

LYŽAŘSTVÍ

ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU TĚLESNÉ VÝCHOVY

ROČNÍK 67 — 1981

vedoucí redaktor JAROSLAV TROUSIL

VYDÁVÁ NAKLADATELSTVÍ OLYMPIA

OBSAH

	Čís.	Str.		Čís.	Str.
Politickovúchovné články a úvodníky					
Karel Smola: Do nového roku 1981	1	1	Dr. Jaroslav Potměšil: Učme se technice běhu na lyžích od nejlepších!	2	7
Ladislav Rygl: Nejen trénovat, ale hlavně vychovávat	1	4	PhDr. František Vaverka, CSC.: K pojmu nájezdová rychlost	2	8
-jk-: Medailónek příkladného cvičitele	1	15	Tadeáš Broda a Oldřich Kobr: Hlavní zásady při stavbě tratí pro mládež	2	9
Pavel Jílek: K 33. výročí Vítězného února	2	1	Dr. Jaroslav Potměšil: Jak dál v přípravě mládeže	3	7
Jaroslav Trousil: Stoupařský zájem o masové soutěže	3	1	PhDr. František Vaverka: Nájezdová rychlost čs. skokanů v první polovině sezóny	4	7
PhDr. Antonín Klazar: O významu volního úsilí v přípravě lyžaře běžce	3	9	Ing. Pavel Skovajsa: Komplexné vyhodnotenie výsledkov na TI-59	4	8
Za zvýšení účinnosti politickovúchovné práce	3	16	Dr. Jaroslav Potměšil a Dr. Josef Dovolil: Přístupy k řízení rozvoje vytrvalosti	4	9
Karol Eidlpes: Zlatý fond lyžiarov	4	1	Antonín Husák: Nová sportovní klasifikace	4	10
Pavel Jílek: 36 let osvobozeného Československa	5	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Neztratit radost ze sportu a motivaci	5	7
Jaroslav Trousil: Lyžaři za splnění závěrů XVI. sjezdu KSČ	5	2	PhDr. František Vaverka, CSC.: Několik poznámek na téma Collins	5	8
Jaroslav Trousil: Náročné úkoly po XVI. sjezdu KSČ	6	1	Miroslav Masár: Valcové lyže získávají obľubu	5	9
Ing. Václav Setnička: K Vítěznému únoru a 60. výročí založení FDTJ	6	15	Ing. Pavel Hlaváček: Lyžování od nejútlejšího věku	6	8
Ohlasy na XVI. sjezd KSČ	6	16	Dr. František Vaverka: Nedostatky čs. reprezentantů v technice skoku	6	8
PhDr. Jaroslav Potměšil: K úkolům lyžařů na ZOH 1984	7	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Hledejme rezervy v kvalitě naší práce	6	10
Jaroslav Trousil: Letní příprava čs. lyžařů	8	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Pořádejte letní výcvikové tábory	7	7
Ján Mráz: Ocenenie, ale aj zodpovednosť	9	1	Ing. Václav Hubička a Jan Maršík: Lyžování — umění... technika	7	7
Jaroslav Trousil: Letní aktivita na tréninkovém soustředění	9	6	Ing. František Šach: K problematice rychlého zvládnutí zatáčení na lyžích	7	8
Pavel Jílek: Politickovúchovná práce v reprezentančních týmech	10	1	Emil Kintzl: Zkušenosti z lyžařské školy mládeže	7	9
Plnění úkolů po XVI. sjezdu KSČ	11	1	PhDr. Jaroslav Potměšil: Ke zvýšení účinnosti tréninkového procesu	8	7
PhDr. Jaroslav Potměšil: Tréninkový proces a výchova	11	7	Ing. Václav Hubička a Jan Maršík: Lyžování — umění... technika	8	8
PhDr. Jaroslav Potměšil: Hodnocení roku 1981	12	1	Miloš Příbramský: Cvičení sjezdaře ve druhé části přípravného období	8	10
Lékařské články					
G. A. Chrisanfov: Speciální vytrvalost v tréninku mladých běžců	3	8	Ing. Jan Seidl: Tibiascop umožní správné nastavení bezpečnostního vázání	8	11
Dr. Karel Daněk, CSC.: Ergometrie a terénní testování	6	7	Josef Treml: Akrobacie na lyžích	9	7
Ing. Jaromír Linka: Rozdílná tělesná připravenost účastníků VLS	7	9	Jiřina Gollová: Odznak Lyžař ČSR vhodnou soutěží i pro rodiny	9	8
Pavel Borský: Zvýšila se celková bezpečnost lyžování?	9	5	-jt-: Na lyžích za zdravím, dobrou kondicí a radostí	9	9
Dr. Karel Daněk, CSC.: Kondice mladých sdruženářů	9	11	J. Potměšil, J. Jirků a M. Drbohlav: Zaměřovací trénink — vyladování sportovní formy	9	9
MUDr. Marie Kovářová, CSC.: Lyžování prevencí proti aterosklerotickému onemocnění	9	15	PhDr. Jaroslav Potměšil: K problematice výběru sportovních talentů	10	7
MUDr. Milan Jirásek a MUDr. Petr Krejčí: Systém zdravotního zajištění sportu v ČSSR a jeho aplikace v lyžování	10	15	Ing. Václav Hubička a Jan Maršík: Lyžování — umění... technika	10	8
-as-: Výzkum v praxi	11	6	PhDr. František Vaverka, CSC.: Nájezdová rychlost a délka skoku různých lyží	10	9
MUDr. Milan Jirásek a MUDr. Petr Krejčí: Pozor na doping!	12	15	Josef Treml: Akrobacie na lyžích	10	1
Metodické materiály					
Jan Maršík: K nácviku zatáčení ve speciální etapě	1	7	Ing. Vlastimil Horák a Ing. Jaroslav Trhlík: Technika nejlepších — ideál nebo reálný cíl?	11	
Dr. J. Potměšil a M. Linka: Jak se běhalo v Lake Placidu	1	8	Josef Treml: Akrobacie na lyžích	11	10
Status lyžařského cvičitele	1	10	Ing. Václav Hubička: Lyžování — umění... technika	11	11
			PhDr. Jaroslav Potměšil: Nácvik a zdomácnění techniky	12	7
			Ing. Václav Hubička a Jan Maršík: Lyžování — umění... technika	12	

PhDr. Tadeáš Broda, CSc.: Sportovní příprava mládeže ve sjezdových disciplínách 12 9
Jaroslav Máša: Speciální silový trénink 12 10

Zajímavosti ze světa 5 14

-mc-: Po hřebenech Krkonoš 5 15

Okresní konference lyžařů 5 16

Dr. O. Kulhánek: Phil Mahre vyhrál boj nervů 6 2

Magda Holá: Zjazdáři ČSSR za polárným kruhem 6 4

Antonín Husák: Velká cena Demánovských jeskyň 6 5

Žebříčky, žebříčky... 6 5

Pavel Jílek: Pět medailí z VIII. ZSSA v Bulharsku 6 11

Miloslav Bělonožník: Přípravy na ZOH 1984 6 13

Zajímavosti ze světa 6 14

Miroslav Šenk: Pacák a Valešová vítězí Československého poháru 6 15

-rl-: Druhý ročník 6 15

Úspěšný průběh okresních konferencí 6 16

Ján Mráz: Novinky z kongresu FIS 7 2

Světový pohár 1981—82 připraven 7 3

-jk-: Velkorysé přípravy MS 1982 v Oslo 7 6

Vítězka Světového poháru 7 6

-jt-: Cíl sovětských sjezdařů: dvě medaile na MS 1982 a ZOH 1984 7 11

-ft-: Československý pohár 1981 8 13

Zajímavosti ze světa 7 14

-do-: „Le Mans“ na běžkách 7 15

Na konferencích bylo co hodnotit 7 16

Dr. O. Kulhánek: Světový pohár v běhu oficiálně uznán 8 2

Ing. Ladislav Harvan, CSc.: Úspěšný konec sezóny 8 3

-tr-: Přípravy MS 1982 ve Schladmingu 8 4

-jt-: Vše pro zdar ZOH 1984 v Sarajevu 8 5

Světový pohár běžců a skokanů 8 5

Úspěšný průběh krajských konferencí 8 6

Šedesátka Karla Smoly 8 6

Zajímavosti ze světa 8 14

Masár vítězem Velké ceny Piešťan 8 16

Sialom žactva na hmotě 8 16

Bolestné ztráty 8 16

Pohár léta 8 16

Sarajevo připravuje ZOH 1984 9 2

Ze zahraničí 9 2

Čs. běžkyně na ledovci 9 2

Dr. Otto Kulhánek: FIS-body v sezóně 1982—1983 9 3

Z okresních konferencí 9 4

Ing. Miroslav Janouš: Český pohár sjezdařů 9 11

Pavel Zelenka: Čs. sjezdaři a FIS body 9 12

Zajímavosti ze světa 9 14

Krajské konference nástupem do sedmé pětiletky 9 16

-fs-: Žákovský přebor Prahy 9 16

Pavol Šťastný: Zjazdárky sa pripravujú na novú sezónu 10 4

Kalendář závodů v ČSSR 10 5

Holmenkollen očekává světovou elitu 10 6

-tr-: Světová běžecká liga 1982 připravena 10 6

Ján Mráz: Svetový pohár zjazdárov opět v Jasnej 10 13

Přebory ČSR 10 13

Zajímavosti ze světa 10 14

Šestidílný seriál skokanů na hmotě 10 16

-cp-: Letní tábor gottwaldovské mládeže 10 16

-jp-: Úspěšná bilance Šumavanu Vimperk 10 16

-lm-: Vítězové Ceny Jeseníků 1981 10 16

Schladming a Oslo se připravují na MS 1982 11 2

Zpravodajství

Světový pohár sjezdařů zahájen 1 2

-jt-: Cortina kandidátem ZOH 1988 1 4

-tr-: Wassberg odmítl poctu 1 4

Ing. Pavel Borský: Shromáždění zástupců veřejných lyžařských škol 1 11

Sedmdesát let organizovaného lyžování v Harrachově 1 12

Aktivita Jiskry Ústí nad Orlicí 1 12

Ing. Martin Votava: Zkušenosti VLŠ Lokomotivy Teplice 1 13

MS juniorů 1981 1 13

Zajímavosti ze světa 1 14

Bolestné ztráty 1 15

-jk-: Zajímavosti ze Severočeského kraje 1 15

O. K.: Sedmdesátka Antonína Husáka 1 16

Dr. Otto Kulhánek: Využije Stenmark šance? 2 2

Skokani NDR podeváté vítězí Turné přátelství 2 3

-tr-: Úspěchy Rakušanů v 29. ročníku Intersportturné 2 4

Jaroslav Trousil: Seveřané velkými soupeři sdruženářů NDR 2 6

-jt-: Švýcarské turné 2 6

-tr-: Světový pohár ve sjezdových disciplínách 2 12

† Alfréd Janecký 2 13

Zajímavosti ze světa 2 14

Kirvesniemi a Smetaninová v čele 2 15

Z výročních schůzí oddílů 2 16

Vánoční škola 2 16

Noví mistři ČSSR v klasických disciplínách 3 4

Žákovský přebor ČSSR 3 5

-tr-: Kirvesniemi a Smetaninová v čele SP 3 6

Jaroslav Trousil: Jizerská padesátka s rekordními časy 3 11

Souboj Stenmark—Phil Mahre vrcholí 3 12

Zajímavosti ze světa 3 14

Naděje pro ZOH 1984 3 15

Čs. běžecké turné 3 15

Sedmdesátka Pavla Livory 3 16

Fin Puikkonen novým mistrem světa v letech 4 2

-tr-: Poslední skok rozhodl 4 3

-tr-: Lundbäck zvítězil ve Vasově běhu 4 5

Charvátová a Pacák nejúspěšnější na mistrovství ČSSR 4 11

Smetaninová a Zavjalov vítězí SP 4 12

Prvenství Koglera v SP skokanů 4 13

Zajímavosti ze světa 4 14

Antonín Husák: Juniorkritérium do druhé desítky 4 15

Bohemia poprvé Světovým pohárem 4 15

-vk-: Přebor brněnských VLŠ 4 16

Přebory ČSSR žactva 4 16

-pl-: Děti z mateřských škol na lyžích 4 16

Nadigová a P. Mahre vítězí Světového poháru 5 4

MUDr. Vratislav Daněk, CSc.: Čs. lyžaři závodili v Mongolsku 5 6

-tr-: Prvenství Lundbäck a ve World Loppetu 5 6

Antonín Husák: Dobré výsledky nejmladších sjezdařů 5 12

-jt-: Úspěch Paulů a Samka na Tatranském poháru 5 13

	Čís.	Str.		Čís.	Str.
Jaroslav Trousil: Primož Ulaga vítězem Velké ceny Frenštátu	11	3	Ing. Václav Setnička: Soutěže — základní před- poklad výkonnostního sportu	5	15
Čs. reprezentanti na ledovci	11	4	Václav Praveček: Od pionýrského kroužku k titulům přeborníků ČSSR	5	16
Dr. Otto Kulhánek: Evropský pohár ve skoku	11	5	Ing. Pavel Borský: Konsolidace systému veřej- ných lyžařských škol	6	12
-mr-: Výrazný technický pokrok aj v lyžování?	11	6	Dr. Karel Daněk: Lyžování v muzeu	6	15
-tr-: ZOH 1988 v Calgary	11	6	Dr. Otto Kulhánek: Nejasná budoucnost sjezdu	7	4
Zajímavosti ze světa	11	14	Čs. reprezentační družstva pro sezónu 1981—1982	7	10
Lyžařské gymnázium v Kežmarku	11	15	Ing. Jaroslav Stoklasa, CSc.: Kolik lyžařů jezdí do Krkonoš?	7	12
-jir-: Výcvik rekreatantů ROH v Krkonoších	11	16	Ing. Oldřich Jarolímek: Rekonstrukce turistické sjezdovky ve Špindlerově Mlýně	7	13
Ján Mráz: Co nového ve FIS?	12	2	Jan Novák: Zlatá medaile za všestrannou přípravu	7	15
-tr-: O tituly mistrů světa ve Schladmingu	12	3	-jm-: Školení a doškolení	7	16
-jt-: Holmenkollen se chystá	12	2	Ocenění pořadatelů	8	3
Dr. Otto Kulhánek: Komise mládeže FIS zasedala v Říčkách	12	4	-jš-: Dvacet dva let VLS Ještěd	8	13
Pavel Borský: Modely 1982 — lyže se vyvíjejí dál	12	5	-sb-: Dvacet let areálu Soláň	8	15
Parma vítězem Poháru NF	12	6	Jana Wymarová: Novinky lyžařské výbroje a výstroje	9	13
-sed-: O čokoládu	12	6	Gaby Koubek: Ohlédnutí za úspěchy chodského lyžování	9	15
Zajímavosti ze světa	12	14	-pl-: Půl miliónu lyžařů lanovky na Medvědí	9	15
-pl-: Prázdniny na kolech	12	15	Alexandr Zavjalov	9	16
-ms-: Nové můstky v Tanvaldě	12	15	Dr. Otto Kulhánek: Nová tvář závodní sezóny 1981—82	10	2
			Ing. Ladislav Milan: Zima 1980—81 — úspěšná sezóna zjazdárov TJ Jasná	11	12
Různé			-jk-: Ještěd je dlužníkem	11	15
Dr. Otto Kulhánek: Sjezdová sezóna 1980—81 poprvé podle nových pravidel	1	5	Dr. Karel Daněk: Znáte znělku Zlaté lyže?	11	16
-Bur-: Výrobní program n. p. Filmový průmysl Praha-Barrandov	1	16	Dr. Otto Kulhánek: Noví ústřední lyžařští rozhodčí	11	16
-vm-: Módní trendy na zasněžených svazích	2	11	-tr-: Intersportturné potřicáté přehlídkou skokanů	12	11
-jm-: Péče Autoškody Vrchlabí o mládež	2	13	Karel, Blanka a Milan Daňkovi: Kdy je na Vysočině sníh?	12	12
-js-: Nové provedení brzd	2	16	Jiřina Gollová: Odznak zdatnosti v lyžař- ských oddílech popelkou?	12	13
Dr. Otto Kulhánek: Nová disciplína — dvojboj sjezd/slalom	3	2	Bohumír Rycek: Výkonnostní žebříčky sjezdařů	12	16
Ing. Ladislav Harvan, CSc.: Několko poznámok k prevádzke lyžiarskych stredisk	3	10	+ Vlastimil Fürst	12	16
Jaroslav Židek: Bezpečnejšie na zjazdových tratiach	3	16			
Pavel Borský: Kneissl — vzestup a pád velikána	4	6			
Vyhodnocování pomocí kalkulátoru TI SR-56	4	10			
Lyžování pro cvičitele II. a III. třídy	5	10			
Dr. Otto Kulhánek: Kitzbühel '81 — nové mraky nad sjezdem	5	11			

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ LEDEN 1981 ♦ Kčs 3,—

1

BOJE O BODY Světového poháru sjezdařů ZAČALY

Na Kritériu prvního sněhu ve francouzském Val d'Isère byly první prosincový týden zahájeny boje nového ročníku Světového poháru ve sjezdových disciplínách. Na prvním obrázku Irene Eppleová (NSR), která zvítězila v obřím slalomu. Na druhém Rakušan Uli Spiess, který vyhrál první sjezd mužů. Třetí obrázek ukazuje radost úspěšných závodnic po skončení obřích slalomů. Zleva třetí Christa Kinshoferová (NSR), uprostřed vítězka Irene Eppleová (obě NSR) a upravo třetí Francouzka Perrine Pelonová.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHĀRY
V LYŽOVĀNĚ

29. ROČNÍK
INTERSPORTTURNĚ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NAŠE MLÁDEŽ VE STĀLE VĚTŠIM
POČTU VYUŽIVĀ PŘÍZNIVÝCH SNĚ-
HOVÝCH PODMĚNKĚ V HORSKÝCH
OBLASTECH. DOKUMENTUJE TO I
NĀŠ SNĚMEK NA TITULNĚ STRANĚ
OBĀLKY ZE STARTU MASOVĚ SOU-
TĚŽE VE STOPĚ JIZERSKĚ PĀDESĀTKY,
KTEROU USPOŘĀDAL V BEDŘI-
CHOVĚ JEŠTĚD LIBEREC. — NA ZAD-
NĚ STRANĚ OBĀLKY ZAJÍMAVĚ PO-
HLED NA JEŠTĚD, KDE SE LONI KO-
NAL OBŘĚ SLALOM EVROPSKĚHO
POHĀRU ŽEN

lyžařství

Ročník 67

Číslo 1

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfred Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousl. Řídí redakční rada: J. Trousl, předseda, ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. prosince 1980.

ISSN - 0323 - 1445

Do nového roku 1981

Vstupujeme do nového roku 1981, roku 60. výročí založení Komunistické strany Československa, z jejíž slavné historie čerpáme inspiraci, poučení a sílu pro řešení současných úkolů. Privítali jsme rozhodnutí 18. zasedání ÚV KSC o svolání vrcholného orgánu vedoucí síly v naší zemi — XVI. sjezdu Komunistické strany Československa. Přípravy XVI. sjezdu KSC jsou i záležitostí naší dobrovolné tělovýchovné organizace, která s politikou komunistické strany úzce spojuje svoji práci i perspektivy činnosti.

Na svolání XVI. sjezdu KSC reagují aktivně svými závazky naše tělovýchovné jednoty, oddíly, odbory a kolektivy sportovců ve všech krajích a vyjadřují tím upřímný vztah ke komunistické straně a její politice. Úspěchy tělovýchovy minulých let mohly být dosaženy právě jen díky podmínkám a pozornosti, které této významné společenské činnosti věnovala Komunistická strana Československa. V duchu závěrů XIV. a XV. sjezdu KSC se činnost Československého svazu tělesné výchovy rozvíjela do širé a hloubky, rostla nejen členská a organizační základna, ale rozvíjely se především ty formy tělovýchovné aktivity, které umožňovaly uspokojovat stále větší okruh zájmů o tělesnou výchovu a sport širokých vrstev pracujících a mládeže. Neuvěřalé podpory se dostalo také našemu vrcholovému sportu stranickými orgány. Proto Komunistické straně Československa patří naše upřímné poděkování, které chceme projevit činy i nyní před XVI. sjezdem.

Předseanictvo ústředního výboru projednalo a schválilo podíl Československého svazu tělesné výchovy na přípravách XVI. sjezdu a 60. výročí založení KSC. Usilí celé organizace, všech jejích členů bude soustředěno na tři základní obsahové směry:

1. na intenzivní rozvoj vlastní tělovýchovné, sportovní a turistické činnosti,
2. na rozvoj pracovní iniciativy a závazkového hnutí při plnění úkolů socialistické výstavby i dobrovolné práce pro vlastní organizaci,
3. na všestranné zkvalitnění politickovýchovné práce.

Půjde o to, aby svůj konkrétní vklad sjezdu strany přinesla každá tělovýchovná jednotka, každý člen, funkcionář, cvičitel, trenér. Smyslem a zároven kritériem našeho působení je, aby členové dobře rozuměli jevům a událostem doma i ve světě, správně chápali jejich třídní podstatu, ale také — a to je rozhodující — své přesvědčení prokazovali aktivním postojem k životu naší socialistické společnosti. V přípravách na XVI. sjezd KSC nám i nadále půjde o prohlubování socialistického charakteru Československého svazu tělesné výchovy.

Rok 1981 je také 60. výročí vzniku Federace dělnických tělocvičných jednot, která byla důležitým odrazovým můstkem při budování dnešní socialistické tělesné výchovy. Významným úkolem Československého svazu tělesné výchovy v letošním roce, jako součástí Národní fronty, je podíl ČSTV na přípravě voleb do zastupitelských orgánů státní moci. Místo Československého svazu tělesné výchovy v Národní frontě umožňuje naší aktivní účast na životě společnosti, jejím řízení a správě, je projevem širokých možností socialistické demokracie. Podíl ČSTV na volbách je už tradičně významný. Půjde o formulování nových volebních programů, výběr a přípravu kandidátů do funkcí poslanců, předvolební agitaci a řadu dalších úkolů.

V nových volebních programech je třeba z hlediska tělesné výchovy zejména formulovat úkoly rozvoje sportovní, tělovýchovné a turistické činnosti, prosazovat takové tělovýchovné činnosti, které nejsou organizačně, materiálně a finančně náročné, orientovat se na efektivnější a širší využívání stávajících podmínek, které povedou k většímu zapojování občanů, zejména dětí a mládeže do tělesné výchovy.

V letošním roce je třeba důsledně realizovat programy pospartakiádní aktivity ve všech oddílech a odborech tělovýchovných jednot. Poskytovat pomoc našim partnerům a neorganizovaným zájemcům o pohybovou rekreaci z široké veřejnosti. Realizovat závěry IV. zasedání ÚV ČSTV z roku 1979 ke kvalitě a účinnosti tělovýchovného procesu. Mimořádnou pozornost věnovat ekonomickým otázkám. Důsledněji realizovat soubor úsporých opatření, efektivněji vynakládat finanční prostředky. Zvyšovat ekonomickou kázeň a disciplínu a důsledně kontrolovat dodržování hospodářských směrnic.

Zprávy z dosavadního průběhu výročních členských schůzí lyžařských oddílů svědčí o tom, že oddíly úspěšně plní tyto úkoly. Máme radost z toho, že lyžaři se významnou měrou podíleli na úspěchu zimních sportovních soutěží Československé spartakiády 1980, z více než 100 000 nositelů Spartakiádní vložky a stále přibývajících počtu lyžařských závodů a akcí pro nejširší veřejnost a rok od roku masovější účasti.

Mrzí nás, že jen běžkyne na ZOH 1980 v Lake Placidu splnily své výkonnostní cíle a sjezdaři se mohli pochlubit několika dobrými výsledky. Věříme, že po provedené analýze, ustavení odpovědných trenérů jednotlivých disciplín, nové vrcholové komise a subkomisí úseků, jakož i pečlivé přípravy nového čtyřletého olympijského cyklu při dobré spolupráci všech činovníků a důsledném plnění náročné přípravy, pevné vůli a morálce všech reprezentantů a reprezentantek přispějeme dobrými výsledky k úspěšné propagaci čs. lyžování a naší socialistické vlasti. Přejí bychom si, aby nástup do 7. pětiletého plánu byl po všech stránkách úspěšný.

KAREL SMOLA
předseda VSL ÚV ČSTV

Světový pohár sjezdařů zahájen

Prosincová část Světového poháru ve sjezdových disciplínách přinesla zajímavé boje a zásluhou Jany Soltýsové také první vítězství čs. reprezentanta v této nejvýznamnější mezinárodní soutěži lyžařů. Soltýsová potěšila příznivce čs. lyžování vítězstvím ve sjezdu v rakouském Altenmarktu.

Další body získala desátým místem ve sjezdu v italském Piancavallu a čtrnáctým v zahajovacím závodě ve francouzském Val d'Isère. Příjemně překvapila i Olga Charvátová. Po devátém pořadí v obřím slalomu ve Val d'Isère obsadila třinácté místo v kombinaci v tomto lyžařském středisku a úspěšně si vedla i ve sjezdu v Altenmarktu, kde skončila devátá a měla zásluhu, že po tomto závodě se v zahraničním tisku hodně psalo o vzešlé výkonnosti čs. sjezdařek. Vice se očekávalo od Bohumíra Zemana, který však v prosincových závodech zůstal bez bodu a pro onemocnění se předčasně vrátil domů před závěrem první části Světového poháru.

Svýcarský sportovní deník Sport po úspěchu čs. reprezentantky ve sjezdu v Altenmarktu napsal pod titulkem „Soltýsová žádná překvapení“, že úspěch čs. sjezdařky není žádným velkým překvapením. Připomenul, že již před rokem třetím místem v Piancavallu a druhým v Zell am See za Nadigovou a před Moserovou nechala o sobě slyšet. Konstatoval, že 22letá studentka má velmi dobrý skizluz a podobně jako Agostinová jezdí v extrémně širokém bobku a je dobře známa svou srdnatostí. Charvátová prohlásila, že úspěch Jany byl pro ni velkým povzbuzením a přispěl k jejímu dosud nejlepšímu umístění ve sjezdu Světového poháru.

I v letošním ročníku narušilo průběh Světového poháru nepříznivé počasí. Znamenalo, že odpadl zahajovací obří slalom a kombinace mužů ve Val d'Isère. Větší štěstí měly ženy, jejichž všechny plánované prosincové závody Světového poháru se uskutečnily podle programu.

V Poháru národů po 17 hodnoceních (10 ženy, 7 muži) je pořadí na vedoucích místech: 1. Švýcarsko 490, 2. Rakousko 410, 3. Francie 271, 4. USA 230, 5. Itálie 204, 6. Kanada 202, 7. NSR 178, 8. SSSR 90, 9. Lichtenštejnsko 78, 10. Švédsko 63 b.

Ve Světovém poháru žen po prosincové části je v čele Švýcarka Nadigová se 136 body před Francouzskou Pelenovou 114 a její krajanou Serratovou 104 b. Další umístění: 4. Hessová (Švýcarsko) 80, 5. I. Epplová 71, 6. Kinshoferová (obě NSR) 56, 7. Cooperová (USA) 49, 8. Ziniová (Itálie) 43, 9. Nelsonová (USA) 42, 10. Sölknerová (Rakousko) 41 b. — V soutěži družstev žen vede Švýcarsko s 328 body, následováno Francií 257, NSR a USA oba 159, Itálií 144 a Rakouskem 102 b. Sedmá je Kanada s 53 body před ČSSR 50 b. — Ve sjezdu po třech závodech je pořadí na vedoucích místech: 1. Nadigová (Švýcarsko) 50, 2. Fjeldstadová (Norsko) a Agostinová (Švýcarsko) obě 33, 4. Soltýsová 33, 5. C. Prölllová (Rakousko) 31 b.

Ve Světovém poháru mužů po sedmi hodnoceních vede Švýcar Müller s 80 body. Druhý je Kanaďan Podborski s 61 body, následován Spiessem

56, Weiratherem 55, Stockem (všichni Rakousko) 52 a Stenmarkem (Švédsko) 50 b. Pořadí na dalších místech: 7. Read (Kanada) 42, 8. Križaj (Jugoslávie) 26, 9. Klammer 24, 10. Enn (oba Rakousko) 23 b. — V soutěži družstev je v čele pořadí: 1. Rakousko 308, 2. Švýcarsko 162, 3. Kanada 149, 4. USA 71, 5. Švédsko 63, 6. Itálie 60, 7. SSSR 51, 8. Lichtenštejnsko 43, 9. Jugoslávie 27, 10. NSR 19 b.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

ŽENY

Sjezd 3. prosince ve Val d'Isère (délka tratě 2262 m, výškový rozdíl 620 m, 33 kontrolních branek): 1. Nadigová (Švýc.) 1:33,10, 2. Kreinerová (Kan.) 1:34,07, 3. I. Epplová (NSR) 1:34,77, 4. Sölknerová (Rak.) 1:34,99, 5. Haasová (Švýc.) 1:35,03, 6. Waldmeierová (Fr.) 1:35,33, 7. C. Prölllová (Rak.) 1:35,53, 8. Attiaiová (Fr.) 1:35,56, 9. Walliserová (Švýc.) 1:35,77, 10. Kinshoferová (NSR) 1:35,79, 11. Hessová (Švýc.) 1:35,98, 12. Hächerová (NSR) 1:36,00, 13. Zechmeisterová (NSR) 1:36,07, 14. Eberleová (Rak.) a Soltýsová (ČSSR) obě 1:36,09. — 44. Charvátová 1:38,40, 61. Vlčková 1:41,14, 62. Bergrová 1:41,47, 63. Hojstřičová (všechny ČSSR) 1:41,60. — Startovalo 73 závodnic, 68 bylo klasifikováno.

Obří slalom 4. prosince ve Val d'Isère (délka tratě 1291 m, výškový rozdíl 310 metrů, 48 a 47 branek): 1. I. Epplová 2:16,92 (1:08,53 a 1:08,39), 2. Pelenová (Fr.) 2:17,49 (1:08,19 a 1:09,30), 3. Kinshoferová 2:17,72 (1:08,17 a 1:09,55), 4. Serratová (Fr.) 2:18,61 (1:08,77 a 1:09,84), 5. Nadigová 2:18,98 (1:08,93 a 1:10,05), 6. McKinneyová (USA) 2:19,30 (1:09,22 a 1:10,08), 7. P. Wenzelová (Licht.) 2:19,50, 8. Ziniová (It.) 2:19,83, 9. Char-

vátová 2:19,97 (1:09,83 a 1:10,14), 10. Hessová 2:20,10, 11. Jergová (NSR) 2:20,21, 12. Nelsonová (USA) 2:20,33, 13. Quarlová (It.) 2:20,43, 14. Sölknerová (Rak.) 2:20,89, 15. M. Epplová (NSR) 2:20,97. — 40. Vlčková 2:25,03, 65. Bergrová 2:29,56.

Kombinace ve Val d'Isère 3. a 4. prosince: 1. Nadigová 11,64, 2. I. Epplová 13,85, 3. Kinshoferová 26,74, 4. Pelenová 28,76, 5. Serratová 36,23, 6. Sölknerová 37,94, 7. Haasová 39,43, 8. Hessová a Kreinerová obě 41,65, 10. P. Wenzelová 50,41, 11. Nelsonová 52,77, 12. Jergová 56,66, 13. Charvátová 60,34, 14. McKinneyová 60,47, 15. Hächerová 60,89.

Obří slalom 7. prosince v Limone Piemonte (délka tratě 1200 m, výškový rozdíl 319 m, 51 branek): 1. Nadigová 2:50,45 (1:26,99 a 1:23,46), 2. Ziniová 2:50,57 (1:26,70 a 1:23,87), 3. Serratová 2:50,76 (1:28,02 a 1:22,74), 4. Bielerová (It.) 2:51,41 (1:28,49 a 1:22,92), 5. Hessová 2:51,84 (1:28,53 a 1:23,31), 6. Pelenová 2:51,98 (1:27,86 a 1:24,12), 7. Quarlová 2:52,10, 8. Cooperová (USA) 2:52,69, 9. Giordaniová (It.) 2:53,20, 10. Haasová 2:53,52, 11. Walliserová 2:53,67, 12. Sölknerová 2:54,79, 13. Lancasterová (USA) 2:54,90, 14. Kreinerová 2:55,06, 15. Maricichová (It.) 2:55,27. — 32. Vlčková 2:58,74.

Sjezd 12. prosince v Piancavallu: 1. Nadigová 1:41,38, 2. Fjeldstadová (Nor.) 1:41,64, 3. Agostinová (Švýc.) 1:41,93, 4. Bischofsbergerová (Švýc.) 1:42,11, 5. Grahmová (Kan.) 1:42,19, 6. C. Prölllová (Rak.) 1:42,92, 7. Flandersová (USA) 1:43,25, 8. Waldmeierová 1:43,30, 9. Peterová (Rak.) 1:43,48, 10. Soltýsová 1:43,72, 11. Nelsonová 1:43,85, 12. Gros-Gaudenierová (Fr.) 1:43,98, 13. Ehratová (Švýc.) 1:44,00, 14. Eberleová 1:44,01, 15. Maricichová (USA) 1:44,07. — 22. Charvátová 1:44,50, 61. Vlčková 1:49,87.

Kombinace — obří slalom v Limone Piemonte a sjezd v Piancavallu: 1. Nadigová 0,00, 2. Serratová 27,88, 3. Hessová 33,09, 4. Pelenová 36,92, 5. Cooperová 38,72, 6. Nelsonová 40,66, 7. Walliserová 40,68, 8. Haasová 40,83, 9. Kreinerová 42,50, 10. Preussová 52,62, 11. Wieslerová

Kanaďští sjezdaři byli úspěšní v zahajovacím závodě Světového poháru 1980–1981 ve Val d'Isère. Ve sjezdu v první sedmičce se umístilo pět Kanaďanů. Zleva David Irwin, Ken Read, Steve Podborski, Chris Kent, David Murray a Robin Leish

vá (NSR) 62,11, 12. Sorensenová (Kan.) 65,79, 13. Hächerová 76,02, 14. Heightová (Kan.) 87,34, 15. Henkelová (NSR) 88,00.

Slalom 13. prosince v Piancavallu: 1. Serratová 1:51,85 (55,95 a 55,90), 2. Hessová 1:52,98 (56,62 a 56,36), 3. Quarlová 1:53,26 (56,30 a 56,96), 4. Patrakajevová (SSSR) 1:53,50 (57,14 a 56,36), 5. Cooperová 1:53,77 (56,84 a 56,93), 6. Pelenová 1:53,90 (57,10 a 56,80), 7. Dornigová (Jug.) 1:54,77, 8. Konzettová (Licht.) 1:55,14, 9. Fisherová (USA) 1:55,32, 10. Favreová (Fr.) 1:55,36, 11. McKinneyová 1:55,46, 12. Frigová (It.) 1:55,47, 13. Hächerová 1:55,66, 14. Magoniová (It.) 1:56,22, 15. Marciandiová 1:56,29. — Ze 77 startujících bylo 29 diskvalifikováno.

Sjezd 17. prosince v Altenmarktu (délka tratě 2110 m, výškový rozdíl 560 m, 20 kontrolních branek): 1. **Soltýsová 1:25,11**, 2. Agostiniová 1:25,19, 3. Fjeldstadová 1:25,36, 4. C. Prölllová 1:25,41, 5. I. Epplová 1:25,83, 6. Sölknerová 1:25,92, 7. Preussová a Eberleová obě 1:26,11, 9. **Charvátová 1:26,22**, 10. Oaková (USA) 1:26,34, 11. Flandersová 1:26,43, 12. Nelsonová 1:26,61, 13. Gros-Gaudenierová 1:26,65, 14. Bischofsbergerová 1:26,69, 15. Peterová 1:26,79. — **48. Bergrová 1:30,16**, **50. Vlčková 1:30,36**. — Z 57 účastníků 55 bylo klasifikováno.

Slalom 18. prosince v Altenmarktu (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 48, ve druhém 51 branek): 1. Pelenová 88,13 (44,46 a 43,67), 2. Kinshoferová 88,35 (43,76 a 44,59), 3. Zintlová 88,43 (44,47 a 43,96), 4. Macchiová (It.) 88,57 (44,03 a 44,54), 5. Serratová 88,58 (45,14 a 43,44), 6. Quarlová 88,99 (45,00 a 43,99), 7. Cooperová 89,11, 8. Giordaniová 89,15, 9. Patrakajevová 89,30, 10. Nelsonová 89,36, 11. Steinerová (Rak.) 89,50, 12. Eberleová 90,08, 13. Sölknerová 90,13, 14. Frigová 90,77, 15. Magoniová (It.) 91,04. — Charvátová a Vlčková závod nedokončily. Ze 77 startujících bylo 29 klasifikováno.

Slalom 20. prosince v Bormiu (výškový rozdíl 160 m, v prvním kole 57, ve druhém 52 branek): 1. Pelenová 97,23 (50,01 a 47,22), 2. Patrakajevová 97,58 (50,57 a 47,01), 3. Hessová 97,64 (50,51 a 47,13), 4. Konzettová 97,65 (50,73 a 46,92), 5. Giordaniová 97,68 (50,30 a 47,38), 6. Cooperová 98,17 (50,28 a 47,89) a Serratová 98,17 (50,76 a 47,41), 8. Nelsonová 98,33, 9. Dornigová 98,49, 10. Zavadlavová (Jug.) 98,53, 11. Fisherová 98,54, 12. Glurová (Švýc.) 98,83, 13. Bielerová 98,84, 14. M. Epplová 98,97, 15. Nápflinová (Švýc.) 99,09. — **20. Charvátová 99,67 (51,88 a 47,79)**. — Z 67 startujících bylo 32 klasifikováno.

MUŽI

Sjezd 7. prosince ve Val d'Isère (délka tratě 3125 m, výškový rozdíl 900 m): 1. Spless (Rak.) 2:00,15, 2. Read 2:00,52, 3. Podborski 2:00,71, 4. Kent 2:01,24, 5. Irwin (všichni Kan.) 2:01,33, 6. Patterson (USA) 2:01,36, 7. Murray (Kan.) 2:01,48, 8. Pfaffenbichler (Rak.) 2:01,51, 9. Makejev (SSSR) 2:01,66, 10. Vestl (Švýc.) 2:01,92, 11. Powell (USA) 2:01,95, 12. Pugat (Fr.) 2:01,96, 13. Cyganov (SSSR) 2:02,06, 14. Råber (Švýc.) a Kerschbaumer (It.) oba 2:02,12. — **72. Pacák (ČSSR) 2:10,22**. — Z 86 startujících bylo 82 klasifikováno.

Slalom 9. prosince v Madonně di Campiglio (výškový rozdíl 210 m, v prvním kole 55 branek, ve druhém 58 branek): 1. Stenmark (Švéd.) 1:41,05 (48,99 a 52,06), 2. Frommelt (Licht.) 1:41,62 (50,03 a 51,59), 3. Križaj (Jug.) 1:41,76 (49,61 a 52,15), 4. Mally (It.) 1:42,06 (50,00 a 52,06), 5. Strand (Švéd.) 1:43,18 (49,55 a 53,63), 6. Chiesa (It.) 1:43,23 (50,18 a 53,04), 7. Gros (It.) 1:43,59, 8. Gaspoz (Švýc.) 1:44,13, 9. Gruber (Rak.) 1:44,23, 10. Bouvet (Fr.) 1:44,25, 11. Orlainsky (Rak.) 1:44,48, 12. Tonazzi 1:44,56, 13.

Jugoslávec Bojan Križaj patří k předním závodníkům Světového poháru

Grigis (oba It.) 1:45,45, 14. Girardelli (Luc.) 1:45,60, 15. Hirokima (Jap.) a Kurlalt (Jug.) oba 1:45,66. — **20. Zeman (ČSSR) 1:46,73**. — Klasifikováno bylo 35 závodníků ze 103 startujících.

Obří slalom 10. prosince v Madonně di Campiglio: 1. Stenmark 2:42,14 (1:17,60 a 1:24,54), 2. Zirov (SSSR) 2:42,66 (1:17,69 a 1:24,97), 3. Jäger (Rak.) 2:43,14 (1:17,80 a 1:25,34), 4. Enn (Rak.) 2:43,29 (1:18,43 a 1:24,86), 5. S. Mahre (USA) 2:43,48 (1:18,59 a 1:24,89), 6. Nockler (It.) 2:43,54 (1:18,08 a 1:25,46), 7. Lüthy (Švýc.) 2:43,80, 8. P. Mahre (USA) 2:43,84, 9. Wenzel (Licht.) 2:43,93, 10. Križaj 2:44,13, 11. Ortler (Rak.) 2:44,32, 12. Navillod (Fr.) 2:44,50, 13. Andrejev (SSSR) 2:44,60, 14. Orlainsky 2:44,61, 15. Wörndl (NSR) 2:44,63. — **35. Zeman 2:46,33**, **74. Pacák 2:53,57**. Ze 102 startujících bylo 80 klasifikováno.

Sjezd 14. prosince ve Val Gardeně (délka tratě 3446 m, výškový rozdíl 839 metrů): 1. Müller (Švýc.) 2:01,24, 2. Weirather (Rak.) 2:01,59, 3. Podborski 2:02,00, 4. Resch (Rak.) 2:02,07, 5. Spless 2:02,13, 6. Stock (Rak.) 2:02,39, 7. Josi (Švýc.) 2:02,55, 8. Höflner (Rak.) 2:02,74, 9. Lüscher (Švýc.) 2:02,81, 10. Klammer (Rak.) 2:02,98, 11. Veith (NSR) a Read oba 2:03,13, 13. Vestl 2:03,23, 14. Murray 2:03,33, 15. Wenzel 2:03,35.

Kombinace obří slalom v Madonně di Campiglio a sjezd ve Val Gardeně: 1. Müller 18,24, 2. Stock 19,66, 3. Wenzel 22,01, 4. P. Mahre 22,59, 5. Enn (Rak.) 24,25, 6. Lüscher 25,88, 7. S. Mahre 37,55, 8. Lüthy 39,20, 9. Kerschbaumer 45,05, 10. Cyganov 47,30, 11. Križaj 53,45, 12. Veith 61,79, 13. Farny (USA) 63,72, 14. Saeszzenberg (Švéd.) 72,74, 15. Wildgruber (NSR) 94,85 b.

Sjezd 15. prosince ve Val Gardeně (délka tratě 3146 m, výškový rozdíl 750 m): 1. Weirather 1:52,96, 2. Spless 1:53,09, 3. Müller 1:53,36, 4. Mill (USA) 1:53,80, 5. Stock 1:53,88, 6. Read a Klammer oba 1:53,90, 8. Veith 1:54,10, 9. Bürgler (Švýc.) 1:54,25, 10. Podborski 1:54,26, 11. Murray 1:54,30, 12. Resch (Rak.) 1:54,36, 13. Plank (It.) 1:54,59, 14. Vestl 1:54,68, 15. Bartelski (Brit.) 1:54,76. — Ze 64 účastníků 56 bylo klasifikováno.

Sjezd 21. prosince ve Sv. Mořici (délka tratě 3110 m, výškový rozdíl 745 m): 1. Podborski 1:54,31, 2. Wirnsberger

1:54,41, 3. Müller 1:54,88, 4. Cyganov 1:54,92, 5. Stock 1:54,99, 6. Weirather 1:55,11, 7. Walcher (Rak.) 1:55,23, 8. Klammer 1:55,27, 9. Read 1:55,36, 10. Vestl 1:55,44, 11. Irwin 1:55,56, 12. Meli (Švýc.) 1:55,66, 13. Pfaffenbichler 1:55,71, 14. Murray 1:55,82, 15. Anderson (USA) 1:55,86.

ÚNOROVÝ A BŘEZNOVÝ PROGRAM SVĚTOVÉHO POHÁRU

Muži

31. ledna—1. února: sjezd a slalom ve Sv. Antonu (Švýcarsko) a současně kombinace

7. února: sjezd ve Schladmingu (Rakousko)

8. února: Slalom v Oslo (Norsko)

11. února: obří slalom ve Vossu (Norsko)

14.—15. února: obří slalom a slalom v Are (Švédsko)

6.—7. března: sjezd a obří slalom v Aspen (USA)

13.—15. března: obří slalom a slalom ve Furanu (Japonsko)

24.—25. března: obří slalom a slalom v Borovci (Bulharsko)

27.—28. března: obří slalom a paralelní slalom (finále SP) v Kranjské Goře (Jugoslávie)

Ženy

3.—4. února: obří slalom a slalom ve Zwieselu (NSR)

8. února: sjezd v Haus in Ennstal (Rakousko)

10.—11. února: obří slalom a slalom v Mariboru (Jugoslávie)

6.—8. března: sjezd a obří slalom v Aspen (USA)

13.—15. března: obří slalom a slalom ve Furanu (Japonsko)

26.—28. března: obří slalom a paralelní slalom (finále SP) v Kranjské Goře (Jugoslávie)

Nejen trénovat, ale hlavně vychovávat

Ve vrcholovém sportu se často setkáváme s předčasným odchodem do „sportovního důchodu“ i velmi schopných závodníků, nebo často s nepochopitelným selháním a velkým poklesem výkonu ve stresových situacích. Chtěl bych tímto článkem připomenout okolnosti, které s tímto jevem velice úzce souvisí a jsou v současném životním stylu dost důležité.

V současné době máme v provozu množství sportovních zařízení, v nichž jsou koncentrovány prostředky potřebné k výchově množství celkem kvalitních mladých závodníků, zálohy budoucí reprezentace. Tyto sportovní třídy, tréninková střediska mládeže a střediska vrcholového sportu mládeže vykonaly od zavedení do provozu obrovské množství práce.

Rád bych se ve stručnosti zabýval jedním aspektem, který možná v přemíře snahy něco dokázat, využít svěřených prostředků, mnohde trochu uniká. Jde o výchovu závodníků, přesněji o upevňování či tvoření vlastností, které jsou pro vrcholový sport velice důležité, často nezbytné — uvědomělost, ctířádostivost, cílevědomost, pracovitost apod. Většinou je situace taková, že závodníky trénujeme podle nejnovějších metod, snažíme se například dávat co možná nejvíce a myslíme si, že jen sportování a trénování závodníka těmito vlastnostech naučí. Mnohde k tomu samozřejmě dojde, více je však případů, kdy sice vychováváme závodníka po fyzické stránce na úrovni, v kritických okamžicích však selhává. To znamená velkou ztrátu, žádná společnost si totiž nemůže dovolit vynakládat na průměrnost tak velké množství prostředků.

Jistě by i našemu lyžařskému sportu pomohlo se touto otázkou skutečně prakticky zabývat hlavně na nejnižších stupních péče o talenty. Rodičů, kteří tímto směrem působí na své, mnohdy velice talentované potomky, je velmi málo. Důležité vlastnosti mohou být u většiny pěstovány vlastně jen působením trenérů, protože ani ve školách tyto vlastnosti mnoho posilovány nejsou. Později, zvláště v mnohdy složitém období dospívání, tj. když jsou závodníci v SVS-M, tato práce, pokud nemá dobré základy, je často daleko méně efektivní než ve sportovních třídách nebo v TSM. Nutno se zabývat výchovou, přístupem závodníků. Je známé a účelné trénink motivovat, ale k nenásilnému usměrňování vlastností je třeba využít hlavně období mezi tréninky, vol-

ného času, doplňkových sportů. K tomuto účelu se totiž vyplatí mít u skupiny - družstva větší množství lidí, kteří mohou podle programu snáze a častěji dění ovlivňovat. Není důležité jenom trénovat, ale pro každého závodníka je důležité umět v potřebné chvíli podat většinou ve stresové situaci svůj vrcholný výkon. To je totiž vlastnost, která je jednomu dána více, jinému méně, ale kterou je možno záměrným vhodným působením posílit. To se nám však nepovede hned, je to otázka dlouhodobá. Určitou pomůckou mohou být různé autogenní tréninky, ale nemohou však nahradit působení rodičů nebo trenéra v začátcích. Je nutné v každé činnosti učit závodníka snaze vynikat nad ostatní, být co nejlepší. Tato vlastnost by se měla projevat v tréninku, ale i v doplňkové činnosti i trochu v učen. Ve svém sportu by závodník měl mít tuto vlastnost rozvinutou velmi silně, doplněnou snahou o co nejlepší výkon, o co nejlepší provedení.

Každý kdo pracuje s mládeží má své určité metody jak nejlépe na mladé závodníky působit. Většinou je nutné na to nalít čas a prostor.

Je totiž nutné si uvědomit, že jakmile vychováváme sice dobře trénovaného závodníka, který však nebude mít alespoň některé vlastnosti (i charakterové) důležité pro špičkové provádění sportu, je to hodně málo platné. Takový závodník se většinou u námáhavé práce, jakou sport je, stejně dlouho nezdrží nebo nedokáže svou výkonnost prodávat tam kde má, kde se to od něho očekává.

Pokud chceme mít úspěšnou reprezentaci je třeba se intenzivněji zabývat i touto otázkou výchovy, která hlavně již v mladém závodnickém věku by měla být samozřejmě se všeobecným a všestranným tréninkem nejdůležitější v práci s mládeží. A hlavní tíha tohoto procesu spočívá převážně na bedrech trenérů.

LADISLAV RYGL

trénér čs. ininiorského družstva sruženářů

Švédcar Hansjörg Sumi patří ke skokanům, kteří budou bojovat o umístění na předních místech Světového poháru 1980—81

Wassberg odmítl poctu

Již 56 let švédský deník Svenska Dagbladet každoročně vyznamenává švédské sportovce za nejlepší výkon roku zlatou medailí. Loni koncem listopadu ji udělil olympijskému vítězi v běhu na 15 km v Lake Placidu Thomasu Wassbergovi. K velkému překvapení organizátorů tento ji však odmítl přijmout. Vyvolalo to pocho-pitelně malou senzaci ve sportovním světě.

Wassberg své rozhodnutí zdůvodnil tím, že jury v roce 1978 přidělila medaili Borgovi a Stenmarkovi, ačkoliv oba byli individuálně vyznamenáni již v letech 1974 a 1975 a cena nebyla udělena mistru světa 1978 v běhu na lyžích na 15 km Sven-Ake Lundbäckovi, který si ji podle jeho názoru zaslouhoval. Bylo to poprvé od založení trofeje, kdy byla odmítnuta laureátem.

Medaile Svenska Dagbladet je nejvyšším vyznamenáním švédských sportovců a ve sbírce trofejí je ceněna jako zlatá olympijská. Listina jejích držitelů obsahuje nejvýznamnější jména švédského sportu s výjimkou Gundera Hägga. „Ztratila pro mne cenu, když nebyla před dvěma roky udělena Lundbäckovi, který si ji za své výkony zasloužil,“ prohlásil Wassberg. Švédské deníky přinesly Wassbergovu fotografii a jeho prohlášení na titulních stránkách.

Lundbäckova dojala Wassbergovo gesto. „Děkuji ti kamaráde,“ prohlásil. „Přesto jsem však názoru, že Thomas měl medaili přijmout. Zasloužil si ji více než kterýkoli jiný sportovec.“

Thomas Wassberg svůj objektivní postoj dokumentoval již v Lake Placidu, kde zvítězil v patnáctce rozdílém pouhé setiny sekundy před Finem Juhou Mietem. Nechtěl zlatou medaili přijmout a polovinou se chtěl s ní rozdělit s Mietem. Fin tehdy prohlásil: „Ty jsi zvítězil, takže medaile náleží tobě.“ Tehdy medaili švédský lyžař přijal, tentokrát ji kategoricky odmítl.

-tr-

Cortina kandidátem ZOH 1988

Italské středisko zimních sportů Cortina d'Ampezzo, kanadské Calgary a Falun/Åre (Švédsko) jsou oficiálními kandidáty na uspořádání ZOH 1988. V Cortině se bojovalo o olympijské medaile již v roce 1956 a řada sportovních expertů dává Italům naději, že budou úspěšní i tentokrát při rozhodování Mezinárodního olympijského výboru 30. září 1981 v Baden-Badenu.

Hlavními problémy jsou horší dopravní spojení do Cortiny a chybějící sílnice pro obilíčku. Náměstek starosty Eddi Demenego na tiskové konferenci ve Vídni připomenul, že město uspořádáním ZOH nechce obětovat jeho místní charakter.

Italští organizátoři však již zahájili přípravy pro úspěšný průběh ZOH. Vedle středního můstku s normovým bodem sedmdesát metrů bude postavena nová devadesátka. Nová kombinovaná bobová a sánkařská dráha je již ze tří čtvrtin hotova a koncem letošního roku bude dána do provozu. Cortina má k dispozici tři zimní stadiony: hokejový, krasobruslařský a tréninkový. Nová hala má být ještě vybudována.

Olympijská vesnice má být v blízkosti položené Corte di Cadore s 2000 lůžky, především velkého hotelu. Cortina bude mít z jihu lepší silniční spojení.

-jt-

Sjezdová sezóna 1980-81 poprvé podle nových pravidel

Pravidlový kongres v Nizze (květen 1979) se usnesl na celé řadě změn Mezinárodního soutěžního řádu (MSR). Všechny změny, týkající se technických ustanovení v jednotlivých disciplínách, byly převzaty do Pravidel lyžařských závodů (Pravidla). To proto, aby Pravidla byla v souladu s nejnovejším vývojem jednotlivých disciplín a podpořila jejich další zdravý rozvoj. Předsednictvo VSL ÚV ČSTV schválilo nově zpracovaná Pravidla na své schůzi 17. 1. 1980.

Mimořádnému úsilí autorského kolektivu se podařilo zajistit vydání nových Pravidel již pro sezónu 1980—81. Pravidla byla včas vytištěna, distribuována a již začátkem října 1980 byla běžně k dostání v maloobchodní síti. Na všech školeních, doškoleních a seminářích rozhodčích I. a II. třídy na podzim minulého roku mohly být projednány již nové texty. Sezóna 1980—81 byla tedy i po této stránce dobře připravena.

V červencovém čísle Lyžařství 1980 jsme přinesli první, jakousi předvězňnou informaci o nových Pravidlech. Jejím účelem bylo usnadnit orientaci a rozsahu a kvalitě změn a hlavně sloužit jako praktická pomůcka lektorům podzimních školení a doškolení lyžařských rozhodčích. Blíže komentovat nová Pravidla jsme slibili v některém z příštích čísel našeho časopisu.

V tomto článku se pokusíme blíže vysvětlit některá zásadní ustanovení Pravidel na úseku sjezdového sportu, kde změn je nejvíce. Vycházíme při tom jednak z praktických zkušeností z průběhu mezinárodních závodů v olympijské sezóně 1979—80, jednak z pokynů federace, přednesených při školení technických delegátů FIS, které za účasti TD z ČSSR, Polska a Bulharska, proběhlo v druhé polovině listopadu v Praze. Seminář TD v Novém Městě na Moravě (21.—23. 11.) byl oním kvalifikovaným fórem, které po důkladném studiu Pravidel se dohodlo na jejich jednotném výkladu.

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ (ČÁST I)

● Platnost Pravidel lyžařských závodů, vydaných 1. 1. 1976 a jejich dodatků se ruší (čl. 101.3). Neruší se však platnost pokynů předsednictva VSL ÚV ČSTV o závodním vybavení, publikovaných metodickým dopisem STK-R č. 3 ze dne 16. 12. 1977.

● Naprosto zásadní význam má ustanovení čl. 213. Složka, která vysílá závodníka na závod ve sjezdu nebo ve skoku kategorie A, musí zajistit doprovod trenérem (vedoucím). Podle čl. 213.2.2 je trenér odpovědný za to, že závodníkům zdravotní stav, fyzický i psychický, dovoluje bezpečné zvládnutí tréninku i závodu. Nemá-li trenér přítomen, nebo zruší-li soutěžní výbor jeho pověření, přejímá jeho povinnosti a také odpovědnost vedoucí závodník (čl. 213.2.5).

Vedle objektivního nebezpečí úrazu, za jehož eliminaci nese v plné míře odpovědnost pořadatel závodu, existuje také subjektivní nebezpečí úrazu, to je nebezpečí na straně závodníka (indispozice, nedostatek tréninku, přečerpávání technické vyspělosti, nedolčené zranění, nekontrolované rychlosti apod.). Proti tomuto riziku je pořadatel prakticky bezmocný; odpovědnost za úraz v takovém případě nese sám závodník a jeho trenér. Uvážíme-li velké rychlosti, při kterých se závody, zejména závody ve

sjezdu dnes jezdí, je nutno snížit subjektivní riziko, které podle zkušeností z posledních let bývá nejčastější příčinou těžkých úrazů, na absolutní minimum. V tom musí pořadatel pomoci trenér.

Jednání o čl. 213 na semináři TD v Novém Městě n. M. bylo uzavřeno tímto doporučením: **TD na první schůzi s vedoucími družstev, zejména při závodech ve sjezdu, upozorní na odpovědnost trenérů, resp. vedoucích družstev, zakotvené v čl. 213.**

PŘEDPISY OBECNÉ POVAHY (ČL. 600—669)

● Podle čl. 603.3 jsou rozhodnutí soutěžního výboru (SV) platná, byla-li přijata nadpoloviční většinou hlasů, přičemž při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Tento předpis však neplatí absolutně; jsou případy, které vyžadují jednomyslné usnesení SV, např. při vyloučení závodníka ze závodu pro ohrožení jeho zdraví (čl. 604.2.3), nebo při přerušení oficiálního tréninku nebo závodu pro nadměrné ohrožení bezpečnosti závodníků (čl. 604.2.4). Zvláštního rozhodování SV vyžaduje projednávání protestů. Rozhodnutí v tomto případě jsou platná, byla-li usnesena většinou všech členů SV, nikoli jen přítomných členů (čl. 643.2). Tendence těchto ustanovení je jasná; **SV, jako nejvyšší orgán závodu, rozhoduje v běžných případech prostou většinou hlasů, v závažnějších případech vyžaduje jeho rozhodnutí jednomyslného přijetí.**

● Pro ruční měření časů na startu a v cíli platí, že musí být prováděno odděleně od měření elektrického (čl. 611.2.2). Předpis však již nevyžaduje stopky určité velikosti a určitého vybavení (ratrapant, průměr nejméně 4 cm apod.), jak to určoval dřívější předpis. **Dovoleno je tudíž používání i digitálních hodin, které ovšem nesmí být napojeny na elektrické měřicí přístroje na startu ani v cíli.**

● Je třeba rozlišovat mezi protestními lhůtami 10 min. a 15 min. Lhůta 10 min. platí pro podávání protestů proti vyloučení závodníka v prvním kole dvoukolových závodů (čl. 641.4), zatímco čl. 615.2.2 má na mysli zkrácení protestní lhůty na 15 min. pro protesty proti vyloučení, podávané po skončení závodu. V tomto druhém případě je nezbytné, aby všichni vedoucí družstev o rozhodnutí SV, zkrátit protestní lhůtu na 15 min., byli včas vyrozuměni.

● Oficiální výsledková listina musí vedle obvyklých údajů obsahovat také **kódová čísla závodníků**, a to u závodů, z nichž výsledky přicházejí v úvahu pro zpracování pro VZZ (čl. 615.3.4). Smysl předpisu je jasný, má ulehčit a urychlit zpracování dat ze závodů počítačem. Pro mezinárodní závody předpisuje FIS uvádění mezinárodních kódových čísel již v přihláškách k závodům. Pro mezinárodní závody v sezóně 1980—81 platí: závodníci bez kódových čísel mohou v závodech ještě startovat, neobdrží však žádné FIS body za výsledek v závodě docílený.

● **Předpis o startovním pořadí při mimořádných povětrnostních poměrech** (čl. 621.9) platí pro všechny tři disciplíny a u dvoukolových závodů také pro druhé kolo. Startovní pořadí pro druhé kolo se podle čl. 621.10.1 určí podle výsledkové listiny 1. kola, s výjimkou prvých pěti závodníků, kteří startují v obráceném pořadí (čl. 621.10.2). Při mimořádných povětrnostních poměrech vylosuje SV z posledních 20 % závodníků ve výsledkové listině minimálně 6 závodníků, kteří startují před start. čís. 1. Jejich startovní pořadí určí SV. To je pokyn FIS technickým delegátům pro výklad čl. 621.9.

● Pokud v prvním kole dosáhnou 2 nebo více závodníků stejný čas a zařazení na 5. místě, zařadí se v souladu s čl. 615.3.3 na 5. pořadí závodník s vyšším startovním číslem v 1. kole; v 2. kole startuje jako první.

SJEZD

Velkým problémem v závodě ve sjezdu zůstává nadále nadměrná rychlost, a to nejen ve sjezdu mužů, ale i ve sjezdu žen. Ženy dosahují často stejných rychlostí jako muži; např. ve sjezdu SP žen v Arose byla docílena průměrná rychlost 105,2 km/hod. a podobně. Závodníci a trenéři změnili svá stanoviska, zastávaná ještě v nedávné minulosti a ztotožňují se s nekompromisním stanoviskem federace: **závod ve sjezdu se musí ubírat směrem k technické náročnosti na úkor rychlosti.** Sjezd zůstává ve smyslu jeho nové definice nadále náročnou zkouškou rychlosti, odvahy, obratnosti, koncentrace a tělesné zdatnosti závodníka. Nicméně nadměrně vysoké rychlosti, které zvyšují nebezpečí úrazů, musí být omezeny postavením dostatečného počtu bran. **Jedním z hlavních úkolů TD je, bdít nad dodržováním tohoto předpisu (čl. 702.1.2 — poslední věta).**

● **Pořadatel odpovídá, jak již bylo výše řečeno, za vyloučení všech objektivních úrazových rizik (zejména čl. 702.1.2 a 702.1.4) na trati.** V Lake Placidu byla zintenzivněna bezpečnostní opatření především použitím ochranných sítí. Výborné zkušenosti, získané v tomto směru na Whiteface Mountain prý umožní, podle vyjádření odborníků federace, spokojit se i s užšími tratěmi. **Podmínkou však je prvotřídní kvalita sítí a perfektně provedená odborná montáž.**

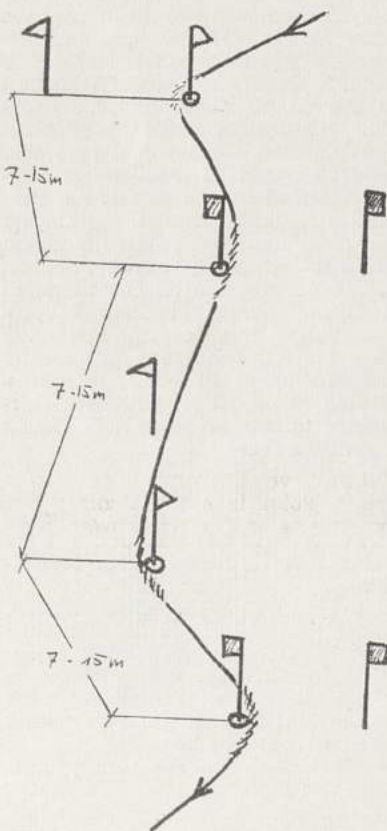
● **Maximální výškové rozdíly sjezdových tratí pro dostavení a žactvo byly sníženy (čl. 702.4.2); pro mladší a starší žactvo byly stanoveny i maximální délky tratí (čl. 702.4.3).** Byla respektována doporučení komise mládeže FIS.

● SV může zřizovat tzv. **žluté zóny** (čl. 703.10), jejichž cílem je zabránit případným „hromadným“ úrazům na těžkých a nepřehledných úsecích tratě.

SLALOM

Na adresu slalomu bylo v posledních letech vysloveno i napsáno mnoho ostrých kritik. Vytýkaly se mu bezkonceptnost a ztráta rytmičnosti. Mnoho na tomto stavu zavinił MSR, který ponechával autorům tratí přílišný prostor pro jejich fantazii. Hlavní námitkou technického rázu, se kterou se ztotožnili také trenéři, bylo, že se slalom staví na příliš strmých svazích. **Strmost svahu nedovoluje útočit, svádí k opatrné jízdě a nezřídka i k brzdní.** V Nizze byl charakter slalomu nově definován (čl. 801). Jeho **základním požadavkem je možnost útočné jízdy**; proto byly limitovány sklony slalomových tratí (čl. 802,2) a vysloven zákaz stavby přísně spádnicových slalomů (č. 801). Novou reglementaci slalomu v MSR a v Pravidlech lze označit za vývoj směrem ke klasickému, útočnému slalomu s rytmickou a kontrolovanou jízdou. Aby se tento nový směr vývoje prakticky prosadil, bude muset pomoci TD. Bude třeba, aby více než dosud spolupracoval s autorem tratě.

● Vzdálenost mezi sousedními brankami nesmí být menší jak 7 m a nemá překročit 15 m (čl. 802.4.6). Vzdáleností mezi sousedními brankami rozumíme **vzdálenost tzv. vnitřní tyče jedné branky k vnitřní tyči sousední branky.** Za „vnitřní“ tyč pak pokládáme tyč, kolem které má být zatáčeno.

○ = Vnitřní tyč

Pravidla čl. 802.4.6 — text k nákrese

Minimální vzdálenost dvou sousedních branek 7 m od sebe je novým předpisem, který má pomoci usměrnit vývoj slalomu žádaným směrem. Výjimku tvoří vzdálenost dvou sousedních branek při vlásence a při vertikále, která nesmí být menší jak 75 cm. Cl. 802.4.3 se týká výhradně vertikál a vlásenek.

Předpis o vzdálenosti mezi dvěma sousedními brankami ve slalomu musí autorům tratí přejít do krve; SV a TD musí dbát na jeho nekompromisní dodržování.

● Způsob prohlídky slalomu závodníky určí SV (čl. 803.1); závodníci při prohlídce nesmějí vystupovat v brankách s lyžemi na nohou, pokud to SV neurčí. Smyslem nového předpisu je vnést při prohlídce tratě větší disciplínu mezi závodníky.

● Při seřazování závodníků na startu musí závodníci poslechnout pokynů činovníka. Pokud se závodník nedostaví na start do 1 min. po vyzvání činovníka, je ze závodu vyloučen.

Závodník musí odstartovat do 10 s po tom, co mu startér vydal výkonný povel „Vpřed“.

Oba předpisy (čl. 805.3) jsou nové a jsou motivovány potřebou většího pořádku a klidu na startu slalomu.

OBŘÍ SLALOM

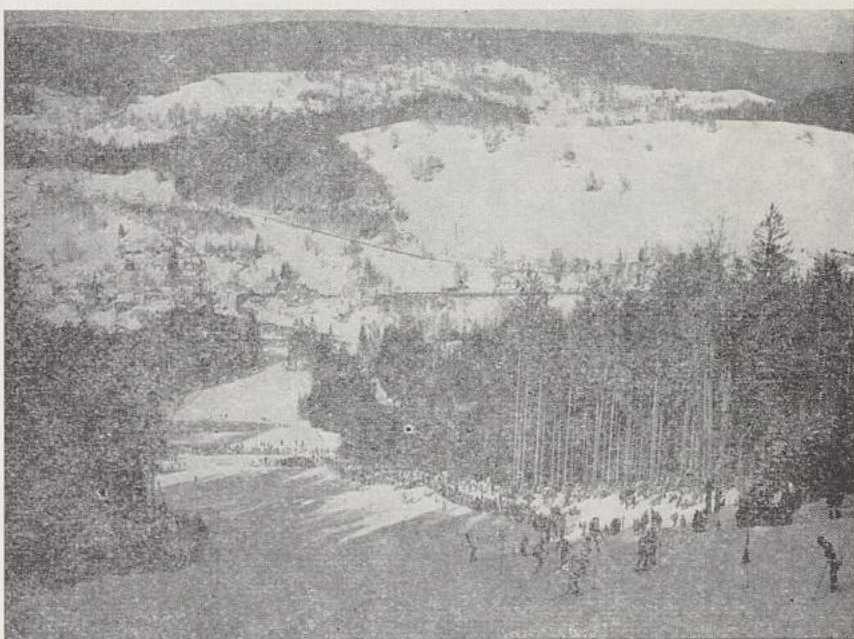
Také charakter obřího slalomu je nově definován (čl. 901). V zásadě jde o rychlostní závod, který obdobně jako slalom, má závodníkovi umožňovat útočnou jízdu. V souladu s tímto požadavkem byl Pravidly počet bran dán do relace s výškovým rozdílem tratě za současného snížení maximálního výškového rozdílu u tratí pro muže a ženy a jeho zvýšení u tratí pro žactvo. Princip vazby počtu bran na výškový rozdíl tratě

byl, jak známo, v posledních letech zkoušen a úspěš.

● Formulace předpisu pro minimální vzdálenost 10 m mezi dvěma sousedními branami (čl. 902.4.2) není zcela přesná ani jasná. V Novém Městě na Moravě bylo dohodnuto v druhé větě citovaného čl. škrtnout slovo „vnějšími“. Předpis se stane srozumitelnějším, půjde o vzdálenost mezi nejbližšími tyčemi dvou sousedních bran. Obdobně je nutno nahradit slovo „vnějších“ slovem „nejbližších“ v druhé větě prvního odstavce čl. 902.4.5.

Flunkcionářům v lyžování je známo, že závodní lyžařský sport prodělal od svého povýšení na olympijský sport a dosud prodělává dynamický rozvoj, nesrovnatelný s vývojem v kterémkoliv jiném odvětví sportu. Proto tolik změn a vylepšování MSR každé čtyři roky a v návaznosti také Pravidel lyžařských závodů. Organizátoři lyžařských závodů, TD, ředitelé závodů, hlavní rozhodčí, časoměřící a všichni ostatní činovníci, podflející se na technickém provedení závodů, mají nelehký úkol, být dobře obeznámeni se stále se měnícími předpisy a porozumět jim. Krátký komentář k některým pravidlům, shrnutý do výše uvedeného schématu, se dostane do rukou čtenáře, bohužel, až v půli sezóny. Snad ale přece jen v jisté míře pomůže činovníkům úspěšně zvládnout odpovědné úkoly sjezdové sezóny 1980—81, první sezóny s novými Pravidly lyžařských závodů.

Dr. OTTO KULHÁNEK
předseda subkomise rozhodčích
VSL ÚV ČSTV

Fotografie spodní části slalomové tratě na Špičáku u Jablonce nad Nisou, která byla loni dějištěm Evropského poháru žen. Byla označena technickým delegátem FIS H. Perbinem (Rakousko) za ideální pro mezinárodní závody

K nácviku zatáčení ve speciální etapě

Tímto našim příspěvkem navazujeme na článek uveřejněný v červencovém čísle našeho měsíčníku 1980 pod názvem „Několik poznámek k nácviku základních oblouků“. Zvládnutí uvedených základních oblouků je nezbytným předpokladem úspěšného nácviku dalších oblouků.

S jakými nejčastějšími chybami se při nácviku základních oblouků setkáváme?

V průběhu nácviku vlnovky se mohou vyskytovat následující chyby:

- lyžař má obtíže s uvedením lyží do zatáčení, neboť nepřenáší výrazně váhu na vnější lyži při zahájení oblouku,
 - nevytlačuje dostatečně koleno vpřed a dovnitř nad zatíženou vnější lyži,
 - v přípravné fázi neprovádí potřebné vztyčení, které je předpokladem pro zahájení dalšího oblouku.
- Společné chyby, které se vyskytují při nácviku základních oblouků:
- nedůrazné přenášení váhy z lyže na lyži při zahájení oblouků a nedostatečné zatěžování vnější lyže při vedení a ukončení oblouků. Zdůrazníme přenesení většiny váhy těla na vnější lyži ve fázi zahájení a nutnost udržení takto rozložené váhy v průběhu vedení i ukončování oblouků. Znovu se vrátíme k některým přípravným cvičením pro přenášení váhy, která jsme prováděli ve sjezdové přípravě,
 - nedostatečné pohyby kolen směrem dopředu a dovnitř oblouků. Zdůrazníme, že uvedený pohyb je základním a současně jediným, kterým je možné lyže správně zatočit a proto je nutné jej provádět v dostatečném rozsahu. Na středním sklonu svahu procvičujeme základní střední oblouky vyjžděné co nejvíce do vrstevnice se zdůrazněním dostatečného pohybu kolen,
 - malý náklon vpřed (záklon). Zdůrazníme vztyčení vpřed ve fázi přípravné. Procvičujeme na mírném sklonu svahu v základních dlouhých a středních obloucích jetých při spádnici (otevřených).

Ve speciální etapě nacvičujeme náročnější oblouky, zkvalitňujeme základní pohybové dovednosti nacvičené v základní etapě a učíme se rozšiřující pohybové dovednosti zahrnutí, odraz z hran, odklon trupu, dynamickou práci paží, ohýbání nohou v obloucích pro přejíždění vln, a další nezbytné pohyby pro zvládnutí jízdy v terénu. Důraz klademe na nácvik středního oblouku. Po jeho zvládnutí postupným zkracováním jednotlivých fází dospějeme ke krátkému oblouku. Potom nacvičujeme dlouhý oblouk, který vzhledem k úrovni zvládnutí pohybových dovedností v této etapě nejezdíme ve vysokých rychlostech. Nakonec přistupujeme k nácviku modifikovaných oblouků (oblouky pro přejíždění vln, oblouky s přibrzděním a oblouky s přeskokem), které využíváme v obtížnějších terénních podmínkách.

STŘEDNÍ OBLOUKY

Při nácviku středních oblouků vycházíme z osvojení pohybových dovedností nacvičených v **základních středních obloucích**. Spojujeme je s dalšími pohybovými dovednostmi — odklonem trupu ve fázi vedení oblouku, zahrnutí a dynamickou práci paží.

TECHNIKA

- **zahájení oblouku** — při jízdě po spádnici přeneseme váhu na jednu lyži. Pohybujeme kolenem nad zatíženou lyži dopředu a směrem, kterým chceme zatočit. Vnitřní lyže je částečně odlehčená, koleno se pohybuje rovněž směrem do oblouku,
- **vedení oblouku** je charakteristické plynulým pokračováním pohybu kolen směrem dopředu a dovnitř oblouku, vnější lyži ještě více zatížíme a vedeme po vnitřní hraně,
- **ukončení oblouku** provedeme s ještě větším pokrčením a přikloněním kolen směrem ke svahu. Následuje rychlé vztyčení pro přenesení váhy, které umožní zahájení následujícího oblouku.

Na rozdíl od základních oblouků rozdělujeme oblouky v této etapě nácviku na tři fáze — **zahájení, vedení a ukončení oblouku**. Fáze přípravná, nutná v předcházející etapě nácviku odpadá, pohyby pro zahájení následujícího

oblouku provádíme již ve fázi ukončení oblouku předcházejícího.

Při nácviku středních oblouků ve speciální etapě se setkáváme nejčastěji s těmito chybami:

- zatáčení lyží při vztyčování (pohybem zdola nahoru). Zdůrazníme, že lyže se otáčejí pohybem shora dolů. Zopakujeme základní oblouky dlouhé otevřené, ve kterých věnujeme pozornost fázi přípravné (vztyčení). Zůstaneme malý okamžik ve vztyčení, po kterém teprve následuje přenesení váhy a pohyb kolen dopředu a ve směru zatáčení, jehož důsledkem je zahájení oblouku,
- přílišné smýkání lyží stranou. Zdůrazníme přiklonění kolen směrem ke svahu, zejména kolena vnější nohy, které ovlivňuje vedení vnější zatížené lyže po vnitřní hraně,

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

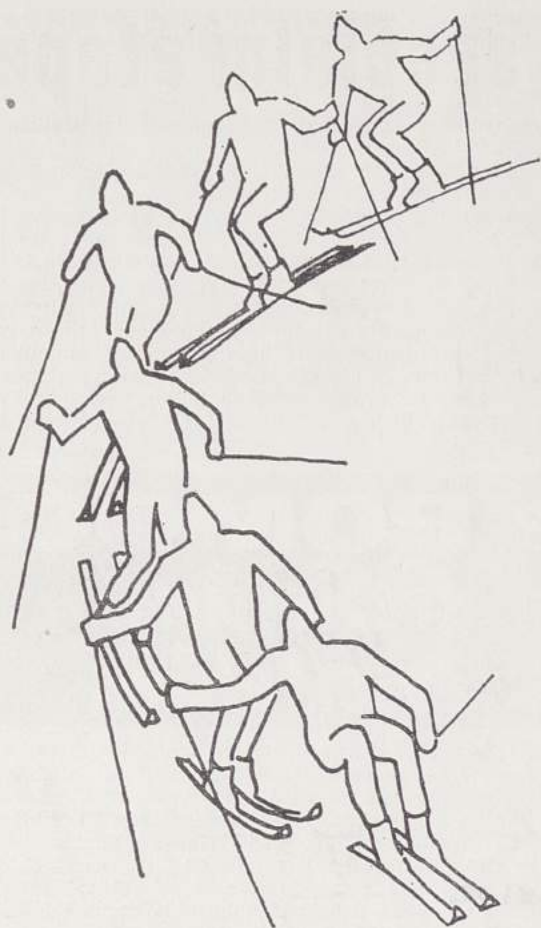
- vnější lyže musí být v průběhu celého oblouku zatížena rovnoměrně po celé délce. Větší zatížení předních částí lyží způsobuje smýkání patek, zatížení zadních částí má za následek, že se lyžím „nechce“ do oblouku, zahájení oblouku je obtížné, lyže nevedou a smýkají se stranou, místo aby jely ve směru oblouku. Zdůrazníme vyvážený postoj (ve smyslu náklon vpřed, vzad) a dostatečně pokrčené nohy v kolenou a kotníkách, kolena tlačit dopředu,
- zahájení oblouku rotačními pohyby (paží, ramen, vnějšího boku) — obvykle chyba spojená se zahajováním oblouků pohybem zdola nahoru. Impulzem pro zatáčení lyží jsou v tomto případě pohyby paží (ramen, vnějšího boku) ve směru otáčení. Zdůrazníme, že lyže uvádíme do zatáčení pouze přenesením váhy a pohybem kolen. Pro uvedení lyží do zatáčení je nejdůležitější pohyb kolenem zatížené nohy ve směru zatáčení, který musí být proveden ihned po přenesení váhy a je tím nejdůležitějším pohybem, kterým lyžař lyže zatáčí. Ostatní pohyby (paží, ramen, boků) jsou pohyby doprovodné a vyrovnávací.

KRÁTKÉ OBLOUKY

Východiskem pro nácvik krátkých oblouků jsou základní krátké oblouky, střední oblouky a osvojené pohybové dovednosti při nácviku těchto oblouků. K nácviku krátkých oblouků přistupujeme až po dokonalém zvládnutí středních oblouků v různém terénu. Postupujeme tím způsobem, že postupně zkracujeme poloměr zatáčení středních oblouků ke kratším až ke krátkým obloukům. Ve srovnání se středními oblouky dochází ke změnám ve smyslu zvýšené intenzity pohybů, pohyby probíhají v kratším čase a na menším prostoru. Důležitá je rytmizace pohybů, která osvojení krátkých oblouků usnadňuje. Není správné se snažit o zvládnutí velmi krátkých oblouků od počátku v rychlém rytmu. Poloměr oblouků zkracujeme postupně a rytmus zrychlujeme teprve po dobrém zvládnutí fáze oblouků bez smýkání lyží příliš do stran.

Při nácviku krátkých oblouků se setkáváme (mimo výše uvedených) s těmito chybami:

- příliš rychlý přechod při nácviku od středního ke krátkému oblouku mající za následek smýkání lyží stranou a zahajování oblouků pohyby zdola nahoru. Zdůrazníme plynulý přechod od středních oblouků ke krátkým postupným zkracováním,
- neschopnost regulovat rychlost jízdy (rychlost jízdy rychle narůstá). Je způsobeno obvykle rychlým přechodem na příliš velký sklon svahu a nedostatečným vyjžděním oblouků k vrstevnici. Vrátime se na střední sklon svahu a zdůrazníme fázi vedení v obloucích vyjžděných dostatečně k vrstevnici,
- pohyby paží nesladěné s pohyby dolních končetin (obvykle otáčení okolo zapíchnuté hole). Zdůrazníme co

ve směru zatáčení. Držíme ji stranou, připravenou k zapíchnutí při ukončení oblouku. Naopak vnitřní paži držíme vpředu, což pomáhá rovnovážné poloze trupu a pomáhá zamezit rotaci při ukončování oblouků.

OBLOUKY PRO PŘEJÍŽDĚNÍ VLN

Patří mezi tzv. modifikované oblouky (oblouky přizpůsobené konkrétním podmínkám), ve kterých provádíme navíc k nacvičeným pohybům ještě pokrčování a napínání nohou v boulovatém terénu, k udržení kontaktu lyží se sněhem. Důležité je zejména aktivní natažení nohou po překonání vrcholu boule.

Nacvičujeme nejprve střední oblouk pro přejíždění vln, postupným zkracováním středního oblouku dospějeme ke krátkému oblouku pro přejíždění vln (obrázek).

Při nácvičku oblouků pro přejíždění vln zvyšujeme postupně rychlost jízdy, potom vybíráme větší boule, nakonec přecházíme na strmější svah. Nikdy neztěžujeme podmínky najednou (např. přechod na velké boule na prudkém svahu).

Obvyklé chyby při nácvičku oblouků pro přejíždění vln:

- lyžař neudrží kontakt se sněhem. Nejčastější příčinou bývá nedostatečné pokrčování a natahování nohou. Nohy se musí pohybovat aktivně ve velkém rozsahu. Při nájezdu na vlnu se pokrčují, na vrcholu je skrčení největší, ihned po přejezdu musí dojít k rychlému natažení. Někdy jsou obtíže s ovládnutím lyží (lyžař je více ve vzduchu nežli na sněhu) způsobeny příliš rychlou jízdou nebo příliš velkými boulemi. V boulovatém terénu jezdíme pomalu a nepřejíždíme ostré vrcholky, snažíme se volit stopu mezi vlnami,
- náklon vzad (záklon, „přisednutí“) v době nedávno minulé dokonce vyučovaný jako moderní technika jízdy v boulích. Přisednutí při ukončování oblouku má za následek potíže při zahajování následujícího oblouku, neboť lyže jsou v přední části odlehčené a mají snahu jet přímo, nikoli do oblouku. Optimální podmínky pro zatočení lyží jsou vytvořeny tehdy, jestliže jsou lyže při zahájení oblouku zatíženy po celé délce rovnoměrně. Náklon vzad při vedení oblouku má za následek smýkání lyží a tím jejich obtížnější kontrolu a menší přesnost jízdy. Opět se projevuje snaha lyží jet přímo, nikoli v oblouku. Zdůrazníme dostatečný pohyb kolen vpřed, který zajišťuje vyvážené postavení celého těla,
- pohyby trupu vpřed a vzad (při nájezdu na bouli se trup předklání, po přejezdu se napřimuje). Zdůrazníme vzpřímené a vyvážené držení trupu bez jakýchkoli pohybů vpřed nebo vzad. Terénní nerovnosti musí být překonány pohyby dolních končetin, nikoli pohyby horní části těla. Jezdíme v malých boulích na mírných skloněch svahu a postupně zvyšujeme rychlost jízdy se snahou o klidné a vyvážené držení trupu. Hlava je vzhůru, díváme se dostatečně dopředu.

Poznámka: Článek vychází z problematiky uvedené v publikaci „Sjezdové lyžování“, Olympia Praha 1979.

JAN MARŠÍK

nejkratší oporu o hůl ve směru dopředu a stranou, vnitřní paži po provedení opření o hůl držíme dostatečně vpředu, nesmí klesnout dolů. Opření provádíme v okamžiku ukončování oblouků, potom následuje pohyb vzhůru a teprve potom zahájení následujícího oblouku. Nejlépe procvičíme ve středních obloucích postupným zkracováním zvládneme i v krátkých obloucích,

- rotační pohyby při ukončování oblouků (paží, ramen, vnějšího boku) způsobené obvykle uvolněním svalstva trupu ve fázi ukončení oblouku a pohyby vnější paži ve směru oblouku. Zdůrazníme držení osy ramen kolmo ke spádnicí v průběhu všech fází krátkého oblouku. Vnější paže nesmí provádět aktivní pohyby vpřed

Jak se běhalo v Lake Placidu

Odpověď je jednoznačná — rychle. Na ZOH 1980 bylo prakticky dosaženo nejvyšších průměrných rychlostí v historii MS a ZOH.

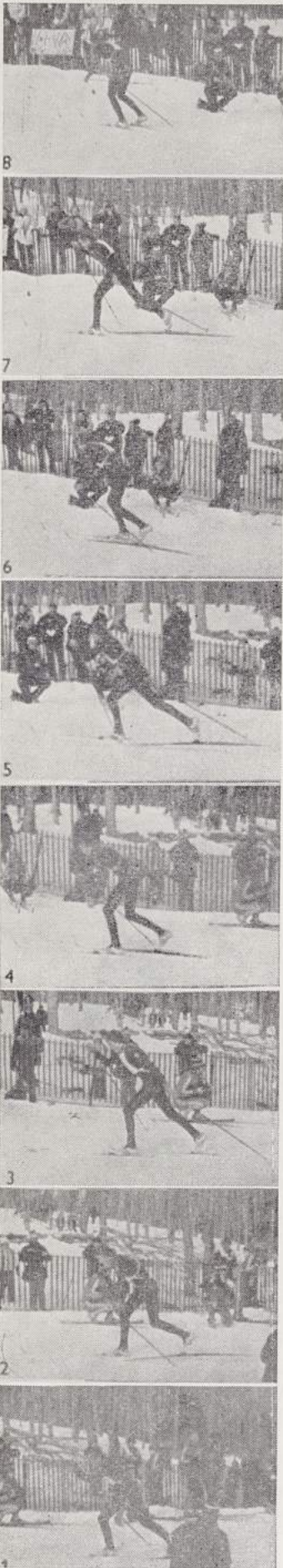
Tendence zvyšování sportovní výkonnosti je zákonitá a projevuje se ve všech sportovních odvětvích. Příčiny lze na jedné straně spatřovat ve zlepšujících se podmínkách pro přípravu a soutěže (podpora státních orgánů, zdokonalování výzbroje a výstroje, mechanizovaná úprava tratí atd.), na druhé straně ve zdokonalování přípravy (přínos vědy, řízený výběr talentů, atd.).

Z výsledků na ZOH 80 vyplývá závažný poznatek, že nejvyšších průměrných rychlostí bylo dosaženo na krátkých tratích — 15 km 5,96 m/s; nejrychlejší úsek ve štafetách 5,90 m/s; 30 km 5,74 m/s; 50 km 5,65 m/s. I když se tato skutečnost zdá být zcela logickou, na světových soutěžích v minulosti bylo často pořadí, tzn. průměrné rychlosti na jednotlivých tratích v důsledku sněhových a povětrnostních podmínek jiné.

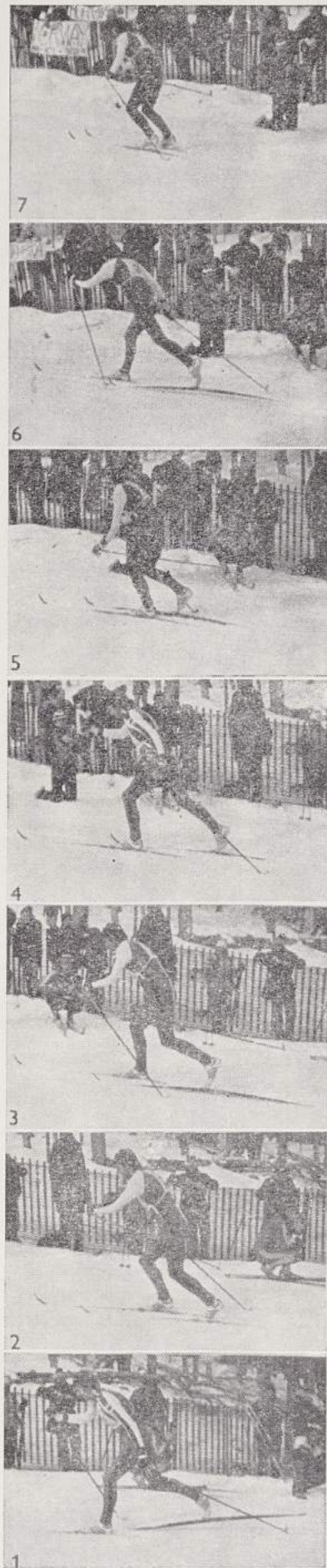
Protože se tendence dalšího zvyšování sportovní výkonnosti předpokládají, je potřebné hledat jejich hlavní ovliv-

ňující faktory. Zvláštní postavení v běžeckých disciplínách má štafetový běh — jednak proto, že je soutěží kolektivní, dále pro společný start a vlastní přímý boj o umístění a především také proto, že se soutěží na nejkratší trati a jsou zde proto uplatňovány hraniční nároky na speciální silovou vytrvalost, techniku a její možnosti a ko-

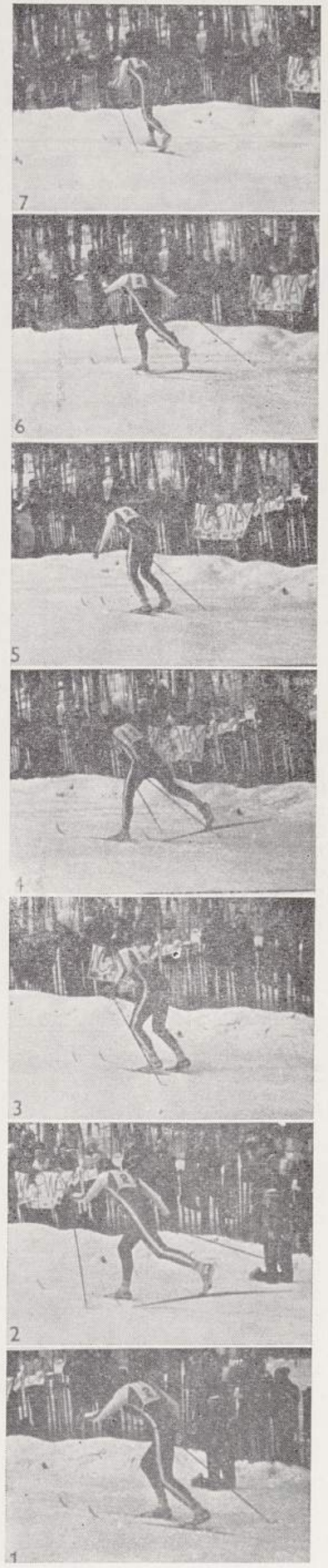
Družstva	m/s	jednotlivci	m/s	úsek
MS 74	NDR	5,41	Martinsen Norsko	5,44 2
OH 76	FINSKO	5,21	Koivisto Finsko	5,51 4
MS 78	ŠVÉDSKO	5,32	Mieto Finsko	5,46 2
OH 80	SSSR	5,70	Mieto Finsko	5,90 4

Zimjatov (SSSR)

Braa (Norsko)

Mieto (Finsko)

nečně psychickou odolnost a stabilitu. Z tohoto hlediska je možno předpokládat, že cesta zvyšování výkonnosti přes rychlost a sílu je jednou z cest vývoje, druhou je zcela určitě cesta rozvoje vytrvalostních schopností a ekonomie pohybu a jejich uplatnění při výkonu.

Zajímavý je při tom vývoj průměrných rychlostí družstev i jednotlivců ve štafetách mužů od MS 74:

Soutěže proběhly v podstatě za podmínek nevybočujících extrémně z průměru a na tratích v mezích normy:

	Teplota sněhu		vzduchu		Tratě		
	start	cíl	start	cíl	HD	HM	MT
MS 74	+0,5	-1,0	+3,0	+5,0	110 m	55 m	360 m
OH 76	-0,5	0,0	+1,0	+2,0	95 m	65 m	350 m
MS 78	-11,0	-10,0	-9,5	-8,0	65 m	45 m	230 m
OH 80	-4,5	-	-2,5	-	177 m	76 m	315 m

Na ZOH 1980 zvítězila štafeta Švédska před Norskem a Finskem.

Průměrná tělesná výška všech tří družstev byla 181 cm (nejmenším byl Teurajärvi 173 cm a nejvyšším Mieta 196 cm), průměrná tělesná váha 75 kg (nejlehčím byl Ročev 66 kg a nejtěžším opět Mieta 95 kg), průměrný věk 27 roků (nejmladším byl Kirvesniemi 22 let a nejstarším Pitkänen 32 let).

K technice běhu — na kinogramech jsou zachyceni nejlepší běžci tří vítězných družstev

— Zimjatov SSSR (181 cm, 70 kg, 25 roků, prům. rychlost 5,85 m/s, celkově 2. čas)

— Braa Norsko (183 cm, 74 kg, 29 roků, prům. rychlost 5,69 m/s, celkově 4. čas)

— Mieta Finsko (196 cm, 95 kg, 31 roků, prům. rychlost 5,90 m/s, celkově nejlepší čas).

Kinogramy byly pořízeny aparátem Nikon FX s motorem frekvencí 5 snímků za s na 1,5 km tratě ve stoupání okolo 5 stupňů.

K technice běhu je potřeba říci, že byla rozdílná stejně jako výkonnost. Prakticky jenom nejlepší běžci běhali i správně technicky (rozuměj — účelně, rychle a ekonomicky). Vzhledem k tomu, že na kinogramech je zachycen vůbec nejlepší běžec ZOH 80 Zimjatov, druhý nejlepší v celkovém hodnocení Mieta a nejlepší běžec Světového

poháru 1978—79 Braa můžeme považovat jejich techniku za současný vrchol.

Pojetí běhu je u všech tří běžců velmi dynamické v závislosti na vysoké úrovni připravenosti a individuálních předpokladech. Přesto, že frekvence snímání neumožňovala získat přesně jednotlivé fáze pohybu a jejich hranice, můžeme konstatovat, že jsou u všech tří běžců zachovány základní principy pohybu:

Základní postoj — těžiště těla je před oporou — Braa (obr. 7), Mieta (obr. 3, 5), Zimjatov (obr. 8).

Odras — zahájení z plně zatížené oporové nohy — Braa (nejlépe na obr. 5), Mieta (obr. 7), Zimjatov (obr. 2, 4, 6).

— **dokončení a vyústění odrazu** — plně napjatá odrazová noha, odraz směřuje do těžiště těla (nahoru a vpřed) — Braa (4, 6), Mieta (nejlépe 6), Zimjatov (3, 5).

Přenášení váhy — důležitý je plynulý pohyb **vzítíže** ze zadní polohy při dokončování odrazu (Braa např. obr. 4, Zimjatov obr. 5) přes střední polohu těžiště ve skluzu na jedné lyži (např. Braa obr. 3, Mieta obr. 2, Zimjatov obr. 2, 4) do přední polohy v přípravě na odraz (Braa obr. 7, Mieta obr. 5, Zimjatov obr. 6).

Švihový pohyb nohy vpřed je u nejlepších běžců stále častěji prováděn **mírně pokrčenou nohou**, důvodem je snaha zrychlit pohyb a zkrátit tak čas potřebný k provedení pohybu vpřed.

Důležitý moment je položení švihové nohy na sněh — jednak před oporou (která již před tím zahájila prvou fázi odrazu), jednak přenášení váhy těla by mělo probíhat postupně (nezvyšovat tření). Povšimněte si vzájemné polohy nohou, které se míjejí — Braa (obr. 7) odraz pravou, švih levou, Mieta (obr. 3) odraz pravou, švih levou, Zimjatov (obr. 8) odraz levou, švih pravou.

Práce paží — zapíchování hole na úrovni špičky oporové nohy **mírně napjatou paží** — Braa obr. 6, Mieta obr. 2,

— **dokončení odpichu paže v prodloužení bez zášvihů** — Mieta obr. 4, 6, Zimjatov obr. 3.

Projevují se i u těchto nejlepších chyby — lépe řečeno prohřešky proti některým biomechanickým zásadám pohybu — ano. O těch se zmíníme příště a pokusíme se rozebrat zvláštnosti běhu do kopce ve srovnání s během po rovině.

K technice běžců na ZOH 80 se budeme dále vracet.

Foto: Ing. K. POUSTECKÝ

Kinogramy a text: Dr. J. POTMĚŠIL a M. LINKA

STATUS LYŽAŘSKÉHO CVIČITELE

- Lyžařský cvičitel je pedagogický pracovník, který plánuje, řídí, vede a vyhodnocuje učebně výchovný proces mládeže i dospělých, pro který vykázal potřebnou technickou dovednost i teoretickou znalost a složil příslušnou kvalifikační zkoušku. Podle získané kvalifikace je zařazen do kvalifikační třídy (IV., III., II., I.). Nejnižší věk lyžařského cvičitele je 16 let; ve věku od 16—18 let pracuje pod vedením cvičitele vyšší kvalifikace.
- Obsahem pedagogické činnosti lyžařského cvičitele je výuka jízdy na lyžích jak členů ČSTV, tak především široké, neorganizované lyžařské veřejnosti, zejména mládeže a dětí. Pomáhá zájemcům o lyžování získat potřebné pohybové dovednosti a také nezbytné poznatky o pohybu v horském terénu a tím přispívá ke zkvalitňování tělovýchovného procesu v oblasti masového rozvoje lyžování. Tato významná a odpovědná činnost vyžaduje nejen odbornou zdatnost cvičitele, ale i potřebné charakterové a morální vlastnosti.
- Povinnosti a práva cvičitele určuje článek I., 2.1 Jednotné kvalifikace tělovýchovných kádrů (JKTK), schválené předsednictvem ÚV ČSTV dne 7. února 1978 s platností od 1. ledna 1979.

POVINNOSTI:

- informovat se o zdravotním stavu svých cvičenců;
- seznámit se jmenovitě se všemi svými cvičenci a v průběhu cvičení je soustavně sledovat;
- prověřovat jejich výstroj a výzbroj, která musí odpovídat předpokládanému druhu výcviku a zajišťovat bezpečnost cvičence;
- řídit se stanovenou metodikou, aplikovat ji v souladu s dosaženým stupněm dovednosti cvičenců a cílem, jehož mají cvičenci dosáhnout;
- dodržovat stanovený plán a program výcviku;
- organizovat výcvik tak, aby byla zajištěna bezpečnost cvičenců, a to jak z hlediska výběru terénu, tak i intenzity a způsobu výcviku a respektování fyzické a technické úrovně cvičenců; zároveň dbát

o to, aby počet účastníků kolektivního výcviku byl přiměřený požadavku řádného, efektivního a bezpečného chodu výuky a aby úroveň zdatnosti a technické vyspělosti účastníků družstva byla přibližně vyrovnaná,

- přerušit výcvik, dojde-li k úrazu účastníka. V takovém případě cvičitel zajistí pomoc, případně ohlásí úraz Horské službě a podle potřeby zajistí odvoz zraněného na bezpečné místo k dalšímu ošetření. O každém úrazu pořídí zápis, ve kterém popíše skutkový stav a označí svědky nehody,
- zajistit, aby cvičenec, který fyzicky nebo psychicky na výcvik nestačí, se mohl vrátit do bezpečí.

PRÁVA:

- dávat příkazy ke způsobu výcviku, k jeho organizaci a časovému sledu. Jemu svěření cvičenci jsou povinni se daným příkazům podřídit. V případě, že cvičenec hrubě porušuje disciplínu a řád kursu či školy, může jej cvičitel po předchozím bezvýsledném napomenutí vyloučit z výuky.
- 4. **Za škodu způsobenou cvičitelem** v rámci plnění jeho úkolu při výcviku odpovídá pouze pořádající organizace. Pro odpovědnost cvičitelů za škodu způsobenou při plnění jejich pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi platí ustanovení zákoníku práce. Cvičitel může být za porušení svých povinností postížen disciplinárně podle disciplinárního řádu ČSTV. Disciplinární postih nevyklučuje postih trestní, jestliže jednání nebo opomenutí představuje porušení trestních předpisů.
- 5. **Organizace odpovídá cvičiteli za škodu**, která mu vznikla při provádění výcviku podle ustanovení zákoníku práce.
- 6. Cvičitel může být za cvičitelskou činnost odměněn. Odměna a náhrady se řídí sazebníkem, který vychází z obecně platných předpisů ČSTV.
- 7. Tento status lyžařského cvičitele byl schválen předsednictvem VSL ČOV ČSTV 25. dubna 1980.

Shromáždění zástupců veřejných lyžařských škol

Na aktivu veřejných lyžařských škol, který se konal v Praze 1. listopadu 1980, se sešlo více než 100 zástupců VLS a krajských a ústředních funkcionářů Svazu lyžování, odpovědných za tento úsek činnosti v oblasti masového rozvoje lyžování.

Na programu aktivu byly referáty o výsledcích uplynulého období činnosti VLS, informace a výklad k nově schváleným základním dokumentům, které se týkají činnosti VLS, referát o příštích úkolech VLS a výklad k udělování licencí předsednictva VSL ČUV ČSTV k provozování veřejné lyžařské školy.

Při hodnocení činnosti VLS za sezónu 1979—80 byl konstatován další rozvoj tohoto systému lyžařské výuky, a to především zvyšováním intenzity práce ve VLS a rozšiřováním jejich kapacity. V uvedené sezóně absolvovalo uzavřený výukový cyklus 33 110 žáků těchto škol (v roce 1978 až 1979 jich bylo 28 000). Tyto výukové cykly však byly v řadě VLS delší, než je šestidenní základní cyklus. Převedeno na tento základní cyklus činí počet žáků, kteří prošli týdenní základní výukou, 38 300. Při násobení celkového počtu žáků VLS skutečným počtem výukových dnů vychází za loňskou sezónu 229 969 „žákovdnů“ (proti 167 000 v předcházející sezóně).

Pozoruhodný je nyní už v podstatě stabilizovaný počet téměř 1400 cvičitelů různých tříd, kteří ve VLS vyvíjejí soustavnou činnost. Z nich je 34 cvičitelů 1. třídy, 198 cvičitelů 2. třídy, 830 cvičitelů 3. třídy a 338 cvičitelů 4. třídy. Tomuto úctyhodnému počtu cvičitelů asistovalo celkem kolem 850 organizačních pracovníků, mnohdy z řad rodičů a jiných dobrovolných pracovníků, kteří pro tuto vysoce efektivní práci projevili zájem a nejednou i opravdové nadšení.

K tomuto počtu cvičitelů, zapojených do systematické práce ve VLS, nutno připomenout, že zde vzniká vysoce aktivní složka našeho cvičitelského sboru, která svou kvalifikaci zvyšuje soustavnou prací po celou sezónu a získává z trvalé práce se žáky všech kategorií bohaté zkušenosti pedagogické, metodické a didaktické, ale zároveň i možnost vlastního technického zdokonalování, s jakou se cvičitelé při jiných formách své práce jen málokdy setkávají.

V této souvislosti byla na aktivu projednána i otázka stále trvajících disproporcí v počtu cvičitelů vyšších a nižších tříd, působících na VLS. Na tento problém se zaměřil také velký počet diskutérů. Byly formulovány některé praktické návrhy k urychlenému zvyšování kvalifikace cvičitelů 3. a 4. třídy, aby se cvičitelé VLS nevyznačovali jen svými faktickými schopnostmi, ale i vysokou kvalifikací stvrzenou vyšší cvičitelskou třídou.

Účastníci aktivu se podrobně seznámili s novými Pokyny pro zřizování a provozování veřejných lyžařských škol [Lyžařství je uveřejnilo v č. 11/1980], se Statutem lyžařského cvičitele, s dokumentem Odměňování cvičitelů lyžování a s formálními náležitostmi žádostí TJ o licenci pro svou veřejnou lyžařskou školu.

V souvislosti s těmito dokumenty bylo konstatováno, že otevírají novou

etapu rozvoje VLS, které tím získávají pevný normativní základ. Tyto dokumenty jsou zároveň vodítkem a podnětem pro další rozšiřování systému VLS.

V souvislosti s udělováním licencí pro VLS bylo zdůrazněno, že je mohou dostat jen školy, které vyvíjejí systematickou činnost, mají k tomu v rámci TJ potřebné organizační předpoklady a pracují se stálým kádrem kvalifikovaných lyžařských cvičitelů. K tomu je třeba říci, že lyžařská výuka členů i nečlenů TJ patřila i dosud k náplni činnosti lyžařských oddílů a tento jejich úkol trvá samozřejmě i nadále. Pokud však chce TJ a její lyžařský oddíl zajistit tuto činnost formou řádně fungující VLS, stane se tato VLS součástí systému těchto škol jen na základě udělení souhlasu (licence) předsednictva VSL ČUV ČSTV. Předpoklad pro získání licence má všech 84 dosud působících a registrovaných lyžařských škol. Nyní jde o to, aby žádosti o licenci byly v pokud možno nejkratší lhůtě předloženy, aby mohly být projednány a vyřízeny. Totéž ovšem platí pro TJ, které VLS dosud neprovozovaly, ale chtějí tak učinit a jsou schopny podmínkám pro udělení licence vyhovět.

V druhé části svého jednání se aktiv zaměřil na nejbližší úkoly. Zabýval se otázkami zlepšeného nábory žáků do VLS, rozšířením spolupráce s partnery, zejména s podniky, institucemi, školami, společenskými organizacemi, národními výbory atd. Problémy s dopravou a případným

ubytováním budou VLS řešit rovněž v užší spolupráci s partnery, zejména s cestovními kanceláři, vlastníky podnikových a jiných objektů a dalšími organizacemi.

V celkové koncepci dalšího rozvoje VLS byl položen důraz na kontinuální celosezónní výuku především o víkendech, na rozšíření týdenních výukových zájezdů a na doplnění sezónní činnosti předsezónní a případně i letní kondiční přípravou nebo podle možnosti výukou na umělé hmotě.

Výměna zkušeností umožnila konkrétně srovnávat činnost VLS působících v různých podmínkách, odhalit některé zbytečné disproporce a metody práce ve školách dále sblížit a sjednocovat. Týká se to i některých základních ukazatelů činnosti škol, jako například poměru cvičitelů a žáků, celkového počtu žáků, počtu výukových dnů za sezónu, kalkulace poplatku za výuku, odměňování cvičitelů atd. Bylo shodně konstatováno, že nové dokumenty týkající se činnosti VLS jsou účinným prostředkem k dalšímu sjednocování koncepce i praxe ve všech těchto směrech.

Na závěr byli zástupci VLS informováni o některých materiálních a finančních prostředcích z ústředních zdrojů, které budou v příští sezóně k dispozici pro zajištění dalších úkolů na tomto úseku.

Jednodenní aktiv VLS měl intenzivní pracovní charakter. Kromě řešení a vyjasnění řady konkrétních problémů měl však v souvislosti s nadcházejícím výukovým obdobím i důležité mobilizační poslání v nejširším smyslu. Lze právem předpokládat, že aktiv splnil právě toto poslání.

Ing. PAVEL BORSKÝ
předseda úseku VLS VSL ČUV ČSTV

Záběr z výuky veřejné lyžařské školy TJ Ještěd Liberec, která patří k prvním v ČSSR

Sedmdesát let organizovaného lyžování v Harrachově

Sedmdesát let organizovaného lyžování v Harrachově oslavili příznivci bílé stopy loňskou předposlední listopadovou sobotou na slavnostní schůzi lyžařského oddílu Jiskry Harrachov na Rýžovišti. Sešli se na ní nejen současní a bývalí členové, ale i řada hostů. Byli mezi nimi také předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola a tajemník Jindřich Hoch, zástupci Dukly Liberec, Ski Jilemnice, Jiskry Vysoké nad Jizerou, TJ Lomnice nad Popelkou, Spartaku Rokytnice a RH Harrachov. Nechyběli ani dřívější úspěšní závodníci Dalibor Motejlek, Jáchym Bulín (v současné době trenér švédských skokanů), Tomáš Kučera, Bohuslav Rázl a Josef Kutheil.

V roce 1910 byl založen Lyžařský a turistický Bucharův klub (LTBK) v Harrachově, který úspěšně pomáhal k organizování života české menšiny v obci. Od počátku druhého desetiletí tohoto století pořádal první závody a jeho lyžaři se zúčastňovali závodů i jinde. Počínajíc rozvoj organizovaného závodního lyžování byl však násilně přerušeno první světovou válkou. Po ní se postupně obnovovaly české spolky, LTBK schůzí 20. listopadu

Aktivita Jiskry Ústí nad Orlicí

Lyžaři Jiskry Ústí nad Orlicí na výroční schůzi 1. prosince se mohli pochlubit úspěšnou činností v uplynulém roce. Oddíl má 139 dospělých členů, z nichž je 78 kvalifikovaných rozhodčími. Je hrdý na dobře pracující lyžařskou školkou, z níž vybírá talenty. Plán 10 nových nositelů odznaku zdravotní byl značně překročen, podmínky splnilo 28. Šestnáct lyžařů Jiskry se podílelo na Československé spartakiádě 1980, dva z nich pracovali v okresním spartakiádním štábu.

Na počest XVI. sjezdu KSČ přijali účastníci výroční členské schůze velmi hodnotný závazek. Mimo jiné v letošním roce na svém lyžařském zařízení odpracují 5000 brigádnických hodin. Vzorový oddíl soutěží o bronzovou plaketu a připravuje jubilejní 10. ročník mezinárodní soutěže čtvera ve sjezdových disciplínách Ski-Interkritéria. Předsedou byl opět zvolen s. B. Šuda.

Pohled na lyžařský areál v Harrachově, jehož dominantou je mamutí můstek

1921 v hotelu Krakonoš pokračoval ve své činnosti. O rok později byla zahájena stavba nového můstku a v roce 1923 se závodů O pohár kongresového můstku zúčastnilo 60 zahraničních lyžařů ze šesti států a přihlíželo jim 20 000 diváků. I v dalších ročnících se v Harrachově na těchto závodech scházela lyžařská elita a je škoda, že tradice tohoto poháru byla přerušena.

Po druhé světové válce činnost LTBK Harrachov byla obnovena na zasedání 18. srpna 1945 v hostinci pod Čertákem. Ještě v téže roce byl přestavěn můstek pod Čertákem a založen závod o Pohár harrachovských skláren skokanů a sdruženářů. V roce 1952 byl můstek na Čertově hoře znovu přebudován a položen základ ke vzniku prvních mezinárodních závodů po druhé světové válce. Harrachov se stal významným lyžařským střediskem v klasických disciplínách. Měl řadu nadšených obětavých činovníků v čele s Janem Hendrychem a lyžařský oddíl vychoval mnoho úspěšných reprezentantů, především ve skoku a v závodě sdruženém. K nejvýznamnějším postavám harrachovského lyžování patřili V. Melich, J. Nüsser, J. Kubica, ing. L. Šablatura, M. Janoušek, H. Rieger, A. Lenemayer, E. Thomas, Z. Gyalog, K. Farský, E. Rieger, ing. L. Lukeš, J. Lukeš, B. Rázl, A. Rázl, J. Rázl, V. Rázl, J. Bulín, D. Motejlek, ing. A. Kučera, T. Kučera, B. Novák, F. Novák a řada dalších.

Výroční členská schůze oddílu, která byla druhou částí slavnostního zasedání, potvrdila, že i v současné době lyžařský oddíl harrachovské Jiskry věnuje největší pozornost výchově mládeže. V uplynulé sezóně jeho mladí závodníci získali šest přebornických titulů a dalších třináct medailových míst. Žák Tomáš Ploc zvítězil v Českém poháru nejmladších sdruženářů, v neoficiálním přeboru přípravek ve skoku Jiří Rázl a odchovanelec oddílu Petr Lisičan v běhu na Druzbě. Jiskra Harrachov v sezóně 1979–80 uspořádala dvacet lyžařských závodů, z toho více než dvě třetiny pro mládež. Členové oddílu se

zúčastnili celkem 53 závodů. Nejvýznamnější událostí byly první mezinárodní závody v letech na lyžích v ČSSR. Při přípravě dvaceti závodů odpracovali lyžaři Jiskry 6765 brigádnických hodin a stovky dalších při přípravě mezinárodních letů. Oddíl zajišťoval masový rozvoj lyžování zejména mezi mládeží. Nejlépe se tato práce dařila u nejmenší věkové kategorie, kde se konal trénink třikrát v týdnu po celý školní rok a účast harrachovské drobtiny se pohybovala kolem 75 dětí. Jiskra uspořádala dva závody v přespolním běhu pro všechny kategorie. V nové sezóně vedení oddílu zajistí pravidelný rekreační sport pro všechny členy, získá další trenéry a rozhodčí a počítá se zvyšováním kvalifikace dosavadních 15 trenérů a 55 rozhodčích.

Při budování nových můstků, úpravě běžeckých tratí a výstavbě dalších zařízení se Harrachov stává významným krkonošským lyžařským střediskem pro klasické disciplíny. Jiskra je v letošním roce pořadatelem mistrovství ČSSR v klasických disciplínách. Budou se konat 3.—9. února. Na pořadu jsou všechny běhy včetně štafet, padesátky mužů a dvacítky žen, skoky na středním i velkém můstku i závod sdruženářů. V roce 1983 bude Harrachov dějištěm VII. mistrovství světa v letech.

Při slavnostním zasedání Jan Hendrych za svou obětavou celoživotní práci pro lyžování byl vyznamenán medailí dr. Miroslava Tyrše, veřejné uznání za zásluhy o rozvoj čs. tělesné výchovy III. stupně obdržel Václav Hadrava, Antonín Kučera st., František Lenemayer, Hubert Rieger a ing. Luděk Šablatura. Řada dalších pracovníků byla odměněna pamětními medaillemi a diplomy tělovýchovné jednoty. Velké pozornosti se těšil promítнутý film Cs. televize režiséra Jana Valy z prvních letů na lyžích v Harrachově v roce 1980.

Úspěšně splnění plánu na rok 1981 a závazku na počest okresní konference KSČ a XVI. sjezdu KSČ bude znamenat další úspěšný rozvoj lyžování v Harrachově.

Zkušenosti VLŠ Lokomotivy Teplice

V sezóně 1980—81 vstoupila veřejná lyžařská škola TJ Lokomotiva Teplice do svého šestého běhu. Když v roce 1975 Vladimír Füst školu zakládal, vycházel ze zkušeností, které shromáždili cvičitelé škol v tradičních střediscích zimních sportů v oblasti Krkonoš. Pokud se týká metodiky výcviku, organizace a dalších aspektů lyžování bylo možné využít osvědčených vzorů a detailně zpracovaných metodických plánů.

Ruku v ruce s tím však bylo nutné velmi uvážlivě analyzovat pravděpodobné složení budoucích frekventantů školy. Na rozdíl od velkých zimních středisek v Krkonoších je Mikulov převážně centrem příměstské zimní rekreace. Proto bylo rozhodnuto v rámci lyžařské školy organizovat hromadný svoz a odvoz frekventantů. Tento záměr, který se v praxi velmi osvědčil, znamená však, že cvičitelé mimo vlastní výuku navíc zajišťují i přepravu dětí autobusy z Teplic do Mikulova a zpět. Dnes to vypadá tak, že rodiče ráno v 8 hodin doprovodí dítě k autobusu a ve 12 hodin si je u příjezdu vyzvednou. Trasy autobusů jsou voleny tak, že je možno využít i zastávek v Teplicích, Novosedlích, Dubí a Pozorci. Mimoto je možné lekcí nastoupit přímo v Mikulově. Takový organizační přístup vyhovuje rodičům a podstatně snižuje absenci frekventantů z důvodu časového zaneprázdnění rodičů.

Vlastní kurs je rozdělen do třinácti lekcí. V první — seznamovací v Teplicích — je provedena kontrola a další nezbytné úpravy lyžařské výstroje. Rodiče dostanou nezbytné pokyny jak dítě vybavit a připravit před nástupem každé lekce. Zbývajících dvanáct lekcí je již na sněhu. V každé stráví děti tři poctivé hodiny intenzivním výcvikem pod dohledem zkušených cvičitelů lyžování. V dvanácti lekcích se uskuteční náborový zá-

vod s plněním podmínek pro získání odznaku Lyžař ČSR, v minulém roce byly plněny i podmínky pro získání Spartakiádní vložky. Závěrečná třináctá lekce je vyhrazena hodnocení, vyhlášení výsledků a maškarnímu rejní na lyžích se soutěží o nejlepší masku.

Kurs probíhá vždy v sobotu a neděli, podle sněhových podmínek od konce prosince do začátku února. V jeho průběhu absolvuje účastník 36 výcvikových hodin, což je dávka úměrná týdennímu pobytu na horách.

Každý běh je připravován pro 150 účastníků. To znamená, že cvičitelé lyžování v průběhu sezóny odvedou 5400 výcvikových hodin. Vlastní výcvik je organizován v družstvech rozdělených podle věku a výkonnosti frekventantů. Počet členů v družstvu je volen tak, aby jeden cvičitel vedl maximálně deset dětí, u začátečníků je tento počet ještě snížen. Výcvik provádějí cvičitelé VSL ÚV ČSTV, kteří po absolvování kursu složili kvalifikační zkoušky. Často se rodiče ptají, v kterém věku je u dětí nejvhodnější začít s výukou lyžování. Záleží to na fyzické a pohybové vyspělosti dítěte, rozhodně je možné začít v šesti či pěti letech (do VLŠ jsou pochoptelně přijímány děti a mládež starší). Předpoklady vytvoření správných pohybových návyků jsou u malých dětí, které s lyžováním začínají. U starších dětí často dochází k vytvoření nesprávných pohybových stereotypů, v důsledku metodicky nesprávně prováděného výcviku. Jejich odstranění je potom zdrojem nemalých obtíží. Je třeba připomenout, že autodiagnostika při výuce jízdy na lyžích je přístupem naprosto nevhodným. Zde je nutné odborné vedení, které umožní již od prvopočátku vyloučit základní chy-

by v technice jízdy. Účelem veřejné lyžařské školy je přispět k zlepšení celkové úrovně sportovně provozovaného sjezdového lyžování, mimoto škola umožní objevit talentované jedince, kteří mají předpoklady pro lyžování závodní. Aby bylo možné tyto úkoly dobře plnit je nutno mnoha hodin práce ještě před vlastním zahájením kursů. Celkem 23 cvičitelů veřejné lyžařské školy Lokomotivy Teplice, kteří funkci cvičitele vykonávají ve svém volném čase, odpracovalo na opravách lanovek, úpravách sjezdových tratí a cvičné louky a na výstavbě účelového zařízení v Mikulově téměř 300 brigádnických hodin. Lyžařská škola zajistila vydání instrukčního materiálu, ve kterém jsou pro rodiče soustředěny mimo informaci o lyžařské škole i základní údaje o výbroji a výstroji dětí pro sjezdové lyžování. Tento materiál by měl být vodítkem při nákupu bot, lyží a dalších součástí výstroje a výbroje zejména pro rodiče, kteří se sami lyžování nevěnovali a jsou často na rozpacích, co mají svým dětem pořídit.

Aby byla zajištěna dobrá metodická úroveň výuky je nutné průběžně věnovat pozornost školení cvičitelů. Školení pro získání cvičitelských kvalifikačních tříd a systém doškolování a seminářů patří již dnes k pravidelným akcím, na kterých VLŠ Lokomotiva Teplice ve spolupráci s orgány ČSTV participuje.

Až budete své dítě do lyžařské školy vypravovat, učiňte tak bez obav. V kolektivu a pod odborným vedením si děti sněhu opravdu užijí a mnohému se naučí. Rozhodně však dbejte všech pokynů, kterých se vám dostalo či dostane. Vždyť nesprávně upravená výbroj dokáže dítěti zkazit i ten nejkrásnější den na horách. Při placení poplatku 300 Kčs uvažte, že je to dvanáct jízd autobusem do Mikulova a zpět, úhrada za použití vleků a vlastní školné. Po přepočtu činí poplatek 25 Kčs za den. Za tuto částku to rozhodně sami nepořídíte.

Ing. MARTIN VOTAVA

MS juniorů 1981

Dějištěm juniorských mistrovství světa 1981 v klasických disciplínách je západoněmecký Schonach v Černém lese. Závodů se budou konat 12.—15. února, předpokládá se účast mladých čs. reprezentantů a reprezentantek. Badensko-württemberské ministerstvo pro kulturu a sport rozhodlo, že žáci základních a hlavních škol v Schonachu budou mít v této době školní prázdniny. Organizační výbor šampionátu a jeho komise budou mít sídlo v novém školním a kulturním středisku přímo u běžeckého stadiónu.

Technický delegát Mezinárodní lyžařské federace (FIS) Rakušan Hans Stattmann navštívil Schonach, aby překontroloval profil tratí. „Všechny trasy odpovídají předloženým plánům a podmínkám FIS,“ prohlásil H. Stattmann. „Jsou dostatečně široké a velmi dobře upraveny. Činovníci organizačního výboru mistrovství světa velmi dobře spolupracují se starostou Schonachu a snaží se, aby šampionát byl velkým svátkem juniorů.“

Jeden z účastníků VLŠ Lokomotivy Teplice 1979—80 při náborovém závodě

● **PRIMOŽ ULAGA** zvítězil v druhých kontrolních závodech jugoslávských skokanů v Planici s 244,7 (91 a 87) před Tepešem 228,3 (87 a 85) a Lotričem 226,0 (84 a 85). Další pořadí: 4. Norčić 225,8 (84 a 85,5), 5. Zupan 216,2 (83 a 83), 6. Anžel 212,7 (80 a 87), 7. Velikonja 209,0 (81 a 82), 8. Benedik 205,7 (83 a 80).

● **JUNIORSKÝ MISTR SVĚTA ALEXANDR ČAJKO** zvítězil ve Sverdlovsku v běhu na 10 km o Pohár Uralu v čase 29:42 min. před Bažukovem 29:43 a Kozlem 29:51. V závodě žen na 5 km byla první olympijská vítězka Raisa Smetaninová za 20:42, následována Chvorovovou 20:50 a Šamakovou 20:52.

● **PRVNÍ MEZINÁRODNÍ ZÁVODY SKOKANŮ** v nové sezóně v tyrolském Fieberbrunn podle očekávání skončily úspěchem Rakušanů. Prvenství vybojoval Anton Innauer s 257,7 (53,5 a 57,5) před Pürstlem 256,6 (54 a 57,5), Koglerem 255,5 (53,5 a 58,5), Groyerem 251,7 (54 a 57) a Millonigem 248,7 (54,5 a 56,5). Startovali také reprezentanti NSR a Polska. Z juniorů byl první Lengauer s 245,1 (52 a 58).

● **JUGOSLÁVSKÉ REPREZENTAČNÍ „A“ DRUŽSTVO** ve sjezdových disciplínách tvoří muži: Križaj, Kuralt, Strel, Franko, Oberstar, Cerkovnik, Benedik a Zibler, ženy: Zavadlavová, Tomeová, Dornigová, Blažičová, Paharcová, Leskovšeková a Mavecová. Svazovým trenérem týmu mužů je Filip Gartner, jeho asistenty Vodovnik a Dornik, družstvo žen vede Jože Šparovec.

● **MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÁ FEDERACE (FIS)** registruje v třiceti zemích 1442 tratí pro závody ve sjezdových disciplínách. Nejvíce jich je v USA 288, v Rakousku 209, Itálii 187, Francii 186 a ve Švýcarsku 173. V devatenácti zemích je 153 můstků, na nichž se konají mezinárodní závody. Největší počet jich má NSR — 21, o jeden méně Norsko, po patnácti Rakousko a Finsko, 14 ČSSR.

● **TŘETÍ KVALIFIKAČNÍ ZÁVOD RAKOUSKÝCH SKOKANŮ** ve Sv. Mořici skončil úspěchem osmadvacetiletého Hanse Wallnera s 236,5 (86 a 85,5) před vítězem Světového poháru Neuperem [234,3 (83 a 84) a Innauerem 231,0 (82,5 a 84)]. Další pořadí: 4. Kogler 230,0 (83 a 83,5), 5. Koch 226,6 (82,5 a 85), 6. Groyer 225,7 (81 a 82,5), 7. Millonig 221,1 (80 a 82,5), 8. Pürstl 218,2 (81 a 80), 9. Lipburger 217,6 (81,5 a 81), 10. Lengauer 215,8 (80 a 82).

● **ALPSKÝ POHÁR BIATLONISTŮ** byl zahájen druhou prosincovou sobotou ve švýcarské Pontresině. V závodě na 16 km překvapil vítězstvím 21letý Peter Angerer (NSR) v čase 58:08,66 min. (2 trestné minuty) před olympijským vítězem Ullrichem (NDR) 59:18,58 (4) a Rakušanem Ederem 1:00,17 (2). Čtvrtý byl Jacob (NDR) 1:00,38 (3), následován Schneiderem (NSR) 1:00,59 (3) a Göthelem (NDR) 1:01:57 (4). V závodě juniorů na 12 km byl první Röttsch za 43:22,04 (0) před Göthelem (oba NDR) 46:00,00 (2) a Italem Passlerem 47:58,79 (4).

● **MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÝ MARATÓN** uspořádají letos v dějišti ZOH 1972 japonským Sapporu. Bude se konat 8. března. Na pořadu je závod v běhu na 10, 20 a 30 km. V hlavní kategorii — třicetce počítají organizátoři s účastí běžců světové špičky. Závod na 10 km je určen především mladým závodníkům od 12 let.

● **MISTROVSTVÍ NSR 1980** ve skoku na velkém můstku, které se pro oblevu nemohlo uskutečnit v uplynulé sezóně, bylo uspořádáno druhou prosincovou nedělí v Neustadtu. Zvítězil šestnáctiletý Thomas Klausner z Berchtesgadeny s 236,4 (98 a 94) před stejně starým Bauerem z Oberstdorfu 233,0 (98 a 93) a Weinbuchem 231,2 (98,5 a 88). Nejdelší skok 101 m měl v prvním kole Rohwein (zůstal jen půl metru za rekordem můstku Leitnera), ve druhém však skočil jen 84 m a obsadil šesté místo.

Zajímavosti ze světa

● **NA ZÁVODECH FIS V BOLSTERLANGU** o víkendu druhého prosincového týdne ve slalomu zvítězil Beck za 90,46 před Wörndlem (oba NSR) 91,98 a Japoncem Išokou 93,16. V prvním sjezdu patřilo prvenství Rakušanu Niederseherovi časem 1:38,40, ve druhém Mahrerovi 1:38,70 před Sperreyem (oba Švýcarsko) 1:38,71.

● **V SOVĚTSKÉ SBORNÉ SKOKANŮ** v letošní sezóně dostávají příležitost především mladí závodníci, s nimiž se počítá pro ZOH 1984 v Sarajevu. Jsou to nositel stříbrné medaile z mistrovství světa juniorů Bojarincev, Truchov a Malyšev. Jim, jakož i dalším členům reprezentačního družstva je 17—18 let. Sovětské skokanů uspořádají také dva tradiční mezinárodní závody ve skoku o Cenu sovětu ministrů Gruzie v Bakuriani a Chibiňské jaro v Kirovsku.

● **NEJÚSPĚŠNĚJŠÍMI SPORTOVCI NDR** roku 1980 v anketě deníku Junge Welt byli vyhlášeni olympijská vítězka na kladině a druhá ve čtyřboji sportovních gymnastek 16letá Maxi Gnaucková a vítěz druhé zlaté olympijské medaile v maratónském běhu Waldemar Cierpinski. Barbara Petzoldová, která zvítězila na ZOH v Lake Placidu v běhu na 10 km, obsadila čtvrté místo a trojnásobný olympijský vítěz v závodě sdruženém Ulrich Wehling byl druhý. V soutěži družstev vítězná olympijská štafeta žen NDR v běhu na 4 × 5 km byla třetí za olympijským týmem házenkářů a olympijským družstvem veslařů.

● **EVROPSKÝ POHÁR VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH** v soutěži mužů po lednové části pokračuje v březnu těmito závody: 4. a 5. března v jasné slalomem a obřím slalomem o Velkou cenu Demänovských jeskyň, 7. a 3. března stejnými disciplínami v rakouském Villachu/Kleinkirchen, 11. a 12. března v jugoslávské Jahorině, 14. a 15. března v Sarplanině a 18. a 19.

března v bulharském Pamporovu dalšími slalomy a obřím slalomem. Finále Evropského poháru je 20. a 23. března v italské Etně. Ženy mají 12. a 13. února v jugoslávské Kranji slalom a obřím slalom, 14. února v Lublani slalom, 4. a 5. března v italském Abetone slalom a obřím slalom, 8. března v západoněmeckém Mehlmislu slalom, 12. a 13. března ve Vysokých Tatrách slalom a obřím slalom Velké ceny Slovenska, 15. a 16. března stejné disciplíny v polském Szczyrku a finále se koná 20. a 23. března v italské Etně.

● **ÚSPĚCHEM RAKUŠANEK** skončil sjezd Evropského poháru v Crans-Montaně. Na trati 2288 m s výškových rozdílů 700 m z 54 startujících zvítězila Gabi Weberová za 1:35,24 min. s náskokem 0,29 s před Steinerovou a Vitschumovou, která měla ztrátu 0,98 s. Také čtvrtá byla Rakušanka Wolfová — 1,36, následována Kanaďankou Haightovou — 1,57 a Švýčarkou Engsterovou — 1,73 s.

● **V EVROPSKÉM POHÁRU** mužů ve slalomu v rakouském Tauplitz zvítězil Rakušan Gruber v čase 1:27,87 před Žirovem (SSSR) 1:28,26, Heideggerem 1:28,60, Gstreinem (oba Rak.) 1:28,98, Andrejevem (SSSR) 1:29,14 a Nöcklerem (It.) 1:29,17. Sedmý byl Japonec Kaiwa, následován Bulharem Popangelovem.

● **ZÁVODY FIS VE FLAINE** soustředily na startu početnou mezinárodní konkurenci. V obřím slalomu byl první osmnáctiletý Švýcar Gaspoz za 3:00,09 před italským juniorem Foppou 3:01,78 a svými krajanými Nápřillem 3:02,23 a Fournierem 3:02,66. Ve slalomu patřilo prvenství Francouzi Bouvetovi v čase 1:32,74. Následovali Gubser (Švýc.) 1:33,33, Buxman (USA) 1:33,70 a Fontaine (Fr.) 1:34,26.

● **FIN JUHA MIETO** byl nejspěšnější v dosavadních sedmi neoficiálních ročních Světového poháru běžců. Získal celkem 663 bodů. Zvítězil v ročnicích 1976 a 1980, byl druhý 1974 a 1977, třetí v roce 1975, šestý 1978 a 71. v roce 1979. Na druhém místě je Nor Braas s 649 body, následují Lundbäck (Švéd.) 476, Myrmo (Nor.) 440, Wassberg (Švéd.) 410, Formo 405, Eriksen 372, Martinsen (všichni Nor.) 368, Ročev 333 a Saveljev (oba SSSR) 325 b.

● **UWE DOTZAUER** z Dynama Klingenthal zvítězil v prvních závodech sdruženářů NDR v nové sezóně předposlední prosincový víkend v Klingenthalu s 429,10 b. (za skoky 209,1, za běh 220,0 b.) před Winklerem 427,35, Schmiederem 425,70 a Köhlerem 406,70 b. Z juniorů byl první W. Mühlín s 433,40 před Pascholdem 429,25 bodu.

● **RAKUŠAN INNAUER**, olympijský vítěz ve skocích na středním můstku v Lake Placidu, při tréninku ve Sv. Mořici si zlomil nohu a v letošní sezóně nebude moci startovat. Lyžařští odborníci vyslovují obavu, zda se ještě vůbec vrátí k závodní činnosti.

● **V KVALIFIKACI RAKOUSKÝCH SKOKANŮ** pro Intersportturné po sérii závodů zvítězil Hubert Neuper s 58 body před Koglerem 40, Wallnerem 39, Tuchschererem 35, F. Kochem 33, Millonigem 32, Groyerem 27 a Pürstlem 22 b.

Josef Lukeš při zápisu do veřejné lyžařské školy v sekretariátu TJ Ještěd Liberec

Medailónek příkladného cvičitele

Ti dva patří už neodmyslitelně k libereckým lyžařským legendám. Ota Ševčík oslavil v plné svěžesti již sedmdesátiny a Josef Lukeš (na snímku) koketuje se šedesátkou. Ale ani jednoho z nich si stále není možné představit bez největší životní lásky — lyží a zamilovaného kopce — Ještědu.

Samí na lyžích hodně uměli, ale závodnická léta minula a oni si nechtěli vědomosti nechat jen pro sebe. Tehdy, před dvaceti lety, ještě v Lokomotivě Liberec vzklíčila myšlenka na vytvoření lyžařské školy.

Josef Lukeš: „Zprvu jsme si na věc troufali jen v rámci oddílu, ale postupně rostla chuť a přibývaly zkušenosti. Získávali jsme spolupracovníky a když lyžařský oddíl přešel do TJ Ještěd, troufli jsme si na uspořádání veřejné lyžařské školy.“

Lyžařská škola Ještěd patří k nejstarším (letos je jí 21 let) a k největším v ČSSR (ročně se o výcvik 900 žáků stará 150 cvičitelů). Za dobu její existence jí prošlo podle odhadu J. Lukeše 10—12 tisíc žáků. Vždy v průběhu výcviku jsou rozděleni zhruba do šesti výkonnostních tříd, u začátečníků připadají na 14 žáků dva cvičitelé, u pokročilejších mají na starosti 18 frekventantů.

„Papírové cvičitele netrpíme,“ říká Josef Lukeš. Omluvenkou jsou vždy jen vážné důvody. Vychováváme si stále nové z našich vlastních žáků, stanovili jsme čekatelskou dobu 2—3 roky, to už se pozná co v kom je a jak vážně to myslí.“

Josef Lukeš nechce o svých zásluhách ani slyšet, natož hovořit. Ale je už řadu let hybnou pákou oddílu sportovního lyžování TJ Ještěd a veřejné lyžařské školy. Domů chodí vlastně jen přespat, po práci ho můžete najít buď na Ještědu nebo v sekretariátu při vyřizování nezbytné agendy.

„Chceme svou práci stále zlepšovat a stále přicházet s novými podněty. Daří se nám spolupráce s podnikovými výbory ROH, hledáme další výcvikové prostory pro ulehčení přetížených tratí na Ještědu, brigádnickou činností vylepšujeme stávající zařízení (jen loni cvičitelé odpracovali 5000 hodin), modernizujeme výcvikové metody a v tom nám pomáhá i naše vnitřní soutěž cvičitelů s pevně stanovenými kritérii. Letos bychom také chtěli věnovat větší pozornost vyznavačům běžek — poradenskou službu, organizováním výletů, doporučováním vhodných tras, atd.“

Nu — a nejlepší odměnou je pocit, že člověk pro krásný lyžařský sport získal další zájemce, že je zasvětil do základních tajů lyžování, nejkrásnějšího sportu na světě,“ směje se Josef Lukeš. -jk-

Zajímavosti ze Severočeského kraje

◆ **Nový skokanský můstek P 40 m** slouží výcviku členů TSM a TJ Seba Tanvald. Na můstek byla položena umělá hmota a spolu se sousedící „dvacítkou“ tak oba můstky budou ideálně vyhovovat přípravě skokanské mládeže. A protože hned vedle je slalomový svah s umělou hmotou a osvětlením, nedaleko lyžařna s menší ubytovnou a bobová dráha — vzniklo tak na tanvaldském sídlišti středisko zimních sportů.

◆ **V Liberci obnovil činnost okresní svaz lyžování**, jehož akceschopnost v posledních letech značně ochabla. Do čela nového orgánu byl postaven předseda TJ Ještěd Jiří Čadek a úkolem orgánu je aktivizovat činnost ve všech a především v menších lyžařských oddílech okresu a věnovat pozornost masovému sportu.

Bolestné ztráty

Československé lyžování v posledních týdnech utrpělo bolestnou ztrátou tří obětavých funkcionářů.

Na Štrbském Plese zemřel ve věku 63 let ing. Karol Suchánek. Měl velkou zásluhu na úspěšném rozvoji lyžování ve Vysokých Tatrách. Pomáhal při úspěšné organizaci mistrovství světa 1970 v klasických disciplínách na Štrbském Plese a měl největší zásluhu na pravidelném pořádání Tatranského poháru. Byl nositelem Tyršovy medaile a řady dalších vyznamenání.

V Praze se rozloučili příznivci lyžování s dlouholetým obětavým lyžařským pracovníkem, tajemníkem městského svazu lyžování Václavem Zdeňkem, který zemřel ve věku 69 let.

Severočeské lyžování utrpělo těžkou ztrátou úmrtím 64letého vedoucího trenéra TSM v Ústí nad Labem Josefa Holingera. Zesnulý byl také autorem několika článků v našem odborném měsíčníku.

Cest jejich památce!

Plán školení a doškolování

Školení trenérů: 16. května přijímací pohovory — sjezdové disciplíny v Praze, 17. května přijímací pohovory — běh v Praze, 22.—28. června 1. konzultace sjezdových disciplín v Jičíně, 6.—12. července 1. konzultace běžeckých disciplín v Novém Městě na Moravě.

Doškolení trenérů: 18.—20. února sjezdové disciplíny 1. běh v Harrachově, 23.—26. února sjezdové disciplíny 2. běh v Harrachově.

Školení cvičitelů: 11.—17. února 1. konzultace běh A v Harrachově, 23.—29. března 2. konzultace běh A na Mísečkách, 30. března—5. dubna 2. konzultace běh B na Mísečkách.

Doškolení cvičitelů: 9.—11. února 1. běh na Mísečkách, 12.—15. února 2. běh na Mísečkách, 15.—19. února 3. běh na Špičáku na Šumavě, 20.—22. února 4. běh na Špičáku na Šumavě. -jm-

◆ **Lyžaři TJ Bižuterie Jablonec nad Nisou** razí cestu novým netradičním metodám výcviku. Letošní novinkou je „dětská úschovna“ ve středisku na Severáku. Rodiče mohou bez obav předat svou ratolest školeným vychovatelům a po celý den se bezstarostně věnovat lyžování. A dětem se v ohraničeném prostoru dostane odborného výcviku pod uvolněným pedagogů.

◆ **Jablonecký lyžařský maratón** se rychle zařadil mezi naše dávkové lyžařské běhy. Loni stálo na startu již 1000 účastníků, dá se očekávat, že letošní třetí ročník 15. února 1981 bude mít účast ještě vyšší. Účastníci si pochvalují start ve vlnách, což umožňuje regulérní průběh závodu pro výkonné sportovce, ale i požitek z jízd pro lyžaře turisty. -jk-

VÝROBNÍ PROGRAM

n. p. Filmový průmysl Praha-Barrandov

Národní podnik Filmový průmysl je licenční výrobce lyžařského bezpečnostního vázání Marker, jehož výrobu zahájil před deseti lety.

VÝROBNÍ PROGRAM V ROCE 1980

výrobek	typ	vypínací síly N (Newton)	tělesná váha lyžaře kg	možno kompletovat	cena
bezpečnostní špička	M 3	150—330	od 40	M 33 S, FD-S, Kompakt S	295,—
bezpečnostní špička	M 4—15	150—380	od 45	FD-S, Kompakt S, M 33 S	410,—
bezpečnostní špička záv.	M 4—15	150—420	od 45	FD-S, záv. Kompakt záv.	410,—
patní bezpeč. upínač	Rotamat FD-S	500—1400	od 40	M 4—15, M 3	320,—
patní bezpeč. upínač	Rotamat Kompakt S	600—1500	od 45	M 4—15	440,—
patní bezpeč. upínač záv.	Rotamat FD záv.	—3000	pro dospělé závodníky	M 4—15 záv.	320,—
patní bezpeč. upínač záv.	Rotamat Kompakt záv.	—3000	pro dospělé závodníky	M 4—15 záv.	440,—
brzda lyže k otočnému talíři	pro F-D S a Kompakt	dodávka 1000 párů určena pro závodníky podle rozdělovníku			230,—

JEDNORÁZOVÉ DODÁVKY V ROCE 1980

bezpečnostní špička	M 4—8	70—200	30—70	jako komplet určeno pro TUZEX	cena v řízení
patní bezpeč. upínač	FD Junior	350—700	30—70		
bezpečnostní špička	M 4—12	120—280	od 40	jako komplet určeno pro obchodní domy PRIOR	cena v řízení
patní bezpeč. upínač	M 4—12	450—1150	od 40		
brzda lyže	integrovaná				

Výrobní program družstva DRUKOV Brno

Družstvo Drukovo je sublicenční výrobce bezpečnostního vázání Marker. Svoji výrobu orientovalo na vázání s nášlapnou patní automatikou (step-in).

VÝROBNÍ PROGRAM V ROCE 1980

výrobek	typ	vypínací síly N (Newton)	tělesná váha lyžaře - kg	možno kompletovat	cena
bezpečnostní špička	M 4—8	80—180	do 70	patní M 4—8	komplet 600,—
bezpeč. patní vázání	M 4—8	350—800	do 70	špička M 4—8	
bezpeč. patní vázání	M 33 S	500—1100	od 40	špička M 3	komplet s M 3 700,—

V r. 1981 se výrobní program rozšíří o bezpečnostní špičku M 4—12, která bude kompletována s bezp. patním vázáním M 33 S místo nynější M 3.

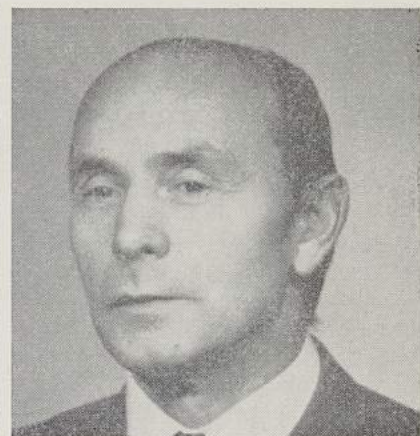
Sportcentrum České Budějovice, podnik ČO ČSTV

Podnik rozšířil svoji současnou kooperační výrobu dílů k vázání Marker pro n. p. Filmový průmysl o samostatnou sublicenční výrobu brzd lyží.

výrobek	typ	určeno pro patní vázání	cena
brzda lyže	pro step-in	M 33 S (M 44 S), M 4—8	cena v řízení

Dále podnik vyrábí přezky na lyžařské sjezdové boty pro n. p. Botana.

-Bur-

Sedmdesátka Antonína HUSÁKA

Dlouholetý obětavý lyžařský pracovník Tonda Husák, jak jej jeho vrstevníci i mladší generace oslovují, oslavil 4. ledna své sedmdesátiny. Zdá se to neuvěřitelné, ale je tomu tak. Více jak padesát let je Tonda Husák spjat s lyžařským sportem. Od dvaceti roků se věnoval závodnímu lyžování, nejdříve jako běžec, později jako sjezdař. V současné době pracuje jako člen sportovní technické a mezinárodní komise VSL ÚV ČSTV.

Ve svém mládí byl všestranným sportovcem—členem čs. reprezentačního dorosteneckého fotbalového družstva a hráčem armádní jedenáctky. Po absolvování vojenské prezenční služby dosahoval pozoruhodných výsledků v tenise, jeho vekou láskou po celý život však zůstala lyžařina. Jako člen širšího reprezentačního družstva zúčastnil se i prvního čs. výcvikového tábora sjezdařů v Krkonoších pod vedením rakouského trenéra F. Zingerleho. Startoval v roce 1935 na závodech FIS ve Vysokých Tatrách a o tři roky později na MS ve švýcarském Engelbergu. I po druhé světové válce zůstal členem širšího čs. družstva sjezdařů, začal se věnovat trenérské práci a jako vzorný trenér převzal funkci reprezentačního týmu sjezdařek. V roce 1956 zanechal závodní činnosti a stal se členem ÚTR. Od roku 1968 do 1973 pracoval jako vedoucí referent Českého svazu lyžařů. V letech 1973—1978 byl místopředsedou VSL ČUV ČSTV a předsedou jeho STK. Ani nyní nezhájil a jako zkušený funkcionář pracuje na několika úsecích. Věnuje se především klasifikaci a mezinárodnímu kalendářnímu plánování v republikovém i federálním svazu.

Při své příkladné aktivitě a neustálém zájmu o sportovní dění zůstal 70 roků mlád a stále je při tom. Jeho přátelé mu přejí hodně zdraví a dobré nálady do dalších let a hodně chutě do další práce pro rozvoj lyžování.

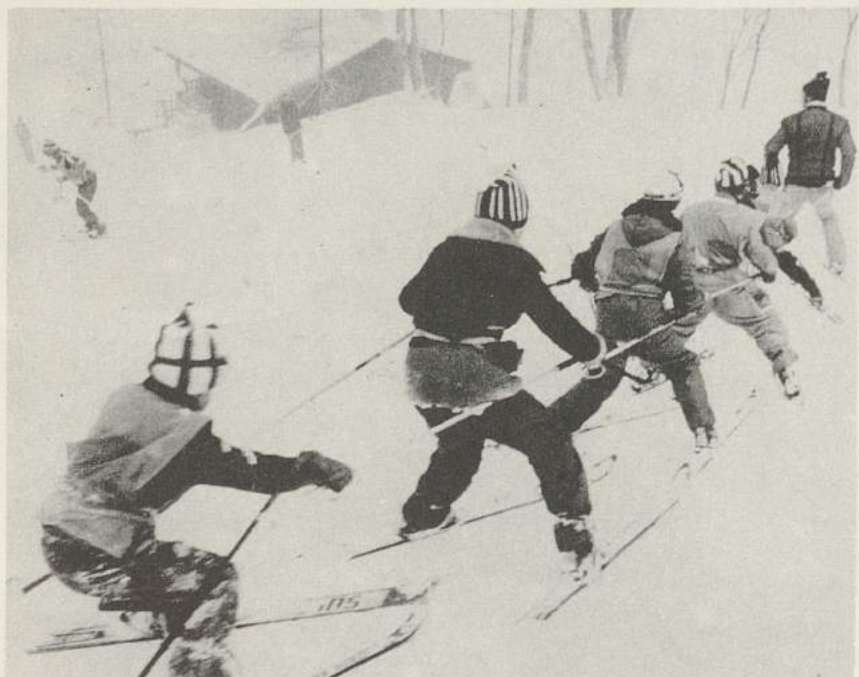
O. K.

Fotografie na titulní straně obálky Ota Mrákota, na druhé straně obálky ČTK, na třetí straně ing. Martin Votava a na zadní straně obálky Josef Stránský.

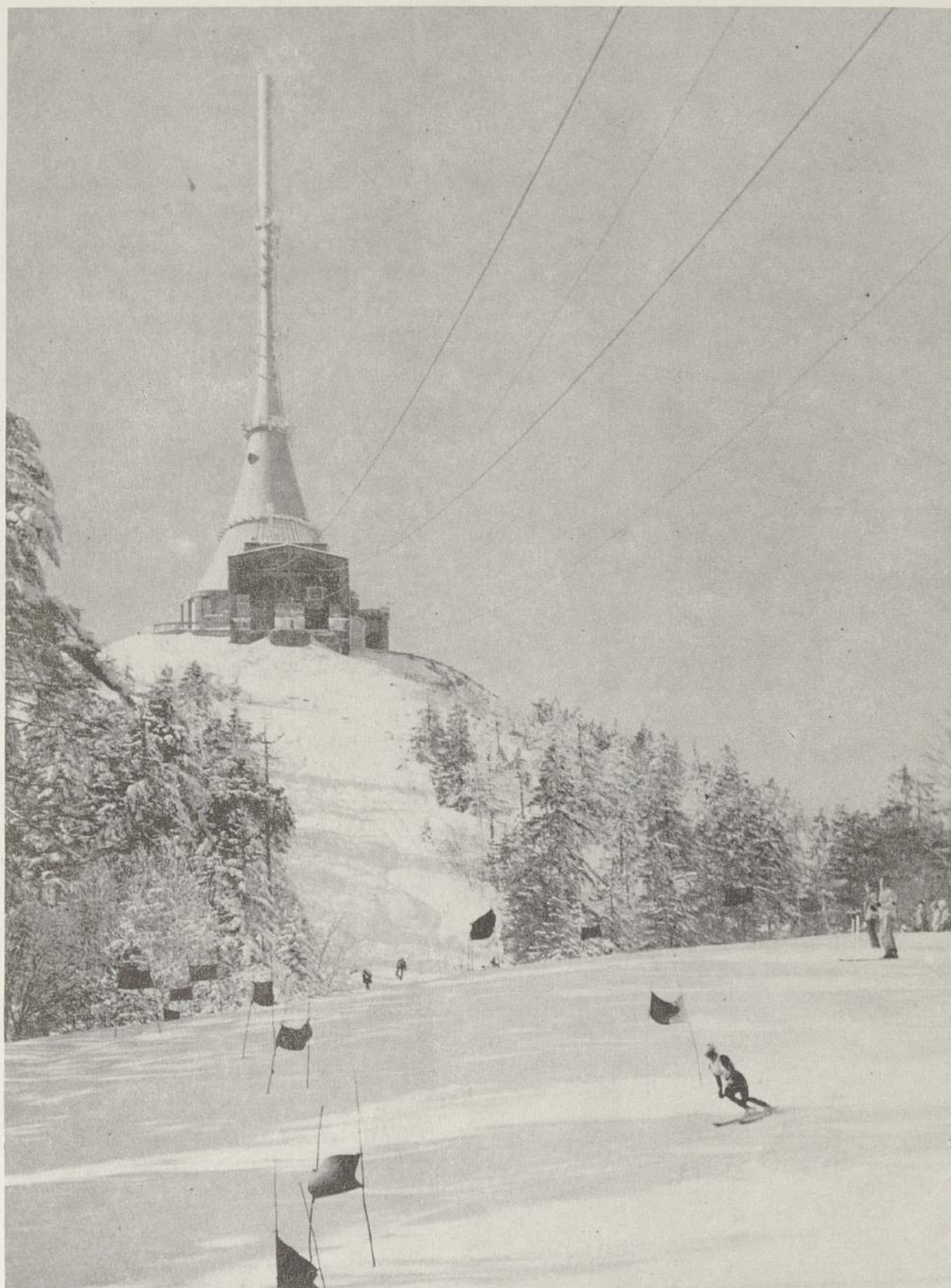
Fotografie uvnitř měsíčníku ČTK, ing. Vlastimil Horák, Miloslav Kos, Ota Mrákota, ing. Karel Poustecký, Josef Stránský, Jaroslav Trousil a ing. Martin Votava.

Záslužná práce veřejných lyžařských škol

Veřejné lyžařské školy pomáhají úspěšně plnit předpoklady dalšího masového rozvoje lyžování a pečují o správnou lyžařskou výuku zejména mládeže. V současné době výbor Svazu lyžování ČUV ČSTV registruje 84 veřejných lyžařských škol, v nichž každoročně pracuje 1400 cvičitelů. Mezi těmi, kteří si úspěšně vedou, patří také VLS Lokomotivy Teplice. Dokazují to i tři fotografie z lyžařského výcviku těch nejmenších. V nové sezóně 1980—81 připravila VLS teplické Lokomotivy již šestý běh

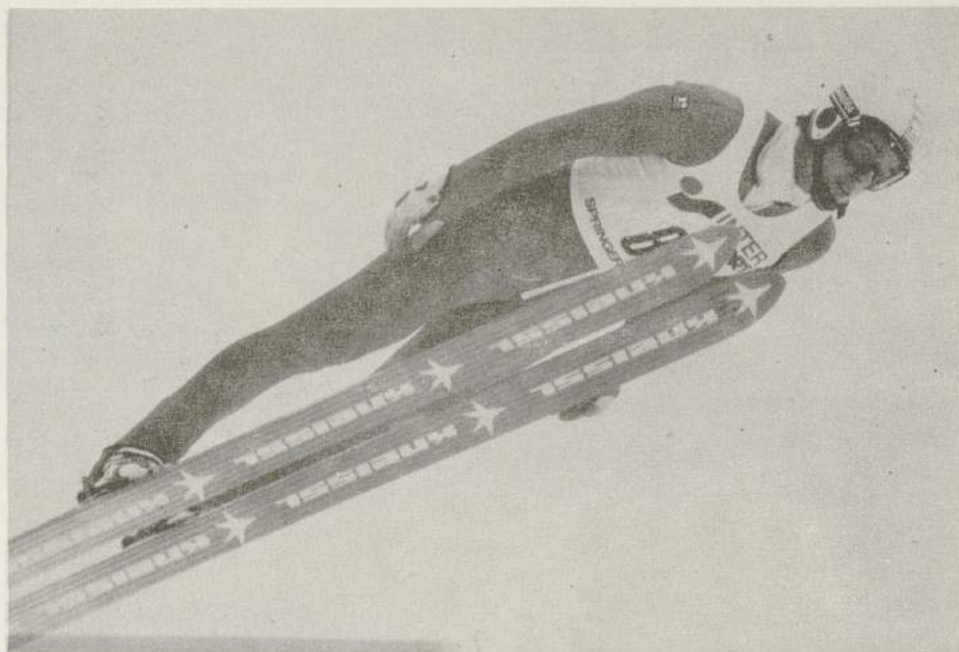

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ ÚNOR 1981 ♦ Kčs 3,—

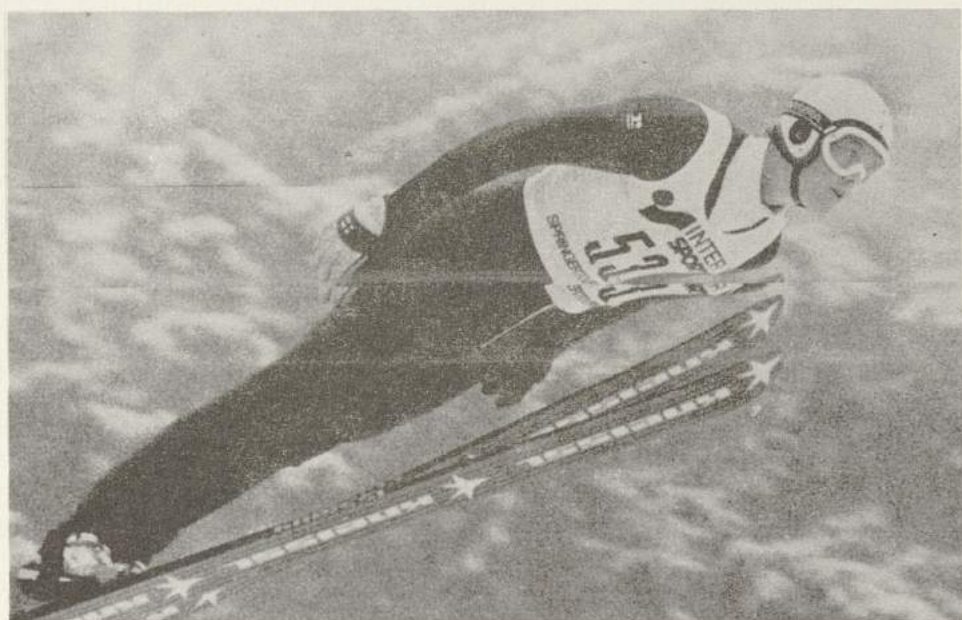
2

Světová elita na Intersportturné

Letošní 29. ročník Intersportturné soustředil na startu světovou skokanskou elitu. Na prvním obrázku vítěz závěrečného závodu soutěže čtyř můstků v Bischofshofenu Rakušan Armin Kogler. Na druhém nejlepší tři v celkové klasifikaci Intersportturné: zleva Kogler (druhý), vítěz Hubert Neuper (Rakousko) a Fin Jari Puikkonen, který vybojoval prvenství na olympijském můstku v Innsbrucku. Startovalo 104 skokanů z osmnácti zemí.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHÁRY
V LYŽOVÁNÍ

JIZERSKÁ
PADESÁTKA

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE NEJÚSPĚŠ-
NĚJŠÍ ČS. LYŽAŘKA NA XIII. ZOH
V LAKE PLACIDU KVĚTA JERIOVÁ,
KTERÁ VYBOJOVALA BRONZOVOU
MEDAILI V BĚHU NA 5 km A DOBRĚ
SI VEDE I V LETOŠNÍM SVĚTOVÉM
POHÁRU BĚŽKYŇ. — NAŠE HORY
ZASE LÁKAJÍ PŘÍZIVCE LYŽOVÁNÍ.
NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY PĚKNÝ
FOTOGRAFICKÝ ZÁBĚR Z KRKONOS.
LYŽAŘSKÝ VLEK ÚPA-PORTAŠKY

lyžařství

Ročník 67

Číslo 2

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympa v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Alfred Janeček. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulháněk, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. ledna 1981.

ISSN - 0323 - 1445

K 33. výročí Vítězného února

Před 33 lety v únorových dnech roku 1948 byl dovršen dlouholetý revoluční zápas dělnické třídy o politickou moc v naší zemi. Pod vedením Komunistické strany Československa dosáhla dělnická třída ve svazku s drobným a středním rolnictvem a dalšími vrstvami pracujících rozhodného vítězství nad buržoazní reakcí, chopila se plně politické moci a otevřela tak cestu směřující k vybudování socialistického společenského řádu v naší vlasti.

Únorové vítězství pracujícího lidu v roce 1948 se stalo významným mezníkem v nejnovejších československých dějinách, neboť významně ovlivnilo další vývoj naší společnosti.

Únorem 1948 začala v československých dějinách etapa socialistické výstavby, při níž dělnická třída s ostatními pracujícími dosáhla řady významných vítězství, jednoznačně prokazujících preanotii socialistického společenského řádu nad kapitalistickým. Naše společnost zabezpečila kazuemu svému občanu sociální spravedlnost, právo na práci, vzdělání a spokojený život v míru.

Únor překonal dosavadní konzervatismus v politice i ekonomice. Uvolnil cestu nejpokrokovějším myšlenkovým proudům a vytvořil podmínky, aby se mohla plně realizovat politická linie KSČ, zaměřena na přestavbu a další budování socialistické ekonomiky jako materiálně technické základny socialistické společnosti. Dále přinesl možnost, aby veškeré výrobní prostředky postupně přešly do socialistického vlastnictví, aby se definitivně likvidovalo vykorisťování člověka člověkem a aby bylo možné nastoupit cílevědomou, plánovitou cestu rozvoje socialistické společnosti. Únor položil i základy pro všestranný rozvoj naší hospodářské činnosti v úzké spolupráci se Sovětským svazem a dalšími socialistickými zeměmi. Československá ekonomika se trvale zapojila do široké mezinárodní dělby práce založené na nových základech a vztazích a dlouhodobých dohodách, to vše jí dávalo dlouholetou perspektivu.

Před necelými 13 lety v roce 1968 však došlo v politice strany a státu k tragickému odklonu od revolučního odkazu Únorového vítězství. Tato skutečnost musela vést k tomu, že socialistické vymoženosti, za které dělnická třída v celé s Komunistickou stranou Československa bojovala celá desetiletí, byly vážně ohroženy. Dokument „Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ“ objasňuje a zobecňuje příčiny i důsledky vývoje v naší zemi v minulých letech, který vyústil v roce 1968 v kontrarevoluční hrozbu socialistickému zřízení. Odpovídá rovněž na základní otázku, proč mohlo k takovému vývoji v Československu dojít, kdy byla již dlouhé období u moci dělnická třída a vedoucí silou komunistická strana a když pracující lid v obrovské většině stál na pozicích socialismu. Z toho důvodu má tento dokument stále svoji aktuální platnost.

Teprve po dubnu 1969, kdy nastoupilo nové zásadové stranické vedení v čele se s. Gustávem Husákem navázala Komunistická strana Československa znovu na své slavné revoluční tradice. Při překonávání těžké vnitrostranícké krize zdůraznila význam Únorového vítězství a přihlásila se opět k jeho revolučnímu odkazu.

Ze zkušeností Únorového vítězství čerpá Komunistická strana Československa i dnes při zabezpečování úkolů, které vytyčil XV. sjezd v programu dalšího rozvoje naší socialistické společnosti. Únorové vítězství a šestatřicetileté úsilí při budování a obraně socialismu patří k nejnámennějším zdrojům účinné ideové výchovné práce, která vystupuje v Československém svazu lyžování do popředí zejména proto, že převážná většina lyžařů mimo některých starších funkcionářů v TJ a SVS jsou aktivně sportující lyžaři — vesměs mladí lidé, kteří nemohou mít vlastní zkušenosti z třídního boje proti buržoazii.

Proto hlavní úsilí všech zodpovědných lyžařských funkcionářů, trenérů, metodiků, pracovníků realizačních týmů je třeba soustředit na zkvalitňování naší ideologické práce u sportovců při školeních a samotném vedení tréninkového procesu. Stálé spojování výchovné činnosti s odbornou je příkazem naší každodenní práce.

Kvalitu a účinnost ideové výchovné práce je zapotřebí zaměřit k tomu, aby se spojení ideové politických vědomostí a přesvědčení odrážely v konkrétních činech, aby se promítaly do skutečnosti, v aktivním přístupu k tréninkovému procesu, v příkladném plnění povinností, v péči o svěřený materiál, zapojení do závazkového hnutí a dalších veřejně prospěšných činností. K tomu by měly napřít svoji pozornost i organizace SSM.

Třicet tři let, které uplynuly od historických událostí v roce 1948, kdy naše dělnická třída pod vedením komunistické strany s konečnou platností rozhodla o socialistickém vývoji v Československu, nás zavazuje k aktivnímu naplňování odkazu Vítězného února. Budování rozvinuté socialistické společnosti a zabezpečení úkolů, které před nás postavil XV. sjezd KSČ, je zavazujícím odkazem února, na jehož plnění se musí podílet i Svaz lyžování ÚV ČSTV.

Jde o úkol o to významnější, že spadá do období příprav XVI. sjezdu KSČ, 60. výročí založení Komunistické strany Československa a příprav voleb do zastupitelských orgánů státní moci a 64. výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Všechny tyto okolnosti vytvářejí široké možnosti pro neustálé zlepšování ideologické a masově politické práce v našem lyžařském svazu. Tato práce se ovšem nemůže rozvíjet pouze jednorázově v souvislosti s těmito významnými událostmi a výročími, ale musí se stát jednou z našich trvalých a soustavných činností. Jedině tak naplníme revoluční odkaz Vítězného února.

PAVEL JÍLEK, předseda PVK VSL ÚV ČSTV

Využije Stenmark šance?

Světový pohár ve sjezdových disciplínách (SP) nastoupil začátkem prosince 1980 své dlouhé putování po půli světa, tentokrát již popatnácté. Poprvé za posledních deset let schází na startovních listinách závodů SP čtyři velká jména: Bernadette Zurbriggenová, Gustav Thöni, Annemarie Moserová-Pröllová a Christian Neureuther. Všichni čtyři použili ZOH v Lake Placidu k tomu, aby ukončili svou sportovní kariéru velkým závodem. Moserová, jako jediná, okusila v Lake Placidu konečně svůj největší triumf, kterého Thöni dosáhl již osm let před tím v Sapporu. Neureuther a Zurbriggenová, opět jako v Sapporu, ve Sv. Mořici, v Innsbrucku a v Garmischi, minuli velmi těsně zasloužené medaile. Všichni čtyři, vítězka sedmi závodů SP Zurbriggenová, olympijská vítězová a mistři světa Thöni a Moserová a Neureuther, dlouholetý vedoucí závodník sjezdového družstva NSR, mají jedno společné: jejich jména zůstanou nerozlučně spjata se SP, jehož historii celé jedno desetiletí spolutvářeli.

ANNEMARIE MOSEROVÁ-PRÖLLOVÁ, GUSTAV THÖNI

Annemarie Moserová-Pröllová je beze vší pochybností největší postavou SP. Startovala v deseti ročnících SP, v nichž šestkrát celkově zvítězila a zaznamenala 53 vítězství v individuálních disciplínách. Nashromáždila za ta léta celkem 2936 bodů a zaujala zcela suverénní postavení mezi závodnicemi této velkolepé celosezónní soutěže. Jen dvě další závodnice získaly v dosavadní historii SP více jak 1000 b.: Rosi Mittermeierová (1080 b.) a Monika Kassererová (1215 b.). Posuzována bodově převládala Moserová dvojnásobnou olympijskou vítězku z Innsbrucku Rosi Mittermeierovou o celých 1856 bodů.

Jak již bylo řečeno schází mezi závodníky na startu také jeden z největších sjezdařů všech dob Gustav Thöni. Rozloučil se se světem, který mu po 10 dlouhých let byl vším. Přesněji řečeno, dnes 30letý Thöni závodil 20 roků. Zvítězil čtyřikrát v celkové klasifikaci SP (1970/71 — 1973/74) a v sezóně 1974/75 s finále ve Vysokých Tatrách skončil na druhém místě rozdíllem 16 bodů za svým krajanem Piero Grosem.

Italský sjezdový sport zahájil svůj fantastický vzestup později nežli ostatní alpské země, v sezóně 1969/70, v době, kdy Thöni poprvé zazářil jako náhle se objevivší kometa. Proslavená „azurová lavina“, jak se tehdy italskému sjezdovému družstvu přezdívalo, se řídila uměním Gustava Thöniho, ale nikoli jen výhradně jeho uměním, také a snad především

Svéd Ingemar Stenmark patří k nejvýznamnějším postavám Světového poháru ve sjezdových disciplínách

Thöni, jako člověkem. Thöni byl zářným příkladem sportovce světové třídy, jemuž vyrovnat se podařilo později jen Stenmarkovi. Thöni nasbíral během své závodní kariéry ve SP celkem 1579 bodů a byl v sezóně 1979/80 překonán jen Stenmarkem, který má na kontě zaknihovano 1884 bodů. Jediným dalším jezdcem nad 1000 b. je Piero Gros s 1289 body. Thöni opustil závodní dráhu ve vší tichosti, tak jak bylo vždy jeho zvykem. O jeho sportovních úspěších a triumfech však se bude ještě dlouho vyprávět i psát.

STENMARKOVA ŠANCE

Ingemaru Stenmarkovi, výraznému a do jisté míry dominujícímu jezdci moderního sjezdového sportu, se opět nabízí reálná šance, získat velkou křišťálovou kouli za celkové vítězství SP 1980/81. Na vyhodnocovací formulí se sice nic zásadního nezměnilo, nicméně započítává se větší počet závodů, což je výhodou pro technické jezdce.

Stenmark se třikrát po sobě (1975/1976 — 1977/78) stal vítězem v celkové klasifikaci, přestože nejel jediný závod ve sjezdu, čímž se vzdal bodů z kombinace. Tehdejší způsob vyhodnocování umožňoval, aby specialista jako Stenmark se prosadil proti „všestranným“ jezdci, dosáhně-li několika vítězství a špičkových umístění.

Velmi pronikavá korektura, provedená ve vyhodnocovací formulí v posledních dvou letech, znamenala výrazné zvýhodnění tzv. „všestranných“ jezdci proti Stenmarkovi. V sezóně 1978/79, kdy zvítězil v celkové klasifikaci SP Peter Lüscher, byly pro toto hodnocení započítávány tři nejlepší výsledky z každé disciplíny; v sezóně 1979/80, kdy triumfoval Andy Wenzel, se započítávaly čtyři výsledky z každé disciplíny. To pro Stenmarka znamenalo, že mu byla škrtnutá převážná část vítězství ve slalomu a v obřím slalomu a že v celkové klasifikaci mohl získat maximálně 150 b. (1978/79) nebo 200 b. (1979/80).

Stenmarkových předloňských 150 bodů stačilo na páté pořadí v celkové klasifikaci za Lüscherem (186 b.), Stockem (163 b.), Phil Mahrem (155 b.) a Grosem (152 b.); 250 bodů mu bylo škrtáno. Obtížnější bylo překonat Švédových 200 bodů [při 128 b. škrtnutých] v minulé sezóně. Podařilo se to Wenzelovi velmi těsně s 204 body.

Vzhledem k tomu, že v letošní sezóně se do celkové klasifikace započítává pět nejlepších výsledků ze sjezdu, slalomu a obřích slalomů (+ 3 nejlepší výsledky z kombinace), může Stenmark získat 250 bodů — limit, jemuž se přiblížit bude pro jeho soupeře mimořádně obtížně. Navíc, Stenmarkovi, který dokáže vítězit v dlouhých sériích, je možno důvěřovat, že dosáhne své osobní maximum. Prakticky to znamená 10 vítězství z 21 závodů (10 slalomů a 11 obřích slalomů).

Šance získat více jak 250 bodů a tím i SP, má ovšem nadále celá řada vynikajících jezdci, např. Wenzel, Mahre, Stock, Steiner, Lüthy a jiní, pod podmínkou, že se jim podaří udržet odstup za Švédem v přátelných hranicích a pokud tento odstup budou schopni eliminovat body z kombinací.

TŘI DNY — DVA ZÁVODY

V programu SP 1980/81 je naplánován rekordní počet 71 bodovacích zkoušek (61 závodů a 10 kombinací). Je sice pravdou a odpovídá to dosavadním zvyklostem, že v tzv. mezisezónách bez MS a ZOH byl kalendář SP vřdá poněkud bohatší. Tentokrát však se zdá, že pořadatelé požadují na závodních, ale i na televizních divácích příliš mnoho.

Naprogramovaných 61 závodů SP bude absolvováno v 98 dnech. V době, kdy SP poběží, budou v průměru uskutečňovány dva závody ve třech dnech. První časové údobí začlo 3. 12. 1980 a končilo 15. února, druhé — po přestávce, vyhrazené národním mistrovstvím — začíná 6. března a

trvá do 28. března s finálovými závody v jugoslávské Kranjské Goře.

Dosavadní „rekord“ (56 závodů, nebo celkem 61 bodovacích zkoušek) byl tedy v letošní sezóně vysoce překročen; sezóna 1980/81 se stane nejtěžší zkouškou sjezdářů v historii SP. Ženy pojedou 29, muži 32 závodů, celkem tedy 61 závodů; vyhodnoceno bude dále 10 kombinací, 5 pro muže a 5 pro ženy. Náhradní termíny pro neuskutečněné závody se stanou ještě vzácnějšími a vyslovují se obavy z přesycenosti televizních diváků, kteří po odjetí tzv. velkých závodů budou vypínat své televizní přijímače. Protože je podstatně více závodů, mají lyžaři a lyžařky možnost i častěji bodovat. To však bude znamenat, že dojde k daleko více skrtům nežli dosud, přestože se do celkové klasifikace započítává pět výsledků (místo čtyř resp. 3) za disciplínu. Tolik k pozitivním i negativním aspektům SP 1980/81.

Rukopis článku musel být odevzdán koncem prosince 1980; do rukou čte-

náře se článek dostane koncem února, tedy před nástupem SP do jeho druhé části. V té době bude mnohé jasnější a čtenář, detailněji obeznámený s různými úskalími v hodnocení soutěže, bude moci lépe vychutnávat průběh závěrečných bojů o nejcennější trofej sjezdové sezóny 1980 až 1981. Velkou šancí na vítězství v celkové klasifikaci má nesporně Ingemar Stenmark, držitel největšího počtu 14 trofejí ze SP: tři za celkové vítězství a 11 za vítězství v individuálních disciplínách. Od svého nástupu na kolbiště SP zajel do 3. 3. 1980 vítězně 32 závodů SP. Podmínkou ovšem je, že se nezraní ani nezemře, a že všechny závody, od prvního do posledního, zajede ve své obvyklé, fantastické formě. Jsme přesvědčeni, že nabízenou šanci využije.

SPRAVEDLIVĚJŠÍ VYHODNOCOVÁNÍ

Zdá se, že komisi FIS pro SP se tentokrát podařilo vyhodnocovací modus mezi jednotlivými disciplínami

vyvážit natolik, že zaručuje všem lyžařům a lyžařkám, startujícím v jednotlivých závodech SP, technickým jezdčům, přibližně stejnou šanci stát se vítězem SP 1980/81. Nadmíru důležité je, že v těžké zkoušce 1980/81 mohou zvítězit jen opravdoví mistři.

Naše závodnice Jana Šoltýsová a Olga Charvátová mají také šance své pozice obhájit nebo ještě více zvýraznit. Zejména Jana, které se loňského roku podařilo zařadit na páté místo mezi světovou špičku ve sjezdu (v celkové klasifikaci skončila na 13. místě) má letos výborné podmínky. Bohužel je handicapována, nemá v pořádku koleno. Jsme přesvědčeni, že také Boh. Zeman, loňského roku 10. v obřím slalomu, se pokusí čestně obstát. Přejeme celé naší reprezentaci ve SP 1980/81 výdrž, silné nervy a trochu příznivé štěstěny.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Skokani NDR podeváté vítězi Turné přátelství

Sedmnáctý ročník Turné přátelství zemí socialistického tábora ve skoku na lyžích 13. a 14. prosince 1980 v Harrachově skončil triumfem reprezentantů NDR. Již podeváté jejich tým mužů zvítězil v soutěži družstev a celek juniorů potvrdil. V obou závodech vybojoval prvenství nositel stříbrné olympijské medaile z Lake Placidu na středním můstku Manfred Deckert, v soutěži juniorů po oba dny patřil primát Holgeru Freitagovi a oběma i v neoficiální klasifikaci jednotlivců.

Jen zásluhou obětavosti a mimořádného úsilí zkušených pořadatelů harrachovské Jiskry při nedostatku sněhu a velké oblevě nebyl vynechán již čtvrtý ročník této soutěže, která se střídavě pořádána v ČSSR, NDR a Polsku zásluhou lyžařských svazů těchto zemí a redakcí sportovních deníků Československého sportu, Deutsches Sportecho a Przegladu Sportowego. Oba závody se skákaly jen na středním můstku s normovým bodem 70 m, neboť velký v Harrachově nebylo možno upravit a devadesátka na ještědu byla bez sněhu. Zmrzlý nastříkaný podklad zachránil závody, když všude v okolí můstku tekly proudy vody a nikdo nechtěl věřit, že závody se budou moci konat. Vedoucí výprav, trenéři a závodníci obdivovali dobře upravený můstek za těchto nepříznivých povětrnostních podmínek.

JEN ŠKODA VYROVNANÝM SOUPEŘEM SKOKANŮM NDR

Čs. závodníci nastupovali k závodům s malým počtem asi šedesáti skoků v dosavadní přípravě na novou sezónu a nervozitou při vědomí, že výsledky rozhodují o nominaci nového reprezentačního družstva. Jediný Ško-

da byl vyrovnaným soupeřem členů kompletního týmu NDR. Skokani NDR měli za sebou mnohem lepší přípravu, asi 200 tréninkových skoků a možnost porovnání sil v mezinárodním táboře ve Sv. Mořici, kde se připravovali na závodní období také reprezentanti Rakouska, Švýcarska, Francie a NSR. Škoda znovu prokázal, že dovede bojovat a délky jeho skoků se daly srovnávat s výkony závodníků NDR. Ostatní čs. skokani zůstali hodně za ním a jen v nedělním druhém kole Samek skokem 81 m jako by se rozpomněl na dobrou vý-

konnost v dřívějších letech. Nebylo to příliš povzbudivé před blížícím se Intersportturné. Škoda v sobotu se dělil o druhé místo s mistrem světa 1978 na středním můstku Mathiasem Busem (NDR) a v neděli byl třetí, stejně jako v neoficiální klasifikaci jednotlivců po dvou závodech. Ve všech soutěžních skocích překonal osmdesátimetrovou hranici. První den skočil 82,5 a 86 m, druhý den 83 a 84,5 m. Jen malou náplastí v sobotu byly ještě dva osmdesátimetrové skoky Brzuchanského 83,5 a F. Nováka 81 m. Byla to skromná bilance.

Uspokojilo několik dobrých skoků čs. juniorů s patřičnou délkou (junioři skákali z vyššího nájezdu). První den to byli Vacek 84,5, Šmíd 82 a Parma 80, druhý den Svoboda 82,5 m. Ale i v této kategorii junioři NDR byli

Výprava čs. skokanů na 29. Intersportturné. Zleva asistent trenéra reprezentačního družstva Peter Schlank, Josef Samek, Jiří Parma, Josef Brzuchanski, trenér reprezentačního týmu Zbyněk Hubač, Leoš Škoda, Bohumil Vacek, člen skokanské komise FIS Miloslav Bělonožník a vedoucí výpravy plk. Pavel Jilek

podstatně lepší a měli vyrovnanější skoky.

Pouhá desetina bodu rozhodla o třetíh místu Škody za Zitzmannem po dvou závodech. Z Poláků podle očekávání byl přesvědčivě nejlepší Bobak, zatímco Fijas po zranění se teprve pomalu dostává do formy. Pozoruhodností je skutečnost, že Falco Weisspflog již počtvrté byl členem vítězného družstva NDR. To se v historii sedmnácti ročníků Turné přátelství nepodařilo žádnému jinému skokanovi.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

1. den 13. prosince — muži: 1. Deckert 239,8 (85 a 85,5), 2. Buse (oba NDR) 231,6 (87 a 81,5) a Škoda (ČSSR) 231,6 (82,5 a 86), 4. Zitzmann 228,4 (85,5 a 81), 5. Ostwald 226,9 (83,5 a 83), 6. Meisinger (všichni NDR) 225,6 (86 a 80), 7. Bobak (Polsko) 220,0 (81,5 a 81), 8. F. Weisspflog (NDR) 217,2 (77 a 85), 9. Brzuchanski (ČSSR) 215,6 (83,5 a 77,5), 10. Glass 215,3 (80 a 78), 11. Pschera (oba NDR) 214,5 (83 a 77), 12. Hýsek (ČSSR) 206,7 (76,5 a 75,5), 13. Duda (Polsko) 205,8 (80,5 a 75), 14. B. Novák 198,7 (75,5 a 74), 15. F. Novák (oba ČSSR) 195,9 (81 a 70,5), 16. Fijas (Polsko) 192,9 (74,5 a 74,5), 17. Samek 191,7 (75, a 72), 18. Tanczos 189,9 (84 a 72,5), 19. Jirásko 187,2 (69,5 a 77,5), 20. Kontúr (všichni ČSSR) 182,4 (71,5 a 72,5). — **Juniori:** 1. Freitag 224,3 (83,5 a 82), 2. Munsche (oba NDR) 222,4 (83,5 a 80,5), 3. Vacek (ČSSR) 220,5 (84,5 a 78), 4. J. Weisspflog (NDR) 215,7 (80,5 a 79), 5. Šmíd 208,0 (82 a 75,5), 6. Slušný 200,6 (79 a 77), 7. Svoboda 199,4 (75,5 a 78,5), 8. Parma 199,2 (72 a 80), 9. Mayer 198,8 (77,5 a 75,5), 10. Zingor (všichni ČSSR) 195,9 (78 a 73,5). — **Startovalo 41 mužů a 29 juniorů.** — **Družstva mužů:** 1. NDR 1. 895,0, 2. NDR II. 685,6, 3. ČSSR II. 630,0, 4. ČSSR III. 610,2, 5. Polsko 1.

Manfred Deckert (NDR) zvítězil v obou závodech Turné přátelství v Harrachově

8. Maďarsko 470,5. — **Družstva juniorů:** 1. NDR II. 662,4, 2. ČSSR II. 627,7, 3. ČSSR III. 607,4, 4. NDR I. 575,4, 5. ČSSR I. 501,0, 6. Polsko 468,4.

2. den 14. prosince — muži: 1. Deckert 247,8 (89,5 a 86), 2. Zitzmann 231,8 (84,5 a 83,5), 3. Škoda 228,5 (83 a 84,5), 4. Bobak 224,5 (82 a 83), 5. F. Weisspflog 223,7 (82,5 a 82), 6. Samek 219,5 (79 a 81), 7. Ostwald 219,4 (82 a 82), 8. Glass 218,5 (80,5 a 79,5), 9. Pschera 216,4 (80 a 79), 10. Buse 212,4 (82 a 77) a Brzuchanski 212,4 (79,5 a 79,5), 12. Hýsek 207,5 (75,5 a 79), 13. Duda 203,3 (77 a 76), 14. Meisinger 202,7 (71 a 83,5), 15. F. Novák 201,6 (73,5 a 80), 16. Fijas 200,4 (76,5 a 77,5), 17. Jirásko 195,7 (75 a 77),

18. Kelemen (Maďarsko) 187,9 (73 a 76), 19. Jelenský (ČSSR) 187,8 (70 a 78), 20. B. Novák 180,4 (69,5 a 72). — **Juniori:** 1. Freitag 224,6 (83,5 a 82,5), 2. Müller (NDR) 220,2 (82 a 82,5), 3. Munsche 218,0 (81,5 a 81), 4. Svoboda 216,1 (78,5 a 82,5), 5. J. Weisspflog 212,0 (79,5 a 78), 6. Vacek 209,2 (78 a 79), 7. Parma 201,7 (75,5 a 79), 8. Rölz (NDR) 199,9 (77,5 a 74), 9. Slušný 198,5 (76 a 79), 10. Zingor 193,4 (75,5 a 76). — **Startovalo 42 mužů a 29 juniorů.** — **Družstva mužů:** 1. NDR I. 691,2, 2. NDR II. 674,1, 3. ČSSR II. 655,7, 4. Polsko I. 607,0, 5. ČSSR III. 594,4, 6. ČSSR I. 562,4, 7. Maďarsko 516,4, 8. Polsko 481,4. — **Družstva juniorů:** 1. NDR II. 662,8, 2. ČSSR II. 627,0, 3. NDR I. 569,5, 4. ČSSR III. 557,8, 5. ČSSR I. 476,6, 6. Polsko 415,5.

Konečné pořadí družstev mužů: 1. NDR I. (F. Weisspflog, Pschera, Ostwald, Deckert) 1386,2, 2. NDR II. (Glass, Meisinger, Buse, Zitzmann) 1359,7, 3. ČSSR II. (Hýsek, Tanczos, Samek, Škoda) 1258,7, 4. ČSSR III. (Rusko, B. Novák, Brzuchanski, F. Novák) 1204,6, 5. Polsko I. 1202,3, 6. ČSSR I. (Felix, Kontúr, Jirásko, Jelenský) 1118,6, 7. Maďarsko 986,9, 8. Polsko II. 983,2.

Konečné pořadí družstev juniorů: 1. NDR II. (Freitag, J. Weisspflog, Munsche, Müller) 1325,2, 2. ČSSR II. (Zingor, Svoboda, Vacek, Parma) 1304,7, 3. ČSSR III. (Slušný, Mayer, Ploc, Šmíd) 1165,2, 4. NDR I. 1144,9, 5. ČSSR I. (Harabiš, Kiňka, Číž, Cáhlik) 977,6, 6. Polsko 883,9.

Neoficiální pořadí jednotlivců po dvou závodech — muži: 1. Deckert 487,6, 2. Zitzmann 460,2, 3. Škoda 460,1, 4. Ostwald 446,3, 5. Bobak 444,5, 6. Buse 444,0, 7. F. Weisspflog 440,9, 8. Glass 433,8, 9. Pschera 430,9, 10. Meisinger 428,3, 11. Brzuchanski 428,0, 12. Hýsek 414,4. — **Neoficiální pořadí juniorů:** 1. Freitag 448,9, 2. Munsche 440,4, 3. Vacek 429,7, 4. J. Weisspflog 427,7, 5. Svoboda 415,5, 6. Müller 410,0, 7. Parma 400,9, 8. Slušný 399,1.

Obhájce Světového poháru Hubert Neuper podruhé vítězem soutěže čtyř můstků. ●
Finové a Norové se pilně připravují na MS 1982

Úspěchy Rakušanů v 29. ročníku Intersportturné

Úspěchem Rakušanů skončil 29. ročník Intersportturné nejvýznamnější mezinárodní soutěže sezóny ve skoku na lyžích. Zvítězil v něm obhájce Světového poháru 21letý Hubert Neuper před svým krajanem mistrem světa v letech na lyžích Arminem Koglerem. Také Finové v čele s Jarim Puikkonenem (skončil třetí) a Norové Ruud, Bergerud a Sätre potvrdili, že se pečlivě připravují na mistrovství světa 1982 v Oslo. Závodníkům NDR se nepodařilo zopakovat loňský úspěch, kdy měli pět skokanů v první desítku.

Převaha Rakušanů se projevila v Poháru národů Světového poháru, do kterého se všechny čtyři závody započítávaly. Rakousko je v čele se 184 body před Finskem 123, Norskem 110, NDR 45, NSR 28 a Kanadou 25 bodů. Nový trenér rakouského reprezentačního týmu skokanů Max Golser, dosavadní asistent prof. Baldura Preimla, nastupoval se svými svěřenci k Intersportturné s novým hitem. Před startem každého závodu na barevném televizoru jim promítal jejich nejúspěšnější skok. Ten je optimálně motivoval k nejlepšímu výkonu. Zvláštní autobus s televizí a videorekordérem byl vždy umístěn u dojezdu můstků a umožňoval pohotově ukázat každou chybičku i skoky soupeřů. Nechyběl ani zvláštní

masážní stůl. Masér Toni Mathis, který se staral o rakouské skokany, byl dříve úspěšný v reprezentačním týmu sjezdařů.

Škoda bojoval — první body do Světového poháru

Čs. reprezentanti nastupovali k soutěži čtyř můstků s podstatně menším počtem tréninkových skoků (asi 80) než jejich soupeři světové špičky. Svými výsledky plně uspokojil pouze Leoš Škoda, který ve všech čtyřech závodech se probojoval do finálového druhého kola mezi 50 nejlepšími a jeho umístění se stále zlepšilo od zahajovací soutěže v Oberstdorfu až k závěrečné v Bischofshofenu. V Oberstdorfu byl 43., v Garmisch-Partenkirchenu 21., v Innsbrucku

15. a získal první bod do Světového poháru, v Bischofshofenu desátý (6 bodů do SP). Josef Samek a třech závodech byl mezi padesáti nejlepšími, v závěrečném v Bischofshofenu se však do finálového kola neprobojoval. Stylově neskákal špatně, postrádal však skoky větší délky, které jsou rozhodující pro dobré umístění. V Oberstdorfu byl Samek 43., v Garmisch-Partenkirchenu 37., v Innsbrucku 39. a v Bischofshofenu až šedesátý. Zklamáním byl výkon Josefa Brzuchanského, který ani v jednom závodě nepostoupil do druhého soutěžního kola. To se nepodařilo ani juniorům Jiřímu Parmovi a Bohumilu Vackovi, kteří byli nováčky Intersportturné. U nich se jen potvrdilo, že start v tak významné

mezinárodní soutěži při účasti světové elity je velkým zatížením. Účast v Intersportturné však znamenala pro ně hodně cenných zkušeností a byla součástí přípravy na juniorské mistrovství světa v Schonachu. Výsledky čs. skokanů v soutěži čtyř můstků potvrdily, že překonání hluboké krize v této čs. lyžařské disciplíně nebude snadnou záležitostí, bude vyžadovat trpělivost, náročný trénink a pevnou vůli všech skokanů reprezentačních týmů mužů a juniorů, jakož i dalších závodníků ve střediscích vrcholového sportu dospělých i mládeže. Všechny trenéry čeká odpovědný úkol, chtějí-li závodníci navázat na úspěšnou tradici.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ V INTERSPORTTURNÉ

Neuper se zapsal mezi nejúspěšnější závodníky v historii Intersportturné. Třemi vítězstvími v soutěži čtyř můstků se mohou pochlubit Helmuth Recknagel (NDR) a Björn Wirkola (Nor.), dvě vybojovali Fin Veikko Kankonen a Jochen Danneberg (NDR) a letos podruhé zvítězil také Neuper. Intersportturné bylo současně prvními čtyřmi závody Světového poháru. Po nich je v čele obhájce trofeje Neuper se 77 b. a desetibodovým náskokem před Koglerem. Na dalších místech ve vedoucí desítce jsou: 3. Puikkonen 56, 4. Bergerud 46, 5. Ruud 37, 6. Sätre a Kokkonen (Fin.) oba 27, 8. Wallner (Rak.) 26, 9. Bulau (Kan.) 25, 10. Buse (NDR) 24 b. Škoda se dělí o 17. místo se sovětským reprezentantem Suninem, oba mají po 7 b. Řada známých závodníků zůstala v Intersportturné v poli poražených. Nositel stříbrné olympijské medaile z Lake Placidu Deckert (NDR) byl 31., Švýcar Sumi 34., Polák Bobak 21. a olympijský vítěz Törmänen (Fin.) 29.

PŘEHLED DOSAVADNÍCH VÍTĚZŮ

1953: Bradl (Rak.), 1953—54: Björnstad (Nor.), 1954—55: Silvenoinen (Fin.), 1955—56: Kamenskij (SSSR) 1956—57 Uotinen (Fin.), 1957—58 Recknagel (NDR), 1958—59 Recknagel, 1959—60 Bolkart (NSR), 1960—61 Recknagel, 1961—62 Kirjonen (Fin.), 1962—63 Engan (Nor.), 1963—64 Kankonen (Fin.), 1964—65 Brandtzäg (Nor.), 1965—66 Kankonen (Fin.), 1966—67 Wirkola (Nor.), 1967—68 Wirkola, 1968—69 Wirkola, 1969—70 Queck (NDR), 1970—71 Raška (ČSSR), 1971—72 Mork (Nor.) 1972—73 Schmidt (NDR), 1973—74 H. G. Aschenbach (NDR), 1974—75 Pürstl (Rak.) 1975—76 Danneberg (NDR), 1976—77 Danneberg, 1977—78 Ylianttila (Fin.), 1978—79 Kokkonen (Fin.), 1979—80 Neuper (Rak.), 1980—81 Neuper.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

První závod 30. prosince v Oberstdorfu: 1. Neuper (Rak.) 256,8 (109,5 a 110),

2. Puikkonen (Fin.) 252,3 (109 a 108), 3. Ruud (Nor.) 251,1 (107,5 a 109), 4. Kogler (Rak.) 248,3 (107,5 a 107), 5. Kokkonen (Fin.) 240,3 (105 a 107), 6. Meisinger (NDR) 239,5 (106,5 a 106), 7. Törmänen (Fin.) 237,1 (106 a 103), 8. Bergerud (Nor.) 235,3 (101,5 a 108), 9. Buse (NDR) 234,2 (107 a 101), 10. Ylianttila (Fin.) 234,1 (105,5 a 101), 11. H. Schwarz (NSR) 232,4 (104 a 102) a Jagl (Jap.) 232,4 (102 a 104), 13. Pschera (NDR) 231,3 (101 a 106), 14. Ch. Schwarz (NSR) 231,0 (101 a 106,5), 15. Bobak (Pol.) 229,6 (103,5 a 103), 16. Bulau (Kan.) 228,5 (106 a 101,5), 17. Deckert (NDR) 227,4 (100,5 a 105,5), 18. Sätre (Nor.) 225,0 (102 a 100,5), 19. Weinbuch 224,7 (99,5 a 103,5), 20. Rohwein (oba NSR) 224,4, (101,5 a 102). — Umístění čs. reprezentantů: 43. Samek 206,7 (95,5 a 97,5), 49. Škoda 197,0 (100 a 90), 69. Brzuchanski 94,9 (93,5), 93. Vacek 79,4 (86), 99. Parma 73,4 (81).

Druhý závod 1. ledna v Garmisch-Partenkirchenu: 1. Bulau 226,4 (95 a 100,5), 2. Bergerud 217,6 (95,5 a 93), 3. Kogler 215,5 (89,5 a 97,5), 4. Neuper 214,8 (89 a 97,5), 5. Akimoto (Jap.) 213,0 (85 a 102 — nový rekord můstku), 6. Sätre 212,9 (91 a 92), 7. Ernst (NSR) 210,3 (95 a 91,5), 8. Wallner (Rak.) 208,8 (94 a 90), 9. Buse 207,9 (90,5 a 92,5), 10. Puikkonen 206,3 (91,5 a 90), 11. Boll (NSR) 203,9 (87 a 93,5), 12. Kokkonen 202,4 (85 a 93), 13. Pschera 200,2 (83 a 94,5), 14. Heinonen (Fin.) 199,8 (83,5 a 93), 15. Jagl 199,1 (84 a 92), 16. Bobak 197,6 (82 a 94), 17. Ruud 197,1 (81,5 a 94,5), 18. Sunin (SSSR) 196,7 (86 a 89), 19. Zitzmann (NDR) 195,9 (83 a 92,5) a Ulaga (Jug.) 195,9 (85,5 a 92,5). — 21. Škoda 193,9 (84 a 91,5), 37. Samek 182,0 (79 a 88), 54. Parma 81,4 (79,5), 72. Brzuchanski 74,2 (74), 74. Vacek 73,7 (74).

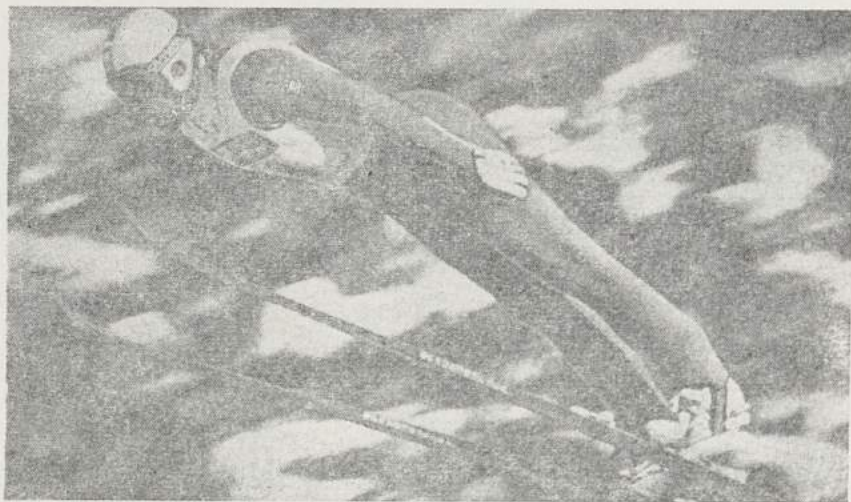
Třetí závod 4. ledna v Innsbrucku: 1. Puikkonen 235,6 (101 a 99,5), 2. Neuper 230,7 (98 a 99), 3. Kogler 229,4 (96,5 a 101), 4. Kokkonen 228,2 (98 a 99), 5. Ruud 220,6 (97 a 96), 6. Tuchscherer 219,6 (95 a 98), 7. Heinonen 217,5 (98,5 a 93), 8. Sätre 216,8 (97 a 94), 9. Sunin 213,7 (96 a 93,5), 10. Wallner 212,1 (93,5 a 97), 11. Zitzmann 211,9 (96,5 a 91), 12. Törmänen (Fin.) 210,3 (92,5 a 93,5), 13. Bergerud 210,0 (91 a 98), 14. Zuehike (USA) 208,9 (95,5 a 92), 15. Škoda 208,0 (93 a 93,5), 16. Deckert 207,0 (93,5 a 93), a Schwinghammer (NSR) 207,0 (90,5 a

96), 18. Ylianttila 206,7 (91,5 a 93), 19. Fljas (Pol.) 206,2 (94 a 93), 20. Groyer (Rak.) 205,5 (93 a 91). — 39. Samek 195,1 (89 a 89), 61. Vacek 86,7 (85), 82. Parma 75,8 (79), 84. Brzuchanski 75,4 (78).

Čtvrtý závod 6. ledna v Bischofshofenu: 1. Kogler 234,2 (108 — rekord můstku vyrovnán a 95,5), 2. Neuper 228,2 (107,5 a 93,5), 3. Bergerud 223,9 (103 a 96), 4. Wallner 223,3 (101,5 a 96), 5. Ruud 222,4 (101 a 95), 6. Buse 211,8 (98 a 92), 7. Sätre 209,3 (97 a 90,5), 8. Törmänen 204,9 (97,5 a 89), 9. Rohwein 204,5 (94,5 a 93,5), 10. Škoda 199,8 (94,5 a 90,5), 11. Puikkonen 198,6 (96 a 86), 12. Akimoto 197,4 (94 a 90), 13. Felder (Rak.) 196,0 (95 a 88), 14. Heinonen 195,3 (95,5 a 84,5), 15. Steiner (Rak.) 193,8 (93,5 a 89), 16. Norčič (Jug.) 193,4 (94 a 87,5), 17. Meisinger 190,0 (93,5 a 87), 18. Sunin 189,2 (91,5 a 87), 19. Ylianttila 188,6 (90,5 a 86,5), 20. Jagl 187,5 (92 a 83,5). — 58. Brzuchanski 83,6 (83), 60. Samek 83,2 (83,5), 66. Vacek 80,9 (82,5), 77. Parma 72,5 (77).

Konečné pořadí 29. ročníku Intersportturné: 1. Neuper 931,0, 2. Kogler 927,4, 3. Puikkonen 892,8, 4. Ruud 891,0, 5. Bergerud 886,8, 6. Wallner 864,5, 7. Sätre 864,0, 8. Buse 854,0, 9. Kokkonen 841,5, 10. Bulau 835,8, 11. Akimoto 830,8, 12. Meisinger 828,2, 13. Heinonen 825,3, 14. Jagl 823,6, 15. Sunin 815,4, 16. Ernst 811,4, 17. Rohwein 804,8, 18. Pschera 803,6, 19. Škoda 798,7, 20. Tuchscherer 795,1, 21. Bobak 792,7, 22. Millonig (Rak.) 791,8, 23. Groyer 785,5, 24. Boll 784,6, 25. F. Koch (Rak.) 769,1, 26. Ch. Schwarz 768,5, 27. Ulaga 767,0, 28. Ylianttila 731,5, 29. Törmänen 728,5, 30. Holmlund (Švéd.) 693,2, 31. Deckert 685,1, 32. Schwinghammer 683,2, 33. Rigoni (It.) 674,3, 34. Sumi (Švýc.) 671,8, 35. Klausner (NSR) 670,5, 36. Samek 666,1, 37. Davies (USA) 661,1, 38. Fljas 660,9, 39. Tomasi (It.) 658,6, 40. Collins (Kan.) 658,4 b.

Světový pohár skokanů po čtyřech závodech: 1. Neuper 77, 2. Kogler 67, 3. Puikkonen 56, 4. Bergerud 46, 5. Ruud 37, 6. Sätre a Kokkonen oba 27, 8. Wallner 26, 9. Bulau 25, 10. Buse 24, 11. Törmänen 21, 12. Akimoto 15. — 17. Škoda a Sunin oba 7 b. — Družstva: 1. Rakousko 184, 2. Finsko 123, 3. Norsko 110, 4. NDR 45, 5. NSR 28, 6. Kanada 25, 7. Japonsko 21, 8. ČSSR a SSSR oba 7, 10. USA 2, 11. Polsko 1 b. —tr.

Rakušan Hubert Neuper podruhé zvítězil v Intersportturné

Seveřané velkými soupeři sruženářů NDR

Norové a Finové se pečlivě připravují na mistrovství světa v klasických disciplínách v příštím roce v Oslo. Potvrdily to výsledky jejich skokanů na 29. ročníku Intersportturné a na západoněmeckém turné sruženářů se o tom přesvědčili reprezentanti NDR, kteří v této náročné disciplíně již řadu let znamenají světovou špičku.

Ani jednou ve třech závodech v NSR se jim nepodařilo vybojovat prvenství. V prvním v Schonachu zvítězil Fin Jorma Etelälahti, v druhém — soutěži družstev tým Norska před Finskem a NDR a v závěrečném v Reit im Winkl při Gundersenově metodě proběhl první cílem Američan Kerry Lynch. Uwe Dotzauer označovaný experty za nástupce trojnásobného olympijského vítěze Ulricha Wehlinga, který zanechal závodní činnosti, byl dvakrát druhý — v Schonachu i v Reit im Winkl.

Z Norů Tom Sandberg byl v prvním závodě sedmý a v závěrečném třetí. Jeho krajan Hallstein Bögseth dosáhl nejvíc bodů ze všech startujících v soutěži týmů v Nesselwangu, v Schonachu skončil třináctý a v Reit im Winkl devátý. Finové kromě Etelälahtiho mají ještě úspěšného Jouko Karjalainena (třetí v soutěži družstev s 423,4 b. v Reit im Winkl patnáctý) a Ilpa Toikkanena (čtvrtý v Schonachu, 11. v Reitu). V týmu USA je mimořádnou individualitou Kerry Lynch. Začal turné devátým místem, v soutěži družstev byl druhý a v závěrečném závodě všechny své soupeře porazil.

Zásluhou pečlivých organizátorů

západoněmeckého turné se podařilo v soutěži soustředit kompletní světovou špičku. Lyžařský svaz NSR v čele s předsedou sruženářské komise FIS Hermannem Weinbuchem věnuje této disciplíně mimořádnou pozornost a má také řadu talentovaných závodníků v kategorii seniorů i juniorů. Svědčí o tom desáté místo Weinbucha, patnácté Hetticha a šestnácté Wuchera v Schonachu, šesté pořadí družstva v Nesselwangu, osmé H. Schwarze v Reitu, druhé a třetí juniorů Müllera a Gierseho v závěrečném závodě.

V nejsilnější světové konkurenci dostalo příležitost také pět čs. sruženářů. Byli trochu handicapováni zejména podstatně menším počtem tréninkových skoků než jejich soupeři. S tím se dovedl vyrovnat příkladnou bojovností a úsilím jen sedmnáctiletý junior Miroslav Kopal z SVS-M Vrchlabí. Jeho páté místo ze čtyřiceti mladých sruženářů ze čtrnácti zemí příjemně překvapilo a přineslo uspokojení i trenéru Ladislavu Ryglovi. V běhu porazil všechny své soupeře a z dvanáctého místa po skoku postoupil na páté. Vladimír Frak naznačil, že i on by mohl úspěšně bojovat se světovou juniorskou špičkou,

Miroslav Kopal ze SVS-M ve Vrchlabí příjemně překvapil pátým místem v závodě juniorů-sruženářů při účasti světové špičky v Reit im Winkl (NSR)

čekalo se však od něho ještě trochu lepší umístění. Výsledky Rudolfa Vojkůvky a Miroslava Kumpošta v soutěži mužů byly zklamáním a znamenaly, že oba zůstali daleko za nejlepšími sruženáři a zatím bez nadějí se k ní výrazně přiblížit. Jen čs. junioři jsou nadějí navázat na úspěšnou tradici čs. lyžování v této disciplíně. Kéž by se to podařilo již na letošním juniorském mistrovství světa v Schonachu, kde měli příležitost si vyzkoušet můstek i běžeckou trať. Účast v západoněmeckém turné znamenala pro ně získání cenných zkušeností a naznačila, co je čeká v těžké soutěži světového šampionátu.

ŠVÝCARSKÉ TURNÉ

V 18. ročníku Švýcarského turné tří můstků zvítězil Rakušan Armin Kogler se 753,6 bodu před svým krajanem Neuperem 740,2, Sätrem [Nor.] 738,8, Kokkonem [Fin.] 735,9, Bergerudem [Nor.] 732,8, Wallnerem 723,4, Tuchschererem [oba Rak.] 715,4 a Puikkonem [Fin.] 707,3 b. Do Světového poháru se započítávaly dva nejlepší výsledky ze tří závodů a vedení se ujal mistr světa v letech Kogler se 138 body před obhájcem trofeje Neuperem 133 a Norem Ruudem se 122 b. Další pořadí: 4. Bergerud 99, 5. Wallner 76, 6. Puikkonen 71, 7. Kokkonen 68, 8. Sätre 67, 9. Bulau [Kan.] 44, 10. Tuchscherer 33 b. Čs. reprezentant Škoda je patnáctý s 22 body a Samek s Japoncem Akimotem s 15 body se dělí o osmnácté místo.

První závod ve Sv. Mořici: 1. Neuper [Rak.] 254,7 (91 a 90), 2. Ruud [Nor.] 253,3 (91 a 88,5), 3. Kogler [Rak.] 249,3 (86 a 91), 4. Sätre [Nor.] 243,8 (87 a 87,5), 5. Wallner [Rak.] 243,4 (90 a 85,5), 6. Kokkonen [Fin.] 242,3 (90 a 84,5), 7. Tuchscherer [Rak.] 240,1 (85 a 90), 8. Čerňajev [SSSR] 240,1 (87 a 88), 9. Ula-ga [Jug.] 236,6 (88,5 a 86,5), 10. Puikkonen [Fin.] 236,3 (85 a 87), 11. Borovitin [SSSR] a Lipburger [Rak.] oba 234,2 (86 a 85), 13. Bergerud 230,6 (85,5 a

84,5), 14. Asphol [oba Nor.] 227,3 (87 a 85), 15. Schwarz [NSR] 226,6 (86 a 84). — 55. Svoboda 90,9 (76), 68. Slušný 68,8 (70).

Druhý závod v Gstaadu: 1. Sätre 246,3 (84,5 a 84), 2. Kogler 243,3 (84 a 84,5), 3. Ruud 242,3 (84 a 84,5), 4. Kokkonen 242,7 (84 a 86, rekord můstku vyrovnán), 5. Neuper 240,3 (85 a 83,5), 6. Ylliantila [Fin.] 239,0 (81,5 a 84), 7. Puikkonen 237,9 (84,5 a 82,5), 8. Wallner 237,3 (83,5 a 82,5), 9. Heinonen [Fin.] 235,8 (82,5 a 83,5), 10. Lipburger [Rak.] 235,7 (82 a 83) a Tuchscherer 235,7 (83 a 82), 12. Bergerud 234,8 (83,5 a 82,5), 13. Sunin [SSSR] 234,5 (83 a 82,5), 14. Groyer [Rak.] 229,0 (80 a 80,5), 15. Hastings [USA] 228,0 (82,5 a 81). — 40. Slušný 211,5 (79 a 79), 60. Svoboda 92,7 (73,5).

Třetí závod v Engelbergu: 1. Bergerud 267,4 (119,5, nový rekord můstku a 115), 2. Kogler 261,0 (113 a 115,5), 3. Kokkonen 251,0 (111 a 113,5), 4. Sätre 248,7 (111 a 110,5), 5. Neuper 245,2 (109,5 a 105,5), 6. Asphol 244,6 (108 a 114,5), 7. Wallner 242,7 (110 a 109), 8. Bobak [Pol.] 241,4 (109 a 110,5), 9. Tomasi [It.] 240,7 (110 a 111,5) a Ylliantila 240,7 (105 a 111,5), 11. Tuchscherer 238,1 (104,5 a 110,5), 12. Rohwein [NSR] 216,3 (104 a 101,5), 13. Sunin 236,3 (108,5 a 107), 14. Fijas [Pol.] 235,8 (108 a 110), 15. Puikkonen 233,1 (107 a 105). — 39. Slušný 199,9 (102 a 97,5), 44. Svoboda 185,3 (98,5 a 92). -jt-

Schonach — sružený závod mužů: 1. Etelälahti (Fin.) 438,470, 2. Dotzauer (NDR) 428,300, 3. Karjalainen 424,109, 4. Toikkanen (oba Fin.) 406,781, 5. Schmieder 399,835, 6. Winkler (oba NDR) 399,835, — 31. Vojkůvka 343,684, 36. Kumpošt 322,454. — Junioři: 1. Glass (NDR) 416,100, 2. Šorikov (SSSR) 415,126, 3. Abrahamsen 410,618, 4. Andersen (oba Nor.) 408,658, 5. Blechschmidt (NDR) 406,020, 6. Glazyrin (SSSR) 405,844. — 11. Kopal 391,210, 14. Frak 387,460, 19. Plecháč 367,943 b.

Nesselwang — družstva mužů: 1. Norsko I. 1271,98, 2. Finsko I. 1263,76, 3. NDR I. 1219,80, 4. USA 1209,14, 5. Švýcarsko I. 1197,82, 6. NSR I. 1195,40. — 13. ČSSR I. (Kopal, Vojkůvka, Frak) 1110,50 — mimo soutěž 16. komb. ČSSR a Jugoslávie (Plecháč, M. Kumpošt, Pibernik) 1035,12.

Reit im Winkl — muži: 1. Lynch [USA] 434,260, 2. Dotzauer 424,840, 3. Sandberg [Nor.] 415,100, 4. Schmieder 412,200, 5. Winkler 408,570, 6. Kawulok [Pol.] 407,930. — 29. Vojkůvka 349,650, 32. M. Kumpošt 338,160. — Junioři: 1. Abrahamsen 433,180, 2. Müller 425,840, 3. Gierse (oba NSR) 418,250, 4. Glass 416,180, 5. Kopal 403,700, 6. Andersen 407,640. — 11. Frak 393,100, 20. Plecháč 373,840 b.

JAROSLAV TROUSIL

Učme se technice běhu na lyžích od nejlepších!

O technice běhu na lyžích bylo již napsáno velmi mnoho. I v časopise Lyžařství byla uveřejněna řada článků a názorů. Mnohé a někdy i protichůdné názory se objevují v širší lyžařské veřejnosti. Do této diskuse chceme přispět malým podílem.

Po zkušenostech z některých velkých soutěží posledních let a zejména ZOH 1980 v Lake Placidu chceme zdůraznit, že význam techniky běhu pro celkový výkon v běhu na lyžích neklesá, ale jak jsme se přesvědčili u řady případů (S. A. Lundbäck, nebo např. B. Paulů, ale i některé sovětské běžkyně), právě úroveň techniky běhu rozhodovala o úrovni aktuálního výkonu a umístění v závodech.

To konkrétně znamená, že pokud byla v souladu s biomechanickými zákonitostmi pohybu na lyžích a vycházela z vysoké úrovně tělesné připravenosti (V. Zimjatov, B. Petzoldová, J. Mieto, H. Riihivuriová) a byla podložena psychickou koncentrací a morálně volnými vlastnostmi (např. K. Jeriová v běhu na 5 km, T. Wassberg na 15 km aj.) byla důležitou a neoddělitelnou složkou sportovního výkonu.

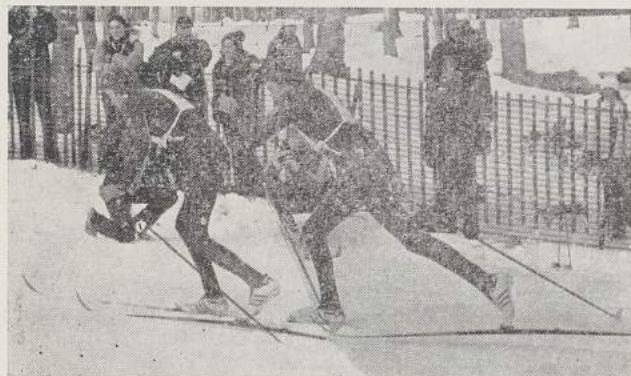
Za obecné kritérium techniky běhu na lyžích je všeobecně považována její účelnost vzhledem k plnění dílčích i konečného cíle, tzn. že za účelnou se považuje taková technika, při které dochází k výdeji takového úsilí, jakého je v daný okamžik potřeba. O efektivitě techniky mluvíme tehdy, dochází-li k využívání pohybového poten-

ciálu. Za ekonomickou se pak považuje technika (a to je u vytrvalostních sportů cyklického charakteru zvláště důležité), jejíž ekonomické krytí je z hlediska vlastního energetického zabezpečení výkonu hospodárné.

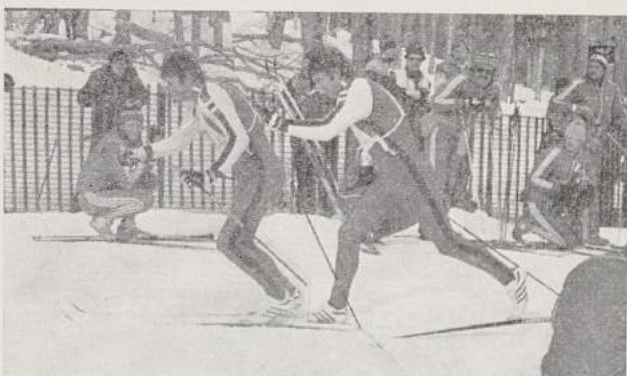
na POMOC trenérům A cvičitelům

Uvedené záběry byly pořízeny na ZOH 80 fotoaparátem Nikon s motorem, frekvencí pěti snímků za sekundu. Časová vzdálenost poloh uvedených ve fotomontáži je tedy 1/5 s. Záběry zachycují fázi po dokončení odrazu — která se vyznačuje oddálením lyže od opory až po ukončení (či ukončování) skluzu, kdy dochází k zahajování následujícího odrazu.

Na obr. 1 je zachycen nejlepší běžec ZOH 80 Vladimír Zimjatov (SSSR), na obr. 2 Oddvar Braa (Norsko) a na obr. 3 Juha Mieto (Finsko). Na snímcích 4—6 potom čes-

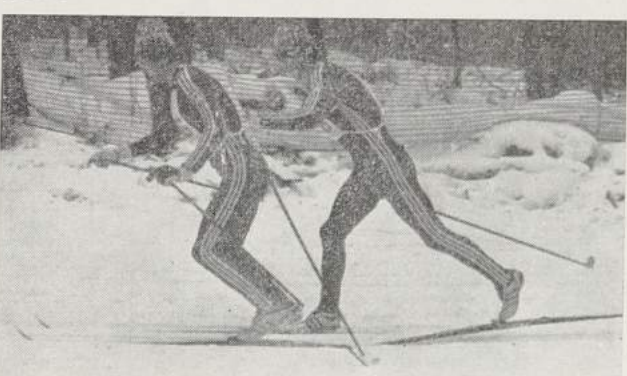
Obr. 1

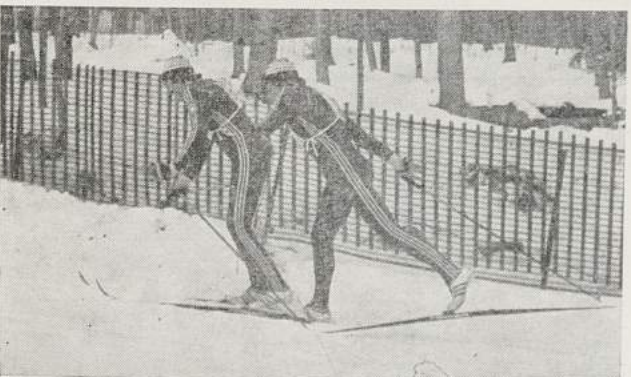
Obr. 2

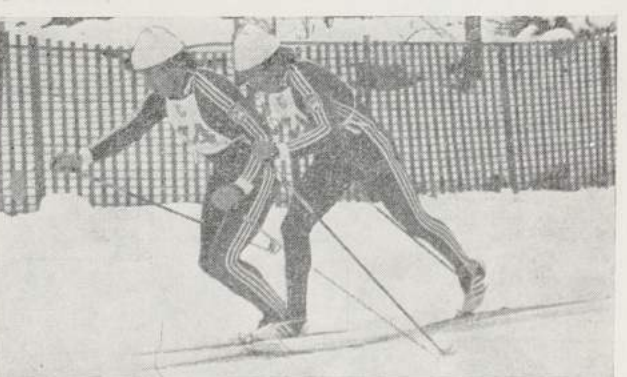
Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

koslovenští reprezentanti Jiří Švub, František Šimon a Jiří Beran.

Tuto část pohybového cyklu běhu dvoudobého střída-
vého jsme si vybrali zcela záměrně. Nešlo nám o to, de-
monstrovat celý pohyb, ale soustředit se na jednu z nej-
podstatnějších částí, i když často opomíjenou, tzn. vý-
sledek odrazu nohy, jeho vyústění a realizaci ve skluzu.
Ten je zde zcela pochopitelně zkrácen, protože jde o běh
do stoupání. Přitom za rozhodující zde považujeme zcela
jednoznačně vyústění odrazu do těžiště a jeho pohyb
vpřed za oporu. Za povšimnutí stojí rovněž zachování
skluzu u Vl. Zimjatova na obr. 1.

Proč byla vybrána právě tato fáze? **Velikost a přede-
vším směr odrazu** (tedy z metodického hlediska právě
jeho vyústění) **ovlivňuje rozhodující měrou průběh pohybu
ve skluzu** — jeho rychlost a plynulost a pochopitelně
i délku). Je-li proveden do těžiště směrem vpřed a vzhůru
— umožní nejen plynulý pohyb těžiště vpřed, ale i **po-
stupné zatěžování stojné nohy** a tím zmenšení tření (proti
náhlému zatížení), ale i takové **postavení těžiště nad opo-
rou**, které na jedné straně umožňuje „aktivní“ činnost ve
skluzu a **přípravu na nový odraz**.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

K pojmu nájezdová rychlost

Z teorie i praxe skokanského sportu je všeobecně zná-
mo, že rychlost jízdy skokana získaná v nájezdové fázi
skoku je jedním z limitujících faktorů výkonu ve skoku
na lyžích. Systematické sledování problematiky nájezdo-
vých rychlostí (NR) v posledních letech prokázalo, že
s výjimkou některých jednotlivců dosahují čs. skokani
v této charakteristice průměrných a podprůměrných hod-
not. Z těchto faktů lze usuzovat na to, že v tréninkovém
procesu se nájezdové fázi skoku věnuje všeobecně menší
pozornost než je zapotřebí. V několika člancích chceme
upozornit na některé problémy týkající se nájezdové fáze
skoku a konkrétně ukázat na význam informace a rych-
losti jízdy skokana při řízení tréninkového procesu.

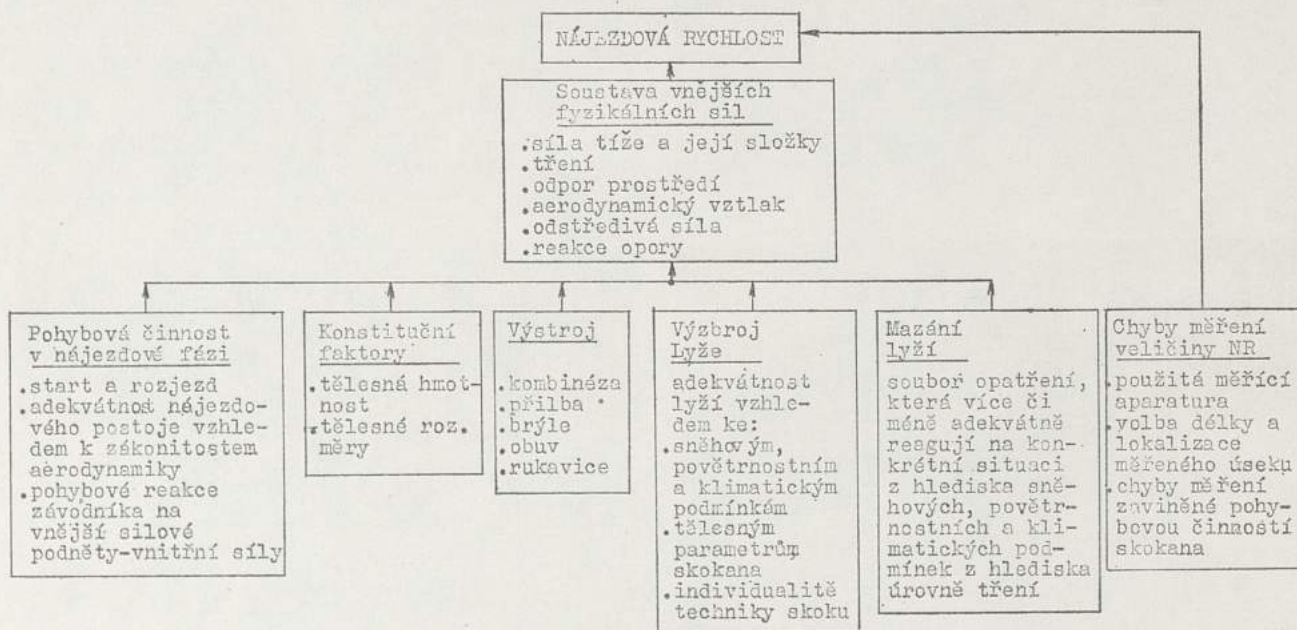
Pojmem NÁJEZDOVÁ RYCHLOST označujeme velikost
průměrné rychlosti jízdy skokana měřené v definovaném
úseku dráhy. V posledních letech se ustálila oficiální me-
todika měření NR podle pravidel FIS, která předepisuje
měření rychlosti na 8m úseku umístěném ve vzdálenosti
10—18 m od hrany stolu. Soubor činitelů (faktorů), které
ovlivňují rychlost jízdy skokana v nájezdové fázi skoku
je velmi rozsáhlý a sumárním vyjádřením všech těchto
vlivů je velikost naměřené NR. Má-li trenér aktivně za-
sahovat do tréninkového procesu a systematicky zvyšovat
kvalitu provedení nájezdové fáze skoku, musí respektovat
celý okruh činitelů, které v dané fázi skoku působí. Na
obr. 1 jsou ve schematickém znázornění a vzájemných
vztazích uvedeny hlavní okruhy faktorů, ovlivňujících na-
měřenou hodnotu NR.

Z biomechanického hlediska je změna rychlosti jízdy ska-
kana determinována výsledkem interakce mezi soustavou
vnějších (fyzikálních) a vnitřních (svalových) sil. Sou-
stava vnějších sil, uvedená ve schématu na obr. 1, je zá-
vislá na pohybové činnosti skokana, konstitučních fakto-
rech, lyžařské výstroji a výstroji a mazání lyží. Naměře-
ná hodnota NR je také zatřesená chybou pramenící z meto-
dologie měření.

Stanovit proporcionálně podíl jednotlivých vyčleněných
faktorů na výsledné rychlosti není jednoznačné, neboť
okruh těchto činitelů je značně rozsáhlý. Zhruba lze vy-
členit tři kvalitativně odlišné oblasti faktorů, které ovliv-
ňují NR:

- Geneticky podmíněné faktory: tělesné rozměry, těles-
ná hmotnost. Zatímco tělesné rozměry (výška, propor-
cionální rozložení hmoty těla) jsou jednoznačně dány
a nelze s nimi nic dělat, tělesnou hmotnost lze dílčím
způsobem ovlivnit.
- Faktory závislé na technických parametrech skokanské
výstroje a výstroje. Zde se objevuje řada závažných
činitelů, jejichž působení ovlivňuje zásadním způsobem
rychlost jízdy skokana. Do této skupiny faktorů řadí-
me také mazání lyží, které považujeme za činnost sou-
visející s odbornými vědomostmi a zkušenostmi získa-
nými mimo rámec vlastní pohybové činnosti závod-
níka.
- Třetí okruh faktorů je závislý jen na závodníkovi, na
jeho pohybové činnosti při vlastním skoku. Kvalita této
pohybové činnosti v průběhu nájezdové fáze může
umocnit vysokou úroveň faktorů ze skupiny b) (v pří-
padě kvalitně provedené pohybové činnosti vysoká NR)
nebo naopak znehodnotit tuto kvalitní technickou pří-
pravu špatným pohybovým provedením. A naopak lze
říci, že nedostatky v okruhu faktorů ze skupiny b)
lze velmi těžko vykompenzovat kvalitní pohybovou čin-
ností závodníka.

Každý z uvedených faktorů působí specifickým vlivem
a je nutné jej brát v průběhu tréninkového procesu v úva-
hu. Optimalizace působení všech těchto faktorů vedoucí
k dosažení maximální úrovně NR je jedním z hlavních
cílů trenérské práce. Schematické znázornění vazeb mezi
okruhem proměnných ovlivňujících velikost NR je třeba
chápat jako strukturální podklad k systematické práci
dvojice trenér-závodník při zkvalitňování nájezdové fáze

skoku. Výsledek této práce je možno exaktním způsobem kontrolovat pomocí veličiny NR.

Závěrem lze konstatovat:

1. Naměřenou hodnotu NR lze považovat za sumární (komplexní) biomechanický ukazatel kvality provedení nájezdové fáze skoku. Daná veličina kvantifikuje vzájemné působení velmi složité struktury nejruznějších proměnných, které determinují rychlost jízdy skokana. Nájezdovou rychlost lze považovat za kritérium konkrétní spolupráce dvojice trenér—závodník při zkvalitňování pohybového řešení nájezdové fáze skoku.

2. Strukturální vztahy mezi činiteli, které ovlivňují rychlost jízdy závodníka (obr. 1), lze chápat jako metodologické východisko ke zkvalitňování nájezdové fáze. Systematická práce trenéra ve vymezených okruzích (definovaných faktorů je cestou ke zvyšování kvality provedení nájezdové fáze skoku. Tato činnost však předpokládá vysoké odborné znalosti o obsahu pojmů uvedených ve schématech na obr. 1 a o podstatě jejich vzájemných vazeb.

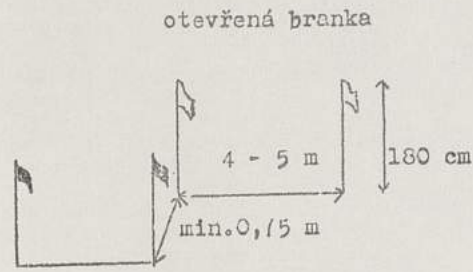
PhDr. FRANTIŠEK VAVERKA, CSc.

Hlavní zásady při stavbě tratí pro mládež

V posledních letech se setkáváme na mládežnických soutěžích s různým pojetím stavby tratě slalomu a obřího slalomu. Mnohdy stavitelé tratí kopírují stavbu tratí dospělých. Stavba tratě pro mládež by se měla v některých ukazatelích odlišovat.

změnu terénu. S rozdělením kategorie žactva na samostatné skupiny mladších a starších žáků ještě výrazněji přichází do popředí závažnost této problematiky.

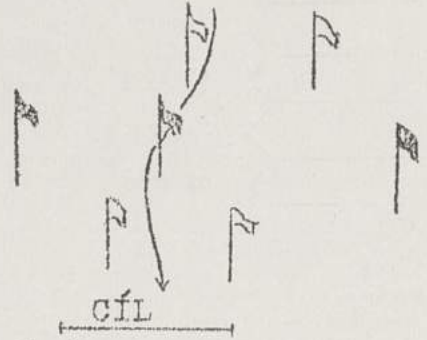
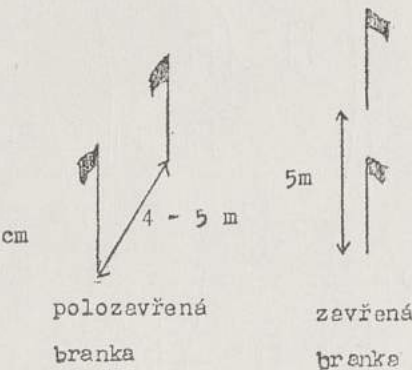
V našem příspěvku bychom se chtěli velmi stručně zmínit o hlav-

Obr. 1

Mladý sjezdař se teprve učí závodit a závody jsou součástí komplexní speciální sportovní přípravy. Stavba tratě musí být úměrná úrovni soutěže. Obtížnost tratě nemůže být stejná na okresním přeboru a vrcholné soutěži jako je přebor ČSR nebo přebor ČSSR. Držíme se zásady, že dobrý sjezdař prokáže svoji dobrou úroveň i na „lehčí“ trati slalomu nebo obřím slalomu, ale slalší lyžař neobstojí v obtížné trati. Stavbou obtížné tratě na soutěžích nižší úrovně znemožňujeme většině mladých závodníků metodicky správně řízený růst jejich výkonnosti.

Důležitým faktorem při stavbě slalomu a obřího slalomu je výběr tratě. Trať by měla být členitá s různým sklonem svahu, aby sjezdař byl nucen měnit postoj na lyžích a tak mohl prokázat schopnost adaptability na

Obr. 4

dorostenky mladší
60 % branky otevřené
žáci starší:
20 % branky polozavřené
žákyně starší:
20 % kombinace (figury) — 1—2 vlnovky, 3 vlásenky
žactvo mladší:
60 % branky otevřené (18 bran)
20 % branky polozavřené (6 bran)
20 % kombinace (6 bran, 3 vlásenky)

ních zásadách stavby závodních tratí slalomu a obřího slalomu pro mládež ve sjezdových disciplínách. Domníváme se, že tyto zásady mohou být nápomocné i pro autory tratí kategorie dospělých.

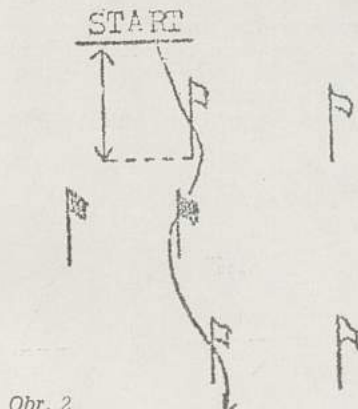
STAVBA SLALOMU

Trať slalomu musí být plynulá, jednoduchá a přehledná. Nechceme zde opakovat pravidla lyžování, ale přesto se zmíníme o základních údajích.

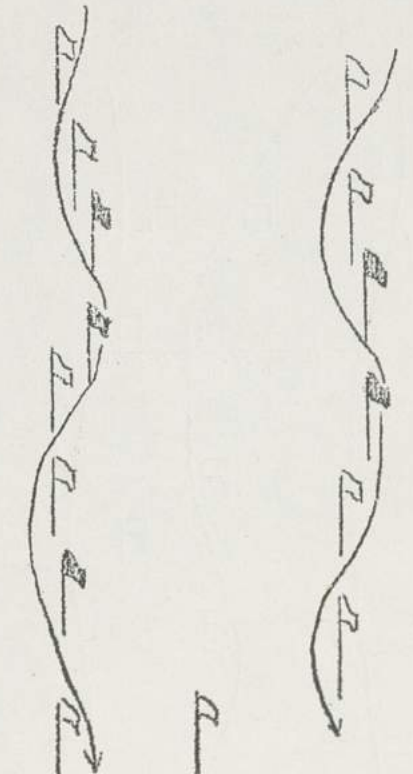
První tři branky od startu musí být otevřené, viz obr. 2, aby závodník „chytit“ rytmus a připravil se na technickou část slalomu. Ve střední části slalomu, tak zvané „technické“, např. po vlnovce má následovat otevřená jednoduchá branka (obr. 3). Závěr slalomu (obr. 4) má být ukončen třemi otevřenými brankami a to tak, aby navedla závodníka do cíle. Při stavbě vlnovky doporučujeme mírné přesazení bran z důvodu přehlednosti a vnímání barev (obr. 5).

Slalomová trať má obsahovat:

dorostenci starší:
40 % branky otevřené
20 % branky zavřené
20 % branky polozavřené
20 % kombinace (figury) — 2 vlnovky, 3—4 vlásenky
dorostenky starší:
50 % branky otevřené
dorostenci mladší:
10 % branky zavřené
20 % branky polozavřené
20 % kombinace (figury) — 2 vlnovky, 3—4 vlásenky

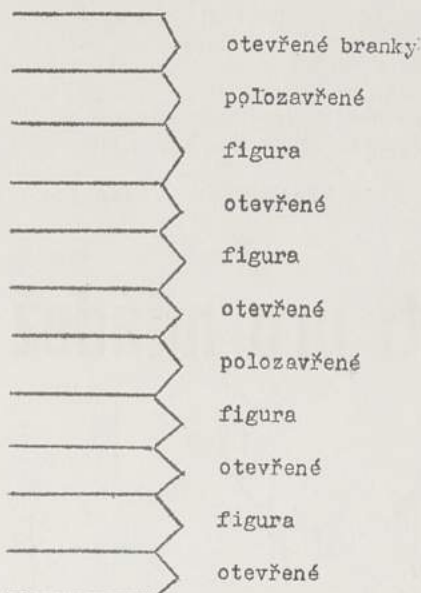
Obr. 2

Obr. 3

Obr. 5

Start

Cíl

Obr. 6

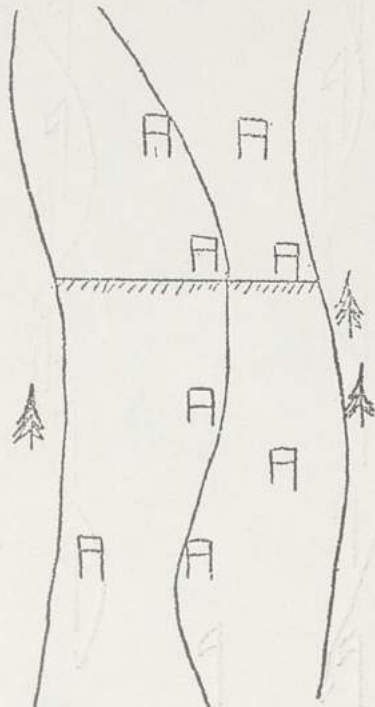
Počet bran:

dorostenci — maximálně 65 bran
dostenky — maximálně 55 bran
žáci starší — maximálně 40 bran
žákyně starší — maximálně 40 bran
žactvo mladší — maximálně 30 bran
Výškový rozdíl pro žactvo starší maximálně 120 m a pro žactvo mladší 100 m, pro dorostence 160 m a dostenky 140 m.

Je třeba, aby rozdělení jednotlivých bran ve slalomu bylo rovnoměrné s přihlédnutím k profilu terénu a druhu sněhu (obr. 6). Při „tvrdé“ trati si můžeme dovolit brány víc přesadit.

OBŘÍ SLALOM

Traf obřího slalomu pro mládež je z hlediska metodického nácviku techniky nejdůležitější disciplínou ve

Obr. 7

sjezdovém lyžování. Zde se uplatňuje většina prvků sjezdové a slalomové techniky. Střídají se oblouky střední, krátké i některé dlouhé oblouky. Uplatňuje se zde dokonalost skluzu, přenášení váhy těla z lyže na lyži a vedení lyží v oblouku. Z hlediska taktiky je prostor pro nácvik správného najíždění bran, pro ukončení a zahájení oblouku. Právě v obřím slalomu má mladý sjezdař dostatek času na správné uvědomění si a provedení všech úkolů pohybové realizace sjezdové techniky. Traf obřího slalomu pro mládež musí být plynulá, přehledná a svojí obtížností odpovídat úrovni mladých závodníků. Při stavbě tratě slalomu se ještě více uplatňuje profil terénu a jeho členitost. Nesmíme také opomenout bezpečnost. Zde je už rychlost značně vysoká a pád by mohl být velmi nebezpečný. Branky postavené na hraně zlomu mají být otevřené (obr. č. 7), branky

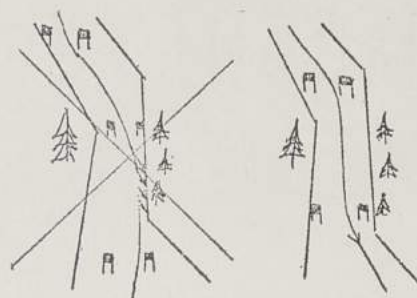

Obr. 8

postavené pod hranou zlomu musí být postavené tak, aby byly viditelné aspoň z druhé brány před zlomem (obr. č. 8). Vzdálenosti jednotlivých branek je třeba volit tak, abychom zachovali plynulost a rytmičnost s přihlédnutím k dobrému skluzu. Právě zde můžeme pomoci při nácviku vedení lyží v oblouku a rozvíjet cit pro dobrý skluz. Musíme dbát také na dojezd za cílem, tento prostor musí být dostatečně velký a bez terénních nerovností.

SJEZD

Stavba sjezdových tratí v našich podmínkách je velmi obtížná. Máme poměrně málo sjezdovek, na kterých můžeme postavit dobrou sjezdovou trať, která by splňovala jak technické, tak bezpečnostní požadavky. Ještě obtížnější je situace s tréninkem na těchto tratích. Přesto se domníváme, že bychom dělali velkou chybu, kdybychom se zříkali tréninku a závodu ve sjezdu. Nácvik sjezdu a závody u mladých sjezdařů rozvíjejí nejdůležitější vlastnosti sjezdaře. Pociť skluz, rychlost, rychlou reakci na změ-

Obr. 9

nu sklonu svahu, terénní nerovnosti a další. Právě tyto vlastnosti se nejlépe získávají v mládí. Proto jde jenom o to, abychom správně volili trať umírněně k úrovni závodníků a před závodem věnovali dostatek času na trénink.

Při stavbě sjezdové trati musíme se řídit těmito zásadami:

- trať sjezdu musí být bez nadměrně náhlých a hlubokých vln
- žádné ostré krátké zlomy, které by vynášely závodníka do vzduchu
- bez zatáček vně klopených (obr. 9)
- na vnějších stranách zatáček dostatečně velký prostor bez překážek
- nebezpečné úseky chránit na vnějších stranách zatáček (v lese) ochrannými sítěmi a navíc 4–5 m před sítěmi ochranným plátkem z PVC pro zbrzdění případného pádu
- kontrolní brány stavět kolmo na směr jízdy, vždy otevřené (obr. 10).

Výškový rozdíl sjezdové tratě:

dorostenci — maximální výška 700 m
dostenky — maximální výška 600 m
žáci a žákyně starší — maximální výška 360 m
žactvo mladší — maximální výška 250 m.

Výškový rozdíl tratě pro obří slalom:

dorostenci — maximální výškový rozdíl 400 m
dostenky — maximální výškový rozdíl 350 m
žáci a žákyně starší — maximální výškový rozdíl 300 m
žáci a žákyně mladší — maximální výškový rozdíl 250 m.

Počet branek udává 15 % výškového rozdílu tratě obřího slalomu na trati s tolerancí ± 5 bran.

Závěrem bychom chtěli zdůraznit, že mládežnické soutěže nejsou věrnou kopií soutěží dospělých, ale mají své zvláštnosti. Také jejich úkol a cíl je odlišný. Stále musíme vidět, že mladé lyžaře připravujeme na budoucí mistrovství a ne na okamžitou výkonnost za „každou cenu“. Správně metodicky vedeným tréninkem a soutěžení můžeme sami přispět k rozvoji celkové úrovně výkonnosti ve sjezdových disciplínách.

TADEAŠ BRODA a OLDŘICH KOBR

Obr. 10

MÓDNÍ TRENDY na zasněžených svazích

Módu lyžařské sezóny 1980—81 lze charakterizovat jako drahou, veselou a pohodlnou. Použitými materiály usiluje o větší bezpečnost lyžaře a velkou pozornost věnuje zimomřivým. A právě proto se módním hitem letošní sezóny stala kombinéza.

Jinak nedošlo k žádným pozoruhodným změnám tvarů v lyžařském oblečení, které má být spíše jen vhodným doplňkem lyžařské výzbroje. A přece s jednou novinkou se na sjezdovkách můžeme setkat — po dvaceti letech se vracejí šponovky obepínající patu a zasunuté do boty. Ale zatím většína módních domů zůstala věrna lyžařským kalhotám přetaženým přes horní okraj boty a zesíleným v partii kolen vycpávkami, tak jak je známe z posledních let. Mají převážně zvýšený pas a nastavitelné šle, takže při pádu chrání bedra před sněhem.

Již zmíněná velice módní kombinéza se většinou vyrábí ze zcela nového materiálu nazývaného seer-sucker, tj. z plastické tkaniny připomínající cloqué. Kombinézy se objevují v barvách šedé, bílé, v různých odstínech modré a v růžové. Jsou přílehavější, pružné a vatované. Existují dokonce ve vrstvené verzi spočívající ve vrchní nepromokavé části chránící tělo proti větru, která se nosí přes spodní — teplou kombinézu.

U větrovek se letos výrazně prosadil typ, jenž byl k vidění již v předešlé sezóně: větrovka s odepínacími rukávy, kterou lze snadno přeměnit na vestu. Proti chladu zůstává u prošívaných větrovek neúčinnější izolací prachové peří, i když došlo k určitěmu vylepšení vlastností též syntetických materiálů. Tento oděv chrání i v jednoduchém provedení až do -40°C . Jedinou jeho nevýhodou — zato však podstatnou — je jeho cena. Z toho důvodu se na trhu nabízejí pérové větrovky v provedení „mix“, u nichž je použito směsí z prachu a peří a jejichž cena je proto přijatelnější. Z barevné škály převažují na sjezdovkách již tradiční námořnická modř a jasná červeně.

Faktem je, že ceny výstroje, která většinou lyžařů slouží několik sezón, příliš nepodněcují fantazii módních tvůrců. Konečně pro ty, kteří nemají ani chuť, ani dostatek prostředků na oblečení použitelné v nejlepším případě jen několik týdnů v roce, jsou nejjednodušším řešením jeany (vyráběné i s příměsí vlny), které se dají impregnovat. A pokud jde o větrovku, lze si nakonec obléci i teplý bluzon pro denní nošení.

Oblečení běžců není zdaleka tak problematické, ani tak nákladné, jako je tomu u sjezdařů. Proti chladu se rovněž chrání kombinézou z různých materiálů (např. jersey) zdobených barevnými pruhy. Na svetech se často objevují norské vzory.

K neodmyslitelnému příslušenství lyžařů patří brýle. Nabídka dokazuje, že v tomto oboru sehrála fantazie značnou roli. Kromě již tradičních tvarů jsou na trhu nejrůznější ochranné štíty, včetně panoramatických. Za zvlášť vtipnou novinku považují kupující snímatelné skořepinky, které se upevňují po stranách brýlí a chrání oči proti prudkému oslňení. Pro choulostivé oči jsou určeny klasické skleněné brýle s koženým chráničem. Ale lze si vybrat i zcela nové ochranné štíty futuristických tvarů.

V obuvi je patrný trend zajistit sjezdařům co největší pohodlnost. Jedním z prvořadých hledisek je váha, takže např. fa Garmont již delší do-

bu nabízí boty vážící v č. 42 jen 970 gramů, tzn. zhruba polovinu proti normálnímu páru. Caber přišel na trh již před časem se svým „bio systémem“ vyráběným v USA. Jde o boty s polo-výkyvnou podrážkou opatřenou gumovým tlumičem.

Nejlepší výrobky mezi sjezdovými botami se snaží o maximální přizpůsobení noze, a to pomocí stavebnicového systému s možností nastavitelnosti a různými vnitřními botami a nebo upravených variant již dříve vyráběných nafukovacích bot, kdy vnitřní bota přesně kopíruje anatomii nohy.

Udivující je, že se znovu vracejí boty s vysokou holenní částí, určené nejen pro závodní lyžaře, ale i pro začátečnický. Základní myšlenkou u těchto „věží“, které na rozdíl od dřívějších typů mají holenní část měkkou a elastickou, je chránit bérce před nárazem a pomocí delší páky usnadnit též začátečnickům volný pohyb.

Podobně jako boty určené pro sjezdové lyžování směřuje i běžecká obuv k plnění více úloh, než aby nohu jen co nejjednodušším způsobem upevňovala na lyži. Dnes již existují modely, jejichž podrážka je tak uzpůsobena, že pomocí profilované rýhy v podélné ose zapadá do opačně směřovaného profilu montovaného na lyži. Také patní část má různé varianty, které mají zajistit jistější postoj ve fázi skluzu a sjezdu. -vm-

Světový pohár ve sjezdových disciplínách

Svýcar Peter Müller s pětibodovým náskokem před Švédem Ingemarem Stenmarkem a Švýcarka Marie-Theres Nadigová rozdíl 22 bodů před svou krajankou Erikou Hessovou byly v čele Světového poháru 1980—81 ve sjezdových disciplínách po první lednové části (do 22. ledna). V Poháru národů po 33 hodnocených soutěžích je v čele Švýcarsko před Rakouskem a USA.

Potěšitelnou skutečností je, že i tentokrát bodovali čs. reprezentanti. Úspěšnější byly opět ženy. Jana Šoltýsová si dobře vedla ve všech třech dalších sjezdech. V Pfronten skončila devátá, v Schrunsu osmá a v Crans Montaně čtvrtá. Olga Charvátová obsadila deváté místo ve slalomu v Oberstaufenu, o jedno pořadí horší ve slalomu v Crans Montaně a v kombinaci v tomto švýcarském lyžařském středisku skončila osmá. Ve sjezdu SP Šoltýsová po šesti závodech je čtvrtá a čs. tým v soutěži družstev žen po šestnácti hodnocených osmý. Ivan Pacák získal první body třináctým místem v kombinaci sjezdu ve Val d'Isère a obřího slalomu v Ebnat-Kappelu.

Stenmark nezahájil nový rok dobře. V Ebnat-Kappelu v prvním kole obřího slalomu zachytil za tyč branky, upadl a závod vzdal. Stěžoval si na špatnou viditelnost. I další z favoritů Jugoslávec Križaj měl pád a musel odstoupit ze závodu. Také ve slalomu v Garmisch-Partenkirchenu Stenmark nedokončil první kolo a v Oberstaufenu se musel ve slalomu spokojit druhým místem rozdíl 80,63 s vítězného Podborského), což mu po prvenství ve slalomu přineslo cenné body v kombinaci, v níž skončil čtvrtý.

I v lednu pronásledovaly Světový pohár nepříznivé povětrnostní podmínky. Odpadl jeden sjezd žen v Pfronten. Ve slalomu žen dvakrát zazářila Švýcarka Erika Hessová, která zvítězila v Oberstaufenu i s Crans Montaně.

V Poháru národů po 33 hodnocených je pořadí na vedoucích místech: 1. Švýcarsko 889 [muži 358, ženy 531], 2. Rakousko 743 [559—184], 3. USA 605 [252—353], 4. Itálie 390, 5. Francie 335, 6. NSR 327, 7. Kanada 255, 8. Lichtenštejnsko 244, 9. Švédsko 180, 10. SSSR 156 b.

Světový pohár mužů (po 17 hodnocených): 1. Müller (Švýc.) 140, 2. Stenmark (Švéd.) 135, 3. P. Mahre (USA) 125, 4. Podborski (Kan.) 105, 5. Wenzel (Licht.) 82, 6. Weirather (Rak.) 81, 7. S. Mahre (USA) 80, 8. Enn (Rak.) 71, 9. Križaj (Jug.) 69, 10. Orlainsky (Rak.) 64 b.

Ve slalomu Světového poháru v Oberstaufenu zvítězil Paul Frommelt (Lichtenštejnsko) rozdíl 22 setin sekundy před Švédem Ingemarem Stenmarkem

Světový pohár žen (po 16 hodnocených): 1. Nadigová 172, 2. Hessová (obě Švýc.) 150, 3. Serratová (Fr.) 121, 4. Pelenová (Fr.) 114, 5. Kinshoferová 105, 6. I. Epplová (obě NSR) a De Agostiniová (Švýc.) obě 100, 8. Nelsonová 99, 9. Cooperová (obě USA) 94, 10. Ziniová (It.) 65 b.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

MUŽI

Obří slalom v Ebnat-Kappelu 4. ledna (délka tratě 1120 m, výškový rozdíl 300 m, v obou kolech 48 branek): 1. Orlainsky 2:41,41, [1:21,63 a 1:19,78], 2. Enn (oba Rak.) 2:41,50 [1:20,45 a 1:21,05], 3. Fournier (Švýc.) 2:41,58 [1:21,13 a 1:20,45], 4. P. Mahre (USA) 2:42,18 [1:21,58 a 1:20,60], 5. Spiss (Rak.) 2:42,32 [1:21,02 a 1:21,30], 6. Lüthy (Švýc.) 2:42,46 [1:21,70 a 1:20,76], 7. Wenzel (Licht.) 2:42,53, 8. Nöckler (It.) 2:42,94, 9. Gaspoz (Švýc.) 2:42,95, 10. Gruber 2:43,25, 11. Jäger (oba Rak.) 2:43,36, 12. Halsnes (Nor.) 2:44,26, 13. Riedelsperger a Ortner (oba Rak.) oba 2:44,75, 15. Kuralt (Jug.) 2:44,85. — **21. Zeman 2:45,57, 43. Pacák 2:49,20.**

Kombinace (sjezd ve Val d'Isère a obří slalom v Ebnat-Kappelu): 1. Wenzel 20,05, 2. Enn 29,85, 3. P. Mahre 32,31, 4. Lüthy 33,78, 5. Zurbriggen (Švýc.) 39,43, 6. Kerschbaumer (It.) 39,73, 7. Strel (Jug.) 55,16, 8. Farnay (USA) 63,89, 9. Kuralt 70,88, 10. Benedik 94,25, 11. Franko (oba Jug.) 94,57, 12. Wildgruber (NSR) 97,76, 13. Pacák (CSSR) 99,45, 14. Oberstar 124,45, 15. Zibler (oba Jug.) 129,61 b.

Obří slalom v Morzine 6. ledna (délka tratě 1400 m, výškový rozdíl 400 m, v obou kolech 60 branek): 1. Stenmark (Švéd.) 3:06,26 [1:33,05 a 1:33,21], 2. Gaspoz 3:06,77, [1:32,14 a 1:34,63], 3. Križaj (Jug.) 3:06,83, [1:32,79 a 1:34,04], 4. P. Mahre 3:07,07 [1:33,81 a 1:33,26], 5. Nöckler 3:07,21 [1:32,93 a 1:34,28], 6. Wenzel 3:07,46 [1:33,37 a 1:34,09], 7. Zurbriggen 3:07,78, 8. Stock (Rak.) 3:07,96, 9. Lüthy 3:08,03, 10. Orlainsky 3:08,07, 11. Zirov (SSR) 3:08,83, 12. Skajem (Nor.) 3:09,33, 13. Jäger 3:09,54, 14. Girardelli (Luc.) 3:09,97, 15. Spiss 3:10,33, **16. Zeman 3:10,85.**

Sjezd v Garmisch-Partenkirchenu 10. ledna (délka tratě 3320 m, výškový rozdíl 920 m): 1. Podborski (Kan.) 1:55,48, 2. Müller (Švýc.) 1:56,05, 3. Weirather 1:56,31, 4. Höflehner (oba Rak.) 1:56,71, 5. Bürgler (Švýc.) 1:56,87, 6. Plank (It.) 1:57,01, 7. Wirnsberger (Rak.) 1:57,22, 8. Veith (NSR) 1:57,39, 9. Resch (Rak.) 1:57,80, 10. Räber (Švýc.) 1:57,98, 11. Grissmann (Rak.) 1:58,09, 12. Irwin (Kan.) 1:58,22, 13. P. Mahre 1:58,34, 14. Murray (Kan.) 1:58,35, 15. Klammer (Rak.) 1:58,47.

Slalom 11. ledna v Garmisch-Partenkirchenu (délka tratě 395 m, 56 branek): 1. S. Mahre (USA) 80,07 [39,63 a 40,44], 2. Popangelov (Bul.) 80,57 [40,12 a 40,45], 3. Frommelt (Licht.) 80,63 [40,25 a 40,38], 4. Križaj 80,90 [40,33 a 40,57], 5. Gros (It.) 81,41 [40,25 a 41,16], 6. Neureuther (NSR) 81,52 [40,06 a 41,46], 7. Strand (Švéd.) 81,66, 8. Nöckler 81,82, 9. Wörndl (NSR) 82,38, 10. P. Mahre 82,40, 11. Girardelli 82,82, 12. Andrejev (SSSR) 82,88, 13. Kuralt 83,00, 14. Canac (Fr.) 83,07, 15. Beck (NSR) 83,12.

Kombinace (sjezd v Garmisch-Partenkirchenu a obří slalom v Morzine): 1. P. Mahre, 2. Müller, 3. Wenzel, 4. Križaj, 5. Kerschbaumer, 6. Gattermann, 7. Roth (oba NSR), 8. Strel. Jen osm sjezdařů bylo klasifikováno.

Slalom 13. ledna v Oberstaufenu (výškový rozdíl 200 m, v prvním kole 59, ve druhém 61 branek): 1. Frommelt 104,41 [55,06 a 49,35], 2. Stenmark 104,43 [55,37 a 49,06], 3. S. Mahre 104,78 [55,52 a 49,26], 4. P. Mahre 105,66 [55,53 a 50,13], 5. Orlainsky 105,71 [55,26 a 50,45], 6. Zirov 106,45 [55,92 a 50,53], 7. Gros 106,48, 8. Enn 106,81, 9. Gruber (Rak.) 106,97, 10. De Chiesa (It.) 106,99, 11. Andrejev 107,36, 12. Križaj 107,42, 13. Kuralt 107,64, 14. Heidegger (Rak.) 108,24, 15. Strand 108,68. — **18. Zeman 109,67.**

Sjezd 17. ledna v Kitzbühelu (délka tratě 3510 m, výškový rozdíl 890 m): 1. Podborski 2:03,76, 2. Müller 2:04,15, 3. Wirnsberger 2:04,74, 4. Plank 2:05,79, 5. Weirather 2:05,83, 6. Höflehner a Girardini (It.) oba 2:06,10, 8. Heinzer (Švýc.) 2:06,13, 9. P. Mahre 2:06,69, 10. Grissmann 2:07,23, 11. Walcher (Rak.)

2:07,29, 12. Cyganov (SSSR) 2:07,32, 13. Råber 2:07,43, 14. Rambau (Fr.) 2:07,83, 15. Kerschbaumer 2:07,86. — 26. Zeman 2:08,91.

Slalom 18. ledna v Kitzbühelu (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 59, ve druhém 63 branek): 1. Stenmark 100,47 (52,61 a 47,86), 2. Andrejev 101,34 (52,46 a 48,88), 3. Orlandi 101,34 (52,46 a 48,88), 4. Grigis (It.) 101,46 (52,32 a 49,14), 5. De Chiesa 101,51 (53,09 a 49,42), 6. Gaspoz 101,74 (52,77 a 48,97), 7. Strand 101,83, 8. Halvarsson (Švéd.) 101,87, 9. Buxman (USA) 102,31, 10. Zirov 102,37, 11. Gubser (Švýc.) 102,54, 12. Girardelli 102,55, 13. Kurlalt 102,64, 14. Kaiwa (Jap.) a Fjällberg (Švéd.) oba 102,76. — 21. Zeman 103,51.

Kombinace (slalom v Oberstaufen a sjezd v Kitzbühelu): 1. P. Mahre 27,52, 2. S. Mahre 50,59, 3. Stenmark 64,91, 4. Zeman 70,10, 5. Cyganov 100,34, 6. Ohtaka 130,32, 7. Chiba (oba Jap.) 139,71, 8. Hole (Fr.) 159,65, 9. Mollin (Fr.) 212,03.

ZENY

Sjezd 8. ledna v Pfronten (délka tratě 2800 m, výškový rozdíl 540 m): 1. C. Pröllová (Rak.) 1:19,36, 2. De Agostiniová (Švýc.) 1:19,54, 3. Flandersová (USA) 1:19,75, 4. Peterová (Rak.) 1:20,03, 5. Nelsonová (USA) 1:20,34, 6. I. Epplová (NSR) a Oaková (USA) obě 1:20,38, 8. Wenzlová (Licht.) 1:20,41, 9. Soltýsová (CSSR) 1:20,54, 10. Klossnerová (Švýc.) 1:20,61, 11. Kirchlerová 1:20,63, 12. Steinerová (obě Rak.) 1:20,70, 13. Wieslerová (NSR) 1:20,86, 14. Nadigová (Švýc.) 1:20,99, 15. Hächerová (NSR) 1:21,08. — 17. Charvátová 1:21,22.

Sjezd 12. ledna v Schruns (délka tratě 2130 m, výškový rozdíl 540 m): 1. De Agostiniová 1:17,92, 2. Nelsonová 1:18,46, 3. I. Epplová (NSR) 1:18,78, 4. Attlová (Fr.) 1:18,84, 5. Preussová (USA) 1:19,08, 6. Wenzlová 1:19,26, 7. Peterová 1:19,42, 8. Soltýsová 1:19,46, 9. Chaudová (Fr.) 1:19,48, 10. Grererová (Rak.) 1:19,59, 11. Oaková 1:19,60, 12. Waldmeierová (Fr.) 1:19,64, 13. Kreinerová (Kan.) 1:19,66, 14. Lindnerová 1:19,81, 15. Kramlová (obě Rak.) 1:20,13. — 24. Charvátová 1:20,58.

Slalom žen 13. ledna v Oberstaufen (výškový rozdíl 180 m, v prvním kole 51 a ve druhém 53 branek): 1. Hessová (Švýc.) 90,28 (42,85 a 47,43), 2. Giordaniová (It.) 92,01 (42,69 a 49,32), 3. McKinneyová (USA) 92,04 (42,70 a 49,34),

4. Wenzlová 92,24 (42,75 a 49,49), 5. Ziniová (It.) 92,42 (43,29 a 49,13), 6. Cooperová (USA) 92,62 (43,68 a 48,94), 7. Mösenlechnerová (NSR) 92,73, 8. Macchiová (It.) 92,83, 9. Charvátová 93,32, 10. Quarlová (It.) 93,51, 11. Fisherová (USA) 93,81, 12. Nelsonová 95,30, 13. Nansozová (Švýc.) 96,01, 14. D. Tlalkaová (Pol.) 96,08, 15. Reyová (Fr.) 96,20.

Sjezd 19. ledna v Crans Montaně (délka tratě 2700 m, výškový rozdíl 710 m): 1. Nadigová 1:44,50, 2. De Agostiniová 1:44,60, 3. Kinshoferová (NSR) 1:45,05, 4. Soltýsová 1:45,32, 5. Gros-Gaudentierová (Fr.) 1:45,37, 6. Kramlová (Rak.) 1:45,58, 7. Walliserová 1:45,68, 8. Flandersová 1:45,70, 9. Nelsonová 1:45,73, 10. Waldmeierová 1:45,77, 11. Kirchlerová 1:45,85, 12. Oaková 1:46,15, 13. C. Pröllová 1:46,18, 14. Quittetová (Fr.) 1:46,20, 15. Hächerová 1:46,27. — 23. Charvátová.

Slalom 21. ledna v Crans Montaně (výškový rozdíl 150 m, v prvním kole 54, ve druhém 55 branek): 1. Hessová 93,46 (47,26 a 46,20), 2. Cooperová 93,90 (47,84 a 46,06), 3. Wenzlová 94,46 (47,56 a 46,90), 4. Fisherová 94,56 (47,85 a 46,71), 5. Ziniová 94,90 (48,84 a 47,05), 6. Konzettová (Licht.) 95,19 (48,14 a 47,05), 7. Kinshoferová 95,37, 8. Macchiová 96,37, 9. Serratová (Fr.) 96,62, 10. Charvátová 96,79, 11. Glurová (Švýc.) 97,11, 12. Nelsonová 99,17, 13. M. Epplová (NSR) 97,83, 14. Magoniová 97,87, 15. Marclandiová (obě It.) 98,87. — 31. Bergrová 103,75.

Kombinace v Crans Montaně: 1. Kinshoferová 19,87, 2. Hessová 24,67, 3. Cooperová 26,25, 4. Wenzlová 31,17, 5. Nelsonová 39,47, 6. Serratová 43,63, 7. Nadigová 46,16, 8. Charvátová 46,90, 9. Fisherová 48,48, 10. Walliserová 79,18, 11. Wieslerová 91,10, 12. I. Epplová 104,73, 13. Gadietová (Švýc.) 142,19, 14. Jermanová 148,85, 15. Zavadlavová (obě Jug.) 152,93. —tr-

† Alfréd Janecký

Bolestná ztráta postihla odborné tělovýchovné časopisy. V Praze zemřel ve věku 63 let jejich šéfredaktor Alfréd Janecký, nositel státního vyznamenání za vynikající práci a Medaile J. F. Chaloupeckého. Byl vynikajícím sprintérem čtyřicátých let, dlouholetým pracovníkem Atletického svazu ÚV ČSTV a jedním ze zakladatelů Běhu Rudého práva. Stál také u zrodu čs. atletické statistiky i mezinárodní organizace statistiků.

Měl velkou zásluhu na stále se zvyšující úrovni čs. odborných tělovýchovných časopisů a pomáhal zlepšovat i náš měsíčník Lyžařství. I při zdravotních potížích věnoval všechny své síly jejich dalšímu rozvoji, Zemřel uprostřed práce, plný elánu a plánů pro letošní rok. Jeho spolupracovníci a čtenáři našich časopisů na něho nikdy nezapomenou.

Čest jeho památce!

Péče Autoškoly Vrchlabí o mládež

Lyžařský oddíl Autoškoly Vrchlabí na své výroční členské schůzi 25. listopadu 1980 se mohl pochlubit úspěšnou prací s mládeží. Přispívá k tomu i dobrá spolupráce s tréninkovým střediskem mládeže a střediskem vrcholového sportu ČSTV ve Vrchlabí. Nejvýkonnější sportovci oddílu jsou zařazováni do TSM.

Běžecský úsek pracuje pod vedením s. Mázla st. Při odborné sportovní přípravě jsou závodníci rozděleni do družstev podle věkových kategorií, každé má svého trenéra. O úspěšných výsledcích svědčí řada velmi dobrých umístění v národním i celostátním výkonnostním žebříčku. Nejlepšími výkony se mohli pochlubit Lišičan, Jirásek, Kynčlová a Jebavý. O lyžařskou mládež se oddíl stará i v prázdninových měsících. V roce 1980 uskutečnil ve spolupráci s patronátním závodem výcvikový tábor formou cyklistického zájezdu k Baltiskému moři v Polsku. Ujetých 1200 kilometrů přineslo současně zvýšení fyzické zdatnosti vrchlabských lyžařů. V běžecském úseku je v péči trenérů 50 závodníků. V budoucnu se ještě

více zaměří na práci s nejnižší věkovou kategorií.

Sjezdařský úsek se zaměřuje na výchovu žactva a dorostu. Dobře spolupracuje se sportovní třídou místní ZDS a SVS-M ve Vrchlabí. K nejúspěšnějším závodníkům patří Alexandra Mařasová, Jiří Čermák a Lída Kašílková.

Oddíl se může pochlubit významnou brigádnickou činností. Jeho členové v loňském roce odpracovali 2400 hodin při úpravách sportovních zařízení, sběru šrotu apod., dalších 2000 hodin při organizování sportovních podniků. Oddíl v uplynulé sezóně uspořádal pět závodů většeho formátu (CKZ a finále Československého poháru dorostu v běhu) a řadu menších nábořového charakteru. V závěru roku 1980 se prováděla rekonstrukce sjezdovek a vleku v Herlíkovicích na Žalý. Daří se i politickovýchovná práce, velké pozornosti vrchlabských občanů i návštěvníků Krkonoš se těší vývěsní skříňka oddílu, která je pravidelně celoročně obsluhována. Do nové sezóny vstoupil oddíl s plánem činnosti, znamenajícím další rozvoj lyžování ve Vrchlabí. —jm—

Ve slalomu žen Světového poháru v rakouském Schrunsu skončila Američanka Tamara McKinneyová třetí za Švýcarkou Hessovou a Italkou Giordaniovou

● **NOR BRAA** zvítězil v tradičním závodě Monolit na 15 km v Oslo, který se koná na okruhu v centru města, časem 46:42 min. před Švédý Wassbergem 46:43 a Erikssonem 46:45. Další pořadí: 4. Holte 47,05, 5. Aunli a Hagen (všichni Norsko) oba 47:22, 7. Mieto (Finsko) 47:31. Francouz Pierrat byl desátý za 47:41 minuty.

● **NOVÉ POŘADÍ FIS** ve sjezdových disciplínách bylo vydáno v polovině ledna. V mužích ve sjezdu jsou v první desítku: 1. Stock 0,00, 2. Spiess (oba Rak.) 0,07, 3. Plank (It.) 0,10, 4. Müller (Švýc.) 0,35, 5. Wirnsberger 0,43, 6. Weirather (oba Rak.) 0,74, 7. Read 1,09, 8. Podborski (oba Kan.) 1,29, 9. Walcher (Rak.) 4,35, 10. Haker (Nor.) 4,77. — Slalom: 1. Stenmark (Švéd.) 0,00, 2. Křižaj (Jug.) 1,53, 3. Popangelov (Bul.) 3,02, 4. S. Mahre (USA) 4,38, 5. Orlainsky (Rak.) 4,63, 6. Žirov (SSSR) 5,05, 7. Neureuther (NSR) 5,38, 8. Frommelt (Licht.) 5,80, 9. Lüthy (Švýc.) 5,88, 10. Wenzel (Licht.) 6,11. Zeman je 23. s 12,11 b. — Obří slalom: 1. Stenmark 0,00, 2. Enn (Rak.) 2,12, 3. Lüthy 3,38, 4. P. Mahre (USA) 3,55, 5. Orlainsky 3,77, 6. Wenzel 4,05, 7. Křižaj 4,26, 8. Gaspoz (Švýc.) 4,77, 9. Nöckler (It.) 5,33, 10. Žirov 6,59. Zeman je devatenáctý s 10,82 b. — Ve sjezdu žen je pořadí: 1. Nadigová 0,00, 2. De Agostiniová (obě Švýc.) 3. Pröllová (Rak.) 1,37, 4. Fjeldstadová (Nor.) 2,15, 5. Šoltýsová (ČSSR) 2,74, 6. Nelsonová (USA) 7,21, 7. Wenzelová (Licht.) 7,22, 8. Flandersová (USA) 7,91, 9. I. Eppliová (NSR) 8,27, 10. Bischofbergerová (Švýc.) 8,97. — 17. Charvátová 14,08. — Slalom: 1. Pelenová (Fr.) a Wenzelová obě 0,00, 3. Serratová (Fr.) 1,99, 4. Ziniová (It.) 3,76, 5. Kinshoferová (NSR) 4,46, 4. Giordaniová (It.) 4,73, 7. Hessová (Švýc.) 5,38, 8. Patrakejevová (SSSR) 6,54, 9. Cooperová (USA) 8,06, 10. Quariová (It.) 8,67. — 22. Charvátová 19,81, 28. Vlčková 24,35. — Obří slalom: 1. Wenzelová 0,00, 2. Nadigová 0,65, 3. I. Eppliová 2,41, 4. Pelenová 3,89, 5. Serratová 4,11, 6. Kinshoferová 6,17, 7. Ziniová 6,78, 8. Hessová 7,53, 9. Cooperová 12,29, 10. M. Eppliová (NSR) 13,32. — 20. Charvátová 20,07 b.

● **V CASTELROTTU** kromě první třicetky Světového poháru mužů se běžely také štafety 4×10 km, které skončily úspěchem sovětských lyžařů. Zvítězil druhý tým v sestavě Zavalov 25:08,96, Čajko 25:10,25, Kozel 24:54,63, Bakijev 24:55,49, celkovým časem 1:40:09,33 před první štafetou Burlakov 25:37,35, Ivanov 25:11,03, Bělajev 24:29,80 a Zimjatov 25:06,93 — 1:40:24,38 hod. Třetí byla štafeta Švédska za 1:41:16,92 před Norskem 1:41:40,76 a Francií 1:41:43,76.

● **FIN JARI PUIKKONEN** zvítězil v obou mezinárodních závodech ve skoku v japonském Sapporu. V prvním získal prvenství s 202,3 (110 a 112) před Rakušanem Felderem 246,6 (107,5 a 109) a svým krajanem Törmänenem 231,9 (102 a 101,5). Čtvrtý byl Nor Branseth s 230,5 (102 a 103), následován Japonci Akimotem 225,2 (104 a 101,5) a Jagim 220,4 (103 a 98). Druhý den byl Puikkonen první s 246,5 (108 a 104,5) před Törmänenem 243,5 (109 a 101) a Jagim 237,8

(106,5 a 103). Další pořadí: 4. Steiner (Rak.) 229,9 (105 a 101), 5. Akimoto 225,4 (99 a 102), 6. Felder 223,6 (105 a 101). Do celkového pořadí se započítávaly tréninkové skoky, pro špatné povětrnostní podmínky se další závod neuskutečnil a zvítězil Törmänen se 468,2 b. před Jagim 451,4, Akimotem 451,0, Steinerem 449,4, Brensethem 449,0 a Puikkonenem 446,0. V tréninku Puikkonen získal jen 199,5 bodu.

Zajímavosti ze světa

● **BĚH DOLOMITY** (Dolomitenlauf) třetí lednovou neděli v rakouském Lienzu na trati 60 km vyhrál Švéd Matti Kuosko za 2:47:18,36 hod. před svým krajanem Lundbäckem 2:47:20,49 a Norem Knottenem 2:47:20,94. Na dalších místech následovali 4. Pierrat (Fr.) 2:47:23,57, 5. Kapeller (Rak.) 2:47:24,72, 6. Frykberg (Švéd.) 2:47:24,73, 7. Garanin (SSSR) 2:47:33,00, 8. Flack (Švéd.) 2:47:37,00, 9. Jan Björkheim 2:48:31,86, 10. Dag Björkheim (oba Nor.) 2:48:34,28, 11. Torní (Fin.) 2:48:39,33, 12. Rismyrh (Nor.) 2:48:39,85, 13. Simon (NSR) 2:49:25,23, 14. Rähkonen 2:50:00,06, 15. Groenlund (oba Švéd.) 2:50:42,58. Z žen byla nejrychlejší Italka Caninová, která časem 3:18:05,05 skončila 63.

● **HANS MILLONIG** zvítězil v závodech skokanů na malém můstku v Achomitz s 240,5 (58,5 a 59) před Wallnerem 237,1 (58 a 59) a Groyerem (všichni Rak.) 230,4 (56,5 a 56,5). Vítězem juniorů byl Koch s 214,8 (53,5 a 55) a celkově byl čtvrtý.

● **RAKUŠAN WALLINGER** vybojoval prvenství v obřím slalomu FIS v Kirchbergu (Rak.) časem 3:05,21 před Andrejevem (SSSR) 3:05,59, Norem Halsnesem 3:05,75, Rakušanem Spissem 3:05,89 a Norem Skajemem 3:06,10.

● **NOR BRUVOLL** zvítězil v silně obsazeném závodě sruženářů ve švýcarském Lenku o třetím lednovém víkend, když o prvenství bojující Američan Lynch a Hettich (NSR) při Gundersenově metodě v závěrečném běhu měli společný pád. Konečné pořadí: 1. Bruvoll 408,98, 2. Lynch 408,45, 3. Hettich 408,03, 4. Bögseth (Nor.) 394,80, 5. Lustenberger (Švýc.) 384,44, 6. Weinbuch (NSR) 379,74 b. Běh 15 km: 1. Bögseth 49:54,3, 2. Lynch 52:02,0, 3. Bruvoll 52:27,1. — Skoky: 1. Schwarz (NSR) 216,3 (70 a 76), 2. Hettich 216,0 (71,5 a 71), 3. Bruvoll 211,9 (70,5 a 70).

● **V BOHINJI** v běhu mužů na 15 km zvítězil Švýcar Renggli za 42:20,17 před svým krajanem Hallenbarterem 42:36,50 a Italem Banzettou 42:45,05. Další pořadí: 4. Hämäläinen (Fin.) 42:45,90, 5. Lebanov (Bul.) 43:00,11, 6. Braathen (Nor.) 43:34,26, 7. Volkov (SSSR) 43:53,85, 8. Bakken (Nor.) 44:05,81. V závodě juniorů byl první čs. reprezentant Blaško s časem 31:05,24 před Francouzem Locatellim 31:31,64 a dalším čs. závodní-

kem Lisičanem 31:38,64. Běh žen na 5 km vyhrála Smirnovová za 15:58,52 před Tomaševičovou (obě SSSR) 16:49,27 a Rumunkou Lagusisovou 16:49,57. Čs. juniorka Havrančíková byla pátá za 16:52,13.

● **RAKUŠAN ORLAINSKY** byl úspěšný ve dvou závodech FIS v Rakousku. V Abtenau zvítězil v obřím slalomu časem 2:57,71 před svými krajaney Ennem 2:58,27 a Jägerem 2:59,62. Ve slalomu v Zell am See byl první za 93,09 (43,69 a 49,40), následován Gruberem 93,13, Gstreinem (oba Rak.) 93,25 a Japoncem Kaiwou 93,41.

● **V ZAKOPANĚM** poslední den loňského roku se konaly mezinárodní závody, které přinesly úspěch čs. běžců. V běhu žen na 6 km zvítězila Pasiárová za 17:55 před Kepeňovou 18:35, Sujovou 18:43, Havrančíkovou 18:45 a Polkou Guzikovou 18:55. V běhu mužů na 12 km byl první Polák Luszczyk časem 30:44, následován čs. reprezentanty Beranem 30:52, Bečvářem 31:15 a Švubem 31:34. Švandů byl šestý, Molec osmý a Grnák dvacátý. Ve skoku na devadesátce vybojoval prvenství Polák Walusz 255,9 (113,5 a 114) před čs. závodníky Hýskem 253,5 (112 a 113,5), Jelenským 252,3 (113,5 a 112,5) a Kontúrem 230,7 (107 a 105).

● **ŠTAFETY V DAVOSU** skončily úspěchem sovětských reprezentantů. Muži 3×10 km: 1. SSSR I. (Zavalov, Čajko, Bělajev) 1:22:50,53, 2. Norsko I. (Braa, Mikkelssplass a Aunli) 1:22:57,53, 3. Finsko (Härkonen, Mieto, Kirvesniemi) 1:23:28,63, 4. Norsko II. 1:23:59,59, 5. SSSR II. 1:24:28,33. — 11. ČSSR (Švub, Beran, Bečvát) 1:25:58. Ženy 3×5 km: 1. SSSR (Zabolotská, Chvorovová, Smetaninová) 42:53,61, 2. Finsko (Auromaaová, Renkolaová, Riihivuoriová) 43:30,58, 3. Norsko I. (Pettersenová, Myrmällová, Adnllová) 43:33,25. — 7. ČSSR (Švubová, Svobodová, Jeriová) 44:45.

● **HENRY GLASS** při neúčasti reprezentantů na Intersportturné zvítězil v Klingenthalu v závodě ve skoku s 246,3 (101 a 94) před Findeisenem 226,7 (92,5 a 95) a Weisspflogem 223,4 (91 a 94,5).

● **V OBERWIESENTHALU** v mezinárodních závodech sruženářů v závěru loňského roku dominovali reprezentanti NDR. Z mužů zvítězil Winkler se 435,51 b. před Schmiedem 433,80, Dotzauerem 422,59 a Hopfem 414,76. Pátý byl Matvejev (SSSR) s 411,64 b. Z juniorů vybojoval prvenství Blechschmidt s 439,14 před Mühlmem 429,72 a Glassem 419,08. Ze zahraničních účastníků byl nejlepší Garifulin (SSSR), který skončil sedmý.

● **V ZÁVODĚ DVOJIC** kolem Neukirchu při umělém osvětlení na 6×2 km zvítězil první tým NSR (Notz — Behle) za 33:47 před druhým družstvem NSR (bří Zipfelové) 34:00 a prvním celkem Švýcarska (Ambühl — Schindler) 34:19.

● **V MERIBELU** ve sjezdu Evropského poháru mužů zvítězil devatenáctiletý Švýcar Daniel Mahrer za 1:46,84 před Rakušany Ridelspergerem 1:46,97 a Peerem 1:46,98.

● **ŠTAFETY ŽEN** v rakouském Ramsau na 3×5 km vyhrála první družstvo Norska (Myrmällová, Pettersenová, Aunlllová) za 53:08,97 před Norskem II. 54:05,81 a týmem ČSSR (Švubová, Svobodová, Jeriová) 54:30,79.

Kirvesniemi a Smetaninová v čele

Triadvacetiletý Fin Harri Kirvesniemi a 29letá olympijská vítězka Raisa Smetaninová jsou v čele Světového poháru 1980—81 v běhu na lyžích po třech závodech. Čs. lyžování nejlépe reprezentuje Květa Jeriová, která je třetí sedmá v nejlepší světové konkurenci. Mužům se ještě nepodařilo bodovat.

Z žen bodovala také Švubová-Palečková (20. v Davosu, 17. v Klingenthalu) a Pasiárová (16. v Klingenthalu). Pořadí vedoucí desítky mužů po třech závodech: 1. Kirvesniemi 67, 2. Härkonen (oba Fin.) 44, 3. Zavjalov 43, 4. Běljajev (oba SSSR) a Eriksson (Švéd.) oba 40, 6. Burlakov 37, 7. Čajko (oba SSSR) 36, 8. Aunli (Nor.) a Zimjatov (SSSR) oba 30, 10. Mikkelsplass (Nor.) 29 b. Nejlepší ženy po třech závodech: 1. Smetaninová (SSSR) 74, 2. Myrmälová (Nor.) 50, 3. Chvorovová (SSSR) 48, 4. Aunliová (Nor.) a Riihivuoriová (Fin.) obě 45, 6. Lambergová (Švéd.) 40, 7. Jeriová (ČSSR) 37, 8. Petzoldová (NDR) 32, 9. Šamakovová (SSSR) 30, 10. Nykkelmoová (Nor.) 28, 24. Švubová a Pasiárová obě 5 b.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

MUŽI

První závod — 15 km 13. prosince v Davosu: 1. Běljajev (SSSR) 40:54,25, 2. Kirvesniemi (Fin.) 41:04,99, 3. Čajko 41:12,11, 4. Zavjalov (oba SSSR) 41:24,58, 5. Mikkelsplass (Nor.) 41:34,58, 6. Ivanov (SSSR) 41:50,31, 7. Eriksson (Švéd.) 41:55,86, 8. Zimjatov 41:56,94, 9. Burla-

kov 42:02,78, 10. Kozel (všichni SSSR) 42:13,18, 11. Hagen (Nor.) 42:16,46, 12. Kohlberg (Švéd.) 42:19,77, 13. Aunli (Nor.) 42:20,57, 14. Härkonen (Fin.) 42:23,04, 15. Pierrat (Fr.) 42:29,21. — 25. **Bečvář 42:53,11, 34. Svub 43:22,37, 45. Beran 43:55,95.** Z 92 startujících bylo 89 klasifikováno.

Druhý závod — 15 km 20. prosince v Ramsau: 1. Zavjalov 41:40,05, 2. Härkonen 42:16,66, 3. Kirvesniemi 42:19,85, 4. Čajko 42:25,39, 5. Aunli 42:25,69, 6. Eriksen (Nor.) 42:27,40, 7. Teurajärvi (Fin.) 42:32,84, 8. Mikkelsplass 42:42,96, 9. Burlakov 42:56,44, 10. Pierrat 43:03,90, 11. Kozel 43:09,32, 12. Wassberg (Švéd.) 43:10,91, 13. Pitkänen (Fin.) 43:15,43, 14. Hagen 43:20,72, 15. Běljajev 43:22,57. — 32. **Bečvář 44:15,16, 37. Beran 44:29,65, 46. Svub 44:45,58, 75. Švanda 46:52,22.**

Třetí závod — 30 km 13. ledna v Casteltrottu: 1. Kirvesniemi 1:24:02,17, 2. Eriksson 1:24:03,08, 4. Zimjatov 1:24:30,30, 5. Hallenbarter (Švýc.) 1:24:33,27, 6. Härkonen 1:25:01,01, 7. Braa (Nor.) 1:25:01,45, 8. Burlakov 1:25:26,56, 9. Ristanen (Fin.) 1:25:55,89, 10. Eriksen 1:26:10,08, 11. Lebanov (Bul.) 1:26:11,98, 12. Ivanov 1:26:18,17, 13. Běljajev 1:26:18,87, 14. Renggli (Švýc.) 1:26:32,74, 15. Aunli 1:26:35,13. — 47. **Beran 1:29:30,65.**

Dagmar Švubová-Palečková po Květe Jeriové je zatím druhou nejúspěšnější čs. lyžařkou ve Světovém poháru běžkyň

ZENY

První závod — 5 km 13. prosince v Davosu: 1. Aunliová (Nor.) 14:07,10, 2. Smetaninová (SSSR) 14:10,88, 3. Myrmälová (Nor.) 14:19,38, 4. Chvorovová (SSSR) 14:24,01, 5. Lambergová (Švéd.) 14:28,34, 6. Nykkelmoová 14:31,08, 7. Nybraatenová (obě Nor.) 14:33,49, 8. Petzoldová (NDR) 14:33,56, 9. Stěpanovová 14:34,96, 10. Zabolotská (obě SSSR) 14:35,24, 11. **Jeriová (ČSSR) 14:35,60**, 12. Pettersenová (Nor.) 14:35,71, 13. Šamakovová (SSSR) 14:36,46, 14. Riihivuoriová (Fin.) 14:41,50, 15. Bratbergová (Nor.) 14:43,89. — 20. **Švubová-Palečková 14:59,94, 30. Svobodová 15:08,34, 40. Sujová 15:42,90.** Všech 49 běžkyň bylo klasifikováno.

Druhý závod — 10 km 20. prosince v Ramsau: 1. Smetaninová 32:41,14, 2. Riihivuoriová 32:57,81, 3. Aunliová 33:12,29, 4. Myrmälová 33:25,24, 5. **Jeriová 33:25,83**, 6. Pettersenová 33:39,29, 7. Böová (Nor.) 33:49,76, 8. Nykkelmoová 33:56,18, 9. Thulinová (Švéd.) 34:02,93, 10. Amosovová (SSSR) 34:09,50, 11. Šamakovová 34:12,94, 12. Chvorovová 34:14,22, 13. Jägerová (NSR) 34:19,60, 14. Lambergová 34:34,22, 15. Nybraatenová 34:40,30. — 22. **Švubová-Palečková 35:11,85, 24. Svobodová 35:21,68, 33. Sujová 37:04,85.**

Třetí závod — 10 km 10. ledna v Klingenthalu: 1. Smetaninová 33:33,53, 2. Chvorovová 33:49,14, 3. Petzoldová 33:54,63, 4. Lambergová 34:02,49, 5. Riihivuoriová 34:08,51, 6. Andingová (NDR) 34:10,88, 7. Myrmälová 34:16,07, 8. Hämmäläinenová (Fin.) 34:26,90, 9. Šamakovová 34:37,10, 10. **Jeriová 34:54,73**, 11. Amosovová 35:07,64, 12. Zabolotská 35:12,91, 13. Böová 35:17,69, 14. Auromaaová (Fin.) 35:29,28, 15. Riisová (Nor.) 35:30,64. — 16. **Pasiárová 35:32,84, 17. Švubová-Palečková 35:39,26, 25. Svobodová 36:05,40, 37. Kepeňová 37:10,07, 43. Sujová 37:45, 86, 51. Leskovjanská 38:37,96, 71. Ehrenbergerová 40:56,00.**

Zajímavý souboj mladého sovětského reprezentanta Čajka (53) se Švédem Wassbergem (78) na trati prvního závodu Světového poháru běžců v Davosu

Z výročních schůzí oddílů

Výroční schůze lyžařských oddílů potvrzují jejich zvýšenou aktivitu v loňském roce. Potěšitelná je zvýšená péče o mládež, rostoucí počet masových soutěží, prohloubení politickovýchovné práce, úspěšná činnost veřejných lyžařských škol, zlepšení podmínek pro závodní i rekreační lyžování v zimních střediscích tělovýchovných jednot v horských oblastech.

● **MEZ FRENŠTÁT** zaměřil činnost na výkonnostní sport mládežnických kategorií v běhu, skoku a sjezdových disciplínách s návazností na sportovní třídy lyžování při ZDS Záhumí, TSM MEZ Frenštát a SVS-M ve Frenštátě pod Radhoštěm. K rozvoji masového lyžování oddíl přispěl organizováním třetího ročníku veřejné lyžařské školy pro žáky prvních tříd ZDS pod vedením M. Lhofana a Z. Přečka. Družstvo cvičitelů se dále podílelo na lyžařském výcviku žáků sedmých tříd frenštátských ZDS.

Oddíl splněním náročného socialistického závazku po dvou letech úspěšně obhájil čestný titul Vzorný I. stupně, jehož je držitelem od roku 1978 a se zdarem plnil nová kritéria socialistické soutěže o bronzový stupeň vzorných oddílů jako první oddíl v okrese Nový Jičín. V současné době má oddíl 286 členů (přírůstek 15 členů), může se pochlubit 24 trenéry, 18 cvičiteli a 41 rozhodčími. Členové oddílu s jeho příznivci a rodiči závodníků odpracovali 10 400 brigádnických hodin. Podíleli se na rekonstrukci můstku na Pustevnách, údržbě lyžařských můstků ve Frenštátě, běžeckých tratí na Pustevnách, jakož i slalomových na Pustevnách a Zrubčáku. Nejúspěšnějším družstvem oddílu byli skokani. Družstvo sjezdařů pod vedením ing. Zdeňka Parmy v průběhu uplynulé sezóny prokázalo další vzestup výkonnosti.

● **LYŽAŘI VŠ PRAHA** — běžci i sjezdaři se v uplynulém období mohli pochlubit pozoruhodnými výsledky ve výkonnostním i vrcholovém sportu. Oddíl soutěžil o čestný titul Vzorný II. stupně. Uvažuje se o zřízení střediska vrcholového sportu při ministerstvu školství ČR. Nejlepších výsledků dosáhla Blanka Paulů.

● **SLOVAN KARLOVY VARY** je zaměřený na výchovu mládeže. Oddíl má jen 14 dospělých členů, pět dorostenců, 11 starších žáků a žákyň, 31 mladšího žactva a 65 dětí předškolní kategorie. Stará se o systematické zapojování mládeže karlovarských škol do lyžařského oddílu a jejich odborný výcvik. Pořádá několik tradičních závodů: Štít Krušných hor, Karlův běh. Má chatu Slovanku na Božím Daru, kterou pronajímá školám. Jeho žáci Petrásek a Knížková zvítězili v přeboru ČSR 1980 v běhu.

● **SOKOL STACHY** má 65 členů, v uplynulém roce byla hlavní pozornost věnována dalšímu zlepšení politickovýchovné práce, organizačnímu zajištění všech závodních soutěží, tréninkové činnosti a výkonnostnímu růstu hlavně žáků a dorostenců. Oddíl uspořádal devět závodů, mezi nimiž nechyběly náborové soutěže žactva v běhu a skoku. Úspěšnou činnost umožňovala dobrá připravenost

běžeckých i turistických tras, jakož i můstku. Při ní se zdarem pomáhalo osm trenérů. Podařilo se zlepšit materiální vybavení závodníků, hlavně dovozem lyží z NDR. Nejlepších výsledků dosáhli dorostenec Rypl a zářkyně Vítovcová v krajských přeborech v běhu. Ze skokanů byl nejúspěšnější mladší žák Jiří Česánek, který na přeboru ČSR skončil třináctý a v závodě sdruženém obsadil jedenácté místo. V letošním roce bude se oddíl podílet na výstavbě dalších lyžařských zařízení. Bude dokončen areál malých skokanských můstků a položena hmota na P 20 m.

● **TJ GOTTWALDOV** se může pochlubit úspěšnou činností lyžařského oddílu v loňském roce. Má 45 členů, z toho 85 žáků. O zvýšenou aktivitu se stará 36 trenérů, 34 cvičitelů a 62 rozhodčích. Jeho závodníci vybojovali pět titulů okresních a šest krajských přeborníků. Kolektiv žáků již počtvrté zvítězil v krajské pohárové soutěži a z jednotlivců vybojovali prvenství A. Adamiková, H. Fialová a P. Šticha. Oddíl má v reprezentačním družstvu sjezdařek Olgu Charvátovou, šest žáků a jeden dorostenec jsou zařazeni do TSM. Členové oddílu odpracovali 11 448 brigádnických hodin, získali 30 odznaků PPOV a DOZ a 50 odznaků Lyžař ČSR. Nejlepším dokladem dobré politickovýchovné práce je získání titulu Vzorný oddíl I. stupně 1. prosince loňského roku. Oddíl má čtyři Vzorné kolektivy mládeže. K hlavním úkolům v letošním roce patří zřízení servisu Marker ve spolupráci s Českou státní pojišťovnou, přístavba Javorky, postavení kotelny — vypracování projektu pro chatu Spartak, dokončení rekonstrukce vleku na pevné talířové závěsy, údržba všech objektů a sjezdových tratí, na úseku politickovýchovné práce zapojení do soutěže o Bronzovou plaketu vzorného oddílu I. stupně a obhájení čtyř titulů Vzorný kolektiv mládeže.

● **SUMAVAN VIMPERK** — z poměrně slabého oddílu vznikem sportovních tříd, TSM a sportovního gymnázia se vytvořil velký komplex, který se každoročně rozšiřuje o 25—30 nových žáků sportovních tříd. Na konci školního roku 1979—80 došlo poprvé k uzavření celého tohoto cyklu. Celý komplex představuje asi 150 aktivních závodníků ve věkových kategoriích od žactva až po juniory. Oddíl je koordinátorem celé činnosti a každoročně zabezpečuje 5—6 závodů. V loňském roce 46 žáků získalo výkonnostní třídy. Na přeboru ČSSR vybojovali osmé, deváté a dvanácté místo. Pro letošní rok připravil oddíl náročný program, hlavní událostí bude 20.—22. února přebor ČSSR žactva v běhu. Předsedou oddílu byl zvolen PhDr. Jiří Pán.

Nové provedení brzd

Konstrukce brzdy Marker pro Rotamat FD a Rotamat Compact byla z technických důvodů změněna. V ČSSR budou již dodávány brzdy v novém provedení. Proto upozorňujeme naše čtenáře, že v pokynech pro montáž brzd, které byly uveřejněny v 11. čísle Lyžařství 1980, dochází rovněž k určitým změnám.

Bod 1: **Brzda je univerzální**, tzn. lze ji použít jak pro Rotamat Compact, tak pro Rotamat FD. Základní sestava brzdy je pro montáž s Rotamatem Compact, zbytek odstavce se škrtná a nahrazuje se textem: Pro montáž s Rotamatem FD je nutno vyměnit přepravní pojistku (viz návod).

Bod 5: **Montáž brzdy a vázání na nepoužité lyže**. Prvá věta se škrtná a platí následující: Vázání Rotamat FD se montuje podle symetrické šablony pro Rotamat FD, vázání Rotamat Compact se montuje podle symetrické šablony pro Rotamat Compact.

Bod 6: **Montáž brzdy a vázání na použité lyže**

6.1. Druhá a třetí věta se škrtná a platí následující: Montáž Rotamatu FD s brzdou je možná jen v případě, že původní otvory pro Rotamat FD jsou podle symetrické šablony. Přemontování na Rotamat Compact s brzdou je možné, postupuje se podle bodu 5, nové otvory pro šrouby jsou posunuty asi o 15 mm směrem k patě lyže (viz obr. 3).

6.2. V druhé větě se škrtná: Pro Rotamat FD s brzdou nebo Zbývající text platí beze změny.

-js-

Vánoční škola

Lyžařskou školu mládeže o vánočních prázdninách připravil už čtyřicet dvacátou zimu lyžařský oddíl Baníku Ostrava OKD ve svém středisku Šumna na beskydských Pustevnách. Osm trenérů Baníku zasvěcovalo do tajů bílého sportu 90 ostravských chlapců a děvčat.

Lyžařská škola má svého ředitele (trenér oddílu Lumír Holuša), lékaře a pedagogický dozor. Začala 25. prosince, odkdy také na Pustevnách se denně zlepšovaly sněhové podmínky a skončila v posledním dnu loňského roku, kdy její frekventanti složili zkoušky lyžařského minima.

Lyžařům, kteří již zvládli sjezdářskou abecedu, sloužil o vánočních šestý radhošťský vlek v délce 500 m. V rámci volebního programu MNV Trojanovice v okrese Nový Jičín jej postavili brigádnicky členové lyžařského oddílu TJ Baník Ostrava OKD v hodnotě 700 tisíc Kčs.

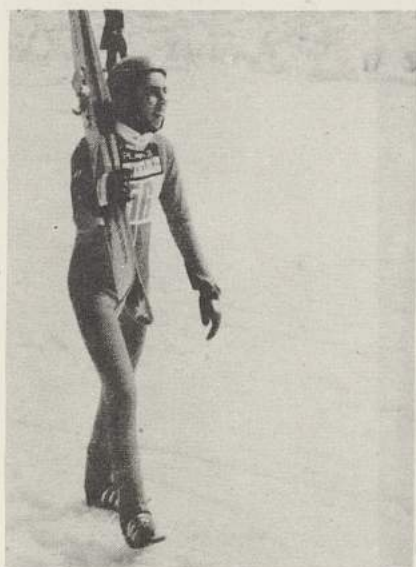
Fotografie na titulní straně obálky ing. Juraj Bobula, na druhé straně ČTK a Jaroslav Trousil, na třetí straně ČTK a na zadní straně obálky Ivo Petřík.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, ČTK, Libor Hajský, dr. Jaroslav Potměšil a Jaroslav Trousil.

Boje o body Světových pohárů pokračují

Nejúžnamnější událostí letošní lyžařské sezóny jsou boje o body ve Světových pohárech. Na prvním obrázku Rakušan Christian Orlainsky, který zvítězil v obřím slalomu v Ebnat-Kappelu. Na druhém kanadský skokan Horst Bulau, který šokoval lyžařské experty vítězstvím v druhém závodě Inter-sportturné v Garmisch-Partenkirchenu. Na třetím Švýcar Josel Gaspoz, který skončil druhý v obřím slalomu v Morzine za Švédem Ingemarem Stenmarkem

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ BŘEZEN 1981 ♦ Kčs 3,—

3

HVĚZDY SVĚTOVÉHO POHÁRU

Na prvním obrázku Švéd Ingemar Stenmark, který první únorovou neděli vybojoval prvenství ve slalomu ve Sv. Antonu a zaznamenal své již 58. vítězství ve Světovém poháru. Po prvním kole byl až dvanáctý, přesto však bezchybnou riskantní jízdou ve druhém kole rozhodl závod. Na druhém třiatdvacetiletý Rakušan Harti Weirather při vítězné jízdě 49. ročníku sjezdu Arlberg-Kandahar ve Sv. Antonu. Na třetím Švýcarka Erika Hessová, která poslední lednovou sobotu ve švýcarském Les Diablerets zaznamenala již třetí vítězství ve slalomu letošního ročníku Světového poháru.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHĀRY
V LYŽOVĀNĪ

MISTROVSTVÍ SVĚTA
V LETECH

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNĚ ZORA KEPE-
NOVÁ, KTERÁ PATŘÍ K NADĚJNÝM
ČS. BĚŽKYNĪM. JE ČLENKOU JU-
NIORSKĚHO REPREZENTAČNĪHO
DRUŽSTVA. — V AREĀLU SNŮ NA
ŠTRBSKĚM PLESE JE ČILÝ RUCH PO
CELOU LYŽAŘSKOU SEZÓNĚ.

lyžařství

Ročník 67

Číslo 3

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Ing. Alexandr Zorman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eidlpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, Z. Remsa a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. číslu předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšířuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. února 1981.

ISSN - 0323 - 1445

Stoupající zájem o masové soutěže

Letošní lyžařská sezóna potvrdila stále stoupající zájem o masové soutěže. Přispěly k tomu i dobré sněhové podmínky od ledna nejen na našich horách, ale i v podhůří. Byly velkou příležitostí pro lyžařské oddíly a veřejné lyžařské školy, aby uskutečnily pestrý připravený program. Prvé dva měsíce roku 1981 znamenaly podstatně zvýšený počet akcí ve srovnání s loňským rokem a velkou účast startujících v nejvýznamnějších masových závodech.

Zlepšením organizační práce podařilo se lépe připravit termínovou listinu lyžařských akcí pro všechny vyznačce bílé stopy. Znamenala úspěšný nástup k plnění úkolu masového rozvoje lyžování, který připravil na sedmou pětiletku a do roku 1990 výbor Svazu lyžování ČUV ČSTV. Přibyl počet sjezdových a běžeckých tratí, jakož i cvičných luk, v některých lyžařských střediscích se zlepšila jejich pravidelná úprava a bezpečnostní opatření. Zvýšila se kapacita vleků a lanovek, rozšířil se počet veřejných lyžařských škol, řadě oddílů se podařilo zlepšit ubytovací kapacity, které jsou stále velkým problémem, stejně jako neuspokojivé podmínky stravování v horských oblastech.

Na Vládním výboru pro cestovní ruch CSR byl v polovině února ustaven poradní sbor lanovek a lyžařských vleků v čele s předsedou Jaroslavem Mudrunkou, místopředsedou ČUV ČSTV. Tvoří ho patnáct důležitých partnerů, mezi nimi i výbor Svazu lyžování ÚV ČSTV. Již v letošním roce bude poradní sbor komplexně řídit v CSR výrobu lanovek a lyžařských vleků, jejich rozmišřování, dále výrobu pásových zimních vozidel, budování umělých svahů, lyžařských servisů, úpravu sjezdových i běžeckých tratí, parkovišť apod. Je to další významný krok, který by měl umožnit rychlejší a komplexnější plnění masového rozvoje lyžování. I v letošním roce ho trochu zbrzdil nedostatek lyží, zejména bežek a lyží pro mládež, chybějící vázání a některá vybavení pro děti a mládež. Stále je rada připomínek k výrobě lyží, vosků a olečení. Roku se týka sortimentu a kvality zůstáváme značně za světovým průměrem, jak to také konstatovalo plenární zasedání VSL ČUV ČSTV, zabývající se otázkami masového rozvoje lyžování. Přitom v masovosti lyžování patří ČSSR v Evropě hned na druhé místo za Rakousko. Vždyť asi 3,5 milionu našich občanů se věnuje tomuto peknému sportu, který přispívá k upevnění zdraví a nacerpaní nových sil pro úspěšné plnění pracovních úkolů.

Jednou z neúčinnějších forem a zároveň účinným nástrojem zvýšení kvality tělovýchovného procesu se stalo rozšíření výuky lyžování pro neorganizovanou veřejnost, hlavně mládež prostřednictvím veřejných lyžařských škol. Jejich počet se v letošním roce ještě rozšířil podle zpráv oddílů z první části sezony. Zvláštní uznání zasluhují za obětavou práci v těchto školách cvičitelé. V loňské sezóně v 84 veřejných lyžařských školách pracovalo 1400 cvičitelů, letos jejich počet stále stoupa. VLS se podílí na úspěšném plnění podmínek odznaku Lyžař CSR i pořádání náborových závodů. Svědčí o tom kupříkladu zpráva o preboru veřejných lyžařských škol v Brně, kterou uspořádala vzorná TJ turistů a lyžařů Brno za účasti 120 startujících ze čtyř oddílů, o závodech VLS Jesteda Liberec a dalších.

Veikému zájmu se těší pořádání závodů o odznak Lyžař ČSR. Jejich zajímavý seriál připravili v jihočeském kraji na Zadově, v Nových Hutecích, Libně, na Jesuově hoře, Učinu a Kremešniku. Přibývá počet pionýrských lig mládeže. Spartakiádní vložka našla úspěšné pokračovatele v jednotlivých krajích. Vedle Pražské vložky, která se může pochlubit již několikaletou tradicí, se soutěžilo také o Jestedskou a Severočeskou vložku.

K nejpobularnějším masovým závodům patří Jizerská padesátka, jejíž 14. ročník poslední lednovou nedělí soustředil na startu 5653 mužů a 761 žen. S mezinárodní účastí z devíti zemí byl velkou lyžařskou manifestací a významnou událostí celého kraje. Ještě větší účast byla v Bedřichově další sobotu při turisticko-lyžařské akci Ve stopě Jizerské padesátky — 8475 účastníků všech věkových kategorií. Bylo mezi nimi 418 různých kolektivů a 460 rodinných celků. Nechyběli ani rodiče s dětmi, kteří absolvovali 5 km. Na trati 10, 20 a 30 km při prověrce osobní fyzické zdatnosti a vytrvalosti si každý sám měřil čas a poznával krásy Jizerských hor. V Novém Městě na Moravě předposlední lednovou sobotu soustředila akce Ve stopě Zlaté lyže Českomoravské vysočiny 3940 běžců a běžkyň od žactva až po dříve narozené. Jejich počet ve srovnání s loňskem opět stoupl. Pečliví pořadatelé pro každého v cíli připravili občerstvení. Startující měli možnost si vybrat některou z pěti upravených tratí. Největší zájem byl o desítku a patnáctku.

Na Slovensku je největším masovým závodem Biela stopa SNP. Její osmý ročník přilákal 1. února na tratích mezi Kremnicí a Banskou Bystricí rekordní účast 5000 lyžařů. Více než 500 pionýrů běželo na Malé bielé stopě již den předtím. Na startu nechyběli ani přími účastníci SNP. V Banské Bystrici vítalo běžce, kteří svou účastí na běžecké stopě vzdali hold Slovenskému národnímu povstání, 3000 nadšených diváků.

Všechny tyto příklady jsou dokladem stoupajícího zájmu o masové lyžařské akce. Všechny byly pečlivě organizátory připraveny a znamenaly úspěšnou propagaci lyžování.

JAROSLAV TROUSIL

Nová disciplína - dvojboj sjezd/slalom

V roce 1927 navštívil Arnold Lunn se svým přítelem Alanem d'Egvillem ve Sv. Antonu Hannese Schneidera, zakladatele známé lyžařské školy na Arlbergu. Chtěli získat podrobnější informace o lyžařské škole pro článek do britské lyžařské ročenky. Při této příležitosti postavil Lunn pro mládež ve Sv. Antonu slalom, který se velice líbil. Byl to první slalom, postavený v Rakousku.

Před odjezdem z Antonu nabídl Lunn hostitelům, jménem Kandahar Ski Clubu v Londýně, založit soutěž, kombinaci sjezd/slalom, která by se každoročně jela na Arlbergu. H. Schneider byl návrhem nadšen a souhlasil. Tak vznikla soutěž Arlberg—Kandahar v tzv. alpské kombinaci.

ROZKVĚT ALPSKÉ KOMBINACE

První ročník Arlberg-Kandaharu se jel 3.—4. března 1928 ve Sv. Antonu, tedy dva roky před tím, nežli FIS propůjčila sjezdu a slalomu své oficiální uznání a tři roky před prvními sjezdovými závody (sjezd, slalom), pořádanými federací (Mürren 1931). Postupem let byly závody Arlberg-Kandaharu rozšířeny na další čtyři pořadatelská místa: Mürren (1937), Chamonix (1948), Sestrières (1951) a Garmisch-Partenkirchen (1954). To byla doba rozkvětu a obdivu alpské kombinace se slavnými jmény: O. Furrera, E. Allaise, K. Molitor, J. Couteta, Z. Colo, O. Schneidera, A. Molterera, Ch. Pravdy, T. Sailer, G. Pérellata, K. Schranze, J. C. Killyho, H. Duvillarda, G. Thöniho, ale také Sale Barkerové, Ch. Cranzové, C. Seghiové, A. Meadové, E. Mahringerové, T. Kleckerové, H. Hoffherrové, T. Hecherové a dalších.

SJEZDOVÝ TROJBOJ NA MS A ZOH

Počínaje rokem 1931 do r. 1943 byla alpská kombinace vyhodnocována také na MS a ZOH. Když v roce 1950 byl do programu MS v Aspeně začleněn obří slalom, byla kombinace z programu škrtnuta. Ale již o čtyři roky později, na MS v Are, se federace ke kombinaci vrátila a prostým součtem bodů, získaných v individuálních disciplínách, vyhodnotila sjezdový trojboj. Od roku 1954 do přítomné doby se trojkombinace vyhodnocuje na každém MS a na každých ZOH; jde o tzv. „papírové“ vyhodnocování, medaile se udělují jen mistrovské, a to i ze ZOH. S ohledem na omezenou účast na ZOH a MS, limitovanou celkem 14 účastníky (ženy, muži) pro stát s oprávněním čtyř závodníků ke startu v každé individuální disciplíně bylo přirozené, že svazky začaly preferovat individuální disciplíny na úkor kombinace. Již zde je nutno hledat začátky specializace, která během let nabyla dnešní extrémní formu.

SP PODPORIL SPECIALIZACI

Paradoxem je, že původní alpské kombinaci rozhodující měrou ublížil Světový pohár ve sjezdových disciplínách (SP) který v sedmdesátých letech ztlačil závody Arlberg-Kandaharu zcela na vedlejší kolej a zahájil, aniž to měl v úmyslu, novou éru v závodním sjezdovém sportu — éru specializace.

Na rozdíl od olympijských soutěží, ve kterých olympijskými vítězi jsou vyhlášováni nejlepší jezdci v každé disciplíně, je nejvyšší trofej SP určena, obdobně jako v soutěži Arlberg-Kandahar, nejlepšímu všestrannému jezdci sezóny. Realizovat tuto myš-

lenku se podařilo jen v prvních dvou ročních SP, v letech 1967 a 1968. Tehdy se vítězem stal zcela výjimečný zjev světové sjezdařiny Jean Claude Killy. Jediný dvakrát přejímal křišťálový globus za tři vítězství v každé disciplíně. Brzy poté, co se vzdal závodní kariéry, se situace od základu změnila. Retrospektivní pohled na výsledky odjetých 14 ročníků SP to zcela evidentně prokazuje. Z dosavadních 14 vítězů (Killy 2X, Schranz 2X, Thöni 4X, Gros 1X, Stenmark 3X, Lüscher 1X, Wenzel 1X) jen Killy byl skutečným univerzalistou, všichni ostatní byli převážně techničtí jezdci, zaměřeni na slalom a obří slalom. Thöni dokonce původně vynikající sjezdař se reorientoval na slalom, protože věděl, že vyhodnocovací formule SP zvýhodňuje technické jezdce. Ani Lüscher a Wenzel nelze pokládat za univerzalisty; Lüscher (1979) ve sjezdu vůbec nebodoval, Wenzel (1980) bodoval 3X (23 b.). Ve 14 ročních jen tři vítězové a tři vítězky byly schopny z celkového počtu získaných bodů vyjet aspoň 20 % v každé disciplíně: J. C. Killy a Nancy Greenová (1967 a 1968), Karl Schranz (1969), Michele Jacotová (1970), Annemarie Moserová-Prölllová (1971, 1973, 1975) a Gustav Thöni (1975).

Navzdory neustále opakovaným snahám prosadit všestrannost v soutěži o SP se federací a komisi pro SP dosud nepodařilo najít vhodnou formu, která by specialisty v technických disciplínách zainteresovala také na sjezdu a obráceně sjezdaře také na slalomu a obřím slalomu.

Specializace se postupem let stala nesmlouvavou skutečností. Bylo to zcela přirozené, vždyť dosažení úspěchu na jedné frontě bylo a je méně pracné, nežli příprava ve dvou, nebo dokonce ve třech disciplínách. Nespornou zásluhou specializace je, že zavedla sjezdový sport, pokud jde o úroveň výkonnosti, k hranicím maximálních možností. To však je jen část, ta pozitivní část pravdy. Pravdou rovněž je, že specializace ve své dnešní extrémní formě je zatížena také negativními prvky, které přerostly v závažný, vysoce aktuální problém. Závodnímu sjezdovému sportu hrozí rozpad do dvou nebo dokonce do tří vzájemně na sobě nezávislých disciplín. Nelze domyslet důsledky takového vývoje pro SP, pro federaci a pro samotný sjezdový sport, jestliže se federací nepodaří včas a uspokojivě se s tímto problémem vyrovnat.

ZTRÁTA SPORTOVNÍ HODNOTY

Sjezdová kombinace dvou nebo tří závodů, vegetuje již více jak 10 let a její existenční zápas málokoho zajímal. Několik dobře míněných pokusů o její znovuoživení v rámci SP skončilo vždy nezdarem. Nevhodný, neustále měněný způsob vyhodnocování SP se prakticky zvrhl pokud šlo o kombinaci, v jakési přemířování průměrnosti. To je v ostrém rozporu s cílem soutěže o SP, vyhledat nejlepšího jezdce všech disciplín. Umíráček kombinaci zazněl na MS 1980 v Garmisch-Partenkirchenu. Zde jí Rakušané, Švýcaři a Italové zasadili osudovou ránu: nenasadili do kombinace ani jediného jezdce schopného vyjet medaili. To bylo velkým překvapením, uvědomíme-li si, že před léty bylo v těchto zemích vítězství v kombinaci známkou nejvyšší lyžařské kvality. **V padesátých—šedesátých letech byla sjezdová kombinace v alpských zemích triumfální manifestací závodního lyžařského sportu. V sedmdesátých letech přestala být kritériem špičkové výkonnosti.** Velcí sjezdaři se zapsali specializací, kombinaci jezdili průměrní a slabí jezdci; **postupem času ztratila kombinace zcela svou sportovní hodnotu.** Tato pravda naleza drastické potvrzení také v průběhu a výsledcích SP 1979—80.

Kanaďané Germain Barrett, Greg Hann a Gary Athans jsou lyžařskému fanouškovi, ale i většině odborníků, jména zcela neznámá. Všichni tři si mohli dovolit startovat v Lake Louise na posledním závodě ve sjezdu (náhradní závod za Chamonix), započítaný do kombinace. Jejich cílem bylo dojet šťastně do cíle. Slalom v Chamonix přestáli obdobným způsobem s umístěním na posledních třech místech. Oba výkony je vynesly v kombinaci, ve které bylo klasifikováno jen 7 závodníků, na 4., 5. a 7. místo (12, 11 a 9 bodů SP).

V žádné ze čtyř kombinací programu SP 1979—80 nemohly být rozděleny všechny body mezi prvními 15 „nejlepších“ jezdci. Dvakrát dojelo jen 13, jednou 9 a 7 sjezdařů v obou závodech do cíle, mezi nimi oba belgičtí turističtí jezdci Marc Gryspeerdt a Henry Mollin.

Ke sportovní hodnotě kombinací by nebylo třeba více dodávat. Snad ještě toto:

— v sezóně 1978—79 zajel Stenmark 13 závodů SP vítězně, získal 150 bodů a 260 bodů (1) mu bylo škrtnuto. Lüscher, celkový vítěz SP 1979, nezvítězil ani v jediném závodě, získal 168 bodů, z toho 65 b v kombinacích (103 b. mu bylo škrtnuto);

— v sezóně 1979—80 zajel Stenmark 10 závodů vítězně, získal 200 bodů a 128 b. mu bylo škrtnuto. Wenzel, celkový vítěz SP 1980, zvítězil ve dvou závodech, získal 204 b., z toho 65 b. v kombinaci (8 b. mu bylo škrtnuto).

Není úmyslem snižovat umění Lüschera a Wenzela. Jestliže však rozhodující body pro celkové vítězství získali v kombinacích (30 %) v boji s „konkurencí“ výše uvede-

Ital Gustav Thöni patří k neúspěšnějším závodníkům Světového poháru ve sjezdových disciplínách, v němž zvítězil čtyřikrát

nou, pak je třeba znovu otevřít otázku, zdali vítězi SP se stali skutečně nejlepší jezdci sezóny.

HLEDÁNÍ REŠENÍ

V hledání všestranného jezdce se pokračuje. Nový Killy má být nalezen za každou cenu. Zde je na místě otázka — je to vůbec ještě možné?

V Níze vyslovil kongres na návrh předsednictva FIS **zásadní souhlas se zavedením nové sjezdové kombinace, redukované na dva závody, sjezd a slalom, jako samostatného sjezdového závodu po vzoru závodu sdruženého v klasice.** Současně pověřil komisi pro sjezdové lyžování vypracováním detailního návrhu pro kongres FIS 1981.

Hlavním motivem pro přijetí návrhu byly tyto úvahy:

— trojkombinace je příliš velkým zatížením závodníka; zvládnout objemnou tréninkovou zátěž ve třech disciplínách nelze požadovat ani na sportovcích psychicky a fyzicky mimořádně disponovaných;

— rozdílením medailí mezi specialisty na jedné a kombináře na straně druhé bude posílen jak význam, tak sportovní úroveň kombinace; zmizí trapné vložky jízdy v pluhu v závodech i nejvyšších soutěžích, jakými jsou ZOH a MS.

SJEZDOVÝ DVOJBOJ

Předsednictvo FIS na své pravidelné schůzi v Marrakeschi (24.—25. 11. 1979) schválilo návrh, předložený komisí FIS pro sjezdové lyžování, na zavedení sjezdového dvojboje, jako čtvrté sjezdové disciplíny na MS a ZOH. Hlavní obsah návrhu:

— sjezdový dvojboj tvoří sjezd a slalom;

— oba závody je nutno provést samostatně, odděleně od závodů speciálních disciplín, jako sjezd do kombinace na zkrácené trati, slalom do kombinace na trati lehčí vytyčené, nežli je trať pro slalom speciál;

— bodové vyhodnocení sjezdového dvojboje bude provedeno součtem bodů docílených v obou disciplínách;

— startovní pořadí se určí podle čl. 621 MSŘ;

— každý stát může přihlásit ke startu vedle specialistů další čtyři závodníky — kombináře.

Návrh musí být předložen ještě ke schválení 33. kongresu FIS (10.—17. 5. 1981 v Puerto de la Cruz). O schválení kongresem není pochyb. Podle zpráv v odborném tisku je také Mezinárodní olympijský výbor ochoten zařadit nový sjezdový dvojboj do programu ZOH 1988.

SCHLADMING MS 1982

Předsednictvo FIS schválilo program MS 1982, které bude uskutečněno ve dnech 28. 1.—7. 2. 1982 v Schladmingu. Do programu byla zařazena také nová sjezdová kombinace; v Schladmingu budou poprvé předány mistrovské medaile ve čtvrté sjezdové disciplíně, ve sjezdovém dvojboji mužů a žen. Sjezd mužů do kombinace se pojede na zkrácené Planai-trati pro sjezd mužů, sjezd žen do kombinace na zkrácené Krummholz-trati žen. Oba slalomy (muži, ženy) do kombinace se pojedou na tratích lehčí vytyčených nežli pro slalomy speciál, na spodním svahu sjezdové tratě pro ženy. Sjezd, slalom a obří slalom mužů a žen se stanou mistrovskými závody specialistů. Přímé srovnávání časů, dosahovaných specialisty ve sjezdu a slalomu s časy kombinářů v závodech sjezdového dvojboje nebude možné.

Rozhodnuto bylo také, že účastnická kvóta pro stát bude rozšířena o čtyři závodníky — kombináře, takže celková kvóta dosáhne astronomické výše 22 sportovců s možností obsazení: po 11 mužích a ženách, nebo 12/10, nebo také 10/12.

PERSPEKTIVA

Specializace se stala hnacím motorem novodobého vývoje sjezdového sportu a dovolává se nekompromisné svého práva. To dokazují zcela zřetelně výsledky mužů, dosažené ve SP v minulém roce: v čele celkové klasifikace se umístili výhradně specialisté — techničtí jezdci i specialisté ve sjezdu. Závodníci na 1. až 7. místě: Wenzel (204. b.), Stenmark (200 b.), Mahre (132 b.), Križaj (131 b.), Steiner (130 b.), Lüthy (116 b.) a Enn (100 b.), nedocílili, s výjimkou Steinera, ani jediného bodu ve sjezdu a obráceně, specialisté ve sjezdu na 8. a 9. místě, Plank (91 b.), a Müller (87 b.) neobodovali ani jednou ve slalomu nebo v obřím slalomu.

Změnila se i situace u žen, kde výkonnostní rozdíly mezi jednotlivými disciplínami ještě před dvěma roky nebyly tak výrazné. Šestinásobná vítězka SP Annemarie Moserová-Prölllová, největší talent světové sjezdářiny všech dob, ani úspěšná Rosi Mittermeierová, nebo dvojnásobná vítězka Hanni Wenzelová, všechny tři nositelky olympijských medailí, nebyly specialistkami a Wenzelová se specialistkou dosud nestala. Specializace se však vkrádá i do řad sjezdařek: v čele celkové klasifikace SP 1979—80 jsou tři univerzální jezdkyňe; Wenzelová, Moserová a Nadigová a na pátém místě Eppleová; pak následují technické jezdkyňe, Pelenová, Serratová, Hessová, Giordaniová a Ziniová, které neobodovaly ani v jediném závodech ve sjezdu. V pořadí po nich následují specialistky ve sjezdu Nelsonová, Preussová a naše Jana Šoltýsová. Obdobný obraz tedy jako u mužů.

Bude nutno vyčkat, jak se vydaří schladmingská premiéra v příštím roce. Nicméně, poučení zkušenostmi z Lake Placidu, kde např. ženský tým sjezdové velmoci Rakouska tvořilo všeho všudy 5 závodnic, bude i pro velké sjezdové země asi velmi obtížné sestavit 22členná družstva, kvalifikovaná reprezentovat na MS. Specializace zapustila příliš hluboké kořeny a nelze se jí vzepřít. Díky jí dosáhla výkonnost ve sjezdovém sportu úroveň, o které se nikdy nikomu ani nezdálo. Proto také ale se bezprostřední přechod z jedné na další druhou disciplínu stal velmi obtížným.

Nová kombinace velmi pravděpodobně skončuje se sportovně bezcennou „papírovou“ kombinací, jak ji známe ze SP, MS nebo ZOH a nahradí ji plnohodnotným závodem. To je dobrá perspektiva a vykročení správným směrem, pokud jde o kombinaci jako samostatné sjezdové disciplíny. Dovoleno však budiž vyslovit obavu, o přenou spíše o instinkt než o racionální zdůvodnění, že hledání sjezdového „všeumělce“ typu Killyho, nebude ani tentokrát korunováno úspěchem.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

NOVÍ MISTŘI ČSSR v klasických disciplínách

Tři zlaté medaile Květa Jeriové — Úspěch běžců Dukly Liberec — Jirí Parma překvapením skokanské soutěže

Letošní mistrovství ČSSR v klasických disciplínách po delší přestávce soustředilo v jednom dějišti běžce a běžkyně všech tratí, skokany i sruženáře. Konalo se 3.—9. února v Harrachově, který se stává zaslíbeným krkonošským střediskem lyžařských klasických disciplín. Kladem byla účast členů všech reprezentačních družstev, takže šampionát byl přehlídkou kompletní elity čs. lyžování v polovině sezóny. Organizátoři harrachovské Jiskry měli zásluhu, že program mistrovství i při oblevě v závěrečných dnech byl splněn beze zbytku a ke spokojenosti startujících.

Mistrovské tituly z loňského roku obhájili jen Květa Jeriová (RH Jablonec) na 5 km, František Šimon (Dukla Liberec) na 30 km, štafeta mužů Dukly Liberec a žen RH Jablonec. Novými mistry se stali Blanka Paulů (VŠ Praha) na 10 km a Květa Jeriová na 20 km, František Chládek na 15 km a Miloš Bečvář na 50 km, ve skoku na středním můstku Josef Samek (všichni Dukla Liberec), na velkém můstku Jirí Parma (MEZ Frenštát) a v závodě sruženém Ján Klimko (ČH Štrbské Pleso). Novými juniorskými mistry jsou Zora Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) v běhu na 5 i 10 km, Petr Lisíčan (KRNAP Strážné) na 10 km, Milan Blaško (ČH Štrbské Pleso) na 15 km a Miroslav Kopal (Spartak Vrchlabí) v závodě sruženém.

V běžecích závodech mužů dominovali lyžaři armádního střediska vrcholového sportu Dukly Liberec, kteří si odvezli všechny medaile v soutěžích jednotlivců a obsadili i první dvě místa ve štafetách. O výraznosti jejich úspěchu svědčí nejlépe skutečnost, že na 30 km lyžaři liberecké Dukly obsadili osm prvních míst, na 15 km sedm a na 50 km při neúčasti Šimona a Švuba čtyři. Dvě volná místa v reprezentačním družstvu a nominaci pro mezinárodní závody v druhé polovině sezóny si vybojovali její členové František Šimon a František Chládek. Výsledky závodníků střediska vrcholového sportu ČH Štrbské Pleso a Dukly Banská Bystrica byly podstatně slabší a budou jistě podnětem k zamyšlení, jak zlepšit jejich práci, aby se výrazněji prosadili a přispěli k ještě lepší zdravé soutěživosti.

V soutěži žen potvrdily své vedoucí postavení běžkyně RH Jablonec. Nejúspěšnější byla Květa Jeriová s třemi zlatými medailemi. Zvítězila na 5 a 20 km a ve štafetách byla úspěšnou finišankou vítězného družstva s nejlepším časem na úseku. Blanka Paulů se na mistrovství dobře připravila. Dokázala to dobytím mistrovského titulu na 10 km, druhým místem ve dvacíce a pátým na 5 km. Zajistila si tak návrat do reprezentace, stejně jako Anna Pasiarová (ČH Štrbské Pleso) dvěma třetími místy na 5 i 10 km a šestým na 20 km. „Květa Jeriová i na mistrovství znovu prokázala, že patří mezi závodnice absolutní světové špičky,“ řekl trenér čs. reprezentačního družstva běžkyň

Zdeněk Ciller. „Blanka Paulů podle očekávání potvrdila, že patří do reprezentačního týmu. Výkonnostně se lepší Švubová, standardní výsledky podává Svobodová a Pasiarová patří k dalším členkám, které mohou tvořit silný kolektiv pro štafety. Máme řadu talentovaných juniorek. Je to zejména Zora Kepeňová. Příjemně překvapila i Jana Kabeláčová a další. Všechny potřebují hodně trénovat, neboť přechod z juniorské kategorie mezi ženy není snadný.“

Sruženáři se snaží o návrat mezi světovou špičku, kam čs. lyžování v této náročné disciplíně řadu let patřilo. Mistrovský titul si vybojoval Ján Klimko (ČH Štrbské Pleso), který měl největší soupeře v juniorech Miroslavu Kopalovi a Romanu Kumpoštovi (oba Spartak Vrchlabí). Zdá se, že junioři mají větší vyhlídky při svédomitě a tvrdé přípravě vybojovat si čestné místo mezi elitou sruženářů.

Nejúspěšnějším ze skokanů byl osmnáctiletý Jirí Parma (MEZ Frenštát pod Radhoštěm), který se stal mistrem na velkém můstku a obsadil druhé místo na sedmdesátce. Skoku na lyžích se věnuje od podzimu 1972. Vyrůstal ve frenštátské lžní skokanů a vybojoval sedm titulů přeborníka v žákovské a dorostenecké kategorii. Dokáže se soustředit na závod, i když se mu v tréninku nedaří. Tuto dobrou vlastnost prokázal i při mistrovství ČSSR v Harrachově. Na středním můstku se stal mistrem Josef Samek (Dukla Liberec). Po útlumu v loňské sezóně se dostává do formy. Jeho oddílový kolega Leoš Škoda se musel spokojit druhým místem na devadesátce a třetím na sedmdesátce, ale stále patří k těm, kteří dovedou nejlépe zabojet. Zdá se, že u skokanů se začíná blýskat na lepší časy. Svédčily o tom i dlouhé skoky juniora Miroslava Slušného, jehož hrábnutí při nejděším skoku druhého kola na velkém můstku 115,5 metru připravilo o mistrovský titul. Také další junioři patřili k vyrovnaným soupeřům mnohem zkušenějších závodníků.

PŘEHLED VÝLEDKŮ MISTROVSTVÍ ČSSR MUŽI

30 km: 1. František Šimon 1:32:45,09, 2. Jirí Beran 1:34:00,09, 3. Miloš Bečvář 1:35:02,04, 4. Švanda 1:35:02,20, 5. Švub 1:36:14,80, 6. Jarý 1:36:35,73, 7. Chládek 1:38:29,04, 8. Nýč [všichni Dukla Liberec] 1:38:35,54, 9. Otčenáš [ČH Štrbské

Blanka Paulů (VŠ Praha) na mistrovství ČSSR si vybojovala nominaci do reprezentačního družstva běžkyň. Zvítězila na 10 km a v závodě na 20 km, z něhož je náš obrázek, obsadila druhé místo

Pleso) 1:39:05,57, 10. Záchveja (Dukla Ban. Bystrica) 1:39:21,41, 11. Kohút (ČH Štrbské Pleso) 1:39:56,37, 12. Molec (Dukla Ban. Bystrica) 1:41:21,82, 13. Olšák 1:41:34,22, 14. Chalúпка [oba ČH Štrbské Pleso] 1:41:43,00, 15. Georgiev (Dukla Liberec) 1:42:15,21, 16. Razým (VŠ Praha) 1:42:27,90, 17. Weiss (Dukla Liberec) 1:43:01,03, 18. Šír [Ski Jilemnice] 1:43:06,93, 19. Skrbek (Chemie Praha) 1:43:21,00, 20. Straníř (Dukla Liberec) 1:43:32,05. Z 51 startujících bylo 40 klasifikováno.

15 km: 1. František Chládek 43:02,92, 2. František Šimon 43:12,67, 3. Jirí Švub 43:21,32, 4. Švanda 43:41,91, 5. Bečvář 43:43,90, 6. Beran 44:01,78, 7. Jarý 44:02,70, 8. Záchveja 44:20,95, 9. jun. Blaško [ČH Štrbské Pleso] 45:08,05, 10. Razým 45:08,55, 11. Grnáč (Dukla Ban. Bystrica) 45:20,74, 12. jun. Lisíčan [KRNAP Strážné] 45:20,81, 13. Weiss 45:46,96, 14. Nýč 45:48,39, 15. Otčenáš 45:51,09, 16. Molec 45:59,67, 17. jun. Bartoš (Spartak Vrchlabí) 46:00,59, 18. Georgiev 46:11,31, 19. Suja [Banfk Rudňany] 46:19,14, 20. Straníř 46:24,45, 21. Olšák 46:25,53, 22. jun. Baranec 46:28,35, 23. jun. Búgan (oba Dukla Ban. Bystrica) 46:31,08, 24. P. Gombala 46:53,07, 25. R. Gombala [oba ČH Štrbské Pleso] 46:57,35. Z 90 startujících 89 bylo klasifikováno.

3x10 km: 1. Dukla Liberec I. [František Chládek 32:13,13, Jirí Švub 31:24,68, František Šimon 30:21,80] 1:33:59,61, 2. Dukla Liberec II. [Ladislav Švanda 31:42,39, Jirí Beran 30:59,17, Miloš Bečvář 31:58,62] 1:34:40,18, 3. Dukla Ban. Bystrica I. [Lubo Grnáč 32:34,30, Štefan Záchveja 32:02,29, Dušan Molec 30:58,26], 4. ČH Štrbské Pleso I. [Kohút, Otčenáš, Blaško] 1:37:56,36, 5. Dukla Liberec III. [Jarý, Weiss, Nýč] 1:39:13,69, 6. ČH Štrbské Pleso III. [Baláz, J. Gombala, Kičín] 1:40:28,85, 7. ČH Štrbské Pleso II. 1:41:18,26, 8. Chemie Praha 1:41:57,18, 9. RH Jablonec I. 1:42:19,88, 10. Ski Jilemnice I. 1:43:06,37. Ze 17 startujících štafet bylo 16 klasifikováno.

50 km: 1. Miloš Bečvář 2:31:10,03, 2. Jiří Beran 2:37:44,26, 3. Milan Jarý 2:38:21,02, 4. Chládek 2:39:26,52, 5. Buchar (RH Jablonec) 2:43:34,22, 6. Razým 2:45:27,13, 7. Molec 2:45:34,31, 8. Chalúpek 2:45:41,62, 9. Suja 2:46:55,54, 10. Kohút 2:48:02,17, 11. K. Nývlt (RH Jablonec) 2:49:29,39, 12. Janošec (Nové Město na Moravě) 2:49:32,80, 13. Straník (Dukla Liberec) 2:50:07,90, 14. Haki (Ski Jilemnice) 2:52:44,46, 15. P. Gombala 2:53:40,98, 16. Štr 2:54:56,09, 17. Margold (Stav. fak. Praha) 2:55:47,47, 18. Ing. Hofman (Elitex Jablonec) 2:56:11,94, 19. Vojáček (ČZ Strakonice) 2:57:01,24, 20. Nýč 2:57:34,32. Ze 37 startujících 26 závodů dokončilo.

Závod sdružený: 1. Ján Klimko (CH Strbské Pleso) 409,430 (skoky 205,3, běh 204,130), 2. Miroslav Kumpošt 400,725 (202,4 a 198,325), 3. Ivo Peterka (oba Dukla Liberec) 398,380 (213,0 a 185,380), 4. P. Kožíšek 387,800 (167,8 a 220,000), 5. Vojkůvka (oba CH Strbské Pleso) 378,710 (204,7 a 174,010). — **Skok:** 1. Peterka 213,0 (89 a 83,5), 2. Klimko 205,3 (85,5 a 79,5), 3. Vojkůvka 204,7 (78,5 a 80). — **Běh na 15 km:** 1. P. Kožíšek 51:29,60, 2. Klimko 53:15,35, 3. M. Kumpošt 53:54,11. Startovalo 5 mužů, všichni byli klasifikováni.

Skoky na středním můstku: 1. Josef Samek (Dukla Liberec) 255,2 (88,5 a 88,5), 2. Jiří Parma (MEZ Frenštát p. Radh.) 241,4 (86,5 a 85), 3. Leoš Škoda (Dukla Liberec) 238,4 (87 a 84,5), 4. Brzuchanský (Dukla Ban. Bystrice) 231,8 (84 a 84), 5. Vacek 231,3 (82,5 a 85,5), 6. Svoboda 231,0 (83,5 a 86,5), 7. F. Novák 227,6 (82 a 84), 8. P. Ploc (všichni Dukla Liberec) 226,6 (84 a 84,5), 9. Jelenký (Dukla Ban. Bystrice) 221,8 (85 a 80,5), 10. Jirásko (Dukla Liberec) 220,3 (81 a 82), 11. Slušný (VSE Ban. Bystrice) 217,8 (80,5 a 82,5), 12. B. Novák (Elitex Jablonec) 217,7 (78,5 a 81), 13. Zingor (MEZ Frenštát pod Radh.) 217,0 (79,5 a 83), 14. Malec (Elitex Jablonec) 213,3 (82 a 81), 15. Cíž (VSE Ban. Bystrice) 197,9 (79 a 79,5), 16. Mayer (Dukla Liberec) 212,4 (77 a 82), 17. Hýšek 211,4 (78,5 a 78), 18. Tanczos 208,2 (79,5 a 77,5), 19. Kontúr (všichni Dukla Ban. Bystrice) 207,5 (78,5 a 76,5), 20. Jar. Balcar (Elitex Jablonec) 202,5 (76,5 a 76). Startovalo 41 skokanů, všichni byli klasifikováni.

Skoky na velkém můstku: 1. Jiří Parma 248,1 (113,5 a 113), 2. Leoš Škoda 243,9 (115 a 111), 3. František Novák 232,1 (108 a 111), 4. Samek 231,4 (110 a 111), 5. Brzuchanský 230,3 (114 a 103), 6. Zingor 228,9 (107,5 a 108,5), 7. Slušný 219,7 (115 a 115,5), 8. Jirásko 214,4 (107,5 a 101), 9. Mayer 213,7 (107 a 103,5), 10. Svoboda 212,7 (101,5 a 109), 11. Jiří Balcar (Dukla Liberec) 209,9 (99,5 a 104), 12. Malec 198,8 (97,5 a 107), 13. Sedlák (Elitex Jablonec) 198,7 (98 a 102,5), 14. Martynec (MEZ Frenštát) 194,9 (97,5 a 101), 15. P. Ploc 193,3 (105 a 92), 16. Kontúr 193,2 (88 a 107,5), 17. B. Novák 183,1, 18. Jar. Balcar 171,9 (93,5 a 87,5), 19. Hýšek 169,0 (96 a 86,5), 20. Tanczos 167,0 (90,5 a 89,5). Z 39 startujících skokanů bylo 38 klasifikováno.

ZENY

10 km: 1. Blanka Paulů (VŠ Praha) 32:18,00, 2. Květa Jerlová (RH Jablonec) 33:07,36, 3. Anna Pašiarová (CH Strbské Pleso) 33:13,71, 4. Svobodová 34:13,08, 5. Švubová (obě RH Jablonec) 34:25,84, 6. Blažková (CH Strbské Pleso) 34:42,50, 7. Gaudelová (RH Jablonec) 35:03,64, 8. Leskovjanská (CH Strbské Pleso) 35:11,54, 9. Janovská (RH Jablonec) 35:17,60, 10. Sujová (CH Strbské Pleso) 35:20,26, 11. Matoušová (VŠ Praha) 35:21,47, 12. Žáková (RH Jablonec) 35:25,52, 13. Jun. Kepeňová (Tesla Lipt. Hrádok) 35:41,72, 14. Jun. Kabeláčová (Nové Město na Moravě) 35:57,01, 15. Bičíková 36:05,44, 16. Jun. Pospíchalová 36:39,24, 17. Hanischová (všechny RH Jablonec) 35:46,71, 18. Jun. Havlová (Sokol Studenec) 36:53,77, 19. Bartošová (VŠ Praha) 37:23,63, 20.

Balcarová (Chemie Praha) 37:36,80. Startovalo 43 závodnic, 41 bylo klasifikováno.

5 km: 1. Květa Jerlová 15:52,01, 2. Dagmar Švubová 16:37,24, 3. Anna Pašiarová 16:38,27, 4. Svobodová 16:39,67, 5. Paulů 16:46,88, 6. Leskovjanská 16:58,36, 7. Blažková 17:08,60, 8. Sujová 17:17,03, 9. Hanischová 17:21,34, 10. Jun. Kepeňová 17:21,76, 11. Janovská 17:21,92, 12. Matoušová 17:25,24, 13. Jun. Kabeláčová 17:32,89, 14. Gaudelová 17:33,41, 15. Žáková 17:46,15, 16. Bičíková 17:46,19, 17. Jun. Havrančíková (Tesla Lipt. Hrádok) 17:53,05, 18. Bartošová 17:54,34, 19. Drahekouplivá (MFF Praha) 17:57,31, 20. Jun. Havlová 18:14,34. Startovalo 44 běžkyň, 43 bylo klasifikováno.

3 x 5 km: 1. RH Jablonec I. (Dagmar Švubová 19:56,56, Gabriela Svobodová 18:34,96, Květa Jerlová 18:02,05) 56:33,57, 2. CH Strbské Pleso (Viera Leskovjanská 19:47,56, Zuzana Blažková 19:46,97, Anna Pašiarová 18:27,36) 58:01,89, 3. RH Jablonec II. (Zdena Janovská 21:11,38, Jana Gaudelová 19:38,89, Heidi Hanischová 19:35,82) 1:00:26,09, 4. RH Jablonec III. (Žáková, Bičíková, Pospíchalová) 1:01:08,47. Startovalo jen pět štafet, jedna ze závodů odstoupila.

20 km: 1. Květa Jerlová 1:04:14,14, 2. Blanka Paulů 1:06:04,36, 3. Dagmar Švubová 1:06:28,22, 4. Žáková 1:07:52,05, 5. Svobodová 1:08:12,42, 6. Pašiarová 1:09:02,92, 7. Gaudelová 1:10:04,94, 8. Hanischová 1:10:22,89, 9. Drahekouplivá 1:10:53,27, 10. Sujová 1:11:02,28, 11. Brabcová (Nové Město na Moravě) 1:11:18,55, 12. Kabeláčová 1:12:19,73, 13. Janovská 1:12:25,28, 14. Houžvičková (Lokomotiva Trutnov) 1:13:38,90, 15. Bičíková 1:13:41,64. Z 20 startujících 17 závodů dokončilo.

František Chládek (Dukla Liberec) zvítězil nečekaně v běhu na 15 km na mistrovství ČSSR v Harrachově

JUNIORI

15 km: 1. Milan Blaško (CH Strbské Pleso) 45:08,05, 2. Petr Lisičan (KRNAP Strážné) 45:20,81, 3. Martin Bartoš (Spartak Vrchlabí) 46:00,59, 4. Baranec 46:28,35, 5. Bugan (oba Dukla Ban. Bystřice) 46:31,08, 6. Galo (CH Strbské Pleso) 47:09,68, 7. Gryc (TJ Nové Město na Moravě) 47:51,40, 8. Kučera (Tesla Lipt. Hrádok) 47:56,42, 9. Baláz (CH Strbské Pleso) 47:59,73, 10. Jirásek (Spartak Vrchlabí) 48:49,82. Startovalo 36 juniorů, všichni byli klasifikováni.

10 km: 1. Petr Lisičan 29:40,93, 2. Milan Blaško 30:35,96, 3. Jozef Klčin (CH Strbské Pleso) 30:39,23, 4. Bartoš 31:00,42, 5. Galo 31:17,41, 6. Bugan 31:37,53, 7. Baranec 31:57,46, 8. Farský (Chemie Praha) 32:03,85, 9. Kučera 32:12,49, 10. Račko (Tesla Lipt. Hrádok) 32:29,87. Z 37 startujících bylo 36 klasifikováno.

Závod sdružený: 1. Miroslav Kopal 432,0 (skok 212,0, běh 220,000), 2. Roman Kumpošt (oba Spartak Vrchlabí) 423,985, (210,6 a 213,385), 3. Karol Tatranský (CH Strbské Pleso) 413,630 (199,9 a 213,730), 4. Pavlíček (Dukla Liberec) 402,665 (197,5 a 205,165), 5. Frak (CH Strbské Pleso) 387,465 (183,5 a 203,965), 6. Plecháč (VŠ Praha) 383,315 (172,9 a 210,415), 7. Farský (Dukla Liberec) (380,275 (195,3 a 184,975), 8. Obšiváč 376,810 (167,7 a 209,110), 9. Neumann (oba CH Strbské Pleso) 376,010 (183,7 a 192,310), 10. Pleštil (Dukla Liberec) 370,470 (181,1 a 189,370). — **Skok:** 1. Kopal 212 (85 a 80), 2. R. Kumpošt 210,6 (78,5 a 85,5), 3. Tatranský 199,9 (82,5 a 79), 4. Pavlíček 197,5 (81 a 74), 5. Farský 195,3 (79 a 79). — **Běh na 15 km:** 1. Kopal 53:44,57, 2. Tatranský 54:26,41, 3. R. Kumpošt 54:28,71, 4. Plecháč 54:48,53, 5. Obšiváč 55:07,17. Ze 16 startujících bylo 15 klasifikováno.

JUNIORKY

10 km: 1. Zora Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) 35:41,72, 2. Jana Kabeláčová (TJ Nové Město na Moravě) 35:57,01, 3. Jitka Pospíchalová (RH Jablonec) 36:39,24, 4. Havlová (Sokol Studenec) 36:55,77, 5. Brabcová (Nové Město na Moravě) 37:38,29, 6. Hořejší (Jiskra Harrachov) 38:02,14, 7. Havrančíková 38:12,52, 8. Krajčířová (obě Tesla Lipt. Hrádok) 38:26,25, 9. Ehrenbergerová (Nové Město na Moravě) 39:17,49, 10. Páupavová (Tesla Lipt. Hrádok) 39:39,21. Startovalo 12 juniorek, všechny byly klasifikovány.

5 km: 1. Zora Kepeňová 17:21,76, 2. Jana Kabeláčová 17:32,89, 3. Alena Havrančíková 17:53,05, 4. Havlová 18:14,34, 5. Krajčířová 18:29,24, 6. Brabcová 18:39,85, 7. Pospíchalová 18:48,18, 8. Bidmonová (Nové Město na Moravě) 19:09,92, 9. Mrovčáková (Tesla Lipt. Hrádok) 19:10,93, 10. Hořejší 19:17,49.

Žakovský přebor ČSSR

Lyžařský oddíl MEZ Frenštát pod Radhoštěm uspořádal přebor ČSSR zactva ve skoku a v závodě sdruženém na Pustevnách. Ve skoku se stali přeborníky Miroslav Simon (Ještěd Liberec) v kategorii mladších a Jiří Raška (MEZ Frenštát) v soutěži starších, v závodě sdruženém František Malina (TJ Rožnov) a Jiří Svanda (TJ Nové Město na Moravě).

Mladší žáci — skok: 1. Simon (Ještěd Liberec) 214,5 (29,5 a 30,5), 2. Peremský (Jiskra Harrachov) 208,0 (29 a 29,5), 3. Skopek (Ještěd Liberec) 203,5 (27 a 28,5). — **Závod sdružený:** 1. Malina (TJ Rožnov) 423,00, 2. Skopek 406,70, 3. Raško (oba Ještěd Liberec) 395,54.

Starší žáci — skok: 1. Raška 250,9 (56,5 a 59), 2. Janák 221,6 (51 a 55,5), 3. Mikeska (všichni MEZ Frenštát) 204,3 (46 a 52). — **Závod sdružený:** 1. Svanda (TJ Nové Město n. M.) 405,305, 2. Kubíček (Technolen Lomnice) 401,360, 3. Repka (Chemosvit Svit) 390,445.

Kirvesniemi a Smetaninová v čele SP

Fin Harri Kirvesniemi a sovětská olympijská vítězka Raisa Smetaninová jsou v čele Světového poháru v běhu na lyžích po polovině závodů. Potěšitelné je čtvrté místo čs. reprezentantky Květy Jeriové, která po vybojování bronzové olympijské medaile na 5 km v Lake Placidu i v letošní sezóně dokazuje, že patří mezi světovou elitu.

Po pátém závodě mužů a žen ve francouzském La Bresse předposlední lednovou sobotu byla v soutěži měsíční přestávka. Byla příležitostí k mistrovství jednotlivých zemí v běžeckých disciplínách i k přípravě závodníků a závodnic na druhou — rozhodující polovinu Světového poháru. Pokračuje 21.—22. února třicítkou mužů a dvacítkou žen v Kavgolovu (SSSR), 5. března ve finském Lahti během mužů na 15 km a žen na 5 km, 7.—8. března ve švédském Falunu závodem 30 km mužů a 20 km žen, 11. března pětikou žen a 14. března padesátkou mužů v Oslo na Holmenkollenu a vyvrcholí finálovými závody 21.—22. března v kanadském Whitehorse (15 km mužů a 10 km žen). Ve Světovém poháru mužů i žen se započítává sedm nejlepších výsledků, přičemž u běžců v nich musí být dva závody na 30 nebo 50 km a u běžkyň dvě dvacítky.

Pro čs. lyžování bylo vyznamenáním, že jeden ze závodů Světového poháru žen — první dvacítky — se konal v sobotu 17. ledna v Novém Městě na Moravě. Po jedenáctileté přestávce od mistrovství světa 1970 ve Vysokých Tatrách milovníci bílé stopy přivítali na startu světovou běžeckou elitu. Z první desítky Světového poháru chyběly jen Norka Berit Aunliová, která v Klingenthalu onemocněla angínou, Finka Hilka Riihivuoriová, Barbara Petzoldová (NDR) a Norka Inger Nybratenová. Čtvrté místo Jeriové v tak silné konkurenci je pěkným úspěchem. Dominovaly sovětské běžkyňe v čele se Smetaninovou, čs. lyžařky vybojovaly celkem 29 bodů: 4. Jeriová 17 b., 15. Paulů 6, 17. Svubová 4 a 19. Pasiárová 2 body.

Po závodě předsedkyně ženské běžecké komise FIS a technická delegátka Mezinárodní lyžařské federace Inge Löwdinová (Švédsko) prohlásila: „Byl to dosud nejobtížnější a nejlépe připravený závod Světového poháru žen. I za vytrvalého sněžení byla trasa dokonale upravena. Potěšil mne obrovský zájem diváků po celé trati a jejich povzbuzování všech závodnic. Nejlepší formu v dosavadních

závodcích prokázaly sovětské a norské běžkyňe, vyrůstají jim však další dobré soupeřky. K nim patří i čs. lyžařka.“

„Trať byla velmi dobře připravena. Bylo na ní mnoho prudkých zatáček, takže někdy připomínala slalom,“ připomenula vítězka Raisa Smetaninová. „Překvapilo mne velké množství diváků a jak nám dovedli fandit. Připadalo mi, jako bych běžela doma.“

„Trasa byla náročná, ale vzorně upravená,“ řekla Norka Marit Myrmällová. „I já jsem obdivovala zájem diváků a jejich povzbuzování. Běželo se mi dobře bez krize, škoda, že sovětské reprezentantky běžely tak rychle...“

STAV SVĚTOVÉHO POHÁRU V POLOVINĚ

Muži: 1. Kirvesniemi (Fin.) 87, 2. Aunli (Nor.) 75, 3. Zavjalov 74, 4. Burlakov 69, 5. Běljajev (všichni SSSR) 59, 6. Eriksson (Švéd.) 54, 7. Härkonen (Fin.) 46, 8. Čajko (SSSR), Bra (Nor.), Kohlberg (Švéd.), Lindvall a Mikkelssplass (oba Nor.) všichni 41, 13. Ivanov a Kozel (oba SSSR) oba 36, 15. Wassberg (Švéd.) 34, 16. Pierrat (Fr.) 33, 17. Zimjatov (SSSR) 30, 18. Eriksen 29, 19. Bakken (oba Nor.) 21, 20. Ristanen (Fin.) 20. — **40. Bečvář 3, 43. Švub 2 b.**

Ženy: 1. Smetaninová 126, 2. Chvorovová (obě SSSR) a Myrmällová (Nor.) obě 85, **4. Jeriová (ČSSR) 73**, 5. Aunliová (Nor.) 67, 6. Riihivuoriová (Fin.) a Bőová (Nor.) obě 58, 8. Lambergová (Švéd.) 56, 9. Amosovová 52, 10. Šamaková (obě SSSR) 49, 11. Pettersenová (Nor.) 38, 12. Zabolotská (SSSR) 37, 13. Nykkelmoová (Nor.) 35, 14. Petzoldová (NDR) 32, 15. Nybraatenová (Nor.) 30, 16. Olssonová (Švéd.) 25, 17. Riisová (Nor.) 21, 18. Thulinová (Švéd.), Andingová (NDR) a Firthová (Kan.) všechny 17. — **21. Svubová 14, 27. Pasiárová 7, 30. Paulů 6, 32. Svobodová 3 b.**

MUŽI

Čtvrtý závod 17. ledna ve Velingradu — 15 km: 1. Braa (Nor.) 45:35,01, 2. Wassberg (Švéd.) 45:40,45, 3. Aunli (Nor.) 45:49,13, 4. Kohlberg (Švéd.)

45:33,71, 5. Banzetta (It.) 46:06,09, 6. Burlakov (SSSR) 46:09,68, 7. Eriksson (Švéd.) 46:16,05, 8. De Zolt (It.) 46:19,21, 9. Kirvesniemi (Fin.) 46:20,09, 10. Ivanov (SSSR) 46:22,74, 11. Lindvall (Nor.) 46:27,06, 12. Zavjalov (SSSR) 46:44,11, 13. Ristanen (Fin.) 46:54,41, 14. Bakken 46:58,58, 15. Hole (oba Nor.) 47:00,05, 16. Danielsson (Švéd.) 47:02,43, 17. Autio (Fin.) 47:00,42, **18. Bečvář 47:09,66, 19. Švub (oba ČSSR) 47:09,88, 20. Eriksen (Nor.) 47:13,66.**

Pátý závod 24. ledna v La Bresse — 15 km: 1. Aunli 42:12,10, 2. Zavjalov 42:16,46, 3. Běljajev (SSSR) 42:35,35, 4. Burlakov 42:42,99, 5. Pierrat (Fr.) 42:48,27, 6. Kozel 42:50,83, 7. Bakišev (oba SSSR) 43:01,46, 8. Kohlberg 43:11,43, 9. Mikkelssplass (Nor.) 43:12,84, 10. Behle (NSR) 43:14,81, 11. Sejm (Nor.) 43:17,07, 12. Bakken 43:20,29, 13. Kirvesniemi 43:21,91, 14. Lindvall 43:22,28, 15. Ottosson (Švéd.) 43:31,81, 16. Čajko (SSSR) 43:32,41, 17. Hämäläinen (Fin.) 43:33,67, 18. Fargeix (Fr.) 43:42,16, 19. Härkonen (Fin.) 43:47,93, 20. Ivanov 43:49,93. — **27. Švub 44:09,10, 33. Bečvář 44:38,41, 40. Švanda 44:49,24, 47. Beran 45:20,74.**

ŽENY

Čtvrtý závod 17. ledna v Novém Městě na Moravě — 20 km: 1. Smetaninová 1:04:11,44, 2. Chvorovová (obě SSSR) 1:04:44,22, 3. Myrmällová (Nor.) 1:04:55,21, **4. Jeriová (ČSSR) 1:05:07,17**, 5. Lambergová (Švéd.) 1:05:13,21, 6. Amosovová (SSSR) 1:05:13,21, 7. Bőová (Nor.) 1:05:37,41, 8. Firthová (Kan.) 1:05:38,22, 9. Olssonová (Švéd.) 1:05:52,10, 10. Riisová (Nor.) 1:06:07,02, 11. Šamaková 1:06:25,89, 12. Zabolotská (obě SSSR) 1:06:59,15, 13. Bratbergová 1:07:08,55, 14. Rönningová (obě Nor.) 1:07:19,49, **15. Paulů (ČSSR) 1:07:20,95**, 16. Thulinová (Švéd.) 1:07:38,96, **17. Svubová (ČSSR) 1:07:40,60**, 18. Jensenová (Nor.) 1:08:00,96, **19. Pasiárová (ČSSR) 1:08:30,59**, 20. Filinová (SSSR) 1:08:38,65.

Pátý závod 24. ledna v La Bresse — 5 km: 1. Smetaninová 15:45,30, 2. Aunliová 15:51,03, **3. Jeriová 15:53,57**, 4. Bőová 16:03,21, 5. Myrmällová 16:08,87, 6. Chvorovová 16:10,28, 7. Pettersenová (Nor.) 16:13,22, 8. Riihivuoriová (Fin.) 16:14,36, 9. Amosovová 16:15,46, 10. Olssonová 16:20,39, 11. Nybraatenová (Nor.) 16:21,73, 12. Šamaková 16:22,89, 13. Zabolotská 16:25,13, 14. Nykkelmoová (Nor.) 16:39,57, 15. Filinová (16:43,01), **16. Svubová 16:44,28**, 17. Firthová 16:44,87, **19. Svobodová 16:52,11. — 28. Sujová 17:23,06.**

Přinášíme fotografické záběry čtyř nejlepších závodnic v běhu na 20 km Světového poháru žen v Novém Městě na Moravě, které jsou i v čele soutěže po její první polovině. První zleva vítězka Raisa Smetaninová, druhá Raisa Chvorovová (obě SSSR), třetí Norka Marit Myrmällová a čtvrtá Květa Jeriová (ČSSR)

Jak dál v přípravě mládeže

Dlouhodobá koncepce sportovního tréninku a raná specializace

Neustále rostoucí sportovní výkonnost a zvyšující se popularita a význam sportu na jedné straně, vrcholové výkony řady mladých sportovců na druhé straně vyvolaly novou vlnu zájmu o ranou specializaci dětí a mládeže. Tato vlna byla organizačně a institucionálně podpořena zřízením sportovních tříd, internátních sportovních škol a tréninkových středisek mládeže.

Toto vše je správné, vznikly podmínky pro dlouhodobou koncepci přípravy od začínajících dětí až po vrcholové sportovce. Ale v důsledku nových situací se však vytvořily některé tlaky, které vyústily ve zkrácené a jednostranné chápání rané specializace s řadou negativních důsledků.

Stojíme na prahu nového OH cyklu, hodnotíme a rekapitulujeme úspěchy a prohry minulých let a stavíme organizační a obsahové základy přípravy. Byly zpracovány ve všech disciplínách střednědobé plány přípravy pro OH cyklus 1980–1984 a roční tréninkové cykly 1980–81 a stanoveny závazné ukazatele objemu, intenzity a zaměření přípravy včetně mládežnických kategorií.

Hodnocení výsledků letošní sezóny se neobejde bez důkladného rozboru stavu v žákovských a zejména dorosteneckých kategoriích v jednotlivých lyžařských disciplínách. Chceme vyvolat diskuse o současném zaměření přípravy v ST, TSM, SVSM a pokusit se plánovitě a zaměřeně o odstranění stávajících nedostatků a využití existujících rezerv.

Smyslem tohoto příspěvku je právě upozornit na některé otázky, přispět k diskusím a nasměrovat řešení.

V současné době je zcela jednoznačné, že vysoká sportovní výkonnost v mezinárodním měřítku je závislá na míře talentu a racionální sportovní přípravě sportovce. K těmto předpokladům ještě neodmyslitelně patří psychická stabilita, odolnost vůči zátěži, snaha vyniknout apod.

Základem je dlouhodobá koncepce sportovní přípravy od mládeže až po vrcholovou výkonnost. Její nedílnou součástí je příprava mládeže, tzv. raná specializace. Prob-

lémy začaly vznikat asi před deseti roky, kdy se na nejvyšším světovém fóru začaly v řadě sportovců prozrazovat vynikající výkony dětí a mládeže. Jejich výkony byly zejména sdělovacími prostředky prezentovány jako něco zcela mimořádného.

To pochopitelně vyvolalo velmi silné snahy o následování, aniž se zkoumalo, že šlo především o sporty, kde převažuje technika, u dětí nejsou zcela uvědomovány psychologické zábrany, nebo že se jednalo o zcela mimořádné biologicky akcelerované jedince.

Zde začalo vznikat nesprávné chápání rané specializace, našlo výraz v tvrdé, jednostranné a specializovaně zaměřené přípravě a cílem dosáhnout vrcholných výkonů co nejdříve. Snaha po racionalizaci přípravy vedla často k odstranění všeho, co přímo nesloužilo rozvoji výkonnosti a ke zdůrazňování specializace. Přitom se obecně neukazuje obecná tendence ke snižování věkové hranice ve všech sportech — v lyžařských disciplínách rovněž ne.

**na POMOC
trenérům
A cvičitelům**

Existuje však řada v praxi ověřených zkušeností. Ukazuje se např., že v běhu na lyžích za posledních 15 let uspěli v dospělosti na vrcholných mezinárodních soutěžích ti běžci a běžkyňe, kteří se umístili na MEJ nebo MSJ mezi prvními deseti.

Z toho tedy vyplývá závěr: že ve věku 18–19 let je vysoká sportovní výkonnost v běhu na lyžích (která je podepřena jednak talentem, přípravou, ale i psychologickými a morálně volnými vlastnostmi) jedním z vážných předpokladů nejvyšší výkonnosti ve vrcholovém věku.

Víme, že ve sjezdovém lyžování vykazují nejlepší 18letí sjezdaři alpských zemí v průměru 15 FIS bodů, což odpovídá cca 50. pořadí v bodové listině FIS. To vytváří reálné předpoklady postoupit mezi 100 nejlepších jezdců.

Svým způsobem obdobná situace je i ve skoku na lyžích (i když jsem přesvědčen, že Collins je výjimka). V dnešní době mnozí 18–19letí skokani prokazují vysokou výkonnost. Pouze u několika z nich však můžeme hodnotit vysokou stabilitu výkonu.

Složitější je situace ve sdruženém závodě. Zde se velmi výrazně promítají dva hlavní faktory. Základním je skutečnost, že celkový výkon ve sdruženém závodě je výsledkem nikoliv běhu na jedné a skoku na druhé straně, ale právě výsledkem symbiózy vytrvalostních a rychlostně silových schopností. Druhým faktorem je skutečnost, že se ve světě oddělily sdruženářsky silné země od ostatních (kam patří i ČSSR) a dosažení a udržení úrovně výkonnosti je velmi obtížné. Jinak ovšem platí v plné míře to, co bylo řečeno u ostatních disciplín.

V čem je tedy problém? Domnívám se, že v tom, že dokážeme připravit žáky či dorostence velmi dobře a ti jsou úspěšní v mezinárodních soutěžích, jenom málo z nich se však objevuje na předních místech i v dospělosti. O tom svědčí výsledky nadějných sjezdařů na Interkritériu, nebo Trofeu Topolino v Monte Bondone, výsledky běžců a běžkyň, zvláště pak skokanů a sdruženářů v soutěžích socialistických zemí Družba. Přitom je známo, že úspěšnost účastníků soutěží Družby v seniorské reprezentaci SSSR a NDR je téměř 80–90 %, kdežto naše cca 40 %. Čemu lze tedy přičíst relativně dobré výsledky naší lyžařské mládeže? Při systematickém výčtu musíme vzít v úvahu tyto možnosti:

- do výběru přicházejí skuteční talenti a systém výběru je odhaluje,
- příprava co do objemu, intenzity i celkového zaměření odpovídá věkovému stupni i potřebě disciplíny v dlouhodobé koncepci,
- metodické vedení a celkové podmínky jsou na vysoké úrovni.

Petr Šimek patří k mladým perspektivním běžcům

Kdyby byly tyto předpoklady splněny, musela by být jiná situace v úspěšnosti těchto mladých nadějí v pozdějším věku.

Skutečnosti asi bude nejbližší, že díky skutečně dobrému metodickému vedení, velké podpoře převážně většiny rodičů a dostačujícím podmínkám plus zřejmě biologické akceleraci některých jedinců, ale především jednostranně specializované přípravě a jejímu zaměření na aktuální výkonnost sklízíme tyto „vavříny“.

Je tedy příprava ve střediscích mládeže a sportovních třídách špatná? Jestli ano, tedy v čem? Vyskytují se ohlasy o nedostatečných podmínkách, o přehnaně objemové přípravě a nutnosti podávat aktuální výkony. Jsou někte-

ré náměty na řešení, je potřeba se však podívat na vlastní práci a zamést před vlastním prahem. Jsem přesvědčen, že cca 250 tréninkových dní a 750 tréninkových hodin je nejen možné, ale je nutno splnit právě pro budoucí výkonnost. Převaha přípravy by však měla být ve všestrannosti, ve hrách, v doplňujících sportech a vůbec ve všeobecných prostředcích. Méně ve specializaci a zaměřením aktuální výkonnosti.

Budoucnost našeho lyžování, jeho úspěchy a celkový rozvoj je totiž v našich rukách. Jsme strůjci a podílíky tohoto budování a záleží na práci každého z nás.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Speciální vytrvalost v tréninku mladých běžců

Podle dostupných údajů je třeba s rozvojem speciální vytrvalosti začít v 15–16 letech. Ovšem speciální vytrvalost je vlastností komplexní a je založena na řadě komponent. Podle mínění většiny autorů jsou základními složkami dané vlastnosti rychlostní a silová vytrvalost. O velkém významu těchto vlastností hovoří celá řada autorů. Zvláště jsou důležité ve sportech, spojených s překonáváním doplňkového odporu. Rychlostní vytrvalost nejlepších běžců a rychlobruslařů - vytrvalců není překážkou dosahování vynikajících výkonů, protože sportovci na konci trati zpravidla ještě zvyšují tempo.

Zjistit vzájemný vztah mezi úrovní rozvoje rychlostní a silové vytrvalosti u sportovců v procesu přípravy je důležité nejen z hlediska teorie, ale i sportovní praxe. Bohužel však v dané otázce neexistuje jednotný názor. Jedni doporučují věnovat větší pozornost rozvoji rychlostní vytrvalosti, druzí přikládají větší význam rozvoji silové vytrvalosti.

Výše uvedené problémy byly základem pro provedení speciálního výzkumu, ve kterém byly vytyčeny následující úkoly: vyjádřit individuální sklony k projevu silové nebo rychlostní vytrvalosti, určit efektivnost rozvoje speciální vytrvalosti vzhledem k individuálním dispozicím.

Předpokládalo se, že rozvoj profilující vlastnosti speciální vytrvalosti značně zvýší její úroveň a zlepší sportovní výkon.

Výzkum probíhal za účasti lyžařů - běžců ve věku 14–16let. Experiment probíhal v přípravném období.

Metodika a organizace. Jako pedagogické testy charakterizující úroveň rozvoje rychlostní a silové vytrvalosti byla použita kontrolní cvičení používaná v tréninku lyžařů. Pro vyjádření úrovně silové vytrvalosti absolvovali sportovci desetkrát s maximální rychlostí 200m úsek se stoupáním 7–14°. Úroveň rychlostní vytrvalosti byla zjišťována analogickými testem na rovině. V obou měřeních byly zjišťovány tepová frekvence a frekvence kroků. Úroveň rozvoje speciální vytrvalosti byla zjišťována pomocí

běhu na standardní 5km trati v terénu. Pro určení úrovně rozvoje rychlosti byl využit běh na 200 m. Zásoba rychlosti (rozdíl mezi průměrným časem v testu a časem na 200m úseku) byla vyjadřována podle metodiky Ozolina a Zaciorského.

Úroveň funkčních možností byla zjišťována podle údajů lékařsko-biologických ukazatelů obsahujících: vitální kapacitu plic, statickou vytrvalost, hodnocení srdečně cévního systému podle indexu Ruffeho, registrace síly vdechu a výdechu, zkoušky se zadržením dechu při výdechu.

Dělení na skupiny se uskutečňovalo pomocí ukazatele určujícího úroveň zkoumaných vlastností (rychlostní a silové vytrvalosti) a nacházejícího se v mezích 10 % od jejich maximálních hodnot.

Do první skupiny byli zařazeni mladí sportovci, u kterých úroveň poklesu rychlosti při dávkované zátěži na rychlostní vytrvalost nepřevyšovala 10 %. Do druhé skupiny byli zařazeni sportovci, u kterých daný ukazatel při provádění testu na silovou vytrvalost rovněž nepřevyšil uvedenou hodnotu.

Při rozvoji speciální vytrvalosti bylo v první skupině 70 % objemu zátěže věnováno rozvoji rychlostní vytrvalosti a 30 % rozvoji silové vytrvalosti, ve druhé skupině byl poměr obrácený.

Základními prostředky při rozvoji rychlostní vytrvalosti byly: běh na úsecích od 200 do 1000 m, běh do kopce (sklon 1–3°), běh a imitace s vysokou rychlostí v terénu s převýšením 15–20 m na 1 km. Při rozvoji silové vytrvalosti byl zařazován běh do stoupání (8–16°), dlouhodobý krosový běh s imitací do stoupání v délce trvání 2–3 hodiny, běh na úsecích od 200 do 1000 m terénním s převýšením do 60 m na 1 km. Základní metoda tréninku — střídavá metoda, částečně byly používány metody opakovaná a intervalová.

Pro kontrolu intenzity zátěže byl u obou skupin používán sumátor tepu a kardiolider. Materiály výzkumu byly statisticky zpracovány podle metody Studenta.

Výsledky. Získané výsledky ukázaly, že provádění tréninkového procesu uvedeného zaměření přispívá značnému zvýšení pracovní kapacity sportovců obou skupin. Potvrzuje se to i kladnými změnami ve většině ukazatelů vyjadřujících úroveň připravenosti mladých sportovců (tabulka 1).

V první skupině byly největší změny zjištěny u zásoby rychlostní vytrvalosti, tj. v úrovni rozvoje vlastností, které byla v dané skupině vyhrazena vedoucí pozice. To také určovalo zlepšení sportovního výkonu.

Ve druhé skupině došlo k analogickým změnám, nehledě na to, že tréninkový program této skupiny byl zaměřen na rozvoj silové vytrvalosti, dosáhly tyto změny menších hodnot. Několikanásobně větší přírůstek ve výkonech u sportovců první skupiny je pravděpodobně možné vysvětlit tím, že zátěž rychlostního charakteru rychleji působí na úroveň získávání speciálních vlastností a sportovní formy.

Analýza údajů získaných v průběhu provádění testu na rychlostní vytrvalost ukázala kladné změny jak v první, tak i ve druhé skupině. Ovšem v první skupině mají tyto ukazatele vážnější charakter. Navíc úroveň poklesu rychlosti při překonávání jednotlivých úseků se v této skupině zmenšila z 8,5 na 4,3 % při současném zkrácení průměrného času v testu o 5,1 % ($t = 2,14$; $p = 0,01$). Ve druhé skupině tyto změny představovaly obdobně 13,3 a 8,6 procenta, při tom čas v testu byl zlepšen o 2,1 % ($t =$

Tabulka 1

Dynamika ukazatelů, charakterizujících úroveň připravenosti mladých lyžařů - běžců

Sledované ukazatele	Skupiny	Výchozí výsledky	Konečné výsledky	Rozdíly %	p
Rozvoj rychlosti 200 m, s	1.	31,7±0,22	31,0±0,18	2,4>	0,05
	2.	28,2±0,11	27,9±0,09	0,9>	0,05
Zásoba rychlostní vytrvalosti, s	1.	2,6±0,08	1,7±0,07	34,7<	0,05
	2.	3,0±0,05	2,7±0,04	10,0>	0,05
Zásoba silové vytrvalosti, s	1.	44,3±0,26	39,0±0,24	12,0<	0,05
	2.	36,8±0,18	33,7±0,17	8,5<	0,05
Zásoba speciální vytrvalosti, s	1.	24,1±1,09	20,9±0,84	13,3<	0,05
	2.	21,7±0,72	19,2±0,68	11,6<	0,05
Sportovní výkon v běhu na 5 km, min, s	1.	23,25±33,5	21,37±27,6	8,4<	0,05
	2.	20,59±19,6	19,39±16,8	6,8<	0,05

1,86; p 0,01). Frekvence kroků nepřímo charakterizující úroveň rozvoje rychlostní vytrvalosti byla vyšší u sportovců první skupiny.

Potvrzením toho, že dynamika ukazatelů v testu na rychlostní vytrvalost byla výraznější u sportovců první skupiny, jsou změny tepové frekvence, registrované v průběhu práce a v období zotavení. Rychlý návrat tepové frekvence a stálost její optimální úrovně jsou charakteristické pro sportovce dané skupiny. Ve druhé skupině byla zjištěna lepší dynamika ukazatelů v testu na silovou vytrvalost.

Výsledky lékařsko-biologických výzkumů potvrzují, že při rozvoji speciální vytrvalosti je vhodnější zaměřením tréninkového procesu na rozvoj vlastností typických pro individuální schopnosti sportovců. Na základě zjištěných změn bylo konstatováno, že ve všech ukazatelích, charakterizujících funkční stav organismu sportovců, byly v obou skupinách dosaženy kladné změny (tabulka 2).

V procesu výzkumu byl proveden křížový experiment. Při zpracování získaných výsledků byly zjištěny kladné změny v ukazatelích, charakterizujících úroveň rozvoje rychlostní, silové a speciální vytrvalosti, což přispívalo ke zlepšení sportovního výkonu. Ovšem statisticky významné změny se odhalit nepodařilo.

Závěry

1. Zaměření tréninkového procesu je nutné zvažovat bezprostředně v průběhu rozvoje speciální vytrvalosti, zejména při přípravě mladých lyžařů - běžců.

2. Byly kvantifikovány individuální dispozice k projevu rychlostní a silové vytrvalosti, což v podstatě určuje nový přístup k otázce rozvoje speciální vytrvalosti u mladých sportovců.

3. V případě souladu tréninkového programu s individuálními dispozicemi sportovců pro rozvoj speciální vy-

Tabulka 2

Lékařsko-biologické ukazatele, vyjadřující úroveň rozvoje základních funkčních systémů organismu mladých sportovců

Sledované ukazatele	Skupiny	Výchozí výsledky M±m	Konečné výsledky M±m	Rozdíly % p
Vitální kapacita plic, ml	1.	3667±64,07	3839±55,16	4,6>0,05
	2.	4065±43,36	44,32±43,77	9,0>0,05
Zkouška zadrženi dechu, s	1.	32,2±0,83	39,2±0,72	21,7<0,05
	2.	32,2±0,74	41,9±1,02	30,4<0,05
Index Ruffeho	1.	3,82±0,13	1,56±0,20	59,2<0,05
	2.	1,4±0,13	0,94±0,18	32,9<0,05
Síla vdech dýchacích svalů	1.	68,5±1,19	83,9±1,44	22,5<0,05
	2.	66,2±1,34	108,5±2,03	63,8<0,05
výchdech	1.	50,3±1,17	55,7±1,48	10,7>0,05
	2.	60,7±1,19	80,3±1,92	32,3<0,05
Statická vytrvalost	1.	44,5±1,17	58,2±1,21	30,7<0,05
	2.	39,4±1,36	48,1±1,22	22,1>0,05

trvalosti bude efekt ve smyslu dosažení vysoké úrovně mnohem vyšší. To také potvrzují významné rozdíly ukazatelů, charakterizujících základní tělesné vlastnosti a sportovní výkon.

(Překlad článku G. A. Chisanfova Výzkum vlivu profilující vlastnosti speciální vytrvalosti na výsledky mladých lyžařů. — Teoria i praktika fizičeskoj kultury 1978/12)

O významu volního úsilí v přípravě lyžaře běžce

Vrcholový sport, jako nezbytná nadstavba masového a výkonnostního sportu, vyžaduje dnes stále větší podíl vědy a vědeckých týmů v přípravě, realizaci i kontrole tréninkového procesu a soutěží. Řízení a zkvalitňování tohoto procesu vyžaduje konfrontaci praktických poznatků trenérů a sportovců s novými poznatky, které mohou poskytovat různé aplikované vědecké obory. Jedině dlouhodobá, systematická, plánovitě a vědecky řízená příprava může zajistit splnění vysokých sportovních cílů. Získané poznatky v oblasti vrcholově prováděného sportu lze mnohdy zpětně aplikovat do oblasti výkonnostního a masového sportu.

Jednou z vědních disciplín, která by mohla objasnit řadu málo známých jevů a tím dát nové impulsy trenérské práci, je psychologie sportu. Konkrétně v běhu na lyžích nemá psychologická příprava u nás doposud odpovídající místo. Je to dáno mnohdy podceňováním ze strany trenérů a závodníků, především však tím, že mnoho otázek psychologické přípravy speciálně pro běh na lyžích nebylo dosud zpracováno.

Běžec na lyžích je při každé soutěži vystaven nejrůznějším vlivům, které působí na jeho psychiku. Přitom je požadována stabilita jeho výkonu za rozmanitých situačních proměnných jak objektivních, jako je např. mlha, vítr, sněžení, mráz atd., tak i subjektivních — psychická odolnost vůči zátěži, regulace předstartovního stavu, schopnost koncentrace na výkon, dobré rozvržení tempa atd., ale i vyloženě negativních, jako je např. nevhodné vylosování, nesprávná volba vosku atd. S tím vším se musí běžec vyrovnat, chce-li dosáhnout dobrého výsledku.

Z psychologického hlediska vystupuje dlouhotrvající zátěž (30–150 min., resp. 10–50 km běhu) jako stresový činitel, který ovlivňuje s přibývajícím časem koordinační stránku pohybů, což se negativně odráží v technice běhu a tím v ekonomičnosti celého projevu lyžaře běžce. S uběhnutými kilometry v ostrém tempu narůstá únava a s ní spojené subjektivně nepříjemné pocity (bolest), které nutí lyžaře ke zvolnění tempa běhu. Překonávání některých obtíží je doprovázeno změnami v psychické sféře lyžaře, což se projevuje především ve snížení intenzity vědomí, jež je možno zejména v déletrvajících závodech přičíst na vrub i vzrůstající hypoglykémii, vzrůstu laktátu v krvi atd. Sportovec ztrácí jasnost vjemů, myš-

lení, slabne paměť, zpomalují se reakce, snižuje se pozornost. Porucha pozornosti se týká především jejího objemu, narušena je její stálost, koncentrace i schopnost jejího rozdělení. S rostoucí únavou bývá pozornost stále více zaměřena k vnitřnímu stavu lyžaře, což se navenek projevuje ve zhoršené orientaci prostorové a časové.

Současně však každý závod vyžaduje od lyžaře běžce, aby v nasazeném tempu nepovoloval, ale podle taktických záměrů, které jsou odvislé i od momentální situace, jej naopak dovedl vystupňovat. Setrvání ve vysokém tempu i v závislosti na měnících se podmínkách (kvalita sněhu, převýšení atd.) klade na běžce značné nároky jak fyzické, tak i psychické. Je třeba si připomenout, že nejlepší výkon, kterého závodník může dosáhnout, se rovná jeho fyziologickým možnostem — resp. je limitován jeho fyziologickými hranicemi. Ve skutečnosti však nikdy není této hranice dosaženo, ale vždy se aktuální výkon lyžaře běžce této hranici pouze přibližuje, tak jak to umožňuje jeho psychická odolnost vůči zátěži, nebo do jaké míry dokáže zapojením volního úsilí potlačit nepříjemné pocity, které se v průběhu realizace výkonu objevují a stupňují. Už samotné empirické zkušenosti získané pozorováním nasvědčují, že míra či hranice psychické odolnosti je u každého lyžaře jiná.

Je patrné, že má-li sportovec dosáhnout maximálního výkonu, musí se co nejlíže dostat ke své fyziologické mezí, to znamená co nejvíce potlačit účinek psychické bariéry v realizaci výkonu. Jedním ze způsobů, jak se tomuto ideálnímu teoretickému stavu přiblížit, je provádět výkon v optimálním psychickém stavu (úroveň aktivity). Toho je možno dosáhnout vhodnou přípravou před závody. Tento způsob, který je v oblasti psychologické sportovní přípravy nejvíce žádaný, pomáhá sportovci aktuálně a jeho vliv je krátkodobý. Dlouhodobě působící způsob je ten, který začíná již ve vlastním tréninkovém procesu a je postaven tak, že jeho obsah klade značné nároky na psychiku sportovce, rozvíjí jeho schopnost zapojovat volní úsilí a překonávat subjektivně nepříjemné pocity, které se v průběhu takto zvolených tréninkových zátěží nutně dostávají. V podstatě jde tedy o to, aby v průběhu tréninku, vedle adaptace na stresy fyzické, docházelo k soustavné adaptaci i na psychické stresy — to jest subjektivně nepříjemné překonávání únavy a bolesti.

Již z výše uvedeného vyplývá, že psychická odolnost vůči zátěži, kvantita i kvalita do činnosti zapojeného volního úsilí je individuální a že lze sotva počítat s tím, že co je rozvojovým činitelem jednomu lyžaři, bude stejnou mírou pomáhat i závodníkovi druhému.

Způsob, jak nalézt vhodnou cestu ke zvýšení psychické odolnosti a individualizaci tréninkových obsahů, vede přes diagnostiku volního úsilí a nalezení vztahů mezi psychickými vlastnostmi lyžaře, volním úsilím a výkonem lyžaře běžce. Psychologická příprava lyžaře musí mít jasně určené úkoly, musí vycházet z charakteru tréninku a úrovně sportovní připravenosti závodníka. Zároveň však musí brát zřetel na individuální vlastnosti jeho osobnosti.

V naší lyžařské praxi jsme svědky více méně empirického přístupu k otázkám psychologické připravenosti. Pokud lze o psychologické přípravě mluvit, potom se omezuje zpravidla pouze na formování stavu psychické připravenosti těsně před soutěží. Jedná se většinou o regulaci předstartovních stavů, výjimečně i za pomoci autogenního tréninku či jógy, a o pokusy o navození určité motivace podle významu soutěže. Psychologická příprava, prováděná již v průběhu tréninkového procesu je velice řídkým jevem. Přitom právě zde jsou největší možnosti dlouhodobého působení na formování psychiky sportovce. Zejména námi sledovaná otázka rozvoje volních dispozic má své těžiště především v průběhu sportovní přípravy. Známý sovětský lyžařský odborník I. G. Ogorcov se dokonce domnívá, že neschopnost mobilizovat vůli k překonávání překážek je ve většině případů základní příčinou stagnace výkonnostního růstu.

Dosažení určitého výkonu představuje pro sportovce vždy jistou námahu. Přitom musí projevit větší nebo menší mobilizaci volního úsilí. Získané výsledky výzkumu u lyžařů běžců z posledních let opravňují k tvrzení, že existuje přímá vazba volního úsilí — sportovní výkon. V podmínkách vlastní sportovní soutěže se tato vazba pravděpodobně ještě prohlubuje. Příznáme-li podíl volního úsilí na výkonu běžce, musíme se potom zabývat otázkou jakým způsobem rozvíjet schopnost vysokého zapojení vol-

ního úsilí. Je nepochybné, že těžiště psychické přípravy je v tréninkovém procesu a že trénink je třeba modelovat nejen na základě fyzického stavu sportovce, ale i s přihlédnutím k jeho psychickým předpokladům.

Pro vrcholový sport je individualizace tréninkových postupů právě s přihlédnutím jak k akutním, tak i k dlouhodobým psychickým stavům, nezbytností. Přitom rozvoj volního úsilí nelze oddělovat od rozvoje ostatních složek lidské psychiky, neboť sportovní činnost není pouhé tréninkové zatěžování, ale i morální výchova osobnosti sportovce.

Vědomé překonávání překážek, jako organizovaný a účelově zaměřený proces volní přípravy, je hlavním prostředkem volního zdokonalování osobnosti lyžaře běžce. Je pravda, že i když nebudeme vědomě využívat možnosti rozvíjet volní úsilí, tak přesto se bude u sportovce v nějaké míře rozvíjet, neboť ve sportovní přípravě vrcholového lyžaře běžce jsou pochopitelně vždy obsaženy překážky různé obtížnosti. Ovšem živelnost a neorganizovanost zde nemohou přinést žádoucí efekt. Fyzická a psychická adaptace na velké množství nejrůznějších zátěžových situací jsou principem sportovní přípravy. Je pravidlem, že malé zátěže nepřispívají k rozvoji a naopak neúměrně velké zátěže vedou až k přetížení a selhání.

Otázka metodiky volní přípravy je jistě složitá a trenér, který nemá k dispozici základní teoretická východiska, je odkázán pouze na vlastní zkušenosti a nebo na experimentaci. Jak vyplývá z řady teoretických prací, lze stupeň psychické odolnosti (adaptace na subjektivně nepříjemné pocity) zvyšovat speciálně upravenou přípravou. Že se jedná především o zapojení co největšího volního úsilí, je zřejmé. Je to cesta, kterou lze překonávat ty vnitřní bariéry, které brání sportovci v podání co největšího výkonu. Základní koncepce volní přípravy je složitá mimo jiné i tím, že je zde nutným předpokladem individualizace vzhledem k osobnosti sportovce, byť byla vázána na běžné tréninkové prostředky.

PhDr. ANTONÍN KLAZAR

Niekoľko poznámok k prevádzke lyžiarskych stredísk

V súčasnej dobe pri kompletizácii zariadení cestovného ruchu vo svete sa tieto stávajú zložitým problémom. Je potrebné riešiť veľmi zložité problémy, technicky rozdielne, ale na seba naväzujúce tak, aby tvorili komplex služieb, ktoré je potrebné poskytnúť návštevníkom zimného strediska. I pri budovaní malých zariadení je perspektívne potrebné uvažovať s doriešením všetkých zariadení nutných pre normálnu prevádzku strediska s proporcionálnym prihliadnutím na veľkosť a význam strediska.

Je to rozmiestnenie horských dopravných zariadení, vlekov, alebo vhodnej lanovky. Tieto je potrebné umiestniť tak, aby menej výkonné zariadenia sa nepostavili na miesta, kde je perspektívne možné postaviť a prevádzkovať výkonné zariadenia.

Základným predpokladom je prístup návštevníkov do strediska, alebo k horským dopravným zariadeniam. Významnou úlohou je málokolízny príchod áut a autobusov, vybudovanie autoparkoviska, rozšírenie cesty pre možnosť odstavenia áut. Rozhodujúce je najmä rozšírenie parkovísk s návaznosťou na zvyšovanie návštevnosti, alebo s možnosťou riešenia miestnej dopravy.

Jednou z neinvestičných zariadení, ktoré môžu zlepšiť pobyt a pohodu návštevníkov, je organizácia a usmerňovanie príchodu k nástupišťami na HDZ. Ďalej je to umiestnenie pokladne, úpravy sklonu prístupu k vlekom, stav podláh na lanovkách a pod.

Povinnosť prevádzkovateľa nekončí len bezprostredným výstupom, alebo aj odchodom z HDZ na lyžiarsky svah. Urobiť aspoň minimálne opatrenia, aby sa vo víkendové dni aspoň čiastočne zlepšili niekde až neúnosné problémy pri HDZ.

Jednou z možností zlepšiť celkovú situáciu je umelé zasnežovanie svahov. Ak sa snažíme v našom období o racionalizáciu, umelé zasneženie je jednou z dostupných foriem ako zaviesť racionalizáciu v cestovnom ruchu. Umelým zasnežením sa urýchli a predĺži prevádzka na technickom zariadení. Zlepší sa jeho ekonomičnosť ako HDZ, tak i ostatných zariadení v stredisku. Rozšíri sa poskytovanie služieb, umožní sa návštevníkom ako aj športovcom kvalitnejší tréning. Vo svete sa prakticky vo všet-

kých významných strediskách vyrába umelý sneh. Najviac je výroba umelého snehu rozšírená v USA, napr. v NSR sa vyrába sneh na 80 miestach.

Na umelom svahu sa lepšie lyžuje, dlhšie vydrží a vložená investícia je rýchlo návratná.

Pre vytvorenie lepších podmienok pre lyžovanie je nutné budovať a upravovať lyžiarske trate a svahy. K ich budovaniu je potrebné pristupovať veľmi zodpovedne, lebo je to značný zásah do prírodného prostredia a práce sú veľmi nákladné. Každý zásah je potrebný urýchlene reaktivovať. Čím sa vykoná skôr, je účinnejší a lacnejší. Na upravovaných tratiach je nutné sa vysporiadať s vodou [povrchovou, dažďovou, spodnou, podmáčaním, vody z okolia upravovanej trate].

Zazelenenie sa musí vykonať bezprostredne po úpravách tak, aby sa zabezpečilo rýchlejšie vzkĺčenie semena, než prídu privalové dažďové vody. Je potrebné v pôde zachovať mio- a mikroelementy, ktoré i po ich zachovaní treba zlepšovať. Po úspešnom ozelenení je nutné sa o tratu a svahy pravidelne starať.

S úpravou svahov a zjazdoviek je potrebné započáť v letných mesiacoch a tieto potom robí od napadnutia snehu počas celú zimu.

So zvyšujúcou sa návštevnosťou sa zvyšuje i počet úrazov na lyžiarskych tratiach. Je potrebná všeobecná disciplinovanosť pri pohybovaní sa v horách. Je nutné dodržiavať vydané úpravy, informácie v jednotlivých strediskách, používať také trate a svahy, ktoré zodpovedajú zdatnosti toho ktorého lyžiara. Na vznik úrazov vplyva veľa činiteľov, ktoré sú v zásade rovnaké u nás i v zahraničí, sú to nedisciplinovanosť, vplyv alkoholu, nedostatočné ovládanie techniky lyžovania, nedostatočná kondícia, strácanie kontroly nad jazdou, zlá koncentrácia, zlé nastavenie bezpečnostného viazania, vplyv prostredia (výška, sneh, vzduch, silné slnko), neupravenosť trate, zlý príklad, ktorý často vyvolávajú domáci lyžiari. Je potrebné z našich svahov odstrániť brutalitu jednotlivcov voči užívateľom svahov — lyžiárom a tak odstrániť jednu z príčin úrazov a tým aj zlej pohody z našich hôr.

Ing. LADISLAV HARVAN, CSc.

Jizerská padesátka s rekordními časy

Poslední lednovou neděli Jizerské hory opět prodělávaly nápor vyznavačů lyžování a dlouhých tratí. Již 14. ročník Jizerské padesátky uspořádala Lokomotiva Liberec a její obětaví organizátoři přivítali na startu 5653 mužů a 781 žen ze všech krajů republiky a také z Itálie, Jugoslávie, NDR, NSR, Polska, Rakouska, Sovětského svazu, Švédska a Švýcarska. Z malého závodu vyrostla velká manifestace milovníků bílé stopy s nenapodobitelnou atmosférou.

I tentokrát přijeli na Jizerskou padesátku - Memoriiál expedice Peru závodníci a závodnice ze všech sportovních odvětví, kteří si chtěli prověřit svou fyzickou zdatnost, ale také lyžaři vrcholové výkonnosti. Ti se také přičinili o nové traťové rekordy. Byl to 27letý František Šimon z armádního střediska vrcholového sportu Dukly Liberec, bojující o návrat do reprezentačního družstva, a členka vrcholového střediska RH Jablonec nad Nisou 24letá Zdenka Janovská. V závodě mužů i další dvě místa patřila lyžařům liberecké Dukly Františku Chládkovi a Michalu Georgievovi. V ženách na 21kilometrové trati překvapila osmnáctiletá Polka Eleonora Zienkiewiczová z Jelení Góry druhým místem před zkušenou čtyřicetiletou bývalou reprezentantkou NDR Gudrun Schmidtovou, která startovala v Jizerské padesátce již poesté. Velké ovace sklídila v cíli držitelka bronzové medaile ze ZOH 1972 v japonském Sapporu Helena Balatková-Šikolová, matka dvou dětí, která obsadila čtvrté místo.

ŘEKLI V CÍLI

„Je to velký závod,“ prohlásil vítěz František Šimon, který startoval v Jizerské padesátce poprvé. „Běžel jsem v čele od startu do cíle, očekával

jsem, že největším soupeřem bude olympionik NDR Deckert. Pěkná trať byla dobře upravena, organizátoři liberecké Lokomotivy zasluhují pochvalu. Bývalý reprezentant Jan Fajstavr a masér liberecké Dukly Jiří Heyland mi připravili perfektní občerstvení.“

„Na druhé místo před Georgieva jsem se vypracoval dva kilometry před cílem. Uvědomil jsem si, že je to velká příležitost, neboť jsem měl dostatek sil v závěrečné fázi závodu,“ připomněl František Chládek. „Velmi si cením druhého místa v tomto velkém závodě.“

„V posledních kilometrech jsem prodělával krizi,“ přiznal Michal Georgiev. „Chládek si lépe rozdělil síly a měl výborný závěr.“

„Velmi ci cením tohoto úspěchu,“ řekla vítězka závodu žen Zdenka Janovská. „Škoda, že Jizerská padesátka bývá před mistrovskými závody a řada dalších předních lyžařek se jí nemůže zúčastnit. Je velkým zážitkem a budu na ni dlouho vzpomínat.“

„Loni jsem byla devátá, letošní druhé místo je mým dosavadním největším úspěchem,“ prohlásila Polka Eleonora Zienkiewiczová. „Masové lyžařské závody jsou velkým zážitkem. Také polský Piast se těší velké pozornosti startujících.“

„Zopakovala jsem loňské třetí místo,“ zdůraznila Gudrun Schmidtová. „Na Jizerskou padesátku se vždy velmi těším. Mám zde již celou řadu známých soupeřek, s nimiž se setkávám na startu. Oceňuji velmi dobrou organizaci závodu.“

„Přijel jsem na Jizerskou padesátku bez přípravy,“ poznamenal nejúspěšnější zahraniční závodník Švýcar Giuseppe Dermon, který skončil dvanáctý. „Jsem však rád, že jsem byl při tom.“ Dermon loni na švédském populárním Vasově běhu obsadil 33. místo.

NĚKOLIK ZAJÍMAVOSTÍ

Stejně jako v posledních ročnicích, ani tentokrát závodu příliš nepřálo počasí. V sobotu na hřebenech Jizerských hor vystoupila teplota nad nulou a ve stopě se utvořilo nepříjemné „mýdlo“. V neděli ráno mírně mrzlo (-2 stupně C), padal drobný sníh a v některých úsecích byla hustá mlha. Závodníci se však dovedli vyrovnat s nepříznivými podmínkami.

Vítěz závodu mužů Šimon kromě poháru ministra vnitra ČSR Josefa Junga z rukou peruánského chargé d'affaires Gustava Ottera převzal symbolickou cenu — na černém kameni z Huascaranu pár lyží s holemi a květy protěže ze stříbra — z místa

V závodě žen vavřínový věnec patřil Zdence Janovské (RH Jablonec)

tragédie čs. horolezců v Andách. Zdena Janovská se stala vítězkou poháru předsedy vlády ČSSR Lubomíra Štrougala.

Na úspěšné organizaci závodu se podílelo 780 obětavých dobrovolných organizátorů. Plynulou dopravu závodníků z Liberce a Jablonce do Bedřichova a zpět zajišťovalo 65 autobusů, přisun na občerstvovací stanice nákladní auta a dodávkové vozy. Zasluhou příslušníků Veřejné bezpečnosti měla doprava hladký průběh. Pět občerstvovacích stanic se pečlivě staralo o účastníky Jizerské padesátky. Mimo jiné bylo připraveno 14 000 litrů čaje, 450 kg párků, 670 kg chleba, 2750 litrů polévky, 750 kg pomerančů a další potraviny.

Při loučení v Bedřichově závodníci se těšili na setkání v příštím 15. ročníku Jizerské padesátky, která se významně zapsala do historie čs. lyžování.

50 km muži: 1. František Šimon 2:35:26, 2. František Chládek 2:39:16, 3. Michal Georgiev (všichni Dukla Liberec), 4. Ing. Zdeněk Böhm 2:47:35, 5. Vladimír Erlebach (oba RH Jablonec) 2:47:35, 6. Vladimír Junek (Sokol Studenec) 2:49:31, 7. Balatka (RH Jablonec) 2:50:05, 8. Zuzánek (Sokol Valteřice) 2:50:25, 9. K. Nývlt (RH Jablonec) 2:50:56, 10. Ulvr (Sokol Nová Paka) 2:52:09, 11. Spulák (Ještěd Liberec) 2:52:11, 12. Dermon (Švýcarsko) 2:52:31, 13. Č. Kožíšek (Seba Tanvald) 2:54:33, 14. Zbroj (VŠST Liberec) 2:54:35, 15. Kunc (Slavia FEL Praha) 2:55:07, 16. Voldřich (Šumavan Vimperk) 2:55:08, 17. Wolf (NDR) 2:56:20, 18. Ing. Hofmann (Lokomotiva Trutnov) 2:56:24, 19. Vancl (Lokomotiva Liberec) 2:56:30, 20. Winter (NDR).

21 km ženy: 1. Zdenka Janovská (RH Jablonec) 1:14:18, 2. Eleonora Zienkiewiczová (Polsko) 1:20:49, 3. Gudrun Schmidtová (NDR) 1:21:12, 4. Helena Balatková-Šikolová (Elitex Jablonec) 1:21:33, 5. Sigríd Klingeová (NDR) 1:21:54, 6. Taňa Bláhová (Chemická Ústí n. L.) 1:22:12, 7. Schreiberová (NDR) 1:22:42, 8. Smržová (LIAZ Jablonec) 1:23:03, 9. Volná (RH Jablonec) 1:23:35, 10. Weberová (NDR) 1:24:17.

JAROSLAV TROUSIL

Vítěz Jizerské padesátky František Šimon (Dukla Liberec) po doběhnutí do cíle

Souboj Stenmark - Phil Mahre vrcholí

Teprve březnová závěrečná část rozhodne o vítězi Světového poháru ve sjezdových disciplínách. Vrcholí v ní souboj trojnásobného vítěze křišťálového globusu čtyřadvacetiletého Švéda Stenmarka se stejně starým Američanem Philem Mahrem. Ten v posledním únorovém slalomu ve švédském Aare před rekordní návštěvou 17 500 diváků připravil Stenmarkovi první porážku v SP na domácím sněhu zásluhou skvělé jízdy ve druhém kole.

ZAJÍMAVÝ ZÁVĚR SVĚTOVÉHO POHÁRU

Po téměř třítydenní přestávce čekaly účastníky „lyžařského cirkusu“ v březnu čtyři obří slalomy, dva slalomy, dva sjezdy a paralelní slalom, který se však nezapočítával do SP, v americkém Aspenu, japonském Fururu, bulharském Borovci a jugoslávské Kranjské Góře. Stenmark byl v čele s 260 body před P. Mahrem 219 b., ale situace ještě nebyla jasná. Teoreticky Američan mohl získat ještě 88 bodů, kdyby vyhrál všechny slalomy a obří slalomy. Měl příležitost ještě bodovat ve sjezdu. Stenmark měl v závěru soutěže možnost získat jen pět bodů. Maximální počet 125 vybojoval již v obřím slalomu, ve slalomu dosud 120. Kromě toho startem ve sjezdu v Kitzbühelu si připsal 15 bodů v kombinaci.

Pro P. Mahra je naděje připojit další body ve sjezdu (dosud v této disciplíně si připsal na své konto 10 b.). V šesti slalomech a obřích slalomech musel by kupříkladu obsadit pět druhých míst, aby překonal maximálně možný počet 265 bodů Stenmarka. Dvě prvenství ve slalomu (dosud jedno vítězství a jedno druhé místo) a tři třetí pořadí v obřím slalomu (zatím jedno třetí a dvě čtvrtá místa) by v konečném efektu znamenala jen 264 bodů.

V soutěži žen Švýcarka Marie-Theres Nadigová devět let po dobytí dvou zlatých olympijských medailí v Sapporu stojí před svým prvním vítězstvím ve Světovém poháru. Nadigová v letošní sezóně v osmi závodech SP vybojovala prvenství a již zvítězila ve sjezdu a kombinaci Světového poháru. Po únorové části s 273 body byla přesvědčivě v čele soutěže před svou krajankou Erikou Hessovou (vítězku slalomu SP 1980 a 1981) 201 b. a obhájkyní trofeje, dvojnásobnou olympijskou vítězku v Lake Placidu Hanni Wenzelovou (Licht.) 188 b. O vítěze obřích slalomů SP se rozhodne mezi Američankou Tamarou McKinneyovou 84 b., Nadigovou 82 a Christou Kinshoferovou (NSR) 63 b. Ženy v březnové části musely absolvovat tři obří slalomy, dva slalomy a jeden sjezd kromě paralelního slalomu při finále SP v Kranjské Góře, který se nejede o body SP.

DOBŘE VÝSLEDKY CHARVÁTOVÉ — ZRANĚNÍ ŠOLTÝSOVÉ

Z čs. reprezentantů v závěru ledna a v únoru byla nejúspěšnější Olga Charvátová. Nejcennější bylo její čtvrté místo ve slalomu ve Zwieselu a šesté v kombinaci tohoto slalomu a sjezdu v Haus im Ennstal. Dále bodovala v obřím slalomu v Les Gets (13. místo), ve Zwieselu (19.) a v Mariboru (13.). Jana Šoltýsová v Megève vybojovala další body ve

sjezdu dvanáctým pořadím. V Haus im Ennstal při tréninku 6. února si odtrhla křížný vaz od kosti na levém kolenně a podrobila se operaci u vynikajícího rakouského specialisty dr. Höfeleho. Znamenalo to ovšem předčasné ukončení letošní sezóny, která byla pro Šoltýsovou v první části tak úspěšná. Pobytu v nemocnici využila také k operaci menisku na pravé noze. Domů se vrátila s nohou v sádře a lékařským verdiktem, že za čtyři měsíce jí vytáhnou šrouby a trénovat bude moci začít znovu koncem června nebo začátkem července. Její neúčast v závěru Světového poháru bude čs. lyžování citelně postrádat. Z mužů Bohumír Zeman získal body za osmnácté místo ve slalomu ve Wengen, potom se mu však nedařilo a vrátil se domů dříve než bylo plánováno.

V Poháru národů po 55 hodnoceních před březnovou částí bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Švýcarsko 1322 b., 2. Rakousko 1045, 3. USA 987, 4. Itálie 639, 5. NSR 600, 6. Francie 436, 7. Lichtenštejnsko 417, 8. Švédsko 358, 9. Kanada 303, 10. SSSR 295. — V Soutěži družstev mužů (po 28 hodnoceních) vede Rakousko se 792 body před Švýcarskem 541 a USA 385. Následují: 4. Švédsko 358, 5. Itálie 293, 6. SSSR 255, 7. Jugoslávie 200, 8. Kanada 199, 9. Lichtenštejnsko 182, 10. Norsko 131 b. — V soutěži kolektivů žen (27 hodnocení) je v čele Švýcarsko se 781 body. Následují: 2. USA 602, 3. NSR 517, 4. Francie 418, 5. Itálie 346, 6. Rakousko 253, 7. Lichtenštejnsko 235, 8. CSSR 127, 9. Kanada 104, 10. Norsko 62 b.

Ve Světovém poháru mužů po únorové části (28 hodnocení) je pořadí v první desítkě: 1. Stenmark (Švéd.) 260, 2. P. Mahre (USA) 219, 3. Müller (Švýc.) 140, 4. Žirov (SSSR) 117, 5. S. Mahre (USA) 112, 6. Křižaj (Jug.) 111, 7. Orlainsky, Weirather (oba Rak.), Wenzel (Licht.) a Podborski (Kan.) všichni 105 b. — Světový pohár žen (27 hodnocení): 1. Nadigová 273, 2. Hessová (obě Švýc.) 201, 3. Wenzelová (Licht.) 188, 4. Peleňová (Fr.) 167, 5. Kinshoferová 165, 6. I. Epplová (obě NSR) 162, 7. Cooperová (USA) 159, 8. Serratová (Fr.) 143, 9. McKinneyová 135, 10. Nelsonová (obě USA) 127 b.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

MUŽI

Sjezd 24. ledna ve Wengen (délka tratě 4296 m, výškový rozdíl 1020 m): 1. Bürgler (Švýc.) 2:27,91, 2. Weirather (Rak.) 2:28,27, 3. Podborski (Kan.) 2:28,46, 4. Makejev 2:28,91, 5. Cyganov (oba SSSR) 2:28,92, 6. Cathomen (Švýc.) 2:29,17, 7. Klammer 2:29,18, 8. Walcher 2:29,21, 9. Höflehner 2:29,22, 10. Wirsberger (všichni Rak.) 2:29,25, 11. Patterson (USA) 2:29,39, 12. Heinzer 2:29,40, 13. Vesti 2:29,60, 14. Josi 2:29,66, 15. Räber (všichni Švýc.) 2:29,82.

Slalom 25. ledna ve Wengen (výškový rozdíl 155 m, v obou kolech 55 branek): 1. Křižaj (Jug.) 1:34,27 (46,77 a 47,50), 2. Girardelli (Luc.) 1:34,69 (46,67 a 48,02), 3. Stenmark (Švéd.) 1:34,84 (45,94 a 48,90), 4. Žirov (SSSR) 1:35,23 (46,41 a 48,82), 5. De Chiesa (It.) 1:35,29 (46,72 a 48,57), 6. Orlainsky (Rak.) 1:35,31 (46,85 a 48,46), 7. Strand (Švéd.) a S. Mahre (USA) oba 1:35,41, 9. Frommelt (Licht.) 1:35,46, 10. Halsnes (Nor.) 1:35,50, 11. P. Mahre (USA) 1:35,76, 12. Gaspoz (Švýc.) 1:35,80, 13. Gros (It.) 1:35,93, 14. Kaiwa (Jap.) 1:36,04, 15. Gruber (Rak.) 1:36,08. — **18. Zeman (CSSR) 1:36,34 (46,82 a 49,52).**

Obří slalom 26. ledna v Adelbodenu (výškový rozdíl 375 m, 59 branek): 1. Stenmark 2:45,00 (1:20,22 a 1:24,78), 2. Orlainsky 2:46,70 (1:21,28 a 1:25,42 a Strel (Jug.) 2:46,70 (1:20,99 a 1:25,71), 4. Lüthy (Švýc.) 2:46,71 (1:21,42 a 1:25,29), 5. Halsnes (Nor.) 2:46,75 (1:21,67 a 1:25,08), 6. Zurbriggen 2:46,88 (1:21,53 a 1:25,35), 7. Fournier (oba Švýc.) 2:46,93, 8. P. Mahre (USA) 2:47,41, 9. Wenzel (Licht.) 2:47,61, 10. Nöckler (It.) 2:47,72, 11. Kuralt (Jug.) 2:48,15, 12. Skajem (Nor.) 2:48,39, 13. Jakobsson (Švéd.) 2:48,50, 14. Gubser (Švýc.) 2:49,00, 15. Ortner (Rak.) 2:49,12. — **30. Zeman 2:51,80.**

Sjezd 31. ledna ve Sv. Antonu (délka tratě 3550 m, výškový rozdíl 996 m): 1. Weirather 1:59,67, 2. Wirsberger 1:59,73, 3. Podborski 2:00,15, 4. Pfaffenbichler 2:00,18, 5. Walcher (oba Rak.) 2:00,30, 6. Cathomen (Švýc.) 2:00,81, 7. Heinzer (Švýc.) 2:00,86, 8. Wenzel 2:01,03, 9. Makejev (SSSR) 2:01,05, 10. Nachbauer (Rak.) 2:01,06, 11. Höflehner 2:01,10, 12. Plank (It.) 2:01,15, 13. Räber (Švýc.) 2:01,21, 14. Enn (Rak.) 2:01,42, 15. Klammer a Josi oba 2:01,43.

Slalom 1. února ve Sv. Antonu (výškový rozdíl 210 m, 67 branek): 1. Stenmark 1:40,94 (51,42 a 49,52), 2. P. Mahre 1:41,06 (50,75 a 50,31), 3. Halsnes 1:41,62 (50,91 a 50,71), 4. Andrejev (SSSR) 1:41,64 (51,76 a 49,88), 5. Ortner (Rak.) 1:41,95 (50,65 a 51,30), 6. Sörl (Nor.) 1:41,97 (51,06 a 50,91), 7. De Chiesa 1:41,98, 8. Křižaj 1:42,03, 9. Strand 1:42,05, 10. Kaiwa 1:42,07, 11. Nöckler 1:42,42, 12. Gruber 1:42,67, 13. Žirov 1:42,72, 14. Lüthy 1:42,88, 15. Skajem 1:42,90.

Kombinace ve Sv. Antonu: 1. P. Mahre 15,13, 2. Plank 66,68, 3. Renoth (NSR) 91,51, 4. Hole (Nor.) 113,29, 5. Mollin (Bel.) 155,66. Bylo hodnoceno jen pět závodníků.

Slalom 8. února v Oslo (délka tratě 492 m, výškový rozdíl 142 m, v obou kolech 60 branek): 1. Stenmark 1:32,51 (46,63 a 45,88), 2. Fjällberg (Švéd.) 1:33,09 (46,82 a 46,27), 3. Andrejev 1:33,16 (46,48 a 46,68), 4. P. Mahre 1:33,27 (46,72 a 46,55), 5. Žirov 1:33,51 (47,09 a 46,42), 6. S. Mahre 1:33,80 (46,84 a 46,96), 7. Frommelt 1:34,03, 8. Gros 1:34,07, 9. Halsnes 1:34,63, 10. Strand 1:34,86, 11. Nöckler (It.) 1:34,87, 12. De Chiesa 1:34,97, 13. Orlainsky 2:35,05, 14. Buxman (USA) 1:35,08, 15. Wenzel 1:35,38.

Obří slalom 11. února ve Vossu (délka tratě 1700 m, výškový rozdíl 395 m): 1. Stenmark 3:08,60 (1:36,23 a 1:32,37), 2. Žirov 3:10,09 (1:36,72 a 1:33,37), 3. Nöckler 3:14,42 (1:38,16 a 1:33,24), 4. Gaspoz 3:11,70 (1:37,67 a 1:34,03), 5. Halsnes 3:12,08 (1:38,39 a 1:33,69), 6. P. Mahre 3:12,21 (1:38,39 a 1:33,82), 7. Giorgi (It.) 3:12,63, 8. Ortner 3:12,82, 9. Spiss (Rak.) 3:12,84, 10. Lüthy 3:13,13, 11. Kuralt 3:13,30, 12. Zurbriggen 3:13,37, 13. S. Mahre 3:13,44, 14. Jakobsson 3:14,09, 15. Strel 3:14,16.

Nejúspěšnější tři závodníci 49. ročníku sjezdu Kandahar ve Sv. Antonu. Vítězný Rakušan Harti Weirather na ramenou svého krajana Petera Wirnsbergera (vlevo), který skončil druhý a třetího Kanadana Steva Podborského. Po únorové části SP Weirather a Podborski se v celkové klasifikaci dělí o sedmé místo a Wirnsberger je sedmáctý

Obří slalom 14. února v Aare (výškový rozdíl 395 m, 62 branek): 1. Stenmark 2:40,96 [1:22,21 a 1:18,75], 2. Žirov 2:42,43 [1:23,70 a 1:18,73], 3. P. Mahre 2:42,84 [1:24,19 a 1:18,65], 4. Fournier 2:43,80 [1:24,23 a 1:19,57], 5. Lüthy 2:44,31 [1:24,40 a 1:19,91], 6. Sörli 2:44,80 [1:25,09 a 1:19,71], 7. Ortner 2:44,95, 8. Halsnes 2:45,24, 9. Skajem 2:45,47, 10. Križaj 2:45,57, 11. S. Mahre 2:45,59, 12. Riedelberger 2:45,81, 13. Wenzel 2:45,87, 14. Strel 2:46,02, 15. Foppa [It.] 2:46,03.

Slalom 15. února v Aare (délka tratě 537 m, 60 a 56 branek): 1. P. Mahre 94,36 [49,52 a 44,84], 2. Stenmark 94,39 [49,51 a 44,88], 3. Gruber 94,51 [48,95 a 45,56], 4. Fjällberg [Švéd.] 94,77 [49,31 a 45,46], 5. Gros 94,88 [49,60 a 45,28], 6. Andrejev 4,92 [48,94 a 45,98], 7. Lüthy 95,26, 8. Frommelt 95,49, 9. Strand 95,57, 10. Halsnes 95,69, 11. Gaspoz 95,79, 12. Wenzel a Popangelov [Bul.] oba 96,10, 14. Kaiwa 96,35, 15. Halvarsson [Švéd.] 96,43.

ZENY

Obří slalom 22. ledna v Haute Nendaz (výškový rozdíl 340 m, 50 branek): 1. McKinneyová [USA] 2:35,09, [1:19,00 a 1:16,09], 2. Wenzelová [Licht.] 2:35,53 [1:20,12 a 1:15,41], 3. I. Eppleová [NSR] 2:35,60 [1:19,62 a 1:15,98], 4. Cooperová [USA] 2:35,87 [1:19,96 a 1:15,91], 5. Nadigová [Švýc.] 2:35,93 [1:19,94 a 1:15,99], 6. Bielerová 2:37,05 [1:20,48 a 1:16,57], 7. Ziniová [obě It.] 2:37,36, 8. Kinshoferová [NSR] 2:37,62, 9. Kronbichlerová [Rak.] 2:38,29, 10. Nelsonová [USA] 2:38,31, 11. Pelenová [Fr.] 2:38,50, 12. Giordaniová [It.] 2:38,96, 13. Mösenlechnerová [NSR] 2:39,07, 14. Hessová 2:39,08, 15. Haasová [obě Švýc.] 2:39,24. — 36. Vlčková 2:44,43, 55. Bergrová 2:47,87, 63. Skotnicová 2:52,34.

Obří slalom 24. ledna v Les Gets (výškový rozdíl 332 m, 48 branek): 1. McKinneyová 2:05,96 [1:03,87 a 1:02,09], 2. Kinshoferová 2:07,65, 1:05,36 a 1:02,29], 3. Wenzelová 2:08,08 [1:05,26 a 1:02,82], 4. M. Eppleová [NSR] 2:08,76 [1:04,94 a 1:03,82], 5. Bielerová 2:08,89 [1:05,79 a 1:03,10], 6. Ziniová 2:08,92 [1:06,61 a 1:02,31], 7. Pelenová 2:09,12, 8. Quartiová [It.] 2:09,53, 9. Giordaniová 2:09,96, 10. Nadigová 2:10,36, 11. Serratová [Fr.] 2:11,29, 12. Nelsonová 2:11,48, 13. Charvátová [CSSR] 2:11,56 [1:06,83 a 1:04,73], 14. Preussová [USA] 2:11,92, 15. Macchiová [It.] 2:12,11.

Sjezd 28. ledna v Megève (délka tratě 2180 m, výškový rozdíl 529 m): 1. De Agostiniová [Švýc.] 1:21,20, 2. Nadigová 1:21,70, 3. Fjeldstadová [Nor.] 1:21,86, 4. Flandersová [USA] 1:21,90, 5. C. Prölllová [Rak.] 1:21,99, 6. I. Eppleová 1:22,01, 7. Kreinerová [Kan.] 1:22,11, 8. Hächerová [NSR] a Walliserová [Švýc.] 1:22,34, 10. Grosová-Gaudenierová [Fr.] 1:22,36, 11. Wenzelová 1:22,42, 12. Soltýsová 1:22,46, 13. Sörensenová [Kan.] 1:22,57, 14. Haasová 1:22,87, 15. Nelsonová 1:23,02.

Kombinace (obří slalom v Les Gets a sjezd v Megève): 1. Wenzelová 24,63, 2. McKinneyová 31,05, 3. Nadigová 31,54, 4. Kinshoferová 35,14, 5. Pelenová 39,40, 6. Nelsonová 50,71, 7. Serratová 52,68, 8. Preussová 54,26, 9. Haasová 57,56, 10. Mösenlechnerová 71,47, 11. Fisherová [USA] 74,64, 12. Gfrererová [Rak.] 82,45, 13. Flandersová 102,00, 14. Haasová 102,03, 15. Krennová [obě Rak.] 102,45.

Sjezd 29. ledna v Megève (délka tratě 2180 m, výškový rozdíl 529 m): 1. Nadigová 1:21,05, 2. De Agostiniová 1:21,13, 3. C. Prölllová 1:21,69, 4. Flandersová 1:22,06, 5. Sörensenová a Walliserová obě 1:22,07, 7. Soltýsová 1:22,36, 8. Grossová-Gaudenierová 1:22,49, 9. Nelsonová

1:22,68, 10. Peterová [Rak.] 1:22,75, 11. Preussová 1:22,80, 12. Wenzelová 1:22,87, 13. I. Eppleová 1:22,89, 14. Fjeldstadová 1:22,97, 15. Lindnerová [Rak.] 1:23,15.

Slalom 31. ledna v Les Diablerets (výškový rozdíl 135 m, v prvním kole 49, ve druhém 47 branek): 1. Hessová 1:17,98 [40,71 a 37,27], 2. Cooperová 1:18,84 [41,66 a 37,18], 3. Ziniová 1:18,87 [41,18 a 37,69], 4. Macchiová 1:19,02 [41,50 a 37,52], 5. Pelenová 1:19,41 [41,95 a 37,46], 6. Serratová 1:19,61 [42,35 a 37,26], 7. McKinneyová 1:19,95, 8. Nansozová 1:20,08, 9. Glurová [obě Švýc.] 1:20,37, 10. Zavadlavová [Jug.] 1:20,45, 11. Reyová [Fr.] 1:20,77, 12. Giordaniová 1:21,07, 13. Bonfiniová [It.] 1:21,32, 14. Sacklová [Rak.] 1:21,35, 15. Patrakejevová [SSSR] 1:21,42.

Slalom 3. února v Zwieselu (výškový rozdíl 140 m): 1. Hessová 94,12 [48,47 a 45,65], 2. Ziniová 94,64 [49,15 a 45,49], 3. Cooperová 94,74 [48,79 a 45,95], 4. Charvátová 94,75 [48,32 a 46,43], 5. M. Eppleová 94,92 [48,55 a 46,37], 6. Wenzelová 95,03 [49,16 a 45,87], 7. Bielerová 95,12, 8. Pelenová 95,17, 9. Walliserová 95,35, 10. Nadigová 95,38, 11. Aschenwaldová [Rak.] 95,57, 12. Hächerová 95,75, 13. Sacklová 95,91, 14. Serratová 95,95, 15. Mösenlechnerová 95,97.

Obří slalom 5. února v Zwieselu 1. M. Eppleová 2:18,69 [1:10,94 a 1:07,75], 2. Kinshoferová 2:18,83 [1:11,09 a 1:07,74], 3. McKinneyová 2:19,04 [1:10,93 a 1:08,11], 4. Bielerová 2:19,53 [1:11,01 a 1:08,52], 5. Cooperová 2:19,66 [1:11,62 a 1:08,04], 6. Nadigová 2:19,86 [1:10,79 a 1:09,07], 7. Pelenová 2:19,91, 8. Wenzelová 2:20,25, 9. Serratová 2:21,12, 10. Wieslerová 2:21,26, 11. I. Eppleová 2:21,27, 12. Gergová [NSR] 2:21,42, 13. Kronbichlerová [Rak.] 2:21,95, 14. Hessová 2:22,00, 15. Fernandez-Ochoaová [Sp.] 2:22,21. — 19. Charvátová 2:22,94, 43. Vlčková 2:26,44, 60. Soltýsová 2:30,09.

Sjezd 8. února v Haus im Ennstal (délka tratě 2590 m, výškový rozdíl 674 m): 1. Sörensenová 1:39,27, 2. I. Eppleová 1:39,35, 3. C. Prölllová 1:39,47, 4. De Agostiniová 1:39,48, 5. Wenzelová 1:39,60, 6. Fjeldstadová 1:39,65, 7. Mösenlechnerová 1:39,70, 8. Flandersová 1:39,75, 9. Kirchlerová [Rak.] 1:39,78, 10. Walliserová 1:39,83, 11. Nadigová 1:39,90, 12. Eberleová [Rak.] 1:40,01, 13. Haasová 1:40,26, 14. Hächerová 1:40,36, 15. Waldmeierová [Fr.] 1:40,44. — 27. Charvátová 1:41,07.

Kombinace (slalom ve Zwieselu a sjezd v Haus im Ennstal): 1. Wenzelová 10,09, 2. Walliserová 14,51, 3. Cooperová 14,57, 4. Nadigová 15,31, 5. Mösenlechnerová 18,55, 6. Charvátová 19,21, 7. Hächerová 21,91, 8. Hessová 22,76, 9. I. Eppleová 28,06, 10. Fisherová 30,16, 11. Preussová 32,25, 12. Nelsonová 33,41, 13. Wieslerová 38,65, 14. P. Wenzelová [Licht.] 50,93, 15. Ederová [Rak.] 60,86.

Obří slalom 10. února v Mariboru (výškový rozdíl 342 m): 1. Nadigová 2:31,40 [1:14,39 a 1:17,01], 2. M. Eppleová 2:32,01 [1:14,47 a 1:17,54], 3. I. Eppleová 2:32,16 [1:15,11 a 1:17,05], 4. Hessová 2:32,23 [1:15,31 a 1:16,92], 5. Cooperová 2:32,45 [1:15,11 a 1:17,34], 6. Nelsonová 2:33,11 [1:15,61 a 1:17,50], 7. McKinneyová 2:33,36, 8. Wenzelová 2:33,58, 9. Haasová 2:34,33, 10. Reyová [Fr.] 2:34,57, 11. Pelenová 2:34,66, 12. Walliserová 2:34,74, 13. Charvátová 2:35,08, 14. Mösenlechnerová 2:35,39, 15. Gfrererová 2:35,63.

● **MISTROVSTVÍ ŠVÝCARSKA** v klasičských disciplínách se konala v Urnäschu a v Ste. Croix. V běhu mužů na 15 km zvítězili Hallenbarter za 44:47,53 před F. Rengglim s náskokem 24 sek., třetí byl Schindler se ztrátou 55 sek. Hallenbarter vybojoval také mistrovský titul na 30 km časem 1:28:42,58 před P. Grünenfelde-rem — 37 sek. a Schindlerem — 54 sek. V závodě žen na 5 km byla první K. Thomasová za 16:54,06, následována Germannovou — 20 sek. a Asch-wandenovou — 33 sek. Na 10 km bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Asch-wandenová 38:09,80, 2. Brügerová — 1:39, 3. Schindlerová — 1:54 min. Na 4 × 10 km mužů získala mistrovský titul štafeta Obergoms (Chastonay, Hauser, Kreuzer, Hallenbarter) časem 2:05:20,85, v závodě žen na 3 × 5 km Bernina Pontresina (Steblerová, C. Thomasová, K. Thomasová) 54:03,22. Mistrem ve skoku na středním můstku se stal Egloff 193,4 (68 a 78) před Glasem 183,3 (65 a 75) a Bonet-tim 181,8 (68 a 69,5). Sumi skončil až pátý. V závodě sdruženém zvítězil Lustenberger 429,900 b. následován Beetschenem 412,335 a Hursch-lerem 390,880.

● **HJALMAR SMITH**, jeden z norských pionýrů závodního lyžování zemřel v Oslo ve věku 103 let. V roce 1901 zvítězil na Holmenkollenu v závodě sdruženém. Od roku 1910 žil dvě desetiletí ve Švýcarsku a měl zásluhu na rozvoji závodního lyžování v Engadinu.

● **DVOJNÁSOBNÝM MISTREM ŠVÉDSKA** v běhu se stal Eriksson. Zvítězil ve Filipstadu na 15 km časem 36:55,26 před Kohlbergem 37:42,43 a Ottossonem 37:47,09 a na 50 km za 2:11,10, následován Wassbergem 2:11,56 a Kohlbergem 2:13,27. Na 30 km byl první Wassberg v čase 1:23,03 před Kohlbergem 1:24,20, Martilou 1:25,25 a Erikssonem 1:25,27. V závodech žen se stala mistryní Carina Sandbergová na 5 a 20 km, třetí titul na 10 km vybojovala Marie Johanssonová.

● **MISTROVSTVÍ NDR** v klasičských disciplínách se konala ve Schmiedefeldu. V běhu mužů na 15 km zvítězil Kühne za 45:56 před Rollingerem 46:27 a Bachmannem 46:51. Mistrem na 30 km se stal Rollinger časem 1:33,02, následován Brandtem 1:34,09 a Schubertem 1:34,32. Olympijská vítězka Barbara Petzoldová vybojovala mistrovský titul na 5 km za 16:23 před Andigovou 16:59 a Noackovou 17:30, na 10 km časem 33:42 před Andigovou 33:51 a Sölterovou 34:43. Ve štafetě mužů na 4 × 10 km se stal mistrem kolektiv Dynamu Klingenthal (Müller, Bachmann, Brandt, Kühne) 2:07,51 před Vorwärts Oberhof 2:10,16, v závodě žen na 4 × 5 km štafeta Vorwärts Oberhof (Sölterová, Moringová, Jungová, Andigová) za 1:06,37 před Dynamem Klingenthal 1:06,38. Ve skoku na středním můstku bylo pořadí: 1. Glass 251,6 (85 a 82,5), 2. Duschek 249,2 (86,5 a 82), 3. Zitzmann 247,9 (86 a 82), 4. Weber 247,7 (84,5 a 81,5), 5. Pschera 246,2 (86,5 a 82). Na velkém můstku se stal mistrem Pschera 264,7 (118 a 115) před Ostwaldem 264,2 (116 a 117) a Deckertem 254,4 (114 a 112). Čtvrtý byl Zitzmann 253,0 (117 a 108), následován Auerswaldem 246,0 (110 a

110). V závodě sdruženém zvítězil Schmieder se 442,50 před Dotzauerem 438,60, Winklerem 434,10 a Hopfem 415,05.

● **V MISTROVSTVÍ NSR** ve sjezdových disciplínách v obřím slalomu mužů zvítězil Egon Hirt za 2:20,27 před Felbingerem 2:21,10 a Rothem 2:21,29, ve sjezdu se stal mistrem Peter Roth v čase 1:25,74 před P. Renothem 1:26,05 a H. Renothem 1:27,15, ve slalomu byl nejméně úspěšný Florian Beck časem 1:32,91 (45,57 a 45,34), následován Hirtem 1:33,87 a Fuchsem 1:34,40. Ve sjezdu žen vybojovala mistrovský titul Irene Eppleová za 1:32,47 před Wieslerovou 1:33,72, Mösenlechnerovou a Mittermaierovou obě 1:35,65. Ve slalomu i obřím slalomu se stala mistryní Christa Kinshoferová. Ve slalomu zvítězila časem 74,57 (39,19 a 35,38) před Wieslerovou 76,59 a Mösenlechnerovou 76,59, v obřím slalomu za 2:15,36, následována Gergovou 2:15,62 a Wächerovou 2:18,13.

ZAJÍMAVOSTI ZE SVĚTA

● **BRUNO NÖCKLER** se stal mistrem Itálie ve slalomu v Pile s náskokem 0,08 sek. před Chiesou. Obhájece titulu Gros vyneschal v prvním kole branku a byl diskvalifikován. Ve sjezdu zvítězil Hubert Plank za 1:23,79, následován Mairem 1:24,21 a Girardinim 1:24,53.

● **SETINA SEKUNDY** rozhodla o mistru Švýcarska ve sjezdu ve Wangs-Pizol. Stal se jím Toni Bürgler v čase 1:49,03. O druhé místo se ztrátou setiny sekundy se dělili Müller a Vesti a čtvrtý Meli byl jen o dvě setiny sekundy pomalejší než vítěz. Byl to nejvyrovnanější závod v 75leté historii švýcarského šampionátu. V obřím slalomu zvítězil Joel Gaspoz za 2:21,90 před Lüthym 2:22,55 a Kernenem 2:34,37. Čtvrtý byl Wenzel (Licht.) se ztrátou 2,5 sek. Ve sjezdu žen v Brigels byla nejméně úspěšná Wenzelová (Licht.) časem 1:55,21 0,22 sek. před Agostiniovou, která se stala mistryní. Na dalších místech skončily Waliserová — 0,27 a Nadigová — 0,67.

● **V MISTROVSTVÍ RAKOUSKA** ve sjezdových disciplínách ve slalomu žen zvítězila patnáctiletá Sylvia Ederová časem 98,95 (47,82 a 51,13), následována K. Buderovou 99,31 a Sacklovou 99,57. Vybojovala prvenství také v trojkombinaci s 24,82 b. před Gfrererovou 25,23 a Haaserovou 37,07. V obřím slalomu bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Gfrererová 3:00,70, 2. Kirchlířová 3:01,90, 3. Krennová 3:02,20. Ve slalomu mužů se stal mistrem Gruber za 104,15 (51,87 a 52,28) před Strolzem 104,55 a Ortnerem 104,84. V obřím slalomu bylo pořadí: 1. Artner 2:46,19, 2. Riedelsperger 2:47,20, 3. Gugele 2:48,05. Ve sjezdu mužů zvítězil Pfaffenbichler za 1:53,53 před Reschem 1:54,24 a Klammerem 1:54,53.

● **FRANCOUZ JEAN-PAUL PIERRAT** zvítězil v americkém lyžařském středisku Cable v běhu na 48 km časem 3:09:19,96 před Norem Bjorkheimem 3:13:52,2 a Švédem Lundbäckem 3:15:53,17. Při špatných sněhových

podmínkách se běžel osmkrát šestikilometrový okruh. Závod American Birkebeiner, patřící do Worldloop-petu, musel být pro nedostatek sněhu odložen na 7. března.

● **NEJDELSÍ FRANCOUZSKÝ ZÁVOD VYTRVALCŮ** se konal třetí únorovou nedělí v pohorí Jura na trati 76 km mezi obcemi Lamoura a Mouthe. Zvítězil v něm Švéd Sve-Ake Lundbäck za 3:29:51 hod. před Francouzi Pierratem 3:30:45 a Fairgeixem 3:31:25. Další pořadí: 4. Knoten (Nor.) 3:33:26, 5. Loubet (Fr.) 3:33:30, 6. Srykberg (Švéd.) 3:34:21, 7. Siitonen (Fin.) 3:40:17, 8. Thierry (Fr.) 3:40:21.

● **FRANCOUZ RAMBAUD** zvítězil ve sjezdu FIS v Barèges časem 1:25,84 před Pesseyem — 0,71 sek., Pugnatem — 0,91, Vernerem — 1,08 a Vionem (všichni Fr.) — 1,40 sek.

● **PATNÁCTÝ MISTROVSKÝ TITUL** vybojoval třicetiletý Nor Oddvar Braa, který zvítězil v Eidsvollu na mistrovství země v běhu na 15 km časem 41:12 min. Druhý byl Gullen za 41:14 před Aunlim 41:33, Holtem 41:44 a Mikkelsplassem 41:46.

● **V SEEFELDU** v závodě Evropského poháru ve skoku na středním můstku byl první Rakušan Felder 240,8 (76 a 84), následován Wursthornem (NSR) 240,4 (78,5 a 80), Steinerem 235,5 (75 a 82), Kochem 232,6 (77 a 81) a Vettorim (všichni Rak.) 226,7 (75 a 79).

● **MISTREM KANADY** v obřím slalomu ve Stonehamu se stal Peter Monod s náskokem 0,17 sek. před Hutchersonem a Rothem — 0,37. Monod již potřetí za sebou získal mistrovský titul v této disciplíně. Ve stejném mistrovském závodě žen zvítězila Diana Haightová, následována Kreinerovou a Sorensenovou.

● **NA MISTROVSTVÍ FRANCIE** ve slalomu žen v Lamoura zvítězila Perrine Pelenová v čase 92,17 před Kästleovou (Monako) 94,42 a Grosou-Gaudenierovou 95,01. Mistrem Francie ve sjezdu mužů se stal Michel Vion za 1:29,13, následován Muffatem 1:29,15, Pouguetem 1:29,20 a Reyem 1:29,61. Závod se konal v Barèges. Ve slalomu v La Mongie vybojoval mistrovský titul Daniel Fontaine časem 1:36,10 před Pechouxem 1:37,72 a Garciou 1:38,18.

● **NEJMÉNĚ ÚSPĚŠNÝM LYŽÁŘEM** Francie všech dob v klasičských disciplínách je běžec Jean-Paul Pierrat, který na letošním šampionátu v Serre Chevalier v závodě na 30 km získal již 25. mistrovský titul časem 1:43:17,68 před Loubetem 1:43:19,52 a Peccozem 1:44:07,57. Pierrat zvítězil i na 15 km za 48:45,60, následován Reichenbachem 50:12,12 a Durand-Poudretem 50:20,96. Mistryní žen na 10 km se stala Subotová za 40:20,49 před Poiratovou 40:52,12 a Durandovou 41:54,78. Ve štafetě mužů na 4 × 10 km zvítězil tým Vogéz za 2:13:20 a na 3 × 5 km žen štafeta Dauphiné časem 56:35,70.

● **V MISTROVSTVÍ SVĚTA** profesionálů v Paskapoo v paralelním slalomu zvítězil ve finále Rakušan Ager nad Japoncem Savagučim. V utkání o třetí místo Kanaďan Hann porazil Rakušana Hinterseera. Po tomto závodě byl v čele šampionátu profesionálů Rakušan Arnold s 355 body před Hinterseerem 285 a Woodworthem (USA) 265.

Naděje pro ZOH 1984

Juniorská mistrovství světa 1981 v klasických disciplínách 13.—15. února v západoněmeckém Schonachu byla přehlídkou nadějí pro ZOH 1984 v Sarajevu. Potvrdila, že především v Norsku věnují příkladnou péči výchově lyžařské mládeže. Zřejmě počítají s tím, že nejnadanější junioři a juniorky by mohli zasáhnout do bojů již v příštím roce na mistrovství světa v Oslo. Dominovali v běžeckých soutěžích, v nichž vybojovali tři zlaté a dvě stříbrné medaile.

Také Švédský lyžařský svaz pečuje o nástupce svých zkušných reprezentantů. Nejlépe to potvrdili vítěz patnáctky Lars-Göran Dahl a Gunde Svan, který skončil třetí před Norem Mikkelssplassem, úspěšně bodujícím v letošním Světovém poháru. Ve štafetě byli švédští junioři druží za Nory. Pro Finsko vybojoval nejceněnější medaili sedmnáctiletý Matti Nykänen, vážící jen 48 kg, ve skoku. Stejně starý obhájce titulu Kanaďan Collins (překvapení loňské sezóny) skončil třetí za Rakušanem Ernstem Vettorim, jehož druhý pořadí žádný z expertů nečekal. V Schonachu se objevila řada nových jmen, která je dobře si zapamatovat. Setkáme se s nimi v nejbližší době v nejvýznamnějších mezinárodních závodech. Sedmnáctiletá studentka Hanne Krogstadová z Barumu startovala kupříkladu poprvé v zahraničí a odvezla si domů zlatou medaili ze štafety a stříbrnou z běhu na 5 km.

Sovětská lyžařská federace po odchodu vynikajících juniorů-běžců Kozla, Burlakova, Čajka, Chorovovové a dalších do seniorských řad tvoří nové juniorské běžecké kolektivy. Ty zatím nezopakovaly úspěch z loňského juniorského šampionátu, na němž mladí sovětské reprezentanti vybojovali šest medailí, mezi nimi všechny tři v závodě juniorů na 15 km, v němž nejúspěšnější Smirnov byl tentokrát až pátý. Silná je juniorská sborná sdruženářů. Všichni čtyři její členové skončili v první desítce, Sergej Šorikov získal stříbrnou medaili.

Schonach byl ve znamení nástupu juniorské generace NDR. Bernd Blechschmidt se stal mistrem světa a potvrdil, že v této náročné disciplíně i po odchodu trojnásobného olympijského vítěze Ulricha Wehlinga je NDR světovou velmocí. Cenné je druhé pořadí juniorek a třetí juniorů ve štafetách. Olympijská vítězka Barbara Petzoldová a další reprezentantky mají úspěšné nástupkyně a i v běhu mužů se mladí závodníci NDR chtějí vrátit mezi světovou špičku.

Lepší umístění očekávali lyžařští pracovníci a příznivci lyžování od mladých čs. reprezentantů a reprezentantek. V první desítce se umístil jen nový mistr ČSSR ve skoku na velkém můstku Jiří Parma z Frenštátu, který skončil osmý. Do dvacítky se probíjeli ještě sdruženáři. Roman Kumpošt obsadil šestnácté a Miroslav Kopal osmnácté místo. Ani v této disciplíně se nespínaly naděje, které svitly po několika dobrých výsledcích na letošním západoněmeckém turné sdruženářů. V bězích jednotlivců si nejlépe vedli: 22. Kepeňová a 26. Lisičan. Ve štafetě juniorů jsme skončili osmí (před ČSSR byla také družstva Francie a NSR) a juniorky obsadily až deváté místo (předstihly nás i štafety Itálie, NSR a USA). Tre-

néry lyžařských oddílů, TSM, sportovních tříd a vrcholových středisek mládeže čeká náročný úkol, chceme-li udržet krok se světovou špičkou a připravit mladé závodníky a závodnice pro úspěšnou reprezentaci čs. lyžování na ZOH 1984 v Sarajevu a dalších mistrovství světa. Juniorské mistrovství světa v Schonachu potvrdilo, že konkurence je stále silnější a vyrovnanější.

PREHLED VÝLEDKŮ

15 km juniorů: 1. Lars-Göran Dahl (Švéd). 46:06,28, 2. Arild Monsen (Nor.) 46:08,10, 3. Gunde Svan (Švéd.) 46:09,56, 4. Mikkelsspass (Nor.) 46:19,62, 5. Smirnov (SSSR) 46:30,92, 6. Schröder (NDR) 46:43,98, 7. Larsson (Švéd.) 47:09,43, 8. Schickert (NDR) 47:28,49, 9. Knudsen (Nor.) 47:30,44, 10. Poromaa (Švéd.) 47:31,85. — **26. Lisičan** 49:11,46, **30. Bartoš** 49:16,88, **35. Blaško** 49:35,55, **55. Gallo** 51:29,00.

3 X 5 km juniorů: 1. Norsko (Reidar Björkl, Arild Monsen, Paal-Gunnar Mikkelsspass) 1:28:14,63, 2. Švédsko 1:28:19,20, 3. NDR 1:28:49,57, 4. SSSR 1:29:31,55, 5. Francie 1:31:43,93, 6. USA 1:31:46,36, 7. NSR 1:31:49,00, **8. ČSSR (Blaško, Bartoš, Lisičan)** 1:32:39,72.

Závod sdružený: 1. Bernd Blechschmidt (NDR) 425,304, 2. Sergej Šorikov (SSSR) 420,176, 3. Thomas Müller

(NSR) 412,236, 4. Garifulin (SSSR) 403,730, 5. Abrahamsen (Nor.) 399,704, 6. Glass (NDR) 395,906, 7. Andersen (Nor.) 395,498, 8. Konošenko (SSSR) 387,036, 9. Paschold (NDR) 386,588, 10. Glazyrin (Sovětský svaz) 386,532. — **16. Roman Kumpošt** 376,730, **18. Kopal** 372,244, **Frak soutěž nedokončil.** — **Skoky:** 1. Flaig (NSR) 209,1 (83 a 83,5), 2. Andersen 207,3 (84 a 79), 3. Blechschmidt 206,7 (83 a 80). — **7. R. Kumpošt** 191,7 (80 a 80), **16. Kopal** 176,2 (74 a 76), **34. Frak** 138,7 (68 a 68). — **Běh na 10 km:** 1. Mühlh (NDR) 32:20,20, 2. Blechschmidt 32:27,18, 3. Gunka (Pol.) 32:31,31. — **20. Kopal** 34:19,98, **25. R. Kumpošt** 35:15,05, **Frak vzdal.**

Skok: 1. Matti Nykänen (Fin.) 264,7 (92 a 89), 2. Ernst Vettori (Rak.) 252,0 (86,5 a 90), 3. Steve Collins (Kan.) 237,4 (84 a 84), 4. Oedegaard (Nor.) 225,5 (84 a 80), 5. Müller (NDR) 225,1 (82 a 80,5), 6. Takkinen (Fin.) 224,4 (83 a 80), 7. Freitag (NDR) 221,4 (80 a 80,5), **8. Parma (ČSSR) 220,1 (80 a 80)**, a Zacharov (SSSR) 220,1 (82,5 a 80,5), 10. Urbanč (Jug.) 219,5 (81,5 a 80). — **21. Vacek** 202,9 (76 a 77), **32. Svoboda** 192,0 (75 a 74), **33. Slušný** 191,1 (76 a 74).

5 km juniorek: 1. Anne Jahrenová 17:27,88, 2. Hanne Krogstadová (obě Nor.) 17:30,69, 3. Gina Messnerová (NDR) 17:37,45, 4. Klimovová 17:38,71, 5. Stěpanovová (obě SSSR) 17:49,22, 6. Buttersová (NDR) 17:50,68, 7. Vasilčenkova (SSSR) 17:51,07, 8. Savolainenová 17:55,21, 9. Alataloová (obě Fin.) 18:00,40, 10. Shelmeová (Nor.) 18:01,07. — **22. Kepeňová** 18:41,73, **40. Krajčirová** 19:36,54, **49. Havrančíková** 19:59,13, **53. Ehrenbergerová** 20:18,29.

3 X 5 km juniorek: 1. Norsko (Nina Skelmeová, Anne Jahrenová, Hanne Krogstadová) 52:12,54, 2. NDR 53:07,14, 3. SSSR 53:54,94, 4. Finsko 54:32,07, 5. Švédsko 55:06,75, 6. Itálie 55:43,56, 7. NSR 55:57,95, 8. USA 56:10,88, **9. ČSSR (Kepeňová, Havrančíková, Krajčirová)** 56:49,86.

ČS. BĚŽECKÉ TURNÉ

Hlavní událostí Československého turné v běhu na lyžích byl závod Světového poháru žen na 20 km, uspořádaný v rámci Zlaté lyže Českomoravské vysočiny v Novém Městě na Moravě. Ostatní soutěže zůstaly v jeho stínu, přestože měly dobrou mezinárodní konkurenci.

V jubilejním 35. ročníku Bezroukova memoriálu na Donovalech v běhu mužů na 15 km vybojoval prvenství Fin Aki Karvonen, v závodě žen na 5 km Kanaďanka Shirley Firthová, ve štafetách reprezentanti Finska a norské běžkyně. Karvonen zopakoval svůj úspěch na 15 km v Novém Městě, v třicítce patřilo prvenství Františku Šimonovi, v běhu žen na 5 km byla první Květa Jeriová.

Bezroukův memoriál — 15 km muži: 1. Karvonen 47:49,59, 2. Määttä (oba Fin.) 48:21,44, 3. Šimon 49:02,19, 4. Švub 49:29,83, 5. Bečvář (všichni ČSSR) 49:39,39, 6. Kohút (ČH Strbské Pleso) 49:55,56. — **Ženy 5 km:** 1. Firthová (Kan.) 18:17,10, 2. Paulů (VŠ Praha) 18:17,77, 3. Bratbergová (Nor.) 18:49,97, 4. Groothuysenová (Kan.) 18:50,32, 5. Jensenová (Nor.)

19:01,21, 6. Pitkänenová (Fin.) 19:02,85. — **3 X 10 km muži:** 1. Finsko (Ticklen, Määttä, Karvonen) 1:38:31,76, 2. ČSSR (Švanda, Molec, Šimon) 1:40:20,83, 3. TUL Finsko 1:41:56,85.

Zlatá lyže Českomoravské vysočiny — 15 km muži: 1. Karvonen 45:10,59, 2. Šimon 46:45,74, 3. Määttä 47:00,51, 4. Švanda 47:36,26, 5. Molec 47:41,01, 6. jun. Lisičan (ČSSR) 47:42,83. — **30 km muži:** 1. Šimon 1:32:51,51, 2. Molec 1:33:42,39, 3. Kohút 1:35:04,43, 4. Jarý (Dukla Liberec) 1:36:32,45, 5. Švanda 1:36:38,49, 6. Ticklen (Fin.) 1:36:41,71. — **Ženy 5 km:** 1. Jeriová 15:28,21, 2. Myrmalová (Nor.) 15:43,74, 3. Amosová (SSSR) 15:48,58, 4. Lambergová 15:52,57, 5. Olssonová (obě Švéd.) 15:53,71, 6. Riisová (Nor.) 16:00,17.

Za zvýšení účinnosti politickovýchovné práce

Hlavním bodem 8. zasedání ústředního výboru ČSTV 20. února v Praze bylo posouzení současného stavu politickovýchovné práce i další úkoly na tomto úseku. Místopředseda UV ČSTV dr. Ernest Demetrovič zdůraznil, že jednání se koná v období intenzivních příprav strany a celé naší společnosti na XVI. sjezd KSČ. Připomenul, že členové naší dobrovolné tělovýchovné organizace jsou si vědomi toho, že vytváření stále lepších společenských podmínek pro rozvoj tělovýchovné, sportovní a turistické činnosti bylo umožněno díky politice komunistické strany a obětavé práci našeho lidu.

V procesu politickovýchovné práce a činnosti ČSTV je třeba dbát na uvědoměly vztah k práci, na vysokou úroveň morálky, socialistického vlastenectví a internacionality. Zdokonalovat řídicí a organizátorskou práci na všech stupních orgánů z pohledu komplexního přístupu a požadavku jednoty politickovýchovné a organizátorské práce. Věnovat všestrannou pozornost a péči výchově a přípravě funkcionářů, trenérů, a cvičitelů na politickovýchovném působení, zabezpečovat s většími nároky a důsledněji politickovýchovné úkoly integrovaného plánu přípravy na OH 1984. Vyhledávat nové metody, formy a prostředky politickovýchovné práce, jak to vyžaduje náročný obsah a úkol v této oblasti.

Těmito úkoly se budou zabývat konference okresních svazů lyžování.

Bezpečněšie na zjazdových tratiach

Zväčšujúci sa turistický ruch na lyžiarskych svahoch zapríčinil stále narastajúci počet typických lyžiarskych zranení, či už jednoduchých alebo komplikovaných zlomenín, ktoré nielen spôsobujú bolesť, ale tiež nemalé finančné straty celej našej spoločnosti.

Jedným z prvých vážnych krokov, ako zmenšiť riziko poranení, bolo zavedenie licenčnej výroby bezpečnostného viazania firmy MARKER FP Barandov. Avšak aj toto opatrenie, ako sa neskoršie ukázalo, nebolo dostatočne účinné, aby zabránilo veľkému počtu úrazov pre viaceré príčiny.

Jednou z hlavných príčin bola neodborná montáž, ale predovšetkým údržba a nastavenie znehodnocovalo účinné možnosti bezpečnostných viazaní. Obmedzený počet nastavovacích zariadení pre ich pomerne vysokú devízovú cenu, neumožnil ich rozšírenie do viacerých zimných stredísk v Čechách a na Slovensku.

Týmto problémom sa zaoberali na katedre teórie a didaktiky turistiky a lyžovania — vedúci katedry Doč. PhDr. M. Záležák, CSc., a súdruhovia

Jozef Benčík a Ján Hegedús, ktorí zostrojili prístroj na nastavovanie vypínacích sil bezpečnostných viazaní typu Marker, Tyrolia, Salomon, a ktorého parametre plne zodpovedajú prístroju dovážaného zo zahraničia, čo dokázali nielen overovacie a porovnávacie skúšky konané dňa 8. 11. 1979 na FTVS UK v Bratislave, ale aj viacročné skúsenosti z lyžiarskych kurzov usporiadaných fakultou.

Porovnávacích skúšok sa zúčastnili zástupcovia organizácií, ktorí nesú priamu zodpovednosť za bezpečnosť lyžiarov na horách. Plne sa vyjadrili za jeho realizáciu a rozšírenie. Vďaka organizačnej iniciatíve pracovníkov Vládneho výboru pre cestovný ruch, Združeniu lanoviek a vlekov v Liptovskom Mikuláši, ale tiež Slovenskej štátnej poisťovne, ktorá financovala zariadenie a bezplatnú obsluhu zariadenia na nastavovanie vypínacích síl lyžiarskeho viazania v strediskách, v ktorých bolo v prevádzke na Slovensku v tejto lyžiarskej sezóne 22 a plne sa osvedčili.

JAROSLAV ŽIDEK

Sedmdesátka Pavla Livory

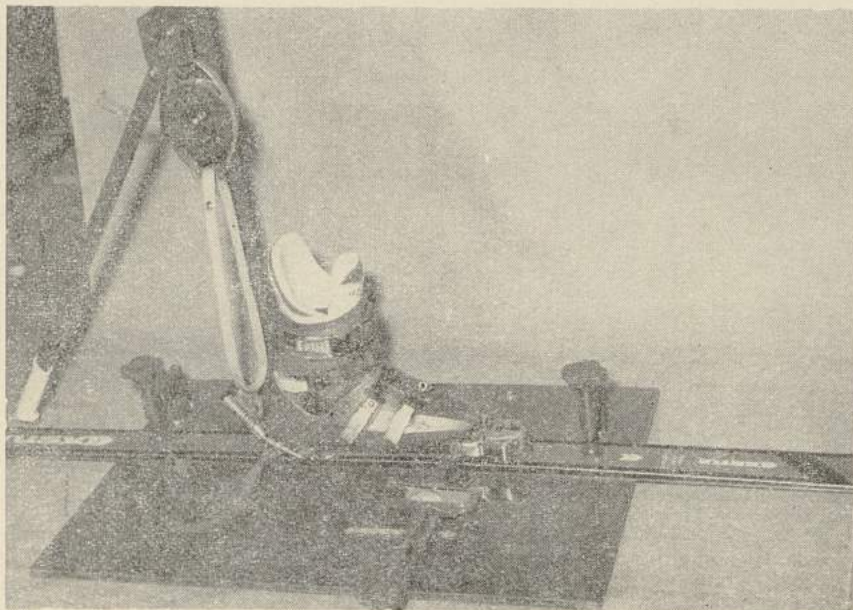
V tomto měsíci se dožívá v plné svěžesti, elánu a nadšení obětavý pracovník v tělovýchově s. Pavla Livora, nestor rozvoje lyžování na Slovensku, významného životního jubilea. Je tomu 70 let, kdy se v malé horské obci Nové Bystrici narodil v rodině lesmistra. Prostředí, v kterém se narodil a vyrůstal, dalo mu do vínku lásku k horám a lyžování. Nevynechal žádnou volnou chvíli, aby se věnoval oblíbeným sportům, lyžování, tenisu a turistice. V lyžování patřil mezi průkopníky tohoto sportu již od roku 1926 na Slovensku. Svou fyzickou kondici a morální vyspělost prokázal v době nejtěžší pro naše národy, v 2. světové válce. Aktivně bojoval proti fašismu v SNP a po skončení války byl za aktivní odboj vyznamenán Řádem SNP II. stupně a dalšími medailemi za zásluhy o budování nové ČSR.

Znovu začal aktivně pracovat v tělovýchovném hnutí. Za téměř 30 roků aktivní činnosti v ČSTV zastával celou řadu zodpovědných funkcí i v nejvyšších ústředních orgánech na Slovensku i v ČSSR. Za zásluhy o rozvoj tělovýchovy v ČSSR byl vyznamenán mnoha tělovýchovnými vyznamenáními, je nositelem čestného titulu Zasloužilý rozhodčí. Jeho mimořádná životní svěžest i v současné době mu umožňuje zodpovědně zastávat funkci sekretáře VLZ SÚV ČSSTV. Nechybí téměř na žádné akci, zvláště na školení nových rozhodčích, kde jako lektor předává své bohaté zkušenosti a znalosti.

Přejeme mu upřímně, aby ještě dlouho jeho sympatická a usměvavá tvář nechyběla v řadách obětavých pracovníků v lyžování všude tam, kde je potřeba jeho přítomnosti, aktivní účasti, předávání zkušeností a elánu do další tvořivé práce.

Fotografie na titulní a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula, na druhé straně ČTK a na třetí straně obálky Zdeněk Havelka a Jaroslav Trousil.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, ing. Vlastimil Horák, Jaroslav Židek, Ota Mrákota, Jaroslav Trousil a ČTK.

Prístroj na nastavovanie vypínacích síl lyžiarskych bezpečnostných väzání

Jizerská padesátka opět úspěšná

Také letošní 14. ročník Jizerské padesátky — Memoriálu expedice Peru poslední lednovou nedělí byl velkou manifestací příznivců lyžařských běžek. Zúčastnilo se ho 5653 mužů a 781 žen. Dokumentují to tři fotografie z tohoto masového lyžařského závodu. První dva ukazují boje mužů na trati za mlhavého počasí, třetí je ze závodu žen na nové 21kilometrové trase.

Polovina 1981

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ DUBEN 1981 ♦ Kčs 3,—

4

Mládí v bílé stopě

Je potěšitelnou skutečností, že stále přibývá dětí a mládeže, které se věnují lyžování. Dokladem toho jsou i tyto tři fotografie. První z nich ukazuje jak to vypadalo na startu náborových závodů těch nejmenších z Brněnska. Na druhém neúspěšnější starší žáci na přeboru ČSSR ve skoku na Pustevnách. Zleva druhý František Janák, vítěz Jiří Raška a třetí Zbyněk Mikeska (všichni MEZ Frenštát). Na třetím tři z nejmladších účastníků zdařilé turisticko-lyžařské akce Ve stopě Jizerské padesátky.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÉ POHĀRY
V LYŽOVÁNÍ

TATRANSKÝ
POHĀR

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ OBĀLKY NEJ-
ÚSPĚŠNĚJŠÍ ZÁVODNÍCI V JEDINĚM
LETOŠNÍM MISTROVSTVÍ SVĚTA LY-
ŽAŘŮ — LETECH V OBERSTDORFU
(NSR). ZLEVA TŘETÍ NOR TOM LE-
VORSTAD, VÍTĚZ JARI PUUKKONEN
(FINSKO) A DRUHÝ ARMIN KOGLER
(RAKOUSKO). — NA ZADNÍ STRANĚ
OBĀLKY STĀLE ZAPLNĚNĚ SVAHY
SOLISKA NA ŠTRBSKÉM PLESE, KDE
MLADÍ I STAŘÍ MILOVNÍCI LYŽAŘ-
SKĚHO SPORTU VYUŽÍVAJÍ PŘÍZNI-
VÝCH LYŽAŘSKÝCH PODMÍNEK

lyžařství

Ročník 67

Číslo 4

Vydává Československý svaz tělesné vý-
chovy v nakladatelství Olympia v Praze.
Šéfredaktor tělových. časopisů Ing. Ale-
xandr Žurman. Vedoucí redaktor časo-
pisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční
rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský,
K. Eidlipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kot-
land, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach,
R. Marek, J. Maršák, J. Máša, Z. Paulů,
PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce:
115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon
číslo 665 51. Redakční uzávěrka. k 1.
dni předcházejícího měsíce. Vychází jed-
nou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskárské
závodny, n. p., Karlovy Vary. Rozšířu-
je Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs.
Informace o předplatném podá a objed-
návky přijímá každá pošta i doručovatel.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS —
ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku,
Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto
čísla byla 1. března 1981.

ISSN - 0323 - 1445

Zlatý fond lyžiarov

Explozia lyžovania, tak možno nazvať tisíceky a možno nepreháňame keď povieme desaťtisíceky ľudí na lyžiach od starých po najmladších detvákov, zaplavujúci všetky strediská a keď je sneh aj ostatné miesta našej vlasti. Na zjazdovkách, turistických lyžiach aj na bežkách, ktoré si opäť získavajú srdcia vyznavačov zdravého pohybu.

Lyžovanie je skrátka tu a rozvíja sa napriek tomu, že tento rozvoj je hatený častou prekážkami, nech už je to obstarávanie vyhovujúceho výzbroja a výstroja, otázka financií, niekedy aj ťažkosti organizačne. To všetko prekonáva odhodlanie, nadšenie ľudí „okolo“. Lyžiarov majú totiž to niečo, čo im závidia mnohé iné športy — je to „zlatý fond“ obetavých funkcionárov v oddieloch, hlavne v tých menších. Na Slovensku máme takýchto ľudí všade kde lyžovanie má svoji tradíciu, ale aj tam, kde náš šport prenikol až v poslednom čase.

Uvedieme za všetkých aspoň jeden príklad práce malého oddielu, ktorý si vytýčil predovšetkým masový rozvoj lyžovania. Je to povstalecká obec Skýcov v severnej časti okresu Nitra. Tu došlo k vzácnnej symbióze medzi telovýchovnou jednotou a školou. V obci, kde pred 36 rokmi mala hody smrť a ničenie, sa dnes ozýva radostný smiech šťastnej mlade. Lyžovanie patrí v obci s 1240 obyvateľmi v srdci Trábečského pohoria k najpopulárnejším. Niet rodiny, kde by nemali bežky. Tu rukolapne dokazujú, čo je to masovosť v športe, bez veľkých rečí a bez mimoriadnych nárokov na financie. Dali hlavny dokopy a vec sa darí. Ich preteky mládeže nazvané „Partizánskou stopou“ prenikly do všetkých kútov SSR. Tento rok v januári bol IV. ročník. Do Skýcova sa zišlo viac ako 300 detí od 6 do 15 rokov, aby si zmerali svoje sily v bielej stope. Sú medzi nimi už vyspelejší s bežkami a všetkým, čo k tomu patrí, ale aj takí s obyčajnými „turistkami“, no spoločne majú jedno — veľkú chuť zmerať si vzájomné sily, spoznať sa s kolektívom druhých TJ a škôl, odviesť na bežeckej trati ten najlepši výkon. A prídu aj ich rodičia, cvičitelia, učitelia. Je veľkým zážitkom sledovať deti na trati, ich nasadenie, bojovnosť a zdravú súťaživosť, ktorú ešte zvyšuje povzbuzovanie dospelých po celej trati.

No čele podujatia stojí riaditeľ miestnej ZDŠ JÚLIUS KURUC, sám obetavý pedagóg a lyžiar, ktorý dokázal stmelit záujmy škôl so záujmami lyžiarov a rodičov. „Vypracovali sme si v škole a v TJ spoločny konkrétny plán masového rozvoja lyžovania a jeho plnenie pravidelne kontrolujeme“ — hovorí s. Kuruc. „Pre bežecké lyžovanie máme dobré podmienky. Keď som videl, že veľa detí z obce aj okolia sa lyžuje bez vedenia — to bolo pred rokmi — uvažoval som ako ich podchytiť. Podarilo sa a záujem bol taký, že sme museli často trénovať „na smeny“ aby sa na všetkých dostalo.“ Podobných podujatí je viac napr. v Dolanoch, Závažnej Porube, Kremnici, Podkoniciach, Trenčíne, Rožňave, Dolnej Lehote, Gerlachove... Bol by to dlhý zoznam.

Ani niekoľko rokov sa opakujúci nedostatok viazaní, lyží, voskov nedokáže zastaviť trend vývoja. Horšie je, že lyžiarske zväzy môžu robiť len málo, aby sa pomery zlepšili. Masový rozvoj lyžovania nie je vždy závislý na práci zložiek telovýchovnej organizácie a vieme, že najväčši počet lyžujúcich sa je neorganizovaných. Na jednej strane tento rozvoj teší, no na druhej strane robí aj starosti. Starosti v tom, že len malé percento lyžiarov je správne vedených a usmerňovaných v lyžiarskych oddieloch. Preto si slovenskí lyžiarov vytýčili za jednu z hlavných úloh podstatne zvýšiť percento organizovanosti v oddieloch a zabezpečiť sústavnú podporu a ovplyvňovanie čo najširšej lyžiarskej verejnosti. To si pravda žiada zmenu štýlu v doterajšej práci oddielov, ale aj zväzov na všetkých stupňoch riadenia. To predpokladá zmenu v myslení a chápaní práce zo strany funkcionárov a najmä cvičiteľov, podstatné zlepšenie celej organizátorskej a riadiacej práce, predovšetkým vzávisových komisíí masového rozvoja, komisíí mládeže a komisie KZL VLZ SÚV ČSZTV. Máme výhodu v tom, že môžeme využiť skúsenosti Lyžiarskeho zväzu ČUV ČSZTV, kde úroveň masového lyžovania, vďaka dlhoročnej tradícii, je na vyššej úrovni. Príklad, ktorý sme uviedli zo Skýcova by sa mal stať východiskovým bodom pre veľa ďalších oddielov, škôl, skupín SZM...

V čom vidíme hlavné rezervy na Slovensku? Je to predovšetkým okrem už uvedenej zmeny systému práce v oddieloch a zväzoch, zvýšená spolupráca s ostatnými zložkami, najmä školami, odbornými učilišťami, ROH, SZM. Veľké rezervy sú v spolupráci s turistami, ich odbornými lyžiarskej turistiky. Aj keď máme uzavretú spoločnú dohodu, nedarí sa nám ju bezovývšku plniť. Ide hlavne o tú drobnú mravenčiu prácu pri vedení výcviku, prácu o ktorej sa v masovo komunikačných prostriedkoch nehovorí, ale bez ktorej sa nezaobídeme. A sme opäť u práce našich cvičiteľov, ktorí musia byť základným kameňom našich snáh a zámerov. To je jeden z veľkých rozdielov medzi slovenským a českým zväzom. Zdá sa, že naši cvičitelia stratili svoj povestný elán a zapálenosť v prospech celku. Je na nás všetkých, aby sme dokázali oživiť ich činnosť a postavili ich opäť na ten stupeň významu v rozvoji lyžovania, na ktorom by mali právom stáť. Za tým účelom sme začali zakladať aj verejné lyžiarske školy, kde by sa cvičitelia mohli dobre uplatniť. Už nám pracujú na mnohých miestach — Košice, Trenčín, Bratislava, Rožňava, Nováky, Smokovce... V Košiciach mali v uplynulej sezóne v takejto škole 284 záujemcov, v Trenčíne 79. Je ľahké si predstaviť, koľko práce musia odviesť tí, čo za školu zodpovedajú. Robia to však radi, lebo ich inšpiruje enormný záujem verejnosti a najväčšou odmenou je uznanie tých, ktorých naučili dobre sa lyžovať.

KAROL EIDLIPES

Fin Puikkonen novým mistrem světa v letech

Jedenadvacitiletý Fin Jari Puikkonen se stal novým mistrem světa v letech na lyžích v západoněmeckém Oberstdorfu, kde zvítězil v šestém ročníku světového šampionátu s velkým náskokem 60,5 bodu před obhájcem titulu Rakušanem Arminem Koglerem. Poprvé se zúčastnil letů, hned stanul na nejvyšším stupni vítězů a jako první Fin se zapsal do listiny vítězů v této disciplíně odvážných mužů. Finsko s třemi reprezentanty v první desítce bylo nejúspěšnější zemí před favorizovanými Rakušany. Ze čtveřice čs. skokanů si nejlépe vedl Josef Samek, který v konkurenci 70 závodníků z patnácti zemí obsadil dvanácté místo.

Puikkonen na loňských ZOH v Lake Placidu získal bronzovou medaili na devadesátce, byl druhý na Holmenkollenu, letos obsadil třetí místo v lintersportturné po vítězství v Innsbrucku a stal se mistrem své země na středním můstku s normovým bodem 70 m. Na mistrovství světa v letech v Oberstdorfu přijel s osobním rekordem 116 m. Již v tréninku dosáhl délek 175 a 176 m a soustřeďoval na sebe pozornost expertů vyrovnaností skoků. Po prvním dnu sérií letů 174 — 169 — 160 m získal náskok 54,5 bodu na Koglera a tím prakticky rozhodl boj o mistrovský titul. Druhý den měl sérii 165 — 170 — 136 m a závěrečný den 171 — 168 — 161 m. Kogler sice již v prvním kole kvalifikačních letů vytvořil nový světový rekord — 180 m a měl ještě další dva hodnotné výkony 172 a 175 m [nejdelší ze všech startujících], stáčilo však zakolísání první soutěžní den a bylo rozhodnuto.

Kogler znovu potvrdil, že je příkladným sportovcem. Po skončení mistrovství světa prohlásil: „Jari skáče technicky perfektně. Odráží se vždy v pravý okamžik a při letu je aktivní do posledního metru.“ Před nedělním závěrečným dnem letů bylo prakticky již o vítězství Puikkonena rozhodnuto. Jen při dvou pádech mohl ještě přijít o titul. Kogler k tomu připomněl: „Byl bych špatným sportovcem, kdybych mu tento pech přál.“

Změny ve světové špičce

Na šestém světovém šampionátu se pořadí světové špičky „letců“ výrazně pozměnilo. NDR, která na všech dosavadních MS byla mezi medailisty [její reprezentanti vybojovali jednu zlatou, tři stříbrné a jednu bronzovou medaili], měla tentokrát nejúspěšnějšího závodníka Thomase Meisingera až na devátém místě. Mevil se mohutný nápor Seveřanů. Kromě tří Finů byli v první desítce dva Norové: bronzový Levorstad a Asphol na šestém místě. Patým místem překvapil Kanaďan Bulau, mezi nejlepší se kvalifikoval i stylově dokonalejší Japonec Jagi.

Žádnému čs. skokanu se nepodařilo vklínit do vedoucí desítky a navázat na výsledky předcházejících šampionátů, kdy tam čs. reprezentanti nikdy nechyběli. Nejlepší předpoklady k tomu měl Josef Samek, který v ní figuroval na devátém pořadí před závěrečným dnem soutěže. Tuto pozici však neuhájil a v konečné klasifikaci se dělil o dvanácté místo s Ostwaldem (NDR). Jiří Parma (podruhé se zúčastnil letů) obsadil 26. pořadí a má předpoklady pokračovat ve zlepšení výkonnosti i v této disciplíně: Zklamáním bylo 32. místo Škody, neuspokojilo 35. pořadí Jána

Jelenského. Trenér Zbyněk Hubač od nich očekával více.

Čs. závodníkům chyběly metry. Nejlepším dokladem toho je porovnání délky hodnocených letů nejúspěšnějších skokanů a čs. reprezentantů. Nový mistr světa Puikkonen měl první den lety 174 a 169 m (první místo), Kogler 136 a 170 [2.], Levorstad 132 a 164 [5.], Samek 128

Josef Samek (Dukla Liberec) byl nejúspěšnějším čs. reprezentantem na 6. mistrovství světa v letech. Obsadil dvanácté místo

a 129 [13.], Parma 115 a 107 [29.], Škoda 109 a 104 [35.], Jelenský 198 a 105 [34.], druhý den Puikkonen 165 a 170 [1.], Kogler 160 a 152 [2.], Levorstad 162 a 159 [3.], Samek 118 a 122 [9.], Parma 116 a 116 [19.], Škoda 106 a 96 [32.], Jelenský 102 a 100 [33.], poslední den Puikkonen 171 a 168 [2.], Kogler 176 a 171 [1.], Levorstad 155 a 154 [3.], Samek 131 a 140 [18.], Parma 129 a 126 [24.], Škoda 119 a 22 [30.], Jelenský 112 a 114 [35.]. Nejlepšímu čs. skokanu Samkovi při šesti hodnocených letech chybělo na vítězství Puikkonena 249 m [1], což znamená v průměru 41,5 m na jeden skok. Chtěl-li čs. závodníci úspěšně bojovat se světovou špičkou, musí na délkách hodně přidat.

Profil Puikkonena

Jari Puikkonen ve svém mládí hrál hokej a kopanou. Se svými kamarády v Lahti skákal na sněhovém můstku, který i v současné době se stará o

tiletý začal závodit pod vedením domácího trenéra Hannu Lepistöea, který i v současné době se stará o svého svěřence. Puikkonen brzy ztratil svého otce a opustil střední školu. „Potřeboval jsem peníze a kromě toho při studiu jsem neměl čas na trénink,“ říká nový mistr světa v letech. Měří 180 cm a váží jen 66 kg. Je štíhlý a nikoli atletickým, skokanským typem, jaký ztělesňují dvojnásobný mistr světa v letech Švýcar Walter Steiner nebo Rakušan Anton Innauer, označovaný za skokanského fenoména.

Strach je pro Puikkonena cizím slovem. Lety na lyžích jsou pro něho radostným požitkem. Že se nebojí skákat na mamutím můstku dokázal hned v tréninku novým finským rekordem 176 m. Je městským zaměstnancem na lyžařském stadionu v Lahti a připravoval místní můstek pro letošní závod Světového poháru.

„Při letech každý skok je třeba absolvovat s plnou silou a soustředěností,“ zdůraznil J. Puikkonen. Sám si v Oberstdorfu mazal lyže a v mikrobusu s lékařem finského družstva, který je psychiatrem, se koncentroval vždy na příští skok. Má rád diskotéku a po svém úspěchu ji také navštívil.

Vývoj světového rekordu

Stometrovou hranici ve skoku na lyžích poprvé překonal 15. března 1936 v jugoslávské Planici Rakušan Josef Bradl výkonem 101,5 m. Od prvního vedeného světového rekordu 23 m Nora Torjuse Hemmestveita z roku 1879 v Huseby to znamenalo zlepšení o 77,5 m za 57 let.

Přinášíme přehled vývoje světového rekordu od překonání hranice 100 m:

101,5 m	J. Bradl (Rak.)	15. 3. 1936
	Planica	
107,0 m	J. Bradl (Rak.)	15. 3. 1938
	Planica	
108,0 m	R. Gehring (Něm.)	2. 3. 1941
	Planica	
109,0 m	F. Mair (Něm.)	2. 3. 1941
	Planica	
111,0 m	H. Lahr (Něm.)	2. 3. 1941
	Planica	
112,0 m	P. Kraus (Něm.)	2. 3. 1941
	Planica	
118,0 m	R. Gehring (Něm.)	2. 3. 1941
	Planica	
120,0 m	F. Tschannen (Švýc.)	2. 3. 1948
	Planica	
124,0 m	W. Gantschnigg (Rak.)	20. 2. 1950
	Oberstdorf	
125,0 m	A. Däscher (Švýc.)	2. 3. 1950
	Oberstdorf	
127,0 m	S. Weiler (NSR)	2. 3. 1950
	Oberstdorf	
135,0 m	D. Netzell (Švéd.)	2. 3. 1950
	Oberstdorf	
139,0 m	T. Luitro (Fin.)	2. 3. 1951
	Oberstdorf	
141,0 m	J. Šlibar (Jug.)	24. 2. 1961
	Oberstdorf	
141,0 m	P. Lesser (NDR)	25. 2. 1962
	Kulm	
141,0 m	K. Sjöberg (Švéd.)	15. 2. 1964
	Oberstdorf	
142,0 m	D. Motejlek (ČSSR)	15. 2. 1964
	Oberstdorf	

144,0 m N. Zandanel (It.) 16. 2. 1964 Oberstdorf
 145,0 m P. Lesser (NDR) 21. 3. 1965 Kulm
 145,0 m B. Wirkola (Nor.) 12. 3. 1966 Vikersund
 146,0 m B. Wirkola (Nor.) 13. 3. 1966 Vikersund
 147,0 m L. Grini (Nor.) 11. 2. 1967 Oberstdorf
 148,0 m K. Sjöberg (Švéd.) 10. 2. 1967 Oberstdorf
 150,0 m L. Grini (Nor.) 11. 2. 1967 Oberstdorf
 154,0 m R. Bachler (Rak.) 12. 3. 1967 Vikersund
 156,0 m B. Wirkola (Nor.) 21. 3. 1969 Planica
 160,0 m B. Wirkola (Nor.) 22. 3. 1969 Planica
 164,0 m J. Raška (ČSSR) 22. 3. 1969 Planica
 165,0 m M. Wolf (NDR) 23. 3. 1969 Planica
 169,0 m H. Wosipiwo (NDR) 9. 3. 1973 Oberstdorf
 169,0 m W. Steiner (Švýc.) 14. 3. 1974 Planica
 176,0 m A. Innauer (Rak.) 5. 3. 1976 Oberstdorf
 176,0 m K. Ostwald (NDR) 18. 3. 1979 Planica
 176,0 m A. Kogler (Rak.) 27. 3. 1980 Harrachov
 180,0 m A. Kogler (Rak.) 26. 2. 1981 Oberstdorf

Nový mistr světa v letech Fin Jari Puikkonen při závěrečném soutěžním dnu Šampionátu v Oberstdorfu

PREHLED VÝSLEDKŮ

Kvalifikační lety 26. února — nejdelší skoky, I. kolo: Kogler (Rak.) 180 — světový rekord, Puikkonen (Fin.) 175, Wallner (Rak.) 155, Ylianttila 145, Kokkonen (oba Fin.) a Neuper (Rak.) oba 144, Asphol (Nor.) 143, Tomasi (It.) 142, Samek (ČSSR) a Ostwald (NDR) oba 140. — **Parma 116, Jelenský 108, Škoda 98.**

II. kolo: Kogler 172, Wallner 168, Ostwald 166, Puikkonen 165, Levorstad (Nor.) 163, Holmlund (Švéd.) 159, Jagi (Jap.) 156, Neuper 153, Bulau (Kan.) 152, Meisinger (NDR) 149. — **Parma 129, Škoda 121, Samek 112, Jelenský 110.**

III. kolo: Kogler 175, Puikkonen 166, Bulau 155, Bobak (Pol.) 150, Meisinger 146, Asphol a Ylianttila, oba 141, Ostwald 140, Samek a Collins (Can.) oba 136. — **Parma 126, Jelenský 123, Škoda 105.**

Průměr deseti nejlepších v I. kole byl 150,7 m — postup zajišťoval výkon 113 m, v II. kole 160,3—120,22, v III. kole 149—112 m.

První soutěžní den 27. února: 1. Puikkonen 410,5 (174 a 169), 2. Kogler 356,0 (136 a 170), 3. Asphol 350,5 (153 a 143), 4. Bulau 348,0 (148 a 146), 5. Levorstad 340,5 (132 a 164), 6. Meisinger 335,5 (141 a 149), 7. Wallner 316,5 (120 a 150), 8. Neuper 312,0 (133 a 130), 9. Bauer (NSR) 311,5 (159 a 112), 10. Ostwald 307,5 (133 a 134), 11. Reijonen (Fin.) 306,3 (136 a 134), 12. Urbančič (Jug.) 305,0 (119 a 152), 13. Samek 304,0 (128 a 129), 14. Jagi 297,5 (121 a 134), 15. Fijas (Pol.) 295,5 (134 a 121). — 29. **Parma 259,5 (115 a 107), 34. Jelenský 250,0 (108 a 105), 35. Škoda 249,5 (109 a 104).**

Druhý soutěžní den 28. února: 1. Puikkonen 403,5 (165 a 170), 2. Kogler 389,5 (160 a 152), 3. Levorstad 382,0 (162 a 159), 4. Reijonen 361,0 (145 a 147), 5. Neuper 329,0 (137 a 139), 6. Bulau 328,0 (137 a 125), 7. Asphol 311,0 (137 a 128), 8. Jagi 308,0 (128 a 120), 9. **Samek 305,5 (118 a 122), 10. Čerňajev (SSSR) 305,0 (132 a 112), 11. Ostwald 301,5 (138 a 119), 12. Kokkonen 300,5 (125 a 118), 13. Ylianttila 300,0 (123 a 119), 14. Groyer (Rak.) 296,5 (122 a 110), 15. Zitzmann (NDR) 291,0 (135 a 112). — 19. **Parma****

284,0 (116 a 116), 32. Škoda 257,5 (106 a 96), 33. **Jelenský 256,0 (102 a 100).**

Třetí soutěžní den 1. března: 1. Kogler 395,0 (176 a 171), 2. Puikkonen 387,0 (171 a 168), 3. Reijonen 345,5 (152 a 159) a Levorstad 345,5 (155 a 154), 5. Neuper 340,5 (150 a 152), 6. Groyer 338,0 (151 a 149), 7. Asphol 334,5 a (145 a 160), 8. Ylianttila 331,0 (147 a 148), 9. Jagi 327,0 (143 a 148), 10. Bulau 326,5 (148 a 146), 11. Jensen (Nor.) 323,0 (142 a 153), 12. Wallner 318,5 (146 a 143), 13. Meisinger 310,5 (146 a 135), 14. Zitzmann 308,0 (132 a 146), 15. Schwarz (NSR) 304,5 (141 a 137). — 18. **Samek**

301,0 (131 a 140), 24. **Parma 282,0 (129 a 126), 30. Škoda 261,5 (119 a 122), 35. Jelenský 239,5 (112 a 114).**

Konečné pořadí 6. MS v letech: 1. Jari Puikkonen 1201,0, 2. Armin Kogler 1140,5, 3. Tom Levorstad 1068,0, 4. Markku Reijonen 1013,0, 5. Horst Bulau 1002,5, 6. Halvor Asphol 996,0, 7. Hubert Neuper 981,5, 8. Hirokazu Jagi 932,5, 9. Thomas Meisinger 930,5, 10. Kari Ylianttila 926,0, 11. Wallner 920,5, 12. **Samek a Ostwald oba 910,5, 14. Kokkonen 897,5, 15. Groyer 897,0. — 26. Parma 825,5, 32. Škoda 768,5, 35. Jelenský 745,5.**

Poslední skok rozhodl

O vítězi druhého ročníku Světového poháru 1980—81 ve skoku na lyžích, jímž se stal 21letý Rakušan Armin Kogler, rozhodly skoky posledního soutěžního kola finálového závodu v jugoslávské Planici. Po sobotních závodech na sedmdesátce byl v čele Nor Roger Ruud s 201 body a jednobodovým náskokem před Koglerem.

Nedělní závěrečná soutěž na velkém můstku s normovým mbodem 90 metrů byla ve znamení mocného nástupu Rakušana, který skokem 134,5 metru vytvořil nový rekord můstku. Po pádu Fina Puikkonena, který si natrhl vaziva na koleně, byl závod přerušen a začalo se první kolo skákat znovu ve zkráceného nájezdu. Kogler skočil ještě o 1,5 m dále, ale upadl. Jury rozhodla o dalším zkrácení nájezdu. Začlo znovu první kolo již potřetí, které se hodnotilo jako poslední finálový závod. Kogler měl druhý nejdelší skok 102 m za Norem Jensenem, který skočil o tři metry dále a stal se vítězem závěrečné soutěže. Ruud nervové závod nezvládl a vůbec nebodoval.

Vítězství Koglera je zasloužené a výsledkem hodnotných vyrovnaných výkonů v průběhu celé tříměsíční sezóny. Na Intersportturné byl druhý. v Oberstdorfu na mistrovství světa

v letech vytvořil nový světový rekord 180 m a skončil druhý za Puikkonem, zvítězil v Sapporu a ve Falunu. Ruud potvrdil, že Norové se pečlivě připravují na mistrovství světa 1982 v Oslo. Vyhrál oba závody Bohemie, která letos byla součástí SP, zvítězil v Chamonix, St. Nizier a na Holmenkollenu. Překvapením soutěže světové elity skokanů byl juniorský mistr světa 1979 Kanadán Horst Bulau, který obsadil třetí místo. Zvítězil na devadesátce v norském Bärum, byl druhý na sedmdesátkách v Lahti, Falunu a v Planici. Obhájce trofeje Rakušan Hubert Neuper se musel spokojit se čtvrtým místem. Začal sezónu prvenstvím v Intersportturné, potom však vyhrál jediný závod SP ve Sv. Mořici.

Čs. skokani po velké krizi v olympijské sezóně se zatím marně snažili o proniknutí do světové špičky. Nejúspěšnější byl Samek, který bodoval v Bohemii (sedmé a desáté místo), v Lahti (12. a 14.) a ve Falunu (13.). Škoda, že nemohl startovat v Planici, která měla stejný termín jako Tatranský pohár, na němž Samek vyhrál přesvědčivě oba závody. Vytvořil nový rekord můstku na sedmdesátce a vyrovnal rekord na velkém můstku na Štrbském Plese.

-tr-

Více vědeckosti do tréninkového procesu

Ve všech hospodářsky vyspělých zemích je vědeckotechnický pokrok prakticky nejdůležitějším zdrojem hospodářského růstu. Stále hlouběji a bezprostředněji ovlivňuje kromě ekonomiky i všechny ostatní oblasti lidského snažení, tělovýchovu a sport nevyjímaje.

Víme, že v oblasti vrcholového sportu přijal lyžařský sport formy, které jej rychle zavedly k hranicím maximálních možností. Současná úroveň ve všech disciplínách závodního lyžování je výslednicí celé řady složek, v první řadě vědeckosti v řízení závodního sportu. Bez kvalitního, vědecky podloženého tréninku, bez kvalitního, výzkumem ověřeného materiálu a v neposlední řadě bez moderně konstruovaných můsteků a tratí, jejich koncepce a přirozené i povrchové úprava musí být v souladu s potřebami současného pojetí běhu, skoku nebo sjezdování, nelze ve vrcholovém sportu uspět.

VÝBĚR TALENTŮ

Výběrem talentů označujeme souhrn opatření, jejichž cílem je vyčlenit z veškeré lyžující mládeže ty jednotlivce, kteří prokazují mimořádné lyžařské nadání. Jde o podstatě o jedince se schopnostmi a vlastnostmi, kteří tvoří základ perspektivního rozvoje státní reprezentace. Jim je poskytována péče, jež má rozvinout jejich schopnosti až k vrcholové výkonnosti. Jde o dlouhodobý proces, jehož smyslem je, obdobně jako v jiných významných oblastech činnosti člověka (ve vědě, v umění apod.), obohatit společnost o vynikající osobnosti, schopné úspěšné mezinárodní reprezentace.

Praktické hledání mladých lyžařů a lyžařek, vhodných pro vrcholový sport, zahrnuje celou řadu specializovaných zkoušek. Zjišťuje se např. stupeň trénovanosti, stabilita výkonnosti, dělá se vědecky podložené předpovědi růstu výkonnosti apod. Prognóza výkonnosti je přirozeně oblastí s nejmenší přesností, neboť své závěry je schopna formulovat jen v hodnotách pravděpodobnosti. Naproti tomu je možno s poměrně vysokou přesností diagnosticovat např. antropometrické znaky (výšku, hmotnost, délku nohou a dalších asi 25 znaků). Ale ani antropometrie není zcela spolehlivá. Několik příkladů: letos v lednu v Klingenthalu jsem v závodě SP viděl běžet tři závodnice absolutní světové špičky: Raisu Smetaninovou, Barbaru Petzoldovou a Květu Jeriovou. Z hlediska antropometrie jde o tři naprosto rozdílné typy. Smetaninová je slachovitý, silový typ s výraznou vůlí, vyjádřenou v rysech obličeje, Petzoldová je dívka s červenými tvářičkami, její přiléhavá kombinéza však prozrazuje mimořádně silné nohy. Květa Jeriová připomíná ve stopě elegantní běh štíhlé gazely. Tak rozdílně se mně laikovi, jevily tyto tři olympioničky. O ideální postavě skokana platí, že skokan má být malého růstu. To souhlasilo např. u J. Rašky, R. Höhlna, D. Motejlka, H. Glasse, nikoli však u H. Recknagela a vůbec ne u W. Steinera. Také Ingemar Stenmark, největší talent všech dob, nemá postavu v souladu s antropometrickými předpoklady pro jezce technického zaměření. Vnucuje se otázka, co by se bylo stalo, kdyby ti, kdož posuzovali perspektivu růstu výkonnosti uvedených závodnic a závodníků, se byli striktně drželi poznatků antropometrie?

Výběr talentů v každém odvětví sportu a v lyžování obzvláště je úkolem mimořádně obtížným. Zatím je tato oblast, a to i z celosvětového

pohledu, spíše ve stadiu empirie a vědecké poznatky pro ni jsou získávány jen pozvolna. Situaci u nás a význam této klíčové otázky definoval předseda vlády s. Lubomír Štrougal na V. sjezdu ČSTV (1978) takto: „Pro nikoho není tajemstvím, že právě ve výběru a přípravě talentů máme mnoholeté zpoždění. Dohnat toto zpoždění je v pravdě kardinální podmínkou příštích úspěchů vrcholového sportu a státní reprezentace.“

TRÉNINKOVÝ PROCES

V šedesátých letech pochopily vyspělé lyžařské svazy, že 10–20denní trénink již nestačí na udržení výkonnosti na světové úrovni. Bylo nutno opustit staré myšlení a jít s moderním vývojem. Tak se zrodil novodobý tréninkový proces, náročný pro učitele i žáky.

Hlavním požadavkem doby je úzká spolupráce vědy na tréninkovém procesu. V praxi to není jednoduché, neboť pronikání vědy do tréninkového procesu nutně vyžaduje dobře fungující systém přenosu vědeckých informací a poznatků od vědy směrem k praxi a obráceně od praxe k vědě. Dalším důležitým požadavkem je, aby práce vědeckých a výzkumných pracovníků a pracovníků byla produktivní a efektivní. Za rozhodující kritérium efektivnosti je nutno považovat možnost rychlého využití získaných výsledků v praxi. **Vytvoření takového systému, plně přizpůsobeného praktickým potřebám jednotlivých disciplín na straně jedné a současným možnostem a schopnostem trenérů a výzkumných pracovníků na straně druhé je úkolem mimořádně naléhavým.**

EXTENZIVNÍ A INTENZIVNÍ TRÉNINK

V odborných kruzích převládá obecný názor, že letní příprava běžce, skokana nebo sjezdaře dosáhla v posledních letech vysoké úrovně. Tvrdá mezinárodní konkurence a vzájemné tlaky mezi svazy, angažovaných v závodním lyžování, vedly k nevídané expanzi letního tréninku při aplikaci tradičních metod. **Rozdíl ve srovnání s dobou před 20 lety spočívá ve zvětšeném objemu tréninku, který byl několikanásobně zvětšen. Způsob tréninku se nezměnil. Zdá se, že možnosti dalšího zvětšení objemu jsou vyčerpány; bude třeba produkovat nové ideje, zaangažovat vědu více nežli tomu bylo dosud.**

Sportovní trénink, prováděný postupným zvyšováním tréninkových objemů, není žádným českosloven-

ským specifikem, je poznatkem celosvětového významu. Lyžařský sport kráčí po této cestě již 20 roků a výkonnost reprezentantů svazů, které tuto cestu dosud neopustily, stagnují. Poukazují v této souvislosti na notickou Rudého práva (24. 1. 1981), ve které bylo našim skokanům vytýkáno, že příčinou jejich neúspěchu na ZOH 1980 bylo, že příliš spoléhali na vysoký objem tréninku a málo využívali poznatky výzkumu.

Odborníci tvrdí, že nastal čas, kdy je nutno se rozloučit se vžitou rutinou a nastoupit cestu progresivních tréninkových systémů, založených na výsledcích jednak zobecněné empirie, jednak speciálního vědeckého zkoumání. Jinými slovy: **přejít od extenzivní k intenzivní přípravě závodníka.**

NEVÍDANÝ VZESTUP VÝKONNOSTI

Cílem tréninku vrcholových sportovců je dosáhnout absolutně maximální světové výkonnosti. Obsah pokrokových tréninkových systémů se neustále zdokonaluje, dnes zahrnují nejen postupy v tělesné, taktické, technické a psychické přípravě, ale také problematiku dávkování, zotavování, periodikou a průběžnou kontrolou trénovanosti apod. Řečeno prostými slovy: **moderní tréninkový systém představuje nesmírný objem tvrdé práce, vyžadující hodně síly a vytrvalosti, talentu a motivace.**

Postupné zdokonalování tréninkových systémů vedlo během posledních 20 let k dynamickému růstu výkonnosti vrcholových sportovců. K tomu několik dat: J. Bradl (NSR) byl prvním skokanem, který překonal hranici 100 m; v roce 1936 ustál skok na značce 101 m. Na prvním závodě v letech na lyžích v Harrachově loňského roku skočil na můstku P=120 metrů Rakušan Armin Kogler 176 m a vyrovnal tím rekordní skoky na dvou dalších „mamutích“ můstcích, v Oberstdorfu a v Planici. Až do r. 1962 se na MS a ZOH skákalo na můstcích P=70 m; od té doby se na MS a ZOH skáče na dvou můstcích, s P=70 m a P=90 m. V současné době je v různých částech světa postaveno šest můsteků s P=120 m.

Teoretické zlepšení rychlosti v běhu na lyžích v období 1954–1980 (zlepšení na časy vítězů) činí: u mužů — na 15 km 10:04,16 min.; na 30 km 15:14,22 min.; na 50 km 36:12,96 min.; u žen — na 5 km 5:25,36 min.; na 10 km 9:44,05 min. Muži vykazují zlepšení rychlosti o cca 20–25 %, ženy o cca 30 % (citace dat s. PhDr. J. Potměšila, CSC.).

Na mezinárodních sjezdových tratích docílují vedoucí závodníci maximálních rychlostí velmi blízko hranic možnosti člověka: 130–140 km/hod. Karl Schranz, vítěz ve sjezdu v roce 1959 v Garmisch (Arlberg Kandahar) jel závod průměrnou rychlostí 75,2 km/hod.; v roce 1975 absolvoval F. Klammer stejnou trať průměrnou rychlostí 109,4 km/hod. Ob-

divuhodné výkony podávají ženy: ve sjezdu žen ve SP 1980 dosáhly ženy v Arose a ve Schladmingu průměrných rychlostí 105,2 resp. 105,6 km/hod., tedy rychlosti velmi blízké hodnotám, které docílují muži.

Fantastický růst výkonnosti světové špičky ve všech disciplínách závodního lyžařského sportu, přirozeně není výlučnou zásluhou jen zdokonalených tréninkových systémů. Vývoj výkonnosti ovlivnily, a to podstatnou měrou, i některé vnější faktory: materiál, výstroj, progresivně konstruované můstky a tratě, jejich perfektní povrchová úprava a některé další faktory.

POHLED DIVÁKA

Po odborné, hloubkově provedené analýze výsledků z každého velkého střetnutí (ZOH, MS, SP atd.) po vysvětlení všech faktorů, které nepříznivě ovlivnily bilanci státní reprezentace (vítr, umělý sníh, materiál, nedostatek nebo mnoho tréninku, nemoc, stres atd.) bylo by možno přejít k dennímu pořádku, k účelně zaměřené přípravě pro příští měření sil.

Je tu ale ještě divák. Jaké jsou jeho pocity a jaké postoje zaujímá k výsledkům reprezentace. V pohodlném posezení před televizí kriticky a fandovsky sleduje zápolení světové špičky a v ní hledá své oblíbené. Kritizuje ostře, emocionálně bez odborné kvalifikace a znalosti nezbytných faktů. Čím méně je aktivním sportovcem, tím více žádá medailí. Touží po senzacích na můstcích, na sjezdových tratích i ve stopě. Anonymní společnost touží po sportovním hrdinství.

Obdobně to bylo i v minulosti; situace dnes však je diametrálně rozdílná. Umístění na 7.—15. místě v lyžařském závodě světové úrovně přestalo být zajímavým, přesto představuje vrcholný světový výkon. Radost je pocíťována až při medaili. Vítězství závodníka se stává stále těžším, požadavek diváka stále náročnějším. Ale i divák se musí podřítit objektivním podmínkám: našim sportovcům neschází prostředky, ani pílě; nám divákům často schází poznání, že medaile nelze zakoupit za peníze ani je nelze vypotit pílí. Talentu, velmi mnoho talentu a trochu štěstí je zapotřebí.

SLOVO ZÁVĚREM

Náš článek, napsaný laikem pro laiky, má skromné poslání — poukázat na mimořádnou publicitu, které se v odborném zahraničním tisku dostává volání po větší vědeckosti v systému výběrů talentů a ve vlastním tréninkovém procesu.

Altius, citius, fortius — realizovat olympijské heslo ve vrcholovém lyžování bez pomoci vědy a výzkumu, převážně výzkumu aplikovaného, již nelze. Budiž v této souvislosti ocitována slova předsedy ÚV ČSTV s. Antonína Himla, pronesená na V. sjezdu ČSTV 1978: „**Tělovýchovná věda musí vstupovat do tělovýchovného procesu jako reálná materiálová síla, nástroj efektivity veškeré výchovné a výcvikové práce.**“

Povrchní pohled do složité a náročné problematiky tréninkové přípravy skokana, sjezdaře a běžce-representanta, umožní nám laikům a prostámu divákovi, spravedlivěji chápat a

hodnotit výkony našich reprezentantů při mezinárodním měření sil.

Dr. O. KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Tak to vypadalo po startu 12 000 startujících na trati letošního 58. ročníku Vasova běhu

Lundbäck zvítězil ve Vasově běhu

Mistr světa 1978 na 50 km a olympijský vítěz 1972 na 15 km dvaatřicetiletý Švéd Sven-Ake Lundbäck zvítězil první březnovou nedělí v 58. ročníku nejslavnějšího lyžařského závodu vytrvalců — Vasova běhu. Startoval v konkurenci 12 000 běžců a běžkyň 21 zemí, mezi nimiž bylo také pět vítězů z posledních let: Rakušan Walter Mayer, který překvapil loni nečekaným prvenstvím, Švéd Bengt Hassis — vítěz 1979 a držitel traťového rekordu časem 4:05,58, jakož i nejúspěšnější závodníci předchozích tří ročníků Francouz Jean-Paul Pierrat, Ivan Garanin (SSSR) a Švéd Matti Kuosku.

Lundbäck se zúčastnil poprvé této velké události na trati 85,8 km ze Sälen do Mory, patřící do World Loppetu — Světového poháru běžců dlouhých tratí. Dosud nikomu se nepodařilo při prvním startu zvítězit, teprve on slavil tento triumf. Tím si také Lundbäck upevnil vedoucí postavení ve World Loppetu, přestože tentokrát měl Vasův běh mimořádně silnou konkurenci. Mezi nejvážnější soupeře patřili Francouz Pierrat (byl jen šest bodů v SP za Lundbäckem), řada jeho krajanů v čele s Bengtem Hassisem, znajícím dobře tuto trať, úspěšný americký olympionik Bill Koch, finský obr Juha Mieto a řada dalších závodníků. Švédští pořadatelé přivítali letos 1300 běžců ze zahraničí. Zvláštními letadly přicestovalo 292 Švýcarů, další nepočtenější byly výpravy z NSR 183 členů, z Francie 110, Itálie 103, Rakouska 42 a z USA 21 závodníků.

Závod měl zajímavý průběh. Z početného pole startujících se vypracoval v čelo Francouz Pierrat, který vedl v polovině trati. Lundbäck si

dobře rozložil síly, dotáhl Pierrata a na 57. kilometru měl již náskok 29 sekund. V závěru jej ještě zvýšil a proběhl cílem dvě minuty před svým krajanem Hassisem. Na třetí místo se vypracoval další Švéd Lundevall, který o devět sekund předstihl čtvrtého Pierrata. Loňský vítěz Mayer se musel spokojit osmnáctým místem. Z žen byla nejúspěšnější Švédka Meeri Bodelidová, která skončila 411. časem 5:28:08 hod.

Výsledky Vasova běhu: 1. Sven-Ake Lundbäck 4:29:32, 2. Bengt Hassis 4:31:32, 3. Ingebjörn Lundevall (všichni Švéd.) 4:31:48, 4. Jean Paul Pierrat (Fr.) 4:31:57, 5. Inge Mörk 4:32:03, 6. Matti Kuosku (oba Švéd.) 4:32:03, 7. Bill Koch (USA) 4:32:18, 8. Juha Mieto (Fin.) 4:32:32, 9. Hans Erik Larsson (Švéd.) 4:32:41, 10. Vladimír Lukjanov (SSSR) 4:32:42, 11. Per Knotten (Nor.) 4:32:44, 12. Krister Johansson 4:33:48, 13. Stellan Grandlund 4:34:01, 14. Björn Jonsson 4:34:04, 14. Lasse Frykberg (všichni Švéd.) 4:34:24.

-tr-

KNEISSL- vzestup a pád velikána

Na podzim loňského roku se do nezadržitelného skluzu na šikmé ploše hospodářské krize a četných podnikatelských tragédií v západním světě dostal i jeden z nejpřednějších světových výrobců lyží Franz Kneissl, po dlouhá léta hrdoست rakouského podnikatelského světa a pilíř rakouského exportu.

Dnes devětapadesátiletý Tyrolan, komerční rada Franz Kneissl (Rakušané si stále ještě velice poptrpí na honosné tituly) to houževnatým úsilím dotáhl na třetí místo mezi světovými producenty lyží. Před ním si první místo vybojovala francouzská firma Rossignol a druhé místo jeho rakouský konkurent Fischer.

Kneissl se v poslední době potýkal s potížemi, které pro jeho firmu nebyly specifické. Světový trh lyží byl v posledních dvou letech do značné míry saturován, ceny lyží stagnovaly nebo dokonce klesaly. Mezi největšími výrobci se rozpoutal nelítostný konkurenční boj o tento zúžený světový trh a kdo v tomto boji projevili sebemenší slabinu, začal klesat ke dnu. Tento osud potkal i firmu Kneissl, která začala v říjnu loňského roku pocívat akutní nedostatek finančních prostředků. V polovině prosince byl Kneissl nucen ohlásit oficiálně úpadek. Mimo jiné tím připravil svým 600 zaměstnancům vskutku neradostné vánoce.

Kneissl ovšem rozhodně není prvním velkým výrobcem lyží, kterému došel dech. Před několika lety byla rakouská firma Kastle pohlcena rakouským konkurentem Josefem Fischerem, nyní druhým ve světě s produkcí kolem 1,8 miliónu párů lyží ročně. A v loňském roce se stala insolventní západoněmecká firma Sohler, která vyráběla levnější druhy lyží.

Stup firmu Kneissl začal už v roce 1975, když ambiciózní komerční rada vsadil všechno na polyuretán. V té době vyhrávaly lyže značky Kneissl co se dalo. Závodníci, kteří měli s Kneisslem smlouvu, nahromadili už rekordní počet 126 medailí a špičkový model firmy White Star byl technologicky i vývojově na hrotu světové produkce. Nepřekvapovalo proto, že se Franz Kneissl snažil z těchto úspěchů vytlouci kapitál a vytlačit svého arcirivala Fischera z druhého místa mezi světovými producenty vystupňováním výroby na milión párů ročně.

V této snaze prodal svůj prosperující dřevařský podnik a investoval v počtu přes 17 miliónů západoněmeckých marek do nového závodu na výrobu polyuretánových lyží. Téměř dva roky se Kneissl potýkal s novou technologií a s výrobou kontrolovanou zbrusu novým počítačem, která však nikdy nedosáhla předpokládané kvality.

Když se v roce 1977 Kneisslovi a státnímu podniku Chemie-Linz, výrobci polyuretánové pěny, podařilo konečně výrobní problémy vyřešit, bylo už pozdě. Kneisslova pověst silně upadla a co bylo ještě horší — jeho

soupeři svou produkci ještě prudce zvýšili.

Kdysi kvetoucí lyžařský trh byl nyní zaplaven a vedoucí francouzský výrobce Rossignol, s roční výrobou přes 2 milióny párů, zahájil nelítostnou cenovou válku. Jen v roce 1977 poklesly ceny o 30 procent, a to právě ve chvíli, kdy se Kneissl pokoušel obnovit svou reputaci a zároveň i svůj tržní podíl.

Některé velké skupiny, například americká AMF (Harley Davidson, American Motors, Tyrolia a Head), byly dostatečně silné k tomu, aby ty své složky, které působí na úseku zimních sportů, před udery konkurence uchránily. Ale společenosti zaměřené jenom na jeden výrobek, jako tomu bylo v případě firmy Kneissl, se dostaly do velkých potíží. Velkým obchodním domům a organizacím sportovních obchodů byly poskytovány slevy na pokraji únosnosti. Mnozí výrobci hodili prostě na trh „bezejmenné“ lyže za dumpingové ceny, zatímco jiní zaplavili obchodní domy a obchody levným zbožím „výběhových“ modely, aby mohli udržet cenovou úroveň omezené výroby svých špičkových modelů.

Ve snaze o obnovení své dřívější reputace vsadil komerční rada Kneissl v roce 1978 na další kartu. Přesvědčil sjezdářského šampióna Franze Klammra, aby se rozešel s Fischerem a přidal se ke Kneisslově týmu jezdců ve veleudávaném Světovém poháru. Tato akce však skončila kardinálním nezdarem. Klammer se ve špičce neudržel a končil zpravidla mezi poraženými. Kneisslovy lyže se v obchodech přeměňovaly čím dál víc v ležáky.

Kneissl reagoval na tento neúspěch diverzifikací výroby. Následoval svého hlavního rivala Fischera a západoněmeckého výrobce Völkl: začal vyrábět tenisové rakety z umělých hmot. Svému sedmadvacetiletému synovi Franzu Ernstu Kneisslovi světil vedení podniku pro výrobu windsurfingového vybavení. Produkce tohoto závodu dosáhla v loňském roce 2000 kusů tohoto náročného sportovního nářadí a pro rok 1982 se počítalo s jejím zvýšením na deset tisíc.

V této době však už hlavní Kneisslův věřitel, vedoucí rakouský bankovní dům Creditanstalt, začal projevoval rostoucí známky znepokojení a žádal schůzku všech věřitelů. Dne 21. října 1980 musel Franz Kneissl před 500 věřitelů přiznat, že zatímco aktiva firmy činí (opět v přepočtu) něco přes 49 miliónů marek, dosahují pasíva částky 59 miliónů marek. Ve vedení Creditanstalt to vyvolalo úžas. Banka i firma byly nuceny začít hledat případné zájemce o koupi. Druhý největší americký výrobce,

Bývalý mistr světa v letech na lyžích Rakušan Armin Kogler je jedním z těch, kteří startují na lyžích Kneissl, stejně jako nový mistr světa Fin Jari Puikkonen

společnost K2, projevil zájem jen o Kneisslovo jméno a o firemní distribuční síť. Rakouští výrobci Annrsteiner, Rohrmoser a Fischer odmítli jeden po druhém učinit jakoukoli nabídku. Začátkem prosince zbývali už jen dva potenciální kupci: americký výrobce lyží Trak ve spojení s podnikem Chemie-Linz. Dne 10. prosince se však oba tyto podniky stáhly. Rakouská vláda, která má v rukou Chemie-Linz jako státní podnik, ustoupila před nátlakem ostatních rakouských lyžařských firem, které protestovaly proti zasahování do soukromého podnikání pomocí státního podniku. Zdálo se, že Kneisslův osud je zpečetěn.

Ale nekrology tisku byly předčasné, ne-li pokud jde o komerčního radu Kneissla osobně, tedy alespoň pokud jde o firmu jako takovou. Dne 17. prosince se Franz Kneissl setkal diskretně s padesátiletým švýcarským stavebním magnátem Walterem Hauensteinem. Za pomoci mnichovské obchodní poradenské firmy Treuhand und Beratung vytvořil Hauenstein konsorcium, které bylo ochotno zaručit zachování firemní produkce lyží. Hauenstein sám koupil 75 procent akcií, firma Trak 15 procent a vídeňská textilní firma Carinthia, vyrábějící také windsurfery značky Alpha, převzala zbývajících 10 procent. Vznikla tím nová akciová společnost s názvem Kneissl-Tyrol AG.

Hauenstein se netajil s tím, že má s novou společností dalekosáhlé plány. Za předpoklad označil úplnou výměnu vedení a propuštění 40 procent zaměstnanců.

Na své schůzi v polovině ledna věřitelé v čele s Creditanstalt celou transakci schválili. Přesto, že podle názoru některých znalců částka kolem 28 miliónů marek, které jsou Hauenstein a další noví podílci ochotni investovat do záchrany firmy, není postačující, dalo rakouské ministerstvo hospodářství na srozuměnou, že nebude odmítat žádné oběti na zachování Kneisslova impéria v hodnotě téměř 100 miliónů marek, a to bez ohledu na osobní osudy jeho dosavadního vládce. PAVEL BORSKÝ

Nájezdová rychlost čs. skokanů v první polovině sezóny

Vzhledem k nepříznivým výsledkům čs. skokanů v kvalitě nájezdové fáze skoku v minulém období jsme se v této sezóně zaměřili na podrobnější sledování této otázky. Zajímá nás, jak vypadají nejlepší čs. závodníci v této důležité charakteristice techniky skoku v konfrontaci se světovou špičkou. Podklady k řešení této otázky lze získat pouze na závodech, kde se setkává většina našich skokanů se zahraničními soupeři.

V první polovině sezóny 1980—81 to byly tři závody: GP Frenštát p. R. 80, Pohár přátelství Harrachov 80 a Světový pohár Harrachov a Liberec 1981. Nejlepší soubor z hlediska výkonnosti startoval na závodech Světového poháru, kde jsme v každém závodě konfrontovali soubor deseti nejlepších zahraničních skokanů (světová špička) s deseti nejlepšími čs. skokany podle umístění. Na ostatních závodech jsme srovnávali výběry našich závodníků s družstvem NDR, které tvoří kompaktní výkonnostně vyrovnaný soubor (na Pohár přátelství pouze seniory). Porovnání výběrových souborů z hlediska kvality NR bude uskutečněno pomocí T-bodů (T_{NR}) na úrovni základních statistických charakteristik: průměr a směrodatná odchylka (\bar{x} , s). Výkonnost výběrových souborů je vyjádřena údajem „průměrné umístění“, který vypočítáme jako součet všech umístění zařazených závodníků dělený jejich počtem. Podklady ke srovnávací studii jsou uvedeny v tabulce 1.

Výsledky ze závodů GP Frenštát 80 ukazují vyrovnanost obou výběrových souborů. V obou kolech dosáhli závodníci ČSSR a NDR přibližně stejné úrovně NR, která se v průměru pohybuje kolem 56 T_{NR} . Také výkonnostní úroveň obou družstev byla v průměru přibližně stejná. Deset čs. skokanů dosáhlo průměrného umístění 15,1 a osm skokanů NDR 13,3. Struktura umístění je pro závodníky NDR výhodnější, neboť v první desítce skončilo 5 závodníků, zatímco z našich skokanů pouze dva. Skokani ČSSR mají lepší zastoupení ve druhé desítce závodníků.

Pohár přátelství HARRACHOV 80, byla první a současně poslední konfrontace čs. skokanů s kvalitními soupeři před odjezdem na Intersportturné. Podobně jako v minulé sezóně se opět projevil ve výrazné míře nedostatek čs. skokanů v provedení nájezdové fáze skoku. V obou závodech se pohybovaly hodnoty T_{NR} pod průměrem startujícího souboru skokanů (průměrné T_{NR} : 48, 46, 48, 44). Zjištěné údaje signalizují, že u našich nejlepších skokanů v daném období existoval výrazný nedostatek v důležité charakteristice techniky skoku. Závodníci NDR naopak

vysoko převyšovali čs. skokany v tomto parametru techniky, i když i v posledním závodě vidíme u tohoto souboru mírný pokles (ve 2. kole $T_{NR} = 50$). Průměrné umístění výběrových kolektivů velmi dobře koresponduje s výsledky dosaženými v NR. Soubor NDR ve druhém závodě výkonnostně mírně poklesl (signál k poklesu výkonnosti na Intersportturné?) a u našich skokanů došlo k mírnému zlepšení (z průměrného umístění v prvním závodě 14,5 na 11,5 ve druhém závodě). Celkově lze konstatovat, že u čs. skokanů se těsně před prvním velkým závodem Intersportturné 80/81 v průměru opět objevoval zásadní nedostatek v provedení nájezdové fáze skoku.

**na POMOC
trenérům
A
cvičitelům**

Na závodech Světový pohár Harrachov a Liberec 81, kde byla konkurence takřka „absolutní“, vidíme posun čs. skokanů v kvalitě NR. V obou závodech dosáhli nejlepší čs. závodníci průměrných hodnot T_{NR} nad 50 bodů. Z hlediska NR byl kvalitnější závod na P = 90 v Harrachově, kde se v obou kolech pohybovalo T_{NR} kolem 55 bodů. Na závodech v Liberci P = 70 poklesla kvalita nájezdové fáze, ale stále se v průměru pohybovala nad průměrnou hodnotou celého souboru startujících skokanů. Také průměrné umístění čs. závodníků se zlepšilo (např. ve srovnání s Intersportturné), neboť 10 skokanů dosáhlo v obou závodech průměrného umístění 28,7 a 26, nejhorší umístění desátého našeho závodníka bylo 49. místo (P = 90) a 44. místo (P = 70). Je nutno vzít v úvahu, že se skákalo v domácím prostředí a konkurence nebyla tak vyhraněná jako na Intersportturné. Soubor deseti nejlepších zahraničních závodníků, reprezentujících světovou špičku, je v hodnotách T_{NR} celkově na vyšší úrovni než čs. skokani. Jestliže se k vysoké úrovni NR přidá kvalitní technika odrazové a letové fáze, potom se dostaví výkon, který produkují nejlepší světoví závodníci. Celkově lze konstatovat, že kvalita nájezdové fáze skoku byla u čs. závodníků na závodech Světového poháru v průměru vyšší, než na Poháru přátelství. Lze se domnívat, že s touto skutečností byl spjat i mírný výkonnostní posun nejlepších našich skokanů směrem k lepšímu. K dosažení výraznějších výkonů je třeba zlepšit techniku i v dalších fázích skoku, kde jsou u čs. skokanů ještě značné rezervy.

Závěrem lze konstatovat:

- Kvalita provedení nájezdové fáze skoku velmi dobře koresponduje s dosaženým výkonem.
- Zvyšování úrovně techniky nájezdové fáze skoku je nezbytným předpokladem k dosažení špičkových výkonů ve skoku na lyžích. Nižší úroveň NR znemožňuje i vynikajícímu skokanovi umístit se v absolutní konkurenci na předních pozicích.
- Dobrým kvantitativním ukazatelem kvality provedení nájezdové fáze skoku je veličina T_{NR} , jejíž význam je popsán v předcházejících článcích.
- Trénink vrcholových skokanů bez možnosti průběžné informace o NR ztrácí na kvalitě, neboť trenér nemá možnost exaktní kontroly souboru působících faktorů ovlivňujících NR a hledání optimálního provedení nájezdu u jednotlivce se stává pouze intuitivní záležitostí.

PhDr. FRANTIŠEK VAVERKA

Tabulka 1

Statistické charakteristiky T_{NR} u výběrových souborů skokanů

Závod	Soubor	n	Průměr.		1. kolo		2. kolo	
			umfst.	\bar{x}	s	\bar{x}	s	
GP Frenštát p. R. 80 P = 72	ČSSR	10	15,1	57,27	6,02	56,47	7,24	
	NDR	8	13,3	56,48	7,62	56,68	6,92	
Pohár přátelství Harrachov 13. 12. 1980	ČSSR	8	14,5	47,10	8,41	46,49	6,29	
	NDR	8	5,9	55,43	7,59	57,90	7,28	
Pohár přátelství Harrachov 14. 12. 1980 P = 70	ČSSR	8	11,5	48,46	7,66	44,18	6,91	
	NDR	8	7,0	57,94	8,33	50,26	6,23	
Světový pohár Harrachov 81 P = 90	ČSSR	10	28,7	54,02	8,50	55,37	8,71	
	špička	10	6,3	56,68	5,21	60,45	6,45	
Světový pohár Liberec 81 P = 70	ČSSR	10	26,0	54,02	8,50	55,35	8,69	
	špička	10	5,9	56,68	5,21	60,10	6,45	

Komplexné vyhodnotenie výsledkov na TI-59

Pri spracovaní výsledkov z pretekov v zjazdových disciplínach predstavujú sa progresívne metódy, a to pomocou programovateľných kalkulátorov. O tejto problematike sa písalo v časopise *Lyžařství*, ale ani jedna z uvedených progresívnych metód neobsahuje komplexné spracovanie výsledkov.

Nami navrhovaný program je spracovaný pre TI-59 (TI-58) a tlačiareň PC 100 B. Zaznamenáva dosiahnuté časy 1. kola, spočíta ich s časmi 2. kola, vytlačí súčet časov 1. a 2. kola podľa štartovných čísel, vypočíta bodovú hodnotu a napokon zostaví poradie pretekárov. Program obsahuje 240 programových krokov a je zaznamenaný pri predele pamäti 9.OP.17. (tab. 1).

NÁVOD NA POUŽITIE PROGRAMU

(tab. 2)

Po stlačení tlačítka A na displeji svieti 1., ktorú doplníme na hodnotu 1.08 [v prípade použitia staršieho vzorca 1.10 alebo 1.12]. Zatláčením R/S na displeji krátkodobo sa rozsvieti - zablíkajú 1, t. j. štartovné číslo. Cez klávesnicu zadáme dosiahnutý čas v minútach, desatinná bodka, v sekundách, v desatinách a stotinách sekúnd. (Dosiahnutý čas 1 min 12,487 sek zobrazí sa na displeji 1,12 487). Zatláčením R/S zablíkajú 2, zadáme čas druhého pretekára a postup opakujeme. Kvôli kontrole sa zadané časy vytlačia na páске.

Maximálne je možné zadať 70 dosiahnutých časov z pretekov. Naplnenie uvedeného počtu indikuje trvalo svietiacia -1 na displeji. V prípade potreby (menší počet pretekárov) je možné prerušiť pri ľubovoľnom štartovnom čísle.

Pri zadávaní časov 2. kola sa použije tlačítko B. Na displeji zablíkajú štartovné číslo 1, zadáme dosiahnutý čas pretekára so št. č. 1. Zatláčením R/S sa čas vytlačí a pripočíta k času 1. kola. Nakoniec sa štartovné číslo zväčší o 1 a činnosť sa opakuje. Diskvalifikáciu pretekára zohľadníme opätovným zatláčením B a pripočítaním čísla 100. Obdobným spôsobom zadáme štartovné odchylky. Za neštartujúcich pretekárov treba doplniť ľubovoľné veľké číslo napr. 200, aby sa v pamäťových registroch nevyskytla 0. Zatláčením C nám tlačiareň vytlačí súčet časov 1. a 2. kola pretekára v sekundách a štartovné číslo. Záznam sa preruší zatláčením tlačítka R/S.

Výpočet bodov a poradia zahájime tlačítkom D. Potrebujeme ohraničiť štartovné čísla počítanej kategórie a víťaza určitej kategórie. Zadáme štartovné číslo 1. pretekára a stlačíme R/S, štartovné číslo posledného pretekára, opäť R/S, štartovné číslo víťaza a nakoniec znovu R/S. Výpočet vytlačí poradie pretekárov štartovné čísla a dosiahnuté body.

Diskvalifikovaní pretekári sa zaraďia na koniec. Koniec výpočtu je označený svietiacou -9 na displeji.

Výpočet ďalšej kategórie zahájime opätovným zatláčením tlačítka D.

Program sa používa pri pretekoch

poriadaných TJ Lokomotiva Pezinok 019 23 LNX 040 16 A"
v lyžiarskom stredisku na Babe pravidelne od sezóny 1979-80. V praxi 020 54) 041 43 RCL
sa osvedčil, lebo výsledky boli k 021 92 RTN 042 89 89
dispozícií už v krátkom čase (asi 10 022 76 LBL 043 66 PAU
minút) po zozbieraní záznamov od 023 11 A 044 25 CLR
jednotlivých bránkových rozhodcov. 024 47 CMS 045 91 R/S
Ing. PAVEL SKOVAJSA 025 01 1 046 99 PRT
026 93 . 047 53 (

Tab. č. 1

OPIS PROGRAMU	009	23	LNX	030	76	LBL	051	65	X		
000	76	LBL	010	54)	031	25	CLR	052	06	6
001	19	D"	011	85	X	032	07	7	053	00	0
002	53	(012	53	(033	00	0	054	54)
003	53	(013	73	RC*	034	42	STO	055	85	+
004	06	6	014	89	89	035	00	00	056	53	(
005	00	0	015	55	+	036	01	1	057	53	(
006	55	+	016	03	3	037	42	STO	058	43	RCL
007	43	RCL	017	00	0	038	89	39	059	82	82
008	87	87	020	54)	039	76	LBL	060	75	-

Tab. č. 2

	Tlačítko	Display	Tlač
Načítanie štítuku		1	
	CLR	0	
Štart zadávanie časov 1. kola	A	1.	
doplní konštantu 1.08	R/S	(1)	
		1.10	
		1.12	
Čas pretekára št. č. 1 min. sek. des. sek.	R/S	(2)	min. sek. des. a stotiny sek.
		0	
št. č. 2	R/S	(3)	min sek. des. a stotiny sek.
	.	.	
	.	.	
znak naplnenia pamäťových registrov	R/S	-1	
Štart zadávania časov 2. kola	B	(1)	
		0	
Čas pretekára št. č. 1	R/S	(2)	min. sek. des. a stotiny sek.
		0	
št. č. 2	R/S	(3)	
	.	.	
	.	.	
znak naplnenia pamäťových registrov	R/S	-1	
Štart tlače spočítaných časov			
1. a 2. kola v sekundách	C	sek	št. č.
	.	.	
	.	.	
Koniec tlače časov 1. a 2. kola	R/S	1	
Štart výpočtu bodov			
a umiestnenie pretekárov	D	0	
Štartovné číslo prvého pretekára kategórie	R/S	-št. č. 1	
Štartovné číslo			
posledného pretekára kategórie	R/S	0	
Štartovné číslo víťaza	R/S		
		1	(poradie)
		št. č.	(štart. číslo)
		body	(bodová hodnota)
		2	
		št. č.	
		.	
		.	
		št. č.	body
Koniec vyhodnotenia kategórie		-9 00	

Poznámka: hodnoty v zátvorke na displeji krátkodobo, asi 0,5 s.

061	43	RCL	091	90	LST	121	43	RCL	151	44	SUM	181	73	RC*	211	22	INV
062	82	82	092	76	LBL	122	81	81	152	81	81	182	79	79	212	44	SUM
063	59	INT	093	14	D	123	42	STO	153	97	DSZ	183	22	INV	213	75	75
064	54)	094	25	CLR	124	89	89	154	00	00	184	77	GE	214	01	1
065	65	X	095	98	ADV	125	76	LBL	155	18	C"	185	10	E"	215	44	SUM
066	01	1	096	98	ADV	126	17	B"	156	01	1	186	97	DSZ	216	72	72
067	00	0	097	91	R/S	127	19	D"	157	42	STO	187	00	00	217	29	CP
068	00	0	098	42	STO	128	72	ST*	158	72	72	188	39	COS	218	43	RCL
069	54)	099	86	86	129	89	89	159	76	LBL	189	76	LBL	219	75	75
070	95	=	100	42	STO	130	01	1	160	38	SIN	190	23	LNX	220	67	EQ
071	74	SM*	101	81	81	131	44	SUM	161	43	RCL	191	43	RCL	221	35	1/X
072	89	89	102	94	+/-	132	89	89	162	88	88	192	72	72	222	25	CLR
073	01	1	103	85	+	133	97	DSZ	163	42	STO	193	99	PRT	223	61	GTO
074	44	SUM	104	91	R/S	134	00	00	164	00	00	194	43	RCL	224	38	SIN
075	89	89	105	85	+	135	17	B"	165	43	RCL	195	71	71	225	76	LBL
076	97	DSZ	106	01	1	136	43	RCL	166	86	86	196	99	PRT	226	10	E"
077	00	00	107	95	=	137	88	88	167	42	STO	197	73	RC*	227	43	RCL
078	16	A"	108	42	STO	138	42	STO	168	79	79	198	71	71	228	79	79
079	94	+/-	109	00	00	139	00	00	169	76	LBL	199	58	FIX	229	97	DSZ
080	92	RTN	110	42	STO	140	76	LBL	170	30	TAN	200	02	02	230	00	00
081	76	LBL	111	88	88	141	18	C"	171	42	STO	201	99	PRT	231	30	TAN
082	12	B	112	42	STO	142	73	RC*	172	71	71	202	22	INV	232	61	GTO
083	98	ADV	113	75	75	143	81	81	173	73	RC*	203	58	FIX	233	23	LNX
084	61	GTO	114	25	CLR	144	75	-	174	79	79	204	98	ADV	234	76	LBL
085	25	CLR	115	91	R/S	145	43	RCL	175	32	X-T	205	01	1	235	35	1/X
086	76	LBL	116	42	STO	146	84	84	176	76	LBL	206	52	EE	236	98	ADV
087	13	C	117	89	89	147	95	=	177	39	COS	207	06	6	237	09	9
088	98	ADV	118	19	D"	148	72	ST*	178	01	1	208	74	SM*	238	94	+/-
089	01	1	119	42	STO	149	81	81	179	44	SUM	209	71	71	239	91	R/S
090	22	INV	120	84	84	150	01	1	180	79	79	210	01	1	239	91	R/S

Přístupy k řízení rozvoje vytrvalosti

Současný proudek, zároveň však nerovnoměrný rozvoj metodiky tréninku v jednotlivých sportech a zemích vede k nutnosti přebírat poznatky z dalších oborů, sportů a sportovních disciplín. Ukazuje se, že vlastní zkušenosti a vědomosti často nestačí, jsou příliš poplatné rutině a zaběhnutým zvykostem, a proto je třeba hledat nové inspirační zdroje. Velmi málo se však setkáváme s poznatky, které byly dovedeny až do podoby využitelné v praxi.

Chceme proto upozornit na dva příklady, které jsou dokladem důsledné aplikace zásad řízení v tréninkovém procesu a mají proto značný praktický význam.

Příkladem využití matematických postupů pro řízení sportovního tréninku jsou „Běžecské tréninkové programy zpracované počítačem“ (Computerized Running Training Programs) J. B. Gardnera a J. G. Purdyho.

Základním principem předpokládané matematizované soustavy je stanovení tréninkových programů pro jednotlivé výkonnosti úrovně. Tréninkové programy byly stanoveny na základě sledování reakce organismu na zatížení u většího počtu běžců. Vychází se přitom ze zjištění, že počet opakování úseků, jichž je běžec schopen dosáhnout, závisí prakticky pouze na relativní rychlosti jíž běží.

Za nejdůležitější považujeme uplatnění poznatku, že existuje vztah (který nelze nerespektovat) mezi intenzitou provedení, délkou trvání (úseku), počtem opakování a délkou odpočinku a jeho realizací v tréninkových programech k výchozí úrovni sportovce. Jde tedy o individuální optimalizaci tréninkového zatížení.

Využití soustavy:

Nejprve dojde k určení výkonnostní úrovně sportovce pomocí bodovacích tabulek — národní úroveň do 1000 b., světová úroveň nad 1000 bodů. Předpokládá se, že běžec dané výkonnostní úrovně je schopen absolvovat tréninkové programy na stanovené výkonnostní hranici. Stanovený program je velmi náročný a je hlavní částí tréninku.

Počet opakování úseků a délka odpočinku je zcela závislá na relativní rychlosti běhu:

Relat. rychlost v %	Počet opak.	Doba odpoč.
95,0	0—1	
92,5	1—2	4—5 min.
90,0	2—3	4—5
87,5	3—4	3—4
85,0	4—5	3—4

82,5	6—7	2—3
80,0	8—9	2—3
77,5	10—12	1—2
75,0	13—15	1—2
72,5	16—18	60—90 s
70,0	19—21	60—90
67,5	22—24	45—75
65,0	25—29	45—75
62,5	30—35	30—60
60,0	36—40	30—60

Toto schema platí za předpokladu, že se používají úseky od 200—1500 m a že charakter tréninku odpovídá výkonnosti běžce, tzn. např. zaměření na 5 km u žen, časová relace 15—18 min., nebo na 15 km u mužů, časová relace 40—45 min. apod.

Vlastní hodnota systému je především v tom, že pro každou výkonnostní úroveň je navržen program, který doporučuje absolvovat nejprve úseky s nejdélším navrženým odpočinkem a nejmenším počtem opakování a postupně zařazovat úseky s kratším odpočinkovým intervalem a větším počtem opakování.

Trénink by měl být tak obtížný, aby přinesl maximální (lépe optimální) tréninkový efekt, ale zároveň ne tak vyčerpávající, aby se běžec nemohl zotavit pro příští den.

Obecný vztah mezi délkou (dobou trvání zatížení) a délkou (dobou trvání) úseků:

Trať 8—45 min.	úseky 200—3000 m, tj. 30 s—10 min.
45 min. až několik hodin	úseky 400—4000 m, tj. 90 s—15 min.

Protože velikost tréninkové zátěže (podnětu) je charakterizována složkami zatížení — délkou úseku, intenzitou pohybu, počtem opakování, délkou a charakterem odpočinku, nemůže být ani jedna z těchto složek volena libovolně, ale ve vzájemné závislosti.

Zajímavý je vztah uplatnění rychlosti a délky běhu v tréninku:

Rychlost	Procento max.	Délka běhu
Rychle - středně	90 a více %	Denní průměr t
Středně - pomalě	82,5—90 %	1,5× denní průměr
Volně - pomalu	80—85 %	2× denní průměr
Pomalou	80 a méně %	více než 2× denní průměr

Rozvoj vytrvalosti finských orientačních běžců využívá převážně souvislou metodu, tj. déletrvající nepřerušované rovnoměrné zatížení. V přípravném období se počítá

s každodenním tréninkem, promyšlený systém důsledně uplatňuje hlavní principy řízení sportovního tréninku, tj. plánování, kontrolu, evidenci i vyhodnocování. Podle zjištěného stavu funkční připravenosti se plánuje a volí postupně kroky zvyšování zatížení.

Funkční připravenost (úroveň vytrvalosti) se posuzuje v zásadě podle času na 1 km, který je běžec schopen absolvovat v setrvalém stavu.

Čas na 1 km se vypočítává z kontrolního terénního běhu na 10 nebo 20 km, přitom se vychází z předpokladu, že daný úsek se při rovnoměrné rychlosti běží v setrvalém stavu (úsek této délky nelze běžet vyšší intenzitou). Kontrola se provádí opakovaně na konci každého čtyřtýdenního cyklu a dosažený čas v propočtu na 1 km je východiskem ke stanovení pásma intenzity zatěžování (rychlostí běhu) pro následující tréninky.

Ve stavbě tréninku se prakticky opakuje týdenní schéma zatěžování. Jeho charakteristickým rysem je vlnovitý průběh změn objemu a intenzity:

např. týdenní objem 100 km je rozdělen

Po	10 km	(10 % týdenního objemu km)
Út	15 km	(15 % týdenního objemu km)
St	10 km	(10 % týdenního objemu km)
Čt	20 km	(20 % týdenního objemu km)
Pá	10 km	(10 % týdenního objemu km)
So	15 km	(15 % týdenního objemu km)
Ne	20 km	(20 % týdenního objemu km)

Změnám objemu odpovídají i změny intenzity zatížení, větší denní tréninkový objem je běhán nižší rychlostí a naopak.

Např. Po	rychlost 4,17 m/s	(1 km za 4:00) = 100 % +
Út	rychlost 3,70 m/s	(1 km za 4:30) = 87 %
St	rychlost 3,92 m/s	(1 km za 4:15) = 93 %
Čt	rychlost 3,33 m/s	(1 km za 5:00) = 76 %
Pá	rychlost 4,17 m/s	(1 km za 4:00) = 100 %
So	rychlost 3,70 m/s	(1 km za 4:30) = 87 %
Ne	rychlost 3,33 m/s	(1 km za 5:00) = 76 %

V týdenním součtu je pak zřejmé, že v daném mezocyklu je 40 % týdenního objemu km běhu absolvováno v rychlosti 76 %, 30 % v rychlosti 93 % a 20 % v rychlosti 100 %.

V průběhu několika týdnů se uvedené rychlostní schéma opakuje až do následující kontroly, v tomto období se postupně zvyšuje týdenní počet km. Podle dosažených změn (propočtu času na 1 km v setrvalém stavu z 10–20 km) se buď přechází do vyššího rychlostního pásma nebo je třeba v daném pásmu setrvat nadále.

Přes možné kritické výhrady (např. v tréninku se prakticky neběhá rychleji než odpovídá rychlosti v dosaženém setrvalém stavu, což nemusí být dostatečný podnět ke změně již existující adaptace atd.) je popisovaný systém rozvíjení aerobní vytrvalosti názorným příkladem důsledné aplikace zásad řízení.

Uvedené systémy mají jistě své přednosti a nedostatky, jsou však velmi poučné proto, že byly dovedeny až do podoby operativních principů řízení a konkrétních údajů a vztahů.

Jejich podnětnost pro nás spatřujeme především v tom, že ukazují, jak je nutné respektovat vztahy mezi jednotlivými složkami zatížení, tj. intenzitou, délkou, dobou trvání a charakterem odpočinku.

Dr. JAROSLAV POTMĚŠIL, dr. JOSEF DOVALIL

Nová sportovní klasifikace

Jednotná sportovní a turistická klasifikace ČSTV (dále jen JSTK) tvoří jednotný, komplexně uspořádaný systém, který pomáhá řídit tělovýchovný proces ve sportech a turistice a hodnotit jeho úroveň. Také v lyžování jsou obsaženy klasifikace sportovní výkonnostní třídy, které představují soustavu postupových výkonnostních cílů, k jejichž dosažení by se měl zaměřovat trénink a závodění sportovců i metodicko-výchovné působení trenérů v oblasti výkonnostního a vrcholového sportu.

Vzhledem k tomu, že dosavadní JSTK měla platnost pro období 1977–1980, tedy končila 31. 12. 1980, projednalo vědeckometodické oddělení ÚV ČSTV ve spolupráci s výborem Svazu lyžování ÚV ČSTV sportovní klasifikaci v lyžování pro další období 1981–1984 a v souladu se zásadami JSTK a Řádu JSTK zpracovalo i konečné platné znění této nové klasifikace. Nová klasifikace v lyžování platí tedy již zpětně od 1. ledna 1981, ale bližší ustanovení a pokyny (Řád JSTK a prováděcí pokyny k Řádu JSTK) budou vydány společně se sportovními technickými podmínkami výkonnostních tříd ve všech sportech v publikaci v nakladatelství OLYMPIA až v podzimních měsících tohoto roku. Proto vydal Svaz lyžování ÚV ČSTV pro potřebu krajských a okresních klasifikačních pracovníků toto nové znění aspoň v provizorní úpravě a v omezeném množství.

Nová klasifikace v lyžování obsahuje tyto novinky a zásadní změny:

- Nejvyšším klasifikačním stupněm zůstávají čestné tituly zasloužilý mistr sportu a mistr sportu, které vedle hodnocení sportovní úrovně vyjadřují také morální profil a politickou vyspělost sportovců. Sportovní technické podmínky pro jejich získání byly podstatně rozšířeny o čelná umístění na zimních olympijských hrách, mistrovství světa, mistrovství Evropy nebo ve Světovém poháru.
- Také kritéria pro získání mistrovské výkonnostní třídy (kandidáta mistra sportu) byla rozšířena i o umístění ve vrcholných světových a evropských soutěžích.
- První výkonnostní třída (I. VT) se nyní vztahuje na vítěze nebo umístění podle dosavadní klasifikace v seniorské či juniorské kategorii!
- Totéž platí samozřejmě i pro II. a III. VT.

— Nově se zavádí výběrová výkonnostní třída dorostu (VVTD), která bude udělována na základě umístění nebo dosažení určité bodové hodnoty v celostátním výkonnostním žebříčku. Kritéria jsou specifikována pro každou disciplínu a věkovou kategorii (mladší, starší). Sportovní technické podmínky pro získání výběrové výkonnostní třídy dorostu vycházejí z výkonnostní úrovně, která odpovídá požadavkům pro zařazení sportovce do kádru dorostenecké resp. juniorské reprezentace. Platí zde tedy obdobná sportovní technická kritéria jako pro zařazování mladých sportovců do SVS-M.

— Název dosavadní výkonnostní třídy mládeže (VTM) používaný dosud pro výkonnostní třídu dorostu se mění na výkonnostní třídu dorostu (VTD) a i nadále se dělí na VTDml pro dorost mladší (15 a 16 let) a VTDst pro dorost starší (17 a 18 let).

— Výkonnostní třídy žactva (VTŽ) zůstávají beze změny vč. rozlišení na VTŽml pro žactvo mladší (do 12 let) a VTŽst pro žactvo starší (13 a 14 let).

Podle nových sportovních technických podmínek nové klasifikace v lyžování se uznávají pro udělení čestného titulu mistr sportu a pro zařazení sportovců do výkonnostních tříd výkony dosažené po 1. lednu 1981.

ANTONÍN HUSÁK

STK-R VSL ÚV ČSTV - klasifikace

Vyhodnocování pomocí kalkulátoru TI SR-56

V článku ing. Josefa Mandáka „Vyhodnocování závodů pomocí programovatelného kalkulátoru TI SR-56“ v 12. čísle Lyžařství 1980 byl nesprávně uveden vzorec pro výpočet tabelované známky závodníka. Podle nových pravidel správně je

$$N = \frac{NR}{\ln CM} \cdot \ln \left(\frac{T}{TK} \right).$$

Nesprávně jsou uvedeny také hodnoty konstanty CM pro slalom a pro obří slalom/sjezd. Správně je CM = 1,08 pro sjezd, slalom a obří slalom.

Charvátová a Pacák nejúspěšnější na mistrovství ČSSR

Olga Charvátová (TJ Gottwaldov) a Ivan Pacák (Jasná Liptovský Mikuláš) byli nejúspěšnějšími na mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách, které uspořádala 14.—17. února TJ Jasná Liptovský Mikuláš. Charvátová si odvezla všechny čtyři mistrovské tituly — ve slalomu, obřím slalomu, sjezdu a trojkombinaci, Pacák vybojoval prvenství ve slalomu a obřím slalomu, v trojkombinaci byl druhý a ve sjezdu šestý. Z předních závodníků chyběli jen účastníci Spartakiády spřátelených armád v bulharském Borovci a zraněná Jana Soltýsová, která je po operaci menisku.

„Charvátová je v současné době jednou z nejlepších univerzálních lyžařek,“ řekl trenér čs. reprezentačního družstva žen Pavol Šťastný. „Podstatně se zlepšila ve sjezdu, má zdravou ctižádostivost a vážím si její příkladné odpovědnosti v tréninku. Předpokládám, že její výkonnost se ještělepší. Škoda, že na mistrovství chyběla zraněná Soltýsová a Hojstřičová, která byla vyřazena téměř celou sezónou. Vlčková je na tom špatně po psychické stránce a nemůže se zbavit strachu, což je nejhorší, co může sjezdaře postihnout. Příjemně mě překvapily svými výkony Valešová a Mařasová, zklamaly mě Bergrová a Skotnicová. Zejména od Bergrové po dlouhodobém tréninku a účasti ve Světovém poháru jsem očekával lepší umístění. Valešová je juniorskou mistryní ČSSR ve slalomu a obřím slalomu a patří ke kandidátkám nového reprezentačního družstva, které bychom chtěli rozšířit.“

„Kladem soutěží mužů byla jejich větší vyrovnanost ve srovnání s předcházejícími ročníky,“ prohlásil asistent trenéra reprezentačního týmu mužů Marián Králík. „Dosud dominoval Zeman, trénink na ledovcích před sezónou přispěl ke zvýšení výkonnosti dalších členů týmu. Úspěch devatenáctiletého Pacáka a mistrovský titul ještě o rok mladšího Zallmanna ve sjezdu je povzbuzením pro ostatní. Zeman je stále velmi dobrým závod-

níkem, šampionát však naznačil, že mu vyrůstají mnohem vyrovnanější soupeři, než tomu bylo dříve.“

Při účasti více než stovky nejlepších čs. lyžařů a lyžařek mělo mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách velmi dobrou úroveň. Pro lyžařské experty jen jeden mistrovský titul pro Bohumíra Zemana v trojkombinaci byl překvapením. Kromě nových mistrů velmi dobře zajelo několik talentovaných závodníků a závodnic. Byli to především Kolář, Peter Soltýs, Vach, Gurský, Štancel, Pochobradský, Valešová a Mařasová.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

MUŽI

Slalom (výškový rozdíl 175 m v prvním kole 65, ve druhém 66 branek): 1. Ivan Pacák (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:59,85 (1:01,24 a 58,61), 2. Bohumír Zeman (Slávie PS Hradec Králové) 2:01,48 (1:02,23 a 59,25), 3. Miroslav Kolář (Tatra Kopřivnice) 2:02,11 (1:02,78 a 59,33) a Vach (VŠT Košice) 2:02,11 (1:03,14 a 58,97), 5. Gurský 2:02,85, 6. Renner (oba UK Bratislava) 2:02,90, 7. Zallmann (Dukla Banská Bystrica) 2:03,09, 8. Král Liaz Jablonec) 2:03,10, 9. Vala (VŠ Olomouc) 2:03,12, 12. Kondělka (Baník Karviná) 2:03,16, 11. Komora (VŠT Košice) 2:03,45, 12. Loska (UK Bratislava) 2:03,58, 13. Soltýs a Pochobradský oba 2:03,61, 15. Žila (všichni CH Banská Bystrica) 2:04,18. Ze 64 startujících bylo 41 klasifikováno.

Obřím slalom (výškový rozdíl 278 m, v obou kolech 40 branek): 1. Ivan Pacák 2:30,26 (1:11,86 a 1:11,40), 2. Bohumír Zeman 2:23,67 (1:11,87 a 1:11,80), 3. Miroslav Kolář 2:25,43 (1:12,81 a 1:12,62), 4. Soltýs 2:25,47, 5. Zallmann 2:25,93, 6. I. Sochor (Bohemians) 2:26,70, 7. Vach 2:26,82, 8. Mrklas (Jiskra Železný Brod) 2:26,87, 9. Gurský 2:27,02, 10. Kornfeld (Slávia Hradec Králové) 2:27,68, 11. Němec (Baník Ostrava) 2:27,84, 12. Hoffman (Liaz Jablonec) 2:28,01, 13. Menlar (CH Ban. Bystrica) 2:28,19, 14. Bobrovský (UK Bratislava) 2:28,75, 15. Vozářík (VŠT Košice) 2:28,78. Z 59 startujících bylo 50 klasifikováno.

Sjezd (délka tratě 2340 m, výškový rozdíl 540 m): 1. Robert Zallmann 1:30,75, 2. Bohumír Zeman 1:31,00, 3. Jaroslav Štancel (UK Bratislava) 1:31,49, 4. Pochobradský 1:31,78, 5. Habšuda (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:31,90, 6. Pacák 1:32,56, 7. Menlar (CH Ban. Bystrica) 1:33,47, 8. Reitmayer (UK Bratislava) 1:33,78, 9. Břeš (CH Ban. Bystrica), 10. Fučík (Liaz Jablonec) 1:33,83, 11. Kolář a Kič (UK Bratislava) oba 1:34,33, 13. Kojzár (Autoškoda Ml. Boleslav) 1:34,52, 14. Kornfeld 1:34,61, 15. Renner (UK Bratislava) 1:34,62. Z 58 startujících bylo 56 klasifikováno.

Trojkombovace: 1. Bohumír Zeman 3176,56, 2. Ivan Pacák 3177,06, 3. Robert Zallmann 3196,85, 4. Kolář 3218,11, 5.

Olga Charvátová (TJ Gottwaldov) slavila velký úspěch na mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách v Jasně. Zvítězila ve slalomu, obřím slalomu i sjezdu

Pochobradský 3230,59, 6. Štancel 3237,21, 7. Renner 3243,70, 8. Habšuda 3247,21, 9. Hoffman 3253,49, 10. I. Sochor 3257,72. Bylo klasifikováno 27 závodníků.

ŽENY

Slalom (výškový rozdíl 145 m, v obou kolech 60 branek): 1. Olga Charvátová (TJ Gottwaldov) 2:03,29 (1:03,38 a 59,91), 2. Alexandra Mařasová (Slovan Spindlerův Mlýn) 2:04,60 (1:03,00 a 1:01,60), 3. Lenka Vlčková (Liaz Jablonec) 2:07,00 (1:03,82 a 1:03,18), 4. Zibrínová (UK Bratislava) 2:07,52, 5. Jurečková (Jasná Lipt. Mikuláš) 2:07,70, 6. Zemanová (Slávie PF Hradec Králové) 2:07,72, 7. J. Harvanová (UK Bratislava) 2:08,20, 8. Brudná (VŠB Ostrava) 2:08,60, 9. Rejmánková (Slávie PF Hradec Králové) 2:09,87, 10. Dvoršťáková (CH Ban. Bystrica) 2:11,95. Z 39 startujících 19 bylo klasifikováno.

Obřím slalom (výškový rozdíl 278 m, v obou kolech 39 branek): 1. Olga Charvátová 2:16,10 (1:08,97 a 1:07,13), 2. Ivana Valešová (Textilana Liberec) 2:18,84 (1:10,46 a 1:08,38), 3. Jana Harvanová 2:19,88 (1:10,88 a 1:09,00), 4. Zemanová 2:21,04, 5. Rejmánková 2:21,12, 6. Skotnicová (CHZ Litvínov) 2:21,17, 7. Mařasová 2:21,50, 8. Zibrínová 2:21,56, 9. Bergrová 2:21,71, 10. Poláková (obě Liaz Jablonec) 2:22,86, 11. Dvoršťáková 2:24,14, 12. Lopušná (UK Bratislava) 2:24,56, 13. Jandová (ještěd Liberec) 2:24,80, 14. Mičková (Technika Brno) 2:25,04, 15. I. Harvanová (UK Bratislava) 2:25,26. Z 37 startujících bylo 29 klasifikováno.

Sjezd (délka tratě 2100 m, výškový rozdíl 485 m): 1. Olga Charvátová 1:25,81, 2. Lenka Vlčková 1:28,51, 3. Brigita Brudná 1:28,99, 4. Kolátková (VSB Ostrava) 1:30,17, 5. Brixlová (VŠ Praha) 1:31,42, 6. Valešová 1:31,53, 7. Zámotná (Technika Brno) 1:31,86, 8. Zibrínová 1:32,29, 9. Skotnicová 1:32,40, 10. Urbanová (VŠT Košice) 1:33,36, 11. Kaščíková (Slávie PF Hradec Králové) 1:33,47, 12. Poláková 1:33,69, 13. J. Harvanová 1:33,79, 14. Jandová 1:34,25, 15. Mičková 1:34,55. Z 30 startujících bylo 27 klasifikováno.

Trojkombovace: 1. Olga Charvátová 3100,12, 2. Katka Zibrínová 3213,83, 3. Jana Harvanová 3221,24, 4. Mařasová 3224,22, 5. Lopušná 3280,38, 6. Navrátková (VŠ Olomouc) 3291,19. Bylo klasifikováno 9 závodnic.

Ivan Pacák (Jasná Liptovský Mikuláš) se stal dvojnásobným mistrem ČSSR 1981 — ve slalomu a obřím slalomu

Smetaninová a Zavjalov vítězi SP

Sovětskí reprezentanti Raisa Smetaninová a Alexandr Zavjalov zvítězili ve Světovém poháru 1980—81 v běhu na lyžích. Zatímco o prvenství Smetaninová bylo rozhodnuto již před finálovým závodem v kanadském Whitehorse, Zavjalov si zajistil trofej až předposlední březnovou sobotu v závěrečné patnáctce s dvoubodovým náskokem před Norem Oddvarem Braa. Pro čs. lyžování je pěkným úspěchem třetí místo Květy Jeriové v celkové klasifikaci a její vítězství na 5 km na Holmenkollenu — v generální zkoušce na MS 1982 — je prvním československým primátem v běžeckých soutěžích Světového poháru.

Skončený ročník SP přispěl k úspěšné propagaci běhu na lyžích, jednotlivé závody byly mnohem lépe připraveny než v minulosti, měly daleko početnější účast startujících i diváků. V době uzávěrky tohoto čísla lyžařské svazy jednotlivých zemí se vyjadřovaly k této soutěži, doporučovaly zda se má konat každoročně nebo jen v letech, kdy nejsou mistrovství světa nebo ZOH a vyslovovaly se k počtu závodů.

Pořadí na vedoucích místech po skončení soutěže, v níž se započítávalo z deseti závodů sedm nejlepších výsledků (u mužů musely být dva na 30 nebo 50 km, u žen dvě dvacítky).

Muži: 1. Alexandr Zavjalov (SSSR) 139, 2. Oddvar Braa 137, 3. Ove Aunli (oba Nor.) 126, 4. Harri Kirvesniemi (Fin.) 121, 5. Thomas Wassberg (Švéd.) 105, 6. Jurij Burlakov (SSSR) 98, 7. Jan Lindvall (Nor.) 89, 8. Alexandr Čajko 79, 9. Jevgenij Běljaev (oba SSSR) 78, 10. Pat Mikkelsplass (Nor.) 74 b.

Ženy: 1. Raisa Smetaninová (SSSR) 178, 2. Berit Aunliová (Nor.) 153, 3. Květa Jeriová (ČSSR) 130, 4. Raisa Chvorovová (SSSR) 117, 5. Annette Bøová 115, 6. Marit Myrmälövä (obě Nor.) 97, 7. Karen Lambergová (Švéd.) 93, 8. Hilikka Riihivuoriová (Fin.) 81, 9. Barbara Petzoldová (NDR) 80, 10. Bret Pettersenová (Nor.) 79 b.

Ke Světovému poháru v běhu na lyžích se v našem měsíčníku ještě vrátíme.

PREHLED VÝSLEDKŮ

Muži

Šestý závod 21. února v Kavgolovu — 30 km: 1. Bakijev 1:24:34,00, 2. Vachrušev 1:24:58,87, 3. Zavjalov 1:25:13,40, 4. Čajko 1:25:14,94, 5. Oljušin 1:25:25,48, 6. Ročev (všichni SSSR) 1:25:26,98, 7. Aunli (Nor.) 1:25:26,98, 8. Burlakov 1:25:34,17, 9. Nikitin 1:25:54,73, 10. Sokarev (všichni SSSR) 1:26:06,99, 11. Lindvall (Nor.) 1:26:19,66, 12. Ottosen (Švéd.) 1:26:20,08, 13. Simoneau (USA) 1:26:39,34, 14. Tiškov (SSSR) 1:26:55,97, 15. Braa (Nor.) 1:26:56,54, 16. Kozel (SSSR) 1:26:57,43, 17. Wassberg 1:27:03,29, 18. Danielsson 1:27:03,74, 19. Eriksson (všichni Švéd.) 1:27:04,49, 20. Ivanov (SSSR) 1:27:08,46.

Šedý závod 5. března v Lahti — 15 km: 1. Braa 42:20,05, 2. Aunli 42:33,73, 3. Běljaev (SSSR) 43:03,62, 4. Kirvesniemi (Fin.) 43:04,93, 5. Schindler (Švýc.) 43:14,60, 6. Karvonen (Fin.) 43:16,01, 7. Hallenbarter (Švýc.) 43:20,13, 8. Lindvall 43:27,57, 9. Koch (USA) 43:28,45, 10.

Mikkelsplass (Nor.) 43:31,47, 11. Danielsson (Švéd.) 43:35,32, 12. Behle (NSR) 43:37,39, 13. Erikson (Nor.) 43:38,20, 14. Mieto (Fin.) 43:38,53, 15. Čajko 43:42,01, 16. Nikitin 43:47,49, 17. Zavjalov 43:50,68, 18. Peterson (USA) 43:55,71, 19. Sömskar (Švéd.) 43:58,02, 20. Luszczek (Pol.) 43:58,21.

Osmý závod 7. března ve Falunu — 30 km: 1. Wassberg 1:28:18, 2. Braa 1:28:39, 3. Zavjalov 1:29:05, 4. Kirvesniemi 1:29:36, 5. Gullen (Nor.) 1:30:04, 6. Čajko 1:30:37, 7. Vachrušev 1:31:08, 8. Koch 1:31:09, 9. Renggli (Švýc.) 1:31:11, 10. Lindvall 1:31:16, 11. Aunli 1:31:34, 12. Behle 1:31:35, 13. Burlakov 1:31:50, 14. Luszczek 1:32:05, 15. Harvey (Kan.) 1:32:31, 16. De Zolt (It.) 1:32:36, 17. Jaeder (Švéd.) 1:32:39, 18. Peterson 1:32:41, 19. Persson (Švéd.) 1:32:42, 20. Toft (Nor.) 1:32:45.

Devátý závod 14. března v Oslo — 50 km: 1. Braa 2:26:28,03, 2. Zavjalov 2:26:50,38, 3. Aunli 2:27:58,85, 4. Lindvall 2:28:41,35, 5. Burlakov 2:29:27,87, 6. Wassberg 2:29:57,16, 7. Renggli 2:30:01,52, 8. Bakijev 2:30:48,39, 9. Hämäläinen (Fin.) 2:31:20,31, 10. Mieto 2:31:24,69, 11. Hallenbarter 2:31:43,35, 12. Erikson 2:31:44,32, 13. Vachrušev 2:31:54,98, 14. Nikitin 2:31:55,72, 15. Olsen 2:31:25,45, 16. Hagen 2:32:28,39, 17. Bakken (všichni Nor.) 2:32:28,62, 18. Autio (Fin.) 2:32:56,63, 19. Kohlberg (Švéd.) 2:32:58,94, 20. Hajasaka (Jap.) 2:33:16,45.

Desátý závod — finále 21. března ve Whitehorse — 15 km: 1. Wassberg 42:24,34, 2. Mikkelsplass 42:38,36, 3. Kohlberg 43:18,94, 4. Braa 43:21,84, 5. Harvey 43:25,66, 6. Danielsson 43:37,85, 7. Zavjalov 43:48,62, 8. Autio 43:52,82, 9. Fargeix (Fr.) 44:00,94, 11. De Zolt 44:01,97, 12. Lindvall 44:02,34, 13. Simoneau 44:07,46, 14. Kempainen 44:19,29, 15. Behle 44:30,21.

Člen čs. reprezentačního družstva běžců Miloš Bečov (Dukla Liberec)

Ženy

Šestý závod 21. února v Kavgolovu — 20 km: 1. Smetaninová 1:04:46,13, 2. Amosovová (obě SSSR) 1:04:51,84, 3. Aunliová (Nor.) 1:04:54,74, 4. Kulaková 1:04:59,72, 5. Ljadovová 1:05:24,62, 6. Spiridonová 1:05:43,60, 7. Rybakovová 1:06:03,34, 8. Chvorovová 1:06:04,32, 9. Verešaginová (všechny SSSR) 1:06:23,17, 10. Pasiarová 1:06:33,21, 11. Svobodová (obě ČSSR) 1:06:50,64, 12. Šamaková 1:06:54,88, 13. Samoruková (obě SSSR) 1:07:03,81, 14. Pettersenová (Nor.) 1:07:08,80, 15. Lambergová (Švéd.) 1:07:24,55, 16. Uskovová (SSSR) 1:07:36,21, 17. Olssonová 1:07:39,35, 15. Thulinová (obě Švéd.) 1:07:44,30, 19. Peršinová 1:07:48,13, 20. Vasilčenková (obě SSSR) 1:07:59,66.

Šedý závod 5. března v Lahti — 5 km: 1. Petzoldová (NDR) 17:26, 2. Aunliová 17:29, 3. Bøová 17:38, 4. Nybraatenová (obě Nor.) 17:39, 5. Smetaninová 17:50, 6. Riihivuoriová (Fin.) 17:56, 7. Ljadovová 18:01, 8. Pettersenová (Nor.) 18:05, 9. Chvorovová 18:09, 10. Sandbergová (Švéd.) 18:09, 11. Hämäläinenová (Fin.) 18:12, 12. Lambergová 18:14, 13. Andinová (NDR) a Šamaková obě 18:19, 15. Millerová (Kan.) 18:20, 16. Olssonová 18:24, 17. Bratbergová (Nor.) 18:25, 18. Svobodová 18:26, 19. Stěpanovová (SSSR) 18:31, 20. Thulinová 18:32.

Osmý závod 7. března ve Falunu — 20 km: 1. Smetaninová 1:05:12,73, 2. Jeriová 1:06:00,74, 3. Aunliová 1:06:21,91, 4. Ljadovová 1:06:54,40, 5. Chvorovová 1:06:55,97, 6. Jägerová (NSR) 1:07:16,61, 7. Pettersenová 1:07:23,01, 8. Bøová 1:07:48,98, 9. Lambergová 1:08:11,70, 10. Mörtbergová (Švéd.) 1:08:22,22, 11. Gebalaová (Pol.) 1:08:55,73, 12. Firthová (Kan.) 1:08:56,50, 13. Linguistová (Švéd.) 1:09:02,90, 14. Švubová 1:09:06,55, 15. Riišová (Nor.) 1:09:28,11, 16. Šamaková 1:09:39,41, 17. Olssonová 1:09:40,65, 18. Tomaševičová (SSSR) 1:09:55,70, 19. Thulinová 1:09:57,05, 20. Paulí 1:10:00,86.

Devátý závod 11. března v Oslo — 5 km: 1. Jeriová 15:40,89, 2. Petzoldová 15:47,29, 3. Aunliová 15:51,09, 4. Andinová 16:08,98, 5. Bøová 16:11,07, 6. Riihivuoriová 16:20,58, 7. Nybraatenová 16:23,02, 8. Ljadovová 16:26,61, 9. Bratbergová 16:29,39, 10. Smetaninová 16:32,28, 11. Švubová 16:35,56, 12. Johanssonová (Švéd.) 16:37,70, 13. Myrmälövä (Nor.) 16:40,83, 14. Pettersenová 16:40,96, 15. Roeningová 16:42,98, 16. Nykkelmoová (obě Nor.) 16:43,65, 17. Jägerová 16:43,79, 18. Šamaková 16:45,05, 19. Chvorovová 16:45,23, 20. Lambergová 16:46,03.

Desátý závod 21. března ve Whitehorse — 10 km: 1. Aunliová 30:41,32, 2. Bøová 31:19,34, 3. Jeriová 31:24,06, 4. Lambergová 31:36,46, 5. Olssonová 31:43,45, 6. Shirley Firthová 31:48,64, 7. Sharon Firthová (obě Kan.) 32:01,58, 8. Thulinová 32:15,65, 9. Myrmälövä 32:16,95, 10. Millerová 32:17,98.

PRVENSTVÍ KOGLERA V SP SKOKANŮ

V dramatickém závěru Světového poháru skokanů v jugoslávské Planici vybojoval prvenství 21letý Rakušan Armin Kogler, nový světový rekordman v letech výkonem 180 m v Oberstdorfu. Před závěrečným závodem na velkém můstku měl ještě jednobodovou ztrátu na Nora Rogera Ruuda. Na devadesátce se hodnotilo jen jedno kolo, Kogler skončil druhý (čímž se mu škrtalo horší umístění z předchozích závodů) a Ruud nebojoval. Obhájce trofeje Hubert Neuper (Rak.) obsadil v celkové klasifikaci čtvrté místo, v soutěži družstev zvítězili Rakušané tentokrát však jen sedmibodovým rozdílem před Nory.

Čs. reprezentanti se zúčastnili několika závodů Světového poháru, do bojů na předních místech však nezasáhli. Další krize družstva se projevila v umístění na desátém místě v soutěži týmů. Před čs. skokany jsou tentokrát i závodníci USA, Jugoslávie, NSR a SSSR.

Pořadí Světového poháru 1980-81:

1. Armin Kogler (Rak.) 205, 2. Roger Ruud (Nor.) 201, 3. Horst Bulau (Kan.) 179, 4. Hubert Neuper (Rak.) 166, 5. Jari Puikkonen (Fin.) 162, 6. Johan Sätre (Nor.) 143, 7. Hans Wallner (Rak.) 127, 8. Per Bergerud 121, 9. Ivar Mobekk (oba Nor.) 91, 10. Pentti Kokkonen (Fin.) 90 b. — Družstva: 1. Rakousko 983, 2. Norsko 976, 3. Finsko 412, 4. Kanada 254, 5. USA 130, 6. Jugoslávie 101, 7. NDR 94, 8. NSR 80, 9. SSSR 78, 10. ČSSR 62, 11. Itálie 52, 2. Polsko 39, 13. Japonsko 35, 14. Švýcarsko 21, 15. Švédsko 4 body.

PŘEHLED VÝLEDKŮ SP SKOKANŮ

První závod 14. února v Sapporu:

1. Kogler (Rak.) 259,3 (111,5 a 108), 2. Bremseth (Nor.) 253,1 (107 a 112), 3. Neuper (Rak.) 245,2 (107,5 a 105,5), 4. Bulau (Kan.) 239,6 (106,5 a 105), 5. Wallner (Rak.) 238,0 (102 a 108), 6. Sätre 235,6 (102 a 107), 7. Ruud (oba Nor.) 231,0 (109 a 98,5), 8. Tomasi (It.) 228,1 (109 a 97,5), 9. Bergerud (Nor.) 223,1 (99,5 a 104,5), 10. Zuehlke (USA) 221,9 (100 a 103,5), 11. Sunin (SSSR) 216,5 (101 a 99), 12. Akimoto 216,1 (103 a 96), 13. Jagi (oba Jap.) 215,5 (100,5 a 97), 14. Glass (NDR) 213,7 (95 a 103), 15. Tuchscherer (Rak.) 213,5 (98,5 a 99).

Druhý závod 15. února v Sapporu: 1. Wallner 229,7 (104,5 a 101), 2. Bremseth 221,1 (106 a 95,5), 3. Kogler 219,2 (109 a 89), 4. Bergerud 205,8 (102 a 90), 5. Sätre 200,3 (95 a 94,5), 6. Neuper 198,2 (96 a 92), 7. Tomasi 196,9 (100,5 a 88), 8. Bulau 196,2 (95,5 a 90), 9. Asphol (Nor.) 191,7 (88 a 100), 10. Glass 189,0 (91 a 91,5), 11. Norčič (Jug.) 188,4 (92 a 91,5), 12. Tuchscherer 185,6 (92 a 89,5).

Lety 13.-15. února v Ironwoodu: 1. Lipburger 572,0, 2. Felder (oba Rak.) 554,0, 3. Broman (USA) 511,5, 4. Koch (Rak.) 510,5, 5. Mobekk (Nor.) 501,5, 6. Benedik (Jug.) 499,0, 7. Kirkelund 482,0, 8. Boegseth (oba Nor.) 479,0, 9. Egloff (Švýc.) 476,5, 10. Tvedt (Nor.) 474,0, 11. Wursthorn (NSR) 473,0, 12. Makl (USA) 464,5, 13. Nobuo (Jap.) 463,5, 14. Sumi (Švýc.) 457,0, 15. Prosser (NSR) 456,5.

První závod 21. února v Thunder Bay: 1. Ulaga (Jug.) 251,4 (89 a 86,5), 2. Sätre 241,7 (83 a 88), 3. Collins (Kan.) 235,1 (84 a 83,5), 4. Hastings (USA) 233,1 (84,5 a 83), 5. Masstimo (It.) 232,3 (86 a 81), 6. Boegseth 228,7 (85,5 a 80,5), 7. Mobekk (Nor.) 225,3 (81 a 83,5), 8. Heino (Fin.) 223,9 (85 a 78), 9. Aalto (Fin.) 222,6 (80 a 83), 10. Tomasi 220,4 (80 a 83), 11. Servo (SSSR) 219,1 (80,5 a 82), 12. Kirkelund 216,7 (83,5 a 77,5), 13. Denny (USA) 215,4 (81,5 a 79), 14. Ruud 215,4 (81,5 a 79), 15. Broman 215,2 (78 a 80,5).

Druhý závod 22. února v Thunder Bay: 1. Broman 243,9 (107,5 a 118,5), 2. Mobekk 241,0 (108 a 117), 3. Felder 238,5 (108,5 a 114), 4. Sätre 236,1 (105,5 a

116), 5. Bulau 231,6 (105 a 111,5), 6. Steiner (Rak.) 226,8 (104 a 113), 7. Wursthorn 225,9 (103 a 113), 8. Lipburger 216,4 (109 a 112), 9. Zuehlke 215,0 (102 a 108), 10. Denny 214,2 (100,5 a 110), 11. Ulaga 213,8 (108 a 101,5), 12. Balkasen (Švéd.) 213,0 (100 a 110), 13. Koch 211,6 (104 a 105).

Závod 26. února v Chamonix: 1. Ruud 248,1 (91 a 89,5), 2. Boegseth 242,7 (87 a 91,5), 3. Vettori (Rak.) 240,1 (86 a 92), 4. Mobekk 237,4 (87 a 89,5), 5. F. Novák (ČSSR) 237,2 (87 a 89), 6. Tveiten (Nor.) 231,7 (84 a 90), 7. Davis (USA) 231,3 (85,5 a 89,5), 8. Aberer (Rak.) 230,8 (85 a 87), 9. Koch 229,9 (87 a 87,5), 10. Lipburger 229,2 (86 a 88), 11. Troen (Nor.) 228,4 (84 a 89,5), 12. Zuehlke 227,7 (85 a 86,5), 13. Brzuchanski 221,5 (84,5 a 85), 14. Slušný (oba ČSSR) 219,8 (83 a 87), 15. Colin (Fr.) 219,6 (84,5 a 86).

Závod 28. února v St. Nizier: 1. Ruud 247,6 (111 a 105), 2. Mobekk 227,5 (103,5 a 101), 3. Vettori 26,5 (103,5 a 101), 4. Boegseth 221,1 (99 a 101), 5. Koch 220,5 (101 a 101), 6. Bremseth 220,1 (105 a 96), 7. Lipburger 215,5 (103 a 94), 8. Aberer 208,6 (100 a 93,5), 9. Tveiten 206,6 (101,5 a 92), 10. Sumi (Švýc.) 204,9 (102 a 91), 11. Williams (USA) 203,1 (99 a 94,5), 12. Ernst (NSR) 202,5 (105,5 a 86,5), 13. Troen 198,8 (95 a 94), 14. Davies 192,7 (103 a 82), 15. Wursthorn 190,2 (85 a 100).

První závod 6. března v Lahti: 1. Puikkonen (Fin.) 249,9 (87,5 a 87), 2. Bulau 245,8 (84,5 a 86,5), 3. Kokkonen (Fin.) 237,5 (83,5 a 82), 4. Collins 237,1 (84 a 82,5), 5. Sätre 236,1 (81,5 a 85), 6. Nykänen (Fin.) 233,6 (84,5 a 79,5), 7. Neuper 229,6 (80,5 a 81), 8. Ylianttila (Fin.) 227,8 (80,5 a 80,5), 9. Kogler 225,2 (82,5 a 77,5), 10. Wallner 220,1 (81,5 a 80), 11. Bremseth 219,9 (78,5 a 81), 12. Samek a Bergerud oba 218,6 (80 a 79), 14. Fijas (Pol.) 217,0 (79 a 79), 15. Groyer (Rak.) 216,5 (77 a 78,5).

Druhý závod 8. března v Lahti: 1. Puikkonen 253,3 (111 a 109), 2. Nykänen 222,1 (101 a 103,5), 8. Kogler 219,2 (97 a 109), 4. Jensen (Nor.) 233,1 (104 a 108), 5. Collins 231,9 (106 a 100,5), 6. Sätre 229,4 (104,5 a 102), 7. Levorstad 221,1 (101 a 103,5), 8. Kogler 219,2 (97 a 104), 9. Kokkonen 219,1 (96 a 106), 10. Wallner 217,2 (99 a 102), 11. Fijas (Pol.) 211,7 (100,5 a 98), 12. Davies 205,0 (95 a 100,5), 13. Bergerud 204,5

(94,5 a 98,5), 14. Samek 203,6 (95 a 97) a Pusenius (Fin.) 203,6 (99,5 a 95).

Závod 10. března ve Falunu: 1. Kogler 263,1 (90,5 a 89,5), 2. Bulau 250,2 (89,5 a 86,5), 3. Sätre 250,1 (86,5 a 88,5), 4. Neuper 245,1 (86 a 86,5), 5. Wallner 237,4 (86,5 a 84), 6. Bremseth 236,7 (82 a 86,5), 7. Ylianttila 236,3 (83,5 a 83,5), 8. Ruud 235,7 (87 a 81,5), 9. Čerňajev (SSSR) 233,5 (85,5 a 83,5), 10. Bergerud 232,9 (84 a 84), 11. Levorstad 231,7 (84,5 a 84), 12. Lipburger 230,9 (81,5 a 86,5), 13. Samek 229,4 (85,5 a 80), 14. Tuchscherer 227,5 (77,5 a 86,5), 15. Duschek (NDR) 227,3 (81 a 81).

Závod 15. března v Oslo na Holmenkollenu: 1. Ruud 260,4 (105,5 a 105,5), 2. Bulau 258,8 (107,5 a 104,5), 3. Sätre 258,5 (103,5 a 106,5), 4. Ulaga 254,7 (109,5 a 101), 5. Neuper 254,2 (104 a 104), 6. Levorstad 252,4 (106 a 105), 7. Puikkonen 251,6 (103 a 103,5), 8. Kogler 247,8 (100,5 a 104), 9. Glass (NDR) 246,6 (106 a 98), 10. Bremseth 246,2 (108,5 a 97), 11. Deckert (NDR) 245,4 (102,5 a 103,5), 12. Wallner 240,2 (103 a 100), 13. Buse (NDR) 236,7 (100 a 100,5), 14. Jensen 236,1 (102 a 99,5), 15. Bobak (Pol.) 230,5 (103 a 94,5), — 28. Samek 220,8, 31. Parma 216,9, 36. Škoda 216,0.

Závod 17. března v Bärnu: 1. Bulau 258,5 (112 a 103), 2. Kogler 257,0 (112,5 a 102), 3. Ruud 253,9 (109 a 104,5), 4. Puikkonen 242,9 (105 a 101), 5. Sätre 238,7 (106 a 97), 6. Levorstad 234,5 (105,5 a 99,5), 7. Jensen 232,2 (103,5 a 99,5), 8. Ulaga 229,6 (104,5 a 97), 9. Fijas 226,7 (104,5 a 96), 10. Bergerud 225,9 (105,5 a 93), 11. Ylianttila 224,7 (103,5 a 94,5), 12. Collins 222,6 (102 a 94,5), 13. Bremseth 220,3 (99,5 a 95), 14. Tvedt 220,0 (101 a 94), 15. Wallner 219,0 (104 a 91).

První finálový závod 21. března v Planici: 1. Puikkonen 265,8 (93 a 92), 2. Bulau 258,3 (95 a 87,5), 3. Zitzmann (NDR) 246,6 (89,5 a 88,5), 4. Groyer 244,3 (88 a 87), 5. Rigoni (It.) 240,2 (88 a 86), 6. Wallner 238,0 (88 a 84), 7. Ulaga 237,0 (88 a 84), 8. Neuper 236,6 (86 a 87), 9. Bergerud 234,9 (87 a 84), 10. Klausner (NSR) 233,4 (89 a 82), 11. Jensen 232,7 (89,5 a 82), 12. Collins 231,0 (87,5 a 82), 13. Kogler 230,6 (89 a 79), 14. Ruud 229,5 (86,5 a 83), 15. Jagi 227,5 (87 a 80).

Druhý finálový závod 22. března v Planici: 1. Jensen 109,1 (105), 2. Kogler 106,4 (102), 3. Groyer 103,5 (101), 4. Collins 101,1 (100), 5. Mobekk 95,3 (98), 6. Bauer (NSR) 88,2 (94), 7. Deckert 87,8 (93), 8. Fijas 87,3 (93), 9. Bremseth 86,5 (91), 10. Boegseth 84,5 (91), 11. Levorstad 84,1 (90), 12. Schwartz (NSR) 83,1 (90), 13. Bobak 82,6 (90), 14. Bergerud 82,2 (90), 15. Felder (Rak.) 82,2 (89). Skákalo se pouze jedno kolo.

Vítěz SP sjezdařů Phil Mahre s bratrem Stevem

● **ARMIN KOGLER** zvítězil v mezinárodních závodech ve skoku v Murau za účasti rakouské elity s 251,7 (107 a 112) před Neuperem 248,0 (103 a 113), Wallnerem 243,3 (106 a 112) a Groyerem 234,7 (102 a 107). Neuper skokem 113 m překonal dosavadní rekord Schnabla o jeden metr.

● **NA MISTROVSTVÍ KANADY** v Lake Louise ve sjezdu mužů byl první nečekaně Robin McLeish časem 1:37,37, následován Murrayem 1:37,59 a Andersonem 1:37,62. Ve sjezdu žen se stala mistryní Gerry Soerensová za 1:40,15 před Kreinerovou 1:41,03 a Grahamovou 1:41,21.

● **V RUHPOLDINGU** slalom FIS žen první březnovou nedělí vyhrála Traudl Hächerová (NSR) v čase 2:19,17 (68,4 a 71,13) před svými krajkami Mösenlechnerovou 2:19,33, Georgovou 2:21,79 a Rakušankou Probstovou 2:22,77.

● **DVĚ VÍTEZSTVÍ** oslavil Švýcar Gustav Oehrlí při Evropském poháru ve sjezdech v italském San Sicariu, které nahradily odřeknuté prosincové závody pro nedostatek sněhu v Artesině. V prvním vybojoval prvenství časem 1:27,90 před Fretzem (Švýc.) 1:28,13 a Rakušany Thonhoferem 1:28,24, Soellem 1:28,35 a Flaschbergerem 1:28,52. Ve druhém sjezdu Oehrlí zvítězil za 1:26,14, následován Niederseerem (Rak.) 1:26,16, Flaschbergerem 1:26,17, Fretzem 1:26,39 a Hanglem (Švýc.) 1:26,78.

● **LYŽAŘSKÉ HRY PUJO** ve finském Kuopiu soustředily na startu početnou mezinárodní konkurenci. V běhu mužů na 15 km zvítězil Nor Aunli za 42:22,96 před Rengglim (Švýc.) 43:49,36 a Finy Karvonem 44:05,60, Kujalou 44:10,04 a Kirvesniemim 44:12,73. Třicítka skončila úspěchem Švýcarů. Prvenství vybojoval Renggli za 1:26:09, následován svým krajanem Hallenbarterem 1:26:18 a Italem De Zoltem 1:28:16. Čtvrtý byl Američan Simoneau 1:28:22 a pátý Fin Vahvaselka 1:28:33. V závodech žen na 10 km bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Aunliová (Nor.) 28:57,4, 2. Hämäläinenová 29:17, 3. Riihivuoriová (obě Fin.) 30:01. V závodech sdruženém byl první Fin Etelalahti s 414,5 b., následovali Bruvöll (Nor.) 409,9, Miettinen (Fin.) 400,0, Lustenberger (Švýc.) 394,0, Sandberg (Nor.) 391,9 a Hettich (NSR) 358,3 bodu. Ve skoku zvítězil Nykanen 259,4 (91,5 a 87,5) před Törmänenem 253,1 (90,5 a 85,5) a Savolainem (všichni Fin.) 249,9 (90 a 84).

● **SEDM VÍTEZŮ** měl dvanáctý ročník Běhu krále Ludvíka (König Ludwig Skilanglauf) na trati 90 km v bavorském Oberammergau, patřící do Euroloppet. Startovalo v něm 1700 lyžařských maratónců z 21 zemí. Po dvou třetinách trati se vytvořila šestičlenná vedoucí skupina, v níž byli Finové Kinnunen a Siitonen, Nor Knotten, sovětský běžec Garanin, Švéd Kuosko a Rakušan Kapeller. Po 80. kilometru běželi nesprávnou stopou a teprve po třech kilometrech v obci Altenau jejími obyvateli byli upozorněni na tento omyl. Podali protest proti špatnému značení trasy, který organizační výbor závodu uznal a společně s Jurasovem (SSSR), který

první proběhl cílem, byli prohlášeni vítězi.

● **ÚSPĚCHEM NORŮ** skončily štafety ve francouzském La Bresse. V závodech mužů na 4x10 km zvítězilo norské družstvo ve složení Braa, Aunli, Lindvall, Mikkelplass v čase 1:52:08,77 před SSSR (Burlakov, Bělajev, Zjavlov) 1:52:26,16 a Finskem (Härkonen, Hämäläinen, Autio, Kirvesniemi) 1:53:01,11, Švédskem 1:54:10,10, NSR 1:54:39,50, Švýcarskem I. 1:55:37,06 a ČSSR 1:56:08,17. V závodech žen na 3x5 km bylo první rovněž družstvo Norska v sestavě Břová, Myrmällová, Aunliová za 48:27,64 před štafetou ČSSR (Švubová, Svobodová, Jeriová) 49:10,99 a SSSR I. (Žabolotská, Amosovová, Šamakovová) 49:23,61. Další pořadí: 2. Norsko II. 49:24,19, 5. Švédsko I. 50:35,77, 6. Finsko I. 51:18,28.

● **RAKUŠAN MORGENSTERN** zvítězil ve slalomu FIS v Pernitz časem 82,54 (39,84 a 42,70) před svým krajanem Herzogem 82,70, Švýcarem Piepenem 82,99 a Welbichem (Rak.) 83,03.

Zajímavosti ze světa

● **DESÁTÝ TITUL** vybojoval na 56. mistrovství Polska v klasických disciplínách Józef Luszczek v běhu na 30 km v Zakopaném a potom k němu připojil ještě jedenáctý v závodech na 15 km. Běžkyně Anna Gebalová se stala polskou mistryní podesáté a skokan Stanislav Bobak poosmé. V jednotlivých disciplínách vybojovali medaile: 30 km muži: 1. Luszczek 1:36:07,03, 2. Budz 1:37:36,00, 3. Gawlak 1:38:40,45. — 15 km. 1. Luszczek 45:48,80, 2. Budz 47:04,44, 3. Witulski 47:50,71. — 10 km ženy: 1. Guziková 36:21,31, 2. Pielaová 36:53,45, 3. Gebalová 36:55,97. — 5 km: 1. Gebalová 17:29,81, 2. Pielaová 17:31,04, 3. Bielaková 17:48,92. — Skoky na středním můstku: 1. Bobak 245,3 (78,5 a 78,5), 2. Loniewski 231,0 (76,5 a 75), 3. Pawlusiak 230,6 (75,5 a 74,5). Velký můstek: 1. Bobak 244,7 (110,5 a 107,5), 2. Fijas 232,3 (103 a 109), 3. Bafia 216,3 (102,5 a 102). — Závod sdružený: 1. Kawulok 426,43, 2. Długopolski 402,41, 3. Pawlusiak 389,59.

● **V BAKURIANI** na Kavkaze na mezinárodních závodech ve skoku startovalo 58 lyžařů ze sedmi zemí. Na středním můstku zvítězil Sajčik 232,2 (81,5 a 81) před Božičkovem (Bul.) 228,2 (82 a 80,5) a Bojarincevem (SSSR) 227,7 (83,5 a 81,5). Umístění čs. reprezentantů: 9. F. Novák 211,7 (79 a 76), 10. Hýsek 210,6 (76 a 78), 34. Mayer 185,8 (70 a 73,5). Pořadí na velkém můstku: 1. Ronkinen (Fin.) 239,5 (105,5 a 104,5), 2. Stanarius (NDR) 231,5 (101,5 a 108), 3. Hýsek 226,6 (104,5 a 99,5). — 8. F. Novák 217,9 (100,5 a 100,5), 22. Mayer 191,4 (94,5 a 91,5).

● **V MEMORIÁLU B. CZECHA** a **H. MARUSARZOVÉ** v Zakopaném v obřím slalomu mužů zvítězil Ciaptak

Gasienica (Pol.) za 96,88 před Panovem (SSSR) 102,35 a Kraciukem (Pol.) 102,50, z žen byla první Pietonová v čase 107,96, následována Niessnerovou 109,68 a Kurkowiakovou (všechny Pol.) 110,98. Ve slalomu vybojoval prvenství rovněž Ciaptak Gasienica v čase 92,46 před Dutkovem (SSSR) 96,34 a Derezińským 96,54, v závodech žen byla první Pawlusová za 102,25 před Kurkowiakovou 102,55 a Szczerbovou 103,91. V běhu mužů na 30 km bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Luszczek (Pol.) 1:30:56,24, 2. Oljušin (SSSR) 1:31:46,97, 3. Budz (Pol.) 1:32:14,58. Ve skoku na velkém můstku zvítězil Bobak (Pol.) 250,3 (108,5 a 113,5) před reprezentanty NDR Dannebergem 233,1 (106 a 108) a Auerswaldem 228,8 (104,5 a 105).

● **RAKUŠAN ORTNER** zvítězil v obřím slalomu FIS v rakouském Celovci časem 2:51,11 před svými krajany Platzerem 2:51,94 a Köhlichlerem 2:52,95. Čtvrtý byl Švýcar Meli za 2:52,93.

● **VÍTEZKA SP HANNI WENZELOVÁ** (Lichtenštejnsko) byla první na mezinárodních mistrovstvích své země v obřím slalomu v Malbunu v čase 2:16,98 (1:08,17 a 1:08,81) před svou krajkou Konzettovou 2:19,22 a Švýcarkami Eugsterovou 2:19,32 a Hessovou 2:20,39.

● **AMERIČAN BILL KOCH** zvítězil v 13. ročníku Engadinského lyžařského maratónu, patřícího do World Loppet za 11 003 startujících před Francouzem Jean-Paulem Pierratem a Rakušanem Walterem Mayerem. O svém vítězství na 42 km dlouhé trati rozhodl v posledních 800 metrech, v nichž měl 25letý Američan více sil než Pierrat. V závodech žen vybojovala prvenství Švýcarka Cornelia Thomasová, ze zahraničních účastnic se nejlépe umístila Francouzka Subotová na čtvrtém místě. Pořadí mužů: 1. Koch (USA) 2:00:18, 2. Pierrat (Fr.) 2:00:22, 3. Mayer 2:03:17, 4. Eder (oba Rak.) 2:03:25, 5. Kuosko (Švéd.) 2:03:27, 6. Virtanen (Fin.) 2:03:30, 7. Grünenfelder (Švýc.) 2:03:32, 8. Schöberl (NSR) 2:03:32, 9. Kappeller (Rak.) 2:03:32, 10. Guénat (Švýc.) 2:03:35. V první stovce se umístili také dva čs. závodníci: 31. Langmajer 2:06:15 a 80. Šach 2:10:22. Ženy: 1. Thomasová 2:12:03, 3. Kratzerová 2:13:24, 3. Aschwandenová (všechny Švýc.) 2:16:00, 4. Subotová (Fr.) 2:18:45, 5. Acanisová (It.) 2:19:38.

● **KANAĎANKA DIANA HAIGHTOVÁ** se stala vítězkou Evropského poháru ve sjezdových disciplínách se 168 body před Švýcarkou Brigitou Oertliovou 157 a Španělkou Blancou Ochoa-Fernandezovou 148. Další pořadí: 4. Weberová (Rak.) 121, 5. Gerová (NSR) 119, 6. Steinerová 117, 7. Krennová (obě Rak.) 112, 8. Toniolliová (It.) 107, 9. Eugsterová (Švýc.) 90, 10. Riedlová (Rak.) 83 b. Ve sjezdu je první Italka Laure Albertiová s 53 body před Oertliovou 48, Weberovou 42, Steinerovou 35 a Haightovou 32 b. Ve slalomu zvítězila Dorota Tlalkaová (Pol.) se 75 b. před Aschenwaldovou (Rak.) 70, Ochoa-Fernandezovou 64, Leskovšeko-ovou a Jermanovou (obě Jug.) 58 b.

Juniorkritérium do druhé desítky

Juniorkritérium — naše jediná mezinárodní soutěž určená pro mladé talentované dorostence a dorostenky sjezdových disciplín z celé Evropy se koná každoročně ve Spindlerově Mlýně již od roku 1970. Letos zahájila druhou desítku své mladé historie. Získala již pevné místo v mezinárodním kalendáři FIS a stala se tradičním setkáním nejlepších mladých sjezdařů a sjezdařek zemí socialistického společenství s reprezentanty alpských států.

Soutěž je příležitostí v dobré zahraniční konkurenci vyjet si základní FIS body do mezinárodního žebříčku. To platí i pro čs. juniorské reprezentanty. Z nich letos jen Žallmann a Šoltýs splňovali před juniorkritériem bodový limit (do 88 bodů) potřebný pro start v Evropském poháru a z deseti juniorek plná polovina byla „bez-bodová“.

Letošní termín soutěže 4.—6. února navazoval opět bezprostředně na mistrovství Evropy juniorů, možnost přímého přejezdu z jugoslávské Skofja Loky využilo však jen družstvo Bulharska a několik reprezentantů Polska. I tak však byla konkurence dobrá — 71 juniorů (46 zahraničních) a 49 juniorek (22). Velmi silný kolektiv vyslalo opět Rakousko, velký výkonnostní vzestup prokázali mladí bulharští sjezdaři. Do prvé skupiny z čs. juniorů se dostali jen Žallmann a Šoltýs, z juniorek Bergrová a Skotnicová. Škoda, že pro vleklé zranění kolena nemohla startovat loňská vítězka dvojboje Monika Hojstřičová.

Velmi dobré sněhové podmínky v Krkonoších tentokrát usnadnily organizátorům juniorkritéria přípravu všech tratí, i když časté náhlé změny teploty a inverze na horách ohrožovaly vynikající preparaci a obětavou

práci početné technické čety. Ocenili to všichni zahraniční účastníci i technický delegát FIS Kurt Wallmann (Rak.).

Stejně jako v předcházejících ročnicích byl program zahájen obřím slalomem na červené sjezdovce. Junioři absolvovali jedno, juniorky obě kola. Po stejném čase v prvním kole s Bergerovou rozhodlo o vítězství Rakušanky Warterové druhé kolo, v němž byla téměř o sekundu rychlejší než její soupeřka. V obřím slalomu juniorů, jehož druhé kolo se jelo ve čtvrtek dopoledne na černé sjezdovce, vybojoval prvenství Rakušan Prenner. Překvapili výbornými výkony bulharští junioři a ve druhém kole Rakušan Stangassinger, kterému bude teprve 16 let. Ve slalomu vybojoval prvenství před Bulharem Kirijakovem a v soutěži juniorek Iva Valešová. Je to cenný úspěch čs. juniorky, již patřil i primát ve dvojboji, v němž z juniorů byl nejspěšnější Stangassinger před Kirijakovem a čs. reprezentantem Žallmannem.

Jedenáctý ročník juniorkritéria byl zakončen slavnostním vyhlášením vítězů a veselou diskotékou v zotavovně Dukla. Účastníci se loučili s přáním, aby se opět setkali na 12. ročníku této soutěže.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ JUNIORŮ

Obří slalom: 1. Prenner (Rak.) 2:37,17 (1:14,23 a 1:22,94), 2. Šoltýs 2:37,19 (1:14,54 a 1:22,65), 3. Stangassinger (Rak.) 2:37,83 (1:15,58 a 1:22,25), 4. Kirijakov (Bul.) 2:37,98, 5. Rupp 2:38,50, 6. Gschwandner (oba Rak.) 2:38,84, 7. Žallmann 2:39,03 (1:15,50 a 1:23,53), 9. Hermánek 2:39,30 (1:15,77 a 1:23,53), 10. Gažo 2:39,78 (1:16,09 a 1:23,69).

Slalom: 1. Stangassinger 100,42 (48,35 a 52,07), 2. Kirijakov 101,00 (47,32 a 53,68), 3. Lauegger (Rak.) 101,64 (48,12 a 53,52), 4. Žallmann 102,14 (47,85 a 54,29), 5. Adlko (Bul.) 102,23, 6. Mrklas 102,66 (48,54 a 54,12), 10. Břeš 103,50 (49,27 a 54,23).

Dvojboj: 1. Stangassinger 3,27, 2. Kirijakov 8,50, 3. Žallmann 22,42, 4. Prenner 26,26, 5. Rupp (Rak.) 26,73, 6. Sančík (Bul.) 30,86 b.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ JUNIOREK

Obří slalom: 1. Warterová (Rak.) 2:37,60 (1:17,03 a 1:20,57), 2. Bergerová 2:38,46 (1:17,03 a 1:21,43), 3. Valešová 2:38,85 (1:17,18 a 1:21,67), 4. Leitnerová 2:41,15, 5. Maierhoferová (obě Rak.) 2:41,21, 6. Mařasová 2:42,74 (1:19,26 a 1:23,48).

Slalom: 1. Valešová 90,92 (47,09 a 43,83), 2. Maierhoferová 91,80 (48,07 a 43,73), 3. Leitnerová 92,17 (47,69 a 44,48), 4. Bergerová 92,27 (47,92 a 44,35), 5. Skotnicová 92,40 (47,92 a 44,48), 6. Petrová 93,38 (48,35 a 45,03).

Dvojboj: 1. Valešová 6,16, 2. Bergerová 15,74, 3. Maierhoferová 25,17, 4. Leitnerová 28,02, 5. Skotnicová 39,77, 6. Petrová 52,43 b.

ANTONÍN HUSÁK
ředitel juniorkritéria '81

Bohemia poprvé Světovým pohárem

Tradiční skokanské Turné Bohemia bylo letos zařazeno do Světového poháru a tak na jeho 18. ročníku pořadatelé přivítali po delší přestávce opět skokany světové špičky. Do listiny vítězů se zapsal dvaadvacetiletý Nor Roger Ruud, který vybojoval prvenství na devadesátce v Harrachově i sedmdesátce na Ještědu v Liberci.

Škoda, že v poslední chvíli omluvili svou neúčast reprezentanti NDR a závodům nepřálo počasí. Pronásledovala je nepříjemná mlha. V Harrachově se během zkušebního kola naštěstí rozptýlila, v Liberci se uskutečnil závod jen na středním můstku místo na velkém a ještě po půldruhé hodině čekání. Návštěvníci Bohemie však viděli zajímavý souboj Norů s Rakušany. Ruud i Bergerud naznačili, že chtějí zasáhnout do pořadí na předních místech druhého ročníku Světového poháru.

S úspěšnými norskými reprezentanty přijel i jejich trenér, bývalý úspěšný jugoslávský trenér Ludvík Zajc, který se oženil s norskou sportovkyní a od května 1979 trénuje norské družstvo skokanů. Byla to příležitost k rozhovoru s ním a norskými závodníky, kteří se mohou pochlubit dobrými výsledky a cílevědomou přípravou na mistrovství světa 1982 v Oslo, kde by chtěli vybojovat nějakou medaili a úspěšně reprezentovat svou zemi.

„Obdivujeme techniku rakouských skokanů, která jim pomáhá pravidelně podávat velmi dobré výkony,“ prohlásil shodně Ruud i Bergerud. „Rádi s nimi soutěžíme a v dobrém slo-

va smyslu je nijak nerespektujeme.“

„Máme dobrou podporu Norského lyžařského svazu pro přípravu,“ poznamenal trenér L. Zajc. „Stejně jako čs. skokani začínáme na hmotě. Loni byla trochu narušena pádem Ruuda, který laboroval se zraněním ledvin a Bergerud se v srpnu podrobil operaci prstů nohy. Přesto absolvovali každý asi 100 skoků na můstcích s umělou hmotou a dalších 180 na sněhu před zahájením Intersportturné. Absolvovali jsme pestrý mezinárodní program, který bude pokračovat i v druhé části sezóny. Moji svěřenci jsou zodpovědní v přípravě a jsem s nimi spokojen.“

První závod 10. ledna v Harrachově (P 90 m): 1. Ruud (Nor.) 260,6 (116 a 115,5), 2. Kogler 257,6 (116f a 113), 3. Neuper (oba Rak.) 244,7 (113 a 110) a Bergerud (Nor.) 244,7 (115,5 a 110), 5. Bulau (Kan.) 240,0 (110,5 a 114,5), 6. Wallner (Rak.) 236,1 (109,5 a 109,5), 7. Samek 232,6 (107 a 109,5), 8. Škoda (oba ČSSR) 231,5 (109 a 108,5), 9. Čerňajev (SSSR) 225,9 (109 a 104,5), 10. Toljken 225,6 (106 a 108), 11. Ylianttila (oba Fin.) 224,3 (07,5 a 104,5), 12. Tuchscherer (Rak.) 221,8 (103,5 a 106), 13. Sunin (SSSR) 218,6 (106 a 105,5), 14. Kok-

konen (Fin.) 216,4 (104 a 102), 15. Groyer (Rak.) 214,0 (103 a 102). -- 18. Parma (ČSSR) 213,0 (101 a 104), 21. Jelenský (Dukla Ban. Bystrica) 208,3 (104 a 103), 34. Vacek (ČSSR) 192,8 (97,5 a 99,5).

Druhý závod 11. ledna v Liberci (P 70 m): 1. Ruud 234,2 (82 a 80,5), 2. Wallner 232,6 (81 a 83), 3. Sunin 225,6 (77,5 a 81,5), 4. Kokkonen 224,8 (78 a 80,5), 5. Kogler 222,4 (79 a 78), 6. Čerňajev 220,7 (78,5 a 79), 7. Bergerud 219,3 (77 a 81,5), 8. Bulau 219,2 (78,5 a 79), 9. Škoda 218,6 (79 a 77,5), 10. Samek 218,0 (78,5 a 77), 11. Neuper 214,1 (84 a 70), 12. Tuchscherer 213,3 (73 a 80,5), 13. Sätre (Nor.) 209,6 (72,5 a 79), 14. Bobak (Pol.) 208,9 (78 a 74), 15. Groyer 208,5 (73,5 a 77). — 19. Hýsek 203,5 (75 a 73), 23. Tanczos (oba ČSSR) 194,3 (73,5 a 72,5), 24. Vacek 190,8 (71 a 72,5), 28. Jelenský 187,6 (71 a 73).

Konečné pořadí 18. ročníku Turné Bohemia: 1. Ruud 494,8, 2. Kogler 480,0, 3. Wallner 468,7, 4. Bergerud 464,0, 5. Bulau 459,2, 6. Neuper 458,8, 7. Samek 450,6, 8. Škoda 450,1, 9. Čerňajev 446,6, 10. Sunin 444,2, 11. Kokkonen 441,2, 12. Tuchscherer 435,1, 13. Ylianttila 428,6, 14. Groyer 422,5, 15. Bobak 422,4, 16. Sätre 418,8, 17. Borovitin (SSSR) 416,5, 18. Toljken 413,2, 19. Fijas (Pol.) 408,7, 20. Williams (USA) 402,5. — 24. Jelenský 395,9, 25. Parma 393,8, 27. Hýsek 391,2, 30. Tanczos 384,4 b.

PŘEBORY ČSSR ŽACTVA

Přehlídkou nadějí čs. lyžování byly přebory ČSSR žactva. Za jejich pečlivou přípravu a dobrou organizaci zasluhují slova uznání lyžařské oddíly TJ MEZ Frenštát pod Radhoštěm (skok a závod sdružený), Šumavan Vimperk (běžecké disciplíny) a LIAZ Jablonec nad Nisou (sjezdové disciplíny).

O přeboru v závodě sdruženém a ve skoku na Pustevnách jsme přinesli zprávu již v 3. čísle Lyžařství, tentokrát uveřejňujeme výsledky přeboru v běhu a sjezdových disciplínách.

BĚŽECKÉ DISCIPLÍNY

Mladší žáci — 3 km: 1. P. Filip (Slovan Karlovy Vary) 11:35,18, 2. K. Raabe (Sokol Malé Svatoňovice) 11:38,35, 3. M. Křiššák (TJ Vysoké Tatry) 12:03,23. — **2 km:** 1. P. Filip 7:10,98, 2. K. Raabe 7:24,81, 3. R. Žďárek (SD Letohrad) 7:30,36.

Mladší zákyňe — 3 km: 1. E. Pravečková (Slovan Karlovy Vary) 12:14,59, 2. M. Sobotková (TJ Nové Město na Moravě) 12:44,93, 3. H. Veselá (Seba Tanvald) 12:51,85. — **2 km:** 1. E. Pravečková 7:38,60, 2. M. Sobotková 8:02,24, 3. I. Trajčíková (ZTS Hřiňová) 8:02,57.

Starší žáci — 5 km: 1. M. Kapusta 17:08,79, 2. L. Vlček (oba Slavia VŠE Ban. Bystrica) 17:34,23, 3. L. Peřický (Valašské Meziříčí) 18:07,71. — **3 km:** 1. M. Kapusta 10:37,21, 2. P. Dadák (CZ Strakonice) 10:52,01, 3. L. Vlček 10:53,72.

Starší zákyňe — 4 km: 1. I. Knížová (Slovan Karlovy Vary) 14:57,80, 2. J. Semeráková (Lok. Trutnov) 15:05,09, 3. L. Brabcová (TJ Nové Město na Moravě) 15:13,09. — **3 km:** 1. J. Semeráková 11:41,45, 2. D. Romanová (Slavia VŠE Ban. Bystrica) 11:57,52, 3. L. Brabcová 11:59,27.

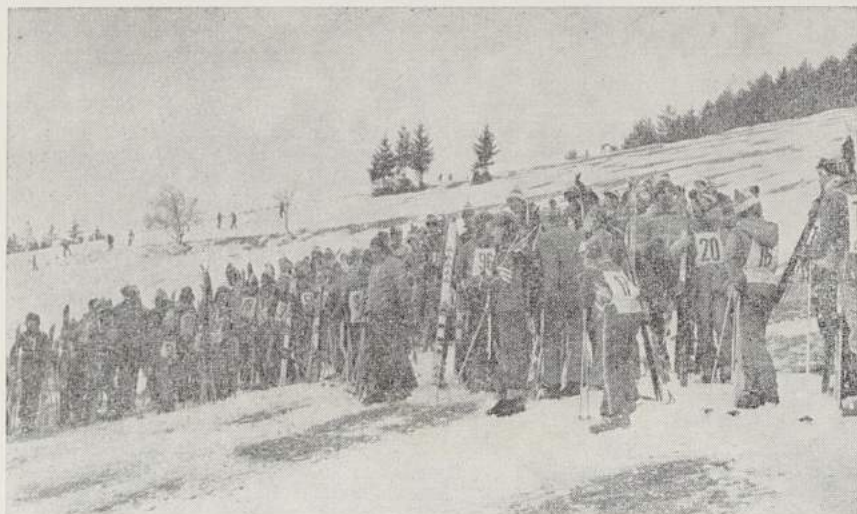
SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

Mladší žáci — slalom: 1. P. Lišhák (SMF Žilina) 62,49, 2. P. Kunkela (ZSNP Žiar n. Hr.) 63,27, 3. M. Holúbek (ZVL Kysucké Nové Město) 63,56. — **Obří slalom:** 1. A. Bireš (ČH Ban. Bystrica) 1:16,06, 2. M. Sluka (TJ Vítkovice) 1:16,75, 3. P. Kunkela 1:16,95. — **Sjezd:** 1. M. Trhlík (TJ Rožnov) 59,21, 2. P. Kočárek (Ještěd Liberec) 59,53, 3. L. Bartha (VST Košice) 1:00,36. — **Sjezdový trojboj:** 1. P. Kunkela 47,69, 2. P. Lišhák 60,79, 3. P. Kočárek 79,61 b.

Starší žáci — slalom: 1. P. Jurko (Jasná Lipt. Mikuláš) 75,11, 2. J. Matějů (Sokol Běloves) 77,22, 3. M. Hrehor (ČH Ban. Bystrica) 77,35. — **Obří slalom:** 1. P. Jurko 1:06,02, 2. T. Eichner (Tatra Kopřivnice) 1:06,59, 3. J. Valeš (Textilana Liberec) 1:07,56. — **Sjezd:** 1. M. Poláček (TJ Gottwaldov) 54,98, 2. J. Matějů 56,61, 3. M. Zibrín (ČH Ban. Bystrica) 56,85. — **Sjezdový trojboj:** 1. P. Jurko 31,68, 2. J. Matějů 69,25, 3. M. Poláček 74,85.

Mladší zákyňe — slalom: 1. A. Adamíková (TJ Gottwaldov) 63,10, 2. P. Schimmerová (VTZ Chomutov) 64,03, 3. L. Kováčová (LB Spišská Nová Ves) 64,10. — **Obří slalom:** 1. P. Navrátilová (TJ Gottwaldov) 1:17,17, 2. K. Poláková (Jasná Lipt. Mikuláš) 1:17,83, 3. L. Kováčová 1:18,06. — **Sjezd:** 1. P. Navrátilová 59,28, 2. A. Adamíková 1:01,28, 3. R. Šírková (LIAZ Jablonec) 1:01,39. — **Sjezdový trojboj:** 1. P. Navrátilová 19,52, 2. A. Adamíková 56,70, 3. K. Poláková 72,09.

Starší zákyňe — slalom: 1. L. Milanová (Jasná Lipt. Mikuláš) 76,99, 2. Z. Parobková (ČH Ban. Bystrica) 77,28, 3. J. Hozdová (Spartak Rokytice) 78,90. — **Obří slalom:** 1. Z. Parobková 1:07,46, 2. L. Milanová 1:07,83, 3. H. Fialová (TJ Gottwaldov) 1:08,71. — **Sjezd:** 1. Z. Parobková 53,30, 2. L. Milanová 56,39, 3. H. Fialová 57,23. — **Sjezdový trojboj:** 1. Z. Parobková 2,93, 2. L. Milanová 48,20, 3. H. Fialová 100,35.

Tak to vypadalo před přeborem účastníků veřejných lyžařských brněnských škol ve Vrtěříži

Přebor brněnských VLŠ

Přebory účastníků veřejných lyžařských škol v Brně se pomalu stávají tradicí. Vzorná tělovýchovná jednota turistů a lyžařů uspořádala druhou únorovou neděli ve svém lyžařském středisku ve Vrtěříži v okrese Žďár nad Sázavou již jejich čtvrtý ročník. Soutěžilo se ve slalomu za účasti 120 startujících ze čtyř brněnských lyžařských oddílů: Zetoru, Tesly, Královopolské strojírny a TJ TL.

Přebor byl určen výhradně pro frekventanty VLŠ, tj. neregistrované závodníky a uskutečnil se v sedmi žákovských a dorosteneckých kategoriích. I při nepříznivých sněhových podmínkách zásluhou obětavé práce pořadatelů a pomoci cvičitelů zúčastněných VLŠ byl dobře organizačně připraven. Mladí frekventanti jednotlivých VLŠ měli možnost vzájemně porovnat své lyžařské umění a cvičitelé

zhodnotit výsledky své práce při lyžařské výuce.

Potvrdilo se, že při dobré organizátorské práci, iniciativě cvičitelů a vedení lyžařských oddílů lze uskutečnit VLŠ i v oblastech bez hor, jako je jižní Morava, a úspěšně přispět k dalšímu masovému rozvoji lyžování, zejména mládeže. Vítězové jednotlivých kategorií obdrželi diplomy, medaile a odznaky Lyžař ČSR.

Výsledky přeboru — mladší žactvo: 1. Dvořáček (KSB), 2. Vysoudil (TL), 3. Rožek (Zetor) — 1. Fialová, 2. Vicentíková, 3. Hermanová (všechny Zetor). — **Starší žactvo:** 1. Chlup (Zetor), 2. Černý, 3. Kapička (oba TL) — 1. Havlíčková (KSB), 2. Zezulová (TL), 3. Tomková (Zetor). — **Dorostenci mladší:** 1. Klíma (TL), 2. Matoušek (KSB), 3. Zezula (TL). **Starší:** 1. Kratochvíl (Zetor), 2. Mottl (TL), 3. Šimůnek (Zetor). — **Dorostenky:** 1. Hlavová, 2. Moravcová (obě TL), 3. Páleníková (Zetor). -vk-

Děti z mateřských škol na lyžích

Již několik roků pořádá Čedok ve Vrchlabí ve spolupráci s veřejnou lyžařskou školou ve Spindlerově Mlýně (nyní Sportpropag Praha) o sobotách a nedělích lyžařský výcvik školní mládeže vrchlabských ZDS. Má mezi žáky, kteří nejsou ve sportovních třídách lyžování, velký ohlas. Loni přišla vedoucí Čedoku s. Kolaříková s nápadem uspořádat pokusně podobný výcvik i pro děti z mateřských škol.

Byl úspěšný a proto byl letos zopakován za účasti drobtiny z mateřských škol Kabla, AZNP, Tesly a dalších na cvičné louce ve Svatém Petru poblíž Alpského hotelu. Celý týden denně odvážel autokar z Vrchlabí do Spindlerova Mlýna nejmenší žijemce o lyžování. Ve VLŠ se jim příkladně věnovalo 5—6 cvičitelů. Hrou a nenásilnou formou učili děti lyžařské abecedě a mrňata dělala velké po-

kroky. Bez zábran sjížděla s kopce a dokonce ani zadní brzdu nemusejí používat. Těm nejdůležitějším se dařilo i zatáčky a určitě většina z nich zůstane velkými vyznavači lyžování, někteří možná vyrostou v úspěšné závodníky.

Vrchlabský experiment ve spolupráci s rodiči se vydařil. Radost z jeho úspěchu měli i cvičitelé, když viděli pěkné úspěchy své práce s těmi nejmenšími. Je to příklad hodný následování. -pl-

Fotografie na titulní straně obálky ČTK, na druhé straně ing. Ivo Doušek, Pavel Mikeska a Ota Mrákota, na třetí straně Ing. Petrík a na zadní straně obálky ing. Juraj Bobula.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, ing. Ivo Doušek, Vladimír Kryl, Jaroslav Trousil a ČTK.

KRÁSA NAŠICH HOR

Příznivé sněhové podmínky na našich horách v letošním roce i v březnu lákaly lyžaře. Na prvním obrázku záběr z krkonošské túry na Luční louce v pozadí se Sněžkou. Na druhém vlek na Lysou v Čerchovském pohoří, na třetím z vyjíždky v Krušných horách, kde bylo letos velké množství sněhu.

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ KVĚTEN 1981 ♦ Kčs 3,— 5

Z bojů na XVI. Tatranském poháru

Také v letošním roce byl Tatranský pohár na Štrbském Plese významnou mezinárodní lyžařskou událostí v klasických disciplínách. Na prvním obrázku Blanka Paulů (VŠ Praha) při startu k závodu na 10 km, v němž zvítězila před Leskovjanskou a Šubovou. Na druhém čs. reprezentant Miloš Bečvář na trati patnáctky, která skončila jeho prvenstvím před Polákem Luszczeckem a Bachmannem (NDR). Na třetím Polák Józef Luszczeck — vítěz běhu na 30 km před čs. reprezentanty Bečvářem a Šubem.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÝ POHĀR
SJEZDAŘŮ

ŽEBŘÍČKY 1981
LYŽAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNĚ JOSEF SAMEK (DUKLA LIBREC), KTERÝ ZVÍTĚZIL V OBOU SOUTĚŽÍCH SKOKANŮ XVI. ROČNÍKU TATRÁNSKÉHO POHĀRU NA ŠTRBSKÉM PLESE. — NA ZADNÍ STRÁNĚ OBĀLKY TRATĚ OBŘÍHO SLALOMU VE VELKÉ ZMRZLÉ DOLINĚ, KDE SE KAŽDOROČNĚ USKUTEČNŮJE LETNÍ SLALOM — MEMORIÁL PADLÝCH LYŽAŘŮ.

Lyžařství

Ročník 67

Číslo 5

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů ing. Alexandr Žurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. dubna 1981.

ISSN - 0323 - 1445

36 LET OSVOBOZENÉHO ČESKOSLOVENSKA

Mezi nejvýznamnější politické události v ČSSR v letošním roce patří vedle XVI. sjezdu a 60. výročí založení Komunistické strany Československa a voleb do zastupitelských sborů oslava 36. výročí osvobození Československa, kdy si v lyžařském hnutí připomeneme celou řadu akcí boj našeho lidu proti fašismu a slavné chvíle osvobození naší vlasti Sovětskou armádou.

Období národně osvobozenického boje patří proto k nejtěžším, ale také k nejslavnějším kapitolám historie československého lidu a Komunistické strany Československa. Těsná spjatost tohoto osvobozenického boje s protifašistickým bojem ostatních národů a zejména s hrdinným bojem Sovětského svazu mu vtiskla výrazný internacionální charakter.

Tenkrát v roce 1945 jsme neměli ještě reálné představy o dnešku. 36 let v životě národů je však dostatečně dlouhá doba k hodnocení života jedné generace lidstva. Pro nás pak nemá tato etapa srovnání s minulostí. Potvrdila, že cesta, kterou jsme v celospolečenském vývoji prošli, byla a je správná. Národně osvobozenický boj, který vyústil v roce 1945 v národní a demokratickou revoluci, přerostl v únoru roku 1948 v revoluci socialistickou a předznamenal dnešní socialistickou skutečnost.

Dlouhá staletí náš lid bojoval za skutečnou svobodu národní a politickou svébytnost a sociální spravedlnost ve vlastním nezávislém státu. Osvobozením před 36 lety dostaly naděje reálnou podobu v novém skutečně lidovém státě — v lidově demokratickém Československu.

Za tuto svobodu položili své životy statisíce Čechů, Slováků a sovětských lidí. Jen tehdy, když si skutečně hluboce uvědomíme tuto cenu našeho dnešního života, můžeme si ho opravdu vážit. Na 360 000 životů našich vlastenců, utrpení statisiců v koncentračních táborech a věznicích, nepředstavitelné strádání dalších — to byla cesta svobody, kterou prošly a protřpěly národy naší vlasti.

Svoboda pro nás se však nezrodila jen z těchto obětí. Základním předpokladem opravdové národní svobody a státní nezávislosti bylo osvobození Československa Sovětskou armádou. Československý lid nikdy nezapomene, že za svoji svobodu a samostatnost vděčí především Sovětskému svazu a 140 000 jeho vojáků, kteří položili své životy na našem území.

Sovětská lidé měli rozhodující podíl na vítězství nad fašismem, nad tímto nejreaktějším společenským systémem imperialismu. Vítězství Sovětského svazu v II. světové válce znamenalo současně i hluboký zvrat v poměru třídnicích sil ve státě a podstatně změnilo celkovou světovou situaci ve prospěch pokroku a míru. Do pohybu za nové uspořádání lidské společnosti se dostaly miliónové masy. Můžeme být hrdí na to, že v čele tohoto progresivního rozvoje byla zásluhou leninské politiky i naše vlast — Československá republika.

I v lyžování máme dostatek členů a funkcionářů, kteří se aktivně zúčastnili odboje proti hitlerovskému fašismu a budování nové socialistické společnosti. Mezi ně patří soudruzi Ján Bezrouk, Štefan Morávka, Ondrej Ondráš a další, kteří nikdy nebudou zapomenuti. Jejich vzor budeme zejména naší mládeži vždy připomínat.

Vývoj od roku 1945 potvrdil ještě jednu životně důležitou zkušenost a pravdu. Vše, co bylo vytvořeno, bylo inspirováno Komunistickou stranou Československa. Ona získala důvěru lidí, dokázala stmelit jejich počínání a dát mu správný směr. Všechny tyto skutečnosti si v letošním roce znovu připomeneme a budeme jich využívat v ideově výchovné práci. V tom musí svoji rozhodující a neformální úlohu sehrát trenéři a organizace SSM. Naše lyžařská mládež musí především pochopit své místo a svoji odpovědnost za další úspěšný rozvoj socialistické společnosti.

Zijeme ve složitě mezinárodní situaci. Imperialismus se jen tak rychle nevzdává svých pozic, moci a zisků. Však také nebylo v minulosti málo a stále je mnoho nejrůznějších překážek skrytého i otevřeného boje proti socialismu, mezinárodnímu dělnickému a národně osvobozenickému hnutí. V současné době jsme svědky toho, že reakční imperialistické síly v čele s USA zahájily nové kolo vyzbrojování a že tyto síly dělají vše pro to, aby byl zastaven světový pokrok a narušeno mírové soužití. Za ozbrojení a uvolňování v mezinárodních vztazích bojuje především Sovětský svaz, socialistické země a ostatní revoluční síly světa tak, jak to vytyčil XXVI. sjezd KSSS a XVI. sjezd KSČ.

V politickovýchovné práci bude proto Svaz lyžování ÚV ČSTV za svůj základní cíl i nadále považovat v duchu politiky KSČ vlasteneckou a internacionální výchovu, výchovu socialisticky smýšlejících a jednajících sportovců. Budeme usilovat o zaměření veškerého úsilí k zvýšení iniciativy a aktivity při plnění úkolů a závazkového hnutí zejména v rozvoji socialistické soutěže o titul Vzorný.

Rok 1981 je prvním rokem sedmého pětiletého plánu rozvoje i tělesné výchovy v ČSSR. Současně vstupujeme do nového olympijského období, které náročností komplexních plánů rozvoje vrcholového sportu v jednotlivých sportovních odvětvích bude vyžadovat zvýšené úsilí všech lyžařských pracovníků.

Všechny tyto okolnosti včetně úkolů vytyčených XVI. sjezdem KSČ vytvářejí široké možnosti pro neustálé zlepšování ideologické a masově politické práce v našem lyžařském svazu. Plnění těchto cílů je pro každého z nás nejlepším příspěvkem k oslavám 36. výročí osvobození Československa.

PAVEL JÍLEK, předseda PVK VSL ÚV ČSTV

Lyžaři za splnění závěrů XVI. sjezdu KSČ

Plenární zasedání výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV 11. dubna v Praze se sešlo těsně po skončení XVI. sjezdu KSČ. Vědomo si závěrů z tohoto sjezdu vyplývajících provedlo kritické hodnocení uplynulého období a stanovilo hlavní směry dalšího rozvoje lyžařského sportu v ČSSR.

Současně plenární zasedání zhodnotilo stav vrcholového lyžování a přijalo návrhy na opatření ve smyslu zvýšení úrovně jejího řízení a zkvalitnění obsahu. Základním předpokladem je zvýšení účinnosti politickovýchovného působení ve všech člancích a na všech úrovních činnosti v lyžařském hnutí.

Plenární zasedání jednomyslně přijalo a plně se staví za závěry XVI. sjezdu KSČ a po jejich rozpracování je bude realizovat v praxi. K aktivnímu plnění závěrů XVI. sjezdu KSČ a ke zvýšení společenské angažovanosti zaměřil Svaz lyžování ÚV ČSTV ideologickou výchovu v roce 1981, který je rokem 60. výročí založení KSČ, vzniku Federace dělnických tělocvičných jednot a voleb do zastupitelských orgánů.

Hodnocení uplynulého období a hlavní směry dalšího vývoje

Předseda VSL ÚV ČSTV s. Karel Smola ve svém referátu „Hodnocení uplynulého období a hlavní směry dalšího vývoje lyžařského sportu v ČSSR“ zdůraznil, že je třeba se kriticky zamyslet nad tím, jak se daří v některých klíčových směrech plnit usnesení minulého plenárního zasedání a ostatních usnesení, která byla přijata ve snaze dalšího zlepšení rozvoje celého lyžování. Připomenul, že je třeba poukázat na to, co a jak by měly všechny složky dělat lépe zejména v oblasti řízení a zabezpečování tréninkového procesu v souvislosti s hlavními úkoly, které před námi v nastávajícím období stojí. Je třeba posoudit všechny příčiny nedostatků, které zpomalují rychlejší vzestup a rozvoj lyžování. Konstatoval, že jsou ještě značné rezervy a že výsledky práce nejsou mnohdy adekvátní vynaloženému úsilí.

Po projednání celkového hodnocení předsednictvem výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV a předsednictvem ÚV ČSTV byly charakterizovány dosavadní výsledky jako nedostatečné. Nebyly splněny výkonnostní cíle a nebyly dosaženy výsledky odpovídající daným podmínkám jak z hlediska sportovně technického, materiálního i finančního. Za nesplnění bylo kritizováno předsednictvo VSL a odpovědní trenéři. Proto byly přijaty závěry k některým organizačním a kádrovým opatřením, která byla v průběhu uplynulého období postupně řešena. Hlavním úkolem je dosáhnout vysoké úrovně morálně volní připravenosti sportovců i trenérů, k tomu využít všech prostředků ideově politického působení jako organické součásti tréninkového procesu. Zvýšenou pozornost věnovat psychologické přípravě sportovců, dopracovat speciální tréninkové systémy v jednotlivých sportovních odvětvích a disciplínách ve smyslu zvýšení objemu a intenzity, specifikace prostředků a metod, zkvalitnění řízení a zejména kontroly přípravy v rámci jednotlivých sportovních svazů. Zvýšit kvalitu řídicího a kontrolního systému olympijské přípravy, úsilí v tréninkové práci kandidátů olympijské reprezentace, jejich trenérů i dalších členů realizačních týmů. Zvýšenou pozornost věnovat po-

litickovýchovnému, organizačnímu, materiálovému a technickému zabezpečení přípravy. S předstihem řešit potřeby kandidátů olympijské reprezentace, motivovat kandidáty OH náročnými cíli a cílevědomě je připravovat na mimořádné nároky olympijských soutěží.

Velmi uspokojivé je plnění úkolů v oblasti masového lyžování, které se stalo v posledním období velmi vyhledávanou tělovýchovnou aktivitou. Pouze limitující faktory materiálně technické základny (nedostatek lyží, vázání, holí) nedovolují uspokojit tak velký zájem našich pracujících a mládeže. Tento masový rozvoj, na kterém se podílejí převážně národní lyžařské organizace, je neodmyslitelný bez širokého aktivu dobrovolných tělovýchovných pracovníků, zvláště pak cvičitelů, kterým patří za jejich zásluhou práci uznání. V dalším rozvoji masového lyžování jde o náročné úkoly, jejichž řešení si vyžaduje často nové, odvážné a netradiční přístupy, které kladou mimořádné nároky na schopnosti, kvalitu, odbornou a politickou úroveň, jakož i obětavost všech pracovníků, kteří v lyžování působí. Proto také **výchova — příprava kádrů je klíčovou oblastí dalšího rozvoje a to nejen masového, ale i výkonnostního a vrcholového lyžování.** Z tohoto hlediska je nutné urychleně zvýšit úsilí metodických a trenérsko-metodických lyžařských komisí v oblasti školení a doškolování kádrů.

I v oblasti výkonnostního lyžování jsme pokročili o další stupeň výše. Nejde však pouze o samotný jednorázový výkon, ale hlavně o pravidelnou a všestrannou tělesnou zdatnost, zdraví a výchovně hodnotné. Společenský význam výkonnostního lyžování musíme vidět nejen v souvislosti s rozšiřováním základny pravidelně lyžujících sportovců a hlavně mládeže, ale rovněž jako základnu pro výběr talentů vrcholového lyžování. Na tyto jeho základní funkce často zapomínáme.

„Hlavním cílem politickovýchovné práce se musí stát příprava čs. reprezentantů k politické a morální vyspělosti, tak aby všechny jejich vlastnosti se staly hnací silou, rozhodujícím motivačním faktorem pro uvědomělé plnění úkolů v přípravě a státní reprezentaci. Kritériem účinnosti politickovýchovné práce se musí stát přístup k přípravě a regeneraci sil, dodržování životosprávy a denního režimu a především výkon v rozhodujících závodech,“ zdůraznil Karel Smola.

„Morálně volní vlastnosti musí tvořit neoddělitelnou složku výkonnosti závodníka. Úkol zvýšit kvalitu a účinnost politickovýchovné práce, výrazně posílení složky motivace a morál-

ně volní výchovy vidíme proto jako jeden z klíčových, a to jak u závodníků, tak i trenérů a dalších funkcionářů ve vrcholovém lyžování,“ připomenul předseda VSL ÚV ČSTV K. Smola.

Současný stav vrcholového lyžování

O analýze současného stavu a zaměření přípravy na ZOH 1984 hovořil nový ústřední trenér a předseda vrcholové komise lyžování s. PhDr. Jaroslav Posměšil. Zvýraznil, že plénum VSL se koná v období zvýšené politické a společenské aktivity po právě skončeném XVI. sjezdu KSČ, který stanovil program a linii dalšího vývoje socialistické společnosti. Pracovní atmosféra, kritičnost a konstruktivnost jednání i principiálnost dalších řešení je vzorem i pro jednání lyžařů.

V první části referátu s. dr. Potměšil hodnotil účast na XIII. ZOH 1980 v Lake Placidu, kde čs. lyžováním získalo celkem 7 bodů do hodnocení země a bronzovou medaili za třetí místo K. Jeriové v běhu na 5 km, získalo 50 % všech bodů ČSSR a stalo se nejúspěšnější částí čs. výpravy. Ocenil dobré výsledky čs. běžkyň. V běhu mužů družstvo ani jednotlivci výkonnostní cíle nespĺnili. Za příčiny byly označeny zejména — neobjektivní odhad našich možností vzhledem k vývoji světové špičky, nedocenená motivace a psychická odolnost u závodníků i trenérů, nedostatečná efektivita tréninku vyplývající z nižší aktivity a vztahu závodníků k přípravě. To bylo dávano do úzké souvislosti s nízkou produkcí a kvalitou běžců připravovaných systémem VS — tzn. SVS a SVS-M. Dále pak malou náročností řídicích článků VSL, KVS, subkomise apod.

Ve sjezdových disciplínách žen výkonnostní cíle na ZOH nebyly splněny, ale desáté místo Šoltýsové ve sjezdu je hodnoceno jako dobrý výsledek. Konstatuje se vzestupný trend výkonnosti, přestože se daří zajišťovat optimální podmínky přípravy pro omezený počet závodnic. Existují rezervy v náročnosti přípravy mimo speciální oblast, v motivaci a celkovém zabezpečení přípravy a závodů. **Dosažení vyšší účinnosti vrcholové přípravy nejsou jen ve sjezdovém, ale v celém lyžování úkolem dlouhodobým, který vyžaduje soustavnou pozornost, stanovování konkrétních úkolů, jejich realizaci a neustálou kontrolu.**

Výkonnostní cíl sjezdových disciplín mužů na ZOH 1980 nebyl splněn. Soudruh Zeman podal dobrý výkon ve sjezdu, ve slalomových disciplínách zůstal za svými možnostmi. Za příčiny současného stavu byly označeny zejména přetrvávající nedostatky a rezervy v náročnosti přípravy, v kvalitě, kvantitě a systematické

nosti tréninku atd., což platí stejnou měrou u mládeže.

Výsledky skokanů byly zklamáním. Za příčiny současného stavu byly označeny: nedostatečný objem a intenzita tréninkového procesu, nesprávná stavba mikrocyklu, nedostatečná regenerace a z toho vyplývající psychický útlum skokanů. To vše bylo podloženo zpracováním tréninkového systému, byla uspořádána centrální příprava s opomenutím individualizace. Vážnou příčinou byly negativní vztahy mezi trenéry, špatná spolupráce a to ovlivňovalo nižší tréninkovou morálku. Dlouhodobým, právě probíhajícím úkolem je provedení komplexní analýzy dosavadního systému přípravy a jejího zabezpečení.

Sdružení se nezúčastnilo ZOH 1980 protože úroveň jejich výkonnosti nedávala záruky úspěšné reprezentace.

Celkově je možno shrnout návrhy na zlepšení olympijské přípravy na čtyři okruhy opatření:

1. Kádrová přestavba — dokončena pouze částečně, podstatně závisí na kvalitě kádrů.
2. Zvýšení celkové účinnosti PVP, zvýšení motivace a vztahu pracovníků všech úrovní, především však sportovců k tréninku reprezentačních kolektivů a zvýšené úrovní.
3. Důkladná analýza: tréninkového procesu, obsahu, harmonogramu zaměření k vrcholným soutěžím, individualizaci a diferenciaci atd.
4. Dobudování odpovídajících materiálně technických podmínek pro zkvalitnění přípravy v ČSSR a dokončení kompletizace.

Při hodnocení rozboru výkonnosti čs. reprezentace v sezóně 1980—81 s. dr. Potměšil konstatoval, že byl rokem zkušebním a ověřovacím. Šlo o to přesvědčit se o skutečné výkonnosti čs. reprezentace v mezinárodních soutěžích. Byl dán jednoznačný úkol zaměřit vrchol sportovní formy na mistrovství ČSSR, na mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách v Oslo a ve sjezdových disciplínách ve Schladmingu. VSL považoval za podstatné ověřit výkonnost, schopnost zaměření a podat výkon v silné mezinárodní souostředě u řady starších reprezentantů. Dva z nich, Šimon a Paulů, měli dokonce tento úkol jako podmínku návratu do reprezentace. Oba ji na mistrovství ČSSR splnili včetně dalších požadavků zlepšení vztahu k reprezentaci apod. Dále VSL chtěl ověřit odolnost řady mladých reprezentantů a jejich využitelnost již pro MS 1982, ale především pro ZOH 1984. V tomto směru může být částečné uspokojení vysloveno pouze s jednotlivci a to jen v některých soutěžích (Parma, Maňasová, Pacák, Bečvář apod.). Rok tréninkového cyklu 1980—81 měl být zároveň zkouškou trenérů reprezentačních družstev a systému vrcholového lyžování.

„Celkově lze říci, že výsledky československé reprezentace v lyžování hodnotíme v letošním roce jako úspěšné,“ připomenul dr. Potměšil. „Dosáhli jsme dvou vítězství v soutěžích Světového poháru a to Květy Jeriové v běhu na 5 km na Holmenkollenu v plánované době (což je nesmírně důležité) a Jany Šoltýsové ve sjezdu v Altenmarktu. Jeriová se umístila v celkové klasifikaci Světového poháru běžkyň na třetím místě.

Jana Šoltýsová skončila i při zranění ve Světovém poháru ve sjezdu žen šestá, Olga Charvátová patnáctá v konečném pořadí SP ve sjezdových disciplínách. I když můžeme být spokojeni „pouze“ s výsledky žen a zdaleka ne již s výsledky mužů, přesto letošní sezóna byla úspěšná. Na druhé straně si musíme uvědomit, že máme velké rezervy a nedostatky. Jde o to je nezakrývat a poctivě, odborně a důsledně hledat cestu k jejich odstranění,“ zdůraznil s. dr. Potměšil.

Vysoce byly hodnoceny i další výsledky Květy Jeriové v SP, dvě zlaté medaile na Mezinárodní zimní univerziádě ve Španělsku a skutečnost, že s trenérem Z. Cillerem dokázali načarovat formu na plánovaný termín. Spokojenost je i s výsledky Švubové, Svobodové, Paulů a Pasiarové. Stanovené výkonnostní cíle byly splněny — vysokou úroveň měly výsledky čs. štafety. Porazila v letošní sezóně všechna družstva kromě norského. Výsledky juniorek na mistrovství světa v Schonachu byly zklamáním. Čs. běh žen se především zásluhou K. Jeriové zařadil do světové špičky. Za reprezentantkami je však velký výkonnostní rozdíl, juniorky představují ve světovém měřítku slabý průměr.

V běhu mužů byl letos důraz kladen na zlepšení výkonnosti především na 15 km a ve štafetě, dále na zaměření formy na stanovené termíny. Ve Světovém poháru bodovali jen Bečvář a Švub ve Velingradu v závodě na 15 km (18. a 19. místo). Na Zimní spartakiádě spřátelených armád v Borovci podal výborný výkon Bečvář (třetí na 30 km, kde zvítězil Zjavajlov) a vybojoval prvenství na Tatarském poháru před Luszczykem. Celkově běh mužů nadále stagnuje, stále se docilují pouze ojediněle dobré výsledky. Velmi neuspokojivé je umístění juniorek na MSJ v Schonachu. Je to opět obraz skutečnosti, systému práce s juniory a produkce středisek. Náznaky možnosti vyšší výkonnosti prokázali Lisičan a Blaško. Vítězství Bence na Družbě je velmi dobré, nelze je však přeceňovat. Celkově výkonnost čs. běžců nadále stagnuje, kritizované nedostatky po ZOH 1980 stále přetrvávají. Je potřeba znovu provést důkladný rozbor a vyvodit zásadní závěry v celém systému vrcholového běhu na lyžích a u reprezentačních družstev zvláště.

Sjezdové disciplíny žen především zásluhou výsledků Jany Šoltýsové a Olgy Charvátové je nutno považovat za velmi úspěšné. Zisk 86 bodů O. Charvátové v SP je největší v historii čs. účasti v této soutěži. Škoda, že zranění neumožnilo Šoltýsové dokončit celou soutěž. Výkonnostní cíle byly vysoko překročeny, v Evropském poháru se čs. ženám tolik nedařilo. Na MEJ juniorky nenavázaly na úspěchy minulých let, na Družbě výkonnostní cíle byly vysoko překročeny. S výsledky sjezdařek byl VSL spokojen, i zde, sice poněkud v menší míře, existují problémy mezi výkonností žákyň a dospělých.

Ve sjezdových disciplínách mužů se letos spolehalo jednak na zkušenosti Zemana, bojovnost Pacáka a získávání zkušeností dalších. Zeman nesplnil očekávání — jednak pro omezení, jednak, a to je velmi důležité, pro podceňování kondičního tré-

ninku. Nesehrál roli „učitele“ a nedokázal vytáhnout mladé k vyšší výkonnosti. Získal zlatou medaili na MZU v obřím slalomu ve Španělsku, výkonnostní cíle v SP nebyly splněny. Pacák naznačil své možnosti na mistrovství ČSSR, to je však celkem málo. Celkově jsou výsledky mužů zklamáním. Na MEJ žen šesté místo Žallmanna je třeba považovat za úspěch. Na kritickém závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že na Družbě získali mladí sjezdaři po třech zlatých a bronzových medailích a 42 bodů proti 15 plánovaným.

Skoky jsou veřejností nejvíce sledovanou lyžařskou disciplínou, na kterou se stále nejvíce spoléhá. O to větší je zklamání ze současné výkonnosti a především krize, kterou tato tradičně úspěšná disciplína prožívá. Výkonnostní cíle na MS v letech v Oberstdorfu nebyly splněny. Výsledky skokanů zůstaly tam daleko za bývalou úrovní i za jejich současnými možnostmi. Na Intersportturné se částečně dařilo jen Škodovi, v závěru sezóny byl skokanskou jedničkou Samek (14. v Lahiti, 10. ve Falunu, dvě vítězství na Tatarském poháru). Na MSJ v Schonachu jen osmé místo Parmy naznačuje jeho možnosti i čs. skokanů. Výsledky na Družbě potvrzují, že na rozdíl od jiných disciplín je ve skoku silná výkonnostní záloha.

Závod sdružený, stejně jako skok je nejdiskutovanější a také nejproblematičtější disciplínou. Sdružení měli letos větší počet startů v silné zahraniční konkurenci. Výkonnostní cíle dospělí nesplnili, junioři na MSJ rovněž ne.

Přijetí, ale především splnění výkonnostních cílů na ZOH 1984 není možné bez mobilizace všech sil a využití existujících rezerv, ale především bez vytvoření optimálních podmínek v přípravě, jejím komplexním zajištění a zabezpečení, optimálního mezinárodního sportovního styku a bez potřebného prostoru k tvořivé práci a vzájemné důvěry síly kolektivu i jednotlivých trenérů a sportovců.

K uskutečnění všech těchto úkolů bylo stanoveno dvanáct hlavních návrhů na opatření. Další podněty vzešly z bohaté diskuse šestnácti účastníků pléna. Kritický rozbor uplynulého období a hodnocení současného stavu vrcholového lyžování a všechny připomínky diskutujících byly vedeny snahou pomoci čs. lyžování k zvýšení jeho úrovně, prohloubení ideově politické a výchovné práce zlepšení organizátorské činnosti a neustálému zvyšování hospodárnosti a efektivnosti na všech úsecích. Obětavou práci lyžařských činovníků, jejich zásluhu na masovém rozvoji lyžování, které patří k nejoblíbenějším sportům našich občanů a snahy o úspěšnou reprezentaci naší socialistické vlasti ocenil zástupce ÚV ČSTV, jeho místopředseda a předseda ČÚV ČSTV dr. Miroslav Hlaváček, který patří k aktivním lyžařům.

Z předsednictva VSL a pléna byl uvolněn s. Remsa a s. Lívora z pléna, současně byl do předsednictva VSL kooptován dosavadní člen pléna s. dr. Potměšil, soudruh Marek do pléna a člen pléna s. Pešl do předsednictva VSL ÚV ČSTV.

JAROSLAV TROUSIL

NADIGOVÁ a P. MAHRE vítězi Světového poháru

Světový pohár ve sjezdových disciplínách poprvé do USA — Phil Mahre vybojoval křišťálový glóbus v posledním závodě — Úspěch sovětských sjezdařů — Olga Charvátová patnáctá

Vítězi Světového poháru 1980—81 ve sjezdových disciplínách se stali dvacetisedmiletá Švýčarka Marie-Theres Nadigová a čtyřladvacetiletý Američan Phil Mahre. Nadigová rozhodla o svém prvenství již 13. března po úspěchu v obřím slalomu v japonském Furanu a po Lise-Marie Morerodové je druhou švýcarskou sjezdařkou, která v této soutěži nakonec stála na nejvyšším stupni vítězů. Phil Mahre po dramatickém souboji se Švédem Ingemarem Stenmarkem v závěrečném obřím slalomu ve švýcarském Laaxu poprvé získal křišťálový glóbus pro USA. Pro čs. lyžování je pěkným úspěchem patnácté místo Olgy Charvátové v celkové klasifikaci SP.

V Poháru národů po 71 hodnocených slavicích úspěch Švýcarsko před Rakouskem a USA, družstvo ČSSR skončilo třinácté. V mužích bylo první Rakousko, následováno Švýcarskem a USA, v ženách patřilo prvenství Švýcarsku před USA a NSR. Ve sjezdu mužů (hodnotilo se pět nejlepších výsledků z deseti závodů) zvíťazil Rakušan Weirather s pětibodovým náskokem před Kanadánem Podborským, v obřím slalomu (11 — 5) Stenmark s maximálním počtem 125 bodů, následován hvězdou letošního SP sovětským reprezentantem Žirovem, ve slalomu (10 — 5) rovněž Stenmark před P. Mahrem, jemuž patřilo prvenství ve všech pěti hodnocených soutěžích kombinace (jen tři se započítávaly do celkové klasifikace) před Wenzelem (Lichtenštejnsko). Ve sjezdu žen (10 — 5) byla první Nadigová před svou krajankou Agostiniovou, v obřím slalomu (9 — 5) Američanka McKinneyová, následovaná Nadigovou, ve slalomu (9 — 5) Švýčarka Hessová před Američankou Cooperovou a v pěti započítávaných kombinacích (tři do celkové klasifikace SP) má třetí prvenství Nadigová před H. Wenzelovou (Lichtenštejnsko).

Největším překvapením 15. ročníku Světového poháru ve sjezdových disciplínách byli sovětské reprezentanti, především Alexandr Žirov s mohutným závěrem, v němž zvíťazil v obřích slalomech ve Furanu, Borovci a v Laaxu, prvenství mu patřilo také ve slalomu v Borovci. Obsadil třetí místo v celkové klasifikaci, v nejlepší dvacítkě se ještě umístil Valerij Cyganov na osmáctém a Vladimír Andrejev na 20. místě, v soutěži žen si dobře vedla Naděžda Patrakejevová (devátá ve slalomu), která v konečném pořadí SP skončila dvacátá sedmá.

„Sovětské sjezdaře vynikají mimořádně dobrou technikou,“ řekl po

skončení SP předseda Mezinárodní lyžařské federace Marc Hodler. „Žirov a Cyganov mají reálné naděje v příštím roce v Schladmingu na mistrovství světa vybojovat zlaté medaile. FIS má velkou radost z úspěchu sjezdařů SSSR, protože vždy prosazovala rozšíření vrcholového lyžování ve všech zemích.“

„Sjezdaři Sovětského svazu se dostali na úroveň mistrů vedoucích sjezdařských velmocí Rakouska a Švýcarska,“ zdůraznil předseda komise SP ve sjezdových disciplínách Serge Lang. „Jejich úspěchy zvýšily přitažlivost bojů o křišťálový glóbus. Třladvacetiletý Žirov triumfoval v závěrečné části Světového poháru. Sovětské družstvo mužů se dokázalo prosadit ve všech disciplínách a jeho páté místo před Itálií je překvapivým.“

POZORUHODNÉ VÝSLEDKY ŽEN

Československé sjezdařky zaznamenaly dosud největší úspěch v patnáctileté historii Světového poháru. Jana Šoltýsová vybojovala pro čs. lyžování poprvé prvenství v této soutěži ve sjezdu 17. prosince 1980 v západoněmeckém Altenmarktu a její úspěch měl velký ohlas u sjezdařských expertů. Po nešťastném pádu 6. února při tréninku sjezdu v Haus im Ennstal se zranila a musela se podrobit operaci kolena. Znamenalo to předčasné ukončení letošní sezóny a zmaření nadějí na dobré umístění v SP 1980—1981, v němž po první polovině byla třináctá a ve sjezdu čtvrtá. Přesto že soutěž nemohla dokončit, skončila v celkové klasifikaci 21. jsou však předpoklady, že bude moci včas

Švýčarka Marie-Theres Nadigová zvíťazila ve Světovém poháru 1980/81 žen

Souboj Američana Phila Mahre (vlevo) se Švédem Ingemarem Stenmarkem ve Světovém poháru 1980—81 ve sjezdových disciplínách soustředil pozornost všech příznivců lyžování

zahájit trénink na nové závodní období mistrovství světa 1982.

Příkladnou bojovností se vyznamenala Olga Charvátová a její patnácté místo v SP je cenným úspěchem. V kombinaci byla třináctá, v obřím slalomu čtrnáctá, ve slalomu osmáctá a ve sjezdu 31. V závěrečném paralelním slalomu skončila čtvrtá. Mužům se v letošním ročníku nedařilo. Bohumír Zeman a Ivan Pacák bodovali jen v kombinacích. V celkové klasifikaci SP Zeman s dvanácti body obsadil 65. a Pacák se čtyřmi body 91. místo.

Konečné pořadí v SP mužů: 1. P. Mahre (USA) 266 (97), 2. Stenmark (Švéd.) 260 (156), 3. Žirov (SSSR) 185 (54), 4. S. Mahre (USA) 155 (12), 5. Müller (Švýc.) 140 (23), 6. Křižaj 137 (15), 7. Wenzel (Licht.) 130 (3), 8. Weirather (Rak.) 115 (56), 9. Podborski (Kan.) 110 (57), 10. Orlainsky (Rak.) 105 (0), 11. Gaspoz (Švýc.) 102 (14), 12. Stock (Rak.) 97 (0), 13. Halsnes (Nor.) 95 (17), 14. Enn (Rak.) 93 (0), 15. Lüthy (Švýc.) 84 (21). — 65. Zeman 12, 91. Pacák 4 b.

Pořadí SP žen: 1. Nadigová 289 (53), 2. Hessová (obě Švýc.) 251 (78), 3. Wenzelová (Licht.) 241 (16), 4. Cooperová (USA 198 (39), 5. I. Epplová (NSR) 181 (26), 6. Pelenová (Fr.) 176 (27), 7. McKinneyová 176 (19), 8. Nelsonová (obě USA) 168 (27), 9. Kinshoferová (NSR) 165 (0), 10. Seratová (Fr.) 149 (29), 11. Ziniová (It.) 137 (19), 12. Walliserová 112 (0), 13. Agostiniová (obě Švýc.) 110 (57), 14. M. Epplová (NSR) 102 (7), 15. Charvátová (ČSSR) 84 (1). — 21. Šoltýsová 61. V závorkách jsou uvedeny body, které se škrtyly.

Pohár národů: 1. Švýcarsko 1584 (257), 2. Rakousko 1275 (114), 3. USA

1267 [215], 4. Itálie 739 [55], 5. NSR 723 [33], 6. Lichtenštejnsko 520 [26], 7. Francie 495 [60], 8. SSSR 422 [63], 9. Švédsko 399 [179], 10. Kanada 316 [57], 11. Jugoslávie 305 [21], 12. Norsko 252 [17], 13. ČSSR 173 [13], 14. Lucembursko 58 [0], 15. Japonsko 33 [1].

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

MUŽI

Sjezd 5. března v Aspen (výškový rozdíl 792 m): 1. Cyganov (SSSR) 1:52,95, 2. Weirather 1:53,11, 3. Pfaffenbichler (oba Rak.) 1:53,18, 4. Müller 1:53,75, 5. Melli (oba Švýc.) 1:53,78, 6. Höflechner (Rak.) 1:53,82, 7. Wirnsberger 1:53,97, 8. Grissmann (oba Rak.) 1:54,12, 9. Heinzer (Švýc.) 1:54,26, 10. Podhorski (Kan.) 1:54,35, 11. Patterson (USA) a Stock (Rak.) oba 1:54,51, 13. Irwin (Kan.) 1:54,57, 14. Cathomen (Švýc.) 1:54,81, 15. Klammer (Rak.) 1:54,85.

Sjezd 6. března v Aspen (výškový rozdíl 792 m): 1. Weirather 1:52,21, 2. Podhorski 1:52,49, 3. Heinzer 1:52,59, 4. Bürgler (Švýc.) 1:52,84, 5. Müller 1:53,05, 6. Pfaffenbichler 1:53,20, 7. Resch (Rak.) 1:53,50, 8. Grissmann 1:53,62, 9. Powell (USA) 1:53,82, 10. Stock 1:53,85, 11. Höflechner 1:53,93, 12. Klammer 1:54,05, 13. Wirnsberger 1:54,23, 14. Giardini (It.) 1:54,45, 15. Cathomen 1:54,48.

Obří slalom 7. března v Aspen (výškový rozdíl 399 m, 65 branek): 1. P. Mahre (USA) 3:12,76 [1:35,43 a 1:37,33], 2. Stenmark (Švéd.) 3:12,90, [1:35,24 a 1:37,66], 3. S. Mahre (USA) 3:15,22 [1:37,27 a 1:37,95], 4. Gaspoz (Švýc.) 3:15,30 [1:37,27 a 1:38,03], 5. Fournier (Švýc.) 3:15,54 [1:37,01 a 1:38,53], 6. Žirov (SSSR) 3:15,76 [1:37,35 a 1:38,41], 7. Girardelli (Luc.) 3:15,99, 8. Nöckler (It.) 3:16,69, 9. Spiess (Rak.) 3:16,86, 10. Jakobsson (Švéd.) 3:16,98, 11. Wenzel (Licht.) 3:17,34, 12. Križaj 3:17,50, 13. Strel (oba Jug.) 3:18,10, 14. Sörli (Nor.) 3:18,27, 15. Jäger (Rak.) 3:18,38.

Obří slalom 13. března ve Furanu (výškový rozdíl 395 m, 63 a 58 branek): 1. Žirov 3:00,41 [1:31,32 a 1:29,09], 2. Jäger 3:01,54 [1:31,13 a 1:30,41], 3. Stenmark 3:01,63 [1:31,44 a 1:30,19], 4. Gaspoz 3:01,94 [1:31,18 a 1:30,76], 5. Stock 3:02,04 [1:32,15 a 1:29,89], 6. Zurbriggen (Švýc.) 3:02,12 [1:32,97 a 1:29,15], 7. Spiess 3:03,99, 8. Lüthy (Švýc.) 3:04,14, 9. Strel 3:04,45, 10. Nöckler 3:04,47, 11. Ortner (Rak.) 3:04,61, 12. Kuralt (Jug.) 3:04,68, 13. Fournier (Švýc.) 3:04,81, 14. Križaj 3:04,96, 15. Cyganov 3:05,02.

Slalom 15. března ve Furanu: 1. P. Mahre 1:36,97 [45,55 a 51,42], 2. Križaj 1:37,21 [46,12 a 51,09], 3. Stenmark 1:37,46 [46,39 a 51,07], 4. Žirov 1:37,84 [46,37 a 51,47], 5. Wenzel 1:38,13 [45,71 a 52,42], 6. S. Mahre 1:38,29 [45,91 a 52,38], 7. Gruber (Rak.) 1:38,41, 8. Halsnes (Nor.) 1:38,69, 9. De Chiesa (It.) 1:39,05, 10. Strand (Švéd.) 1:39,10, 11. Andrejev (SSSR) 1:39,22, 12. Mally (It.) 1:39,24, 13. Gaspoz 1:39,38, 14. Gros (It.) 1:39,42, 15. Kaiwa (Jap.) 1:39,72.

Obří slalom 24. března v Borovci: 1. Žirov 2:29,39 [1:13,90 a 1:15,49], 2. Stenmark 2:30,55 [1:14,69 a 1:15,86], 3. Gaspoz 2:30,67 [1:15,33 a 1:15,34], 4. Halsnes 2:31,05 [1:15,26 a 1:15,79], 5. P. Mahre 2:31,79 [1:15,20 a 1:16,59], 6. S. Mahre 2:32,68 [1:16,66 a 1:16,02], 7. Križaj 2:32,77, 8. Foppa (It.) 2:32,85, 9. Strel 2:32,87, 10. Spiess (Rak.) 2:32,91, 11. Stock 2:33,12, 12. Sörli (Nor.) 2:33,41, 13. Fontaine (Fr.) 2:33,73, 14. Nöckler 2:33,82, 15. Zurbriggen 2:33,87. — 30. Zeman 2:36,12 [1:18,70 a 1:17,42], 33. Pacák 2:36,70 [1:18,61 a 1:18,09].

Slalom 25. března v Borovci (výškový rozdíl 210 m, 73 a 67 branek): 1. Žirov 1:52,34 [54,52 a 57,82], 2. S. Mahre 1:52,75 [54,63 a 58,12], 3. P. Mahre

1:53,17 [55,52 a 57,65], 4. Wenzel 1:53,85 [55,08 a 58,77], 5. Stenmark 1:54,11 [56,25 a 57,86], 6. Fjällberg (Švéd.) 1:54,45 [55,36 a 59,09], 7. Halsnes 1:54,47, 8. Girardelli 1:54,54, 9. Gruber 1:54,73, 10. Križaj 1:54,85, 11. Nöckler 1:55,01, 12. Lamotte (Fr.) 1:55,27, 13. Strand 1:55,63, 14. Gros 1:55,70, 15. Sörli 1:55,73.

Obří slalom 28. března v Laaxu (výškový rozdíl v prvním kole 60, ve druhém 54 branek): 1. Žirov 2:39,80 [1:21,05 a 1:18,75], 2. P. Mahre 2:40,05 [1:20,79 a 1:19,26], 3. Stenmark 2:40,24 [1:20,76 a 1:19,48], 4. Skajem (Nor.) 2:40,33 [1:21,66 a 1:19,67], 5. Spiess 2:41,13 [1:21,68 a 1:19,45], 6. Stock 2:41,23 [1:21,39 a 1:19,84], 7. Strolz (Rak.) 2:41,54, 8. Halsnes 2:41,58, 9. Andrejev 2:42,01, 10. Fournier 2:42,06, 11. Strel 2:42,19, 12. Burger (NSR) 2:42,25, 13. Gaspoz 2:42,27, 14. Zurbriggen 2:42,32, 15. Foppa 2:42,34.

Paralelní slalom 29. března v Laaxu: ve čtvrtfinále Stenmark porazil Spisse, Žirov Strela, Halsnes Fourniera a P. Mahre Wenzela. V semifinále Stenmark zvítězil nad Žirovem a Halsnes nad P. Mahrem, ve finále Stenmark porazil Halsnese. V utkání o třetí místo P. Mahre zvítězil nad Žirovem.

Obří slalom 13. března ve Furanu: 1. Nadigová 2:34,05 [1:21,74 a 1:12,31], 2. Wenzelová 2:34,44 [1:22,10 a 1:12,34], 3. Cooperová 2:34,86 [1:22,74 a 1:12,12], 4. McKinneyová 2:36,72 [1:22,68 a 1:14,04], 5. I. Eppliová 2:37,16 [1:22,86 a 1:14,30], 6. Hessová 2:37,22 [1:22,68 a 1:14,54], 7. Nelsonová 2:37,22 [1:23,30 a 1:13,92], 8. Charvátová 2:37,69 [1:23,71 a 1:13,98], 9. Glurová (Švýc.) 2:38,12, 10. M. Eppliová 2:39,00, 11. Walliserová (Švýc.) 2:39,39, 12. Serratová 2:39,72, 13. Quarlová 2:40,11, 14. Sørensenová 2:40,71, 15. Kreinerová (obě Kan.) 2:41,36.

Slalom 15. března ve Furanu: 1. Hessová 1:19,18 [37,70 a 41,68], 2. Cooperová 1:19,36 [37,64 a 41,72], 3. M. Eppliová 1:19,59 [37,61 a 41,98], 4. McKinneyová 1:19,87 [37,84 a 42,03], 5. Macchiová 1:20,43 [37,47 a 42,96], 6. Wenzelová 1:20,50 [38,44 a 42,06], 7. Pelenová 1:21,06, 8. Ziniová 1:21,12, 9. Nelsonová 1:21,21, 10. Patrakejevová 1:21,28, 11. Glurová 1:21,90, 12. Quarlová 1:22,02, 13. Bielerová 1:22,24, 14. Serratová 1:22,52, 15. Nadigová 1:22,67, 16. Charvátová 1:22,68 [39,29 a 43,39].

Slalom 24. března ve Wangs-Pizol (výškový rozdíl 151 m, v prvním kole 58, ve

Sovětský reprezentant Alexandr Žirov byl největším překvapením letošního SP sjezdářů

ŽENY

Sjezd 6. března v Aspen (délka tratě 2134 m, výškový rozdíl 589 m): 1. Kirchnerová (Rak.) 1:25,07, 2. Mösenlechnerová (NSR) 1:25,12, 3. Nelsonová 1:25,16, 4. Flandersová (obě USA) 1:25,38, 5. Edarová (Rak.) 1:25,65, 6. Agostiniová 1:25,72, 7. Nadigová (obě Švýcarsko) 1:25,77, 8. Wenzelová (Licht.) 1:25,88, 9. Haasová (Švýc.) 1:26,05, 10. Chaudová 1:26,16, 11. Waldmeierová (obě Fr.) 1:26,21, 12. Sölknerová (Rak.) 1:26,31, 13. Gros-Gaudenierová (Fr.) 1:26,58, 14. Cooperová (USA) 1:26,75, 15. Quittetová (Fr.) 1:26,97.

Obří slalom v Aspen 8. března (výškový rozdíl 305 m, v prvním kole 50, ve druhém 44 branek): 1. McKinneyová (USA) 2:23,59 [1:17,01 a 1:06,58], 2. Hessová (Švýc.) 2:24,09 [1:16,75 a 1:07,34], 3. Bielerová (It.) 2:25,16 [1:16,87 a 1:08,29], 4. Pelenová (Fr.) 2:25,86 [1:17,98 a 1:07,88], 5. Nelsonová 2:26,26 [1:17,17 a 1:09,89], 6. Hächerová (NSR) 2:26,40 [1:17,86 a 1:08,54], 7. Ziniová (It.) 2:26,48 8. I. Eppliová 2:26,51, 9. M. Eppliová (obě NSR) 2:26,66, 10. Quarlová (It.) 2:26,77, 11. Serratová (Fr.) 2:26,95, 12. Wenzelová 2:26,98, 13. Patrakejevová (SSSR) 2:27,23, 14. Cooperová (USA) 2:27,32, 15. Charvátová (ČSSR) 2:27,56.

druhém 57 branek): 1. Hessová 89,96 [44,14 a 45,82], 2. Ziniová 91,09 [43,62 a 47,47], 3. Walliserová 91,44 [45,02 a 46,42], 4. Wenzelová 91,75 [44,68 a 47,07], 5. McKinneyová 91,81 [45,25 a 46,56], 6. Pelenová 92,04 [44,04 a 47,10], 7. Glurová 92,28, 8. Blažičová (Jug.) 92,88, 9. Serratová 93,32, 10. Reyová (Fr.) 93,80, 11. Dornigová 93,95, 12. Leskovšeková (obě Jug.) 93,96, 13. Steinerová (Rak.) 94,29, 14. Unterseerová (NSR) 94,56, 15. I. Eppliová 95,16.

Obří slalom 25. března ve Wangs-Pizol: 1. Hessová 2:20,46 [1:14,52 a 1:05,94], 2. Cooperová 2:21,54 [1:15,13 a 1:06,41], 3. Wenzelová 2:21,79 [1:15,95 a 1:05,84], 4. I. Eppliová 2:22,51 [1:16,05 a 1:06,46], 5. Nelsonová 2:23,42 [1:16,50 a 1:06,92], 6. Charvátová 2:23,47 [1:16,42 a 1:07,05], 7. Hächerová 2:24,72, 8. Chaudová 2:25,16, 9. M. Eppliová 2:25,59, 10. Serratová 2:25,96, 11. Steinerová 2:26,80, 12. Gergová (NSR) 2:27,00, 13. Eugsterová (Švýc.) 2:27,05, 14. Bielerová 1:27,31, 15. Krennová (Rak.) 2:27,90.

Paralelní slalom 29. března v Laaxu: ve čtvrtfinále Hächerová porazila Bielerovou, Wenzelová Walliserovou, Charvátová Pelenovou a McKinneyová Hessovou. V semifinále Hächerová zvítězila nad Wenzelovou a McKinneyová nad Charvátovou, ve finále McKinneyová porazila Hächerovou. V utkání o třetí místo Wenzelová zvítězila nad Charvátovou.

Čs. lyžaři závodili v Mongolsku

V posledních letech se každoročně pořádají lyžařské závody Družba pro mládež socialistických zemí. V letošním roce byla tato akce pořádána v ne-tradiční lyžařské zemi, Mongolsku. Naše dvanáctičlenná výprava lyžařů-běžců se tedy vydala na asi 6000 km dlouhou cestu, aby pro nás v poněkud exotickém prostředí změřila své síly s lyžaři Sovětského svazu a Mongolska. Ostatní země se nezúčastnily; výprava NDR se údajně vrátila z poloviny cesty a do Mongolska nepřicestovala.

Mongolsko je umístěno v srdci Asie, asi podobně jako je ČSSR v srdci Evropy. Cestování je dlouhé a i letecky trvá cesta z Prahy do hlavního města Mongolské lidové republiky Ulánbáturu, kolem třiceti hodin. Na místo příjždíme v poledne, unaveni a téměř na všech členech výpravy se projevují příznaky nemoci tryaskových letadel, vyplývající z rychlého překročení sedmi časových pásem a tím z časové desynchronizace. Jedni jsou předráždění, jiní spaví a v útlumu. Náladu poněkud spravuje ubytování v dobrém hotelu. Večer ve 22 hodin, kdy je večerka, se však i přes únavu po cestování nikomu nechce do postele; náš organismus je stále ještě nařízen na čas 15 hodin, který je právě doma. Většina je proto překvapena, když lékař podává tablety pro spaní a nabádá k zalehnutí do postele. Je to však jedno z opatření urychlujících přizpůsobení se časovému posunu a k uspišení aklimatizace.

V Ulánbáturu není téměř žádný sníh, proto nás pořadatelé vozí autobusem do sportovního střediska Handgait, které se nachází v horách asi 30 km od Ulánbáturu. Jsou tam podmínky pro pořádání výcvikových táborů v různých druzích sportů, také je tam střeňnice pro biatlon. V místě závodistiště je postavena tradiční mongolská jurta, ve které je možno se ohřát. Je zde totiž poněkud drsné podnebí s nočními teplotami pohybujícími se kolem -30°C . Je stále bez mračná obloha se sluncem, které v poledne ohřeje vzduch na -15 až -20°C . Bezvětrí a velmi nízká relativní vlhkost vzduchu však umožňují dobré snášení těchto teplot a snižují mrazivý faktor. Pokud stojíme v klidu, máme dojem, že může být tak kolem -8°C . Při sjíždění na lyžích nás však proud vzduchu vyvádí z omylu a nestačíme si třít tváře a prsty rukou, které začínají rychle omrzat.

Při cestě z Ulánbáturu do Handgaitu projíždíme řídké obydlenou krajinou a potkáváme místní obyvatele na koních, které jim slouží jako dopravní prostředek a pomáhají zkracovat dlouhé vzdálenosti. Vždyť na území Mongolska, které je asi dvanáctkrát větší nežli území ČSSR, žije jen o něco málo více obyvatel, než jich bydlí v Praze. Jsou zde široká údolí a hory s ostrými vrcholky a hřebeny, na jejichž úbočích jsou ostrůvky lesů, z větší části modřínových. Jsme v oblasti, která se nalézá ve směru severo-jihním mezi tajgovým pohořím Východního Sajanu a pouští Gobi, ve směru východo-západním mezi hřebenem Velkého Chingunu a Mongolským Altajem. Nacházíme se v pásmu lesostepí, bohatém na zvěř. Žije zde hodně svišťů, lišek, losí, jeleni, divoké ovce, antilopy, džerjan, rysí, vlci, medvědi, kormoráni, sokolí a

další zvěř, zatímco divoce žijící velbloudi, kůň Převalský a stáda divokých oslů žijí hlavně v jižních částech země. Místa našeho pobytu jsou v podstatě zvláště nahorní planinou v nadmořské výšce kolem 1500 m. Náš autobus projíždí kolem volně se pasoucího hovězího dobytka s dlouhou srstí a kolem venkovských usedlostí, jejichž obytné části, jurty, jsou zhotoveny z plsti vyrobené z ovčí vlny. Ta velmi dobře tepelně izoluje v drsných klimatických podmínkách s malým množstvím srážek. Je zde výrazné kontinentální podnebí s velkými výkyvy ročních teplot. Zima trvá 8 měsíců v roce s teplotami, které dosahují až -45°C , v létě bývá až 40°C tepla. Přemýšlíme jak asi chutná „kumys“, oblíbený nápoj Mongolů, vyráběný z kvašeného kobyliho mléka a který má mít i příznivé zdravotní účinky. Nechceme však zkoušet tradiční mongolskou pohostinnost a speciality mongolské kuchyně a do žádné jurty nevstupujeme. Naše úkoly jsou zde jiné, cílem je dobrý výkon při lyžařských závodech. Ten se nám také podařilo odvést, hlavně při prvních závodech, kdy Pavel Benc porazil všechny sovětské reprezentanty a zvítězil. Rovněž výkon dalších našich závodníků byl dobrý a umístili se v celkovém pořadí těsně za členy sovětského družstva. Určitým překvapením byli dva mongolští závodníci, kteří se výkonnostně přiblížili našim.

Mladý čs. reprezentant Pavel Benc přijímá zlatou medaili za vítězství v běhu na 7 km od pracovníka Mongolského sportovního komitétu. Po jeho pravici Vladimír Mazalov (SSSR), který obsadil druhé místo

Není vyloučeno, že tyto houževnatí a odolní potomci Tatarů, Hunů a bojovníků slavného Čingischána, promluví ještě do světového běžeckého lyžování, osvojí-li si moderní tréninkové metody a získají dostatek zkušeností.

Loučíme se se zemí panenské přírody, nerostného bohatství, starobylých památek asijských kultur, bohatou folklórem a s rozvíjející se moderní civilizací. Ani strastiplné cestování domů nám nevymaže silné zážitky a vzpomínky na spřátelenou zemi.

MUDr. VRATISLAV DANĚK, CSc.

Prvenství Lundbäcka ve World Loppetu

Olympijský vítěz 1972 v běhu na 15 kilometrů v japonském Sapporu a mistr světa 1978 na 50 km ve finském Lahti Švéd Sve-Ake Lundbäck zvítězil ve World Loppetu 1980-81 - Světovém poháru závodníků dlouhých tratí. Z devíti závodů, zařazených do této soutěže, vyhrál šest a prokázal, že je vynikajícím vytrvalcem.

Lundbäck získal prvenství se 145 body před Francouzem Jean-Paulem Pierratem 128 a svým krajanem Matim Kuoskem 119 b. Čtvrtý skončil Nor Per Knotten s 93 body, následován Paulem Siitonem (Finsko) 89 b.

Lundbäck zvítězil 18. ledna v rakouském Běhu Dolomity (60 km), o týden později v italské Marcialonze

(70 km), 15. února ve francouzském závodě Napřích Jurou (76 km), 21. února v americkém závodě Birkenbeiner (55 km), 1. března ve švédském Vasově běhu (86 km) a 22. března v norském závodě Birkenbeiner (42 km).

V západoněmeckém Běhu krále Ludvíka (König Ludwigslauf) 1. února (90 km), kde při špatně značeném závěru tratě zbloudila vedoucí skupina, bylo vyhlášeno sedm vítězů: Gararin, Jurasov (oba SSSR), Kinunen, Siitonen (oba Finsko), Kapeller (Rakousko), Kuosko (Švédsko) a Knotten (Norsko). Ve finském závodě Finlandia Hiihto 22. února byl první Švéd Kuosko a v Engadinském maratónu ve Švýcarsku (42 km) Američan Bill Koch.

Ve většině závodů letošního World Loppetu zaznamenali pořadatelé rekordní účast, která svědčí o stále stoupajícím zájmu o lyžařské závody vytrvalců.

-tr-

Neztratit radost ze sportu a motivaci

V současné době probíhají analýzy přípravy a sportovní výkonnosti minulé sezóny. Rady pracovníků, trenérů a sportovců se zaměřují nad dosaženými výsledky a kladou si otázky „proč“, „jak dál“, „co změnit“, „v čem jsem se dopustil chyb“, „co bylo rozhodující pro dosažené výsledky“ apod.

Vím dobře, že na toto téma bylo proneseno již mnoho slov, napsána řada statí a především uzrálo mnoho předsevzetí... Přesto však dovolte se znovu k této otázce vyjádřit. Jako ústřednímu trenérovi lyžování mi denně prochází rukama množství informací — uvědomuji si proto velmi důrazně, že je potřeba se znovu vracet k osvědčené praxi, tu je však třeba konfrontovat s moderními vědeckými poznatky.

Smyslem našeho snažení ve vrcholovém sportu je vždy člověk - sportovec, jeho rozvoj, výkonnost a celková perspektiva a to vše nikoliv bez odtržení doby a prostředí ve kterém žije. Z tohoto hlediska **neexistují zaručené osvědčené a účinné postupy bez tvůrčích přístupů trenérů a sportovců.**

Ze současného pohledu nevidíme naléhavější metodický (tzn. didaktický a politický) úkol než vzájemnou spolupráci pracovníků všech úrovní k jednomu cíli: úspěšné reprezentaci ČSSR a lyžování.

To však především znamená (plnit úkoly a cíle dané jednotlivými články vrcholového sportu od základního (který považují za vůbec nejdůležitější) až po vrcholový. Chápu, že to není snadné — jde především o **tvůrčí rozvoj daných podmínek** za předpokladu (a to je podstatné) s **důsledným respektem úkolů dané etapy.** Řečeno jinými slovy — jde o to pracovat na úrovni žáků a dorostenců pro rozvoj předpokladů a výsledků ve vrcholovém, tj. dospělém věku na nejvyšší mezinárodní úrovni.

Uvedu malý příklad. V roce 1980—81 jsme plánovali dosáhnout v soutěžích socialistických zemí Družba 44 bodů. Ve skutečnosti jsme dosáhli 116 bodů. Je to úspěch? Na první pohled ano! Avšak v souvislosti s dalším úkolem docílit na mistrovství světa juniorů v klasických a mistrovství Evropy juniorů ve sjezdových disciplínách 11 bodů vypadá poněkud jinak. Dosáhli jsme totiž pouze dva body.

Velmi naléhavě zde proto vyvstává otázka „proč“? Jak je možné, že dosáhneme na úrovni žáků a dorostu takové výsledky a na úrovni juniorů již ne. Problémy výkonnosti dospělých ponechávám v této souvislosti stranou. O těchto otázkách byla zmínka v březnovém čísle Lyžařství a rovněž Z. Ciller se o nich zmiňoval, i když z jiného pohledu v loňském prosincovém čísle našeho odborného měsíčníku.

Jsem přesvědčen, že **nejúčinnějším receptem** na tuto chorobu je **vysoce odborná, poctivá a odpovědná práce trenérů.** Máme totiž řadu profesionálních trenérů, bývalých závodníků — dobrých a poctivých pracovníků, víme, že jsou nuceni shánět materiál, ubytování, zajišťovat podmínky přípravy, **to je však nezbytné povinností být především pedagogy, tvůrčími pracovníky, buditeli a burcovateli, být příkladem pro mládež a vychovateli.**

To vše je možno splnit pouze za té podmínky, že nepřestali být mladí myšlením, odvahou a činy. Že se nechtějí spokojit s rutinou, zaběhanou praxí a průměrností.

Stejně velké nároky jsou v této souvislosti kladeny na sportovce. Pokud neutilizují ze všech svých sil o počtu být mezi nejlepšími a nejsou ochotni tomu obětovat vše, pak je potřeba si položit otázku co ve vrcholovém sportu dělají. V opačném případě je investování do nich „luxusem“ a oni zbytečně marní čas svůj i ostatních. Dokáží-li přijít na trénink a myslet na něco zcela jiného, plně se nesoustředí, pak jejich trénink nemá v podstatě žádnou cenu. Úroveň těch nejlepších je právě v tom, dělat to co dělají nejlépe jak dovedou. **Jinak sebelepší talent a sebelepší podmínky vyjdou naprázdno.**

Proto považují pro trenéry za nesmírně důležité **připravovat pestrou a zajímavou přípravu a docílit zapojení většiny sportovců. Dát jim radost, uspokojení a smysl života.** A se vši odpovědností a závažností na tomto úkolu pracovat.

Proto za nesmírně důležité pro sportovce považují zpytovat (za pomoci rodičů, trenérů) svědomí a ujistit je, že **chtějí přípravě a sportu obětovat vše** a nepovolí při prvních nezdarech. Kázní, zanícením a vzornou životosprávou podpořit přípravu, uvědomit si, že talent je pouze vklad

a jeho zúročení závisí na soustavné, cílevědomé a tvrdé práci. Na druhé straně je nutné si uvědomit, že nic se nedá uspěchat — dům se staví rovněž od základů a čím větší má stavba být, tím musí být i důkladnější základy.

Abych přispěl k podnětům pestrosti a účinnosti tréninku, uvádím obsah a několik příkladů rozvoje síly a vytrvalosti formou **kruhového tréninku.**

Kruhový trénink vznikl v Anglii v roce 1953 — autoři R. E. Morgan a G. T. Adamson. Trénink je určen pro rozvoj síly a vytrvalosti. Cílem je působit současně na svalový aparát a oběhovou soustavu. Zátěž je převážně střední, aby bylo možno provést potřebné množství opakování, nejčastěji s odporem vlastního těla. Cvičí se submaximálním úsilím, tzn. ne naplno, v optimálním tempu. Mezi jednotlivými cvičeními jsou jen malé přestávky, potřebné k přemístění na následující stanoviště.

Kruhový trénink má tyto hlavní znaky:
— je zaměřen na rozvoj svalového aparátu a oběhového systému,
— využívá principu stupňovaného zatížení,
— umožňuje současně zapojení většího počtu cvičenců.

Velmi důležitý je **výběr cviků — základ musí být silový, provedení však vytrvalostní,** tzn. musí být umožněno souvislé opakování cvičení. Je potřeba si uvědomit, že kruhový trénink nerozvíjí izolovaně sílu (ani obecnou, ani speciální), ani vytrvalost (svalovou či obecnou), ale **silovou vytrvalost,** tzn. spojení silového projevu po delší dobu se zapojením oběhového systému. Z tohoto důvodu je zapotřebí dávat přednost cvikům, ve kterých je zapojeno velké množství svalů (viz např. Cerutby — výskok ze dřepu na doskočnou hrazdu a přitocení do shybu).

Kruhový trénink lze využít jednak:

- jako **rozcvičení** — krátké trvání, výběr cvičení postihujících hlavní svalové partie,
- **aktivní odpočinek** — relaxace,
- jako **část tréninku** — střední zátěž,
- jako **hlavní část tréninku** — submaximální stupňovaná zátěž, delší doba trvání, zaměřená podle hlavního úkolu cyklu či období.

Aplikovaný kruhový trénink může mít řadu variant a zaměření:

- všichni cvičenci provádějí současně totéž cvičení,
- všichni cvičenci provádějí současně různá cvičení,
- soutěží jednotlivci,
- soutěží družstva — buď na čas nebo na počet opakování,
- KT může být zaměřen na jednotlivé tělesné schopnosti či svalové skupiny,
- KT může být sestaven z netypických — např. herních činností,
- KT může mít vytrvalostní či intervalovou nebo opakovanou formu.

Nakonec uvádím tři všeobecně rozvíjející příklady kruhového tréninku.

I. příklad:

1. Sprint
2. Z lehu vzadu předpažit — sed, přednožit povýš, předpažit — leh vzadu
3. V překážkovém sedu hmity předklonmo
4. Šplh na tyči
5. Přetlaky pažemi
6. Podřepy se cvičencem na ramenou
7. Starty
8. Běh přes překážky
9. Izometrické posilování, tlačíme do stěny, výpon, skrčování přednožmo.

II. příklad:

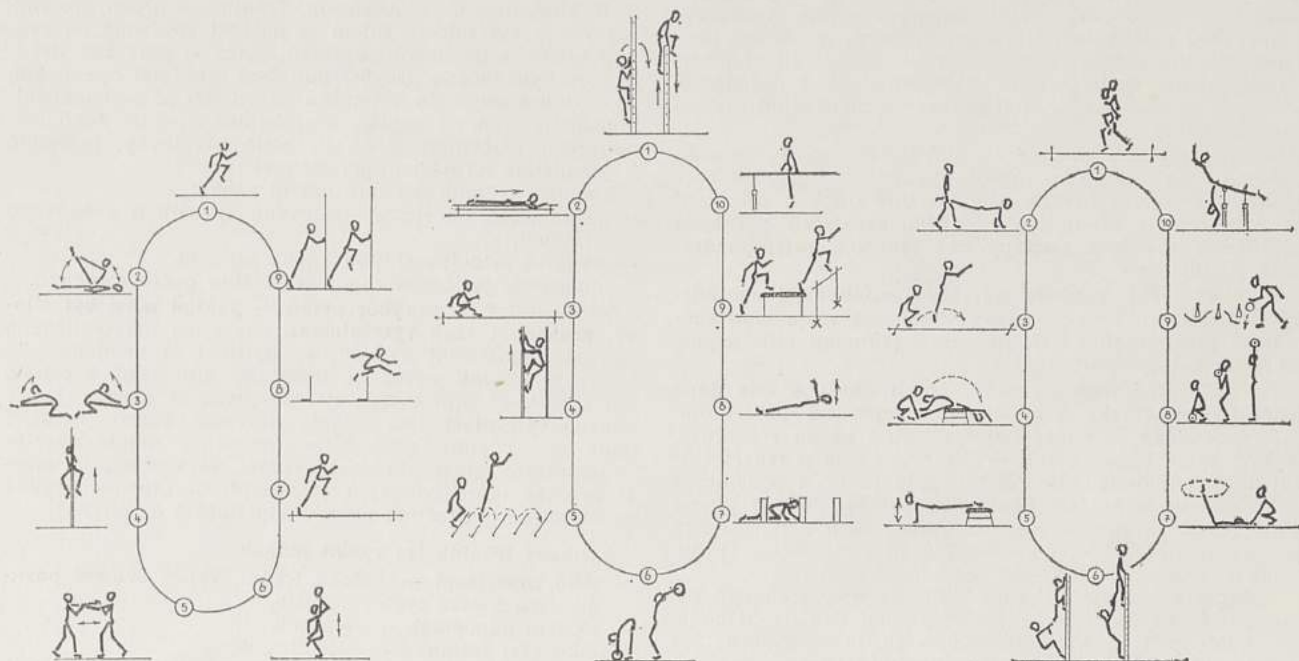
1. Prolézání při přelézání žebřin
2. Plížení na lavičce pomocí paží
3. Chůze ve dřepu na stanovenou vzdálenost
4. Šplh na tyči oporem chodidel na tyč
5. Násobené skoky snožmo přes naznačené úseky
6. Předklony a záklony s plným míčem (paže natažené)
7. Prolézání v kleku stanoveným počtem dílů bedny
8. Shyby ve svisu ležmo
9. Přeskoky přes bednu a lafku odrazem jednož
10. Ručkování střídnouč ve vzporu vpřed.

III. příklad:

1. Běh na stanovenou vzdálenost se spolucvičencem na zádech
2. Chůze na rukou ve vzporu ležmo — spolucvičenec přidržuje nohy
3. Předskoky snožmo — ze dřepu na stanovenou vzdálenost
4. Vsedě na bedně, nohy jsou fixovány, hmoty předklonmo a záklonmo
5. Kliky ve vzporu ležmo — nohy leží na dvou dílech bedny

6. Přečty z visu dřepmo jednož do vzporu stojmo, volná noha je zatížena spolucvičencem
7. V lehu vzadu kroužení nataženými nohama — paže jsou fixovány
8. Zvedání činky nadhozem
9. Driblíng s míčem po stanovené dráze mezi překážkami
10. Předklony a záklony z lehu vpředu na bradlech čelně.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér VSL ÚV ČSTV

Několik poznámek na téma COLLINS

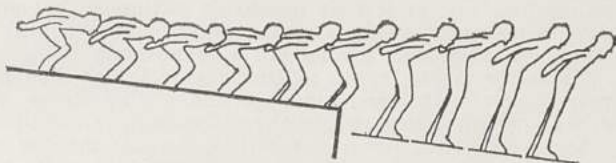
Sportovní „zázrak“ skoku na lyžích v sezóně 1979—80 se nazývá COLLINS. Mezi odborníky se na toto téma často diskutuje a objevují se nejrůznější názory na příčiny sportovních úspěchů neznámého mladého kanadského skokana. Nejčastěji se hovoří o postavení lyží do tvaru V, nízké hmotnosti skokana, letové fázi, která podle populárních článků připomíná plachtění deltaplánu apod. Pokusme se společně zamyslet nad skutečností, že 15letý skokan vážící kolem 50 kg se v průběhu jedné sezóny zařadil mezi světovou skokanskou elitu.

Nejdříve se zastavme u některých známých faktů, týkajících se Collinse, které souvisí s provedením tří charakteristických fází skoku: nájezdová, odrazová a letová fáze.

Nájezdová fáze je podle naměřených hodnot NR u Collinse velmi nepříznivá. Velikost dosažených NR se pohybuje pod průměrem startujících souborů skokanů. Rozborem nájezdové fáze skoku na mezinárodním týdnu letů 1980 v Harrachově, Intersportturné 80/81, SP Harrachov a Liberec 81 jsme dospěli ke zjištění, že kvalita nájezdové fáze se pohybuje s mírnými výkyvy kolem hodnoty 40 TNR. Tato situace je zřejmě způsobena velmi nízkou hmotností skokana, kdy při vyšších rychlostech začínají převládat síly odporu prostředí nad zrychlující tíhovou silou. V této fázi skoku je nízká úroveň hmotnosti závodníka výraznou „biomechanickou nevýhodou“, která způsobuje ztrátu v jedné z důležitých charakteristik podmiňujících výkon skokana.

Odrasová fáze skoku je u Collinse charakteristická snahou realizovat odraz co nejlépe z hlediska aerodynamického. Rozumíme tím plynulý přechod z odrazu do letové fáze s minimálními ztrátami v rychlosti pohybu. Razance odrazu, jako jedno z hledisek provedení odrazové fáze, je u Collinse na průměrné úrovni. Jestliže závodník ukončí odraz přesně na hraně stolu, potom jsou aerodynamickým hlediskem odrazu vytvořeny velmi dobré předpoklady

k rychlému přechodu do letové polohy a kvalitnímu provedení letové fáze. Je-li odraz proveden pozdě, potom je výsledek celého skoku velmi slabý, neboť chybí razance odrazu, která může částečně kompenzovat nedostatky v jiných aspektech odrazové činnosti. Na obr. 1 je zachycen kinogram Collinse při závodech Intersportturné 1979—80 na závodech v Innsbrucku na můstku P = 90 m.

Výsledek tohoto skoku nebyl příliš úspěšný (89,5 m), neboť se jednalo o zpožděný odraz. Celková linie trupu v průběhu odrazu a zvýrazněný náklon skokana směrem vpřed naznačuje snahu řešit odraz velmi „aerodynamicky“. Lze tedy uzavřít, že v odrazové fázi není hlavní těžiště výkonnosti tohoto závodníka.

Letová fáze musí zřejmě být u Collinse tím klíčovým místem, kde se rozhoduje o výsledku. Zastavme se ve stručnosti u biomechanického pohledu na soustavu působících sil v letové fázi, která je ve vektorovém vyjádření znázorněna na obr. 2. Z hlediska realizace pohybového úkolu skoku na lyžích (Úkol: dosáhnout maximální délky skoku) musí být pohybová činnost skokana zaměřena na maximalizaci všech sil působících kladně a minimalizaci všech sil působících záporně vzhledem k zamýšlenému pohybovému úkolu. Ze schématu na obr. 2 vyplývá, že záporný vliv na výkon mají síly G a W, kladný vliv síla A.

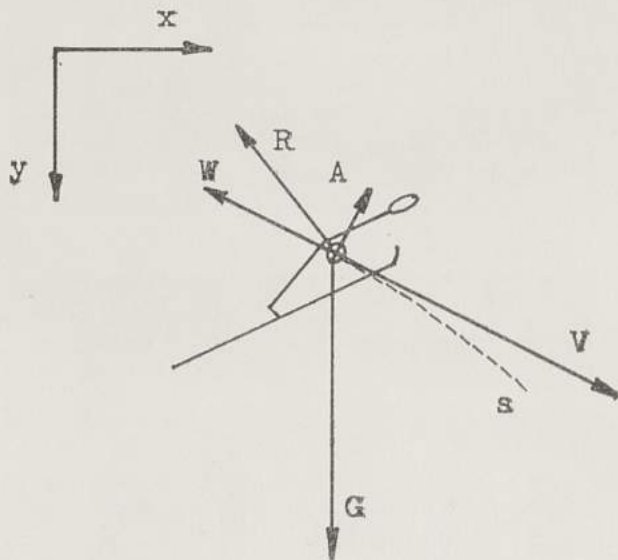
Velikost síly A a W je determinována polohou soustavy lyžař-lyže vzhledem ke směru letu. Jejich poměr se mění podle toho, jak skokan pohybově reaguje při letu vzduchem na působící vnější síly. Síla tíže G je determinována především hmotností skokana, dále hmotností výstroje (zde jsou mezi skokany minimální rozdíly). Celkově lze tuto teoretickou exkurzi uzavřít tvrzením, že síly W a A jsou závislé na pohybových akcích skokana v letové fázi a síla G na hmotnosti skokana. Menší tělesná hmotnost skokana se stává výraznou „biomechanickou výhodou“ v letové fázi. V praxi to znamená, že snižování tělesné hmotnosti kladně ovlivňuje výsledek letové fáze a naopak.

Collins se svou extrémně nízkou hmotností (genetická a fyziologická determinace) má tedy v letové fázi velkou biomechanickou výhodu. Podle subjektivních výpovědí závodníka se jeho hmotnost v sezóně 1979–80 pohybovala kolem 47 kg a v sezóně 1980–81 [SP Harrachov 81] kolem 53,5 kg. Nízká hmotnost závodníka a z toho plynoucí biomechanická výhoda nemůže být zřejmě jediným důvodem vynikajících výkonů, neboť existuje celá řada stejně hmotnostně a věkově podobných závodníků, kteří podávají pouze průměrné výkony. Podstatné bude pravděpodobně to, že Collins dovede svoji výhodu využít. Předpokládá to schopnost velmi jemné, ale neustále aktivní činnosti závodníka v letové fázi. Aktivitou v této fázi skoku rozumíme neustálé „dolaďování“ polohy těla lyží za účelem optimalizace soustavy působících sil. Tato činnost je však spojena s větším rizikem a vyžaduje odpovídající morálně volní kvality [především odvahu, schopnost riskovat atd.]. Optimální poloha je současně mezní polohou s minimem rezervy pro rotaci směrem vpřed, což je zvláště nepříjemné při náhlých změnách proudění vzduchu (nárazový vítr). U Collinse byla tato neustálá aktivita ve vzduchu na první pohled viditelná při skocích na týdnu letů v Harrachově na velkém můstku P = 120 m.

Extrémně dlouhé skoky na hranicích kritického bodu vyžadují určité psychické vlastnosti (nebojácnost, odvahu zdravě riskovat) a celkovou lyžařskou obratnost a všestrannost. Tyto vlastnosti u Collinse zřejmě nechybějí a jeho doskoky k hranicím kritického bodu vypadají lehce a samozřejmě (podobně jako to bylo viditelné u Innauera). Věk Collinse dává určité předpoklady k minimálním psychickým zábránám.

Celkově můžeme uzavřít naše úvahy konstatováním, že Collins není sportovní zážrak, ale příklad jedince, který dovede vysoce efektivně skloubit základní somatické předpoklady se schopností využít biomechanické výhody k dosažení kvalitního sportovního výkonu. K tomu je nezbytná vysoká úroveň všestranné lyžařské průpravy

(orientace v bezporové fázi, schopnost jemných korekcí polohy jednotlivých částí těla, všestranná lyžařská zdatnost při doskocích apod.), a vysoká úroveň morálně volních vlastností, především odvahy, ochoty zdravě riskovat, sebedůvěry, touhy po vítězství.

Obr. 2: x — horizontála, y — vertikála, s — dráha letu, V — rychlost pohybu, G — tíhová síla, W — odpor prostředí, A — aerodynamický vztlak, R — výsledná aerodynamická síla ($R = W + A$)

Z hlediska tréninkové praxe lze konstatovat, že jedna z cest ke zvýšení výkonnosti ve skoku, kterou naznačil příklad Collins, je vybrat konstituční typy, disponující popsanou „biomechanickou výhodou“. Neznamená to, že se budeme zaměřovat pouze na závodníky s hmotností kolem 50–60 kg. Praktické důsledky jsou obecnější a týkají se všech závodníků. U některých skokanů jsou výhody kvalitní kombinézy znehodnoceny „nějakým kilem navíc“. Řada skokanů má klíč k lepším výkonům v kvalitnější životospřávě, především ve snížení nadbytečné tělesné hmotnosti.

PhDr. FRANTIŠEK VAVERKA, CSc.

Valcové lyže získávají oblibu

Usporiadáním prvých pretekov v ČSSR v slalome na trávných valcových a pásových lyžiach v júni minulého roku v Piešťanoch vzrástol záujem o návod pre ich výrobu. Od patentovanie výrobu s. ing. Odstrčila z Brna uplynula päťročná doba, k seriovej výrobe však nedošlo. Praktickým overovaním jazdných vlastností valcových lyží v rôznych podmienkach a tiež v tréningu v bránkach slalomu a obrovského slalomu sme ešte niektoré súčiastky lyží vylepšovali.

Zhotovili sme lyže rôznej dĺžky a šírky pre jednotlivé vekové kategorie. Keďže jazdné vlastnosti valcových lyží a technika jazdy je temer totožná s technikou jazdy na snehu, teda s technikou pretekárskou, doporučujeme tieto lyže si zhotoviť a na nich v letnom a najmä v jesennom špecializovanom prípravnom období trénovať.

K návodu pripojujeme ďalšie naše skúsenosti a poznatky. Jazdením a tréningom na valcových lyžiach u ďalších lyžiarov sa získajú určité ďalšie skúsenosti a vylepšenia. Všetkých lyžiarov, ktorí si stačia lyže zhotoviť, pozývame na II. ročník verejných pretekov v letnom slalome na valcových a pásových lyžiach, ktoré sa uskutočnia dňa 13. 6. 1981 v Piešťanoch. Poriadateľom týchto pretekov je lyžiarsky oddiel TJ Piešťany Banka. Preteky sa budú konať na svahoch Ahoja v lesoparku pri Piešťanoch.

Pozývame všetkých, čo sa chcú zoznámiť s týmito lyžami a vyskúšať si ich jazdné vlastnosti. Každému, kto si

ešte nestihne priniesť vlastné lyže, lyžiarsky oddiel v Piešťanoch Banke tieto ochotne bezplatne každému zapožičia.

Záujemcom — lyžiarskym oddielom ponúkame prenájom svahu s vlekom i lyžami na tréningové sústredenia, ktoré môžu výhodne spojiť s rehabilitáciou v Piešťanských kúpeľoch.

NIEKTORÉ TECHNICKÉ ÚDAJE K SAMOVÝROBE VALCOVÝCH LYŽÍ A POZNATKY Z TRÉNINGU A JAZDNÝCH VLASTNOSTÍ

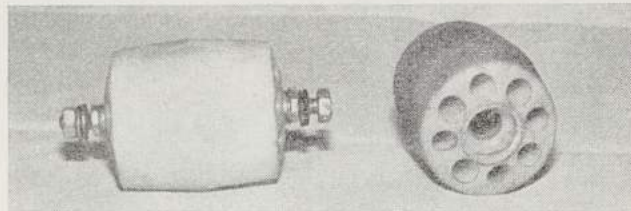
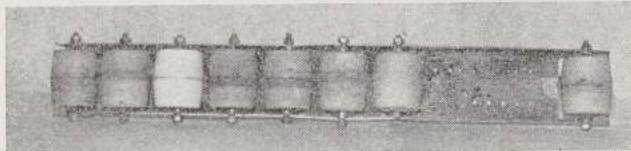
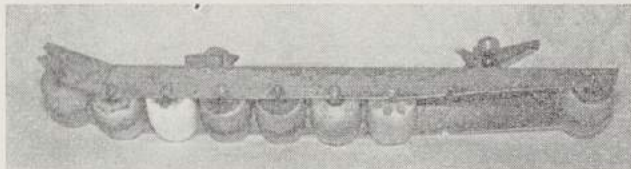
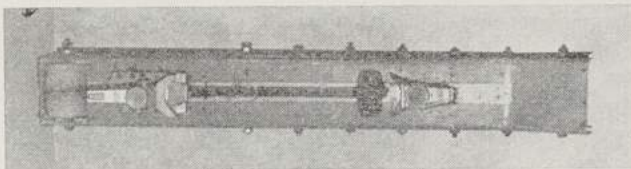
— Materiál na výrobu valčekov je najvhodnejší zo silónu alebo teflónu.

— Hrany valčeku ponechať ostré — zaoblené ustreľujú do strán.

— Ložiská a osky môžu byť z bycikla, tieto však dlho nevydržia, musia sa často meniť, čistiť a mazať. Vhodnejšie sú normálne ložiská s prachovkami.

— Valčeky sa nemusia vyrábať z dvoch kusov, ktoré sa v strede spájajú závitom a sú duté, ich výroba je pomerne náročná, sú ale ľahšie ako z jedného kusu, dlho ale nevydržia a pri jazde na náročných svahoch u razantného lyžiara popraskajú v strednom spoji.

— Valčeky z jedného kusu sú síce ťažšie, ich výroba je ale jednoduchšia, odľahčujú sa pozdĺžnymi otvormi okolo obvodu valca (viď foto) a ich životnosť je veľmi dlhá. Najvhodnejší počet otvorov je 8.

Tak vypadajú valcové lyže a válečky, ktoré si zhotovili lyžári TJ Piešťany Banka podľa dokumentácie s. ing. Odstrčila z Brna

- Podľa ostrosti hran a kónusovitého sklonu valčeku sú lyže viac alebo menej točivé.
- Obľahšie hrany viac kľúžu do strán, hlavne na trati, kde sa naseká pri dlhom jazdení tráva, alebo nadrobí suchá hĺna.
- Podľa veľkosti obvodu valcov sú lyže rýchlejšie, alebo pomalšie.
- Najvhodnejší plech je duralový. Ohnutie v špiči sa dá riešiť rozstrihnutím a spevnením prinitovanej plotynky plechu, alebo navarením kúsku plechu.
- Dĺžka lyží sa dá upraviť podľa výšky, resp. váhy a sily lyžiara ubráním alebo pridaním jedného až dvoch valčekov. Pre starší dorast a dospelých je dĺžka lyží 800, počet valcov 8, resp. 9.
- Na špičku lyže sa môže dať drevená príruha ako ochrana ostrých hran plechu.
- Bočné skrutky — matice sa môžu tiež chrániť plechovými lištami.
- Viazanie je nutné montovať tak, že osa holennej kosti, prechádzajúca členkovým kĺbom by mala byť osou siedmeho valca, resp. toho valca, na ktorom dochádza k preklopeniu lyže dopredu a dozadu.
- Druh viazania môže byť rôzny, nastavenie vypínacej

sily by malo byť väčšie ako na normálnych lyžiach, aby nedošlo k vypnutiu lyže za jazdy.

— Nebezpečie úrazu (zlomenina nohy) je minimálne. Pri pádoch nedochádza k blokácii lyže a k torznému točeniu tela a končatín. Pretože sú lyže krátke, pretáčajú sa pri páde s nohami.

— Nebezpečnejší môže byť pád, pri ktorom pri rýchlej jazde došlo k vypnutiu slabo nastaveného viazania. Je vtedy nebezpečie úrazu horných končatín, obličaja a ramenného kĺbu, pri páde na tvrdú podložku.

— Pri našich tréningoch a event. pádoch nedošlo doposiaľ až na menšie modriny k žiadnym úrazom.

— Technika jazdy je totožná s technikou jazdy na snehu. Prenesením váhy na vonkajšiu lyžu z uvoľneného postoja vytlačíme koleno zo zhúpnutím sa k vnútornej hrane (vnútorným hranám valcov) s následným vztyčením do uvoľneného postoja. Prenesením váhy na druhú lyžu s rovnakou štruktúrou pohybu uvedieme lyže do točenia ďalšieho oblúku.

— Jazda na valcových lyžiach v oblúkoch nie je ani inou technikou možná. Vylučuje sa jazda v pluhu, v prívrate a tiež zosúvanie. Nedá sa točiť ani protitotáciou a ani uplatniť zmena smeru sunutím päťok do strán.

Plne sa tu uplatňuje výuka a jazda metodikou a technikou kročnej techniky.

— Pretekár so správnou technikou jazdy na zimných lyžiach nemá žiadne problémy s jazdou v oblúkoch na valcových lyžiach.

— Tréning pretekárov v brankách slalomu i obrovskom slalomu na valcových lyžiach je vhodný v prípravnom období spojiť s tréningom v brankách na umelej hmote a potom na snehu. Pri prechode na umelú hmotu a sneh je nutné jazdiť niekoľko jždí volne, bez bránok. Bez kombinácie tréningu valce, umelá hmota, sneh, by mohlo dôjsť k nežiadúcemu návyku na ľahkosť točenia valcových lyží pre ich krátkosť a pozdejšímu nasadeniu do oblúku v postavených brankách.

— Dá sa to prirovnáť, ako by sa na snehu v brankách trénovalo na krátkych lyžiach, ako normálne používame.

— Zásady rozjazdenia sa na snehu, resp. umelej hmote voľnými jazdami od oblúku obrovského slalomu a potom slalomu platí po tréningu na valcových lyžiach dvojnásobne. Prechod z dlhšieho tréningu na valcových lyžiach v brankách, do jazdy v brankách na umelej hmote je trochu obtiažny, pretože na umelej hmote je značný priečný sklz lyží.

— Prechod z tréningu z valcových lyží na sneh je výborný, pretože technika jazdy a všetkých pohybov sú približné, alebo totožné. Priečný sklz valcových lyží je minimálny a celý oblúk sa musí dokončiť. Výjazd z oblúka je zrýchlený a plynulý.

— Proti priečnemu sklzu (ustrelovaniu) je treba valčeky na valcových lyžiach u hran zdrsníť jednou i dvoma rýhami po obvode valčeku.

Verím, že na základe poskytnutých informácií s fotografiami sa vám podarí zhotoviť a úspešne vyskúšať valcové lyže.

Tešíme sa, že na II. ročníku letného slalomu na valcových lyžiach o Pohár mesta Piešťany v júni 1981 budete i vy našimi hosťami.

MIROSLAV MASÁR

Lyžovanie pro cvičitele II. a III. třídy

Nakladatelství Olympia vydalo pro tělovýchovnou školu ČÚV ČSTV učební texty pro školení cvičitelů II. a III. třídy. Zpracoval je kolektiv autorů doc. Jaroslav Balátě, JUDr. Bedřich Jerie, Antonín Klazar, PhDr. Petr Ondráček a Miloš Skřivánek pod vedením Jana Maršíka.

Úvod zdůrazňuje nutnost stále většího počtu kvalifikovaných cvičitelů lyžování k zajištění všech úkolů a cílů masového rozvoje lyžování. V kapitole o politicko-výchovné práci v ČSTV je zdůrazněn význam této cílevědomé společenské činnosti, která z hlediska specifických podmínek, funkce, úkolů a možností tělovýchovné organizace působí na vědomí lidí, zejména na mládež tak, aby se jejich názory, postoje, vlastnosti, potřeby a zájmy, způsob myšlení, život, jeho smysl a praktická činnost utvářely podle socialistických zásad, v duchu marxismu-leninismu, socialistického vlastnictví a proletářského internacionalismu. Zvýrazňuje osobnost cvičitele a uvádí potřebné znalosti a zkušenosti z politicko-výchovné práce.

Velmi dobře je zpracována technika a metodika sjíždění a běhu na lyžích. Přehledně jsou jednotlivé etapy nácviku techniky. Zajímavá je kapitola o lyžařském vybavení různých sněhu a mazání. Píše se v ní o konstrukcích i vadách lyží, správné volbě jejich délky, údržbě i opravách. Připomíná, že lyžaři musí mít stále na paměti, že špatně seřízené bezpečnostní vázání je nebezpečné. Zaujme technika mazání lyží, příprava skluznice, způsoby a pomůcky pro mazání lyží. V pedagogických a psychologických aspektech práce cvičitele se zdůrazňuje, že lyžování patří mezi ta sportovní odvětví, jejichž nároky na pohybovou koordinaci jsou vysoké. Zvládnutí těchto nároků je podmíněno kvalitním výcvikem, který je zase závislý na dalších faktorech. Nejde pouze o komplex schopností cvičence či podmínky výcviku, ale zejména o úroveň a kvalitu cvičitele. Nestačí, aby cvičitel uměl dobře lyžovat. Je nezbytné, aby byl dobrým pedagogem a psychologem.

Kitzbühel '81- nové mraky nad sjezdem

První polovina SP 1980—81, poznamenána mimořádným počtem pádů na sjezdových tratích, dosáhla v Kitzbühelu, na slavné a nejtěžší sjezdové trati „Streif“ nového, bohužel neslavného vrcholu. Třetina jezdců byla ze závodu vyřazena a nemohla být klasifikována, převážně pro těžké pády. Podle zahraničního tisku nejméně 1000 diváků přímého přenosu závodu z Hahnenkammu telefonovalo švýcarské televizi a žádalo přerušení vysílání. Rozhořčeně argumentovali, že jde o nejděsnější podívanou, která jim kdy ze sjezdového závodu byla nabídnuta. Tisk v komentářích svých sportovních zpravodajů ostře napadl pořadatele, psalo se o „masakru na Streifu“, o „pohromě“, vypočítávaly se hříchy pořadatele apod. Myslím, že i my, z toho mála, co jsme mohli na obrazovce zhlédnout, jsme měli podobné pocity.

Tradiční sjezdový závod Hahnenkammrennen v Kitzbühelu s termínem v jednom ze dvou víkendů v polovině ledna, tvoří jakýsi fixní bod, ze kterého se při každoročním plánování programu SP vychází. SP bez sjezdového závodu na Kitzbühelské Streif byl do 17. ledna 1981 nemyslitelný. Od tohoto dne už tato teorie není zcela pravdivá: závod na takové Streif nemá SP již nikdy zapotřebí. To je podtón všech komentářů, referujících o letošním Hahnenkammu (17. 1.), v pořadí 6. závodu ve sjezdu SP 1980—81.

Stávalo se i v minulosti, že některé sjezdové závody byly provedeny na tratích, jejichž úprava nebyla zcela v souladu s představami závodníků. Takové případy se zpravidla přecházely mlčením u vědomí, že se na perfektně upravených tratích pojede ještě několik tzv. klasických sjezdů; ve Wengenu, v Garmischi, v Schladmingu a... v Kitzbühelu. Bohužel, letošní sjezd v Kitzbühelu se zcela nečekaně stal vážným varováním!

PRVÝCH PĚT ZÁVODŮ VE SJEZDU

V Kitzbühelu nemohli pro zranění v předchozích pěti závodech ve sjezdu startovat tři ze šesti nejlepších jezdců; Ken Read (zraněn v Garmischi), Uli Spiess (ve Sv. Mořici) a Leonard Stock (v Garmischi). To samo o sobě znamenalo, že výpadek po odjetí první poloviny závodů ve sjezdu byl nadprůměrně vysoký. Pády ve Val Gardeně a ve Sv. Mořici vyřadily ještě další jezdce: pro celou sezónu Andy Milla (USA) a Ant. Steinera (Rak.); krátkodobě W. Grissmanna (Rak.), M. Veitha (NSR), P. Wirnsbergera (Rak.) a V. Makejeva (SSSR).

Důvodů pro tento nepříznivý stav je uváděno několik:

Jeden z ošklivých pádů na sjezdovce Streif postihl Jugoslávce Križaje, naštěstí dobře dopadl

- tratě nebyly upraveny pro první den tréninku (Sv. Mořic), nedokonalá preparace tratě (Val Gardeny);
- nesprávné rozhodnutí jury ve Sv. Mořici, první tréninková jízda neměla být povolena (špatná viditelnost).

O trati v Garmischi se před závodem psalo jako o lehké trati — Ken Read (Kan.) na ní utrpěl těžký pád, který jej vyřadil na zbytek sezóny. V Lake Placidu se stal obětí předčasně vypnuté vázání, v Garmischi mu nevyplulo vábec. Také servisman může být rizikovým prvkem.

RIZIKO SE NEDÁ VYLOUČIT

Důvodů pro rekordní počet zranění v prvních pěti sjezdech bylo, jak bylo ukázáno, několik. K nim se řadí dva další, nesprávně chápaný účel tréninkových jízd a nepřiměřené rychlosti. Předseda FIS Marc Hodler k nim zaujal toto stanovisko:

— tréninkové jízdy se v poslední době jezdí již první jízdou počínaje naplno. Jde o psychologickou přípravu závodníka, zejména mladého sjezdaře, pro vlastní závod; cílem je iritovat nebo zneklidnit soupeře. Mnozí mladí, nezkušení závodníci se rozjezdou plným tempem aniž by byli seznámeni s vlastnostmi tratě. To je vývoj, který znepokojuje! Uvažujeme o změně příslušných předpisů asi v tom smyslu, že závodník bude muset prvé dvě tréninkové jízdy absolvovat po úsecích (odpadne měření času);

— dnes technické obtížnosti tratě jezdce již nepřinutí k odbrzdění rychlosti, je třeba stavět více bran. Naším cílem je ztlumit rychlost na úroveň 100—105 km/hod.

Zkušenosti z první poloviny letošní sezóny ukázaly, že každý závod ve sjezdu, i ten, který se jede na perfektně upravené trati (Garmisch) involvuje rizika. Žádný z pádů špičkových jezdců (Read, Spiess, Steiner, Stock) nebyl zaviněn objektivními příčinami (nesprávně zavěšenými sítěmi, nedokonalým bezpečnostním zajiště-

ním apod.), u všech šlo o subjektivní příčiny, o chyby jezdce. Každý pád při průměrných rychlostech kolem 100 km/hod. a výše je mimořádně nebezpečný. Riziko ve sjezdovém závodě se nedá zcela vyloučit.

K ČEMU DOŠLO V KITZBÜHELU?

V sobotu (17. 1.) byl na Hahnenkammu odstartován po Garmischi druhý tzv. klasický sjezd letošní sezóny. Protože ve středu (14. 1.) ještě nebyla upravena trať, nemohla být provedena naprogramovaná její prohlídka, tím méně pak první měřená tréninková jízda. Strhla se nemilosrdná kritika pořadatele ze strany trenérů a závodníků. Teprve ve čtvrtek si závodníci mohli prohlédnout trať a poté absolvovat 2 tréninkové jízdy. Během pátku sněžilo, napadlo 15—20 centimetrů sněhu. To způsobilo pořadatel další starosti s úpravou tratě a tréninkem. Nebylo jiného východiska, co bylo zameškáno v pátek, muselo být dohnáno v sobotu před závodem.

Do sobotního programu byla zařazena ještě jedna tréninková jízda. Došlo k hrozivě časové tísni mezi koncem tréninku a startem závodu. Zbývalo jen 30 min. na úpravu zle poškozené tratě. O tento organizační debakl se svým podílem přičinila i jury tým, že nesouhlasila s odkladem startu ani se startem prvních 15 závodníků v 60 místo 90sekundových intervalech. Došlo k tomu, k čemu nikdy dojet nesmí, zájem televize byl nadřazen bezpečnosti závodníků!

Velký závod na trati dlouhé 3510 metrů s výškovým rozdílem 890 m a 24 branami byl odstartován, první skupina 15 jezdců v 90sek., zbytek startovního pole v 60sek. intervalech. Trať byla měkká, na exponovaných místech zledovatělá. Již po 12. jezdcí byla na mnohých místech vyjeta několik centimetrů hluboká koryta. Závod byl ztížen špatnou viditelností a zpočátku drobným sněžením. Startovalo 58 sjezdařů, klasifikováno jich bylo 39! Průměrná rychlost vítěze

Steve Podborského činila 102,096 km/hod.

Stanovisko trenérů k vysokému výpadku bylo jednoznačné: špatně a neodpovědně upravená trať zavinila pád 19 závodníků; nejméně dva z nich (Werner Spörri a Danilo Spardoletto) byli vyřazeni na celý zbytek sezóny.

ZÁJMOVÉ SDRUŽENÍ TRENÉRŮ

Náhoda tomu chtěla, že právě v Kitzbühelu se Marc Hodler sešel s trenéry a 17 vedoucími státních družstev k dvouhodinové výměně názorů. M. Hodlera doprovázeli generální sekretář FIS G. F. Kasper a předseda komise FIS pro sjezdové lyžování Ráto Melcher. Trenéři seznámili zástupce federace s úmyslem ustavit zájmové sdružení trenérů s posláním, umožnit lepší spolupráci s odbornými komisemi FIS a pomoci odstranit v posledních letech se množící neshody ve styku zejména s pořadatelem. M. Hodler se k myšlence trenérů vyslovil pozitivně.

Záměr trenérů je prozatím ve stadiu ideového projektu. Úmyslem je:

- spolupracovat při tvorbě kalendáře;
- spolupracovat při sjednávání dohod o hrazení cestovních a pobytových výloh ze strany pořadatelů, hrazeny mají být také výlohy členů servisní služby;
- dbát o to, aby TD a odpovědný trenér (arbitr) na každém závodě úzce spolupracovali;
- hlásit federaci případné nedostatky při závodě;
- zakročit v případě nadměrně riskantní tratě. Arbitr má v krajních případech být oprávněn předkládat závodní komisi ultimativní požadavky. Stávky závodníků jsou nepřípustné.

Role mluvčího a funkci sekretáře dosud nenarozeného dítěte převzal

šéftrenér švýcarského družstva mužů Rolf Hefti.

KOLIZE ZÁJMŮ

Při organizování každého závodu SP, závodu ve sjezdu především, se střetávají velmi různorodé zájmy, zájmy závodníků, trenérů, pořadatelů, televize, sponzorů, federace a dalších subjektů. Ti, kdož musí rozhodovat, jednají často pod silným morálním tlakem; odpovědnost za jednotlivá rozhodnutí se zamlžuje a rozměšňuje.

Usměřit zájmy jednotlivých subjektů správným směrem a zbavit je morální zátěže, je nejlépe schopen především organizátor. **Ten musí být odhodlán sport nadřadit financím a zdraví závodníků senzacím na trati. Jeho primárním úkolem musí být, podniknout vše, co je v jeho silách, aby připravil optimální trať.** Překvapuje, že v Kitzbühelu, v Meccce sjezdového lyžování, tomu tak nebylo.

Federace, jako nejvyšší orgán sjezdového sportu, odpovídající za zdravý rozvoj lyžování ve světě, má vrchnostenskou odpovědnost. Ta vyžaduje nekompromisnost v prosazování existujících předpisů, jimiž se technické provádění závodů řídí. **I tu častokrát postrádáme, byla tentokrát postrádná i v Kitzbühelu.**

ZNOVU NON-STOP TRÉNINK?

Trenéři zamýšlejí se v závěru sezóny sejit, aby shrnuli své požadavky, které pořadatelé závodů ve sjezdu musí plnit. Také federace, konkrétně její sekretář G. F. Kasper, se pokouší sestavit 15bodový program. Ten má obsahovat extrémní požadavky „abychom s očekávanými kompromisy došli tam, kam ve skutečnosti chceme dospět“. Dva z navrhovaných bodů budou jistě zajímat naše čtenáře:

• zrušení měřených tréninkových jízd a návrat k non-stop tréninku dřívějších let. Kompromis, který by z

toho mohl vzejít: **neměřit časy v prvý tréninkový den, protože zde se podstupují největší rizika.** Sponzoři nově nastupujícím mladým závodníkům slibují prémie a ti pak nasazují krk, aby se postarali o tréninkové senzace, kterých sponsor propagačně využívá;

• **pořádat v časovém rozmezí 14 dnů jen jeden závod ve sjezdu**, aby při problematických povětrnostních poměrech nemusely tréninky být do programu násilně vtěsnávány. Závod je možno jet o jednom nebo v dalším víkendu. Zamýšleným kompromisem je získat:

- větší prostor v programu SP,
- více času pro pořadatele na úpravu tratě,
- větší možnosti tréninku, zejména na těžkých tratích.

SPOLEČNÁ ŘEČ TRENÉRŮ A FEDERACE

Závodní sjezdový sport, především závod ve sjezdu, se v letošní sezóně dostal opět do palby oprávněné kritiky. Dosud v žádné z předchozích sezón nebylo zaznamenáno tolik pádů v závodech ve sjezdu jako v letošní zimě. Zarážející je vysoké procento špičkových jezdců, podléhajících se na této krajně nepříznivé bilanci.

Rozmary letošní zimy zavinily, že pořadatelé se nedovedli vypořádat zpočátku s nedostatkem a již v lednu s přemírou sněhu. Sjezd v Kitzbühelu se stal nezodpovědnou improvizací, která nebude dlouho zapomenuta. Jaký asi byl soud přihlížející sjezdové prominence, Rosi Mittermeierové, Karl Schranze a Toni Sailerera?

Je dobře že trenéři a federace našli v Kitzbühelu společnou řeč, jak rozehnat nové mraky nad závodem ve sjezdu.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Dobré výsledky nejmladších sjezdařů

Českoslovenští nejmladší sjezdaři se mohli pochlubit několika mezinárodními úspěchy v uplynulé sezóně. V Říčkách na Ski-Interkritériu ve slalomu a obřím slalomu zvítězila mladší zážkyň Kováčová a ve slalomu starší zážkyň Milanová, Kováčová vybojovala prvenství také v obřím slalomu ve Vrátné, kde v kategorii starších ve slalomu byla první Parobková a v obřím slalomu Milanová.

V jugoslávské Škofja Loce byl Jurka nejrychlejší ve slalomu i obřím slalomu starších žáků, Kováčová druhá v obřím slalomu a Schimmerová třetí ve slalomu mladších zážkyň. Ve slalomech v italském Monte Bondone při silné mezinárodní konkurenci si nejúspěšněji vedl Jurko. Jednou skončil druhý a jednou třetí, z děvčat Parobková byla dvakrát pátá.

Letošního XIX. ročníku Ski-Interkritéria se zúčastnila úplná reprezentační družstva Bulharska, Jugoslávie, Maďarska, Polska, Rakouska, Rumunská a SSSR. Jiskra Ústí nad Orlicí v

Říčkách i pořadatelé ve Vrátné soutěž opět pečlivě připravili. Neuspokojivé výsledky čs. mladých závodníků v obřím slalomu znovu potvrdily, že je třeba provést hluboký rozbor nejen techniky našich mladých sjezdařů v této disciplíně, ale věnovat také zvýšenou pozornost pečlivé a odborné přípravě „rychlých“ lyží před každým závodem. V druhé části soutěže jen mimořádnou obětavostí celého organizačního štábu a hlavně technické čety se podařilo zvládnout preparaci svahu na Poledňovém Grúni.

Čs. reprezentační družstva se pak zúčastnila mezinárodních závodů ve Škofja Loce a mezinárodního evropského kritéria mládeže Poháru Topolino v italském Monte Bondone. Zde se sešla rekordní účast téměř 300 startujících z 23 zemí.

ŘÍČKY – VRÁTNÁ

Mladší žactvo – slalom: 1. Kováčová 68,48 (35,09 a 33,39), 2. Schimmerová 68,60, 3. Laimingerová (Rak.) 68,99. —

1. Laimingerová 70,15 (33,52 a 36,63), 2. Schimmerová 70,36, 3. Weilerová (Rak.) 71,04. — 1. Eberharter 66,45 (33,44 a 33,01), 2. Blehmühler (oba Rak.) 67,18, 3. Holubek 17,86. — 1. Herb 69,41 (32,29 a 37,12), 2. Eberharter (oba Rak.) 70,23, 3. Holubek 70,92.

Starší žactvo – slalom: 1. Milanová 75,69 (38,26 a 37,43), 2. Salvenmoserová (Rak.) 75,75, 3. Parobková 76,37. — 1. Parobková 66,71 (31,51 a 35,20), 2. Salvenmoserová 66,98, 3. Milanová 67,31. — 1. Jurko 73,23 (36,79 a 36,44), 2. Schonherr 74,50, 3. Lehner (oba Rak.) 74,52. — 1. Schonherr 63,83 (29,92 a 33,91), 2. Jurko 63,99, 3. Lehner 64,56.

Mladší žactvo – obří slalom: 1. Kováčová 68,27, 2. Laimingerová 69,71, 3. Weilerová 69,87. — 1. Kováčová 49,44, 2. Laimingerová 49,95, 3. Adamková 50,55. — 1. Sprenger (Rak.) a Eberharter oba 67,90, 3. Herb 68,24. — 1. Sprenger 48,80, 2. Herg 49,12, 3. Blehmühler 49,34.

Starší žactvo – obří slalom: 1. Salvenmoserová 65,18, 2. Parobková 66,50, 3. Milanová 67,47. — 1. Milanová 67,08, 2. Parobková 68,11, 3. Salvenmoserová 69,40. — 1. Lehner 63,57, 2. Schonherr 65,79, 3. Hofer (Rak.) 65,92. — 1. Jurko 65,97, 2. Lehner 66,08, 3. Slanar (Rak.) 67,28.

ANTONÍN HUSÁK

Úspěch Paulů a Samka na Tatranském poháru

Dvojnásobným úspěchem čs. reprezentantů Blanky Paulů (VŠ Praha) a Josefa Samka (Dukla Liberec) skončil XVI. ročník Tatranského poháru 20.—22. března na Štrbském Plese. Pořadatelům se tentokrát nepodařilo zajistit tak kvalitní mezinárodní konkurenci jako v minulých letech, neboť termín kolidoval s finálovými závody Světového poháru běžců, běžkyň i skokanů.

Dobrou úroveň v bězích zachraňovali Polák Józef Luszczek, Marlies Rostocková, Ute Nestlerová (obě NDR) a polské závodnice Jadwiga Guziková a Anna Gebalová, ve skocích reprezentanti NDR v čele s Klausem Ostwaldem a Holgerem Freitagem a Andrej Šakirov (SSSR). Nejsilnější a nejvyrovnanější konkurence se sešla v závodě sdruženém, v němž dominovali závodníci NDR v popředí s Uwe Dotzauerem. Již podeváté při slavnostním vyhlášení vítězů stáli na nejvyšším stupni.

Pro čs. lyžování byly závody úspěšným závěrem sezóny. Potěšila zejména dobrá forma Samka, který na sedmdesátce vytvořil nový rekord můstku skokem 88,5 m (překonal dosavadní Škodův o jeden metr), na velkém můstku skokem 113 m vyrovnal rekord Japonce Akimota a ve všech soutěžních kolech obou závodů měl nejdelší skoky. Překvapil osmnáctiletý Jiří Malec z Elitexu Jablonec třetím místem na velkém a čtvrtým na středním můstku. Jeho předností jsou délky, potřebuje však zlepšit techniku skoků. Miloš Bečvář byl nejúspěšnějším čs. běžcem a jeho vítězství nad Luszczekem na 15 km po zajímavém boji po celé trati patří k nejvýznamnějším úspěchům jeho závodnické kariéry. V ženách Blanka Paulů potvrdila, že si zaslouženě vybojovala účast v reprezentačním družstvu, stejně jako Anna Pasiarová. Gundersenova metoda učinila závod sdružených velmi zajímavý pro diváky. Uwe Dotzauer má nejlepší předpoklady stát se nástupcem trojnásobného olympijského vítěze Ulricha Wehlinga. Upoutal boj Hopfa s Długopolským v cílové rovině a čtyři setiny bodu rozhodovaly o stříbrné medaili.

„Z úspěchu mám radost, i když konkurence na Tatranském poháru nebyla taková jako v předcházejících ročnících,“ komentoval svá dvě vítězství J. Samek. „Alespoň v závěru sezóny se nám podařil dobrý výsledek.“

„Domnívám se, že závody Gundersenovou metodou jsou zajímavé především pro diváky,“ připomenul v cíli Uwe Dotzauer. „Všichni se snaží ze všech sil předstihnout vedoucího závodníka po skoku. Já jsem předběhl Hopfa na 12. kilometru. Končíme letošní sezónu, která byla prvním krokem příprav na ZOH 1984 v Sarajevu.“

„Závody Tatranského poháru mají dobrou organizaci a vzorné přípravné tratě,“ poznamenal J. Luszczek. „Po delší přestávce se zase dostávám do formy a jsem rád, že jsem opět mohl změřit síly s čs. reprezentanty, kteří jsou mými starými kamarády.“

Na tiskové besedě techničti delegáti FIS J. Braun (NDR) a J. Stat-

mann (Rakousko) se vyslovili pochvalně o tradiční vzorné přípravě Tatranského poháru. Současně však konstatovali, že v současné době jen závody zařazené do Světového poháru soustřeďují na startu kvalitní mezinárodní konkurenci. Vyslovili přesvědčení, že Štrbské Pleso patří mezi lyžařská střediska, která mají vyhlídky, aby jim soutěž SP ve skoku nebo v běhu byla v budoucnu opět přidělena.

PŘEHLED VÝSLEDKŮ

Muži — 15 km: 1. Bečvář (ČSSR) 39:32,47, 2. Luszczek (Pol.) 39:42,00, 3. Bachmann (NDR) 40:13,58, 4. Šimon 40:19,27, 5. Švub (oba ČSSR) 40:23,31, 6. Budz (Pol.) 40:26,23, 7. Cocco (It.) 40:28,78, 8. Beran (ČSSR) 40:49,36, 9. Kähne (NDR) 40:53,19, 10. Kohút (ČH Štrbské Pleso) 40:59,27, 11. Švanda (ČSSR) 40:59,48, 12. Jarý (Dukla Liberec) 41:01,33, 13. Georgiev 41:05,37, 14. Chládek 41:14,68, 15. Blaško (všichni ČSSR) 41:43,27. — **30 km:** 1. Luszczek 1:23:48,39, 2. Bečvář 1:24:19,38, 3. Švub 1:25:47,41, 4. Budz 1:26:21,86, 5. Jarý 1:26:35,09, 6. Švanda 1:27:34,17, 7. Kohút 1:27:39,34, 8. Blaško 1:27:44,07, 9. Chládek 1:27:57,99, 10. Beran 1:28:03,28, 11. Gawlak (Pol.) 1:28:33,45, 12. Schubert (NDR) 1:29:28,90, 13. Chalúpka (ČH Štrbské Pleso) 1:29:37,06, 14. Walder (It.) 1:29:37,43, 15. Bachmann (NDR) 1:30:05,76.

Závod sdružený: 1. Dotzauer 424,885, 2. Hopf (oba NDR) 422,000, 3. Długopolski (Pol.) 421,960, 4. Glass (NDR) 416,100, 5. Legierski (Pol.) 410,530, 6. Langer 404,705, 7. Blechschmidt (oba NDR) 399,025, 8. M. Kumpošt 397,500, 9. Klimko 394,590, 10. Vojkůvka (všichni ČSSR) 392,050. — **Skoky:** 1. Hopf 212,9 (78,5 a 83,5), 2. M. Kumpošt 208,8 (84 a 77,5), 3. Długopolski 206,5 (76 a 82), 4. Pleštil (ČSSR) 203,9 (84 a 76), 5. Vojkůvka 201,1 (79,5 a 81,5), 6. Dotzauer 200,2 (76,5 a 81). — **15 km:** 1. Glass 42:20,99, 2. Dotzauer 42:27,14, 3. Langer 42:38,31, 4. Legierski 42:42,85, 5. Długopolski 43:28,68, 6. Frak (ČSSR) 43:53,31.

Skok na středním můstku: 1. Samek 247,7 (88,5 — rekord můstku a 82), 2. Hýsek (oba ČSSR) 221,2 (80 a 75,5), 3. Freitag (NDR) 219,8 (81 a 73), 4. Malec (Elitex Jablonec) 214,3 (76,5 a 80), 5. Ostwald 213,6 (78 a 74), 6. F. Novák (ČSSR) 213,1 (78 a 74), 7. Auerswald (NDR) 209,2 (80,5 a 70), 8. Jelenský (Dukla B. Bystrica) 207,5 (83 a 68), 9. Šakirov (SSSR) 207,4 (80 a 72,5), 10. Číž (VŠE B. Bystrica) 204,3 (76,5 a 72,5), 11.

Vítězové v běhu na 15 km na letošním Tatranském poháru. Zleva druhý Polák J. Luszczek, vítěz M. Bečvář a třetí J. Bachmann (NDR)

Jirásko (Dukla Liberec) 202,5 (77 a 71,5), 12. P. Ploc (ČSSR) 199,6 (78 a 71,5), 13. Koch (Rak.) 198,7 (79 a 71,5), 14. Parma (ČSSR) 198,1 (72,5 a 72), 15. Stannarius (NSR) 197,4 (73,5 a 69).

Skok na velkém můstku: 1. Samek 258,1 (111 a 113 — rekord můstku vyrovnán), 2. Ostwald 241,2 (107,5 a 108), 3. Malec 233,3 (104 a 108), 4. Šakirov 232,9 (104 a 107), 5. Freitag 228,2 (103 a 100), 6. F. Novák 227,4 (105 a 101), 7. Kontúr 222,6 (96 a 108), 8. Škoda (oba ČSSR) 220,7 (102 a 101), 9. Parma 219,7 (98 a 102,5), 10. Žingor (ČSSR) 219,0 (99 a 103,5), 11. Rusakov (SSSR) 218,3 (98,5 a 103,5), 12. Tanczos (Dukla B. Bystrica) 218,1 (95,5 a 106), 13. Číž 217,5 (98 a 104,5), 14. P. Ploc 215,8 (103 a 99), 15. Blechschmidt (NDR) 214,3 (97 a 100).

Ženy — 5 km: 1. Paulů 15:59,26, 2. Pasiarová 16:09,21, 3. Švubová 16:11,17, 4. Blažková (všechny ČSSR) 16:29,96, 5. Gebalová (Pol.) 16:31,12, 6. Rostocková 16:31,94, 7. Nestlerová (obě NDR) 16:35,70, 8. Svobodová 16:35,70, 9. Kepeňová 16:44,42, 10. Sujová 16:44,70, 11. Leskovjanská (všechny ČSSR) 16:48,36, 12. Buttersová (NDR) 16:53,94, 13. Janovská (RH Jablonec) 17:07,57, 14. Gindrevá (Fr.) 17:15,71, 15. Pielová (Pol.) 17:19,34. — **10 km:** 1. Paulů 32:16,26, 2. Leskovjanská 32:45,72, 3. Švubová 32:59,32, 4. Guziková (Pol.) 33:02,73, 5. Pasiarová 33:18,88, 6. Gebalová 33:23,51, 7. Gaudelová (RH Jablonec) 33:44,56, 8. Svobodová 34:00,09, 9. Kepeňová 34:12,65, 10. Sujová 34:14,08, 11. Blažková 34:14,96, 12. Žáková (RH Jablonec) 34:17,76, 13. Paráková (ČH Štrbské Pleso) 34:31,56, 14. Buttersová 34:35,60, 15. Nestlerová 34:42,65.

-jt-

● **V EVROPSKÉM POHÁRU** ve sjezdových disciplínách zvítězil Rakušan Ernst Riedelsperger se 189 body před Švýcary Lüscherem 135 a Oehrlim 131. Další pořadí: 4. Strolz (Rak.) 117, 5. Foppa (It.) 108, 6. Halvarsson (Švéd.) 94, 7. Bürgler (Švýc.) 93, 8. Walßen (Nor.) 83, 9. Hangl (Švýc.) 77, 10. Schnitzer (Rak.) 76 b. Umístění ve sjezdu: 1. Flaschberger (Rak.) 72, 2. Oehrl 70, 3. Riedelsperger 67, 4. Mahrer 52, 5. Heinzer (oba Švýc.) 50, 6. Stölzl 48, 7. Nachbauer (oba Rak.) 45, 8. Alpiger (Švýc.) a Niederseer (Rak.) oba 38, 10. Fretz (Švýc.) 32 b. Pořadí ve slalomu: 1. Halvarsson 90, 2. Fontaine (Fr.) 80, 3. Lüscher 65, 4. Foppa 58, 5. Bouvet (Fr.) 57, 6. Sonderegger (Švýc.) 51, 7. Grigis (It.) 50, 8. Mougél (Fr.) 47, 9. Gstrein (Rak.) a Vion (Fr.) oba 44. b. Klasifikace obřího slalomu: 1. Strolz 96, 2. Lüscher 76, 3. Schnitzer a Kernen (Švýc.) oba 58, 5. Riedelsperger 55, 6. Foppa 52, 7. Navillod (Fr.) a Carletti oba 43, 9. Lamotte (Fr.) 39, 10. Walßen 35 b.

● **MISTROVSTVÍ A POHÁR SSSR** v klasických disciplínách se konaly v závěru sezóny v Syktyvkaru. V běhu žen na 5 km zvítězila Žabolotská za 16:27,65 před Kulakovou 16:42,28 a Chvorovou 16:52,30. Čtvrtá byla Ljadovová časem 16:55,20, následována Peršinovou 16:56,94 a Spiridonovou 17:00,15. Ve dvacíce byla první Kulaková za 1:02:11,62 před Chvorovou 1:02:55,65 a Smetaninovou 1:03:22,79. Další pořadí: 4. Paramonovová 1:03:42,03, 5. Spiridonovová 1:03:48,01, 6. Ljadovová 1:03:57,63. V běhu mužů na 30 km se stal mistrem Čajko v čase 1:28:55,01, před Kuzněcovem 1:29:02,17 a Lukjanovem 1:29:37,59. Čajko vedl od startu až do cíle. V závodě sruženém bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Majorov 434,9, 2. Kolčín 425,7, 3. Prosvirin 424,9, 4. Apulov 419,25, 5. Orjanskij 410,8 b. Ve štafetě žen na 4x5 km zvítězily lyžařky Trudu (Peršinová, Amosovová, Šamakovová, Kulaková) časem 1:07:37,54 před Dynamem 1:07:44,49 a družstvem VS 1:08:29,86. V závodě mužů na 4x10 km byla první štafeta VS (Čajko, Bažukov, Bakijev, Saveljev) za 1:54:30,82, následována lyžaři Zenitu 1:54:49,14 a Dynama 1:54:53,72.

● **ITAL FOPPA** zvítězil v posledním obřím slalomu Evropského poháru v Italském Piancavallu v čase 2:22,06 před svým krajanem Carlettim 2:22,16, Francouzem Tavernierem 2:22,53, Jugoslávцем Strelem 2:22,84 a Švýcarem Kernerem 2:22,85. V závěrečném slalomu EP v tomto lyžařském středisku byl první Švéd Halvarsson za 1:51,30, následován Američanem Buxmannem 1:51,90, Švýcarem Sondereggerem 1:52,21, Jugoslávцем Cerkovníkem 1:52,51 a čs. reprezentantem Zemanem 1:52,52.

● **JEAN-PAUL PIERRAT** se stal mistrem Francie na 50 km v La Feclaz časem 2:21,33 před Fargeixem 2:24:20 a Mougélem 2:26:10. Pierrat vybojoval již 28. mistrovský titul.

● **V KOMBINACI EVROPSKÉHO POHÁRU** patří prvenství Švýcaru Thomasu Bürglerovi s 65 body před Rakušanem Riedelspergerem 60 a svým

krajanem Oehrlim 45 b. Další umístění: 4. Walßen (Nor.) 42, 5. Kindl (Rak.) 27, 6. Alpiger 25, 7. Hangl (oba Švýc.) 21, 8. Hinterseer 20, 9. Huber (oba Rak.) a Tavernier (Fr.) oba 11 b.

● **V LAHTI** kromě závodů Světového poháru ve skoku na středním i velkém můstku, běhu žen na 5 km a mužů na 15 km se uskutečnily ještě další disciplíny. Padesátku mužů vyhrál Švýcar Hallenbarter za 2:37:58, následován Norem Bakkenem 2:38:05, Finy Aaltem 2:38:51 a Määtou 2:39:12 a svým krajanem Gählerem 2:40:31. V závodě žen na 10 km zvítězila Petzoldová (NDR) časem 35:02 min. před Norkou Nybraatenovou 36:00, Andingovou (NDR) 36:12 a Finkami Penttiläovou 37:28 a Hyytiäinenovou 37:29. V závodě sruženářů byl první Schwarz (NSR) před Bögsethem (Nor.) Lustenbergerem (Švýc.) a Finy Karjalainenem a Miettinenem.

Zajímavosti ze světa

● **POLÁK KAWULOK** zvítězil v závodě sruženém ve Falunu s 423,6 b. před Norem Olsenem 416,8 a svým krajanem Legierským 415,4. Další pořadí: 4. Björn (Nor.) 411,9, 5. Lynch (USA) 408,0, 6. Engh (Nor.) 405,5, 7. Hätta (Nor.) 378,8, 8. Crawford (USA) 348,8 b.

● **HANNI WENZELOVÁ**, loňská vítězka Světového poháru, slavila úspěch ve všech disciplínách mezinárodního mistrovství Lichtenštejnska. V obřím slalomu zvítězila za 2:16,98 před svou krajanou Konzetovou 2:19,22 a Švýcarkou Eugsterovou 2:19,32. Ve slalomu byla první za 102,79 sek., následována svou sestrou Petrou 104,37 a Rakušankou Glückovou 104,91. V kombinaci byla první H. Wenzelová před Eugsterovou a Švýcarkou Agostiniovou. Ve slalomu mužů zvítězil Frommelt (Licht.) v čase 91,86, následován Girardellim (Luc.) 92,58 a Beckem (NSR) 92,80, v obřím slalomu bylo pořadí: 1. Girardelli 2:10,50, 2. Wenzel (Licht.) 2:11,69, 3. Felbinger (NSR) 2:12,37, v kombinaci 1. Girardelli, 2. Roth (NSR), 3. Moosbrugger (Rak.).

● **VÍTEZEM SVĚTOVÉHO POHÁRU BIATLONISTŮ** se stal triadvacetiletý Frank Ullrich (NDR) se 140 body před Norem Soebakem 131 a sovětským reprezentantem Alabjevem 130. Další pořadí: 4. Kvalfoss (Nor.) 120, 5. Angerer (NSR) 117, 6. Jung 114, 7. Jacob (oba NDR) a Krokstad (Nor.) oba 103, 9. Rösch 98, 10. Hellmich (oba NDR) 90 b.

● **V TURNĚ SDRUŽENÁŘŮ** tři měst v Norsku zvítězil Bögseth s 1279,4 b. před Bruvollem (oba Nor.) 1275,8 a Lustenbergerem (Švýc.) 1271,6. Z juniorů byl první Nor Andersen s 1203,2 bodu před Müllerem (NSR) 1184,3.

● **V ROVANIEMI** v mezinárodním závodě sruženářů zvítězil Winkler

s 444,5 b. před Finy Karjalainenem 429,6 a Miettinenem 411,1.

● **FIN JUHA MIETO** vybojoval prvenství v běhu na 15 km na lyžařských hrách v Ounasvaare časem 43:18 před svými krajaney Koivistem 43:49, Härkönenem 44:01, Karvonemem 44:06 a Aaltem 44:54.

● **KVĚTA JERIOVÁ** zvítězila v mezinárodním mistrovství USA v běhu na 5 km ve Whitehorse s náskokem 20 sekund před Myrmálovou. Třetí se ztrátou 38 sek. byla Bratbergová (obě Nor.). V závodě mužů na 15 km se stal mistrem Nor Mikkelsplass, druhý se ztrátou 1:50 min. byl Američan Peterson a třetí s časem o tři sekundy horším Kanadan Harvey.

● **JOCHEN DANNEBERG** zvítězil v závodech ve skoku v Brotterode s 255,4 (98 a 99,5) před Findelsenem 254,8 (98 a 100,5), Duschkem 254,5 (96 a 100,5), Weberem 248,7 (90 a 96) a Weisspflogem 234,8 (90 a 96).

● **LYŽÁŘSKÝ FESTIVAL NA HOLMENKOLLENU** byl generální zkouškou pro mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách. Kromě závodů Světového poháru (ženy 5 km, muži 50 km a skoky na velkém můstku) byly na pořadu ještě další soutěže, jejichž výsledky jsou důležité pro příští světový šampionát. 15 km muži: 1. Mikkelsplass 41:25,0, 2. Braa 41:41,3, 3. Gullen (všichni Nor.) 41:59,65, 4. Svan (Švéd.) 41:59,68, 5. Eriksen 42:15,0, 6. Holte (oba Nor.) 42:24,0, 7. Burlakov (SSSR 42:25,0, 8. Tofte (Nor.) 42:25,7, 9. Kirvesniemi 42:32,4, 10. Mieto (oba Fin.) 42:32,8. 4x10 km: 1. Norsko (Holte, Gullen, Aunli, Mikkelsplass) 2:00:29,18, 2. Švédsko 2:01:29,17, 3. SSSR 2:01:59,0, 4. Norsko II. 2:02:56,66, 5. Finsko 2:03:10,54, 6. Švýcarsko 2:04:35,25, 7. NSR 2:05:07,54, 8. ČSSR 2:06:30,24, 9. Francie 2:06:40,90, 10. Norsko III. 2:07:47,20. Závod sružený: 1. Karjalainen (Fin.) 419,820, 2. Winkler 414,640, 3. Schmieder 411,560, 4. Langer (všichni NDR) 409,200, 5. Schwarz (NSR) 407,540, 6. Kawulok (Pol.) 406,700, 7. Majorov (SSSR) 406,230, 8. Dotzauer (NDR) 401,520, 9. Bruvoll (Nor.) 401,370, 10. Lustenberger (Švýc.) 398,600. Skoky na středním můstku: 1. Ruud 245,3 (80,5 a 83), 2. Sätre (oba Nor.) 239,6 (78,5 a 83), 3. Puikkonen (Fin.) 237,5 (77,5 a 83), 4. Kogler (Rak.) 236,9 (77 a 82,5), 5. Bulau (Kan.) 234,8 (78,5 a 82,5), 6. Rigoni (It.) 232,7 (79 a 81), 7. Jensen 232,3 (79,5 a 81,5), 8. Bremseth (oba Nor.) 230,1 (78 a 81), 9. Colini (Kan.) 230,0 (76,5 a 81,5), 10. Buse (NDR) 229,1 (77,5 a 81,5). 20 km ženy: 1. Aunliová (Nor.) 1:05:45,0, 2. Riihivuoriová (Fin.) 1:06:36,2, 3. Ljadovová (SSSR) 1:06:39,3, 4. Jeriová (ČSSR) 1:06:54,3, 5. Böová (Nor.) 1:07:34,6, 6. Hämäläinenová (Fin.) 1:07:36,7, 7. Nybraatenová 1:07:48,0, 8. Myrmálová 1:07:51,3, 9. Pettersenová (všechny Nor.) 1:08:06,4, 10. Johanssonová (Švéd.) 1:08:12,0. 3x5 km: 1. SSSR (Ljadovová, Chvorovová, Smetaninová) 51:18,93, 2. NDR 51:43,50, 3. Norsko I. 51:53,70, 4. Norsko II. 51:55,14, 5. ČSSR 51:16,41, 6. Finsko 52:17,59, 7. Švédsko I. 52:18,66, 8. Norsko IV. 52:37,00, 9. Norsko III. 52:54,37, 10. SSSR II. 52:56,14.

Po hřebenech Krkonoš

V řadě velkých tradičních masových lyžařských závodů má své výjimečné, na světě ojedinělé místo náš závod Po hřebenech Krkonoš. Je totiž zajímavou soutěží desetičlenných kolektivů mužů a pětičlenných družstev žen, jejichž účast v závodě naplňuje převážně Coubertinovo „Není důležité zvítězit, ale zúčastnit se“ doplněné známým našim rčením „Všichni za jednoho, jeden za všechny“.

O oblibě závodu svědčí každoročně se zvyšující zájem a účast startujících hlídek. Od I. ročníku v roce 1955, kdy bylo na startu pět hlídek, vzrostl počet více než stonásobně. V letošním 27. ročníku to bylo 488 hlídek mužů a 186 hlídek žen, což je celkem 5790 startujících. A to se na celou řadu dalších zájemců nedostalo. Skoro se nám nechce věřit slovům předsedy ČÚV ČSTV dr. Miroslava Hlaváčka, který má nejen nad tímto závodem záštitu, ale i své vlastní zkušenosti z trati jako závodník, že je to teprve polovina. Už dnes však mají organizátoři ze Slovanu Praha ÚV ČSTV a RH Hradec Králové ve spolupráci s RH Harrachov a Semily a Slovanem Špindlerův Mlýn, jimž pomáhá i Česká státní pojišťovna, starostí více než dost. Dostává se jim však za to odměnou spokojenost a radost všech startujících, mezi nimiž mají své nezastupitelné místo členové hlídky, startující s označením „zakladatelé“.

Závod Po hřebenech Krkonoš umožňuje setkání nejlepších běžců na lyžích se stovkami lyžařů výkonnostních tříd současnosti i minulosti, někdy i hodně dávné. S lyžaři tu pak měří své schopnosti kolektivy řady jiných sportů, doslova od Aše až po Vysné Německé. Jsou to atleti, cyklisté (letos tu byl opět např. čs. reprezentační tým cyklokrosářů, vedený trenérem Červínkem), fotbalisté, házenkáři, horolezci, kanoisté, odbíjenkáři, turisté, členové odborů turistických a ZRTV atd. Další skupinu tvořily kolektivy všelijakých pracovišť a povolání, např. zdravotníci (v čele

Část tratě musely hlídky žen absolvovat pěšky, jak ukazuje obrázek družstva Sokola Žamberk

s lékaři), učitelé, vychovatelé, studenti a jejich profesori, právníci, členové JZD, ČSA, ČSD, ČSAD, pracující v dolech, pivovarech, Oděvní službě, členové SSM, ROH, Horské služby či zájmových skupin jako jsou různí veteráni, TAK, vyznavači Běhu zdraví, Ligy stovkařů atd.

Je pochopitelné, že tak různorodé výkonnostně i věkově složení startujících, má svá úskalí. Např. i to, že někomu trvá déle než chytne tzv. druhý dech. Tady se na jedné straně ukáže síla kolektivu, ale také i jeho morálně volní vlastnosti. Pokud si pomáhají členové kolektivu, a tak tomu má vždy být, je všechno v pořádku, vždyť to je také smyslem tohoto závodu hlídek. U těch, kteří jedou proto, aby sami sobě dokázali svou fyzickou a morální zdatnost, by se snad mohlo „přehlédnout“, že se zapojil i někdo z „doprovodu“, ale v žádném případě nelze souhlasit s tím, aby si taktó vedlo družstvo, které bojuje o přední umístění a sahalo po čestné věčné ceně. To je nesporné, nečestné a proto došlo letos — jistě poprvé a naposledy — i k diskvalifikaci družstva. Nás pak bolí, že šlo

o mladé lidi, na vrcholu sil, kteří by svým označením družstva (VTJ) měli být vzorem.

Letošní závod se jel za slunečného, nahoře však silně větrného počasí. Sněhové podmínky byly však na současnou situaci nad očekávání dobré. Ve skupině, bojující o dosažení nejlepšího času, zvítězila favorizovaná družstva — biatlonisté a ženy RH Jablonec.

Muži: 1. RH Jablonec n. N. (biatlonisté Soviš, Šimůnek, Janoušek, Erlebach, Janda, Pospíchal, Suchánek, Hák, Matouš, Votoček) 4:17,43, 2. RH Jablonec (běžci) 4:26,43, 3. Lok. Trutnov 4:30,12, 4. SKI Jilemnice I 4:30,45, 5. TJ Studenec I 4:32,44, 6. VŠST Liberec 4:34,54, 7. Stav. fakulta Praha 4:37,52, 8. Elitex Jablonec 4:38,52, 9. TJ Jičín 4:40,19, 10. RH Píseň 4:40,55.

Ženy: 1. RH Jablonec (Bartošová, Balatková, Fleková, Palmeová, ing. Kocúmová) 2:33,39, 2. Chemie Praha 2:35,28, 3. SKI Jilemnice I 2:39,07, 4. TJ Jičín 2:45,54, 5. RH Jablonec n. N. B 2:52,58, 6. RH Hradec Králové 2:54,16, 7. RH Strašnice 2:54,29, 8. MFF Praha 3:01,21. -Mc-

SOUTĚŽE - základní předpoklad výkonnostního sportu

Jedním ze základních úkolů okresních a krajských svazových orgánů je vytvořit dostatek příležitostí pro měření sil v rámci výkonnostního sportu — prostě pořádat dostatek závodů pro sportovce všech výkonnostních tříd.

Podívejme se, jak se s tímto úkolem vypořádali v letošní zimě ve Středočeském kraji, tedy kraji s relativně velmi nepříznivými klimatickými podmínkami pro lyžování. Okresní přebory uspořádalo 10 z 12 okresů kraje. Tak například okres Benešov uspořádal svůj přebor u Votic, Kolínští uspořádali přebory na Špičáku u Albrechtic, Mělník ve Vítkovicích, Praha-západ a Nymburk ve Strážném, Mladá Boleslav v Rokytníci, přebor okresu Rakovník v běžeckých i sjezdových disciplínách se konal na Klínovci, přebor Příbrami na Kubově Hutí, společný přebor okresů Kladno a Praha-

východ v běhu na lyžích se konal v Novém Městě p. Smrkem a přebor Prahy-východ ve slalomu ve Strážném. Celková účast na těchto přeborech byla 632 závodníků a závodnic.

Krajský svaz uspořádal šest přebornických soutěží. Byly to dvoudenní přebory v běhu na lyžích všech kategorií a ve slalomu a obřím slalomu žactva a dorostu a samostatné přebory mužů a žen ve slalomu a obřím slalomu. I zde je účast velmi pěkná — celkem 660 startujících, z toho 321 v kategoriích žactva a dorostu.

Přebornické soutěže byly v kraji vhodně doplněny soutěžemi poháro-

vými. Běžci uspořádali čtyři pohárové závody (z toho jeden na území kraje — Senohrabskou patnáctku), sjezdaři 6 závodů mládeže a 8 závodů mužů a žen. Na těchto závodech mohli startovat i závodníci z jiných krajů — konkrétně to byli sjezdaři z Prahy, Východočeského, Jihočeského a Severočeského kraje. Celková účast na všech 18 závodech byla 1832 startujících, tj. více než 100 závodníků v každém závodě.

V rámci kraje byly hodnoceny i kolektivy. Soutěž družstev mužů i žen vyhráli závodníci Poldi SONP Kladno, pohárovou soutěž mládeže — VII. ročník Poháru lyžařské mládeže Středočeského kraje — okres Mladá Boleslav.

Ing. VÁCLAV SETNÍČKA

Celá skupina lyžařského kroužku ODPM - Slovanu Karlovy Vary pohromadě před letošní úspěšnou sezónou

Od pionýrského kroužku k titulům přeborníků ČSSR

Vše začalo v říjnu 1977. V této době jsme udělali nábor do nově vznikajícího kroužku lyžování v Okresním domě pionýrů a mládeže v Karlových Varech. Zpočátku se sešlo šedesát dětí ve věku 8—10 let. Po kontrolních testech se jejich počet ustálil na čtyřiceti. Následovala schůzka s jejich rodiči, na níž došlo k sjednocení názorů na naše požadavky, představy, školu i činnost v ODPM Karlovy Vary.

Trénink začal dvakrát až třikrát v týdnu v letním období, čtyřikrát až pětkrát v zimních týdnech. Tréninkovými prostředky byl běh v terénu, plavání, hry, kolečkové lyže, kolo atd. O letních prázdninách jsme organizovali čtrnáctidenní soustředění v Teplé, kde hlavní náplní byla atletika, běh v terénu, plavání, hry, turistika a kolečkové lyže. Po prázdninách začala naše příprava na první lyžařskou sezónu. V jejím úvodu byly od září do listopadu lyžařské přespolní běhy. V době vánočních prázdnin se uskutečnil výcvikový tábor v chatě Slovanka na Božím Daru, kde jsme začali se základním lyžařským výcvikem a nácvikem techniky běhu na lyžích. První úspěch naší tréninkové skupiny „Tuhnice“, jak jsme si začali hrdě říkat, se dostavil v úvodní sezóně. Martin Šnajdr se stal přeborníkem Západočeského kraje ve štafetě 3 x 1 km mladších žáků. To byl v prvním roce činnosti jediný úspěch, který nás všechny — závodníky i trenéry — přesvědčil o správnosti naší cesty.

Druhý tréninkový rok začal v květnu v rozsahu roku předcházejícího. Výborně se nám osvědčila spolupráce se Slovanem Karlovy Vary, který nám umožnil vybavit všechny členy zájmového kroužku lyžování ODPM dobrými běžeckými lyžemi, pravidelně nám propůjčoval chatu Slovanka a pod jehož hlavičkou v soutěžích ČSTV startujeme. O prázdninách se opět konalo úspěšné soustředění v Táboře s obdobnou náplní jako před rokem v Teplé. Po prázdninách jsme trénovali již čtyřikrát v týdnu, aby v lyžařských přespolních bězích na podzim jsme se nemuseli stydět za naši letní přípravu. S příchodem zimy

kroužek absolvoval předvánoční a vánoční výcvikový tábor na Božím Daru. V této době byla navázána spolupráce s TSM lyžování v Karlových Varech, které umožnilo nejlepším z naší skupiny dlouhodobý pobyt na Božím Daru se školní docházkou v Jáchymově. V zimě jsme trénovali pětkrát v týdnu, což přineslo své ovoce. Náš zájmový kroužek „Tuhnice“ se začal prosazovat v krajském i celostátním měřítku. Celkově jsme ve druhém roce činnosti získali tři tituly krajských přeborníků a čtyři stříbrné medaile z přeboru ČSR a ČSSR. O jejich zisk se zasloužili M. Šnajdr, P. Filip a E. Pravečková, všichni v kategorii mladších žáků. Těmito pěknými výsledky začla naše skupina pronikat mezi nejlepší v ČSSR.

Dosavadním vrcholem naší práce byla sezóna třetí — 1980—81. Vše obdobné jako v předcházejících letech, ale s většími objemy a intenzitou. Duben — odpočinek, od května kvalitní trénink, prázdninové soustředění v Blatné, spolupráce s lyžařským oddílem Slovanu Karlovy Vary, s TSM v Karlových Varech pod vedením s. Nováka, úspěchy v přespolních bězích, dlouhodobé soustředění na Božím Daru. To vše vytvořilo podmínky pro výborné výkony letošní sezóny. Členové zájmového kroužku lyžování v ODPM v Karlových Varech pod vedením trenérů Václava Pravečka a Ivana Jindry, za spolupráce s rodiči dětí V. Rádlovou a A. Beranovou se stali nejúspěšnější skupinou mládeže v ČSSR.

Na závěr jen výčet těch nejlepších výsledků: Eva Pravečková se stala dvojnásobnou přebornicí ČSR v běhu na 3 km a ve štafetě, Helena Drhová a Eva Burěšová společně s E. Pravečkovou přebornicemi ČSSR ve štafetovém běhu, Petr Filip byl druhý na přeboru ČSR v běhu na 3 km. Na přeboru ČSSR E. Pravečková vybojovala dvě zlaté medaile na 2 a 3 km, stejně jako P. Filip na 2 a 3 km, oba v kategorii mladších žáků. I dalších osm závodníků naší tréninkové skupiny úspěšně zasáhlo do bojů na přeborech ČSR a ČSSR. Také jim patří poděkování za výborné výsledky a přání dalších úspěchů.

VÁCLAV PRAVEČEK
trenér lyžařského kroužku „Tuhnice“

Okresní konference lyžařů

Okresní konference výboru Svazu lyžování ČSTV byly ve znamení zintenzivnění činnosti, úspěšného splnění plánovaných úkolů a závazků k XVI. sjezdu KSČ, 60. výročí založení KSČ a vzniku EDTJ, prohloubení politickových práce, zlepšení úrovně tréninkového procesu a dalšího masového rozvoje lyžování, zejména mezi mládeží.

VSL OV ČSTV Šumperk ke konferenci připravil rozsáhlou a pečlivě zpracovanou zprávu pro všechny delegáty. V okrese vyvíjí činnost 12 oddílů. K nejsilnějším patří Lokopramet Šumperk s 203 členy, Tatran Písařov 160 a RD Jeseník 110. V okrese je 68 sjezdových tratí s 69 vleky, devět míst s běžeckými tratěmi a pět skokanských můstků. Okresní svaz připravil plánek lyžařských středisek a zařízení. V letošním roce bylo v okrese uspořádáno 22 závodů s účastí 3563 startujících (největší v posledních čtyřech letech). Potěšitelnou je skutečnost, že deset závodů bylo náborových a startovalo v nich 1537 lyžařů. Ze závodníků si nejlépe vedl starší dorostenec Stanislav Brokeš (RD Jeseník), který se stal krajským přeborníkem na 10 km. K hlavním úkolům pro další období patří zabezpečení rozvoje masového lyžování za přizvání zástupců ODPM, odboru školství ONV a Svazarmu k zajištění prvních i okresních kol Pionýrské ligy, SZBZ, přeborů ZDS a Poháru ONV odboru školství. Dále prohloubení politickových práce se zaměřením na současnou čestný titul Vzorný.

VSL OV ČSTV Jihlava uspořádal okresní konferenci v turistické chatě na Čeřínku. Okresní svaz sdružuje sedm oddílů, zatímco na počátku funkčního období vyvíjeli činnost jen lyžaři Modety Jihlava. Je v nich 296 členů, z toho 181 dospělých, 42 dorostu a 73 žactva. Hlavními zájmovými oblastmi oddílů jsou Čeřínka s nadmořskou výškou 700—761 m (Modeta Jihlava), nový autokemp v Pávově (Sokol Bedřichov) s oblastí Rudného (613 m) a Vysokého kamene (660 m). Nejkrásnější a nejzachovalejší, širokou lyžařskou veřejností dosud neobjevenou oblastí je Javoříčko s nejvyšším kopcem Českomoravské vrchoviny, kam zaměřili svou činnost lyžaři Spartaku Telč. V okrese se konalo 11 náborových závodů (630 startujících), sedm veřejných (567), pět okresních přeborů (437), tři krajské přebory (183) a devět přespolních běhů (1437). Lyžaři jihlavského okresu v novém volebním období rozšíří akci „Fit rodina na lyžích“ ve všech oddílech a budou propagovat plnění podmínek odznaku Lyžař ČSR. Předsedou okresního svazu byl opět zvolen Zdeněk Pečínka st., organizačním pracovníkem jeho syn Zdeněk Pečínka ml.

Fotografie na titulní, druhé a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula, na třetí straně obálky Václav Jirkovský.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, MUDr. Vratislav Daněk, CSc., Václav Jirkovský, Miroslav Masár, Václav Praveček a Jaroslav Trousil.

Po hřebenech Krkonoš

Letošní 27. ročník tradičního závodu desetičlenných družstev mužů a pětičlenných kolektivů žen Po hřebenech Krkonoš se konal předposlední březnovou nedělí za rekordní účasti 5790 startujících. Byl opět dokladem velkého zájmu o masové lyžařské závody. Tři obrázky přibližují atmosféru této velké události. Na prvním ženy BSG Brennstoffinstitut Freiberg (69) a gymnázia Jičín (35) v cíli na lyžařském stadiónu ve Sv. Petru. Na druhém ruch u Špindlerovky při závodě mužů. Třetí fotografie ukazuje pěkný záběr na krkonošské hřebeny u Špindlerovy boudy.

Jedvoře 1977

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ ČERVEN 1981 ♦ Kčs 3,—

6

Ohlédnutí za sezónou

Lyžařská sezóna 1980—81 byla bohatá na mezinárodní události i masové akce a znamenala další rozvoj lyžování. Hodnotila se na plenárním zasedání výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV v Praze, z něhož jsou i naše dva obrázky. Na prvním pohled na předsednický stůl, za nímž jsou zleva tajemník Jindřich Hoch, předseda Českého svazu a místopředseda VSL ÚV ČSTV Jiří Pilař, předseda VSL ÚV ČSTV Karel Smola, místopředseda VSL ÚV ČSTV a předseda VSL SÚV ČSTV dr. Martin Schelling při diskusním příspěvku předsedy trenérsko-metodické komise Václava Mečtře. Na druhém pohled do zasedací síně hotelu International, kde se zájmem sledovali jednání členové pléna. Na třetím snímku záběr z Jizerské padesátky, která i letos patřila k nejzdařilejším masovým akcím.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘÍPRAVA MS 1982
V OSLO

Z KONGRESU
FIS

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRANĚ PĚKNÝ ZÁBĚR Z LYŽAŘSKÉHO STADIÓNU NA ŠTRBSKÉM PLESE, KTERÝ I V LETOŠNÍ SEZÓNĚ BYL DĚJIŠTĚM MNOHA ZÁVODŮ. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SKOKANI XVI. ROČNÍKU TATRANSKÉHO POHÁRU 1981 NA VELKÉM MŮSTKU. ZLEVA DRUHÝ KLAUS OSTWALD (NDR), VÍTEZNÝ ČS. REPREZENTANT JOSEF SAMEK A JIŘÍ MALEC Z ELITEXU JABLONEC, KTERÝ PŘÍJEMNĚ PŘEKVAPIL TŘETÍM MÍSTEM

lyžařství

Ročník 67

Číslo 6

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů ing. Alexandr Žurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eidipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. května 1981.

ISSN - 0323 - 1445

Náročné úkoly tělovýchovy po XVI. sjezdu KSC

Hlavním bodem 9. zasedání ÚV ČSTV 7. května v Praze bylo jednání o závěrech XVI. sjezdu KSC a o jejich aplikaci v podmínkách Československého svazu tělesné výchovy. Předseda ÚV ČSTV Antonín Himl ve svém referátu zdůraznil význam XVI. sjezdu KSC a uvedl i obecně platné obsahové zásady pro celou tělovýchovnou organizaci. Zdůraznil význam efektivnějšího využívání podmínek vrcholového sportu, sportovní reprezentace ČSSR a prioritu masového rozvoje při naplňování společenské funkce tělesné výchovy.

Obecně platné obsahové zásady ve smyslu výsledků XVI. sjezdu KSC pro nadcházející období v ČSTV byly vymezeny v sedmi hlavních bodech.

Postavení ČSTV v politickém systému se bude dále upevňovat v souladu s požadavky na prohlubování třídní jednoty společnosti, rozvoje socialistické demokracie, internacionálního soužití a spolupráce našich národů se záměry zkvalitňovat životní úroveň, životní prostředí a prohlubovat socialistický životní způsob mládeže a pracujících.

ČSTV jako společenská organizace Národní fronty bude dále prohlubovat mnohostranné vztahy k orgánům Národní fronty, dále k jednotlivým společenským organizacím i ke státním orgánům a institucím.

Těžištěm generální linie KSC v nadcházející etapě je zajištění vysoké výkonnosti ekonomiky. Tento úkol je celospolečenský a jeho prosazení není jen věcí stranických, hospodářských, odborových a mládežnických organizací, ale i věcí Československého svazu tělesné výchovy... Vedle prohloubení ekonomické propagandy uvnitř organizace půjde o rozvoj vlastní, široce založené tělovýchovné aktivity pracujících v zájmu upevnění jejich zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a tím přímé ovlivnění pracovní výkonnosti.

Zabezpečovat vysoké zdravotní, výkonnostní i výchovné hodnoty tělesné výchovy, sportu a turistiky bude možné jen při dalším zkvalitňování tělovýchovného procesu v diferencované návaznosti masového rozvoje, výkonnostního až po vrcholový sport.

Prohlubovat mezinárodní funkce tělesné výchovy, sportu a turistiky jako prostředku upevňování míru a spolupráce zemí, demonstrace předností socialismu.

Stále větší složitost problematiky života tělovýchovné organizace klade nebyvalé nároky na řídicí procesy. Přes pronikání prvků automatizace řízení do některých agend zůstává v organizátorské a řídicí práci lidský činitel rozhodující. Smyslem řízení je říkat lidem co a jak mají dělat, pomáhat jim řešit problémy a kontrolovat výsledky jejich práce.

Vývoj materiálních podmínek rozvoje tělesné výchovy, sportu a turistiky v nadcházejícím období je podmíněn tvorbou zdrojů v oblasti společenské materiální výroby. Půjde o to vyprodukovat v tělovýchovné činnosti vyšší příjmy a současně daleko hospodárněji zvažovat výdaje.

V další části referátu předseda ÚV ČSTV A. Himl připomenul, že zvyšování účinnosti kvality tělovýchovného procesu vytýčil v souladu se závěry XV. sjezdu strany již V. sjezd ČSTV. Metodický úsek dostává v tělovýchovné organizaci plnou podporu, přesto však je zatím v tomto směru řada nedostatků. Příkladem je stále nepříznivá kvalifikační struktura metodiků ÚV ČSTV a jejich náplň práce. Antonín Himl zdůraznil klíčovou úlohu cvičitele a trenéra při zabezpečování potřebné kvality tělovýchovného procesu.

Základním úkolem při naplňování společenské funkce tělesné výchovy je masový rozvoj tělesné výchovy. V souladu s vědeckotechnickým rozvojem, s postupnými změnami charakteru prací, způsobu života a rostoucí úrovní se zvyšuje i význam tělesné výchovy v denním režimu občanů. Hlavní směry hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR na léta 1981—1985 vyžadují dále zlepšovat podmínky pro masový rozvoj tělesné výchovy, sportu, turistiky a rekreace obyvatelstva, zejména mládeže. Náročné úkoly současného období vyžadují další aktivizaci tělovýchovné organizace.

Významné místo v organizování tělovýchovné činnosti má výkonnostní sport. I při řadě pozitivních výsledků můžeme mluvit spíše o kvantitativním rozvoji než o jeho kvalitativních stránkách při plnění dvojího funkce výkonnostního sportu ve vztahu k masovému rozvoji tělesné výchovy a účinnému plnění úkolů přirozeného výběru a přípravy talentů pro vrcholový sport.

Význam vrcholového sportu a sportovní reprezentace ČSSR v dialektickém vztahu k efektivnímu využívání vytvořených podmínek tak, jak to platí obecně v celé naší socialistické společnosti, byl vyjádřen velmi přesně ve zprávě o činnosti strany od XV. sjezdu a dalších úkolech, přednesené gen. tajemníkem ÚV KSC S. Gustávem Husákem. Výkonnost čs. reprezentantů a jejich výsledky ve světových soutěžích mají sice stoupající tendenci, současně však musíme přiznat, že rychleji rostou společenské náklady a počet profesionálních kádrů, zatímco proces zkvalitňování reprezentace postupuje pomalu a v řadě případů i disproporčně. Z těchto skutečností všechna sportovní odvětví musí učinit kritické závěry a hlavně je také plnit.

Nejbližší období vyžaduje dále zkvalitnit systém řízení a zdokonalit metodu plánování.

„XVI. sjezd KSC byl velkou školou i pro naši tělovýchovnou organizaci. V celém ČSTV půjde o to, osvojit si politické metody práce, přistupovat ke každé činnosti pod zorným úhlem společenských potřeb, přirozeně s využitím našich specifických možností,“ řekl A. Himl.

Lyžaři již na plenárním zasedání VSL ÚV ČSTV 11. dubna v Praze na základě závěrů XVI. sjezdu KSC stanovili hlavní směry dalšího rozvoje lyžařského sportu v ČSSR, které v současné době po 9. zasedání ÚV ČSTV se dále rozpracovávají, aby všechny náročné úkoly byly úspěšně splněny. JAROSLAV TROUSIL

PHIL MAHRE vyhrál boj nervů

Velkým vítězem SP 1980—81 se druhým místem ve finálovém obřím slalomu ve švýcarském Laaxu stal Phil Mahre. Čtyřladvacetiletý Američan zvítězil v boji nervů, který podstoupil s Ingemarem Stenmarkem. Díky opětovné porážce Švéda, kterého odsunul na 3. místo, si odvezl nejcejnější trofej ve sjezdovém sportu, křišťálový globus, do Spojených států. Bojovný P. Mahre zažil mnohá zklamání nežli mohl převzít trofej SP a dosáhnout vysněného cíle: svou dravost zaplatil třemi frakturami. V letech 1974 a 1975 se musel vzdát lyžování na dlouhou dobu 20 měsíců a loňského roku v březnu si nohu zlomil potřetí. P. Mahre je vyhraněným individualistou, trénuje převážně sám (jen málo s družstvem), avšak intenzivně. Je k sobě velice přísný, nic si neodpustí, má mimořádnou schopnost koncentrace, vyhraněnou sebedůvěrou, je velice sebevědomý. Tak se dá charakterizovat jeho osobnost i jeho přístup k závodnímu lyžování.

PHIL MAHRE V ÚTOKU

P. Mahre šel do finálového závodu SP pod silným psychickým tlakem. Musel zajet nejméně 3. místo, chtěl-li v poslední chvíli Stenmarka bodově předstihnout. V této situaci se rozhodl pro taktiku „vše, nebo nic“. Jel obě kola v maximálně útočném nastavení a obstál.

K velkému boji mezi oběma rivaly došlo již v prvním kole; Švéd zajel nejlepší čas, ale jen 3/100 sek. před Mahrem. V druhém kole se potvrdilo, co v posledních týdnech se stávalo čím dále tím zřetelnějším, Stenmark byl unaven. Nedokázal již jet tak výbušně, jako na začátku sezóny, měl obtíže s koncentrací a maje po úspěchu toužícího Mahra stále za zády, myslel pravděpodobně více na něj, nežli na sebe.

V krátkém šotu z Laaxu jsme jízdy obou soků mohli zhlédnout na obrazovce. Stenmark se v druhém kole dopustil několika osudových chyb, které vidíme u něj v posledních letech viděl jen velice zřídka. Zcela jinak jel P. Mahre. Psychicky posílen prvou jízdou si nenechal šanci ujít; prosadil se i v druhém kole bez velkých problémů přestože jel maximálně riskantně.

Mahre mohl svou bodovou bilanci vyjasnit a uzavřít ve svůj prospěch již v Borovci. Osud tomu však nechtěl. Nikdo jiný nežli jeho vlastní bratr Steve mu v tom zabránil, když zajel druhé místo (20 bodů) a svého bratra odsunul na místo třetí (15 b.). Tím jej připravil o potřebných 5 bodů. Phil prý krátce na to prohlásil: „Nejvíce poděšen asi byl sám Steve, když zjistil, co svou odvážnou jízdou způsobil.“

Své vítězství v SP P. Mahre podepřel: ve sjezdu 10 body, ve slalomu 97 b., v obřím slalomu 84 b. a v kombinaci 75 b., celkem 266 b.; vítězně zajel dva slalomy a 1 obří slalom.

ŽIROV VÍTĚZNĚ V LAAXU

Výkonu Alexandra Žirova (SSSR), vítěze obřích slalomů v Laaxu, Phil Mahre nedosáhl. Žirov se stal zcela nepochybně velkým objevem. Zajel v závěru sezóny sérii tří vítězství v obřím slalomu a zvítězil ve slalomu v Borovci. Jeho výkony i ostatních členů sovětského družstva: Valerije Cyganova, Vladimíra Andrejeva a Vladimíra Makejeva nepochybně přispějí

k vzestupu popularity sjezdování v SSSR. Leonid Tagačev, šéftrenér sjezdového družstva SSSR, prohlásil novinářům, že zájem o sjezdový sport v SSSR v současné době již předčil zájem o klasické lyžování.

VYROVNANÝ INGEMAR STENMARK

Stenmark přijal porážku sportovně a bez trpkosti. Novinářům po závodě v Laaxu prohlásil: „Neexistuje výmluva, byl jsem sice v posledních týdnech poněkud unaven a znechucen z věčné štvance na lyžích, zde však jsem byl poražen, protože jsem jel druhé kolo hrozně špatně.“

Abychom mohli lépe pochopit proč Stenmark v letošní sezóně nevyužil nabízené příležitosti, je třeba se trochu porozhlédnout po celé sezóně. Svou šanci totiž neztratil až v Laaxu.

Vraťme se do Kitzbühelu na Hahnenkammrennen (17.—18. 1.). Zde se uskutčnila úspěšná, byť opatrná Stenmarkova premiéra v sjezdu. Ve speciální sjezdové kombinéze, na 2,23 m dlouhých, od Švýcara Silvano Meliho vypůjčených „elánkách“, po jediné tréninkové jízdě těsně před závodem, sjížděl Švéd po nejtěžší sjezdové trati Alp. Komentáře vyovídají, že jel elegantně jako cvičitel, na choulolistivých místech neznatelně přibrzdžoval; do cíle dojel jako 34. z 38 klasifikovaných jezdců (58 startujících). Jeho zpoždění za vítězem Podbořským (Kan.) postupně narůstalo a v cíli dosáhl 10,72 s, což představovalo 279,80 m. Nicméně, dosáhl průměrné rychlosti 93,58 km/hod. Spolu s vítězstvím ve slalomu v Oberstaufenu mu účast ve sjezdu v Kitzbühelu vynesla 15 kombinačních bodů, které však nestačily kompenzovat šest bodů P. Mahra, které Američan stačil ještě najet ve Furanu, kde snížil bodový předstih Švéda na 7 bodů, v Borovci na pouhé 3 body a v Laaxu předčil Stenmarka o 6 bodů.

Stenmark nejel žádný další sjezd. Skutečný motiv pro svůj start ve sjezdu v Kitzbühelu si nechal pro sebe. Ihned se přirozeně vyrojila celá řada spekulací. Pravdě nejbliže je patrně tato verze: Stenmark nepřekonal zcela šok, který utrpěl před 16 měsíci ve svém prvním experimentu ve sjezdu, jak ostatně patrně z jeho odpovědi před závodem na dotaz jednoho z novinářů, zahalené do šibeničného humoru: „Doufám, že mne na trati

Švéd Stenmark zdvihá pravici vítězného Američana Phila Mahra

nikdo nepředjede; pro kombinaci mi stačí i poslední místo v klasifikaci.“ Jaké asi byly jeho pocity při pohledu na pád Hanse Enna, nebo na zkrvavenou tvář Bojana Križajce. Vzpomeňme, že i nám se při sledování závodu na obrazovce zatajil dech, když režie během Stenmarkovy jízdy bleskově ukázala „ošklivý“ pád. Šlo však právě o Enna, který startoval bezprostředně před Stenmarkem. Ano, Stenmark tentokrát své šance nevyužil (viz Lyžařství 2/80). Taktických chyb bylo několik. Hlavní chybou však bylo, že povolil v závěru soutěže. Trofej 1981 ztratil v Aspeně (6.—7. 3.). Tam přenechal soupeři vítězství v obřím slalomu a tím ztratil možnost jet ve zbývajících závodech „odblokovat“.

ŽENY VE STÍNU MUŽŮ

Při každoročním pročítání velkého množství referátů, komentářů a speciálních článků v zahraničním tisku o průběhu mezinárodní sjezdové sezóny žen, se nemohu zbavit dojmu, že ženy stojí ve stínu mužů, a to ve všech směrech. Mnohem obšrněji se např. referuje o tréninku mužů, nežli o významném závodě žen. To je politováníhodné; výkony žen je nutno zařazovat stejně vysoko jako výkony mužů. Dívky vstupují do tréninkového procesu a do závodů po stejně náročné přípravě, se stejným zánícením, odhodláním a vůlí jako muži. Zejména pořadatelé často považují ženy za jakési druhořadé sportovce, např. pro trénink nebo závod žen bývá každé počasí dobré. Muži by vstoupili do stávky, kdyby museli jet závod za podmínek, za kterých někdy musí závod jet ženy. Závodům žen asistují často méně rozhodní a méně zkušení TD FIS. Víkendové termíny s televizním vysíláním závodů bývají takměř výlučně vyhrazeny mužům, pokud nejde o společné závody mužů a žen na stejném místě a ve stejném termínu. Málokterý závod ve sjezdu žen se jeví o víkendu.

U příležitosti letošního sjezdu žen v rakouském Schruns-Tschagguns (12.

a 13. 1.) hovořilo 8 sjezdářek v čele s olympijskou vítězkou H. Wenzelovou s předsedou FIS Marcem Hodlerem a s předsedou komise pro SP Serge Langem. Ženy požadovaly: méně závodů, více selektivních sjezdů, víkendové termíny a svého FIS zástupce.

Je dobré, že podobné nepochopení pro sjezdování žen je v poměrech československého lyžování neznámé a nemyslitelné.

MARIE-THERES NADIGOVÁ

Konečně, v desátém roce své závodní kariéry, se na M. T. Nadigovou, dvojnásobnou olympijskou vítězkou ze Sappora (1972 — sjezd a obří slalom) a nositelkou bronzové olympijské medaile z Lake Placidu (1980 — sjezd), usmálo štěstí i ve SP. Vítězstvím v obřím slalomu ve Furanu [Jap.], tedy čtyři závody před finálovými boji, si zajistila celkové vítězství SP 1981. Závod se jel na trati, na které před dvěma roky vyhrála obří slalom s časovým předstihem „ve světovém rekordu“ 5,20 s. Bodová bilance Nadigové: sjezd 120 b., slalom 7 b., obří slalom 97 b., kombinace 65 b. — celkem 289 b. při škrtech 53 b. Vítězně zajela 4 sjezdy a 3 obří slalomy.

Nadigová je druhou švýcarskou lyžařkou, která získala nejvyšší trofej SP; její předchůdkyní je známá švýcarská lyžařka Lise-Marie Morerodová. Úspěšné Morerodové se vyrovnala také v celkovém počtu 24 vítězství, docílených v individuálních disciplínách SP. M. T. Nadigová, 27letá sjezdářka z Flumsu, vítězstvím ve SP korunovala svou kariéru skvělým úspěchem.

VÝSLEDKY SP 1980—81

Detailní výsledky z jednotlivých závodů SP byly v Lyžařství postupně zveřejňovány. Pro celkovou přehlednost sezóny uvádíme v dalším celkovou a individuální klasifikaci mužů i žen do 6. místa a umístění závodníků a závodnic ČSSR.

● Celková klasifikace

Započítávalo se 5 nejlepších výsledků ve sjezdu, ve slalomu a v obřím slalomu, a tři nejlepší výsledky z 5 kombinací. V závorkách škrtnuté body:

Muži: 1. Phil Mahre (USA) 266 b. (97 b.), 2. Ingemar Stenmark (Švéd.) 260 (156), 3. Alexandr Žirov (SSSR) 185 (54), 4. Steve Mahre (USA) 155 (12), 5. Peter Müller (Švýc.) 140 (23), 6. Bojan Križaj (Jug.) 137 (15) — **65. Bohumír Zeman 12 b., 91. Ivan Pacák 4 body.**

Ženy: 1. Marie-Theres Nadigová 289 b. (53), 2. Erika Hessová (obě Švýc.) 251 (78), 3. Hanni Wenzelová (Licht.) 241 (16), 4. Christian Cooperová (USA) 198 (39), 5. Irene Eppelová (NSR) 181 (26), 6. Perrine Pelenová (Fr.) 176 (27) — československé závodnice podstatně vylepšily svou pozici mezi světovou elitou: **Olga Charvátová s 84 b. (1) zaujala v celkové klasifikaci SP 15. místo; Jana Šoltýsová, která po Megève musela pro zranění přerušit sezónu, se zařadila s 61 b. (12) na 21. místo.**

● Individuální disciplíny

Sjezd: Započítávalo se 5 nejlepších výsledků z 10 závodů. Prvá místa ob-

sadili Harti Weirather (Rak.) a M. T. Nadigová (Švýc.). Weirather předstihl nečekaně dobře jedoucího Kanáďana Steve Podborského o 5 bodů. Zajel tři sjezdy vítězně a tři další na druhém místě. Nadigová obhájila vítězství z předchozí sezóny, a to v předposledním závodě ve sjezdu v Schladmingu. Zvítězila ve čtyřech sjezdech a v 1 byla druhá; předstihla svou kolegyni z družstva Doris de Agostiniovou o 10 bodů.

Muži: 1. Weirather (Rak.) 115 b. (56), 2. Podborski (Kan.) 110 (57), 3. Müller (Švýc.) 95 (23), 4. Wirnsberger 73 (9), 5. Spiess (oba Rak.) 56, 6.—7. Bürgler (Švýc.) a Cyganov (SSSR) po 55 b. **Státy:** 1. Rakousko 519 b. (18), 2. Švýcarsko 286 (23), 3. Kanada 207 (57).

Ženy: 1. Nadigová 120 b. (16), 2. De Agostiniová (obě Švýc.) 110 (57), 3. Prölllová (Rak.) 78 (22), 4. I. Ep-

Jugoslávec Bojan Križaj patřil mezi nejúspěšnější závodníky SP 1980—81. V celkové klasifikaci obsadil šesté, ve slalomu třetí, v obřím slalomu patnácté a v kombinaci dvanácté místo

pleová (NSR) 71 (13), 5. Feldstadtová (Nor.) 62, 6. Šoltýsová 61 b. (12). **Šoltýsová bodovala ve všech závodech, které jela: 2, 6, 25 (Altenmarkt), 7, 8, 12, 4, 9, 0, 0, celkem 73 bodů. Státy:** 1. Švýcarsko 319 b. (73), 2. Rakousko 236 (22), 3. USA 173 (31).

Slalom: Započítávalo se pět nejlepších výsledků z 10 závodů. Prvá dvě místa u mužů obsadil tandem Stenmark—P. Mahre. Stenmark zajel 4X vítězně, 2X druhé a třetí místo, 1X páté místo a získal 120 bodů (61); P. Mahre zajel 2X vítězně, 1X druhé a třetí místo, 3X čtvrté místo, 1X desáté a jedenácté místo. Co Stenmark znamenal u mužů, byla Erika Hessová (Švýc.) u žen: po prvním vítězství v Schrunsu následovala vítězství v nepřerušené sérii ve zbývajících pěti slalomech. Mladá, 19letá Erika Hessová, vyhrála individuální klasifikaci ve slalomu SP 81 již v Zwieselu, dva závody před finále v Laaxu.

Muži: 1. Stenmark 120 b. (61), 2. P. Mahre 97 (23), 3. Križaj 80 (10), 4. S. Mahre (USA) 80 (9), 5. From-

melt (Licht.) 77 (7), 6. Žirov (SSSR) 70 (10). **Státy:** 1. Švédsko 221 b. (84), 2. USA 187 (32), 3. Itálie 149 (11).

Ženy: 1. Hessová 125 b. (60), 2. Cooperová (USA) 86 (29), 3. Pelenová (Fr.) 81 (17), 4. Ziniová (It.) 81 (19), 5. Serratová (Fr.) 63 (11), 6. H. Wenzelová (Licht.) 59 b. — **18. Charvátová 25 b. Státy:** 1. Itálie 241 (19), 2. Švýcarsko 196 (60), 3. USA 196 b. (29).

Obří slalom: Započítávalo se u mužů pět nejlepších výsledků z 11 závodů, u žen 5 nejlepších výsledků z 9 závodů. Prvé místo u mužů obsadil Stenmark; zajel 6 závodů vítězně, 2X 2. a 3. místo, 1X vzdal. Druhé místo obsadil dravě jedoucí Žirov, zajel 3X vítězně, 3X 2. místo, dále pak jednou 6., 7. a 11. místo. Prvé místo u žen zaujala McKinneyová (USA) následována Nadigovou; obě zajely 3 závody vítězně a v dalších závodech bodovaly, „skóre“ 102:97 bodů.

Muži: 1. Stenmark 125 b. (95), 2. Žirov 115 (44), 3. P. Mahre 84 (47), 4. Gaspoz (Švýc.) 71 (14), 5. Fournier (Švýc.) 62 (9), 6. Orlainsky (Rak.) 61 b. **Státy:** 1. Rakousko 291 b. (9), 2. Švýcarsko 223 (46), 3. Švédsko 136 (95).

Ženy: 1. McKinneyová (USA) 102 b. (19), 2. Nadigová 97 (16), 3. Hessová 78 b. (10), 4. I. Eppelová 78 b. (13), 5. H. Wenzelová 78 (12), 6. M. Eppelová (NSR) 71 (7). — **Olga Charvátová patří i v obřím slalomu s 31 body (1) a umístěním na 14. místě mezi světovou špičku. Státy:** 1. NSR 255 b. (20), 2. USA 244 (37), 3. Švýcarsko 203 (26).

Kombinace: (započítávalo se všech 5 závodů, pro celkovou klasifikaci však jen 3 nejlepší výsledky).

Muži: 1. P. Mahre 102 b., 2. Wenzel (Licht.) 55, 3. Müller (Švýc.) 45, 4. Enn (Rak.) 31, 5. S. Mahre (USA) 29, 6. Kerschbaumer (It.) 28 b. — **17. Zeman 12 b. a 29. Pacák 4 b.**

Ženy: 1. Nadigová 86 b., 2. H. Wenzelová 62, 3. Kinshoferová (NSR) 52, 4. Hessová 51, 5. Serratová (Fr.) 50, 6. Cooperová (USA) 41 b. — **13. Charvátová 21 b.**

POSLEDNÍ ZÁVOD ZIMY — PARALELNÍ SLALOM

Stenmark a Tamara McKinneyová (USA) vyhráli v Laaxu poslední závody letošní zimy, paralelní slalomy. O velké překvapení v obou závodech se postarali Traudl Hächerová (NSR) a Nor Jarle Halsnes; oba se probojovali až do finálových jízd. To je potvrzením, že paralelní závody, boj mužů proti mužům, nebo žen proti ženě, podléhají zvláštním zákonitostem a že každému technickému jezdci nevyhovují stejně dobře. Je samozřejmě nutné vzít v úvahu, že šlo již jen o body pro Pohár národů a ne všichni jezdci a jezdčiny brali závod stejně vážně.

Jinak Ingemar Stenmark. Nezakrýval, že je odhodlán udělat konečnou tečku za sezónou v závodech, který pokládal za příležitost pro malou odvetu.

PŘEKVAPENÍ V POHÁRU NÁRODŮ (PN)

Vítězství v PN si v Laaxu definitivně zajistilo švýcarské družstvo. Bylo

to jeho prvé víťazství v této soutěži a je to výsledek, ze kterého lze mnoho odvodit pro rozložení sil ve světovém sjezdování. Rakušané, po osmi vítězstvích v nepřetržitě sérii a celkem 9 vítězstvích v 15 ročních SP se museli spokojit s 2. místem. To je jistě nepřijemný výsledek, přestože muži při nadprůměrné absenci špičkových jezdců pro zranění (Spiess, Steiner, Stock a další) si podrželi své prvenství; rakouské ženy však klesly až na 7. příčku klasifikace PN, těsně před československé sjezdařky. Družstvo ČSSR kleslo proti loňsku o 1 stupínek na 13. místo; muži se 16. b. se ocitli až na předposledním 17. místě, ženy se 157 body figurují na 8. místě.

Umístění v PN (hodnoceno 71 zkoušek — muži 37/ženy 34). 1. Švýcarsko 1584 b. (muži 662/ženy 922); 2. Rakousko 1275 (973/302)/ 3. USA 1267 (508/759); 4. Itálie 739 (319/420); 5. NSR 723 (88/635)/ 6. Lichtenštejnsko 520 (217/303); 7. Francie 495 (22/473); 8. SSSR 422 (373/49); 9. Švédsko 399 (399/0); 10. Kanada 316 (209/107); 11. Jugoslávie 305 (257/48); 12. Norsko 252 (190/62); 13. ČSSR 173 (16/157); 14. Lucembursko 58 (58/0); 15. Japonsko 33 (33/0); 16. Bulharsko 24 (24/0); 17. Belgie 18 (18/0); 18. Irsko 7 (7/0); 19. Polsko 2 (0/2); 20. Španělsko 1 (0/1).

BILANCE SP 1980—81

• Nejúspěšnějším družstvem 15. ročníku SP se stalo družstvo Švýcarska. Heslovitě jeho výsledky: vítězství v PN; vítězství M. T. Nadigové v celkové klasifikaci SP, jakož i v individuální klasifikaci ve sjezdu a v kombinaci; vítězství Eriky Hessové v individuální klasifikaci ve slalomu a její rekordní série 6 vítězství v téže

disciplíně. Lépe ještě dokumentuje úspěchy Švýcarska rekordní počet 21 vítězství v 71 individuálních zkouškách. K těmto úspěchům přispěla i dvě vítězství Doris de Agostiniové ve sjezdu (Schruns a Megève), Petra Müllera ve sjezdu (Val Gardena) a Toniho Bürglera ve sjezdu na Lauberhornu.

• Ingemar Stenmark sice zůstal jezdcem čís. 1 ve slalomu a v obřím slalomu a poprvé získal 15 bodů v kombinaci, to však mu již potřeby stačilo jen na 2. místo v celkové klasifikaci. Oba vítězové SP 1980—81, Nadigová i P. Mahre, vděčí za svůj úspěch bodům získaným v kombinaci. Američanka T. McKinneyová zvítězila minimálním rozdílem 5 bodů před Nadigovou v obřím slalomu. Pro Rakušany zbyl jediný pohár, který převzal Harti Weirather za vítězství ve sjezdu. Obhájci titulů, sourozenci Hanni a Andy Wenzelovi, nastoupili do soutěže handicapování přestávkou pro zranění. Rozčarováním skončila sezóna pro italské družstvo: získalo po 5 druhých a třetích místech, ale ani jediné vítězství!

• Mezi světovou špičku sjezdařů, v minulosti ovládanou převážně alpskými jezdci a některými mimoalpskými individualitami, se vtláčili největší jezdci, především Alexandr Žirov, Valerij Cyganov a Valerij Andrejev. Žirov obsadil 3. příčku v celkové klasifikaci a v technických disciplínách, které jsou jeho doménou, zaujal v individuální klasifikaci 2. místo v obřím slalomu a šesté ve slalomu. Cyganov skončil jako 6. nejlepší slalomář. K úspěšným sovětským jezdci se řadí Jugoslávec Bojan Križaj.

• Jana Šoltýsová s Olgou Charvátovou dosáhly v letošní sezóně vynikajících výsledků. Jana Šoltýsová svým vítězstvím ve sjezdu v Altenmarktu a 6. místem v celkové klasifikaci SP 1980—81 patří k absolutní světové sjezdařské špičce. Škoda, že musela předčasně ukončit sezónu pro zranění, které utrpěla při tréninku. Výkonost Olgy Charvátové stoupá rok od roku. V letošní sezóně dosáhla dalšího, výrazného zlepšení. Postoupila na 15. místo v celkové klasifikaci SP a zlepšila si svou pozici mezi jezdkyňmi světové elity. V individuální klasifikaci obřím slalomu a slalomu figuruje na cenném 14. resp. 18. místě.

SP 1980—81 SE VYDAŘIL

Obřím slalomem v Laaxu se skončila nejnáročnější sezóna sjezdařů a sjezdařek všech dob. Byla to zdařilá sezóna. Přinesla celou řadu nových poznatků dobrých i nedobrych. Nejdůležitějším poznatkem nepochybně je, že se po nekonečném experimentování, trvajícím 13 roků, konečně podařilo najít relativně spravedlivou formuli pro vyhodnocování soutěže o SP, která je v souladu se současným vývojem sjezdového sportu. Bylo to i vzrušující závodní období, zejména soubor mezi Stenmarkem a Phil Mahrem, rozhodnutý až v posledním závodě, přinesl nadšencům sjezdového sportu mnoho krásných zážitků u televize. Byla to zdařilá sezóna i proto, že na jejím velkém úspěchu se podílely i čs. sjezdařky. Jana Šoltýsová a Olga Charvátová důstojně reprezentovaly československý sjezdový sport.

Dr. O. KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Zjazdári ČSSR za polárnym kruhom

Mená Murmansk, Kirovsk dáva naša lyžiarska verejnosť vždy do spojitosti s klasickými disciplínami, behmi a skokmi na lyžiach. Podobne i výprava československých zjazdárov, reprezentantov v zložení: Bergrová, Mařasová, Mrklas a Schimmer nemala predstavu a terénoch pre alpské lyžovanie za polárnym kruhom. Všetko bolo však vyjasnené hneď po príchode do Kirovska, kde sme sa dozvedeli, že práve tu prebiehajú majstrovstvá SSSR v zjazdovom lyžovaní a to vo všetkých troch disciplínach: zjazde, slalome a obrovskom slalome.

Terény v Kirovsku sú na jednej strane veľmi náročné, členité pre závodné lyžovanie, na druhej strane je však i množstvo miernych svahov pre rekreačné lyžovanie návštevníkov, ktorých je tu veľa či už zo samotného Kirovska, alebo Murmanska, Leningradu, Moskvy, Baku a iných miest. Nadmorská výška najvyšších končiarov v Chibinských horách dosahujúca výšku 1191 m n. m. sa nám zdá relatívne malá. Nesmieme však zabudnúť, že zjazdové trate končia vo výškach málo presahujúcich výšku hladiny mora.

Lyžiarske terény tejto oblasti sa nazývajú Kirovsk I. a Kirovsk II. na tzv. „25. kilometri“. Nejedná sa o lyžiarske strediská podobné našim, ako napr. Jasná, Štrbské Pleso a pod.,

ale na konci mesta Kirovsk sa človek octne zrazu pod tromi skokanskými mostíkmi, jednou sedačkovou lanovkou a asi siedmymi lyžiarskymi vlekmí. Toto je Kirovsk I. V neďalekom Kirovsku II. sú 4 lyžiarske vleky. Väčšina sovietskych pretekárov vyšla z tejto oblasti, resp. z lyžiarskych škôl v Kirovsku. Toho času sú tu tri lyžiarske školy, ktoré majú spolu 900 žiakov a veľký počet kvalifikovaných trénerov. Pretekov FIS, ktoré boli dobré, najmä Schimmerovo druhé najlepšie pretekári SSSR Žirov, Andrejev, Sinetov, Andrejevová, Reusová a ďalší, ďalej Bulhari, Poliaci, Rumuni a naši reprezentanti.

Výsledky našich pretekárov boli dobré, najmä Schimmerovo druhé miesto za Žirovom, ale pred Andrejevom v obrovskom slalome. Pretekov sa zúčastnili vedúci predstavitelia výboru zväzu lyžovania SSSR na čele s jej predsedom a hlavným trénerom Leňom Ťagačevom. Počasie počas pretekov a nášho pobytu v Kirovsku nám dokázalo, že život za polárnym kruhom je „tvrdý“. Teplota vzduchu poklesla až na -20°C a silný vietor nedovolil ani dokončiť II. kolo OS1.

Prí pohľade na mapu sme si predstavovali útrapy dlhej cesty s lyžami a kuframi niekoľko dní. Aké milé bolo naše prekvapenie, keď po príchode

v Moskve sme sa dozvedeli, že prenocujeme v Moskve a ráno letíme do Murmanska. Cesta z Moskvy do Murmanska trvala 2 hodiny. Teda let Praha — Moskva — Murmansk trvá 4,5 hodiny. Pretože náš zájazd sa konal v dobe 3.—12. apríla 1981, rátať sme, že v tomto čase sa už aj za polárnym kruhom príroda prebúza. Boli sme však sklamaní a len závistlivé pohľady sme vrhali na ušianky a teplé kabáty Murmančanov a Kirovčanov.

Starostlivosť o všetkých účastníkov pretekov bola vynikajúca. Ubytovaní sme boli v mladom 20ročnom baníckom mestečku Apatity.

Záverom musím konštatovať, že účasť na tomto preteku splnila po každej stránke svoj cieľ a je žiadúce čo najčastejšie pretekanie s účasťou mimoalpských štátov.

Slalom žien: 1. Andrejevová (SSSR) 1:35,16, 2. Mařasová 1:37,43, 6. Bergrová 1:39,93. — **Muži:** 1. Andrejev 1:29,59, 2. Žirov 1:30,32, 3. Angelov [všetci SSSR] 1:31,27, 6. Mrklas 1:32,27.

Obrovský slalom žien: 1. Andrejevová 2:49,49, 2. Karitová 2:51,28, 3. Junisovová [všetky SSSR] 2:52,04, 4. Mařasová 2:53,52, 5. Bergrová 2:54,82. — **Muži:** 1. Žirov 1:11,76, 2. Schimmer 1:12,90, 3. Andrejev 1:13,96 [pre špatné počasie sa išlo len jedno kolo].

MAGDA HOLÁ

Velká cena Demänovských jeskyň

Rakušané Ernst Riedelsperger, Hubert Strolz a Ital Riccardo Foppa zvíťazili v 42. ročníku Velké ceny Demänovských jeskyň, která byla součástí Evropského poháru mužů ve sjezdových disciplínách a zahajovala 3.—5. března jeho třetí závěrečnou etapu v Jasně pod Chopkem. Před zahájením letošní sezóny bylo kolem termínu tohoto závodu po odřeknutí EP v Zakopaném, na který měla VCDJ navazovat, hodně problémů. Kdo zná jarní krásy Chopku, bylo posunuté z poloviny února na začátek března předpokladem dobrého počasí a nejlepších sněhových podmínek.

Neočekávané vánoční oteplení, značná obleva a vytrvalý silný vítr i při novém sněžení nedovolily vytvořit dostatečně vysokou sněhovou vrstvu hlavně v horních částech trati pod Lukovou. Organizační výbor rozhodl všechny síly vrhnout na úpravu jen jedné trasy „7 — mistrovské“, na níž vytyčoval obě kola obřího slalomu i slalomu. Za vydatné pomoci stočlenné skupiny vysoké vojenské technické školy v Liptovském Mikuláši a místního požárního sboru se podařila preparace celého svahu, kterou ocenil i technický delegát FIS dr. Christian Poley (Rakousko).

Náročný obří slalom ze stovky startujících dokončilo jen 33 závodníků. Pro deset mladých čs. nezkušených reprezentantů, z nichž žádný ještě nepřekročil dvacet let, to byla velmi tvrdá škola. Jen čtyři dojeli do cíle, spolehlivým výkonem v obou kolech se nejlépe umístil Mirek Kolář na 16. pořadí. Bylo dobře, že výkony čs. nadějí mohlo sledovat i 22 vybraných trenérů, kteří se zde zúčastnili užitečného semináře. Je jejich úkolem, aby i oni vhodným tréninkovým úsilím pomohli zvýšit úroveň čs. kádrů mužů.

Ani druhý den ve slalomu, kdy již na trati ležel nový sněh, jsme nemohli být s výkonem čs. mladých závodníků spokojeni. Startoval i nejlepší čs. reprezentant Zeman, který po čtyřicetihodinovém putování přicestoval z Mezinárodní zimní univerziády ve Španělsku. Jeho výkon byl poznamenán dlouhým cestováním — obsadil osmé místo, ale získal dobré FIS-body. Z dalších čs. závodníků dokončili slalom jen Schimmer a Mrklas!

Rakousko vyslalo na VCDJ všechny své reprezentanty z mistrovství Evropy juniorů v čele s vedoucím závodníkem EP 1981 Ernestem Riedelspergerem (ročník 1963) a zkušeným Helmutem Gstreinem (1960). Také družstva Bulharska, Polska, Švédska, Lichtenštejnska a Jugoslávie přijela s juniorskými reprezentanty a čs. dorostenci se znovu utkali s některými svými soupeři z MEJ 1981. Riedels-

Rakušan Hubert Strolz zvíťazil v 42. ročníku Velké ceny Demänovských jeskyň

perger za vítězství v obřím slalomu a desáté místo ve slalomu získal 31 bodů a se 170 body odjžděl z Jasně jako jasný favorit EP, zatímco jeho největší soupeř Švýcar Oerli nezáskal ani jeden bod.

Přehled výsledků 42. ročníku Velké ceny Demänovských jaskyň:

Obří slalom: 1. Riedelsperger 3:58,55 (2:03,24 a 1:55,31), 2. Strolz (oba Rak.) 3:59,56, 3. Kerner 4:00,83, 4. Näpfli 4:00,87, 5. Julien (všichni Švýc.) 4:01,02, 6. Bieler (It.) 4:01,05. — 16. Kolář 4:03,70, 22. Schimmer 4:08,29, 26. Zallmann 4:08,84, 32. Mrklas 4:13,56. Přirážka BOB = 9,13 FIS-bodů.

Slalom: 1. Foppa 2:25,85 (53,45 a 52,40), 2. Mally 2:25,94, 3. Tonazzi (všichni It.) 2:26,58, 4. Strolz 2:26,87, 5. Navillod (Fr.) 2:27,38, 6. Lüscher (Švýc.) 2:27,39. — 8. Zeman 2:28,27, 20. Schimmer 2:33,14, 25. Mrklas 2:34,90. Přirážka BOB — vypočtená 7,21, ale připočítávána minimální 8,20 FIS-bodů.

Dvojboj Velké ceny Demänovských jeskyň: 1. Strolz, 2. Riedelsperger, 3. Navillod, 4. Lüscher, 5. Tavernier, 6. Lamotte (oba Fr.) — 9. Schimmer, 11. Mrklas.

ANTONÍN HUSÁK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Žebříčky, žebříčky...

Po skončení sezóny pracovníci sportovně technické komise výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV pravidelně sestavují žebříčky, které jsou zajímavým přehledem výkonnosti závodníků v průběhu závodního období. Pomáhají při hodnocení sezóny a měly by přispět i ke zkvalitnění tréninkových plánů.

SIMON A JERIOVÁ V ČELE BĚZCŮ

B. Paulů

V čele pořadí běžců jsou členové reprezentačního družstva František Simon (Dukla Liberec) před svými oddílovými druhy Milošem Bečvářem a Jiřím Švubem a Květa Jeriová (RH Jablonec n. Nisou), následována Blankou Paulů (VŠ Praha) a Annou Pasiarovou (ČH Štrbské Pleso). U mužů i žen se hodnotily čtyři nejlepší výkony ze čtrnácti celostátních kvalifikačních závodů včetně zahrnuté přirážky BOB a pořadí je dáno průměrným zpožděním z těchto jejich čtyř nejlepších závodů.

Celkově do pořadí běžců pro rok 1981 bylo zařazeno 128 závodníků, z toho 81 mužů, 46 juniorů a dorostenců Zdeněk Daňsa (Nové Město na Moravě). Všech 14 vypsání CKZ

v sezóně 1980—81 absolvoval jen Michal Suja (Baník Rudňany), třináct jich dokončil pouze Vladislav Razým (VŠ Praha). Mistrovskou třídu si letos vybojovalo 14 běžců, limit I. výkonnostní třídy spínilo 87 závodníků, což je o 13 více než loni. Simonovi se do žebříčku započítávala vítězství na 15 km v Donovalech, v třicítce mistrovství ČSSR v Harrachově a v CKZ na 20 a 15 km v Bedřichově.

Žebříček mužů: 1. Simon časově zpoždění 0,0 sek. (počet absolvovaných závodů 10 — pořadí v roce 1980 2.), body FIS 220,00, 2. Bečvář 4,7 (8 — 1.) 219,30, 3. Švub 39,6 (7 — 6.) 214,05, 4. Švanda 1:04,8 (9 — 4.) 210,28, 5. Beran (všichni Dukla Liberec) 1:05,8 (7 — 3.) 210,13, 6. Kohút (ČH Štrbské Pleso) 1:07,3 (10 — 10.) 209,91, 7. Jarý 1:17,4 (11 — 8.) 208,39, 8. Chládek (oba Dukla Liberec) 1:26,1 (11 — 5.) 207,08, 9. Molec (Dukla Ban. Bystrica) 1:54,9 (6 — 7.) 202,76, 10. Georgiev (Dukla Liberec) 2:02,4 (7 — 9.) 201,63, 11. jun. Blaško (ČH Štrbské Pleso) 2:03,2 (6 — 12.) 201,51, 12. Záchvejva (Dukla Ban. Bystrica) 2:07,5 (5 —

11.) 200,88, 13. Suja (Baník Rudňany) 2:13,9 (14 — 28.) 199,91, 14. jun. Lisičan (Spartak Vrchlabí) 2:21,6 (7 — 1. dor.) 198,76, 15. Nýč (Dukla Liberec) 2:27,6 (11 — 27.) 197,86, 16. Otčenáš (ČH Štrbské Pleso) 2:36,0 (9 — 30.) 196,59, 17. Razým (VŠ Praha) 2:37,5 (13 — 22.) 196,37, 18. P. Gombala 2:57,0 (10 — 14.) 193,45, 19. jun. Gallo 3:01,4 (8 — 4. dor.) 192,78, 20. Chalúpka 3:05,3 (11 — 29.) 192,21, 21. Suchánek 3:13,2 (6 — 16.) 191,02, 22. Král 3:15,2 (6 — 35.) 190,72, 23. Olšiak (všichni ČH Štrbské Pleso) 3:16,7 (7 — 26.) 190,49, 24. jun. Žalčík (Nové Město na Moravě) 3:21,0 (8 — 65.) 189,86, 25. Weiss (Dukla Liberec) 3:22,0 (9 — 14. jun.) 189,70, 26. R. Gombala (ČH Štrbské Pleso) 3:25,6 (9 — 18.) 189,17, 27. jun. Bugan (Dukla Ban. Bystrica) 3:31,5 (8 — 49.) 188,28, 28. jun. Teplý (Nové Město na Moravě) 3:35,5 (7 — 15. dor.) 187,67, 29. Grnáč (Dukla Ban. Bystrica) 3:37,1 (7 — 13.) 187,43, 30. jun. Gryc (Nové Město na Moravě) 3:42,2 (7 — 31.) 186,67.

Do výkonnostního žebříčku žen pro letošní rok bylo zařazeno 60 závodnic, z toho 16 juniorek a 8 dorostenek. Je to o sedm více než loni. Mistrovskou třídu si vybojovalo jen deset běžkyň (v roce 1980 jedenáct), limit I. výkonnostní třídy však splnilo 40 lyžařek (o 12 více než loni), mezi nimi bylo 9 juniorek a 8 dorostenek. Nejlepší současná závodnice Květa Jeriová při čtyřech vítězích starších a zahrnutí BOB-přirážek měla výsledné záporné hodnoty zpoždění — 5,2 sek. Zlepšením výkonosti přijemně překvapily dorostenka Zora Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) a juniorka Jana Kabeláčová (Nové Město na Moravě).

Žebříček žen: 1. Jeriová (RH Jablonec n. N.) 0,0 (5 — neklas.), 220,00, 2. Paulů (VŠ Praha) 13,2 (11 — 1.) 216,04, 3. Pasiarová (ČH Štrbské Pleso) 30,3 (9 — neklas.) 210,91, 4. Švubová 31,4 (8 — 2.) 210,58, 5. Svobodová (obě RH Jablonec n. N.) 47,7 (9 — 4.) 205,69, 6. Leskovjanská (ČH Štrbské Pleso) 53,9 (8 — 3.) 203,83, 7. dor. Kepeňová (Tesla Lipt. Hrádok) 55,7 (8 — 13.) 203,29, 8. Blažková (ČH Štrbské Pleso) 59,4 (9 — 8.) 202,18, 9. Žáková (RH Jablonec n. N.) 1:10,7 (12 — 11.) 198,79, 10. Sujová (ČH Štrbské Pleso) 1:11,9 (9 — 5.) 198,43, 11. Gaudelová 1:20,3 (10 — 6.) 195,76, 12. Janovská (obě RH Jablonec n. N.) 1:21,0 (11 — 7.) 195,70, 13. Matoušová (VŠ Praha) 1:22,4 (10 — 9.) 195,28, 14. Hanischová 1:29,2 (12 — 12.) 193,24, 15. Bičková (obě RH Jablonec n. N.) 1:32,9 (12 — 10.) 192,13, 16. jun. Kabeláčová (Nové Město na Mor.) 1:37,3 (10 — 11. dor.) 190,81, 17. Paráková (ČH Štrbské Pleso) 1:38,4 (9 — 14.) 190,48, 18. dor. Jebavá (RH Jablonec n. N.) 1:40,9 (7 — 22.) 189,73, 19. Bartošová (VŠ Praha) 1:41,8 (10 — 17.) 189,46, 20. dor. Havrančíková (Tesla Lipt. Hrádok) 1:47,2 (8 — 8. dor.) 187,84, 21. Vašíková (Univerzita Brno) 1:50,3 (8 — 16.) 186,91, 22. Tomášková (RH Jablonec n. N.) 1:55,8 (8 — 2. dor. ml.) 185,26, 23. Olšiaková (Tesla Lipt. Hrádok) 1:56,3 (5 — 21.) 185,11, 24. jun. Brabcová 1:59,6 (10 — 1. dor.) 184,12, 25. jun. Ehrenbergerová (obě Nové Město na Mor.) 2:01,2 (7 — 25.) 183,64.

Z JUNIORŮ NEJLEPŠÍ LISIČAN A DOROSTENKA KEPEŇOVÁ

Do výkonnostního juniorského žebříčku pro letošní rok bylo zařazeno 55 juniorů, z toho jeden dorostenec, kteří dokončili minimálně tři CKZ z devíti vypsanych závodů. V kategorii juniorek bylo klasifikováno 23 mladých běžkyň, mezi nimiž bylo sedm dorostenek. Prvenství patřilo Petru Lisičanovi (Spartak AŠ Vrchlabí) a dorostenka Zora Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok). První výkonnostní třídu získalo 32 juniorů, 12 juniorek a 7 dorostenek.

Žebříček juniorů: 1. Lisičan (Spartak Vrchlabí) 0,0 (8 — 11.) 220,00, 2. Blaško 0,0 (6 — 1.) 220,00, 3. Gallo (oba ČH Štrbské Pleso) 38,0 (9 — 4. dor.) 214,30, 4. Teplý 46,1 (9 — 15. dor.) 213,08, 5. Žalčík (oba Nové Město na Mor.) 46,7 (8 — 20.) 213,00, 6. Baranec (Dukla Ban. Bystrica) 1:16,9 (9 — 37. dor.) 208,47, 7. Bartoš (Spartak Vrchlabí) 1:18,0 (6 — neklas.) 208,30, 8. Gryc 1:24,0 (8 — 5.) 207,40, 9. Baranyk (oba Nové Město na Mor.) 1:27,5 (7 — 6.) 206,88, 10. Svoboda (Ski Jilemnice) 1:29,7 (6 — 2. dor.) 206,54.

Žebříček juniorek: 1. dor. Kepeňová (Tesla Lipt. Hrádok) 0,0 (6 — 2.) 220,00, 2. Kabeláčová (Nové Město na Mor.) 4,2 (7 — 11. dor.) 218,74, 3. dor. Jebavá 25,1 (4 — 7.) 212,47, 4. dor. Tomášková (obě RH Jablonec n. N.) 29,6 (5 — 2. dor. ml.) 211,12, 5. dor. Havrančíková 37,8 (6 — 8. dor.) 208,66, 6. Krajiřová (obě Tesla Lipt. Hrádok) 41,6 (8 — 8.) 207,52, 7. Pospíchalová (RH Jablonec n. N.) 42,0 (7 — 7. dor.) 207,40, 8. Havlová (Studeneč) 42,2 (7 — 6. dor.) 207,34, 9. Brablecová 44,1 (7 — 1. dor.) 206,77, 10. Ehrenbergerová (obě Nové Město na Mor.) 50,8 (7 — 5. dor.) 204,76.

ŠIMEK, PLAVUCHA, NEDOMLELOVÁ A KEPEŇOVÁ NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ V DOROSTU

V kategorii dorostu se hodnotily tři nejlepší výsledky ze šesti vypsanych CKZ. Zařazeno bylo 56 mladších a 55 starších dorostenců, 53 mladších a 46 starších dorostenek. Prvenství patří Petru Šimkovi (Lokomotiva Česká Třebová), Lubomíru Plavuchovi (Spartak Hřiňová), Jiřině Nedomlelové (Sokol Studeneč) a Zora Kepeňové (Tesla Liptovský Hrádok). Limit I. výkonnostní třídy splnilo 50 mladších a 49 starších dorostenců, 47 mladších a 18 starších dorostenek.

Žebříček mladších dorostenců: 1. Šimek (Lokomotiva Česká Třebová) 6 závodů — 220,00 bodů FIS, 2. Petrásek 6 — 219,76, 3. Korunka (oba Krnap Strážné) 6 — 218,26, 4. Poledňák (Elitex Jablonec n. N.) 6 — 213,28, 5. R. Kuřík (Sokol Studeneč) 4 — 212,83, 6. Benko 4 — 210,20, 7. Dratva (oba ČH Štrbské Pleso) 4 — 209,04, 8. B. Kuřík (Sokol Studeneč) 4 — 208,83, 9. Nýč (Ještěd Liberec) 6 — 208,58, 10. Ursínyi (VŠE Banská Bystrica) 6 — 208,35.

Žebříček starších dorostenců: 1. Plavucha (Spartak Hřiňová) 6 — 219,36, 2. Baranyk (Nové Město na Mor.) 6

Členové reprezentačního družstva běžců Miloš Bečvář a Jiří Beran v letošní sezóně patřili k nejsilnějším šestce

— 218,30, 3. Benc (Elitex Jablonec n. N.) 6 — 217,43, 4. Slezák (Nové Město na Mor.) 6 — 214,31, 5. Beneš (Ski Jilemnice) 6 — 213,95, 6. Janoušek (Elitex Jablonec n. N.) 4 — 213,55, 7. Daňša (Nové Město na Mor.) 6 — 213,36, 8. Lichoň (ČH Štrbské Pleso) 5 — 211,80, 9. Kraus (Šumavan Vimperk) 6 — 211,45, 10. Vaněk (Ski Jilemnice) f — 210,38.

Žebříček mladších dorostenek: 1. Nedomlelová (Sokol Studeneč) 5 — 219,98, 2. Valešová (Ski Jilemnice) 6 — 218,76, 3. Kučerová (Tesla Lipt. Hrádok) 6 — 218,69, 4. Gabrielová (Nové Město na Mor.) 6 — 218,61, 5. Vaníčková (Ski Jilemnice) 6 — 217,57, 6. Mrázová (Tatran Železná Ruda) 6 — 215,09, 7. Janoušková 6 — 213,29, 8. Šimůnková (obě Elitex Jablonec n. N.) 5 — 212,00, 9. Pavlová (Šumavan Vimperk) 6 — 211,00, 10. Čmucharová (Ski Jilemnice) 5 — 210,95.

Žebříček starších dorostenek: 1. Kepeňová 6 — 220,00, 2. Havrančíková (obě Tesla Lipt. Hrádok) 6 — 208,90, 3. Tomášková (RH Jablonec n. N.) 6 — 207,73, 4. Dobrotová (VŠE Ban. Bystrica) 6 — 200,69, 5. Olšiaková (Tesla Lipt. Hrádok) 6 — 200,44, 6. Holfeuerová (Nové Město na Mor.) 4 — 198,65, 7. Jebavá (RH Jablonec n. N.) 4 — 197,04, 8. Štočková (Ski Jilemnice) 6 — 195,83, 9. Maršíková (Elitex Jablonec n. N.) 5 — 194,07, 10. Ridžoňová (VŠE Ban. Bystrica) 6 — 190,42.

Ergometrie a terénní testování

Co řekne laboratorní vyšetření pro předběžný odhad výkonu na dlouhých tratích?

Ergometrickým vyšetřením zjišťujeme přízpusobivost člověka na vytrvalostní námahu. Obvykle vyjadřujeme jeho výsledky zejména hodnotu W_{170} . Písmeno „W“ je tu odvozeno z anglického slova „work“ = práce, a celá zkratka znamená: pracovní výkon při tepové frekvenci 170 tepů za minutu čili 2,83 hertzů. Protože jsou známé vztahy mezi přísunem kyslíku, potřebným k provádění určitého vytrvalostního výkonu, a fyzikálně vyjádřenou velikostí tohoto výkonu, a protože jsou kromě toho známé i vztahy mezi maximální dosažitelnou tepovou frekvencí a věkem, lze z hodnoty W_{170} snadno vypočíst či aspoň odhadnout maximální příjem kyslíku daného jedince podle vzorce:

$$V_{O_{2max}} = W_{170} \cdot \left(20 - \frac{\text{věk}}{7}\right)$$

Navíc jsou známé i vztahy mezi množstvím krve, potřebným pro přenos určitého množství kyslíku z plic do tkání, a příjmem kyslíku při určitém vytrvalostním výkonu. To nám umožňuje, abychom podle hodnoty W_{170} zhruba odhadovali i množství krve, vypuzované srdcem v každém jednotlivém tepu do aorty; odborně tomu říkáme „tepový volum“. Toto množství v mililitrech přibližně odpovídá polovině hodnoty W_{170} , vyjádřené ve wattech. Tepový volum je důležitým ukazatelem výkonnosti krevního oběhu, zejména ale srdce a především srdečního svalstva samotného.

Obvykle se nepochybuje o tom, že mezi výsledkem ergometrického vyšetření a několikaminutovým (až čtvrt hodinovým) výkonem v běhu na suchu po rovině nebo do stoupání je těsná přímá úměrnost. Dokonce tak těsná, že zjišťováním krátkodobých terénních běžeckých či výstupových výkonů lze orientačně nahradit ergometrii. Terénní testování „suchým“ během po rovině zavedl poprvé Robinson ve roce 1732. Jeho moderní metodiku navrhl roku 1963 Balke (šlo o běh na patnáct minut); podle něho pak poněkud upravil svůj postup Cooper v roce 1968. Cooperovým testem se měří buď vzdálenost uběhnutá za 12 minut nebo čas potřebný k zvládnutí 2,4 kilometru. „Suché“ rovinné běžecké testy většinou vycházejí z orientačně použitého předpokladu, že počet mililitrů kyslíku, přijímaný člověkem za minutu do každého kilogramu jeho těla, se zjisti tím, že rychlost běhu, vyjádřenou v metrech za minutu, dělíme pěti. Terénní testování „suchým“ výběhem do svahu zavedl Nick v roce 1820. V jeho moderní formě, zavedené u nás v roce 1971, se používá výběh či výšlap do svahu o stoupání 12 % až 18 % a o délce 0,7 až 1,5 km. Pro každou takovou testovací trasu je napřed nutné vypočíst celkový příjem kyslíku na kilogram hmotnosti chodce (ten zjistíme jako součet dvojnásobku převýšení a osminy délky trasy v metrech), a ten se pak dělí počtem minut, který běžec potřeboval k zvládnutí trasy. Dostaneme hodnotu jím dosaženého minutového příjmu kyslíku na kilogram jeho hmotnosti.

Uvedené metody testování platí pro kratší výkony, a to ještě jen na suchu. Mnohé trenéry zajímá, do jaké míry platí podobné vztahy mezi ergometricky vyjadřitelným výkonem a terénním výkonem i pro běh na lyžích, a to na delší trati. K posouzení této otázky jsme použili podklady závodu na 50 km na Třech Studních (28. února 1981), z jehož účastníků bylo u nás 55 předem ergometricky vyšetřeno. Závod se jel dvakrát po okruhu 25 km dlouhém; vybrali jsme časové údaje ukončení prvního kola a korelovali jsme je s ergometrickými hodnotami W_{170} , W_{170}/kg a od nich odvozenou [podle výše uvedeného vzorce] hodnotou $V_{O_{2max}}/\text{kg}$, i s věkem jednotlivých účastníků (nejmladšímu v naší skupině bylo 19, nejstaršímu 68 let). Výpočet jsme prováděli metodou intervalové sítě. Zjistí se tak hodnota tzv. korelačního koeficientu, což je číslo, které udává, do jaké míry se dá předpokládat přímo úměrný (číslo je pozitivní) nebo nepřímo úměrný (číslo je negativní) vztah mezi dvěma řadami číselných údajů. Je-li vztah vysoce platný, blíží se hodnota korelačního koeficientu jedničce, je-li pochybný, blíží se nule. Pro skupinu o počtu 55 účastníků stačí, aby korelační koeficient překročil hodnotu 0,22, má-li platit s pravděpodobností nad 0,9; překročí-li 0,26, platí už s pravděpodobností nad 0,95; překročí-li 0,34, platí s pravděpodobností 0,99; a překročí-li korelační koeficient hladinu 0,43, platí

už s pravděpodobností 0,999, tedy s nejvyšší možnou jistotou. Srovnajme s tím naše výsledky!

Mezi celkovou hodnotou W_{170} a časem na 25 kilometrů byl korelační koeficient $-0,33$, tedy platný s pravděpodobností nad 0,95. Mezi hodnotou W_{170}/kg a časem na 25 kilometrů byl korelační koeficient $-0,55$, tedy zcela jistý. Rovněž zcela jistý byl i vztah mezi věkem účastníků a časem na 25 km; pro něj vyšel korelační koeficient $+0,49$. Jak ergometrický výkon, tak i věk se uplatňuje při výpočtu hodnoty $V_{O_{2max}}$ podle výše uvedeného vzorce. Je tedy pochopitelné, že korelační údaj pro vztah mezi hodnotou $V_{O_{2max}}/\text{kg}$ a časem na 25 kilometrů byl dán koeficientem $-0,63$, což ukazuje zcela jistou platnost vztahu. Čas na 25 kilometrů jsme si pak přepočítali na rychlost

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

v metrech za minutu a tuto rychlost jsme korelovali s hodnotou $V_{O_{2max}}/\text{kg}$. Vyšel nám korelační koeficient prakticky stejný — totiž $+0,61$, platící rovněž s nejvyšší možnou jistotou.

To nás povzbudilo k tomu, abychom se pokusili odvodit možnost výpočtu hodnoty $V_{O_{2max}}/\text{kg}$ z rychlosti v běhu na lyžích v metrech za minutu [při délce okruhu 25 kilometrů]. Ukázalo se, že minutový příjem kyslíku v mililitrech na kilogram hmotnosti lyžaře lze odhadnout tak, že rychlost v metrech za minutu dělíme číslem 4,2. Dodatečně jsme se pokusili ověřit platnost tohoto vztahu tím, že jsme z hodnot minutového příjmu kyslíku jednotlivých účastníků znásobením číslem 4,2 odvodili teoreticky předpokladatelnou rychlost v metrech za minutu, kterou by měli dosáhnout, a takto vypočtenou předpokladatelnou rychlost jsme srovnali s tou, kterou tíž účastníci dosáhli při závodě. Mezi oběma údaji byl v průměru rozdíl jen 1 m/min [tedy zhruba 0,5 %], ale byl zatížen vysokým rozptylem — směrodatná odchylka tu vychází ± 36 metrů/min [tedy zhruba ± 18 %]. Je to zřejmě dáno tím, že při délce trati 25 km se uplatňuje kromě „ryzí“ vytrvalosti hlavně technika [trať byla v úvodní části technicky náročnější] a potom ovšem i „bojová morálka“ závodníka — zejména tu šlo o morální odhodlání účastníků srat se s prudkým větrem, který vál na exponovaných místech, a který na nich také během několika sekund zavál jinak dobře připravenou stopu.

A závěr? V každém okrese dnes už mohou laboratoře funkční diagnostiky při odděleních tělovýchovného lékařství vyšetřit lyžařům-běžcům jejich ergometrické hodnoty W_{170} respektive W_{170}/kg . Pro běh na dlouhé trati za předpokladu předběžné úpravy stopy a celkem snesitelných meteorologických podmínek na většině trasy mohou pak trenéři odhadnout předběžně rychlost, kterou závodník bude moci dosáhnout, podle vzorce:

$$v = W_{170}/\text{kg} \cdot (84 - 0,6 \cdot \text{věk})$$

kde v = předpokládaná rychlost v závodě, vycházející v metrech za minutu, W_{170}/kg je laboratorně zjištěná ergometrická hodnota výkonu při tepové frekvenci 2,83 hertzů respektive 170 tepů za minutu, vztažená na kilogram tělesné hmotnosti závodníka, a věk závodníka je udán v letech. Odhad platí s pravděpodobností 0,67 pro předpokládaný rozptyl hodnot ± 18 %, respektive ± 36 metrů za minutu. „Rušivě“ se v platnosti odhadu mohou uplatnit terénní a meteorologické faktory, nesprávná příprava lyží, ale hlavně pak — nestejnost morálního profilu či motivační úrovně závodníků, ovšem i jejich technické vyspělosti atd. To už jsou ale věci, na které je zatím naše jednoduchá matematika příliš krátká.

Dr. KAREL DANĚK, CSc.

Pozn.: Uvedené výpočty byly získány pouze u mužů; u žen (které měly kratší trať) jsme pro provedení korelací neměli potřebný počet předběžných vyšetření.

Lyžování od nejútlejšího věku

Výuka lyžování dětí předškolního věku je prozatím v našem domácím prostředí ojedinělá. České veřejné lyžařské školy přijímají do svých výukových cyklů děti předškolního věku jen ve velmi malém počtu. Zpravidla pořádají výuku pro rodiče s dětmi. Výuka lyžování u dětí tohoto věku je náročnější — vyžaduje odpovědnější přístup pedagogických kadrů, jejich větší trpělivost při vlastní výuce lyžování, vyšší nároky při výkonu dozoru v mimovýukové části a i vlastní výcvik postupuje mnohem pomaleji. Tato zvýšená náročnost výuky odrazuje řadu našich veřejných lyžařských škol od pořádání kursů lyžování pro děti předškolního věku, i když v jiných zemích se celkem běžně praktikuje výuka lyžování u dětí ve stáří 3 let.

Podstatně výhodnější podmínky k provádění výuky lyžování jsou v mateřských školách, i když ani na těchto typech škol se doposud nestala výuka lyžování běžnou záležitostí. Úkolem mateřských škol je soustavná a cfevědomá práce s dětmi, aby podle svých fyzických a duševních schopností si zvykaly na zvýšenou fyzickou i psychickou námahu, rychle se adaptovaly ve změněných životních podmínkách a tak byly perspektivně vychovávány pro svou budoucí úlohu budovatelů a obránců socialistické společnosti.

K dosažení těchto cílů je orientována každodenní výchovná práce s dětmi a jsou posuzovány její výsledky. Jedním z prostředků k dosažení vytčených výchovných cílů je i výuka lyžování hravými formami. Kroměřížští pedagogičtí pracovníci jsou v tomto směru zřejmě průkopníky. Již před několika lety vypracovala profesorka zdejšího pedagogického gymnázia s. Alena Karasová metodu výuky lyžování dětí předškolního věku. Aplikaci této metody v praxi uplatňuje již od roku 1973 ředitelka mateřské školy Kroměříž, Oskol II s. Jindra Butulová.

Tato MŠ využívá k provádění výcviku terénů v okolí školy v přírodě v Rajnochovicích (Hostýnské vrchy), která je ve správě odboru školství ONV v Kroměříži. Toto zařízení zaručuje dobré ubytování a stravování, je také snadno dostupné. Nevýhodou je malá nadmořská výška (cca 400 m n. m.) a z toho důvodu i labilní sněhové podmínky, které v několika případech znesnadnily, případně i znemožnily provádění lyžařské výuky.

Přípravě kursu ve školním roce 1980—81 byla věnována mimořádná pozornost. Díky pochopení školských odborů MěstNV a ONV v Kroměříži i SRPŠ MŠ Kroměříž, Oskol, se podařilo zajistit 55 párů dětských lyží s bezpečnostním vázáním G-30 KID a 55 párů lyžařských holí a obuvi, tedy kompletní lyžařskou výzbroj, která se do budoucna stává majetkem MŠ. Velkou zásluhu na zajištění této výzbroje má ředitelství n. p. Sulov Bytča, ředitelství n. p. Artis Hluk a vedoucí průzkumové prodejny KIN Bílovec s. Vavrošová. Zdrárnému průběhu kursu přispěly i velmi dobré sněhové podmínky letošní zimy.

Výběr vhodných délek lyží byl proveden předem za pomoci rodičů. S technikou upínání lyží byly děti seznámeny ještě před odjezdem na pozemku školní zahrady. Potiže byly se zavazováním lyžařských bot, na které děti nemají sílu. Zavazování bot tedy i v průběhu kursu prováděly výhradně učitelky. Všechny vybrané děti byly před odjezdem důkladně prohlédnuty dětskou lékařskou.

Aby si děti zvykly, dokonale se v novém prostředí adaptovaly a aby byly eliminovány vlivy vrtkavého zimního po-

časí, které v dřívějších letech narušovaly hladký průběh kursu, bylo rozhodnuto, že pobyt dětí ve škole v přírodě bude trvat 14 dnů. V pondělí 19. ledna v 8 hodin ráno nastoupilo do připraveného autobusu 55 dětí, které doprovázelo 5 pedagogických pracovníků, lékařka a školnice. Za dlouhého mávání a loučení rodičů se autobus plně naložený dětmi, novými lyžemi, didaktickými pomůckami a drobnými hračkami rozjel do 40 km vzdálené školy v přírodě.

Přijetí v novém prostředí bylo již tradičně srdečné. Aby děti nemusely každodenně přenášet pro ně doposud těžké lyže, propůjčil vedoucí školy s. Dytrych pro uskladnění lyží svoji osobní garáž, která je umístěna v blízkosti cvičného svahu. Každému dítěti bylo vymezeno místo pro uložení svých lyží, které byly označeny čísly.

První den byl věnován ubytování a seznámení dětí s novým prostředím. Lyžařský výcvik byl zahájen v následujícím dnu. Hravými formami byla procvičována chůze na lyžích po rovině, běh, odšlapování, výstupy do svahu stromečkem i bokem s přidupáváním, chůze v rytmu různých říkad. Nezapomnělo se ani na nácvik vstávání po pádu a používání holí.

Toto seznamování se se sněhem, lyžařskou výzbrojí a terémem trvalo tři dny. Pak byly děti rozděleny do družstev podle individuálních znalostí a výkonnosti. V dalším výcviku byla používána následující metodická řada:

- sjezd přímo, jak kdo umí;
- sjezd přímo s holí v předpažení;
- sjezd přímý, dřep, vztyčení, otočení vlevo, vpravo;
- sjezd přímý se zvednutím větvičky na pravé i levé straně;
- sjezd přímý s velkým barevným míčem, dřep, vztyčení, otočení;
- sjezd přímý po jedné lyži;
- sjezd se zatočením vlevo, vpravo;
- sjezd vlnovkou mezi velkými barevnými loutkami.

Lyžařský výcvik byl prováděn v dopoledních hodinách. Na odpoledne byly plánovány pěší vycházky a hry. Děti pozorovaly stopy zvířat, poslouchaly jejich zvuky a poznávaly tajemství zimního lesa, stavěly sněhuláky, přelézaly přírodní překážky, hledaly cukrový les i poklad, kreslily do sněhu a jeden večer byla uspořádána stezka odvahy v tmavém lese, která děti velmi zaujala.

Po celou dobu pobytu ve škole v přírodě panovala mezi dětmi dobrá nálada, která byla střídána zdravou únavou. Červené a rozpustilé přicházely děti do chaty, kde na ně čekalo teplo a dobré jídlo bohaté na zeleninu a ovoce. Kromě pěti lehkých chřipkových onemocnění, která se vyskytla z počátku kursu, nebyl zaznamenán žádný úraz ani jiné vážnější onemocnění. Děti také velmi dobře snášely poměrně dlouhou odloučenost od rodičů.

Závěr kursu byl slavnostní. Vítězům závodů byly předány medaile a všem dětem odznaky „Buď fit“ a odznaky klubu otužilých dětí „Delfin“. Samozřejmě nechyběl ani závěrečný karneval.

Čtrnáct dnů pobytu v zimní zasněžené přírodě uplynulo jako voda. A tak v neděli 1. února opět přijel autobus, který děti odvezl domů ke svým nejmilejším. A obětavé učitelky z mateřské školy mohly s uspokojením konstatovat: „Zas jsme odvedly kousek dobré práce navíc!“ A do lyžařské rodiny přibýlo dalších 55 malých lyžařů.

Ing. PAVEL HLAVÁČEK

Nedostatky čs. reprezentantů v technice skoku

Výkonnostní rozdíl mezi skokany ČSSR a nejlepšími světovými závodníky je dán výsledkem závodu. Objektivní část výsledného pořadí závodníků — délka skoku (DS), závisí na kvalitě techniky provedení různých fází skoku. Východiskem ke zvýšení úrovně výkonnosti je znalost předností, respektive nedostatků sko-

kana v technice provedení jednotlivých fází pohybu.

V tomto příspěvku chceme kvantitativně konfrontovat úroveň techniky ve dvou na sebe navazujících fázích: nájezdová fáze — veličina T_{NR} , odraz a let — veličina T_{DS} .

Velichina T_{DS} má podobnou interpretaci jako hodnocení T_{NR} . Jedná se o kvantifikaci souhrnné úrovně

techniky odrazové a letové fáze skoku pomocí T -bodů. Dva definované údaje T_{NR} a T_{DS} poskytnou informaci o struktuře výkonu konkrétního skokana, o jeho přednostech nebo nedostacích v definovaných fázích skoku.

Na otázku „jak se liší nejlepší čs. skokani ve struktuře techniky od světové špičky“ odpoví individuální

analýza skoku, uskutečněná na závo-
dech Světového poháru 1981 v Har-
rachově a Liberci. V tabulce 1 a 2 je
uvedeno kvantitativní hodnocení tech-
niky skoku u deseti nejlepších zahra-
ničních skokanů (světová špička) a
deseti nejlepších čs. závodníků podle
pořadí v závodě. Hodnoty T-bodů vět-
ší než 56 jsou podtrženy a znamenají
mimořádně dobrou kvalitu techniky
dané fáze skoku.

Hodnocení techniky skokanů na zá-
vodech SP Harrachov 81 je uvedeno
v tabulce 1. Struktura techniky zá-
vodníků světové špičky se vyznačuje
některými charakteristickými rysy.
S výjimkou dvou hodnot, které leží
těsně pod hranicí 50 T-bodů (jedná
se o T_{NR}), je úroveň techniky u všech
závodníků vysoká a leží nad průměr-
nou hodnotou. Závodníci na prvních
čtyřech místech v I. kole mají v obou
sledovaných položkách bodové hod-
nocení techniky nad hranicí 56 T-bo-
dů (Ruud, Kogler, Neuper a Berge-
rud). Ruud a Bulau dosáhli tohoto
ideálního vyrovnaného stavu ve struk-
tuře techniky také ve II. kole. Kvali-
tu techniky skoku u předcházejících
závodníků lze považovat za typickou
pro „absolutní světovou špičku“.
U závodníků na 2. až 4. místě vidíme
ve II. kole pokles techniky ve fázi
odrazu a letu při zachování vysoké
úrovně NR (skoky s větší mírou jis-
toty?).

V technice skoku zbývajících zah-
raničních závodníků nacházíme již
některé nedostatky. Obecně lze kon-
statovat, že příčinou dobrého umístě-
ní těchto skokanů do 12. místa byla
velmi dobrá úroveň v technice jedné
fáze skoku při zachování mírně nad-
průměrné úrovně techniky ve fázi
druhé nebo mírně nadprůměrná úro-
veň v obou složkách techniky (Tuch-
scherer). Vysokou úroveň techniky ve
fázi odrazu a letu spojenou s „jen“
nadprůměrnou úrovní NR vidíme u
Wallnera a Čerňajeva. Pěkné umístění
Tolkinena na 10. místě bylo ovlivněno
především vysokou úrovní NR, ale
technika dalších fází skoku byla pou-
ze průměrná. U závodníka Ylianttily
vidíme změnu ve struktuře techniky
v jednotlivých soutěžních kolech.
V 1. kole byla dominantní technika
odrazové a letové fáze a ve II. kole
se na výkonu podílela především NR
při průměrné úrovni techniky dal-
ších fází.

Pohled na techniku skoku čs. zá-
vodníků není příliš optimistický. Bodo-
vé hodnocení techniky nad 56 T-bodů
nacházíme pouze u několika skokanů,
a to ještě v oblasti nájezdové fáze
skoku. Jediný reprezentant, který v
daném závodě produkoval techniku
odrazové a letové fáze na úrovni ab-
solutní světové špičky, byl Parma.
Jeho reálná naděje umístít se na
předním místě mezi světovými skoka-
ny byla zmařena zásadními nedostatk-
y v nájezdové fázi (44 a 43 T_{NR}).
Struktura techniky u našich dvou
nejlepších skokanů není také přízni-
vá. Zásadní podíl na dobrém výsle-
dku Samka a Škody měla nájezdová
fáze skoku, kde oba skokani shodně
dosáhli vysoké úrovně NR. Technika
dalších fází (odraz a let) byla pouze

Tabulka 1: Analýza techniky skoku na lyžích. Individuální hodnocení.
Světový pohár, Harrachov, 10. 1. 1981, P = 90 m

Deset nejlepších zahraničních skokanů

Jméno	národ- nost	umíst. v závodě	T_{NR}	I. kolo		II. kolo	
RUUD	NOR	1.	64,65	57,34	66,08	56,54	55,65
KOGLER	AUT	2.	60,84	58,85	63,53	53,40	50,02
NEUPER	AUT	3.	57,02	58,21	63,10	58,40	50,02
BERGERUD	NOR	4.	61,79	58,11	70,63	58,40	56,76
BULAU	CAN	5.	54,70	57,34	60,12	58,40	55,56
WALLNER	AUT	6.	49,52	58,67	54,72	56,76	55,56
ČERNĀJEV	SOV	9.	52,79	57,02	48,33	55,56	51,33
TOLKINEN	FIN	10.	62,75	50,92	64,09	51,33	51,16
YLIANTTILA	FIN	11.	51,84	56,32	58,13	51,16	54,99
TUCHSCHERER	AUT	12.	50,88	53,83	52,30	54,99	

Deset nejlepších skokanů ČSSR

SAMEK	7.	63,16	51,48	63,33	52,80
ŠKODA	8.	64,11	52,53	71,62	48,36
PARMA	18.	44,89	54,41	43,07	57,51
JELENSKÝ	21.	67,52	47,60	58,13	49,94
VACEK	34.	48,29	50,55	57,13	47,54
NOVÁK Fr.	36.	59,34	46,18	58,13	46,68
TANCZOS	37.	50,88	45,94	55,15	50,06
SLUŠNÝ	38.	53,75	48,03	58,13	49,12
HÝSEK	39.	42,57	53,18	42,08	48,60
JIRÁSKO	49.	45,70	48,71	46,77	44,87

Tabulka 2: Analýza techniky skoku na lyžích. Individuální hodnocení.
Světový pohár, Liberec 11. 1. 1981, P = 70

Deset nejlepších zahraničních skokanů

Jméno	národ- nost	umís- tění	I. kolo		II. kolo	
RUUD	NOR	1.	69,04	55,57	66,46	55,57
WALLNER	AUT	2.	55,38	59,46	50,56	62,72
SUNIN	SOV	3.	63,33	52,42	66,46	56,67
KOKKONEN	FIN	4.	62,82	53,20	55,79	58,52
KOGLER	AUT	5.	55,38	57,12	52,69	56,62
ČERNĀJEV	SOV	6.	45,53	60,18	38,53	61,63
BERGERUD	NOR	7.	66,62	50,62	70,14	55,66
BULAU	CAN	8.	53,48	57,24	53,66	57,45
NEUPER	AUT	11.	68,52	58,11	54,63	47,25
TUCHSCHERER	AUT	12.	61,43	47,85	57,93	57,93

Deset nejlepších skokanů ČSR

ŠKODA	9.	59,53	55,58	63,16	53,17
SAMEK	10.	64,37	53,20	63,74	52,46
HÝSEK	19.	51,58	53,84	56,76	49,97
TANCZOS	23.	55,73	50,55	55,21	49,85
VACEK	24.	49,16	50,06	49,98	51,30
JELENSKÝ	28.	48,30	50,38	54,63	50,56
BALCAR Jiří	32.	46,92	50,30	46,29	48,45
PARMA	34.	41,73	54,57	43,19	46,00
NOVÁK Bř.	37.	33,95	52,76	32,91	51,60
KONTŮR	44.	50,72	48,90	56,38	43,46

mírně nadprůměrná (zde jsou ještě rezervy u obou skokanů).

Jelenský, který se mezi čs. skokany umístil na 4. místě, dosáhl tohoto výsledku díky extrémním hodnotám NR při podprůměrné úrovni techniky v dalších fázích skoku. Podobný obraz vidíme také u Fr. Nováka, Slušného a ve II. kole také u Tanczose. Zbývající závodníci s výjimkou Hýska v I. kole, dosahují v obou složkách techniky podprůměrné úrovně.

Výsledky analýzy SP Liberec 81 jsou uvedeny v tabulce 2. Závod se konal za velmi nepříznivých klimatických podmínek (velká mlha), což mohlo u řady závodníků ovlivnit techniku skoku. Vítěz závodu Ruud opět prokázal vysokou úroveň techniky skoku v obou položkách. Především NR byla u tohoto závodníka extrémní. Wallner se probojoval na 2. místo dvěma vynikajícími technickými skoky ve fázi odrazu a letu. Sunin na 3. místě dosahoval vysokou úroveň v NR v obou kolech, ale technicky „slabší“ skok v I. kole jej pravděpodobně připravil o lepší umístění. Také závodníci na 4. a 5. místě produkovali vysokou úroveň techniky v obou složkách. Zajímavá je struktura techniky u Čerňajeva, který měl zásadní nedostatky v technice nájezdové fáze skoku, ale extrémně kva-

litním provedením odrazové a letové fáze obsadil 6. místo. Těžiště výkonu u Bergeruda bylo především ve vysoké úrovni NR a Bulau vděčí svému umístění za kvalitní techniku odrazové a letové fáze. Neuper a Tuschscherer pokazili každý jeden skok z hlediska techniky odrazové a letové fáze.

U dvou nejlepších čs. skokanů Škody a Samka vidíme podobnou strukturu techniky skoku jako v předcházejícím závodě. Pro dosažení DS je dominantním činitelem vysoká úroveň NR. V technice odrazu a letu vidíme u těchto skokanů proti předchozímu závodu mírné zlepšení, ale stále jsou zde rezervy. Hýsek jako třetí z čs. skokanů měl ve struktuře skoku u jednotlivých kolech výkyvy. Ve II. kole nedovedl využít velmi dobrou úroveň NR. Tanczos produkoval kvalitní techniku nájezdové fáze skoku, ale v technice odrazu a letu byl průměrný. Z ostatních závodníků zasluží ještě pozornost Parma kvalitní technikou odrazu a letu v I. kole, ale opět velmi slabou úroveň NR. Zbývající čs. závodníci se pohybují v úrovni techniky skoku na lyžích na průměrné nebo podprůměrné úrovni startujícího souboru závodníků.

ZÁVĚRY

1. Demonstrováný přístup ke kvantitativnímu hodnocení techniky skoku ve dvou pohybových fázích ukazuje na možnosti této metody stanovit strukturu techniky jednotlivce. Znalosti o přednostech, respektive nedostacích v pohybovém řešení definovaných fází skoku umožňují trenérovi kvalifikovaněji směřovat tréninkový proces k odstranění těchto nedostatků.
2. K dosažení výkonu na úrovni „absolutní světové špičky“ je zapotřebí produkovat techniku skoku na vysoké úrovni v obou sledovaných položkách.
3. Ukazuje se možnost kompenzace nižší úrovně nájezdové fáze skoku vysokou úrovní techniky odrazové a letové fáze a naopak. K dosažení předního umístění však nesmí klesnout ani jedna položka pod úroveň průměru.
4. Srovnávací studie mezi čs. a předními světovými závodníky ukázala na skutečné rozdíly v technice skoku v hodnocených závodech. Čs. závodníci s výjimkou několika jedinců zaostávají v nájezdové fázi skoku, ale závažnější nedostatky jsou především v technice odrazové a letové fáze.

Dr. FRANTIŠEK VAVERKA

Hledejme rezervy v kvalitě naší práce

Dosažení a udržení vysoké úrovně sportovní výkonnosti vyžaduje nejen hodně a tvrdě pracovat, ale současně i o práci neustále přemýšlet a důsledně odstraňovat nedostatky, které se v průběhu plánování i realizace sportovní přípravy vyskytují.

Na sekretariát VSL dostáváme čas od času dopisy, ve kterých se pisatelé zamýšlejí nad příčinami současného stavu našeho vrcholového lyžování a hledají cestu ke zlepšení výkonnosti. Ty lze spatřovat jednak v **oblasti organizace a řízení** od nejvyšších tělovýchovných a svazových orgánů, přes řídicí útvary resortů a vedení středisek vrcholového sportu až po úroveň realizace tréninkového procesu. Dále pak v **oblasti zabezpečení činnosti** tzn. zabezpečením kádrovým, materiálním, finančním, zdravotním, metodickým, výzkumným apod. Z hlediska vlastní tréninkové činnosti je to však především **obsah tréninku, formy a metody činnosti, využívání tréninkových prostředků, skladba zatěžování** apod.

Souhrnně lze uvést hlavní rysy současného sportovního tréninku:

- stále výraznější roli hraje a bude hrát **výběr talentů** — ten je sice teoreticky rozpracován, v praxi však zcela nerealizován a je jedním z vážných nedostatků systému našeho vrcholového sportu,
- dochází k tendencím **snížovat věkové hranice sportovní specializace** — to je opodstatněné pouze v některých druzích sportu (technicko-estetických), u ostatních ne, a to ještě za předpokladu důsledné racionalizace sportovního tréninku,
- charakteristickým rysem je neustále **stoupající tréninkové zatížení** — roste především objem tréninku, při vysokém objemu je potom zvyšována intenzita,
- velmi důležitou úlohu hraje **zotavení**, ve sportovních nejvyspělejších zemích jde doslova a řízenou regeneraci,
- velmi výrazně a důsledně se uplatňuje **individualizace tréninku**,
- potřebám přípravy je přizpůsobována životospráva sportovců a k tomu účelu jsou vytvářeny **odpovídající společenské podmínky**,
- **roste podíl vědy** a hraničních oborů a to jak ve smys-

lu zhodnocování empirie, tak ve smyslu prohlubování dosavadních poznatků,

- jeden z vyhraněných rysů současného tréninku jsme záměrně ponechali nakonec. Je to silná tendence **zvyšování podílu specializace a snižování podílu všestrannosti**.

Zvyšování podílu speciálních tréninkových prostředků odpovídá požadavkům zvyšování sportovní výkonnosti (a v praxi také skutečně přineslo její zvýšení), ale stejně i jako ostatní podněty, uplatňované v tréninkovém procesu má omezenou účinnost a pouze určitý vyčerpávací potenciál. To prakticky znamená, že ani objemově značný trénink s odpovídající intenzitou nemusí a zpravidla také po víceletém stereotypním používání nepřináší další zvyšování sportovní výkonnosti, i když možnosti daného sportovce nebyly ještě vyčerpány.

Kde jsou příčiny? Především v tom, že na každý podnět a zvláště na podnět svým způsobem jednostranný (a tím bezesporu každý sportovní výkon je) si organismus „zvykne“ a ten přestane mít účinnost. To znamená, že reakce organismu (to je vlastní proces adaptace a vlastně příčina změn výkonnosti) se zmenšuje — dochází k ustrnutí úrovně výkonnosti a postupně i k jejímu poklesu.

Příkladem bychom našli celou řadu — např. **ve skoku na lyžích** došlo v socialistických zemích k **největšímu uplatnění a využívání mstůků s umělou hmotou**. Skoky na hmotě se často staly fetišem, cílem přípravy. Proto se naskytá otázka — není celkový ústup skokanů všech socialistických zemí právě v souvislosti s tímto problémem? Možná, že odpovíte, ale vždyť se mstůky s umělou hmotou budují po celém světě. To je správné, musejí se stavět. Přinesly a přinesou mnoho dobrého. Je však potřeba **zachovat odpovídající proporce všestranné a speciální přípravy** — především skokanské abecedy, všestranného silového rozvoje a obratnosti. Tyto otázky se v kuloárech diskutují a také na jednání představitelů lyžařských svazů socialistických zemí, které se konalo v dubnu v ČSSR, silně zazněly.

Je totiž velmi důležité připravovat organismus sportovce v plánovaných blocích, tzn. zvyšování techniky a sportovního mistrovství musí nezbytně předcházet dosažení odpovídající úrovně tělesné připravenosti — síly, rychlosti, obratnosti atd.

Svým způsobem je **obdobná situace i v běhu na lyžích**. Ta se však netýká všech socialistických států, ale především mužů NDR a ČSSR. **Příprava na kolečkových lyžích** má důležité a nezastupitelné místo v systému přípravy vrcholových běžců na lyžích. Asfaltové dráhy nemají často potřebnou obtížnost jako běžecké tratě, kolečkové lyže (zvl. lyže zn. MOON) jedou rychleji a tím opět dochází ke zmenšení účinku tréninkového podnětu. Příprava na kolečkových lyžích vytlačila do značné míry používání běhu v terénu a celková vysoká (80—90 %) převaha speciálních prostředků se po několikaletém opakování jeví jako **nedostatečný podnět co do účinnosti i šíře působení**.

K tomu přistupuje trénink na letním sněhu — je to nesmírně účinný a vítaný prostředek — zase ovšem je potřeba si důkladně uvědomit, že jedině při vysoké úrovni tělesné připravenosti (to je základ) a „doplňování“ všestrannosti je možno očekávat odpovídající výsledky.

V závodě sdruženém, obrazně řečeno, číhají obě nebezpečí — tzn. přecenění skoků na místcích s umělou hmotou i přecenění běhu na kolečkových lyžích. Otázkou zůstává, není-li v důsledku rozvíjení těchto dvou protichůdných tělesných vlastností, tj. explozivní síly a speciální vytrvalosti závod sdružený sám o sobě všestrannou disciplínou. Asi je, ale problémy, se kterými se setkává na celém světě, nejen v socialistických zemích, naznačují potřebu věnovat tomuto krásnému sportovnímu odvětví co největší pozornost.

Jsem přesvědčen, že i ve sjezdových disciplínách dojde v důsledku vstupu sovětských sjezdařů na mezinárodní kolbiště k podstatnému zdůraznění podílu všestranné přípravy ve spojení, ale v organickém spojení, se speciální přípravou na sněhu. Svahy s umělou hmotou jsou z tohoto hlediska pomůckou a náhradou, která musí být kompenzována tréninkem na sněhu a odpovídající úrovni tělesné připravenosti.

Máme-li shrnout, pak je potřeba konstatovat, že **snaha po výrazné specializovanosti přípravy** se přenesla i do

přípravě mládeže — to je prvek jednoznačně škodlivý a nesprávný.

Většina trenérů je ochotna připustit, že v přípravě mládeže má převažovat všestranná příprava (praxe je zatím jiná), nechápu však, proč i v přípravě vrcholových sportovců má mít své místo.

Problém je v tom, že při počátečním rozvoji jednotlivé pohybové vlastnosti (např. rychlosti či vytrvalosti) dochází k silnému ovlivnění dalších vlastností. V praxi se setkáváme s tím, že vyššímu stupni rozvoje jedné odpovídá vyšší úroveň druhé (Zimkin, Zaciorskij, Jeremenko). S růstem sportovního mistrovství se však tento transfer a vazby mezi jednotlivými vlastnostmi zmenšují a mohou se objevit i záporné korelace (Jakovlev).

Při výzkumném sledování vztahu mezi úrovní vrcholové sportovní výkonnosti a úrovní všeobecné tělesné připravenosti se jednoznačně ukázaly vztahy u celé řady sportů v tom smyslu, že vyšší úrovní sportovní výkonnosti odpovídala vyšší úroveň tělesné připravenosti.

Co tedy dělat? Věnovat nutnou pozornost všestrannosti, zařazovat zejména:

— **běžeckou abecedu** — dbát na techniku a ve značném objemu, především však často a na opakovaných úsecích,

— **skokanskou abecedu** — skoky a poskoky, opět dbát na provedení, ve velkých sériích,

— **provádět uvolňovací cvičení** všech kloubů a páteře — naprosto důsledně v ranních cvičeních a uvolňovacích cvičeních po zatížení.

Mnozí z vás se nyní usmívají, že toto přece všichni známe a není to nic nového. Opravdu není, avšak ruku na srdce, kdo z nás to opravdu dělá?

Přečtěte si proto opět po létech knihy: Kos B. - Teplý Z.: *Abeceda gymnastiky* (Olympia Praha 1972), Kaledin S. V. a kol.: *Všestranná tělesná příprava sportovce* (STN Praha 1959), Matek J. - Malý Z.: *Předsezónní příprava lyžaře* (STN Praha 1960).

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL

Pět medailí z VIII. ZSSA v Bulharsku

Pět medailí vybojovali čs. reprezentanti na VIII. zimní spartakiádě spřátelených armád v bulharském lyžařském středisku v Borovci. Úspěšně byl splněn hlavní cíl spartakiády — prohloubení bratrských svazků spřátelených armád socialistického společenství, dosažení vysokého sportovního mistrovství a byli vyhlášeni noví mistři VIII. ZSSA.

Stříbrné medaile si odvezli běžci Šimon, Bečvář, Švub a Beran za druhé místo ve štafetě na 4x10 km a biatlonista Skalník za stejné umístění v závodě biatlonistů na 10 km. Bronzové získali Bečvář v běhu na 30 km, Schimmer ve sjezdové trojkombinaci a štafeta biatlonistů ve složení Jureček, Skalník, Žahourek a Zelinka. Ocenění zaslouhuje ještě čtvrté pořadí Schimmera v obřím slalomu a páte ve slalomu, šesté Kočana ve sjezdu a stejné umístění Porubského v trojkombinaci, osmé místo Švuba na 15 i 30 km, páte a osmé pořadí F. Nováka ve skoku, šesté a osmé místo biatlonisty Zelinky. Více se očekávalo od skokanů Jirásků a Hýseků. Na spartakiádě chyběli nejlepší čs. závodníci Josef Samek a Leoš Škoda, kteří se zúčastnili přípravy na mistrovství světa v letech v Oberstdorfu (NSR).

Závodů se zúčastnili reprezentanti ČSSR, Maďarska, Mongolska, NDR, Polska, Rumunska, Sovětského svazu a Bulharska. Byli mezi nimi vynikající běžci SSSR v čele s vítězem letošního Světového poháru Zavjalovem, Bažukovem, Čajkem a Bakijevem, bývalý juniorský mistr světa Bulhar Lebanov, vynikající sovětský sjezdař Žirov a Andrejev, Bulhar Popangelov, ze skokanů úspěšní závodníci NDR Danneberg a Weber, Poláci Bobak a Fijas, Čerňajev (SSSR) a Bulhar Brejčev, biatlonisté NDR a SSSR.

Běh na 15 km: 1. Zavjalov 43:54,43, 2. Čajko 44:27,31, 3. Bakijev (všichni SSSR) 44:29,21, 4. Lebanov (Bul.) 45:06,81, 5. Bažukov 45:10,33, 6. Saveljev (oba SSSR) 45:42,29 min. — 8. Švub 45:55,81, 10. Beran 46:10,05, 12. Šimon 46:33,30, 18. Chládek 48:39,02, 21. Švanda 49:01,38 min. — **30 km:** 1. Zavjalov 1:30:15,18, 2. Bažukov 1:31:39,11, 3. Bečvář a Lebanov oba 1:32:46,34, 5. Čajko 1:33:34,42, 6. Vachrušev (SSSR) 1:34:40,47. — **4 x 10 km:** 1. SSSR (Čajko, Bažukov, Bakijev, Zavjalov)

1:59:02,11, 2. ČSSR (Šimon, Bečvář, Švub, Beran) 2:00:15,54, 3. Bulharsko (Petrov, Birzanov, Lebanov, Ivančev) 2:03:28,49.

Skoky — první závod: 1. Brejčev (Bul.) 227,3, 2. Weber (NDR) 223,5, 3. Fijas (Pol.) 220,4, 4. Danneberg (NDR) 219,2, 5. Čerňajev (SSSR) 217,8, 6. Kowalski (Pol.) 217,5. — 8. F. Novák 215,5, 9. Brzuchanski 205,5, 12. Hýsek 196,1, 13. Kontúr 192,2, 20. Jirásko 181,7 b. — **Druhý závod:** 1. Čerňajev 240,3, 2. Weber 238,5, 3. Danneberg 228,9, 4. Bobak (Pol.) 224,0, 5. F. Novák 222,4, 6. Pawlusiak (Pol.) 220,2 b. — 12. Jirásko 210,1, 13. Brzuchanski 207,8. 14. Kontúr 206,5, 15. Hýsek 206,2 b.

Závod sdružený: 1. Legierski 420,80, 2. Kawulok (oba Pol.) 411,47, 3. Sukov (SSR) 405,60. — 9. M. Kumpošt 386,22, 10. Peterka 384,59, 17. Pavlíček 308,62 b.

Sjezd: 1. Andrejev 1:26,96, 2. Romanovskij (oba SSSR) 1:27,95, 3. Wiczerek (Pol.) 1:28,75. — 6. Kočan 1:29,37, 10. Schimmer 1:30,71, 16. Ptáčník 1:31,80, 25. Porubský 1:33,43, 26. Škoda 1:33,51, 28. Braun 1:34,88.

Slalom: 1. Popangelov (Bul.) 1:51,81, 2. Žirov 1:52,42, 3. Chadžijev (oba SSSR) 1:55,61. — 5. Schimmer 1:56,36, 10. Porubský 1:59,70, 12. Škoda 2:00,50. Závod nedokončili Kočan, Ptáčník a Braun.

Obří slalom: 1. Žirov 2:31,07, 2. Popangelov 2:34,95, 3. Gasienica (Pol.) 2:35,43. — 4. Schimmer 2:36,29, 8. Porubský 2:38,08, 11. Kočan 2:40,16, 12. Braun 2:40,45, 17. Škoda 2:43,31.

Trojkombová: 1. Gasienica 3194,39, 2. Andrejev 3197,53, 3. Schimmer 3206,35. — 6. Porubský 3260,12, 10. Škoda 3291,36 b.

Umístění čs. biatlonistů — 10 km: 2. Skalník, 8. Zelinka, 10. Jureček, 15. Štofán, 22. Pavlíček, 32. Senko. — **20 km:** 6. Zelinka, 12. Jureček, 13. Skalník, 17. Štofán, 18. Senko, 20. Pavlíček, 21. Žahourek. **Štafeta:** 1. NDR, 2. SSSR, 3. ČSSR (Jureček, Skalník, Žahourek, Zelinka).

Vystoupení čs. armádních sportovců na VIII. zimní spartakiádě spřátelených armád po stránce sportovní i společenstvo-politické splnilo svůj cíl. Vcelku znamenalo dosažení dobrých výsledků a úspěšnou propagaci čs. lyžování.

PAVEL JÍLEK

Konsolidace systému veřejných lyžařských škol

Když se v listopadu 1980 sešli na aktivu v Praze zástupci veřejných lyžařských škol v ČSR a projednávali otázky dalšího rozvoje tohoto účinného systému masové výuky lyžování, shodli se na tom, že hlavním úkolem v nadcházejícím období je konsolidace uš fungujících škol, jejich všestranné kádrové, organizační a ekonomické upevnění, zvýšení kvality a intenzity výuky a péče o žáky vůbec.

Podle předběžných informací i přímých poznatků ze styku s pracovníky VLŠ a z činnosti škol v místech jejich působení se podstatná většina zaměřila právě na tuto vnitřní konsolidaci, na vytváření spolehlivých praktických předpokladů pro pozdější zvyšování své výukové kapacity a rozšíření masové základny své činnosti.

Toto úsilí se ve VLŠ projevilo v uplynulé sezóně především v konsolidaci kádrů pracovníků VLŠ, hlavně cvičitelů. Tam, kde VLŠ měly k dispozici sice poměrně početný sbor cvičitelů, ovšem se značnými rozdíly v jejich použitelnosti a spolehlivosti, došlo letos k důkladnějšímu zhodnocení práce s jednotlivými cvičiteli a k pečlivému výběru stálého kádra, složeného z těch nejosvědčenějších. Tím se sice počet cvičitelů některých VLŠ poněkud zúžil, ale intenzita využívání kvalitních cvičitelů se zvýšila, a to ke značnému prospěchu jak VLŠ, tak i žáků. Jsou nyní k dispozici jmenně seznamy skutečně aktivních cvičitelů VLŠ s údaji o jejich kvalifikaci. A je také známo, jak a kterými cvičiteli vypomáhají VLŠ jiné tělovýchovné jednoty, které samy takovou školu neprovazují.

VÝZNAM NOVÝCH SMĚNIC A POKYNŮ

Z hlediska svého upevnění a dalšího rozvoje vstupují VLŠ po schválení Pokynů ke zřizování a provozování VLŠ a dalších dokumentů do nové etapy. Vztahy mezi VLŠ a TJ byly nyní postaveny na pevný a jednotný základ a v tomto smyslu probíhala už od začátku minulé sezóny úprava těchto vzájemných vztahů ze všech hledisek. K tomuto vývoji nyní přispívá proces udělování souhlasu (licence) k provozování VLŠ podle zmíněných pokynů. S tím je spojeno zvýšení odpovědnosti TJ za provozování VLŠ. Do činnosti VLŠ se zapojuje širší aktiv a nové kádry, a vůbec se rozšiřují možnosti a zvyšuje se autorita VLŠ a jejich pracovníků. To všechno je plně v linii konsolidačního procesu o který usilujeme.

V řadě lyžařských oddílů TJ a někdy i v celých tělovýchovných jednotách se práce ve VLŠ stává podstatnou částí celé jejich činnosti. V některých případech se dokonce zakládají nové tělovýchovné jednoty účelového charakteru, zaměřené — alespoň pokud jde o počáteční podnět — jen na poskytování lyžařské výuky formou VLŠ.

Pod vlivem úspěšné práce VLŠ se podstatně zvýšil zájem mladých lidí o cvičitelskou kvalifikaci a práci v těchto školách. Tomuto zvýšenému

zájmu o cvičitelskou činnost bude třeba vyjít vstříc přizpůsobením výchovy nových cvičitelských kádrů této potřebě. To se týká hlavně širších možností zvyšování kvalifikace cvičitelů nižších tříd, které musí VLŠ za současné situace zapojovat do práce ve větším počtu, než bychom si to přáli.

Nové dokumenty působí významně také ve směru sjednocování různých stránek činnosti VLŠ. Týká se to zejména celkového postavení VLŠ v rámci TJ a jejího hospodaření.

Na základě svého lepšího organického začlenění do celkové činnosti TJ může nyní VLŠ, resp. její vedení, přistoupit s vedením své TJ k projednání dalších perspektiv rozvoje školy a opatření k jejich praktické realizaci.

AKTUÁLNÍ ÚKOLY VLŠ

Na posledním aktivu VLŠ byla pozornost účastníků zaměřena na řadu organizačních, administrativních, provozních a ekonomických úkolů, jejichž řešení je pro konsolidaci VLŠ v současné etapě nejdůležitější.

V tomto smyslu se VLŠ v uplynulé sezóně věnovaly ve zvýšené míře řešení problémů v souvislosti s výběrem a zajištěním výcvikových prostorů, s dopravou žáků do vzdálenějších míst výcviku, s jejich ubytováním a stravováním, se speciální péčí o děti při výcviku i v době přestávky apod.

Na provozním, ekonomickém a organizačním úseku se pozornost soustřeďovala na přesnější metody evidence, stanovení poplatků za výuku na základě kalkulace skutečných režijních nákladů, na účinnější rozdělování žáků do družstev a tříd z hlediska věku, dovedností, výkonových cílů i individuálních kvalit přidělených cvičitelů.

V oblasti materiálního vybavení šlo a i nadále jde o řešení některých základních potřeb VLŠ, jako jsou místnosti pro nejnútější administrativu a také skladování rekvizit, budování dětských lyžařských hřišť a cvičných drah, o vytváření a úpravu výcvikových prostorů a také běžeckých tratí.

K podstatnému zlepšení na základě schválených dokumentů došlo i při řešení otázek odměňování cvičitelů a uspokojování jejich oprávněných nároků v souvislosti s používanou výzbrojí a jejím opotřebením, se stravným, výdaji na ubytování atd. K úplné normalizaci v tomto směru má však řada VLŠ značně daleko.

Ve VLŠ se zlepšují také metody náboru a popularizace lyžařské výuky, hlavně lepším stykem s partnery, jako jsou podniky a instituce, národní vý-

Opravdové sportovní přátelství mezi cvičitelem a žáky je nezbytným předpokladem úspěšné výuky

bory, masové a společenské organizace, školy atd. VLŠ rozvíjejí také intenzivnější a rozmanitější informační činnost. Svědčí o tom různé letáky, brožurky a jiný rozmnožovaný i tištěný materiál o možnostech a podmínkách účasti na výuce ve VLŠ, na širších akcích a soutěžích pořádaných školou, instruktážní materiály o kondiční přípravě, o přípravě výzbroje a výstroje a zejména o vybavení dětí k víkendovým a delším výukovým zájezdům.

VLŠ rozšiřují své kontakty s partnery, kteří mohou na základě oboustranně výhodných dohod uvolnit dopravní prostředky a lůžkovou kapacitu v podnikových chatách a zotavovnách.

VLŠ zaměřené dosud jen na jednotlivé týdenní kurzy začaly postupně rozšiřovat svou činnost o víkendové kurzy, pořádané průběžně po celou sezónu. Tím se nárazová forma práce řady VLŠ mění ve formu kontinuální s plným využitím délky lyžařské sezóny. Kromě toho se k VLŠ, které už organizují mimosezónní aktivitu, přidávají nyní i další. Jde jak o kondiční přípravu „na suchu“, tak o doplňkové sporty, letní tábory a podle možností i výukové akce na umělé hmotě.

NĚKTERÉ DISPROPORCE V ČINNOSTI A VÝVOJI VLŠ

Efektivnost a intenzita činnosti VLŠ byla někdy velmi odlišná. V uplynulé sezóně se tyto jevy částečně odstraňovaly. Jde například o značné rozdíly v počtu frekventantů připravujících na jednoho cvičitele a tím i ve využívání cvičitelského kádra. Zatímco některé VLŠ zápasí s nedostatkem cvičitelů (jde obvykle o VLŠ s větší aktivitou), jiné je ani zdaleka plně ne-

využívají. Jde také o počet výukových dní, který v řadě případů ani zdaleka neodpovídá skutečným možnostem VLS, ačkoli si její vedoucí stěžuje, že nestačí uspokojovat zájem o výuku.

Značné nesrovnalosti se projevují i v územním rozložení VLS. Uvážíme-li poměrně značný počet VLS v Jiho-moravském kraji, který nemá pro lyžování zrovna nejvýhodnější podmínky, musí nutně vyvolat údiv skutečnost, že ve Středočeském kraji nepůsobí ani jediná VLS. Ještě podivnější je ale nepatrné zastoupení Jihočeského kraje v síti VLS, ačkoli jsou podmínky pro lyžování v tomto kraji poměrně velmi příznivé. Ze tří VLS se jedna omezuje jen na umělou hmotu (Spartak Pisek), druhá působí v Českých Budějovicích (jediná v tomto městě, navíc s minimálním počtem žáků, provozovaná TJ Motor) a třetí v Prachaticích. Tento počet VLS je nepochybně hluboko pod skutečnými potřebami a možnostmi tohoto kraje.

Ale nerovnoměrné je rozložení VLS i pokud jde o větší nebo střední města okresního měřítká, a to jak v oblastech k horám velmi blízkých, tak i vzdálenějších. Dnes již několikaleté zkušenosti totiž ukazují, že zájem o lyžování i o lyžařskou výuku je ve všech těchto větších centrech značný a že objektivní podmínky pro působení VLS zde jsou vesměs příznivé (s určitými odchylkami podle vzdálenosti od hor). Jakmile v takovém centru vznikne VLS, její naplnění žáky není problém, spíše naopak — problém je uspokojit zájemce, hlavně ze strany dětí a mládeže. Z tohoto hlediska je proto projevem nedostatku iniciativy příslušných TJ a jejich lyžařských oddílů, že školy téměř vůbec nefungují v takových městech, jako je např. Gottwaldov, Jihlava, Pardubice, Kolín, Mariánské Lázně, Karlovy Vary, Příbram, Havlíčkův Brod, Trutnov a řada dalších, anebo fungují ve zcela nedostatečném počtu, jako je tomu právě v Českých Budějovicích, ale také v Hradci Králové, Písku, Turnově, Mladé Boleslavi a jinde. Svůj podíl na pasivitě mají nepochybně i příslušní funkcionáři OV a KV ČSTV, kteří by mohli k lepšímu územnímu rozložení sítě VLS v místech svého působení velmi dobře přispět i podněty shora.

O tom, že v městských centrech se tento objektivní zájem o lyžařskou výuku ve veřejnosti skutečně projevuje, svědčí i situace v našich největších městských aglomeracích s veškerým počtem zájemců o rekreační a nezávodní lyžování. Proto také je v hlavním městě Praze dnes už 13 VLS s daleko nadprůměrným počtem žáků a počet pražských škol se bude dále zvyšovat. V Brně působí 5 dobře fungujících VLS a i zde by se měl jejich počet ještě zvýšit. V Liberci působí 3 školy, z nichž VLS TJ ještě má kapacitu téměř 1000 žáků.

ÚLOHA NEJVÝKONNĚJŠÍCH VLS

Velký podíl na celkovém rozvoji sítě VLS v posledních letech mají nepochybně nejlépe organizované školy, vykazující také největší počet žáků a pracující se stabilizovaným a početným kádrem cvičitelů. Tyto školy se hrávají průkopnickou rolí a působí svým příkladem na ostatní i na mno-

hé z těch pracovníků, kteří zřízení VLS teprve připravují. Z tohoto hlediska je zajímavé podívat se na vedoucí skupinu dvaceti VLS, které jsou neaktivnější jak co do počtu žáků a cvičitelů, tak i co do stupně organizovanosti:

1. TJ Sokol Krč Praha — 1240 žáků/198 cvičitelů
2. TJ Ještěd Liberec — 900/134
3. TJ Klínovec Chomutov — 720/35
4. TJ Meteor Praha — 680/26
5. TJ Petřiny Praha — 620/61
6. TJ Bižuterie Jablonec n. N. — 450/24
7. VŠTJ Matematicko-fyzikální fakulta UK Praha — 400/60
8. TJ Slávia Hradec Králové — 400/35
9. TJ Start VD Luby (VLS Klatovy) — 350/37
10. TJ turistů a lyžařů Brno — 320/36
11. TJ Dobruška — 250/51
12. TJ Prazdroj Plzeň — 250/30
13. TJ Baník Most — 250/25
14. TJ Avia Čakovice Praha — 230/20
15. TJ Academia MBÚ Praha — 215/12
16. TJ Slavoj Poruba — 210/17
17. TJ Spartak Přerovské strojírny — 200/33
18. TJ Hutní montáže Ostrava — 195/12
19. TJ Spofa Praha — 180/21
20. TJ Slavoj Masný průmysl Plzeň — 170/21

Nelze ovšem v této souvislosti opomenout ani školy Sportpropagu (dříve ÚTK), jimž náš svaz od samého začátku poskytoval pomoc a v nichž pracují samozřejmě naši cvič-

čitelé. Z hlediska výkonnosti jde především o stálou školu ve Spindlerově Mlýně, kde díky velké koncentraci zájemců po celou sezónu absolvuje ucelený výcvik už řadu let průměrně 6—7 tisíc žáků ročně.

Kromě těchto škol je několik dalších škol — například ROH a SSM — které nejsou provozované tělovýchovnými jednotami. Protože však zmíněné pokyny zahrnují jen školy provozované TJ, probíhá i udělování svazové licence jen v tomto rámci. Nelze ovšem vyloučit, že na základě případných dohod mezi zainteresovanými organizacemi se najde způsob, jak začlenit — alespoň podle odborného výukového hlediska — i tyto školy do systému licencovaných VLS. Druhou a prozatím snadnější cestou by byl přechod alespoň některých z těchto škol do rámce některé tělovýchovné jednoty.

Svazovou licenci získalo k 1. 5. 1981 celkem 65 VLS, resp. provozovatelských TJ. Lze předpokládat, že do zahájení příštího výukového období splní podmínky pro udělení tohoto souhlasu i ty VLS, které dosud předepsanou žádost nepodaly.

Celý dosavadní vývoj systému VLS svědčí o tom, že tato forma zkvalitňování tělovýchovného procesu v masovém lyžování je vysoce účinná a že tendence tohoto hnutí je trvale vzestupná.

Ing. PAVEL BORSKÝ
předseda úseku VLS VSL ČÚV ČSTV

PŘÍPRAVY NA ZOH 1984

Výstavba skokanských můstek P 70 a P 90 m pro ZOH 1984 byla zahájena na Igman-planině „Malo Polje“, asi 2 kilometry od běžeckého stadiónu. Musel být vykácen pruh lesa a v této době se již do terénu zakously výkonné stroje. Terén je zde velmi příznivý. Podle plánů, zpracovaných Ing. Janezem a Ing. Ladem Goriškem, bude zapotřebí přesunout pouze cca 60 000 m³ zeminy. Dojezd je přírodní, jakož i hlediště pro 100 tisíc diváků. Původně uvažované místo v předměstí Sarajeva „Iližba“ bylo zamítnuto vzhledem k tomu, že v zimě 1979—80 v těchto místech nebyl vůbec žádný sníh.

Subkomise FIS pro stavbu skokanských můstek na své schůzi v říjnu 1980 ve Frankfurtu nad Mohanem schválila navrhovaný profil obou můstek. Jedná se o progresivní projekt v tendenci dalšího vývoje techniky skoku na lyžích. Naše trenéry i závodníky bude jistě zajímat jaké jsou navrhované parametry těchto můstek, aby mohli plánovat přípravu na podobných profilech skokanských můstek u nás.

Můstek P 70, K 90, TP 80, Vo 25 m/sec., H:N = 0,50, R1 85 m, R2 110 m, sklon odraziště „a“ 10—11°, sklon nájezdu „b“ 35°, sklon doskočiště „c“ 36,5°. U nás je velmi podobný můstek P 70, K 90 v Harrachově.

Můstek P 90, K 110, TP 100, Vo 28 m/sec., H:N = 0,51, R1 100 m, R2 110 m, sklon odraziště „a“ 11°, sklon nájezdu „b“ 35° sklon doskočiště „c“ 36,5°. (Tento sklon představuje průměrnou hodnotu v prostoru M — 20 m; není to přímka o stejném sklonu, nýbrž oblouk — v horní polovině cca 37° a v dolní polovině cca 36°. Toto řešení má být pokusem k zabránění snadnému dosažení nebo překročení bodu „K“. Stejný profil můstku v celém světě zatím není. Malými sněhovými úpravami by se dal přizpůsobit profil můstku P 90 v Harrachově.

Hrubé profily můstek pro ZOH 1980 v Sarajevu mají být hotovy a vyzkoušeny v zimním období 1981—1982.

MILOSLAV BĚLONOŽNÍK
předseda subkomise FIS pro můstky

● **V EVROPSKÉM POHÁRU SKOKANŮ**, který byl neoficiální soutěží, zvítězil Rakušan Alois Lipburger s 95 body před Norem Olem Tvedtem 80 a svým krajanem Ernestem Vettorim 77 b. Další pořadí: 4. Nykänen (Fin.), 5. Koch (Rak.), 6. Holmen-Jensen (Nor.) 57, 7. Mikkonen (Fin.) 56, 8. Bauer (NSR) 53 b. O deváté místo se dělil čs. reprezentant Josef Samek s Rakušany Koglerem, Abererem a Polákem Bobakem. Všichni mají po 50 bodech. Do Evropského poháru se započítávaly obě skokanské soutěže na Tatrském poháru. V posledním závodě na ukončení sezóny o posledním dubnovém víkendu na rakouském Hochkönigiu zvítězil Armin Kogler s 231,9 (84 a 83,5) před svými krajaney Wallnerem 207,5 (83 a 73,5) a Groyerem 206,8 (81 a 75). Další pořadí: 4. Koch 206,5 (82,5 a 76,5), 5. Ulaga (Jug.) 203,9 (79 a 78,5), 6. Rohwein (NSR) 199,4 (62,5 a 75), 7. Neuper (Rak.) 198,6 (75 a 75), 8. Rigoni (It.) 198,4 (75,5 a 77), 9. Steiner (Rak.) 196,2 (74 a 78), 10. Boegseth (Nor.) 194,1 (77,5 a 75,5). V soutěži družstev je konečné pořadí: 1. Rakousko 628, 2. Finsko 450, 3. Norsko 288, 4. NSR 224, 5. ČSSR 181 b.

● **LETMÝ KILOMETR** se konal začátkem května v Silvertonu (USA) ve státě Colorado. Z mužů zvítězil Rakušan Franz Weber, který dosáhl rychlosti 175,695 km/hod. před světovým rekordmanem Stevem McKinneyem (USA) 200,222 km/hod. z roku 1978 v Portillu, který dosáhl rychlosti 173,997 km/hod. Další umístění: 3. Buschmann (USA) 173,913, 4. Miller (Kan.) 173,160, 5. Bereuter (Rak.) 172,911, 6. Stump (Švýc.) 172,034, 7. Watts 172,002, 8. Wills (oba Kan.) 171,756, 9. Hakkinen (Fin.) 171,263, 10. Bergener (Švýc.) 170,455 km/hod. V ženách patřilo prvenství světové rekordmance Francouzce Cathy Breytonové z Villard de Lans (světový rekord 169,332 km/hod.) s rychlostí 163,711 km/hod. před Američankou Cathy Bettsovou 157,480 km/hod.

● **RAKOUSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** rozhodl již o nových trenérech reprezentančních družstev ve sjezdových disciplínách pro rok 1981—82. Pouze otázka hlavního trenéra mužů ve slalomu není dořešena. Šéftrenérem je Karl Kahr, trenéry slalomářů Hugo Nindl(?) a Hans Pum, sjezdářů Heinz Stohl a Georg Zirknitzer, pro Evropský pohár mužů Franz Furtner a Alfred Matt, šéftrenérem žen je PhMr. Kurt Hoch, trenérem slalomářek Franz Wolf, sjezdařek Werner Margreiter, Evropského poháru žen Franz Kohlgruber. Hugo Nindl, který se má stát nástupcem Petera Proidingera, v současné době je vedoucím lyžařské školy v Axamu a zatím se nechce vzdát této funkce, zůstává proto otázkou zda se stane trenérem slalomářek.

● **WILLI PÜRSTL**, známý rakouský skokan, byl angažován Španělským lyžařským svazem. Bude trenérem nově utvořeného družstva španělských skokanů. Závodní činnosti nechá také Alois Lipburger, který se stal trenérem rakouského C-týmu.

● **DRUŽBA** zemí socialistického společenství ve sjezdových disciplínách v Poianě-Brašov skončila pozoruhodným úspěchem mladých čs. reprezentantů. Získali dvě zlaté, tři stříbrné a pět bronzových medailí a zvítězili také v kombinaci, v níž se maďaile neudílely. V soutěži chlapců ve slalomu zvítězil čs. závodník Pochobradský za 95,05 před Bulharem Rumnovem 100,27 a svým krajanem Udatným 100,53, Jurko a Hošek závod nedokončili. V obřím slalomu bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Kostroma 151,92, 2. Sainlusijamov (oba SSSR) 154,10, 3. Jurko 154,56, 4. Pochobradský 155,28, 5. Hošek 156,03. Sjezd: 1. Pochobradský 47,05, 2. Sainlusijamov 47,69, 3. Udatný 48,30, 4. Hošek 48,86, 6. Jurko 49,94. V kombinaci zvítězil Pochobradský. V soutěži děvčat ve slalomu vybojovala prvenství Kovaljovová (SSSR) za 85,61

Zajímavosti ze světa

před čs. reprezentantkami Parobkovou 86,14 a Jandovou 86,29. Koulová a Milanová závod nedokončily. Umístění v obřím slalomu: 1. Fomiciová (SSSR) 160,16, 2. Koulová 161,78, 3. Jandová 161,98, 4. Parobková 166,81, 6. Milanová 168,61. Výsledky sjezdu: 1. Kovaljovová 50,66, 2. Parobková 51,37, 3. Fomiciová 51,41, 4. Jandová 51,46, 5. Milanová 52,13. V kombinaci zvítězila Jandová před Parobkovou.

● **BODY FIS** ve sjezdových disciplínách, platné do 31. října, vydala začátkem května Mezinárodní lyžařská federace. Z mužů jsou v čele pořadí Kanadan Steve Podborski ve sjezdu, Američan Phil Mahre ve slalomu a Švéd Ingemar Stenmark v obřím slalomu, z žen Švýčarky Marie-Theres Nadigová ve sjezdu, Erika Hessová ve slalomu a Američanka Tamara McKinneyová v obřím slalomu.

Pořadí mužů ve sjezdu: 1. Podborski (Kan.) 0,00, 2. Weirather (Rak.) 0,42, 3. Müller (Švýc.) 1,71, 4. Spiess 1,95, 5. Wirnsberger (oba Rak.) 2,16, 6. Cyganov (SSSR) 2,77, 7. Bürgler (Švýc.) 2,98, 8. Pfaffenbüchler (Rak.) 3,40, 9. Heinzer (Švýc.) 5,68, 10. Read (Kan.) 5,93, 11. Stock 6,72, 12. Walcher 6,79, 13. Hölleher 6,83, 14. Klammer 7,73, 15. Resch (všichni Rak.) 7,92. — Slalom: 1. P. Mahre (USA) 0,00, 2. Stenmark (Švéd.) 0,44, 3. Križaj (Jug.) 0,97, 4. S. Mahre (USA) 1,44, 5. Frommelt (Licht.) 2,63, 6. Fjällberg (Švéd.) 4,57, 7. Andrejev (SSSR) 5,26, 8. Gruber (Rak.) 6,40, 9. Popangelov (Bul.) 7,30, 10. Žirov (SSSR) 7,43, 11. Orlainsky (Rak.) 8,08, 12. Halsnes (Nor.) 8,11, 13. Mally 8,26, 14. De Chiesa 8,63, 15. Gros (všichni It.) 8,67. — Obřít slalom. 1. Stenmark 0,00, 2. Žirov 0,46, 3. P. Mahre 1,99, 4. Enn (Rak.) 4,49, 5. Fournier 4,96, 6. Gaspoz (oba Švýc.) 7. Orlainsky 5,60, 8. Jäger (Rak.) 6,05, 9. Nöckler (It.) 6,63, 10. Wenzel (Licht.) 7,31, 11. Lüthy (Švýc.) 7,43, 12. Spiss (Rak.) 7,53, 13.

Križaj 8,06, 14. Zurbriggen (Švýc.) 8,07, 15. Stock 8,21 b.

Pořadí žen ve sjezdu: 1. Nadigová 0,00, 2. Agostiniová (obě Švýc.) 0,38, 3. C. Prölllová (Rak.) 1,27, 4. Mösenlechnerová (NSR) 2,39, 5. Kirchlerová (Rak.) 2,48, 6. Fjeldstadová (Nor.) 2,63, 7. Šoltýsová (ČSSR) 3,53, 8. Nelsonová 3,59, 9. Flandersová (obě USA) 3,78, 10. I. Eppleová (NSR) 4,08, 11. Sorensenová (Kan.) 4,87, 12. Wenzelová (Licht.) 5,47, 13. Walliserová (Švýc.) 7,06, 14. Eberleová (Rak.) 7,93, 15. Kinshoferová (NSR) 8,57. — Slalom: 1. Hessová (Švýc.) 0,00, 2. Cooperová (USA) 4,41, 3. Pelenová 5,39, 4. Serratová (obě Fr.) 7,38, 5. Ziniová (It.) 8,35, 6. M. Eppleová (NSR) 8,54, 7. Macchiová (It.) 11,28, 8. McKinneyová (USA) 11,32, 9. Giordaniová (It.) 11,68, 10. Wenzelová 11,75, 11. Andrejevová (SSSR) 11,93, 12. Kinshoferová 12,22, 13. Konzettová (Licht.) 12,68, 14. Walliserová (Švýc.) 12,72, 15. Fisherová (USA) 13,63. — Obřít slalom: 1. McKinneyová 0,00, 2. Hessová 0,94, 3. Nadigová 1,68, 4. Wenzelová 3,30, 5. Cooperová 3,67, 6. M. Eppleová (NSR) 5,71, 7. I. Eppleová 5,72, 8. Kinshoferová 6,80, 9. Bielerová (It.) 8,68, 10. Pelenová 9,17, 11. Serratová 9,98, 12. Ziniová 10,38, 13. Nelsonová 13,95, 14. Quariová (It.) 14,92, 15. Charvátová (ČSSR) 16,01 b.

● **PHIL MAHRE** po úspěchu ve Světovém poháru 1980—81 ve sjezdových disciplínách zvítězil i v závěrečném závodě švédské lyžařské sezóny v Klövsjö. Byl první v paralelním slalomu před Švédem Stenmarkem a Norem Halsnesem.

● **ERNST GRÜNINGER a WALTER STEINER** jsou trenéry švýcarského reprezentačního družstva skokanů pro novou sezónu 1981—82. Dvojnásobný mistr světa v letech na lyžích Steiner zahájí tuto činnost 1. září a smlouvu podepsal na osm měsíců. Bude mít na starosti také vybavení švýcarských skokanů kvalitní výzbrojí a výstrojí. V tomto směru Steiner po zanechání závodní činnosti s úspěchem již působil u firmy Kneissl.

● **EVROPSKÝ POHÁR** v akrobatickém lyžování vyhrál Rakušan Kraxner s 310 body před Italem Confortou 230 a Schlagerem (NSR) 195 b. Čtvrtý byl Švýcar Bischofsberger se 190 body, následován Oberfrankem (It.) 185 b.

● **MONAKO** a Čína byly přijaty za nové členy Mezinárodní lyžařské federace (FIS) na 33. kongresu federace v Puerto de la Cruz na Kanárských ostrovech. Kostarika a Senegal musí předložit dokumentaci o národních lyžařských svazech, aby bylo jejich žádosti vyhověno.

● **SVĚTOVÝ POHÁR V BĚHU** byl na kongresu FIS pro novou sezónu schválen jako oficiální soutěž federace. V budoucnosti bude pořádán každoročně. Zahájení prvního oficiálního ročníku je 9. ledna 1982. Muži mají na programu 15 km v Reit im Winkel (NSR) a ženy 10 km v Klingenthalu (NDR).

Pacák a Valešová vítězi Československého poháru

Ivan Pacák (Jasná Liptovský Mikuláš) a Ivana Valešová (Textilana Liberec) zvítězili v Československém poháru 1981 dospělých ve sjezdových disciplínách. Valešové patřilo prvenství také v soutěži dorostenek, z dorostenců byl nejlepší Robert Žallmann (Dukla Banská Bystrica). V neoficiální klasifikaci oddílů obou kategorií získala nejvíce bodů Slávia UK Bratislava 1649 [69 dorost — 1580 dospělí] před ČH Banská Bystrica 1272 [586 — 686], Jasnou Liptovský Mikuláš 1090 [503 — 587], Gymnáziem Kežmarok 1057 [786 — 271], Liazem Jablonec n. N. 958 [141 — 817] a Slávií PF Hradec Králové 812 [0 — 812]. V dorostu bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Gymnázium Kežmarok 786, 2. ČH Banská Bystrica 586, 3. Jasná Liptovský Mikuláš 503, 4. Spartak Rokytnice nad Jizerou 205, 5. Spartak AŠ Vrchlabí 181 b., Československý pohár dospělých: 1. Slávia UK Bratislava 1580, 2. Liaz Jablonec n. N. 817, 3. Slávia PF Hradec Králové 812, 4. VŠT Košice 724, 5. ČH Banská Bystrica 686 b.

Ve všech kategoriích bylo hodnoceno pět nejlépe bodovaných závodů. V kategoriích dospělých hodnocení reprezentantů bylo ovlivněno absencí v některých CKZ. Nejlepší závodníci Dukly Liberec a Dukly Banská Bystrica chyběli na mistrovství ČSSR a CKZ v Šachtíčkách, neboť se zúčastnili Zimní spartakiády spřátelených armád v Bulharsku. Výsledek dorostenek je částečně ovlivněn absencí některých juniorských reprezentantek na CKZ. Bergrová, Skotnicová, Maňasová a Medzihradská měly pouze čtyři starty. Z výsledků neoficiálního vyhodnocení družstev dorostu je viditelná dobrá práce slovenských kolektivů. Z Gymnázia Kežmarok např. bodovalo 11 dorostenců a 13 dorostenek.

Umístění v Československém poháru v jednotlivých kategoriích:

Muži: 1. Pacák (Jasná Lipt. Mikuláš) 189 (celkem 279), 2. P. Šoltýs (Gymnázium Kežmarok) 163 (222), 3. Vach (VŠT Košice) 158 (236), 4. Žallmann (Dukla Ban. Bystrica) 157 (207), 5. Ptáčník (Dukla Liberec) 149 (202), 6. Kolář (Tatra Kopřivnice)

147 (199), 7. Porubský (Dukla Liberec) 146 (146), 8. Zeman (PF Hradec Králové) 140 (140), 9. Vozárik (VŠT Košice) 135 (160), 10. Škoda (Dukla Liberec) 132 (156), 11. Kondělka (Baník 1. máj Karviná) 125 (196), 12. Braun (Dukla Liberec) 123 (123), 13. Král (Liaz Jablonec n. N.) 120 (145), 14. Bobrovský 116 (158), 15. Štancel (oba Slávia UK Bratislava) 116 (140). Bylo klasifikováno 69 závodníků.

Zeny: 1. Valešová (Textilana Liberec) 176 (286), 2. Kolátková (VŠB Ostrava) 172 (226), 3. Maňasová (Spartak AŠ Vrchlabí) 169 (266), 4. Zemanová (PF Hradec Králové) 167 (313), 5. Brudná (VŠB Ostrava) 154 (208), 6. Skotnicová (CHZ Litvínov) 154 (176), 7. Zibrínová (Slávia UK Bratislava) 152 (203), 8. Brixiová (VŠ Praha) 146 (211), 9. Jurečková (Jasná Lipt. Mikuláš) 140 (140), 10. Rejmánková (PF Hradec Králové) 138 (220), 11. Lopušná (Slávia UK Bratislava) 126 (252), 12. Poláková (Liaz Jablonec n. N.) 122 (177), 13. Dvoršťáková (ČH Banská Bystrica) 120 (167), 14. Charvátová (TJ Gottwaldov) 117 (117), 15. J. Harvanová (Slávia UK Bratislava) 111 (111). Bylo hodnoceno 55 sjezdařek.

Dorostenci: 1. Žallmann (Dukla Ban. Bystrica) 115, 2. Gažo (Jasná Lipt. Mikuláš) 101 (144), 3. Bireš (ČH Ban. Bystrica) 96 (150), 4. P. Šoltýs (Gymnázium Kežmarok) 91 (91), 5. Meniar (ČH Ban. Bystrica) 90 (109), 6. Mrklas (Jiskra Žel. Brod) 84 (84), 7. Vaňous (Technika Brno) 75 (99), 8. Čermák (Spartak AŠ Vrchlabí) 75 (85), 9. Karhánek (Sigma Dol. Benešov) 74 (85), 10. Udatný (Spartak Rokytnice n. Jizerou) 73 (80). Bylo klasifikováno 64 dorostenců.

Dorostenky: 1. Valešová (Textilana Liberec) 133 (178), 2. Petrová (Jasná Lipt. Mikuláš) 97 (135), 3. Poustková (PS Karlovy Vary) 91 (119), 4. Žáková (ČH Ban. Bystrica) 89 (121), 5. Jandová (Liaz Jablonec n. N.) 85 (85), 6. Černocká (Slovan Špindlerův Mlýn) 81 (121), 7. Koulová (Slovan Pec) 77 (91), 8. Pokorná (TJ Rožnov p. Radh.) 69 (82), 9. Medzihradská (Jasná Lipt. Mikuláš) 65 (85), 10. Maňasová (Spartak AŠ Vrchlabí) 64 (64). Bylo hodnoceno 57 dorostenek.

MIROSLAV ŠENK

K Vítěznému únoru a 60. výročí založení FDTJ

O dobré politickovychovné práci výboru Svazu lyžování Středočeského kraje svědčí skutečnost, že jeho činovníci umějí vhodně skloubit pořádní závody s významnými celospolečenskými výročími. Za účasti 11 družstev mužů a 9 kolektivů žen se konal II. ročník Ceny Únorového vítězství družstev ve sjezdových disciplínách. Nejlépe si vedli lyžaři Poldi SONP Kladno, kteří vyhráli obě soutěže. V mužích obsadily další místa Autoškoda Mladá Boleslav a Baník Příbram, v soutěži žen celky Baníku Příbram a Aera Odolena Voda. Potěšitelnou je skutečnost, že kromě těchto silných kolektivů soutěžila i družstva z lyžařsky méně známých míst — z Kralup, Řevnic, Štěchovic, Nového Strásečí, Sázavy, Dobříše a Rakovníka.

K 60. výročí založení FDTJ pod patronací krajského svazu uspořádaly lyžařské oddíly Orbisu Praha a TJ Štěchovice v Pecí u chaty „Konopindy“, do níž kdysi jezdili členové klubu FDTJ Kazbek, paralelní slalom. Z mužů zvítězil Čepe (TJ Hradec Králové) před Frösslem (Slávia Žižkov) a Novotným (Orbis Praha). Nejlepším středočeským závodníkem byl Holý z Aera Odolena Voda. V závodech žen byla první Zahradníková (Slávia Hradec Králové), následována Zemličkovou (Slávia Žižkov) a Herinkovou (Poldi Kladno).

Ing. VÁCLAV SETNIČKA

LYŽOVÁNÍ V MUZEU

Nejde o to projíždět se muzeem na lyžích, ale pronikat do tajů vývoje lyžování pod dojmem dokladů, ukázek, obrázků, trofejí a starobylých výstrojových součástí v muzejních expozicích. Největší i nejmodernější expozicí dějin lyžování v ČSSR je ta, kterou se pyšní Horácké muzeum v Novém Městě na Moravě. Samozřejmě — světovou prioritou je holmenkollensské muzeum, a v ČSSR jsou na lyžování kromě Vysokého n. Jiz. a Jilemnice zaměřeny i významné části expozic muzea Tanapu. Jenže tak kompletní přehled dějin lyžování jako sportu a dějin výroby lyží jako řemeslnické a pak i průmyslové činnosti, jaký podává novoměstské muzeum, rozhodně jiná zařízení u nás neskýtají.

Každý ví, že na Novoměstsku se začalo lyžovat v letech 1890—91. Prvními lyžaři tu byli dva lesníci — R. Gabesam z Fryšavy a Resch z Křižánka, a k nim jeden učitel: rovněž křižánecký Houdek. Památky na ně jsou v muzeu zachovány. První iniciativa ke zřízení novoměstského lyžařského muzea přišla už v roce 1930, ale tehdy mělo Horácké muzeum ještě pramálo místností a jen málo vhodných expozit. Hlavní expozitní se začaly scházet v roce 1935 a 1950. V jedné menší místnosti byla instalována lyžařská expozice v roce 1957, byla však modernizována už v roce 1965 a znovu, a to už ve dvou místnostech, v roce 1971. Podstatnou přestavbu zahrnující i moderní architektonické řešení a využívající vkusné výtvarné prvky, prošla expozice v letech 1978—79. Teď je rozmístěna ve čtyřech místnostech přilehlých Horáckého muzea a po celý rok se těší značné pozornosti návštěvníků.

DR. KAREL DANĚK

● Druhý ročník manifestačního závodu veteránů v klasických disciplínách na Špičáku na Šumavě byl sledován početnou školní mládeží. Snadno šestnácti startujících a organizátorů — bývalých závodníků, jejichž souhrnný věk byl 1092 roků, bylo získat mladé diváky pro lyžování a především pro skok.

Ve skoku veteránů zvítězil J. Pavlík před F. Švehlou a J. Kasalem, v běhu na 1 km F. Švehla před J. Kasalem a J. Nesvadbou. Sněhový můstek po skončení závodů zaplavila omladina ze škol a řada odvážlivců si můstek vyzkoušela.

-rl-

Úspěšný průběh okresních konferencí

Okresní konference lyžařů byly pečlivě připraveny a znamenaly úspěšný nástup do sedmé pětiletky. Téměř ve všech okresech se výbory Svazu lyžování mohly pochlubit zvýšenou členskou základnou, potěšitelným přírůstkem trenérů, cvičitelů, rozhodčích a nových funkcionářských kádřů. Splnění plánovaných úkolů a závazků znamenalo další masový rozvoj lyžování, podstatně zvýšený počet náborových závodů a akcí, připravených hlavně pro mládež.

K prohloubení politickovýchovné práce přispívala soutěž o čestný titul Vzorný, do níž se zapojila velká většina oddílů a kolektivů mládeže ve všech okresech. Soustavným brigádnickým úsilím v akci Z se podařilo zlepšit podmínky v lyžařských střediscích oddílů. Svědčí o tom řada nových postavených vleků, zvýšený počet upravených sjezdových a běžeckých tratí i zlepšení ubytovacích podmínek, které v horských oblastech jsou stále nedostatečné. Náročnější trenérsko-metodická práce přispívala k zlepšení úrovně tréninkového procesu a projevila se i ve spolupráci oddílů se SSM, Pionýrskou organizací SSM, školami, ROH a Svazarmem zejména při zajišťování lyžařské výuky a náborových závodů. Na konferencích se hovořilo i o některých nedostatcích se snahou v novém volebním období je odstranit a dále zlepšit práci na všech úsecích.

VSL OV ČSTV Opava má nejpočetnější a neaktivnější trenérsko-metodickou komisi, v níž pracovalo šest členů pod vedením B. Malýsky. Každoročně na zahájení sezóny připravila politickovýchovný seminář trenérů a cvičitelů. Hlavními tématy letošního závodního období byly: Pozornost výchově tělovýchovných kádřů, Nová pravidla lyžařských závodů a Zásady moderního stavění sjezdových tratí. V okrese pracuje 11 oddílů, v nichž je organizováno 837 členů, z toho 528 dospělých, 101 dorostu a 208 žactva. Lyžařské oddíly mají v provozu 12 vleků, Ostroj Opava vybudoval svah s umělou hmotou. O výcvik se stará 97 cvičitelů, jejichž činnost je pravidelně sledována a hodnocena. Nejúspěšnějším závodníkem byl T. Karhánek, který se stal přeborníkem ČSR ve slalomu a trojnásobným krajským přeborníkem. V pionýrské lize startovalo letos 311 závodníků — o 58 více než loni, odznak Lyžař ČSR získalo 865 a Spartakiádní vložku 783 dětí. Předsedou okresního svazu byl zvolen ing. Alois Dačenko, organizačním pracovníkem Stanislav Kudlička.

VSL OV ČSTV Teplice konferenci dobře připravil, v diskusi vystoupilo 11 delegátů a hostů. Nejvíce se hovořilo o rozšíření Bouřňáku a standardních běžeckých tratích, zejména jejich úpravy, pro kterou nejsou k dispozici mechanizační prostředky. Klade se hodnocena dostavba střediska Krupka, které odlehčuje Bouřňáku a kde bylo odpracováno několik tisíc brigádnických hodin. V okrese je pět lyžařských oddílů se 647 členy. Všichni jsou zapojeni do socialistické soutěže o čestný titul Vzorný. Péče je věnována masovému rozvoji lyžování, uspořádána byla řada náboro-

ových závodů. V okrese je připraveno několik besed k 60. výročí založení KSC a vzniku FDTJ. V plánu práce na další volební období je založení nového oddílu, pokračování ve výstavbě lyžařského střediska Bouřňák a body k dalšímu masovému rozvoji lyžování do nových volebních programů. Předsedou byl opět zvolen Jaromír Kozák, organizačním pracovníkem ing. Vladimír Jelenecký.

VSL OV ČSTV Praha-východ eviduje 127 cvičitelů, 34 trenérů a 27 rozhodčích. Živá a věcná diskuse, která navazovala na hlavní referát předsedy L. Odstrčilíka svědčila o velkém zájmu všech členů pléna a jednotlivých oddílů na rozvoji lyžařského sportu v okrese a to jak na úseku výkonnosti, tak masovém. V popředí okresu stojí dva oddíly s velkou aktivitou: Sokol Senohraby, který se věnuje běhům, a Aero Odolena Voda s péčí převážně o sjezdaře. Velmi dobrou spolupráci navázaly některé oddíly se školami a dalším kladem je stoupající počet veřejných a náborových závodů. Předsedou byl opět zvolen Leopold Odstrčilík, sekretářem Jan Procházka.

VSL OV ČSTV Karviná má šest oddílů, které na počest XVI. sjezdu KSC vyhlásily závazek, že jejich členové odpracují počet veřejných a náborových závodů. Předsedou byl opět zvolen Leopold Odstrčilík, sekretářem Jan Procházka.

VSL OV ČSTV Karviná má šest oddílů, které na počest XVI. sjezdu KSC vyhlásily závazek, že jejich členové odpracují 8000 brigádnických hodin, zvýší členskou základnu o 10 %, získají pět dárců krve a budou soustavně rozvíjet formy masové tělesné výchovy. Účastníci okresní konference zaslali pozdravný telegram delegátům XVI. sjezdu KSC v Praze. V okrese je organizováno 510 lyžařů, z toho 315 dospělých. Nejsilnější je Slavia Havířov se 137 členy. Předsedou byl zvolen ing. Jiří Nowak, organizačním pracovníkem ing. Vladislav Bogusz.

VSL OV ČSTV Trutnov sdružuje 21 oddílů, na okresní konferenci chyběli zástupci Sokola Lánov, Jiskry Malá Úpa, Jiskry Rudník, Krnapu Strážné, Sparty Úpice a Baníku Žacléř. V diskusi vystoupilo 14 členů pléna a hostů. O činnosti SVS Vrchlabí hovořil Aleš Suk, seznámil účastníky konference s úspěchy i problémy střediska. Zlepšila se spolupráce s TSM Trutnov. Petr Jireš konstatoval, že zásluhou sportovních tříd okres Trutnov je v kategorii dorostu špičkov. Konstatoval poměrně malý zájem dětí o sport, takže výběr do sportovních tříd je obtížný. Předseda okresního svazu V. Albrecht kriticky hovořil o nedostatcích distribuce lyžařské výstroje a výstroje. Trutnovský okres v tomto směru je na tom již několik let špatně a intervence byly bezúspěšné. Předsedou byl opět zvolen Vlastimil Albrecht.

Ohlasy na XVI. sjezd KSC

Nositelka bronzové olympijské medaile z Lake Placidu a třetí z letošního Světového poháru v běhu na lyžích, zasloužilá mistryně sportu Květa Jeriová a trenér čs. reprezentačního družstva žen Zdeněk Ciller řekli po skončení XVI. sjezdu KSC: „Jako všichni pracující naší vlasti jsme i my s velkým zaujetím vyslechli zprávu o činnosti strany a vývoji společnosti od XV. sjezdu KSC, přednesenou s. Husákem. Se zájmem jsme sledovali průběh celého sjezdového jednání. Jsme rádi, že naše strana důvěruje mladé generaci, do které patříme i my sportovci.“

Návrh dalšího programu KSC, který věří v sílu a schopnosti mladé generace, nám dává velmi dobré perspektivy pro další činnost, ale hlavně nás současně zavazuje. Dostává se nám nebyvalé podpory, které si nesmírně vážíme. Zavazujeme se, že naše strana s námi sportovci může i v budoucnu určitě počítat a že se ze všech sil vynasnažíme, abychom úspěšně reprezentovali naši socialistickou vlast.“

„Reprezentovat socialistickou vlast je pro každého sportovce tá nejvyšší povinnost. Som rada, že túto čestnú úlohu môžem preukazovať i ja a tým napomáhať k šíreniu dobrého mena československých športovcov vo svete.“

Pozorne som sledovala XVI. zjazd KSC, všetky jeho state a vynaložím celé svoje úsilie nato, aby som ako poslankyňa MsNV v Starom Smokovci uplatnila závery XVI. zjazdu vo svojom obvode a taktiež na pracovisku strediska vrcholového športu FMV na Štrbskom Plese. Budem napomáhať pri propagácii športu a pohybu, ktorý je základom zdravia, dobrej psychickej a fyzickej kondície našich ľudí.“

ANNA PASIAROVÁ
SVS FMV — ČH Štrbské Pleso

„XVI. zjazd KSC tak ako predošlé zjazdy vytýčil smernicu pre ďalší rozvoj nášho politického, hospodárskeho, spoločenského a kultúrneho života. Tak isto vytýčil aj smer, ktorým sa bude uberať telovýchova a vrcholový šport v ČSSR v 7. päťročnici. Bude sa musieť ešte viac skvalitniť práca, predovšetkým efektívnosť práce s reprezentantmi. Od reprezentantov sa bude vyžadovať ďaleko väčšia snaha v tréningu, ešte kvalitnejšie výkony na európskych a svetových podujatiach, ako aj na ZOH 1984.“

Keďže som tiež členom reprezentačného družstva bežcov - juniorov, budem k tréningu a reprezentácii pristupovať s ešte väčšou zodpovednosťou, ktorá sa odo mňa právom očakáva. Zodpovedným prístupom chcem prispieť k presadzovaniu politiky socialistického štátu a uchovania trvalého mieru vo svete.“

MILAN BLÁŠKO

Fotografie na titulní a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula, na druhé straně obálky Jaroslav Trousil a na třetí straně Jaroslav Buchar, Pavel Mikeska a Ota Mrákota.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, ing. Pavel Borský, Jindra Butulová, dr. Karel Daněk, ing. Vlastimil Horák a Jaroslav Trousil.

MLÁDÍ má zelenou

Stejně jako v jiných sportech i v lyžování mládí má zelenou. V uplynulé sezóně ve srovnání s loňským rokem bylo uspořádáno opět více závodů a lyžařských akcí pro mládež. Na prvním obrázku nejmladší vítězové běžeckých závodů v Dolní Branné na stupních vítězů, na druhém neúspěšnější sdruženáři v přeboru ČSSR starších žáků v závodě sdruženém — zleva Kubíček (Technolen Lomnice), přeborník Švanda (Nové Město na Moravě) a třetí Repka (Chemosvit Svit). Třetí fotografie ukazuje, že akce ve stopě Jizerské padesátky v rodinné kategorii se zúčastňují i děti, které teprve vstupují do tajů a krás lyžování.

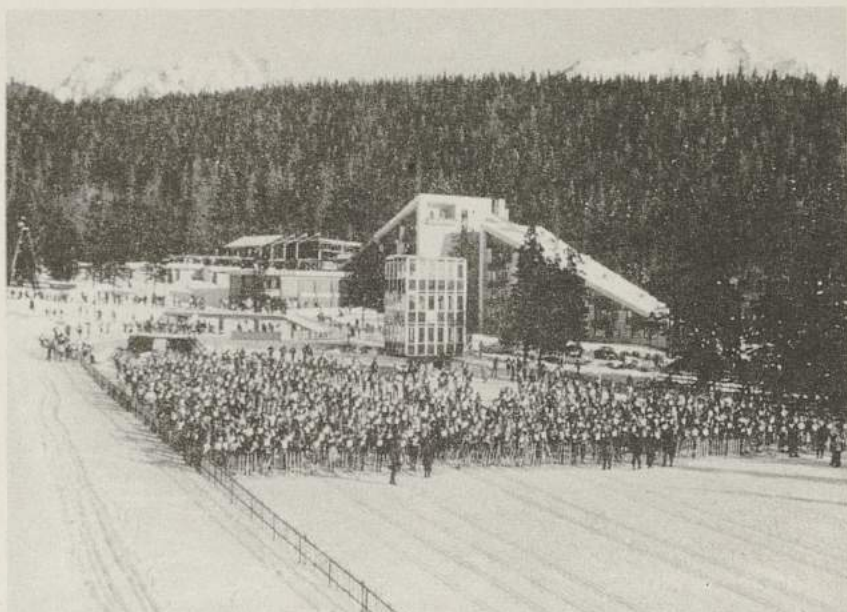
lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ ČERVENEC 1981 ♦ Kčs 3,—

7

Masové běhy lákají lyžaře

Masové lyžařské akce letošní sezóny potvrdily stále stoupající zájem o lyžování a zvyšující se počet těch, kteří si v nich chtějí prověřit svou fyzickou zdatnost. Na prvním obrázku start VII. ročníku dálkového pochodu Po stopách I. čs. armádního sboru v lyžařském areálu na Štrbském Plese, jehož se zúčastnilo více než 2000 startujících. Na druhém záběr z trati 14. ročníku Jizerské padesátky. Třetí fotografie ukazuje, že při turisticko-lyžařské akci Ve stopě Jizerské padesátky v kategorii rodičů nechyběly ani matky s nejmenšími ratolestmi. Na posledním obrázku družstvo Elitexu Jablonec nad Nisou v cíli 27. ročníku závodu Po hřebenech Krkonoš, v němž startovalo 5790 lyžařů a lyžařek.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘÍPRAVA MS 1982
VE SCHLADMINGU

KRAJSKÉ KONFERENCE
LYŽAŘŮ

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE ZÁBĚR Z VÝ-
CVIKU SJEZDAŘSKÉ MLÁDEŽE V TAT-
RANSKÉ LOMNICI, KDE STEJNĚ
JAKO V JINÝCH HORSKÝCH OBLAS-
TECH LYŽAŘSKÝ VLEK TATRAPOMA
POMÁHÁ PŘI LYŽAŘSKÉ VÝUCE
I LYŽOVÁNÍ NEJŠIRŠÍ VEŘEJNOSTI.
— NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY PO-
SLEDNÍ SJEZD VE VYSOKÝCH TAT-
RÁCH NA JARNÍM SNĚHU

lyžařství

Ročník 67

Číslo 7

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových, časopisů Ing. Alexandr Žurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. června 1981.

ISSN - 0323 - 1445

K úkolům lyžařů na ZOH 1984

Výsledky a průběh XIII. ZOH v Lake Placidu a XXII. LOH v Moskvě jednoznačně dokázaly že olympismus patří k velkým a životaschopným hnutím v současném světě. Myšlenka rozvoje přátelství mezi národy a soutěžení na sportovním poli jsou ideje niterně vlastní pokrokovým lidem celého světa. Olympijské hry se proto staly zcela zákonitě měřítkem politické, ekonomické, kulturní a sportovní vyspělosti jednotlivých zemí a hospodářských systémů.

Přestože socialistické země v čele se Sovětským svazem prolomily tradiční nadvládu skandinávských a alpských zemí v lyžování, je nutno, vzhledem k prudkému rozvoji všech oborů lidské činnosti a tedy i sportu hledat rezervy a nejmodernější a nejúčinnější způsoby zajištění sportovní přípravy reprezentantů.

XIV. ZOH v jugoslávském Sarajevu v roce 1984 jsou první „bílou olympiádou“ v socialistické zemi. Tento fakt je dalším motivem pro zintenzivnění přípravy všech sportovců socialistických zemí, prohloubení jejich vzájemné spolupráce a motivem pro dosažení co nejlepších výsledků.

Lyžaři chtějí navázat na bohaté tradice a dokázat, že úspěchy Rašky, Šikolové, Jeriové, Soltýsové a Charvátové nebyly náhodné. Vedle toho stanovené výkonnostní cíle, vyplývající z integrovaného plánu přípravy čs. sportovců k olympijským hrám 1984 — zisk šestnácti bodů do hodnocení zemí a jedné medaile — je pro celé lyžařské hnutí mimořádně náročným úkolem. Jeho splnění není myslitelné bez mobilizace všech sil a rezerv, bez zapojení celého hnutí a využití všech možností jednotlivých oblastí zajištění. Vyžaduje koncentraci sil, sjednocení přístupů, jednotu řízení a především podřízení jednotlivých úkolů a cílů.

To v praxi znamená sladit funkci všech článků systému a dokázat předsedci funkcionáře a trenéry a zainteresovat je na plnění hlavních úkolů. To není snadné, protože často ještě převládají subjektivní přístupy, přednost mají místní zájmy a velké množství úsilí a prostředků je vyplýváno na řešení často zbytečných konfliktních situací.

Lyžaři mají za sebou více než jednu čtvrtinu olympijského cyklu. Uplynulá sezóna, která byla chápána jednak jako ověřovací pro starší závodníky, jednak jako vyhledávací pro mladé talenty, přinesla vynikající výsledky Jeriové a štafety běžkyň, Soltýsové a Charvátové. Ostatní disciplíny až na některé dílčí výsledky nespĺnily očekávání. Musí proto prokázat výkonnostní předpoklady a oprávněnost olympijské přípravy na MS 1982 — běžci muži, skokani a sdružení v Oslo, sjezdáři ve Schladmingu.

Splnění postupných výkonnostních cílů na MS 1982 se považuje za zásadní pro ověření práce a schopnosti aktivu disciplín plnit náročné úkoly. Těmto dílčím výkonnostním cílům je nyní podřizována celá strategie přípravy — od kádrového zajištění trenérů a realizačních týmů, sestavení reprezentačních družstev právě se zaměřením na MS 1982, podřízení mezinárodního sportovního styku a především harmonogramu přípravy.

Po uplynutí první části přípravného období je potřeba kriticky konstatovat sice snahu většiny řídicích pracovníků VSL a OVS i SVS a řídicích útvarů resortů a pochopitelně i trenérů a sportovců, ale dosud postrádaný tolik potřebný zápal a rozmach sil, který by se promítl do úrovně řízení a harmonické spolupráce jednotlivých článků systému, především však principiálnosti a odbornosti řešení a vedení vlastního procesu přípravy a všech oblastí jeho zabezpečení.

Skutečnost je ovšem taková, že přetrvávají některé chronické nedostatky v práci VSL i středisek vrcholového sportu, ale i trenérů a realizačních týmů. Jsme si vědomi, že odpovědné usilování o splnění vytyčených úkolů je nemyšlitelné bez zajištění všech potřebných podmínek přípravy — od ekonomických přes materiálové až po úroveň a kvalitu regenerace.

Zcela zvláštní a vysoce významnou oblastí je oblast politickovychovné práce, motivace sportovců i trenérů a především podřízení všech osobních zájmů splnění vytyčených úkolů včetně fanatického odhodlání uspět a úspěšně reprezentovat. Toto odhodlání musí být důsledně realizováno ve všech detailech přípravy i soutěží. Mělo by být jedním z hlavních faktorů umožňujících překonávat subjektivní a často i některé drobnější objektivní obtíže realizace a vést ke skutečně náročné a účinné přípravě. Tak bychom se mohli vyrovnat nejen s potřebnými objemy, ale především s intenzitou a účinností tréninkového procesu.

V současné době proběhly první srazy reprezentačních družstev, kontrolní testy speciální a všeobecné tělesné připravenosti a probíhají funkční vyšetření. Trenéři reprezentačních družstev spolu s osobními trenéry jednotlivých reprezentantů pracovávají individuální tréninkové plány sportovců.

Uskutečnilo se také hodnocení uplynulé sezóny v SVS a SVS-M a schvalování plánů 1981—82, výběrová a přijímací řízení do středisek vrcholového sportu.

Na plénu VSL ÚV ČSTV i plénech okresních a krajských svazů lyžování je kriticky hodnocena současná situace v lyžařském hnutí. Je potěšitelné, že celková atmosféra a konstruktivní jednání vyústily v zásadní poznání, že jedině odpovědná a vysoce odborná práce na všech úsech a především politické, morální, občanské a odborné kvality všech pracovníků rozhodnou o výsledcích naší práce.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL

ústřední trenér a předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV

Novinky z kongresu FIS

V dňoch 10.—17. mája konal sa v Puerto de la Cruz—Tenerife — Španielsko 33. kongres Medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS, ktorého sa zúčastnila aj delegácia Výboru zväzu lyžovania ÚV ČSZTV. Počas týždňa konal sa samozrejme nielen kongres, ale aj kalendárna komisia FIS, 6 schôdzí predsedníctva FIS a ďalšie schôdze technických komisií FIS.

Vlastný kongres, ktorého slávnostné pôsobivé otvorenie bolo vo štvrtok dňa 14. 5., skončil v sobotu 16. 5. 1981. Bol to kongres síce štatutárny, ale prerokoval aj niektoré pravidlové aktuálne otázky. Stručne by som chcel informovať o niektorých dôležitých záveroch kongresu, v ktorého úvode 39 delegácií s 84 rozhodujúcimi hlasmi spomenulo odchodu zaslužilých lyžiarskych pracovníkov povstaním a medzi nimi aj ing. Karola Suchánka zo Štrbského Plesa.

MAJSTROVSTVÁ SVETA V LYŽOVANÍ

sa rozrastajú. Ku klasickým súťažiam doteraz zahrnutým do programu MS, ktoré sa vo svojej „čistej“ forme konajú každé 4 roky, pribúdajú ďalšie. V roku 1982 v Schladmingu to už bude alpská kombinácia klasická, teda zjazd (skrátenej) a slalom a končí sa história trojkombinácie. A na klasických majstrovstvách sveta v Oslo v tom istom roku to bude zase MS v združenom preteku družstiev.

Ako nové MS sa pripravujú MS v skoku na lyžiach družstiev. Pretože v roku 1984, kedy zatiaľ ZOH sú súčasne MS, sa horeuvedené súťaže nedostali do programu usporiadajú sa osobitné MS mimo Sarajeva. O MS v skoku družstiev prejavil záujem Švajčiar, ktorí by súťaž usporiadali v rámci švajčiarskeho skokárskeho turné. Ide teda o obdobný prípad ako to bolo v roku 1980 s MS v behu žien na 20 km.

Kongres schválil tiež každoročné konanie Majstrovstiev sveta juniorov v zjazdových disciplínach (doteraz to boli Majstrovstvá Európy). Idea je, že 2 X za sebou by sa MSJ mali konať v Európe a tretíkrát v zámorí. Zatiaľ je situácia taká, že sa ťažko hľadajú organizátori v Európe. Pre rok 1983 sa nezáväzne prihlásilo Chamrouse — Fr., kde ako je známe, sa konaly zjazdové disciplíny počas ZOH 1968 (Grenoble). Klasické MSJ v roku 1983 usporiada rakúske stredisko Murau a pre rok 1984 boli pridelené do Kuopia vo Fínsku.

Začína sa ale už jednoznačne prejavovať tendencia, aby MS dospelych sa konali každé 2 roky, ale v nepárnych rokoch. Vedú k tomu dôvody finančné (televízia) ale aj otázky významu MS. Tieto totiž pokiaľ sa doteraz usporiadávajú v párnych rokoch pripadajú aj na ZOH a sú v ich tieň. Návrh preto bude a kongres v roku 1983 to zrejme schválil, aby sa konali v poradí: 1984 ZOH i MS, 1985 MS, 1986 —, 1987 MS, 1988 ZOH atď.

Myslím si, že je to praktický návrh, veď napr. na usporiadanie MS v zjazdových disciplínach je t. č. 5 kandidátov. Zdá sa tiež, že o usporiadanie MS majú po prvýkrát v histórii záujem aj ďalšie socialistické

zeme ZSSR v Moskve a Bulharsko v Borovci.

SVETOVÉ A EUROPSKÉ POHÁRY

Svetový a dá sa povedať i Európsky pohár v zjazdových disciplínach je stabilizovaný a k žiadnym podstatným zmenám nedochádza. V roku 1982 bude usporiadaných 28 pretekov a 1 paralelný slalom pre mužov a 30 pretekov a 1 paralelný slalom pre ženy.

Horde vzruchu bolo okolo Svetového bežeckého pohára (o Európskom a zatiaľ nehovorí). Jednoznačný názor nie je. Nakoniec bol schválený, aby sa konal každý rok (soc. štáty boli za každé 2 roky). Kritizovalo sa jeho organizačné zabezpečenie, ktoré sa musí zlepšiť, čo bolo prislúbené a o čo sa má postarať subkomisia pre tento pohár.

Skokanský Svetový pohár v jeho druhom roku priniesol už pozitívnejšie skúsenosti. Nedostatky, ktoré sa objavovali v jeho prvom skúšobnom prevedení, sa postupne odstraňujú a SP sľubuje byť oživením pre túto disciplínu. Oficiálny placet dostal aj Európsky pohár v skoku, ktoré pravidlá sa hodne približujú SP v skoku. Treba dúfať, že môže byť dobrou súťažou najmä pre mladú nastupujúcu skokanskú generáciu.

Združenári zatiaľ nechcú svoj osobitný svetový pohár. Chcú stabilizovať napred svoj kalendár súťaží a keď toto bude v poriadku budú aj oni uvažovať o svojom svetovom pohári či už jednotlivcov alebo družstiev.

1/10 SEK. KONTRA 1/100 SEK.

Po dosť „vzrušenej“ diskusii bolo rozhodnuté, že v budúcnosti sa výsledné časy o bežeckých pretekoch budú merať s presnosťou na 1/10 sek. a nie ako doteraz na 1/100 sek. Prípad z Lake Placidu Wassberg—Mieto visel pri rozhodovaní nad delegátmi ako Damoklov meč. Je to správne rozhodnutie vo svete elektroniky, laserov a pod., keď sa ide na 1/10 000 sek. a nižšie?

BODY FIS

Stále živá a aktuálna téma. A tak sa pripravuje už pre budúce roky odubáranie BOB prírážok a celkom nový systém bodovania. Počkáme si naň. Myslím si, že je správne rozhodnutie o zvýšení vekovej hranice zo 14 na 15 rokov k zaradeniu do bodov FIS. Súvisí to s celkovou tendenciou FIS, aby mládež sa nie príliš rýchlo začala venovať pretekovému lyžovaniu na úkor dopĺňovania si svojho vzdelávania štúdiom. Preto je aj tendencia nerozširovať žiacke medzinárodné súťaže.

Iste zaujímavý bol spor, aby sa nepočítavali dosiahnuté body FIS na prvom Svetovom pohári konanom na

záver sezóny v bulharskom Borovci a to z dôvodov, že v slalome bol výškový rozdiel o 10 m vyšší ako pripúšťajú pravidlá. Muselo rozhodnúť P-FIS v tom zmysle, že sa body započítavajú ale s nulovou a nie mínusovou prírážkou.

LEPŠIA INFORMOVANOSŤ NÁRODNÝCH FEDERÁCIÍ

Bolo prijatých viacero návrhov Rakúska, ktoré zabezpečujú väčšiu informovanosť národných lyžiarskych federácií. Napr. budú zasielané týmto výpisom zo zasadnutí predsedníctiev FIS, ktoré sa budú konať najmenej dvakrát ročne. Budú informované o kontraktoch, ktoré uzavrie prezídium FIS (sponzory, televízia apod.).

KALENDÁRNA KONFERENCIA FIS

Ako bolo doterajším zvykom, konala sa počas kongresu, v stredu 13. mája pravidelná kalendárna konferencia FIS, na ktorej sa odsúhlasujú vzájomne termíny pretekov. Dohodnuté termíny sú pre nás jednak si myslím veľkým úspechom, ale aj poznamenané jednou pre nás nepriaznivou zmenou.

ČSSR bolo pridelené spolu 5 Svetových pohárov, čo doteraz v histórii ešte nebolo. Sú to:

- 20. 3. 1982 skok na mostíku P—70 m Štrbské Pleso
- 21. 3. 1982 skok na mostíku P—90 m Štrbské Pleso
- 19. 3. 1982 beh mužov na 15 km Štrbské Pleso
- 20. 3. 1982 beh žien na 10 km Štrbské Pleso

Nepodarilo sa presadiť zmenu termínu pre SP v behu žien na januárový termín, kedy by sa tento mohol konať v Novom Meste n. M., Zadove alebo na Sliači-Donovaloch.

Určité sklamaním je termín prideleného Svetového pohára v zjazde a obr. slalome v Jasnej. Pôvodný termín 13.—14. 3. 1982 (sobota—nedela) bol zmenený na 22.—23. 3. 1981 (pondelok—utorok). Tento termín bol zmenený už v komisii Svetového pohára, kde na rokovaní žiaľ nášho zástupcu nepripustili (nie je členom).

Už druhý rok sa neuskutočnil Veľká cena Slovenska v zjazdových disciplínach vo Vysokých Tatrách. Pracovníci z Vysokých Tatier prišli s iniciatívnym návrhom na usporiadanie Majstrovstiev ČSSR v zjazdových disciplínach s medzinárodnou účasťou, s ktorých usporiadaním ale športovotechnická komisia VZL ÚV ČSTV uvažuje v Špindlerovom Mlyne.

KANDIDÁTI NA MS HARRACHOV a JASNÁ

Podľa dlhodobých plánov FIS bol vybudovaný posledný „mamuti“ mostík pre lety na lyžiach u nás v Harrachove. A na tomto mostíku budú usporiadané Majstrovstvá sveta v letoch na lyžiach v roku 1983 ako o tom rozhodol kongres FIS na návrh ČSSR. Predseda VZL s. Smola a M. Bělonožník prezentovali kandidaturu a poďakovali za dôveru kongresu, ktorý jednomyselne usporiadaní do Harrachova prideliť.

Naša delegácia informovala tiež o kandidatúre Jasnej na usporiadanie Majstrovstiev sveta v zjazdových dis-

ciplínach v roku 1986. Pekná brožúra, modranský tanierik a vkusná šatka s odznakom kandidáta vzbudili pozornosť jednotlivých delegácií aj keď o usporiadateľovi MS 1986 (alebo 1985 resp. 1987) bude rozhodovať kongres až v roku 1983.

KONGRES MOV 1981

Predseda FIS Marc Hodler informoval kongres o usporiadaní olympijského kongresu, ktorý ako je známe, sa bude konať v dňoch 23. 9.—3. 10. 1981 v Baden-Baden (NSR), s týmto programom:

1. Budúcnosť olympijských hier,
2. Medzinárodná spolupráca v športe,
3. Budúcnosť olympijského hnutia.

Bola menovaná trojčlenná delegácia FIS a to dvaja podpredsedovia Y. Ito — Jap. a B. Little — USA a gen tajomník FIS G. F. Kasper — Švajč. Samozrejme ako člen MOV bude prítomný aj predseda Hodler.

REORGANIZÁCIA FIS

Lyžiarske federácie Švédska a Švajciarska podali kongresu návrh, aby sa zreorganizovala práca vo FIS najmä v komisiách, kde je názor, že sú početné, práca niktých je roztrúsená, niektoré nepracujú dost aktívne. Bola preto vytvorená z členov predsedníctva FIS štvorčlenná pracovná skupina (po 1 zástupcovi alpské zeme, škandinávské štáty, socialistické štáty a zámožné štáty) a ex officio predseda a gen. tajomník FIS, ktorá pripraví prvé námety P-FIS v októbri 1981 a konečný návrh kongresu v roku 1983. Po prijatí zásadných organizačných návrhov by komisia právnikov vykonala revíziu stanov a pripravila ich nové znenie.

NOVÍ ČLENOVIA FIS

Za nových členov sa prihlásili Čínska ľudová republika, Monaco, Senegal a Portoriko. Na predsedníctve sa rozvinula zásadná diskusia v tom

zmysle, pretože napr. v prípade Senegal a Portoriko ide o celkom malé skupinky ľudí, predvažne mladých pretekárov, ktorí majú predovšetkým záujem o štart na pretekoch FIS a bolo by povážlivé dávať do ruky „moc“ v súvislosti s hlasovaním napr. o disciplínach, ktoré sa ani u nich nikdy nepestovali.

Ako sa dalo očakávať, došlo k „súboju“ delegácií Taiwanu a ČLR pred hlasovaním o prijatí rezolúcie spracovanej prezidentom FIS a ktorá vychádza z rezolúcie MOV prijatej na zasadnutí výkonného výboru v Nagoji 25. 10. 1979. Rezolúcia ustanovuje:

a) prijatí Čínsky lyžiarsky zväz (sídlo Peking) za riadneho člena FIS,

b) ponechať členstvo vo FIS zväzu, ktorého sídlom je Taipei pod názvom Čínsky Tajpejský lyžiarsky zväz s tým, že zmení v budúcnosti doteraz používanú vlajku, hymnu a emblém bý. Čínskej republiky a s tým, že v príhodnej dobe sa upravia príslušné písomnosti. Hlasovaním bola prijatá rezolúcia 74 hlasmi za, 4 hlasy proti pri 6 abstenciách. Hlasovalo sa verejne.

VOLBY A MENOVANIE

Predseda FIS Marc Hodler, ktorý pri tejto príležitosti slávil 30. výročie svojho vedenia FIS a obdržal pozdravnú knihu, bol zvolený akklamáciou. Tak isto na jeho návrh doterajší 4 podpredsedovia.

Na miesta ostatných 12 členov predsedníctva FIS, ktorí sa tajne volili, kandidovali 4 noví kandidáti: za odchádzajúceho Danila Dougana z Jug. Janez Kocijančič, ktorý bol zvolený ako jediný nový člen popri doterajších znovu navrhovaných 11 členoch. Kandidáti: S. Žiabrzinski — Pol., ktorý už bol členom predsedníctva FIS, Helen Tomkinssonová — Brit. a Rudolf Schädlér — Licht. neobdržali potrebný počet hlasov a neboli zvolení. Danilo Dougan bol na

návrh pracovnej komisie zvolený za čestného člena FIS.

Po skončení kongresu novozvolené predsedníctvo menovalo predsedov a členov jednotlivých komisií. K významným zmenám došlo v ženskej zjazdovej komisii FIS; kde miesto Odette Perretové — Švajc. bola menovaná Laura Gaia des Abroisová — It. Za podpredsedu skokanskej komisie FIS bol menovaný známy skokan T. Yggeseeth, s ktorým sa perspektívne počíta ako s novým predsedom skokanskej komisie. Podpredsedom bežeckej komisie FIS sa stal dr. Martin — NSR, keď sekretárom prestal byť H. Stattman z Rak. I tu sa počíta na čele komisie s perspektívnou zmenou. Do komisie alpského lyžovania bol menovaný J. K. Killy a o práci vo FIS sa začína „zaujímať“ aj T. Innauer. Žeby nástup k omladzuванию FIS?

Čs. delegáti boli potvrdení resp. menovaní do funkcií ako ich navrhovalo predsedníctvo zväzu.

Ján Mráz je členom predsedníctva a finančnej komisie FIS, predsedom komisie pre menovanie čestných členov FIS, Miloslav Bělonožník predsedom komisie pre stavbu mostíkov, členom skokanskej, združenárskej a materiálnej komisie, členom subkomisie pre Svetový pohár, Eva Paulusová členkou ženskej bežeckej komisie FIS, ing. Ladislav Harvan, CSC., členom komisie pre stavbu zjazdových a slalomových tratí. V záujme udržania kontaktov zo zjazdovým lyžovaním bol delegáciou navrhnutý za náhr. člena komisie Európskeho pohára, kde nahradil doterajšieho člena prof. dr. Jar. Bogdálka, CSC.

Novým náhradným členom bežeckej komisie FIS sa stal Jaroslav Honců, dopisujúcou členkou ženskej zjazdovej komisie FIS zostala Magda Holá.

JÁN MRÁZ
predseda medzinárodnej komisie
VZL ÚV ČSZTV
a člen predsedníctva FIS

Světový pohár 1981-82 připraven

Na kalendárni konferenci Mezinárodní lyžařské federace (FIS) v Puerto de la Cruz na Kanárských ostrovech byly schváleny termíny nového ročníku Světového poháru 1981-82 ve sjezdových disciplínách.

SP SJEZDARŮ

- 4.—5. prosince 1981: Val d'Isère (Fr.) — sjezd a obří slalom
8. prosince: Aprica (It.) — obří slalom
9. prosince: Madonna di Campiglio (It.) — slalom
13. prosince: Val Gardena (It.) — sjezd
- 14.—15. prosince: Cortina d'Ampezzo (It.) — slalom a obří slalom
20. prosince: Crans Montana (Švýc.) — sjezd
- 9.—10. ledna 1982: Morzine (Fr.) — sjezd a obří slalom
12. ledna: Bad Wiessee (NSR) — slalom
- 16.—17. ledna: Kitzbühl (Rak.) — sjezd a slalom
19. ledna: Adelboden (Švýc.) — obří slalom
- 23.—24. ledna: Wengen (Švýc.) — sjezd a slalom
- 13.—14. února: Garmisch-Partenkirchen (NSR) — sjezd a slalom
27. února: Mount Whistler (Kan.) — sjezd
- 5.—6. března: Aspen (USA) — dva sjezdy

17. března: Bad Kleinkirchheim (Rak.) — obří slalom
 - 19.—20. března: Kranjska Gora (Jug.) — slalom a obří slalom
 - 22.—23. března: Jasná (ČSSR) — slalom a obří slalom
 - 25.—28. března: San Sicario (It.) a Montgenevre (Fr.) — slalom, obří slalom a paralelní slalom
- Kombinace: Val d'Isère (sjezd a obří slalom), Madonna di Campiglio/Val Gardena (slalom a sjezd), Bad Wiessee/Kitzbühl (slalom a sjezd), Adelboden/Wengen (obří slalom a sjezd), Garmisch-Partenkirchen (sjezd a slalom).

SP SJEZDAREK

- 2.—3. prosince 1981: Val d'Isère (Fr.) — sjezd a obří slalom
6. prosince: Pila (It.) — obří slalom
7. prosince: Limone (It.) — slalom
- 12.—13. prosince: Piancavallo (It.) — sjezd a slalom
- 19.—20. prosince: Bad Kleinkirchheim (Rak.) — dva sjezdy

- 21.—22. prosince: Chamonix/St. Gervais (Fr.) — slalom a obří slalom
 - 3.—4. ledna 1982: Maribor (Jug.) — slalom a obří slalom
 - 8.—9. ledna: Pfronten (NSR) — sjezd a obří slalom
 - 13.—14. ledna: Grindelwald (Švýc.) — sjezd a obří slalom
 - 19.—20. ledna: Bad Gastein (Rak.) — sjezd a slalom
 22. ledna: Lenggries (NSR) — slalom
 23. ledna: Berchtesgaden (NSR) — slalom
 9. února: Oberstaufen (NSR) — obří slalom
 - 13.—14. února: Arosa (Švýc.) — dva sjezdy
 - 25.—26. února: Winter Park (USA) — slalom a obří slalom
 28. února: Aspen (USA) — obří slalom
 - 3.—4. března: Waterville (USA) — slalom a obří slalom
 - 25.—28. března: San Sicario (It.)/Montgenevre (Fr.) — sjezd, slalom a paralelní slalom
- Kombinace: Val d'Isère (sjezd a obří slalom), Limone/Piancavallo (slalom a sjezd), Pfronten/Grindelwald (sjezd a obří slalom), Bad Gastein (sjezd a slalom).

Nejasná budoucnost sjezdu

Závodní sezóna 1980—81 s mimořádnými výkony celé světové špičky byla pro každého sjezdového fanouška fascinující. Zpětný pohled na tuto zcela mimořádnou sezónu je bohužel poznamenán také negativními poznatky, týkající se převážně závodu ve sjezdu. Mimořádné sněhové poměry, málo sněhu nebo jeho přemíra nepříznivě ovlivnily celý průběh závodního období. Ve srovnání s minulostí bylo v letošní zimě ve sjezdovém závodě zaznamenáno podstatně více nebezpečných pádů a zranění. Zejména pak kratšími nebo celosezónními výpady bylo postiženo nezvykle mnoho špičkových jezdců. Komentátoři v odborném tisku hromadně napadali pořadatele závodů za místy velmi špatně a nezodpovědně prováděnou preparaci a úpravu sjezdových tratí. Podtónem téměř všech komentářů byla obava z ohrožení budoucnosti nejněhodnotnější disciplíny sjezdového sportu — závodu ve sjezdu.

SJEZDOVÁNÍ JE SPORTEM RIZIKOVÝM

Pravidla lyžařských závodů a Mezinárodní soutěžní řád (MSR) definují závod ve sjezdu jako zkoušku rychlosti, odvahy, obratnosti, koncentrace a tělesné zdatnosti závodníka, rozuměj také závodnice.

Trat' závodu ve sjezdu proto musí být maximálně náročná, nesmí však

Ve sjezdu Světového poháru 1980—81 zvítězil Rakušan Harti Weirather. Na obrázku při vítězné jízdě ve Sv. Antonu

být nebezpečná, což vyplývá z dalších detailních ustanovení pravidel a MSR. Faktem ovšem zůstává, že v každém sportu, jehož obsahem je především rychlost, nelze riziko úrazu zcela vyloučit. V této souvislosti slyšíme také o lyžování hovořit jako o sportu rizikovém. Objektivně musíme přiznat, že lyžování, především sjezdování, je a vždy bude sportem s jistým rizikovým prvkem; nikdy však se nesmí stát sportem nebezpečným.

NADMĚRNÉ RYCHLOSTI JSOU NEBEZPEČNÉ

Ve světle toho, co kritického vypočítávají zprávy TD-FIS o průběhu 20 závodů ve sjezdu, odjetých muži a ženami v rámci SP v sezóně 1980—81, je nutno za nejzávažnější a současně nejaktuálnější označit problém ohrožení bezpečnosti závodníků a závod-

nic. V zasvěcených kruzích federace se hovoří již několik let o krizi sjezdu. V poslední době se o ní i hodně píše v odborném tisku. Jednou z hlavních a rozhodujících příčin, které krizi vyvolaly, jsou mimořádně vysoké rychlosti, docilované na perfektně upravených, v letošní sezóně bohužel na mimořádně špatně upravených sjezdových tratích.

Moderní sjezdový sport přijal formy, které pokud jde o výkon, jej rychle zavedly až k hranicím maximálních možností. Současná úroveň výkonnosti je výslednicí celé řady složek, v první řadě vědeckosti v řízení závodního sportu. Bez kvalitního, vědecky řízeného tréninku, bez kvalitního, vývojem a výzkumem ověřeného materiálu a v neposlední řadě bez správně konstruovaných tratí, je-

MUŽI										
Rok	1936	1948	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980
Místo	Garmisch NSR	Sv. Mořic SVČ.	Oslo NOR.	Cortina IT.	Squaw Valley USA	Inns- bruck RAK.	Grenoble FR.	Sapporo JAP.	Inns- bruck RAK.	Lake Placid USA
Délka tratě v m	3800	3210	2414	3461	3095	3120	2890	2640	3020	3009
Čas vítěze v sek.	287,40	175,00	150,80	172,20	126,00	138,16	119,85	111,43	105,73	105,50
Ø rychlost vítěze v km/h.	47,599	66,034	57,629	72,356	88,429	81,297	86,808	85,291	102,828	102,677
Jméno vítěze	Birger Ruud NOR.	Henri Orellier FR.	Zeno Collo IT.	Anton Seiler RAK.	Jean Vuarnet FR.	E. Zimmer- mann RAK.	J. C. Killy FR.	Bernhard Russi SVČ.	Franz Klammer RAK.	L. Stock RAK.
ŽENY										
Délka tratě v m	3300	1800	1500	1552	1828	2450	2160	2110	2515	2698
Čas vítězky v sek.	304,40	148,30	107,10	100,70	97,60	115,39	100,87	96,68	106,16	97,52
Ø rychlost vítězky v km/h.	39,031	43 695	50,420	55,484	67,426	76,496	77,080	78,568	85,286	99,598
Jméno vítězky	L. Schou- Nielsen- nová NOR.	H. Schlu- negge- rová SVČ.	G. Jochum- Beiserová RAK.	M. Bertho- dová SVČ.	H. Bieb- lová NSR	Ch. Haa- sová RAK.	O. Pal- lová RAK.	M. T. Na- digová SVČ.	R. Mitter- maierová NSR	A. M. Mosero- vá RAK.

jichž koncepce i povrchová úprava musí být v souladu s potřebami současného pojetí sjezdování, nelze ve špičkovém sportu uspět. Upřesnit je třeba, jakou roli pro dosahování současné výkonnosti hraje trať, a to se speciálním zaměřením na bezpečnost jezdce. Víme přece, že sjezdové tratě, na nichž se jezdí všechny významné závody sezóny (ZOH, MS, SP, EP apod.) byly koncipovány před dávnými lety, přirozeně za zcela rozdílných podmínek, jimiž je ovládán a řízen sjezdový sport dnes. Tyto tratě jejich charakter nelze měnit, a to z mnoha důvodů, dovolují sjezdařům a sjezdařkám s odvázným srdcem docílovat rychlosti, které ohrožují jejich zdraví. Sjezdový sport se postupně mění ze sportu rizikového na sport nebezpečný. To znovu drastickým způsobem potvrdil průběh letošní sezóny.

RYCHLOSTI OLYMPIJSKÝCH SJEZDŮ (1936—1980)

Ohrožená bezpečnost, vyvolaná rychlostmi v závodech ve sjezdu, se v posledních letech stala pro federaci problémem číslo 1. Vývoj těchto rychlostí velmi názorně zdokumentoval býv. generální sekretář Britského lyžařského svazu, Ian R. Graeme, který si dal tu práci a propočítal průměrné rychlosti, docílené muži a ženami v jednotlivých olympijských sjezdech (1936—1980).

I když můžeme mít výhrady k exaktnosti změřené délky — měření délky tratí dosáhlo přijatelný standard až v posledních letech — je celkový trend naprosto jasný: sjezdy mužů i žen se jezdí stále rychleji a rychleji. Výsledky propočtu I. R. Graeme jsou shrnuty v tabulce.

KOMENTÁŘ (I. R. GRAEME):

— zajímavé je srovnání rychlostí, docílených na dvou tratích mužů (Innsbruck 1964 a 1976), vytyčených na stejném svahu: 1964 délka 3120 m, průměrná rychlost 81,297 km/hod.; 1976 délka 3020 m, průměrná rychlost 102,828 km/hod.,

— stoupání rychlostí probíhá u mužů a žen rozdílně, u mužů nerovnoměrně ve skocích, u žen pravidelně po olympijských cyklech; průměrné rychlosti žen, při podstatně kratších délkách tratí, se postupně přibližují průměrným rychlostem mužů,

— optimální trať pro muže se zdá být trať cca 3400 m dlouhá s časem vítěze 120 sek. (průměrná rychlost 102 km/hod.).

ODSTUPY ZA VÍTEZEM SE ZKRACUJÍ

Závodníci a závodnice světové špičky ve sjezdovém závodě jedou na ví-

tězství. Každý z nich jede v plném tempu, vítěz o zlomek sekundy rychleji. Jen proto, že tento zlomek sekundy je elektronicky měřitelný, jsou závody ve sjezdu vůbec možné. Žádný ze sjezdařů nepřizná strach, hodnota jejich krevního tlaku a puls před startem však jasně signalizují extrémní situaci, kterou právě prožívají.

Odvážně a s velkým nasazením sjíždějí trať nejen špičkoví jezdci, nýbrž i další závodníci a závodnice, hluboko do startovního pole. **Tuto skutečnost dokumentuje další statistické zjištění I. R. Graemea porovnáním časových zpoždění závodníků a závodnic, startujících se start. čís. 25 proti vítězi (vítězce) v roce 1948 a 1980: muži — v roce 1948 činilo zpoždění na vítěze 17,12 sek., v roce 1980/4,63 sek.; ženy — v roce 1948/17,80 sek., v roce 1980/5,30 sek.**

Tato data indikují enormní nárůst výkonnosti, ale také rizika. Vždyť závodník není stroj, konstruovaný pro velké rychlosti. Má jen nohy a páteř, které jej nesou a které bolí, má jen srdce, které jej žene, a plíce, do kterých se zabodává vítr. Závodník sjíždí trať při potlačeném strachu a do jisté míry i vypnutém myšlení, řízen takměř jen instinktem (na úsecích mimořádně rychlých). Ví, že nesmí upadnout, neboť každý pád při rychlostech 100 km/hod. a výše je mimořádně nebezpečný. Přesto riskuje. Mluvíme o subjektivním riziku, spočívajícím v závodníku samotném. Každý závodník (závodnice) by rychlost jízdy ve sjezdovém závodě měl podřít své technické vyspělosti a momentální fyzické a psychické dispozici; jeho jízda by v každé rychlosti měla zůstat jízdou kontrolovanou.

FEDERACE, TRENÉŘI A POŘADATELÉ

Profesionální rysy a postupující komercializace sjezdového sportu mezinárodní vrcholné úrovně vnesly během let do řad účastníků sjezdového dění, mezi závodníky a trenéry na straně jedné a federací s jejími odbornými komisemi na straně druhé, značný neklid konfliktní povahy. V letošní sezóně zazněla velmi ostrá kritika z řad trenérů na dalšího partnera, na pořadatele, pro špatnou přípravu a úpravu tratí. Zdá se, že problémy kolem sjezdového závodu dosáhly v letošní zimě vrcholu a že vyžadují urychlený a energický zásah federace. Probojovat zásadní změny, zaměřené na snížení rychlostí, se jistě neobejde bez protestů zastánců „čistoty“ ve sjezdu, říká Marc Hodler, předseda FIS. Při zvažování mezi bezpečnou jízdou a přáními, sebelépe miněnými, je však nutno dát prioritu bezpečnosti jezdců.

RÄTO MELCHER

Dosud schází představa o formě a přesném obsahu zásahu. K dispozici jsou jen zásadní prohlášení některých odpovědných funkcionářů FIS (M. Hodler, G. F. Kasper, R. Melcher, H. Spiess a další). Uveďme alespoň stanovisko Ráto Melchera, předsedy komise FIS pro sjezdové lyžování, kte-

rý je s předmětnou problematikou nepochybně nejlépe obeznámen: „O závodech ve sjezdu se v letošní sezóně hovořilo i psalo velmi mnoho, více nežli kdykoli předtím. Nejsou-li všichni účastníci (závodníci, trenéři, federace, organizátoři) ochotni neprodleně táhnout za jeden provaz, a to v jediném možném směru — zabezpečit maximální bezpečnost našim sjezdařkám a sjezdařům — pak je budoucnost sjezdového závodu vážně ohrožena.“

R. Melcher žádá provedení těchto opatření:

— snížení rychlostí (kvalifikovaný autor tratě, dostatečný počet bran),
— montovat vhodné záchytné sítě,
— užívat pěnové gumy místo balíků slámy,

— rozšířit pádové prostory (provést potřebné odlesnění),

— zvýšit náročnost na preparaci a úpravu sjezdových tratí (již pro první trénink),

— pověřovat provedením závodů jen pořadatele, kteří jsou schopni perfektního provedení závodu,

— zkvalitnit práci jury, nasazovat jen kvalifikované TD,

— vydat soupis povinností pořadatele.

PREPARACE A ÚPRAVA TRATĚ

Nebezpečně narůstání rizik ve sjezdu v souvislosti se stoupajícími rychlostmi, maximálními i průměrnými, má vedle příčin zásadní povahy, o kterých byla výše řeč, řadu dalších příčin. Na první místo se řadí nedokonalá preparace a špatná úprava tratě, která byla důvodem pro vysoké počty výpadů předních jezdců letošní sezóny. Rizika na dobře upravené a bezpečné tratí jsou pro všestranně trénovaného jezdce při kontrolovaných rychlostech poměrně malá. Jakmile však závodník je přinucen závodit za špatných podmínek na tratí, riziko úrazovosti nepřiměřeně narůstá, a to i při podstatně menších rychlostech (80—100 km/hod.). **Špatně upravená trať představuje riziko, se kterým by se neměl smířovat pořadatel, tím méně trenér nebo závodník a v žádném případě TD.** V tomto směru byla letošní mezinárodní sezóna velkým fiaskem. Poukazujeme na náš článek o letošním Hahnenkammrennen, uveřejněném v květnovém čísle Lyžařství.

JAK DÁL VE SJEZDU?

Sjezdový sport dosáhl na mnoha úsecích horní hranice svých možností. To je názor odborníků i převážné části široké lyžařské veřejnosti. Federace, národní svazy a všichni funkcionáři, angažovaní v lyžování, mají povinnost a úkol usilovat o to, aby tyto hranice nebyly překročeny.

Věrne, že se federaci podaří ve spolupráci s trenéry a pořadateli najít urychlené řešení a usměrnit další vývoj sjezdového závodu žadaným směrem. Budování a údržba sjezdových tratí a jejich úprava pro závod jsou velmi nákladné. Sjezd z jeho mimořádnou sportovní hodnotou však musí zůstat zachován jako integrující součást sjezdového lyžování.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Švýcarka Doris De Agostiniová, která ve Světovém poháru 1980 ve sjezdu žen obsadila druhé místo

Velkorysé přípravy MS 1982 v Oslo

Holmenkollen '81 generálkou na mistrovství světa 1982

Po šestnácti letech přivítá v únoru 1982 norský „lyžařský svatostánek“ Holmenkollen světovou elitu k mistrovství světa v klasických disciplínách. Od roku 1966 se však mnohé změnilo a jestliže chtěli Norové připravit skutečně podmínky na nejvyšší úrovni, museli přistoupit k modernizaci tohoto lyžařského střediska, vypínajícího se nad Oslem.

A přistoupili k tomu velkoryse, částečně jsme o tom již naše čtenáře informovali. Veškeré úpravy si vyžadají náklad téměř 50 miliónů norských korun a stejným dílem se o ně rozdělí norská vláda a správa hlavního města. Tak například byl přebudován především skokanský můstek (třináctá přestavba v jeho historii, začínající rokem 1879). Nájezdová věž byla zvýšena o 4 m, nájezd prodloužen o 7,5 m, byla zabudována automatická posuvná startovací plošina. Normový bod P — 85 m, kritický K — 105 m, novým rekordmanem se právě letos stal výkonem 109,5 m Jugoslávce Primož Ulag.

Nákladem 2,7 mil. korun byla instalována nová světelná výsledková tabule. Z dojezdu můstků bylo odstraněno 100 000 m³ zeminy, na stupně hlediště se vejde 30 000 diváků, další desetitisíce na prostranství kolem. Bylo vytyčeno 30 km nových, vynikajících tratí, vybudovány tři můstky, umožňující nadúrovňové křížení tratí přímo v areálu.

Nejdůležitější prověrkou se měly stát lyžařské hry Holmenkollen '81. Odd Seim Haugen, předseda organizačního výboru po jejich skončení prohlásil: „Nečekali jsme, že budou bez problémů. Hlavním záměrem bylo odhalit naše slabá místa a nedostatky. To se nám podařilo a do MS 1982 bude vše v pořádku.“

Norové slavili velké sportovní úspěchy — vyhráli šest z devíti disciplín, ale určité organizační nedostatky se opravdu projevily. Tak především s ubytováním závodníků a jejich dopravou v přehluštěném provozu na závodistiště. Ukázala se nutnost rozšířit startovní prostor pro štafetové běhy a naopak zúžením vytyčených prostorů učinit běžecké trasy „intimnější“. V prvních dvou dnech pracovala s poruchami světelná tabule, problémy byly i s výsledky. Určitě potíže z nedostatku místa vznikly v prostoru pro tisk a fotoreportéry pod skokanským můstkem.

Velký můstek na Holmenkollenu při přestavbě na mistrovství světa

Je nepochybné, že všechny tyto nedostatky budou odstraněny. Problém ubytování vyřeší nově budovaný Holmenkollen Parkhotel, architektonicky navazující na renovovaný Turisthotel — ve vzdálenosti pouhých 350 m od lyžařského areálu. Ve 200 moderních pokojích bude k dispozici 350 lůžek, ubytování by tam mělo nalézt 95 % aktivních účastníků, závodníků a trenérů šampionátu. Hotel s bazénem, saunami, tělocvičnou, hřištěm na squash a curling bude otevřen v lednu 1982. Tím by měly odpadnout i problémy s dopravou i komplikovaným spojením novinářů se závodníky, na něž si letos tisk stěžoval.

Letos bylo na lyžařských hrách v Oslo akreditováno 564 pracovníků sdělovacích prostředků, na MS 1982 se očekává dvojnásobný počet. Budou ubytování převážně v moderním hotelu Scandinavia, kde bude pobočné tiskové středisko, zatímco hlavní bude v novém Parkhotelu. Tiskovým šéfem je, dost nezvykle žena — G. M. Pasternaková, která má zkušenosti z rolí hostesky a vedoucí informačního střediska na OH v Mnichově a ZOH v Innsbrucku.

Norští organizátoři v čele s korunním princem Haraldem, prezidentem čestného předsednictva, předali příznivé zprávy o stavu příprav MS 1982 i na zasedání kongresu FIS v květnu v Puerto de la Cruz. Uvedli, že na přípravách se podílí celkem 3000 pracovníků, že mohou spoléhat nejen na podporu krále Olava V., který převzal čestnou záštitu nad šampionátem, ale i na podporu vlády, jejíž předsedkyně G. H. Brundtlandová je rovněž vášnivou lyžačkou.

A tak není pochyb, že hlavní město lyžařského světa Oslo přijme lyžařskou elitu s otevřenou náručí a vytvoří jí ideální podmínky k boji o tituly mistrů světa.

Vítězka Světového poháru

Vítězkou Světového poháru 1980—81 žen ve sjezdových disciplínách se stala dvacetisedmiletá Švýčarka Marie-Theres Nadigová. Po Lise-Marii Morerodové je druhou reprezentantkou země helvetského kříže, která získala křišťálový glóbus.

Nadigová se může pochlubit dlouholetou úspěšnou závodnickou kariérou. Jako osmnáctiletá překvapila v roce 1972 na ZOH v Sapporu, kde vybojovala zlaté medaile ve sjezdu a obřím slalomu. V závodech Světového poháru zaznamenala první vítězství až o tři roky později, kdy zvítězila v roce 1975 ve sjezdu v Innsbrucku-Lizum, který byl generální zkouškou pro ZOH 1976. Na mistrovství světa 1974 ve Sv. Mořici se musela spokojit pátým místem. Na ZOH 1976 v Innsbrucku pro nemoc nestartovala, loni v Lake Placidu do sbírky svých trofejí přivezla bronzovou olympijskou medaili.

Vyhrála celkem 24 závodů Světového poháru, z toho 13 sjezdů, 6 obřích slalomů a pět kombinací. Ve sjezdech zvítězila: v Innsbrucku-Lizum 1975, Jackson Hole 1975, Val d'Isère 1979, 1980 a 1981, Piancavallo 1980 a 1981, Zell am See 1980, Pfronten II. 1980, Arosa 1980, Bad Gastein 1980, Montana-Crans 1981 a Megève II. 1981, v obřím slalomu: Furano 1979 a 1981, Val d'Isère 1980, Mount St. Anne 1980, Limone 1981 a Maribor 1981, v kombinaci: Crans-Montana 1977, Val d'Isère 1979, 1980 a 1981 a Limone (Piancavallo) 1981.

Nadigová se narodila 8. března 1954, měří 165 cm a váží 65 kg. Dost se v kruzích švýcarských lyžařských expertů hovořilo o tom, že po letošní úspěšné sezóně Nadigová možná ukončí závodní činnost. Je však hodně těch, kteří očekávají, že ještě absolvuje již jedenáctý ročník Světového poháru a pokusí se získat některou z medailí na mistrovství světa 1982 ve Schladmingu.

Pořádejte letní výcvikové tábory

Výchovné a výcvikové požadavky vrcholového sportu vyžadují využití všech organizačních forem a metod přípravy. Přes snahu trenérů a změny míst výcvikových táborů je realizace tréninkového procesu určitým způsobem „jednostranná“.

V práci s mládeží zdůrazňujeme především všestrannost, emocionálnost, zajímavost a soutěživé prvky přípravy. V první fázi jde o to, mládež získat pro pravidelné „sportování“ a plnit tak výchovné a výcvikové úkoly, ve druhé pak vyhledávat další a především neobvyklé formy přípravy.

Mezi nejlákavější patří bezesporu výcvikové tábory pořádané v létě o prázdninách jako letní pionýrské tábory. Letní tábory mají tolik výhod a kladů, že by na ně nemělo být nikdy zapomenáno. Jejich největším kladem (a ten by měl být zdůrazňován) je skutečnost, že nejde o VT ani na prvním sněhu, či přípravu na konkrétní soutěž, ale o tábor v přírodě, o prázdninách, v jiném prostředí a především s využitím jiných tréninkových prostředků.

Snad největším lákadlem vůbec je romantika pobytu ve stanech či chatkách. Naši svěřenci, ať žáci či dorostenci ji nezbytně potřebují — a za svoji práci v průběhu školního i tréninkového roku si ji také zaslouhují.

Za hlavní úkoly musíme považovat — sžítí kolektivu, novou motivaci a plnění objemů především ve všestrannosti. Trenér prakticky si nemůže pro plnění svých zájmů přát lepší podmínky — není totiž bezprostředně před soutěží a může se konečně věnovat hrám a dalším činnostem, na které není nikdy čas. Je to doba tvořivé práce a měla by přinést radost, uspokojení a silné motivy pro další práci po návratu domů.

Rada trenérů letní tábory pořádá — od stálých až po putovní a dokonce i do zahraničí. Chtěli bychom věnovat několik poznámek a námětů VT typu letních pionýrských táborů.

— **Nechtějte zopakovat režim běžných VT a života a tréninku doma** — často proto volte zařazení i v neobvyklou dobu — zařaďte ranní výběhy, cvičení (důkladné rozcvičení) a podle možnosti končete vždy ranním koupáním. Otuzování je velmi důležité a neobávejte se je provádět i při relativně chladném počasí. Zařazujte „noční“ akce apod.

— **Upusťte od obvyklých tréninkových metod a dávek**, které tvoří základní náplň ve vašem oddíle či středisku — věnujte hodně času hrám, nebojte se, že nesplníte plánované dávky. Nejen malým soutěživým hrám, včetně štafet atd., ale i „velkým“ hrám typu honba za liškou, hon za pokladem. Velké možnosti skýtá příroda — především pořádáním výprav na zajímavá místa, běhy podle mapy s průběhem kontrolními místy (tam se dají brát lístky s číslem či dalším úkolem) a konečně jednoduché orientační soutěže. Pokud to jde, dávejte přednost kolektivu, nebo alespoň dvojici sportovců. Pokud máme rozdílnou výkonnost, je možno nejlepší zatížit časovou přírázkou.

— **Učte děti plavat** — to je velký úkol a lze ho právě dobře realizovat na letních VT. Pokud plavat umějí, využijte vody jako prostředí a plavání jako prostředku přípravy. Zásadně rozlišujte koupání se svojí emocionální a regenerační funkcí a plavání jako tréninkového prostředku. Plavání dávkuje, střídáte jednotlivé způsoby (jenom

paže, či jenom nohy), pořádejte „dálkové“ plavby (jen s dobrými plavci a s doprovodem loďky ap.).

— **Využívejte nejrůznějších typů plavidel** — rybník či řeka se vám tak stanou novou a neobyvyklou tělocvičnou. Po zvládnutí techniky pádlování a při zajištění bezpečnosti (vyzkoušet plaveckou zdatnost) opět rozlišujte pro-

na POMOC trenérům A cvičitelům

jždění na lodičkách a trénink. V podstatě je možno denně (máme-li k tomu příležitost) pořádat série soutěží a to v kombinaci s úkoly ve vodě, nebo s úkoly na břehu

— **Okolní krajinu — i značně vzdálenou — nám přiblíží kolo** — můžeme-li se pohybovat po méně frekventovaných silnicích, pak máme ideální možnost využívat kola jako krásného (a dnes velmi moderního) dopravního a sportovního prostředku. Dbejte na bezpečnost, vyzkoušejte předem techniku jízdy. Zařaďte jízdy všestrannosti na hřišti — např. slalom, zvednutí kamene ze židle a jeho vhození do nádoby, podjetí překážky atd. Velmi se osvědčily časovky dvojic.

— **Vyhledávejte nové terény a přizpůsobujte jim tréninkové metody** — v okolí tábora se jistě najde terén, který postrádáte doma — svahy různého sklonu (nahoru i dolů), rokle či různé členitý terén, často se najde opuštěná písčovina — to je potom peklo i ráj pro nejrůznější obratnost, skoky a výběhy. Velmi se osvědčují také bažinaté louky s hustým porostem. Zásadně rozlišujte pěkné, bezpečné a upravené cesty a prostory — zpravidla pro techniku běhu a intenzivní běhání a obtížné povrchy (písek, rašelina, hustá tráva) pro rozvoj odrazových schopností.

— **Využívejte neobvyklé tréninkové prostředky** — v tomto případě máme na mysli polena, kameny, stromy, již zmíněné písčovny, napjatá lana atd. Sem patří přirozeně i plavání, pádlování, jízda na kole, vybíhání či sbíhání prudkých svahů, lezení po skalách atd.

— **Snažte se o využití motivace a romantiky** — večerní táborák je silným motivem pro rubání dřeva, návštěva zajímavého místa pro překonání dlouhé vzdálenosti. Osvědčilo se i odvézt např. veřejným dopravním prostředkem svěřence daleko od tábora a vracet se zpět.

— **Nebojte se na letním VT i trénovat** — skutečnost, že máme děti neustále k dispozici nám umožňuje zařazovat tréninkovou dávku prakticky kdykoliv během dne. Znovu opakujeme, že děti jsou při dostatečně pestré a zajímavé činnosti prakticky neunavitelné. Hlavně nedělejte z letního VT nudnou řeholi.

Přeji vám pěkné počasí, zajímavé prostředí, zdraví a hodně chuti do práce.

PhDr. JAROSLAV POTMEŠIL

Lyžování — umění... technika

„Je vidět stále méně a méně začátečníků. Začátečníci nejsou již nikomu pro smích, jako tomu bylo dříve. Zdá se, jakoby lyžování se stávalo jedním z našich zvyků a jakoby naše děti se rodily s vrozenou schopností lyžovat. Jsou pryč doby, kdy ve všech bazénech viseli adeпти plavání přivázání provazem na šibenících a poslouchali plavčíka, sedícího ve stínu pod slunečníkem, vykřikovat: ráz, dva... tři, čtyři. Dnes tito začátečníci splývají po hladině, potápějí se, a pak téměř bez přechodu plavou jako vy a já, a dělají pokroky, které dříve trvaly měsíce. Co se stalo. Bezpochyby padla určitá bariéra.

Psychologická? Snad. Potíž v každé činnosti spočívá v tom, že se vynalézá. Proč před čtyřiceti a více lety horolezci padali vyčerpáním po jedné noci, strávené v bivaku, a dnes po šesti nebo sedmi nocích mohou být titíž sportovci v plné formě? Ten, kdo dnes přijde mezi lyžařské přátele a chce se učít lyžovat, dohání neuvěřitelně rychle své zpoždění. Doba, kdy umění lyžovat bylo doslova hrdinstvím, je za námi. Učit se a umět lyžovat se stalo takřka společenskou nutností“.

Takto začíná jeden z nejznámějších odborníků v oblasti techniky a výuky lyžování, známý GEORGES JOUBERT, úvodní kapitoly své nové knihy, nazvané Lyžování

— umění... technika. Georges Joubert se od roku 1956, spolu s tehdejšími hvězdami lyžařského nebe, jakými byli Emil Allais, Jean Vuarnet, později Patrick Russel a další, věnuje studiu lyžařské techniky, vydává četné učebnice moderního lyžování a je uznávaným lyžařským odborníkem ve světě.

Svou novou knihu o lyžování, vydanou koncem r. 1978 ve Francii, koncipuje zcela novým způsobem, oprávněným se o dlouholeté, ale současně vysoce aktuální zkušenosti a poznatky, získané z pedagogické práce na univerzitě v Grenoblu a na lyžařských školách této oblasti.

Joubertova kniha je poměrně rozsáhlým dílem, obsahujícím velké množství rozborů, technických rad, výcvikových a tréninkových postupů, dokumentovaných velmi kvalitními fotografickými záběry nejpřednějších lyžařských závodníků a cvičitelů. Mimořádnou hodnotu, zejména pro svou názornost, má i grafická část knihy. Obsah Joubertovy knihy je na 300 stranách rozvržen do čtyř hlavních kapitol. První část, nadepsaná „Objevujte a pak pěstujte umění dobře lyžovat“ zabírá prakticky téměř polovinu knihy. Ve čtyřech podkapitolách — „Naučte se rychle lyžovat“ — „Naučte se dobře lyžovat“ — „Umění klasického lyžování“ — „Umění moderního lyžování“ — uvedl a rozebral autor všechny známé a používané postupy a prvky, které zná současná lyžařská technika. Je zajímavé, jak i v této části autor dokázal využít kinogramů špičkových světových závodníků, jakými jsou Stenmark, P. Mahre, Frommelt, Gros, Pellenová a další, k dokumentaci základních pouček a rad.

V druhé části „Rozvíjejte své schopnosti mimo upravené tratě a v soutěžích“ se autor věnuje rozboru techniky lyžování v extrémních podmínkách a závodní techniky v jednotlivých sjezdových disciplínách. Samotný titul třetí části „Máte v úmyslu vyučovat“ již naznačuje, že obsahuje základní poučky a rady pro práci lyžařského cvičitele. Poslední čtvrtá část obsahuje pak velmi podrobnou a bohatou technickou a pedagogickou dokumentaci.

Joubertova kniha je nová nejen svým pojetím a množstvím nových poznatků, ale přináší i mnoho nového do lyžařského názvosloví. Autor při rozboru a popisování prvků, pohybů a činností používá pochopitelně francouzských názvů, převzatých, někdy po určité modernizaci, z dosavadní pedagogické praxe. Vedle toho však zavádí do textu nové pojmy a názvy, které se dosud v lyžařské teo-

rii ani praxi neobjevovaly, např. technika „surf“ nebo „godille marsouin“ apod. Problém výstižnosti (a současně stručnosti) lyžařského názvosloví v českém a slovenském jazyce není u nás ničím novým. Joubertova kniha tento problém rozhodně neřeší, ani jeho řešení neusnadňuje.

Naším úmyslem je čtenáře Lyžařství v několika pokračováních seznámit s některými zajímavými názory publikovanými v této Joubertově nové knize.

Úvodem přinášíme kratičkou úvahu týkající se délky lyží.

VÝBĚR DÉLKY LYŽÍ

Každého lyžaře lze zařadit z hlediska jeho postavy, hmotnosti, technické úrovně lyžování a osobního temperamentu do jedné ze tří následujících skupin:

1. skupina — lyžař začátečník, mírně pokročilý, ale i dobrý, nicméně opatrný (až bojácný),
— lyžaři s postavou o menší hmotnosti
2. skupina — lyžaři, které nelze zařadit ani do 1. ani do 3. skupiny
3. skupina — lyžaři s vysokou technickou úrovní anebo i lyžaři průměrní, dávající přednost odvážné jízdě
— lyžaři s postavou o větší hmotnosti

výška postavy v cm	lyže tradiční			lyže střední (MID)			lyže kompaktní		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
150	175	180	185	165	170	175	150	155	160
155	180	185	190	165	175	185	155	160	165
160	185	190	195	170	180	185	160	165	170
165	190	195	200	175	185	190	165	170	175
170	195	200	203	180	190	195	170	175	180
175	200	203	205	185	195	200	175	180	185
180	203	205	207	190	195	200	180	185	190
a výše									

Délka lyžařských (sjezdových) holí by měla odpovídat třem čtvrtinám výšky lyžaře (s tolerancí ± 2 cm).

(Překlad ing. Václav Hubička, komentář a obrázky Jan Maršík)

Pokračování

K problematice rychlého zvládnutí zatáčení na lyžích

V současné době se lyžařský cvičitel setkává při své práci velmi často s cvičenci, kteří již pohyb na lyžích v určitém rozsahu zvládli. Mohou to být děti ve stáří přibližně od 8 let, ale též dospělí. Ovládají jistý stupeň zatáčení, někdy naprosto minimální, přičemž často neznají jeho základní principy a dopouštějí se nezářidka hrubých chyb.

S cvičenci tohoto druhu se lyžařský cvičitel setkává na víkendových i týdenních výcvikových lyžařských zájezdech školní mládeže, při lyžařském výcviku účastníků rekreace ROH ap. Touhou těchto lyžařů je co nejdříve zvládnout bezpečně, ale i elegantní sjíždění zpočátku kratších a mírnějších sjezdových tratí, později i tratí delších a prudších. Přítomná řada z nich nejvíce přilíhnu chuf podrobit se výcviku podle přívratné metodické řady pro její malou atraktivnost a postup od mírné přes zvládnutou vlnovku až po základní oblouk nejsou schopni na většině sjezdových tratí v okolí lyžařských vleků zvládnout vzhledem k jejich nevhodnosti pro takový postup. Tyto tratě však chtějí pokud možno ihned sjíždět.

Všechny zde uvedené skutečnosti je cvičitel nucen brát v úvahu při vlastním výcviku. Proto jsem vyšel ze svých praktických zkušeností, spojil je se základní moderní teorií zatáčení na lyžích [Maršík - Příbramský 1977, 1979, Maršík 1980, 1981] a sestavil zjednodušený metodický postup výcviku vyhovující zmíněným požadavkům cvičenců i podmínkám pro výcvik. Tento metodický postup lze aplikovat během 1—3 výcvikových dnů, podle vyspělosti cvičenců. Aby byl snadno zapamatovatelný, obsahuje pouze ty prvky, které jsou pro nácvik zatáčení na lyžích nejdůležitější.

ZJEDNODUŠENÝ METODICKÝ POSTUP NÁCVIKU RYCHLEHO ZVLÁDNUTÍ ZATÁČENÍ NA LYŽÍCH

1. Základní sjezdový postoj
2. Sjezd po spádnicí
- 2.1. sjezd po spádnicí v základním sjezdovém postoji — procvičuje se i přes nerovnosti a zakončuje výjezdem do roviny, mírného protisvahu nebo odšlapováním ke svahu.
- 2.2. sjezd po spádnicí se zvyšováním a snižováním — nacvičuje se nejprve v brankách ohraničených ze stran i shora lyžařskými holemi na povel „DOLŮ“ (protážená intonace povelu nutí k plynulému snižování) a „NAHORU“ (krátká ostrá intonace povelu nutí k ráznému zvýšení); po zvládnutí cviku v brankách provádí cvičenci zvyšování a snižování bez branek pouze na povel „NAHORU“, „DOLŮ“, přičemž z metodického hlediska začínáme povel „DOLŮ“, abychom na následující povel „NAHORU“ dosáhli výrazného zvýšení; délku dráhy pro nácvik volíme do 30 m, abychom zvládli své žáky hlasově.
- 2.3. sjezd po spádnicí s přenášením váhy — nejlépe se nacvičuje, umístíme-li střídavě do levé a pravé stopy předměty (např. větvičky nebo rukavice), nad kterými musí žák zvednout lyži a tak přenést váhu na druhou lyži; později cvik doplníme zvyšováním a snižováním a takto jej provádíme už bez předmětů ve stopě, pouze na povel „NAHORU“, „PRENESU“ (rozumí se váhu z lyže na lyži), „DOLŮ“, přičemž z dřívě již uvedeného důvodu začínáme povel „DOLŮ“.
3. Sjezd šikmo
4. Nácvik oblouků
- 4.1. oblouk ke svahu ze sjezdu šikmo — nacvičuje se na povel „DOLŮ“ (snižování má pouze výše citovaný me-

todický význam), „NAHORU“, „ZATÍŽÍM“ (rozumí se výrazně nižší lyži), „DOLŮ“ s dodatkem „koleno dopředu dovnitř“, jenž později zredukujeme pouze na povel „DOPŘEDU“, pod nímž však rozumíme celý obsah dodatku.

4.2. **základní střední oblouk** — jede se podle vyspělosti cvičence v základním sjezdovém postoji, případně z rozšířené stopy nebo z pluhového postavení lyží vždy alespoň ve 3 na sebe navazujících provedeních na povel tvůrčí opakující se kratičkový slogan:

„NAHORU“ — krátká ostrá intonace povelu indikuje různé vztyčení směrem kupředu a vzhůru,
 „PŘENESU“ — rozumí se váhu z nižší lyže na vyšší lyži,

„DOLŮ“ s dodatkem „koleno dopředu dovnitř“ — protažená intonace povelu „DOLŮ“ symbolizuje plynulé snižování a zatěžování nižší lyže za současného tláčení kolena dopředu a dovnitř oblouku; dodatek poz-

ději zkrátíme (i když pouze slovně, nikoliv významově) pouze na povel „DOPŘEDU“, takže celý povel pak zní: „DOLŮ, DOPŘEDU“.

Všechny cviky na uvedené povely sloganu je dobré procvičit nejprve na místě. Jízdu napojovaných základních oblouků začínáme ze sjezdu po spádnicí opět z již známého důvodu na povel „DOLŮ. Po jisté míře zvládnutí základního středního oblouku zdůrazňujeme ještě více příklon kolen, odklon trupu a zahrnutí při ukončení oblouku, dále pak rytmické jetí oblouků s dynamickou prací paží. Povel naučíme cvičence jako tzv. „lyžařský slogan“, který si potom při jízdě sami říkají.

5. **Bruslení a sesouvání** — zařazujeme průběžně do výcviku od jeho počátku.

Uvedeným postupem cvičenci velmi rychle zvládnou zatáčení na lyžích základními středními oblouky na běžných sjezdových tratích bez hrubých chyb.

Ing. FRANTIŠEK ŠACH

Zkušenosti z lyžařské školy mládeže

V letošní zimní sezóně byla v činnosti již druhým rokem lyžařská škola mládeže v Kašperských Horách. V letním období a na podzim vybudoval kolektiv cvičitelů lyžování v prostoru lyžařského střediska Lišák i dětské lyžařské hřiště, které v průběhu výcviku velmi dobře sloužilo nejen dětem. Se zkušenostmi z práce na dětském lyžařském hřišti se proto chceme podělit i s ostatními zájemci o tuto formu práce při výuce lyžování.

Zkušenosti: cvičitel musí vždy zabránit zpětnému tahu — zvláště u nejmenších lyžařů mohou uchopit rukama — ale nesmí popruh zvedat nad hlavu. Je třeba začínat vždy mírnou rychlostí.

Pro nácvik změny postoje se tradičně používají branky sestavené z lyžařských holí. My jsme si však branky udělali ze smetákových holí (u nás se vyrábějí), na nichž horní 2 m dlouhá tyč leží položena ve směru jízdy na

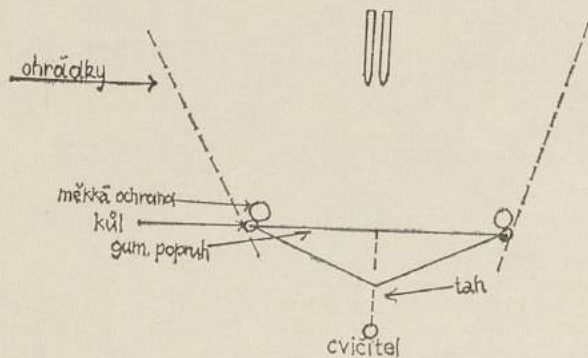
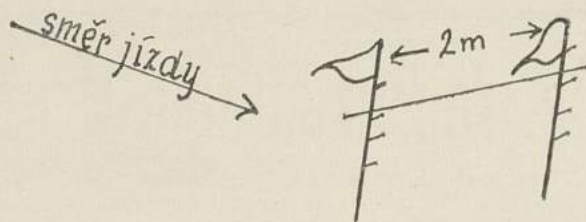

Schéma „lyžařské brzdy“

Největší problém pro počáteční nácvik sjezdu po spádnicí u začátečníků je malá možnost využití protisvahu k zastavení. Ten málokde existuje, není k dispozici ani u nás a proto jsme si sestrojili tzv. „lyžařskou brzdu“. Vypadá asi takto: ze staré duše z nákladního auta jsme nastříhali asi 5 cm široký pás, ten několikrát přeložili do délky 5–6 m a pak tento gumový popruh volně upevnili mezi dva kůly zatlučené do země a chráněné proti případnému nárazu lyžaře pytlí, naplněnými odřezky molitanu. Žáci pak jezdili bez holí z určeného místa na střed gumového popruhu pomocí jeho pružnosti plynule zastavovali. Aby nedošlo k zpětnému tahu, uprostřed gumového popruhu je přivázan provaz, kterým cvičitel nebo ochotný rodič přitažením a přidržením zabránil zpětnému tahu gumového popruhu, který by malého lyžaře mohl porazit na záda.

zatlučených hřebíčcích. Tyč proto možno snadno zvyšovat či snižovat podle okamžité potřeby. Děti tyče neporážejí, když je branka dostatečně široká.

Potřebné umělé vlny, šlapačky a skokanské můstky jsme vyrobili z odpadového žeziva — jsou lacinější, pevnější a lépe na nich drží sněh.

Nejlépeším pomocníkem pro pětileté a šestileté lyžaře a starší začátečníky byl 100 m dlouhý dětský lyžařský vlek, jehož malá rychlost 0,75 m/sek. umožňuje dětem bezpečnou jízdu a později snadný přechod na vlek rychlejší, které používaly starší děti. Vlek vlastní výroby sloužil bez poruchy a úrazu celou sezónu. I mimo provoz lyžařské školy umožnil spolu se zařízením lyžařského hřiště snazší první lyžařské pokusy nejmladším lyžařům, kteří v letošní zimě navštívili lyžařské středisko v Kašperských Horách na Šumavě.

Tímto skromným příspěvkem jsme chtěli ukázat na drobné možnosti, které vedou k usnadnění a zlepšení lyžařského výcviku nejen u těch nejmladších lyžařů. Samozřejmě bychom sami rádi získali další dobré zkušenosti i odjinud, abychom svou práci mohli do budoucna stále jen zlepšovat.

EMIL KINTZL
 za kolektiv cvičitelů lyžařské školy
 v Kašperských Horách

Rozdílná tělesná připravenost účastníků VLŠ

Veřejná lyžařská škola TJ Bižuterie v Jablonci nad Nisou je institucí, která své služby veřejnosti poskytuje několika různými způsoby. V areálu střediska Severák v Jizerských horách se koná pravidelně od prosince do konce března turnusově celotýdenní lyžařský kurs pro 14–25leté, o víkendech na dětském hřišti tohoto areálu výcvik předškolních dětí s rodiči. V prostoru Královky

byl připraven víkendový běžecko-turistický výcvik pro zájemce bez omezení věku.

Zkušenosti s fyzickou připraveností jsou s ohledem na široké spektrum účastníků školy pochopitelně různé. Už u první formy výuky se setkáváme s velkými rozdíly v tělesné kondici frekventantů. Celotýdenní kurs obsahuje liberecká pobočka CKM a svazáci, kteří se sem sjíždějí

ze všech koutů republiky. Sledují sice společný cíl — zvládnout během jednoho týdne základy techniky jízdy na lyžích — ale mají pro to různé předpoklady fyzické i volní. Jsou mezi nimi aktivní sportovci, kteří pěstují výkonnostně některý z letních sportů a lyžováním si v zimě udržují kondici, ale jsou i takoví, kteří přicházejí s představou pohodlné rekreace v příjemném prostředí horské chaty a pro něž už samotný výstup na chatu se zavazadly představuje nečekanou fyzickou zátěž.

Také u účastníků běžeckého výcviku se dá předpokládat značná různorodost. Vedle zdatných turistů, kteří absolvují řadu náročných horských túr nebo dálkových pochodů, je nutno počítat se začátečníky, kteří sice přijdou se slušnou výzbrojí a výstrojí, ale bez odpovídající tělesné přípravy, navíc ještě zhýčkáni mikroklimatem ústředně vytápěného bytu a kanceláří ve městech.

Tyto dvě skupiny vyžadují od cvičitelů značně individuální přístup a jsou náročné i na počet vyučujících.

Nejlépe zkušenosti jsou se skupinou dětí předškolního věku, které se zúčastňují výcviku se svými rodiči. Vysvětlení plyne z faktu, že práce s dětmi je plánována jako činnost dlouhodobá a systematická. Lyžařská škola dosáhla vynikající spolupráce s odborem ZRTV své mateřské jednoty, kde výcvik vede soudružka Ilona Bláhová. Předem je třeba uvést, že srovnání vzorku 20 dětí, které prošly přípravkou ZRTV, a 20 dětí nepřipravených, provedené před dvěma lety, mluví zcela jednoznačně ve prospěch prvních. Jednalo se vesměs o děti, které se v lyžařské škole seznámily s lyžemi poprvé a toto nezvyklé nářadí jim zprvu bylo vysloveně na obtíž. Děti z prvé skupiny přivykaly na rozdíl od druhých výzbrojí mnohem rychleji, brzy ztratily počáteční ostych a od počátku projevovaly zdravý zájem o soutěžení. Neměly zábrany při sjíždění ze svahu a přes terénní překážky a lépe snášely

fyzickou námahu při výstupech po pilinové stopě (tehdy ještě nebyl k dispozici baby-lift). Rychle se přizpůsobovaly aranžovaným výcvikovým situacím.

Zásada všestrannosti při výcviku a potřeba diferenciacce náplně výuky podle podmínek se z práce na sněhu promítá i do předsezónní přípravy dětí v odboru ZRTV. Ilustruje to zběžné nahlédnutí do programu této přípravy: — průpravná cvičení se zaměřením na správné držení těla

— zdolávání překážek všeho druhu (lezení po žebřinách, cvičení na průlezkách, prolézání dlouhým pytlím z černé látky, lavičky, malé trampoliny)

— závodivé a štafetové hry s různým náčiním (kuželky, míčky, drátěnky, švihadla, talíře, krátké tyče)

— příprava k míčovým hrám (házení míčkem na cíl a do dálky, hod větším míčem a jeho chytání, startovní hry)

— závody v kryté hale s atletickým zaměřením (letný běh na 30 m, skok daleký z místa i s rozběhem, hodmíčkem, běh na překážkové dráze)

— letní soutěžení na hřišti, letní turistika

— plavecký výcvik v krytém bazénu (deset lekcí pro děti starší 5 let).

Všechno se děje hrou a soutěživou formou, děti jsou ve stálém pohybu, při cvičení v hale vystřídají za hodinu 12—15 stanovíšť.

Za zmínku stojí ještě, že nejlepšími výsledky při práci s dětmi, a to jak na sněhu, tak v tělocvičně, dosahují naše cvičitelky a na to by měl být brán zřetel při výběru frekventantů na cvičitelská školení.

Závěrem je nutno podotknout, že příprava ZRTV plní též důležitou funkci propagační, protože ukazuje široké veřejnosti, jaké možnosti pro zlepšení tělesné připravenosti poskytuje organizovaná tělovýchova.

Ing. JAROMÍR LINKA

Čs. reprezentační družstva pro sezónu 1981-82

Výbor Svazu lyžováním ÚV ČSTV schválil nová reprezentační družstva pro sezónu 1981—82, jakož i trenéry. Přinášíme jejich složení.

Běžci: Miloš Bečvář (1957), Jiří Švub (1958), Ladislav Švanda (1959), František Šimon (1953) a Jiří Beran (1952 — všichni Dukla Liberec). — Trenéři Milan Urbanec a Stanislav Henych.

Běžkyně: Květa Jeriová (1956), Dagmar Švubová (1958), Gabriela Svobodová (1953 — všichni RH Jablonec n. N.), Blanka Paulů (1954 — VŠ Praha) a Anna Pašiarová (1949 — ČH Štrbské Pleso). — Trenéři Zdeněk Cíler a Ján Ilavský.

Sdruženáři: Ján Klímko (1960 — ČH Štrbské Pleso), Miroslav Kumpošt (1960), Ivo Peterka (1960 — oba Dukla Liberec) a Vladimír Frák (1961 — ČH Štrbské Pleso). — Trenér Peter Škvaridlo.

Skokani: Josef Samek (1957 — Dukla Liberec), Jiří Parma (1963 — MEZ Frenštát pod Radhoštěm), František Novák (1958 — Dukla Liberec), Ján Jelenský (1961 — Dukla Banská Bystrica), Pavel Ploc (1964 — Dukla Liberec), Milan Žingor (1963 — MEZ Frenštát pod Radhoštěm) a Jiří Malec (1962 — Elitex Jablonec n. N.). — Trenér Zbyněk Hubač.

Sjezdáři: Miroslav Kolář (1961 — Tatra Kopřivnice), Ivan Pacák (1962 — Jasná Liptovský Mikuláš), Miroslav Schimmer (1961 — Dukla Banská Bystrica), Bohumír Zeman (1957 — PF Hradec Králové) a Robert Žallmann (1963 — Dukla Banská Bystrica). — Trenéři ing. Vlastimil Horák a Marian Králík.

Sjezdáři: Olga Charvátová (1962 — TJ Gottwaldov), Monika Hojstričová (1963 — Jasná Liptovský Mikuláš), Petra Skotnicová (1964 — CHZ Litvínov), Jana Šoltýsová-Grandtnerová (1959 — UK Bratislava), Alexandra Mařasová (1965 — Spartak Vrchlabí), Elena Medzihradská (1964 — Jasná Liptovský Mikuláš) a Ivana Valešová (1963 — Textilana Liberec). — Trenéři Pavol Štastný a Miroslav Němec.

Juniorské reprezentační kolektivy:

Běžci: Petr Lisičan (1962 — Spartak Vrchlabí), Ján Gallo (1962 — ČH Štrbské Pleso), Martin Bartoš (1962 — Spartak Vrchlabí), Jiří Teplý (1962 — Nové Město na Moravě), Pavel Benc (1963 — Elitex Jablonec n. N.), Lubomír Plavucha (1963 — Spartak Hřiňová), Jan Baranyk (1963 — Nové Město na Moravě) a Josef Baranec (1962 — Dukla Banská Bystrica). — Trenéři Vladimír Sturm a Petr Honzl.

Běžkyně: Zora Kepeňová (1963), Alžběta Havrančíková (1963 — obě Tesla Liptovský Hrádok), Alena Tomášková (1964 — RH Jablonec n. N.), Zuzana Valešová (1965 — Ski Jilemnice), Jiřina Nedomlelová (1965 — Sokol Studenec), Marie Kučerová (1965 — Tesla Liptovský Hrádok), Lenka Gabrielová (1965 — Nové Město na Moravě) a Květa Vaníčková (1965 — Ski Jilemnice). — Trenéři Ján Michalík a Jiří Bláha.

Sdruženáři: Miroslav Kopal (1963), Roman Kumpošt (1962 — oba Spartak Vrchlabí), Ladislav Pleštil (1964 —

Dukla Liberec), Karol Tatranský (1962 — ČH Štrbské Pleso), Tomáš Ploc (1966 — Dukla Liberec), Dušan Pitoňák (1965 — ČH Štrbské Pleso), Ladislav Lubas (1963) a Miloš Semrád (1963 — oba Dukla Liberec).

Skokani: Jindřich Mayer (1964 — Dukla Liberec), Petr Cíž (1965 — Dukla Banská Bystrica), Ladislav Dluhoš (1965 — MEZ Frenštát p. R.), Miloš Mišáň (1965 — Dukla Banská Bystrica), Tomáš Šmíd (1964 — Dukla Liberec), Miroslav Polák (1966 — Dvůr Králové), Zbyněk Harabiš (1965) a Milan Cahlík (1965 — oba MEZ Frenštát p. R.). — Trenéři Rudolf Höhnl a Pavel Mikeska.

Sjezdáři: Igor Gažo (1964 — Jasná Liptovský Mikuláš), Robert Hermánek (1963 — Dukla Banská Bystrica), Dalibor Kondělka (1962 — Baník Karviná), Petr Král (1962 — Liaz Jablonec n. N.), Zdeno Meniar (1964 — ČH Banská Bystrica), Luděk Mrklas (1964 — Jiskra Železný Brod), Jan Němec (1962 — Baník Ostrava), a Pavel Pochobradský (1965 — ČH Banská Bystrica). — Trenéři Petr Molčan a ing. Karel Žallmann.

Sjezdáři: Iveta Černocká (1965 — Slovan Špindlerův Mlýn), Petra Jančová (1966 — Ještěd Liberec), Milena Jurečková (1962 — Jasná Lipt. Mikuláš), Jana Chalupská (1965 — ČH Banská Bystrica), Dita Koulová (1966 — Slovan Pec p. Sněžkou), Patricie Petrová (1961 — Jasná Lipt. Mikuláš), Ilona Rejmánková (PF Hradec Králové) a Ingrid Žáková (1963 — ČH Banská Bystrica). — Trenéři Vincent Kekeli a Zdeněk Král.

Cíl sovětských sjezdařů: DVĚ MEDAILE NA MS 1982 A ZOH 1984

Největším překvapením letošního Světového poháru byli sjezdaři SSSR. Alexandr Žirov šokoval lyžařské experty vítězstvími ve třech závěrečných závodech: v obřím slalomu a slalomu v bulharském Borovici a v obřím slalomu ve švýcarském Laaxu. Tím se vyvíhl na třetí místo v celkové klasifikaci SP a nechal za sebou zkušené sjezdaře světové špičky. V soutěži družstev mužů obsadil sovětský tým páté místo z osmnácti klasifikovaných zemí. Sovětská sjezdaři v letošním ročníku Světového poháru dokázali vítězit jak ve slalomu, tak v obřím slalomu i sjezdu. Řada zahraničních odborníků označila sovětské reprezentanty nejlepšími sjezdařským družstvem na světě.

Hlavní trenér sborné sjezdařů Leonid Ťagačev na otázku „V čem spatřujete vzestup sovětského družstva, který byl i pro experty velmi překvapivý?“ odpověděl:

„Úspěch sborné lze jen velmi těžko ocenit jednoznačně. Tím spíše, že naše družstvo je z reprezentačních týmů sjezdařů jedním z nejmladších. V celém programu Světového poháru jsme letos startovali teprve potřetí. Cílem loňské přípravy bylo: proniknout celou soustavou týmu do první startovací skupiny.

Pod zorným úhlem tohoto úkolu byl vypracován speciální plán přípravy. Trenink na sněhu se zvýšil na 100 dní a všeobecná fyzická příprava na 50 dní. Je to podstatně vyšší zátěž,

než jakou absolvuje většina předních zahraničních sjezdařů. Náročnost a svědomitost přípravy se logicky projevila na výsledcích našich závodníků.“

Jaké jste si stanovili cíle pro mistrovství světa 1982 ve Schladmingu a pro ZOH 1984 v Sarajevu?

„Trenéři vytyčili pro naše sjezdaře na mistrovství světa 1982 ve Schladmingu a ZOH 1984 v Sarajevu konkrétní cíl: získat alespoň jednu zlatou a jednu bronzovou medaili. Účast ve Světovém poháru 1980–81 byla pro naše reprezentanty jednou z důležitých částí přípravy na tyto významné podniky. V průběhu sezóny jsme se přesvědčili, že v technické připravenosti jsou naši sjezdaři na stejné úrovni jako nejlepší zahraniční soupeři. Vítězství v jednotlivých etapách Světového poháru dokázala, že kromě Alexandra Žirova se dostali do dobré sportovní formy rovněž Vladimír Andrejev (dvacátý v SP a sedmý ve slalomu) a Valerij Cyganov (devatenáctý v celkové klasifikaci a šestý ve sjezdu), kteří již získali dostatek cenných zkušeností. Proto se od nich očekávají dobré výsledky i na mistrovství světa v příštím roce a na ZOH 1984.“

Jaká je záloha v mladých závodnících?

„Výhodou našich současných nejlepších sjezdařů je, že jsou všichni mladí a lze s nimi počítat pro reprezentační družstvo ještě několik roků. V záloze máme dostatek talentovaných závodníků. Ve Světovém poháru již dostal příležitost Vladimír Makejev. Vyjel 26 bodů a skončil v celkové klasifikaci 48. ze 106 sjezdařů, kte-

Sovětský reprezentant Alexandr Žirov byl největším překvapením Světového poháru 1980–81 ve sjezdových disciplínách, v němž obsadil třetí místo

ří bodovali. V několika mezinárodních závodech se také osvědčil teprve osmnáctiletý Alexandr Kostroma. K perspektivním jezdům patří dále Igor Kordijako a Alexej Bogdanov.“

Jak vypadá situace v družstvu žen?

„Největším talentem a nejkvalitnější závodnicí je Naděžda Patrakejevová. Obsadila ve Světovém poháru 27. místo, úspěšně si vedla ve slalomu, v němž skončila devátá. Patří k závodnicím, které se budou ucházet o získání medailí na mistrovství světa. Při automobilové nehodě loni v Rakousku jsme ztratili jednu z nejlepších sjezdařek Jelenu Pančenkovovou. Ze zranění se téměř celou sezónu zotavovala další vynikající lyžařka Ludmila Reusová. K nadějným sjezdačkám patří Marina Janusovová. Máme tedy dostatek mladých závodníků a závodnic k doplnění reprezentačního družstva. Umožníme jim dobrou přípravu a očekáváme, že splněním náročných tréninkových plánů s příkladnou svědomitostí dosáhnou vytyčených cílů a budou úspěšně reprezentovat svou vlast na mistrovství světa 1982 i ZOH 1984.“ -jt-

Vladimír Makejev s hlavním trenérem sborné sjezdařů Leonidem Ťagačevem

• TONI INNAUER, olympijský vítěz ve skoku na středním můstku v Lake Placidu a držitel stříbrné olympijské medaile z roku 1976 na velkém můstku v Innsbrucku, oznámil, že zanechává závodní činnosti. V posledních letech byl pronásledován několika zraněními a v závěru sezóny 1980 utrpěl přetržení vaziv na pravé noze. Stal se reprezentantem italské firmy sportovních oděvů a bude studovat na univerzitě v Innsbrucku.

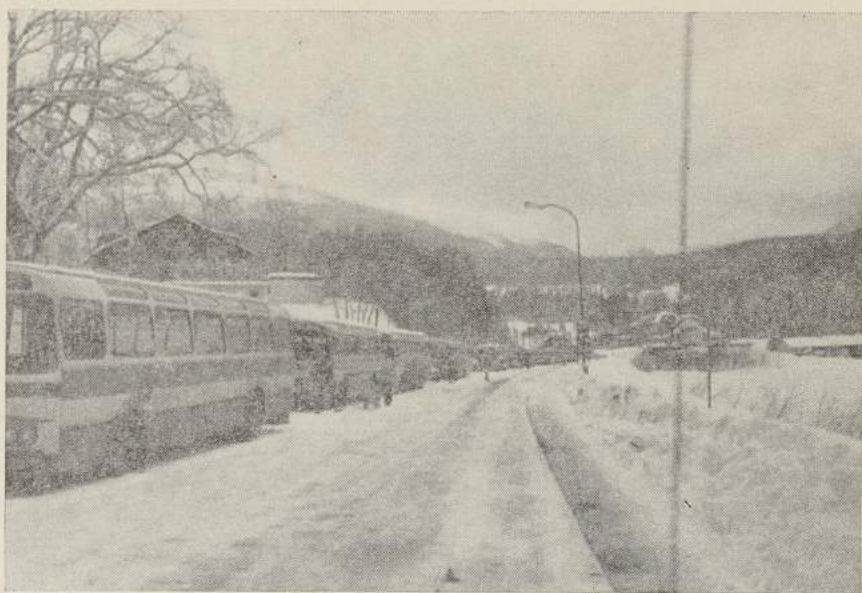
Kolik lyžařů jezdí do Krkonoš?

Na tuto otázku máme všichni z vlastní zkušenosti jen výstižnou, byť nepřesnou odpověď: stále více. Na jedné straně jásáme nad rozvojem lyžování jako nejmásověji aktivně provozovaným sportem v ČSSR, na druhé straně ztrácíme nervy, když stojíme ve frontách na lanovku nebo na párek a když běžíme po rozdupané cestě „velebnou samotou“ horských hřebenů v procesí ostatních lyžařů. Neméně však nařikají ochránci přírody a všichni ti, na jejichž bedrech leží úkol tyto návaly zvládnout a poskytovat alespoň přijatelné služby. Kolik těch lidí vůbec přijíždí? Jakými dopravními prostředky a odkud? Jak jsou rozloženy jejich zájmy o běžecké nebo sjezdové lyžování?

Odhady návštěvnosti se značně liší, často i podle toho, co se snaží dokázat. Přitom ze zkušenosti víme, že v důsledku omezených ubytovacích kapacit roste v poslední době zejména jednodenní návštěvnost. Bylo jasné, že již v současné době překračuje předpokládaný poměr 30 % pasantních k 70 % ubytovaných návštěvníků v Územním plánu Krkonoš pro rok 1990, a že by tedy bylo třeba získat alespoň orientační údaje o této rostoucí jednodenní návštěvnosti. Proto Ústav krajinné ekologie ČSAV ve spolupráci se správou Krkonošského národního parku připravil na březnový víkend v roce 1979 orientační průzkum návštěvnosti Špindlerova Mlýna. Měl současně ověřit pracovní metody, které by mohly být později použity pro komplexní průzkum zimní návštěvnosti i v dalších střediscích Krkonoš.

Průzkum se konal v pátek od 16 do 21 hodin, v sobotu a v neděli od 9 do 12 hodin na příjezdové silnici u Špindlerova Mlýna. Zastavovali jsme jen zájezdové a podnikové autobusy a soukromá vozidla, protože jsme odhadli, že linkami ČSAD může přijet cca 2200 osob a zvláštními autobusy ROH asi 500 osob. Nepodchytili jsme tedy plně příjezd ubytovaných návštěvníků ze vzdálenějších krajů a zejména z NDR, ale jejich počet je omezen ubytovací kapacitou. Výsledky průzkumu byly ovlivněny i tím, že v roce 1979 se jarní prázdniny odvíjely již v lednu a tedy návštěvnost odpovídala spíše „normálnímu“ víkend. Ani počasí nebylo moc březnové. V pátek i v sobotu bylo zataženo, chvílemi sněžilo a foukal studený vítr. Teprve v neděli dopoledne se na chvíli ukázalo sluníčko.

I při těchto omezeních ukázal orientační průzkum velmi zajímavé výsledky a zejména potvrdil trendy, které známe z empirických zkušeností. Celkem jsme podchytili 5863 návštěvníků, z nichž 2379 (cca 40 %) bylo uby-

Z dopravního průzkumu při jízdě do Špindlerova Mlýna

tovaných a 3484 (cca 60 %) jednodenních. I když by se tento poměr zachycením pozdějších příjezdů ubytovaných návštěvníků jistě změnil v jejich prospěch, ukazuje to vysoký počet jednodenních návštěvníků. Potvrdilo se také, že Krkonoše jsou „pražské hory“, protože Pražáků bylo 3086, tj. 54,5 % návštěvníků a také více jich má relativně naději na ubytování (62 % z ubytovaných), zřejmě v podnikových chatách. Ale z Prahy je také téměř polovina všech příjezdů na jeden den, kdežto druhá polovina je z východních a středních Čech. Z ubytovaných milovníků hor přijela zhruba třetina na víkend, polovina na týden a pětina „jinak“, tedy na kratší nebo delší dobu. Potvrzuje to známou zkušenost, že lyžaři si často prodlužují víkend o náhradní volno nebo o jednotlivé dny dovolené, protože ve všední dny nejsou takové fronty na lanovkách. Dokonce známe případy, kdy lidé jezdí z Prahy do Krkonoš na jeden všední den, místo o víkendu. Z hlediska tohoto prodlužování víkendů by tedy asi bylo vhodné uvažovat o přesunutí dne technické kontroly na lanovce Medvědin z pondělka na středu.

Zajímavé bylo i rozložení příjezdů na jednotlivé dny. V pátek večer přijelo jen 12,8 % hostů Špindlerova Mlýna, což bylo pravděpodobně ovlivněno posunem pracovní doby, k němuž došlo krátce před průzkumem. Na sobotu a neděli se rozložila návštěvnost rovnoměrně, jenže v sobotu přijelo 80 % jednodenních návštěvníků, kdežto v neděli jen asi 60 procent. V pátek večer přicestovalo 80 % Pražáků, převážně na víkend, což opět svědčí o větší možnosti víkendového ubytování v podnikových chatách.

Zajímalo nás také, jakými dopravními prostředky obdivovatelé Krkonoš přijíždějí. Z 626 tuzemských vozidel bylo 517 osobních aut, ve kterých přicestovalo 1563 osob (27,61 %), a 109 podnikových a zájezdových autobusů, které přivezly 4097 osob (72,39 %). Zvláště markantní převaha příjezdů autobusem byla zejména u jednodenních návštěvníků v sobotu, kdy jich přivítali ve Špindlerově Mlýně 88,82

procenta a z Prahy dokonce 90,60 procenta. Není proto divu, že v sobotu stály na silnici od Špindlerova Mlýna zaparkované autobusy až téměř k Lábské. Trochu jiná situace byla v neděli, kdy vysvitlo sluníčko a vylákalo zřejmě obyvatele z okolí k výletu na jeden den. Z Východočeského kraje jich přijelo osobními auty na jeden den 45,87 %. V neděli také nejvíce přijíždějí ubytování lyžaři vlastními auty, ale i tak činil jejich podíl jen 38,63 %, kdežto 61,37 procenta ubytovaných dorazilo v neděli zřejmě „pendlujícími“ podnikovými autobusy při střídání turnusů.

Samozřejmě jsme také chtěli vědět s jakým sportovním vybavením návštěvníci přijíždějí. Celkem 4808 jich s sebou mělo lyže (82,01 %), 922 přijelo na procházky (15,73 %) a jen 133 mělo saně (2,7 %). Odvěky boj mezi sjezdaři a běžci rozhodli ve svůj prospěch sjezdaři, kterých přijelo 3019 (62,79 %), kdežto běžců bylo jen 1789 (37,21 %). Kupodivu se tento poměr udržoval houževnatě, i když jsme ho sledovali z hlediska jednodenních a ubytovaných návštěvníků podle jednotlivých dnů příjezdu, ale i podle délky pobytu.

Přibližně 20 % lyžařů mělo s sebou oboje lyže, a to nejen týdně a víkendoví návštěvníci, u nichž by se to dalo pochopit, ale dokonce i někteří jednodenní. Potvrzuje to do jisté míry domněnku, že současný bouřlivý rozvoj běžeckého lyžování není způsoben pouze pochopením významu zdravého pohybu na horském vzduchu, ale i faktem, že při sjezdovém lyžování se tento pohyb převážně redukuje na dlouhé stání ve frontách.

Je-li přepravní kapacita všech lanovek a vleků ve Špindlerově Mlýně 1840 osob/hod. a jen v pátek a v sobotu přicestuje 2686 lyžařů (nebyli ovšem podchytení všichni) k těm, kteří již ve středisku jsou, je pocho-pitelné, že se fronty zejména ráno ne-úměrně prodlouží. Jen na víkend a na jeden den přijelo 2353 sjezdařů, kteří by sami stačili při rovnoměrném rozložení na všechny lanovky a vleký způsobit fronty na půldruhé hodiny.

Je jasné, že tento malý orientační průzkum mohl dát jen nahlédnout do složité problematiky zimní návštěvnosti Krkonoš. Pro ověření výsledků by ho bylo třeba opakovat v různých obdobích sezóny, ale i v různých střediscích, z nichž každé má svou specifikou. Přesto však se ověřilo, že dochází k růstu jednodenní návštěvnosti a k orientaci na autobusovou dopravu.

Tento trend souvisí zřejmě s rostoucím počtem jednodenních zájezdů pořádaných jednak ZV ROH, jednak různými institucemi a cestovními kancelářemi. Zájem o ně vyvolává nejen omezená ubytovací kapacita ale také možnost jet si zalýžovat bez velkých příprav a balení, často i za velmi přijatelnou cenu. Navíc odpadá potíže s parkováním auta, s jeho vyhrabáváním ze sněhu při odjezdu a několikahodinové klouzání na sněhu nebo náledí v koloně vozidel po celodenním lyžování. Na druhé straně rychlý rozmach těchto jednodenních autobusových zájezdů znamená obrovské nárastové přetížení veškerých kapacit horských středisek a z představ o dnu stráveném na jiskřících svazích a hřebenech velebných hor se stane martyriem frontových bojovníků.

Je nutno předpokládat, že se zhoršující se životním prostředím ve městech, sedavým způsobem života, ale i v důsledku tělovýchovné a zdravotnické osvěty, se stále více lidí bude chtít věnovat aktivní rekreaci tělovýchově, tedy v zimě hlavně lyžování. Pro tento žádoucí trend je třeba vytvořit potřebné podmínky, a to nejen v Krkonoších, ale i v ostatních horách a v podhůří. Jde zejména o jednoduchá stravovací samoobslužná a bufetová zařízení (včetně hygienických vybavení), a to nejen v samotných střediscích, ale přímo u vleků a v hřebenových partiích, protože zejména jednodenní návštěvníci chtějí strávit co nejvíce času lyžováním. Z tohoto hlediska by bylo nutné i podstatně rozšířit kapacity lyžařských dopravních zařízení, zlepšit zimní i letní údržbu tratí a s tím spojené i technické vybavení.

I když se to na první pohled zdá být paradoxní, je takové rozšíření kapacit i v zájmu ochrany přírody. Pokud k němu nedojde, budou se na běžecské lyžování stále více orientovat i ti, kteří by jinak jezdili na sjezdovkách. Ti jsou ovšem díky moderní sjezdařské výzbroji „uvázaní na lano“, tedy na úzce vymezený prostor, který je možno biotechnickými a protierozními opatřeními zejména v létě udržovat v relativně nenarušeném stavu. Spolu s dobrou zimní údržbou se tak umožní v poměrně malém prostoru pohybové rekreace značnému počtu zájemců podobně, jako v jakémkoliv sportovním areálu.

Bude však také nezbytné budovat a udržovat běžecské a turistické tratě a zabránit jejich rozdupávání pěšáky oddělením provozu. Pak by ani běžcům nemělo být dovoleno odbočovat z tratí a hledat si svou „první stopu panenským sněhem“. Je to sice krásný zážitek milovníků přírody, ale také hlavní způsob, jak dochází k jejímu poškozování, zejména v oblasti koso-dřeviny.

Je však také třeba vytvořit lepší životní podmínky pro místní obyvatel-

le, kteří při rostoucím počtu návštěvníků a nedostatečných kapacitách se snaží zajišťovat služby alespoň na přijatelné úrovni. Přitom sami musí často stát s ostatními frontu na kofík v samoobsluze. To vše jsou ovšem

složité problémy, které je třeba řešit na základě podrobných znalostí skutečného stavu, analýz všech souvislostí ekologických, technických, ekonomických, právních, organizačních ap. Ing. JAROSLAV STOKLASA, CSc.

Rekonstrukce turistické sjezdovky ve Špindlerově Mlýně

Turistická (modrá) sjezdovka vedoucí z Pláně do lyžařského stadiónu ve Sv. Petru — Špindlerově Mlýně vznikla v prvních poválečných letech a s menšími úpravami přečkala přibližně tři desetiletí až do současné doby. Dá se odhadnout, že za tu dobu projelo sjezdovkou asi 10—15 miliónů lyžařů, snad i více.

Počet lyžařů, kvalita jejich jízdy, výzbroje a výstroje stoupá rok od roku a v posledních letech jsme dospěli do stadia, že sjezdovka přestávala vyhovovat a to především po bezpečnostní stránce, která je v přímé souvislosti se šířkou, podélným sklonem, úpravou zatáček a povrchu v zimním a také i v letním období. Zvyšujícím počtem lyžařů a stoupající rychlostí začalo přibývat úrazů.

V této situaci se obrátil správce lyžařských tratí, lanovek a vleků — Tělovýchovná zařízení České organizace ČSTV, oblastní správa Krkonoše na Českou státní pojišťovnu. Ta se již živě zajímala o lyžování a problematiku snižování úrazovosti. Projevilo se to organizačním a finančním zajištěním technických středisek, určených pro správné seřizování lyžařských bezpečnostních vázání. Začala se rodit nová forma předcházení zbytečným úrazům lyžařů přímým zásahem v terénu, kde se lyžaři pohybují a kde je riziko největší.

Turistická sjezdovka ve Špindlerově Mlýně se stala první akcí, kde správce — provozovatel spojil svoje potřeby a síly s dobrou vůlí a pochopením odboru zábran České státní pojišťovny. V roce 1978 byl připraven investiční záměr, který se stal výchozím podkladem pro jednání mezi hlavními účastníky, mezi něž mimo ČSP a ČSTV nutno dále uvést Čs. státní lesy, orgány národních výborů, Správu KRMAP a Útvar hlavního architekta pro oblast Krkonoš.

Již v této chvíli byla spolupráce mezi ČSP a TZ ČO ČSTV tak daleko,

že bylo možno uzavřít hospodářskou smlouvu o poskytnutí finančních prostředků jako účelové dotace určené pro realizaci generální úpravy sjezdovky. Následovala řada nutných kroků v oblasti povolení odlesnění, stavebního povolení, dodavatelského zajištění apod. Mezitím se na sjezdovce rozběhly vlastní práce a ve Stavoprojektu Liberec se dokončoval jednodenní projekt, jehož rozpočet dosahuje částky 2,5 miliónu Kčs.

Jaro a léto 1980 proběhlo na sjezdovce ve znamení odlesňovacích prací, na které bezprostředně navázala práce buldozerů. Na začátku zimy 1980—81 byla hrubá úprava ze tří čtvrtin dokončena, zbytek prací na terénních přesunech, odvodnění, zadržování a zčásti i odlesnění zůstává k dokončení v letošním roce. Přesto již v uplynulé zimě všichni návštěvníci a uživatelé zařízení v lyžařském stadiónu ve Sv. Petru a hlavně lyžaři na turistické sjezdovce byli přivítáni tratí, jejíž šířka se pohybuje kolem 35 metrů v délce 2,6 km s výškovým rozdílem startu a cíle 440 m.

Z upravené sjezdovky nebudou mít radost jen lyžaři, ale s nimi též pracovníci Horské služby, zdravotnický personál pohotovostní i nemocniční služby a nakonec všichni lyžaři. Vždyť snižování počtu a následků úrazů přispívá k růstu naší životní úrovně. Vítáme a hodnotíme přístup České státní pojišťovny, která nabízí svou pomoc široké lyžařské veřejnosti. Ta by měla odpovědět dalšími vstupy do úrazového pojištění.

Ing. OLDŘICH JAROLÍMEK

Československý pohár 1981

Členové reprezentačního družstva Květa Jeriová (RH Jablonec nad Nisou) a František Šimon (Dukla Liberec) zvítězil v Československém poháru 1981 v běhu na lyžích. Do soutěže se hodnotilo 14 celostátních závodů. Do konečného pořadí se započítávalo pět nejlepších výsledků. Prvních pět míst v soutěži mužů i žen patřilo reprezentantům. Juniorka Zora Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) obsadila šesté pořadí.

Muži a junioři: 1. František Šimon 151 b., 2. Miloš Bečvář 138, 3. Jiří Švub 121, 4. Švanda a Beran (všich-

ni Dukla Liberec) oba 114, 6. Kohút (ČH Štrbské Pleso) 112, 7. Jarý 111, 8. Chládek (oba Dukla Liberec) 110, 9. Molec (Dukla Banská Bystrica) 102, 10. Suja (Baník Rudňany) 89 b.

Ženy a junioři: 1. Květa Jeriová (RH Jablonec) 159 b., 2. Blanka Paulů (VŠ Praha) 151, 3. Dagmar Švubová (RH Jablonec) 123, 4. Pasiárová (ČH Štrbské Pleso) 121, 5. Svobodová (RH Jablonec) 113, 6. Kepeňová (Tesla Liptovský Hrádok) 108, 7. Leskovjanská 104, 8. Blažková 95, 9. Sujová (všechny ČH Štrbské Pleso) 91, 10. Žáková (RH Jablonec) 89 b. -ft-

• **EVROPSKÝ POHÁR SKOKANŮ** v nové sezóně 1981—82 je oficiální soutěž FIS. Bude zahájen 26. prosince 1981 ve Sv. Mořici. Další závody podle předběžného kalendáře jsou plánovány takto: 8. ledna 1982 v Tarvisiu (Itálie), 9. ledna ve Villachu (Rak.), 10. ledna v Mariboru (Jugoslávie), 15. ledna v Le Brassu (Švýcarsko), 23. ledna v Harrachově (Turné Bohemia), 24. ledna v Liberci (Turné Bohemia), 31. ledna v La Molina (Španělsko), 14. února v Seefeldu (Rakousko), 21. února ve Vlasici (Jugoslávie), 6. března v Neustadtu (NSR), 7. března v Schönwaldu (NSR), 13. a 14. března v Kuopiu (Finsko), 21. března v Rovaniemi (Finsko), 24. a 25. března v Bischofshofenu na Hochkönnig (Rakousko). Zájem o zařazení do Evropského poháru mají ještě Passo Rolle (Itálie) a Falun (Švédsko).

• **KANADSKÝ TÝM SJEZDARŮ** v nové sezóně 1981—82 tvoří opět Steve Podborski, Ken Read, Dave Irwin a Dave Murray. Do družstva žen byla zařazena Gerry Sorensenová, Laurie Grahamová z A týmu byla přeřazena do C družstva. Dosud není jisto, zda Kathy Kreinerová bude startovat jako „nezávislá“.

• **HERBERT PLANK**, který patřil k nejlepším italským závodníkům ve sjezdu, zanechal závodní činnosti. Naproti tomu olympijský vítěz 1976 ve slalomu Piero Gros i v nové sezóně bude členem reprezentačního družstva.

• **MISTROVSTVÍ RAKOUSKA 1982** ve sjezdových disciplínách se budou konat 15. až 21. února v Bad Kleinkirchheimu, v klasických disciplínách v Absamu (termín bude teprve upřesněn) a ve skoku na velkém můstku 14. února v Murau. O tituly mistrů v lyžování na trávě budou bojovat Rakušané v St. Coroné a Wechselu 11. a 12. července.

• **ZLATOU LYŽI** pro nejlepšího jugoslávského lyžaře, jejíž 14. ročník uspořádala redakce Sportske novosti, získal letos opět Bojan Križaj. Mohl se pochlubit velmi dobrými výsledky ve Světovém poháru. Na slavnostním zasedání v Portoroži byla oceněna i velmi dobrá práce vedoucího sjezdařského jugoslávského družstva T. Vogrinca.

• **INGEMAR STENMARK** letní období ponejvíce tráví v Monte Carlu a na Azurovém pobřeží. Věnuje se windsurflingu, za kterým většinou zájíždí do Antibes, vzdálených dvacet kilometrů od Monte Carla, kde je mohutnější vítr. Nechyběl ani na tradičních závodech formule 1 o Velkou cenu Monte Carla, kterou přišly zhlédnout další sjezdařské hvězdy Nadigová, Wenzelová, Weirather, Müller a Heidegger. Stenmark prohlásil, že trenink na ledovci zahájí až koncem září nebo začátkem října. Letos tedy později než loni, ale podle názoru vynikajícího švédského lyžaře ještě dost včas.

• **LYŽAŘSKOU BALKANIÁDU** ve sjezdových i klasických disciplínách uspořádá příští rok Jugoslávie. Bu-

de se konat 10.—14. března 1982 v Kopaoniku.

• **MATTHIAS JACOB** patří k největším nadějím družstva biatlonistů NDR. V dubnu mu bylo teprve 21 roků a na mistrovství světa 1981 měl velkou zásluhu na zlaté medaili NDR ve štafetě. Běžel druhý úsek a náskok Mathias Junga 17,1 sek. z první části závodu zvýšil na 1:55 min. a přispěl k uklidnění dalších členů štafety. Vyrůstal pod vedením trenérů G. Deinerta a H. Kirchnera v ASK Vorwärts Oberhof. V současné době je jeho trenérem Harald Böse. Jacob na letošních světových šampionátech biatlonistů v Lahti pátým místem na 10 km a sedmým na 20 km potvrdil, že je vynikajícím závodníkem.

Zajímavosti ze světa

• **MEZINÁRODNÍ ZÁVODY SKOKANŮ NA HMOTĚ** začaly letos dříve než v minulých letech. Ve finském Vuokatti koncem června se střetli nejlepší Finové a Rakušané. Zvítězil Rakušan Groyer před letošním juniorským mistrem světa Nykänenem (Fin.), vítěz Světového poháru Kogler (Rak.) skončil až šestý. Výsledky závodů: 1. Groyer (Rak.) 224,7 (77 a 74), 2. Nykänen 217,9 (73,5 a 77), 3. Törmänen 206,0 (72 a 69), 4. Kokkonen 197,1 (69 a 71), 5. Reijonen (všichni Fin.) 196,9 (67 a 73,5), 6. Kogler 193,8 (66,5 a 70,5), 7. Neuper 192,2 (67 a 69), 8. Wallner (všichni Rak.) 192,1 (69,5 a 68).

• **KLAUS OSTWALD** z Dynama Klingenthal zvítězil poslední červnovou nedělí na domácích závodech v Oberwiesenthalu ve skoku na hmotě s 245,5 (71 a 72) před svými oddílovými druhy Busem 228,0 (63,5 a 72), Freitagem 226,6 (64 a 70) a Glassem 225,4 (65,5 a 69,5). Pátý byl Ross z Motoru Zella-Mehlis s 222,1 (66,5 a 67,5), následován Weberem (Vorwärts Oberhof) 214,2 (65,5 a 64,5).

• **EDI HAUSER**, člen švýcarské běžecké štafety, která na ZOH 1972 v japonském Sapporu vybojovala bronzovou medaili, zanechává závodní činnosti. V nové sezóně se již nezúčastní, pak prohlásil, čtvrtého mistrovství světa. Třináct let byl Hauser členem švýcarského reprezentačního běžeckého družstva. V roce 1974 byl třetí na 50 km v Lahti a čtvrtý v padesátce na Holmenkollenu. V témže roce v celkové klasifikaci neoficiálního Světového poháru běžců obsadil třetí místo. Třiatřicetiletý Hauser je policistou kantonu v Brigu.

• **ŠVÝCARSTÍ SJEZDARI** měli letos velmi úspěšnou sezónu. Vybojovali 21 vítězství v 71 závodech Světového poháru. Švýcarský lyžařský svaz má 116 725 členů. Dobré výsledky měly vliv i na uzavření nových smluv na vybavení švýcarských závodníků výrobci a výstrojí. Bylo jich uzavřeno celkem 825.

• **LYŽE ZVE** je název masové lyžařské soutěže, kterou každoročně pořádá v SSSR časopis Sovetskij sport. Je ve znamení stále větší popularity a účasti startujících. Její letošní ročník byl zahájen 1. prosince 1980 a končil 1. dubna 1981. Tentokrát v ní zvítězily Vilnius, Zlatoust, Kandalakša, Novopolock, Rybinsk a Tomsk, kterážto města nejlépe organizovala rekreační sport na lyžařských tratích. Loni se soutěže o šest hlavních cen zúčastnilo 85 měst a rajónních center, letos jejich počet stoupl na 127.

• **SJEZDOVÁ TRATĚ** mužů na mistrovství světa 1982 v rakouském Schladmingu má start v nadmořské výšce 1750 m a cíl v 744 m. Výškový rozdíl je 1006 m, délka tratě 3457 m. Sjezd žen začíná v 1413 m s cílem v 674 m. To znamená, že výškový rozdíl trasy žen je 674 m a její délka 2656 m.

• **SVĚTOVÝ POHÁR** chtějí založit také sdružení a od jeho zavedení si slibují větší popularitu a zájem o tuto náročnou disciplínu. V nové sezóně v této neoficiální soutěži na zkoušku se má uskutečnit dvanáct mezinárodních závodů. Lyžařský svaz NSR, který patří k velkým propagátorům sdruženého závodu v posledních letech připravuje pro sezónu 1981—82 již tradiční turné. Začíná 6.—9. ledna 1982 v Schonachu, pokračuje 13. a 14. ledna v Nesselwangu a končí 15. a 16. ledna v Reit im Winkl.

• **POLSKÝ TARANSKÝ SVAZ LYŽOVÁNÍ** byl obnoven v Zakopaném na zasedání okresního svazu v Nowém Saczu. Má tři skupiny v Nowém Targu, Nowém Saczu a v Limanowě. Je v něm organizováno 14 klubů s 3500 závodníky, stovka trenérů a instruktorů. Předsedou byl zvolen Sylwester Pancherz.

• **POSLEDNÍ OBŘÍ SLALOM** letošní jugoslávské sezóny byl uspořádán na Javorině u Tržiče. Zvítězil v něm Križaj před Ribnikarem a Benedikem.

• **ŠVÉDSKO KANDIDÁTEM ZOH 1988** je po červnovém schválení švédským parlamentem ve Stockholmu 158:142 hlasům. Olympijské soutěže mají být uspořádány ve Falunu a v Are ve středním Švédsku. Předpokládá se, že náklady na uspořádání her budou činit asi 520 miliónů švédských korun, z toho se počítá 212 miliónů na výstavbu sportovišť. Ve Falunu má být vybudována bobová a sáňkařská dráha, jakož i zimní stadion — náklady budou činit asi 67 miliónů švédských korun. Příjem ze vstupného, upomínkových předmětů a především z televizních přenosů je odhadován na 450 miliónů švédských korun. Zatím se poukazuje na nedostatek hotelové kapacity. K dispozici je asi 20 000 lůžek, která jsou k dosažení během jedné hodiny od sportovišť a lyžařských tratí. Počítá se s postavením nové hotelové kapacity 1800 lůžek.

Zlatá medaile za všestrannou přípravu

Nejlepší běžci z okresů Karlovy Vary a Cheb jsou již čtvrtým rokem zařazováni do TSM Karlovy Vary v lyžování. Tréninkové středisko mládeže pracuje při Slovanu Karlovy Vary. Za čtyři roky činnosti došlo k velkému výkonnostnímu vzestupu. Z 25 chlapců a děvčat zařazených v roce 1980 do TSM nebo jeho přípravy startovala většina v žákovských kategoriích (22), kde jsme také dosáhli nejlepších výsledků v historii nejen karlovarského lyžování, ale i celého Západočeského kraje.

Sešmáct našich žáků a zákyň si vybojovalo účast na přeboru ČSR a patnáct na přeboru ČSSR. Ze nezůstalo jen u účasti dokazuje naše medailová bilance z obou přeborů. Mladí reprezentanti TSM přivezli 12 medailí, z toho osm zlatých. Přebornicemi ČSR se staly E. Pravečková, I. Knížková a štafeta mladších zákyň (Drhová, Burešová, Pravečková), druhá místa obsadili M. Müller, P. Filip a štafeta starších žáků (Kubata, Hudeček — Jiskra Aš, Müller), bronzovou medaili přivezla štafeta starších zákyň (Šálková — Tatran Železná Ruda, Kuntová, Knížková). Ze úspěchů nebyl náhodný dokázali závodníci i na přeboru ČSSR, kde vybojovali pět zlatých medailí — po dvou E. Pravečková a P. Filip, jednu I. Knížková. Připočteme-li k těmto výsledkům ještě jedno prvenství v Českém poháru žactva (Pravečková) a dvě druhá místa v této soutěži, patří Karlovarsko rozhodně k nejúspěšnějším v ČSSR.

V čem vidím hlavní důvody výrazného zlepšení.

1. Ve vytvoření dobrých tréninkových podmínek v průběhu celoroční přípravy. Za nejdůležitější považuji skutečnost, že závodníci mohou v zimním období čtyřikrát—šestkrát v týdnu lyžovat.

2. O závodníky se stará široký kolektiv dobrovolných pracovníků, kteří mají nejen velké nadšení, ale i odbornou kvalifikaci. V kolektivu trenérů pracují tři absolventi FTVS UK v Praze, jeden trenér I. třídy a pět II. třídy. Pět současných trenérů bylo ještě nedávno nositeli I. VT v dospělých, což jistě vede ke zkvalitnění tréninkového procesu. Velkou pomocí je práce lékaře TSM MUDr. Vastly, ortopeda nemocnice v Ostrově, který je ještě aktivním závodníkem (maratonec + lyžař běžec) a má k závodníkům velmi blízko. Zajišťuje nejen okamžité řešení vzniklých zdravotních potíží, ale i potřebnou rehabilitaci ve zdejších lázních.

3. Ve velice dobré spolupráci TSM, Slovanu Karlovy Vary a odboru školství ONV Karlovy Vary. Jen díky pod-

poře vedoucích pracovníků těchto institucí můžeme maximálně využít chatu Slovanku na Božím Daru. V případě, že by se nám podařilo navázat obdobnou spoluprací i s odborem školství KNV v Plzni, věřím, že bychom dosahovali lepších výsledků i v dorosteneckých kategoriích.

4. Ve výběru závodníků. V současné době je 70 % členů TSM z kolektivu, který byl vybrán před třemi roky trenérem V. Pravečkem na základě spolupráce s učiteli tělesné výchovy a pohovorů s rodiči vybraných lyžařů.

5. Ve velkém tréninkovém objemu, který je postaven na všestranné a pestré sportovní činnosti. O tréninku bych se zmínil trochu podrobněji. Hodnoty, které v článku uvádím, se týkají nejlepších závodníků a závodnic startujících letos v kategorii staršího žactva.

Celoroční přípravu jsme zahájili začátkem dubna 1980. Od počátku jsme se scházeli čtyřikrát—šestkrát v týdnu, přičemž značná část objemu byla odtrénována o sobotách a nedělích (kola, pádlování a turistické pochody). Do 30. června převládaly následující tréninkové prostředky: běh (200—230 km) — 20 hod., kolo (240 až 300 km) — 15 hod., gymnastika a obratnost v tělocvičně — 14 hod., síla — 7 hod., míčové a závodivé hry — 25 hod., pádlování na kanoích po Ohři — 30 hod., plavání v bazénu — 10 hod. Ostatní prostředky jsou hodnově zanedbatelné.

O prázdninách jsme absolvovali tři výcvikové tábory s odlišnou tréninkovou náplní. Začátkem prázdnin jsme putovali devět dní na lodích po Vltavě. Hlavní náplní bylo pádlování, obratnost, hry a kratší výklusy. Druhou akcí byla desetidenní cykloturistika po Jičínsku, spojená s orientačními běhy, plaváním a hrou. Poslední VT byl osmidenní a konal se na Šumavě. Byl jediným výcvikovým táborem, jehož hlavní náplní byla lyžařsky zaměřena. Převládala zde běh, běh s holemi, posilování, obratnost v tělocvičně a testování výkonnosti. Vše bylo doplněno o masáže a uvolňování závodníků, které provádějí navzájem.

Podzimní příprava navázala plynule na prázdninové akce. V ní byl již větší důraz kladen na běh (250—280 km

— v III. — 34 km včetně závodů), koloběžka — 40 km, chůze s holemi do kopce — 8 km, kolečkové lyže — 25 km, převažuje nácvik rovnováhy.

V zimním období převládá samozřejmě lyžování. Najezdili jsme 700—850 kilometrů (z toho asi 70 km rychle), 25 hodin jsme nacvičovali sjíždění a 9 hod. speciální techniku jízdy. Gymnastice jsme věnovali 6 hod., síle 5 hod., hrám 3 a rehabilitaci 10 hod.

Celkem bylo odtrénováno 600—620 hodin a absolvovali jsme 2000—2500 cyklických km. Sečtu-li (nesprávně) jako speciální tréninkové prostředky běh, běh na lyžích, sílu, chůzi s holemi, kolečkové lyže a hodiny věnované nácviku techniky, dostanu číslo 250 tréninkových hodin. Ostatním sportovním činnostem jsme věnovali přibližně 370 hodin.

Je nesporné, že nás sportovní výsledky dosažené v letošní zimě potěšily. Naše radost je o to větší, že medaile dovezené z přeborů ČSR a ČSSR jsou za náročnou, ale všestrannou přípravu.

JAN NOVÁK
trenér TSM Karlovy Vary

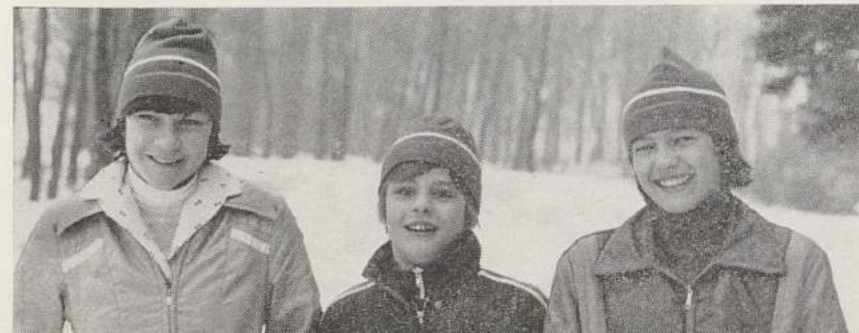
„Le Mans” na běžkách

Koncem zimy se konala na Blatinách u Nového Města na Moravě lyžařská akce, která je u nás svým způsobem zatím zcela ojedinělá: čtyřiařetihodinovka na běžkách. Tento zdánlivě bláznivý nápad se zrodil v hlavách brněnských horolezců poté, co viděli v Alpách podobnou soutěž čtyřlenných týmů. Brněňané dodali akci trochu jiný akcent — nechťli vyzkoušet svou rychlost, nýbrž vytrvalost a proto se na čtyřiařetihodinovku vydali ve dvoučlenných družstvech. Jeden z účastníků běžel dokonce sám.

Závod provázelo špatné počasí: rozbledlý sníh, pomalá trať, celou noc dokonce pršelo. Běželo se na desetikilometrovém okruhu, v noci si účastníci svítili v lese na cestu čelovými svítilnami. Horolezcům nešlo o absolutní počet najetých kilometrů, chtěli si vyzkoušet především svou odolnost a vytrvalost. V Alpách se jelo po hladině jezera, na Blatinách každé kolo mělo převýšení 250 metrů. Běžci se střídali po jednom až dvou okruzích, v přestávce sušili výstroj, jedli a přemazávali lyže. Ve stopě bylo jehličí, to se chytalo do klisů, jimiž většina startujících mazala. Lyže se nedaly přimazávat, muselo se vždy všechno stáhnout a začít mazat znovu. V noci některé z dvojic určitou dobu odpočívaly, únava vybírala daň. Boj o prvenství se zúžil na dvě dvojice, několik dalších — jedoucích bez přerušení, mělo už ztrátu několika kol. Běžci přibíhali promoklí, sušili se u krbu, pospávali, ale jeli dále a jeli.

Ráno v 6.30 hod. měla vedoucí dvojice za sebou dvacet kol — tedy 200 km. V poledne se kolotoč zastavil. Ke slovu přišla kalkulačka, poslední kilometr bylo třeba vypočítat z průměru celé soutěže. Prvenství si nakonec odnesla liberecká dvojice Zemlička—Mindžák, která absolvovala úctyhodných 251,7 km. Oceňování zasluhuje výkon sólo běžce ing. Sylva Tallu, který ujel 193,4 km. —do—

Zlaté medaile přeborníků ČSSR v běhu vybojovali členové TSM Karlovy Vary: zleva Iveta Knížková, Petr Filip a Eva Pravečková (všichni Slovan Karlovy Vary)

Na konferencích bylo CO HODNOTIT

Také další okresní konference lyžařů potvrdily velký kus vykonané práce. Znamenaly radostnou bilanci splněných plánovaných úkolů a závazků při masovém rozvoji lyžování a vetyčení ještě náročnějších akcí pro další volební období.

VSL OV ČSTV Liberec měl konference ve znamení rušné, bohaté a zdravě kritické diskuse. Reagovala nejen na obsažnou zprávu předsedy VSL J. Čadka, ale snad na každý problém, který hýbe širokým hnutím a zasahuje do činnosti každého oddílu.

Alespoň telegraficky z diskuse. Stále přetrvává a mnohdy se i prohlubuje rozpor mezi růstem masovosti, popularity lyžování a materiálním zajištěním, nedostatkem výzbroje, malým počtem vleků a upravovaných svahů (ing. Šandera). Vedle známé veřejné lyžařské školy TJ ještě pracuje již 10 let i škola Jiskry Textilana. Návštěvnost Jizerských hor stále stoupá, přitom veřejná doprava z Liberce není dostatečná, nestačí kapacita vleků (ing. J. Trnka). Masovost nám začíná už přerušovat přes hlavu, zvyšuje se úrazovost, Liberec marně volá po ratraku na úpravu tratí a svahů, po rychlovlaku (ing. J. Novák). Podmínky pro běh na lyžích se v Jizerských horách ve srovnání s pionýrskými lety příliš nezměnily. Hlavní cesty využívají lesníci pro svoz dřeva, vedlejší nebo nové není možné permanentně upravovat pro nedostatek techniky. Nestálo by však také za úvahu, aby žákovské kategorie startovaly jednotně na běžkách čs. výroby a měly tak při nedostatku kvalitních zahraničních lyží stejné podmínky? (Vl. Šimůnek). Již mnoho let voláme, aby obchod při rozdělování lyží přihlížel k lyžařsky silným oblastem, je to zřejmě i dluh VSL ÚV ČSTV. Je krásné o Jizerských horách mluvit jako o běžeckém ráji, ale podmínky pro kvalitní lyžování tam jsou mnohdy katastrofální. Kdy už také usnesení o významu dobrovolné práce v tělovýchově nebudou pro mnohé zaměstnance jen proklamacemi? (M. Nyč).

Oddíl Textilany v Novém Městě p. Smrkem momentálně stagnuje, mládež nemá příliš velký zájem o lyžování. Lyžařské třídy v Liberci jsou výborné, ale mimoliberecké talenty narážejí na problém ubytování při event. zařazení (J. Růžička). Spolupráce ASVS Dukla s oddíly okresu je oboustranně prospěšná, je třeba jí dále prohlubovat na skutečně kvalitní úrovni (Š. Oleksák).

Přítomný předseda VSL ČÚV ČSTV Jiří Pilař poděkoval všem činovníkům za obětavou práci a zodpověděl dotazy, reagoval na připomínky, v rámci možnosti slíbil pomoc. Liberec, jako jedno z hlavních center našeho lyžařského sportu s aktivně pracujícím VSL OV ČSTV a mnoha oddíly — by si maximální pozornost určitě zaslouhoval.

VSL OV ČSTV Krumlov na konferenci velmi kladně hodnotil činnost

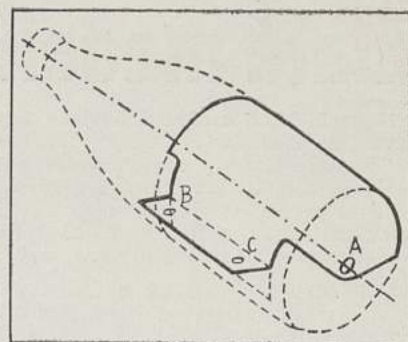
členů lyžařského oddílu TJ Lipno, kteří v posledních pěti letech při výstavbě lyžařského střediska Kramolín odpracovali 23 257 hodin. V roce 1975 byla upřesněna jeho celková koncepce a akce zařazena do volebního programu Lipna. Tím se dosáhlo materiální a finanční pomoci jak ze strany národního výboru, ONV Český Krumlov a OV ČSTV, jimž je třeba poděkovat za pomoc a pochopení pro výstavbu zimního střediska okresu Český Krumlov. Okresní svaz sdružuje deset oddílů. V prosinci 1980 se podařilo vyškolit 13 nových cvičitelů. Počet oddílů do roku 1985 má být zvýšen na 13. Předsedou byl zvolen Milan Beneš, organizačním pracovníkem František Matoušek.

VSL OV ČSTV Jičín má devět oddílů. Nositeli titulu Vzorný I. stupně jsou Sokol Nová Paka a Sokol Stará Paka, II. stupeň získaly Sokol Ostroměř a RH Valdice. V okrese pracuje 69 cvičitelů, 9 trenérů a 21 rozhodčích. Předsedou byl zvolen Jiří Šorm.

VSL OV ČSTV Ústí nad Labem konstatoval na konferenci uspořádání šestnácti závodů a akcí masového charakteru. Mladí lyžaři v tomto okrese získali největší počet Sparta-kiádních vložek v kraji — 1420. Novým oddílem je Spartak Tisá, který zahájil výstavbu dalšího lyžařského střediska, které odlehčí přeplněné Telnici. Konstatovány problémy s hromadnou dopravou do Zadní Telnice. Do soutěže o čestný titul Vzorný je zapojeno šest oddílů, ale jen jeden kolektiv mládeže. Do diskuse se zapojilo dvanáct delegátů. Problémem je plně využít běžeckých tratí v Adolfově, kde není v zimě upravována cesta pro hromadnou dopravu. Předsedou byl zvolen Jiří Hájek, organizační pracovník Marie Pekařová.

VSL OV ČSTV Chomutov sdružuje dvanáct oddílů, největším je TJ VTŽ Chomutov. Kladně byla hodnocena činnost veřejné lyžařské školy TJ Klínovec, v níž v letošní sezóně absolvovalo výuku 700 dětí. V příštím roce má být jejich počet zvýšen na tisíc. Velmi dobrá je spolupráce VTŽ Chomutov s TJ Klínovec. Předsedkyní byla zvolena Katarína Lomská, organizační pracovník Milena Šalířová.

VSL OV ČSTV Mladá Boleslav organizuje tři oddíly, z nichž je nejúspěšnější Autoškoda Mladá Boleslav, jejíž odchovanci jsou členy SVS-M a TSM v Rokytnici nad Jizerou. Dařila se spolupráce se složkami ROH, Pionýrskou organizací, SSM a školami. Bylo vyškoleno 80 cvičitelů pro ROH a 30 pro SSM. Všechny tři oddíly jsou zapojeny do socialistické soutěže o titul Vzorný. Předsedou byl opět zvolen Zdeněk Kojzar, organizačním pracovníkem Jan Rýdl.

Blatníčky k zadním kolům kolečkových lyží vyrobíte snadno nůžkami ze dvou lahví od přírodní léčivé kyselky zn. VINCENTKA. Nejprve odstříhneme hrdlo, pak spodní část podle obrázku, tak aby byla přizpůsobena lyži. Vyvrtáme nůžkami otvor A pro osu zadního kola, kterou jím proložíme a přichytíme matkou osičky. Otvory B a C slouží k přichycení blatníčku ke spodní části lyže pomocí dvou šroubků M 3 s matkami. Náklady 3 Kčs, pracnost 15 min.

RNDr. MILAN KREBS, CSc.

ŠKOLENÍ A DOŠKOLENÍ

Výbor Svazu lyžování ČÚV ČSTV připravil tento plán akcí školení a doškolení trenérů, cvičitelů a rozhodčích II. třídy na druhé pololetí 1981:

17.—20. září: doškolení trenérů II. třídy skoku a závodu sdruženého ve Frenštátě pod Radhoštěm.

24.—27. září: doškolení trenérů II. třídy běhu na lyžích — běh A v Novém Městě na Moravě.

25.—27. září: doškolení rozhodčích II. třídy — běh A v Olomouci.

1.—4. října: doškolení trenérů II. třídy běhu na lyžích — běh B v Novém Městě na Moravě.

7.—8. listopadu: školení rozhodčích II. třídy — běh B v Olomouci.

14.—15. listopadu: školení rozhodčích II. třídy — běh A v Jičíně.

21.—22. listopadu: doškolení rozhodčích II. třídy — běh B v Novém Městě na Moravě.

10.—13. prosince: seminář lektorů v Lovčence.

19.—20. prosince: přijímací pohovory cvičitelů v Harrachově.

Účast na doškoleních je zajišťována prostřednictvím Výzvy k účasti na doškolení, která je doplněna návratkou. Vyzvaný se na doškolení sám přihlásí vrácenou návratkou, zaslanou na VLS ČÚV ČSTV, Na poříčí 12, 115 30 Praha 1. Na návratku je třeba vyplnit zpětnou adresu uchazeče a jméno, neboť podpisy na návratce jsou často nečitelné. -jm-

Fotografie na titulní straně obálky ing. Juraj Bobula, na druhé straně obálky ing. Juraj Bobula, Jaroslav Trousil, Ota Mrákota a Václav Jirkovský, a třetí Jaroslav Trousil a na zadní straně obálky ing. Ivo Doušek.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Vlastimil Horák, Jan Novák, ing. Václav Stoklasa, Jaroslav Trousil a archiv.

Zadov významným lyžařským střediskem

Zadov na Šumavě se stává významným lyžařským střediskem. Během poměrně krátké doby zde byla vybudována pěkná lyžařská zařízení a v jejich výstavbě se ještě pokračuje. Úspěšný průběh zde měla Družba 1979 v klasických disciplínách, letošní mezinárodní závody vysokoškoláků a řada dalších akcí. Několik obrázků ukazuje, jak se změnily podmínky v této oblasti. Na prvním z nich pohled na lyžařský běžecký areál na Churáňově, pod nímž byla zahájena výstavba sportovního hotelu se 150 lůžky, na druhém dva skokanské můstky a na třetím lanová dráha od chaty Komsomol na Churáňově, kterou i v létě budou využívat turisté.

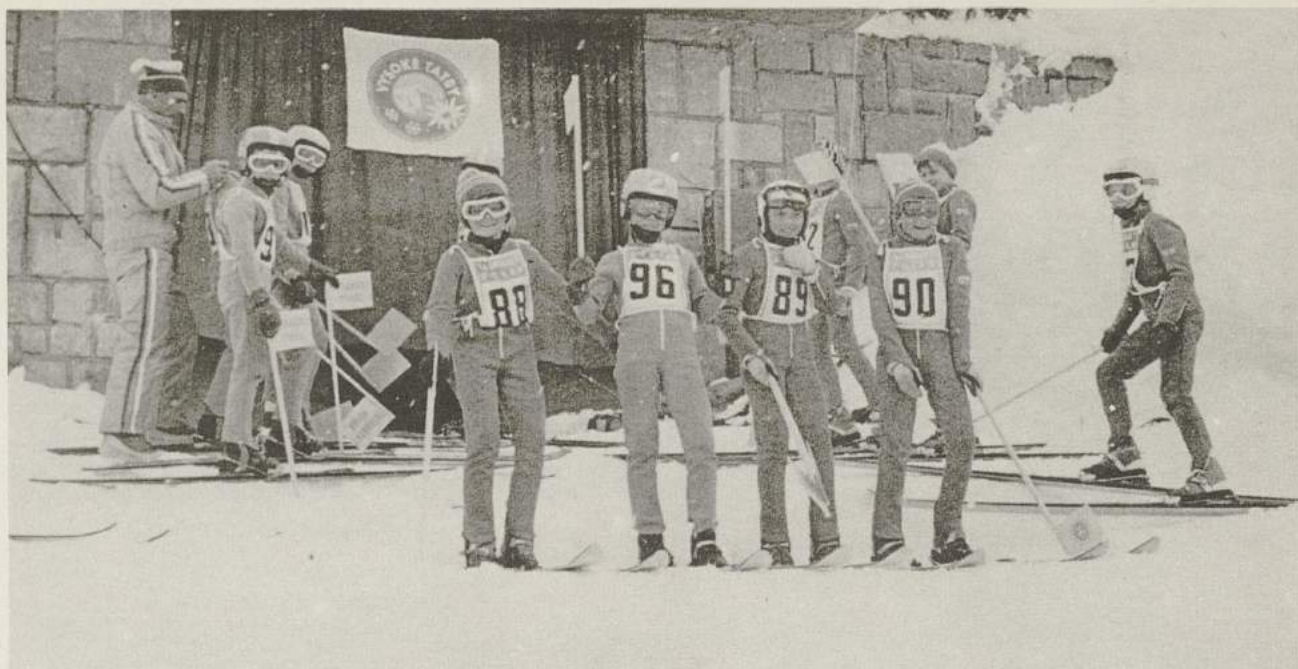

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ SRPEN 1981 ♦ Kčs 3,—

8

MLÁDEŽ- naděje lyžování

Rok od roku přibývá mládeže, která má zájem o lyžování. Svědčí o tom stále větší počet startujících v nábořových závodech i účastníků veřejných lyžařských škol. Znamenají naději pro zvýšení výkonnostní úrovně čs. lyžování pod vedením zkušených trenérů a cvičitelů. Na prvním obrázku nejmladší tatranští skokani, kteří zahajují každoročně závody na Tatranském poháru na Štrbském Plese. Na druhém záběr ze závodů brněnských veřejných lyžařských škol a na třetím z přeboru žactva MV ČSTV Praha, který uspořádal Tatra Armabeton v Harachově za účasti 101 startujících.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘED NOVOU
SEZÓNOU

AKROBACIE
NA LYŽÍCH

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNCE VIERA LESKOVJANSKÁ (ČH ŠTRBSKÉ PLESO), KTERÁ PATŘÍ K PŘEDNÍM ČS. BĚŽKYNĚM. NA LETOŠNÍM XVI. ROČNÍKU TATRANSKÉHO POHÁRU NA ŠTRBSKÉM PLESE V ZÁVODĚ NA 10 KILOMETRŮ BYLA DRUHÁ ZA BLANKOU PAULŮ PŘED DAGMAR ŠVUBOVOU. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY POHLED NA MŮSTKY LYŽAŘSKÉHO AREÁLU NA ŠTRBSKÉM PLESE PŘI TATRANSKÉM POHÁRU.

lyžařství

Ročník 67

Číslo 8

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů Ing. Alexandr Žurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský, K. Eldpes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřichská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. července 1981.

ISSN - 0323 - 1445

Letní příprava čs. lyžařů

Dávno pryč jsou doby, kdy léto bylo pro lyžaře obdobím odpočinku. Ve vrcholovém lyžování nelze v současné době dosáhnout dobrých výsledků bez cílevědomé a dobře naplánované celoroční přípravy. V letních měsících závodníci světové špičky mají jen krátkou dovolenou, které využívají k regeneraci sil. Platí to i o členech čs. reprezentačních družstev, kteří také v červenci a srpnu plnili úkoly integrovaného plánu přípravy československých sportovců a z toho vyplývajících úkolů k ZOH 1984 v Sarajevu. Mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách v Schladmingu a klasických v Oslo se rychle blíží a splnění výkonnostních cílů na světovém šampionátu bude zásadní prokoukou práce a schopností reprezentantů a realizačních týmů jednotlivých disciplín.

První část přípravného období byla ve znamení snahy všech členů širokého aktivu vrcholového lyžování vyrovnat se úspěšně s náročnými úkoly a důsledněji kontrolovat plnění plánu než tomu bylo v minulosti. Projevuje se to i v prohloubení politickovýchovné práce jednotlivých reprezentačních družstev. Zdá se, že trenérům se lépe daří přesvědčit své svěřence o nutnosti bezvýhradně podřídit všechny osobní zájmy činnosti v reprezentačním kolektivu a učinit vše pro úspěšnou reprezentaci své vlasti a čs. lyžování. Příznivá atmosféra, tréninková píle a kolektivní spolupráce všech členů přispěla k dosavadnímu úspěšnému průběhu výcvikových táborů reprezentačních družstev i přípravě středisek vrcholového sportu. Úspěšné byly výsledky většiny kontrolních testů speciální a všeobecné tělesné připravenosti, jakož i funkčních vyšetření.

Sjezdaři a sjezdařky po červnové všeobecné přípravě v tělovýchovném středisku v Nymburku měli koncem června a začátkem července první výcvikový tábor na ledovci v rakouském Hintertuxu. Zúčastnili se ho B. Zeman, I. Pacák, M. Schimmer, R. Žallmann, O. Charvátová, A. Mařasová, E. Medzihradská a I. Valešová. Tréninku přálo počasí, takže plánovaných 200 km volné jízdy a 2550 branek obřího slalomu bylo splněno. Trenéři ing. Vlastimil Horák a Pavol Šťastný byli s průběhem soustředění spokojeni. „Vzhledem k tomu, že mistrovství světa 1982 ve Schladmingu začíná již 27. ledna a naši sjezdaři se budou snažit získat nějaké body v první části Světového poháru, snažili jsme se najezdit co největší objem“, řekl ing. V. Horák. „Červencový sněh je sice poněkud měkčí, ale naši závodníci mají vyšší startovní čísla a je třeba, aby si také zvykali na koryta. První část jsme jezdili volně a potom se zaměřili na obří slalom. Zeman nejede špatně, Pacák dost dobře, Schimmer se zlepšil — trochu chybje v přetáčení, pro Žallmanna byla příprava dobrou školou — má menší chyby při zakončení oblouků.“ Pavol Šťastný ocenil dobrou jízdu Charvátové a tréninkovou píli Mařasové i Medzihradské. Valešová se zaměřila na odstranění technických chyb. Po návratu se členové sjezdařských reprezentačních družstev věnovali individuálnímu tréninku a v polovině srpna se sešli ke společné přípravě v Banské Bystrici. Po ní odjedou na ledovec do Hintertuxu. Šoltýřová-Gantnerová po operaci měla nucenou přestávku a zahájí přípravu s menším zpožděním.

Skokani se až do prvního červencového týdne připravovali ve střediscích vrcholového sportu. V kontrolních závodech Dukly Liberec na závěr dvanáctidenního soustředění v Lomnici nad Popelkou, kde měl výcvikový tábor i reprezentační tým juniorů, zvítězil na můstku s umělou hmotou F. Novák před Skodou, Samkem a Jiráskem, z juniorů byl nejuspěšnější Šmíd, který obsadil páté místo. Ze studijních důvodů v juniorském družstvu chyběli mladí skokani Dukly Banská Bystrica. Trenér reprezentačního družstva mužů Zbyněk Hubač byl nejvíce spokojen v přípravě zaměřené na techniku skoku s vyrovnanými výkony Samka, z juniorů se mu líbil Pavel Ploc. První červencovou sobotu čs. skokani zahájili seriál šesti závodů na hmotě v Banské Bystrici. Prvenství vybojoval Brzuchanský před Jelenským (oba Dukla Banská Bystrica), Jiráskem, Skodou a F. Novákem (všichni Dukla Liberec). Po těchto závodech měli členové reprezentačního kolektivu skokanů zaslouženou čtrnáctidenní dovolenou. Pak pokračovala příprava ve střediscích vrcholového sportu, týdenním výcvikovým táborem v Liberci na Ještědu a kontrolou výkonnosti byly další dva závody na hmotě 9. srpna v Lomnici nad Popelkou a 23. srpna v Rožnově pod Radhoštěm. Seriál šesti závodů pokračuje 12. září již 9. ročníkem Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm s početnou mezinárodní účastí.

Reprezentační družstvo běžců absolvovalo v červnu přípravu s vysokohorskými túrami na Štrbském Plese a výcvikový tábor s kontrolními testy v Novém Městě na Moravě. Následoval trénink ve střediscích a dovolená, v druhé polovině srpna výcvikový tábor na Špičáku. Trenér Milan Urbanec byl spokojen s průběhem přípravy, zájmem a snahou všech členů kolektivu i jejich celkovým dobrým zdravotním stavem.

Běžkyně se podrobily kontrolním testům v Jablonci nad Nisou, trénovaly ve střediscích vrcholového sportu, ve výcvikových táborech v Novém Městě na Moravě a v polovině srpna pokračovaly vysokohorskou přípravou na Štrbském Plese. Květa Jeriová, přestože dokončovala vysokoškolská studia, byla v kontrolních testech výraznou jedničkou. Trenér Zdeněk Ciller byl trochu znepokojen, že ji často zlobí angína. S uspokojením se vyslovil o juniorkách Vaničkové a Valešové z Jilemnice.

Sdružení na po málo uspokojivých výsledcích uplynulé sezóny pokračují ve snaze vybojovat si místo na výsluní této náročné disciplíny. Navštěvuje tomu cílevědomá, náročná příprava ve střediscích i červencový a srpnový výcvikový tábor v Rožnově, zaměřený na zlepšení techniky skoku.

Lze si jen přát, aby náležitě připravená příprava pro všechny disciplíny se projevila dobrými výsledky na mistrovství světa 1982 i v dalších mezinárodních závodech nové sezóny.

JAROSLAV TROUSIL

Světový pohár v běhu oficiálně uznán

Prosadit myšlenku, zavést po vzoru Světového poháru ve sjezdových disciplínách, celosezónní soutěž také v běhu, nebylo snadné. Diskuse kolem SP v běhu byla vedena řadu let. První oficiální návrh, předložený 29. kongresu FIS ve Famagustě (1973) neprošel. V San Francisku (1975) zabránila sama běžecká komise FIS nejtěsnějším poměrem hlasů 6:5 propůjčit SP v běhu oficiální uznání. Ukázalo se, že jde o komplikovaný problém, jehož řešení si vyžádá mnoho času. Byly vyslovovány obavy z nadměrného zatěžování závodníků, z přílišné komercializace, známé ze SP ve sjezdových disciplínách a v neposlední řadě také z poklesu významu tradičních závodů v běhu (Holmenkollen, Falun, Lahti apod.), které by byly „degradovány“ na pouhé články v řetězu závodů programu SP.

KONGRES FIS V BARILOCHE

Teprve 31. kongres FIS v Bariloche (Arg.) schválil založení soutěže SP v běhu na lyžích jako experiment, který bude proveden ve dvou sezónách — 1978—79 a 1980—81.

Prvá zahajovací zkouška (1978—79) nevyzněla ve spontánní nadšení ani nebyla zcela bez výhrad. Mezi nedostatky zásadní povahy byly uváděny: neúčast světové špičky v jednotlivých závodech, malá publicita o průběhu soutěže, nedostatky organizační povahy, malá účast diváků a další.

V druhé své zatěžkávací zkoušce SP v běhu již obstál. Zvedla se sportovní úroveň, průběh soutěže, zejména v jejím finále, se stal velice přitažlivým a diváků přibývalo.

Závěrečné boje o celkové vítězství 1980—81 máme ještě v živé paměti. Utkali se v nich Alexandr Zavjalov (SSSR) a dvojnásobný vítěz SP Oddvar Braa (Nor.). Finálový závod v kanadském White Horse byl závodem, ovládaným především taktikou obou soupeřů. Zavjalov mistrně využil výhody vylosování (startoval 5 min. za Norem) a s odstupem 24,25 s. za vítězem T. Wassbergem obsadil 7. místo. Norovi scházely jen 3 s, aby při stejném čase, ale větším počtem vítězství, se stal potřetí vítězem SP.

Raisa Smetaninová (SSSR) si prvenství zajistila již před finálovým závodem ve White Horse a proto do Kanady již neodjela. Norky Berit Aunliová a Anette Bøeová se ve finálovém závodě postaraly o umístění v čele závodu. Květa Jeriová zajela třetí nejlepší čas a potvrdila tak své postavení ve světové špičce běžkyň; v celkové klasifikaci SP obsadila 3. místo za Smetaninovou a Aunliovou.

Retrospektivní pohled na závěr letošního, ještě zkušebního ročníku SP v běhu na lyžích, vyzněl dobře po všech stránkách, zejména z hlediska jeho sportovní úrovně, neobyčejně povzbudivě a nepochybně ovlivnil i kongresové jednání.

SP V BĚHU OFICIÁLNĚ UZNÁN

33. kongres FIS v Puerto de la Cruz (1981) měl na programu také oficiální uznání SP v běhu. Bezprostředně před kongresem musela běžecká komise FIS rozhodnout ještě o čtyřech základních otázkách:

- kolik závodů zařadit do programu SP: 8, 10, 12 nebo více?
- kolik výsledků má být započítáváno do celkové klasifikace?

— pořádat SP každý rok, také v letech MS/ZOH, nebo každý druhý rok?

— podle jakých zásad přidělovat závody jednotlivým pořadatelům?

Výsledek kongresového jednání jistě uvítali všichni příznivci běhu na lyžích. Po osmiletém „pilování“ a dvouletém zkoušení propůjčil kongres SP v běhu na lyžích oficiální status. Postupná realizace myšlenky založit SP v běhu na lyžích, trvající 8 let, svědčí o tom, že federace, zejména ale běžecká komise FIS, přistupovaly k problému s velkou odpovědností. Vycházely z přesvědčení, že každé rozhodnutí musí být citlivé a racionálně uváženo. Zřejmě nechtěly improvizovat, ani volit nové cesty za každou cenu. SP v běhu na lyžích ve své nové podobě by proto měl být schopen překonat všechny překážky, na které v příštích letech ještě narazí.

Kalendář prvního oficiálního SP v běhu na lyžích (1981—82) vykazuje 9 závodů pro muže a stejný počet závodů pro ženy. Zásadně je možno každé pořadatelské zemi přidělit po jednom závodě. Výjimku tvoří Norsko, které pořádá MS v Oslo, ze kterého budou do SP závodníkům/závodnicím započítávány výsledky ze dvou závodů. Finále SP mužů bude 27. března 1982 v Castelrottu (It. — 15 km), finále žen 3. dubna 1982 v Kiruně (Švéd. — 5 km). V socialistických zemích bude v roce 1982 v rámci SP uspořádán jediný závod mužů a jediný závod žen ve Vysokých Tatrách.

Pro vyhodnocení SP budou započítávány výsledky ze šesti závodů

- u mužů: tři na 15 km a tři na 30 nebo 50 km, avšak nejméně jeden výsledek ze závodu na 50 km;
- u žen: dva na 5 km a čtyři na 10 nebo 20 km, avšak nejméně jeden výsledek ze závodu na 20 km;
- bodovací stupnice zůstává nezměněna.

NOVÁ PRAVIDLA

Pro příznivce v běhu na lyžích, kteří chtějí být podrobně informováni, uvádíme heslovitě nejdůležitější pravidla závodů, zařazených do programu SP v běhu na lyžích, přijatých 33. kongresem FIS v květnu t. r.:

Na základě usnesení kongresu FIS 1981 v Puerto de la Cruz zavádí se Světový pohár v běhu na lyžích mužů a žen (SP-B), jako oficiální soutěž FIS.

Běžecká komise FIS [muži a ženy]. Obě běžecké komise FIS odpovídají

Alexandr Zavjalov (SSSR) vítěz neoficiálního Světového poháru 1980—81 běžců

předsednictvu FIS za řádné provedení všech závodů, zařazených do programu SP-B. Obě komise předkládají prostřednictvím předsedy běžecké komise FIS (muži) návrhy na případné změny platných pravidel pro SP-B.

Komise pro SP v běhu na lyžích. Běžecké komise (muži, ženy) zvolí ze svého středu pracovní skupinu, označenou jako komise pro SP v běhu na lyžích (komise SP-B), příslušná pro řešení všech otázek, týkajících se SP-B. Komisi SP-B řídí předseda běžecké komise FIS (muži).

Komise SP-B má 5 členů, včetně předsedy, zastupujících pět oblastí:

- severní oblast: Finsko, Norsko, Švédsko, Dánsko a Island,
- oblast východních zemí: NDR, SSSR, ČSSR, Bulharsko, Polsko, Maďarsko a Rumunsko,
- oblast alpských zemí: NSR, Francie, Španělsko, Rakousko, Švýcarsko, Itálie, Lichtenštejnsko a Jugoslávie,
- oblast zámořských zemí: USA, Kanada, Japonsko, Austrálie, Nový Zéland, Tchajwan a Čína,
- běžecká komise žen je zastoupena jedním členem.

TECHNICKÁ PRAVIDLA

POČET A PŘIDĚLOVÁNÍ ZÁVODŮ

- SP-B je pořádán každoročně;
- v letech MS/ZOH tvoří program SP-B 9 závodů mužů a 9 závodů žen, jinak 10 závodů;
- v každé sezóně může jednotlivým zemím zásadně být přidělen jen jeden závod SP-B pro muže a ženy s výjimkou MS/ZOH. Závody předolympijské a před MS musí být začleněny do programu SP-B;
- čtyři závody se přidělí zemím, které v klasifikaci SP-B předchozí sezóny se svými závodníky figurují na prvních čtyřech místech s největším celkovým počtem bodů, včetně bodů škrtnutých;
- místo pořádání závodu určuje příslušný národní svaz, komise SP-B však má právo námitek. Oznámení místa pořádání ze strany národního svazu musí být provedeno včas, před kalendářní konferencí;

— svaz, pověřený pořádáním závodu SP-B, je povinen oznámit během pěti týdnů předsedovi běžecké komise FIS (muži), zda pověření přijímá či nikoli. Pokud to ve stanovené lhůtě nečiní, bude se předpokládat, že o provedení závodu nemá zájem.

ZÁVODNÍ ETAPY

Závody SP-B jsou pořádány ve dvou časových etapách:

— první etapa se 3—4 závody začíná 12. prosince a končí 25. ledna; v letech MS/ZOH jsou v první etapě pořádány jen tři závody, přičemž poslední závod musí být proveden nejpozději čtyři týdny před prvním závodem MS/ZOH;

— druhá etapa se zbývajícími závody následuje po MS/ZOH.

KLASIFIKACE

Při vyhodnocování SP-B pro celkovou klasifikaci se mužům i ženám započítávají výsledky ze šesti závodů, a to takto:

— mužům: výsledky ze 3 závodů na 15 km a ze 3 závodů na 30 nebo 50 km, nejméně však výsledek z 1 závodu na 50 km;

— ženám: výsledky ze 2 závodů na 5 km a 4 závodů na 10 nebo 20 km, nejméně však výsledek z 1 závodu na 20 km;

— z MS/ZOH se závodníkům/závodnicím započítávají 2 nejlepší výsledky;

— závody ve štafetovém běhu se pro SP-B nevyhodnocují.

Stupnice bodů (mužů a žen). Boduje se do 20. místa podle stupnice: 1. pořadí = 28 bodů, 2. pořadí 22, 3. pořadí 19, 4. pořadí 17, každé další pořadí o 1 bod méně, 20. pořadí = 1 bod.

Vítězem SP-B se stává závodník/závodnice s největším počtem bodů ze šesti hodnocených závodů.

Pořadatel závodů hradí pobytové náklady a cestovní výlohy účastníkům v tomto rozsahu:

— závodníkům a závodnicím jednotlivých států v počtu, odpovídající počtu závodníků, kteří se v celkové klasifikaci SP-B v předchozí sezóně umístili na 1.—25. místě a počtu závodnic, umístivších se na 1.—20. místě, maximálně však čtyřem mužům a čtyřem ženám jedné země.

Pokud podle tohoto předpisu získává nárok na úhradu cestovního a pobytových výloh celkově méně jak 25 mužů, nebo 20 žen, zvyšší se kvóty jednotlivých zemí podle dalšího pořadí v umístění, maximálně však na 25 mužů a 20 žen;

— jednomu vedoucímu při účasti 3—6 závodníkům/závodnic a dvěma vedoucími při účasti 7 a více závodníkům/závodnic;

— zástupci FIS pro tisk;

— skutečné cestovní náklady z místa sídla svazu závodníka/závodnice do místa pořádání závodu a zpět; je však možno se dohodnout jinak cestou bilaterálního jednání;

— pořadatel může podle vlastního uvážení rozšířit hrazení cestovních a pobytových výloh na další účastníky.

— Závodník nesmí být nucen ke startu v závodu SP-B.

— Pro poskytování všeobecných informací a pro tiskovou službu je příslušný a odpovědný odborný pracov-

ník, pověřený FIS. Organizátoři závodů SP-B jsou povinni tomuto pracovníku vytvořit optimální podmínky pro jeho činnost a vyhovět jeho případným přáním.

— Při každém závodě SP-B musí být zajištěna přítomnost technického delegáta FIS, příslušníka jiné země nežli je stát, ve kterém je závod pořádán. Delegaci TD provádí komise SP-B, která může nařídít, pokud to shledá za nutné, aby TD navštívil místo konání závodu již v létě nebo na podzim.

PERSPEKTIVA

Nikdo nemůže nevidět mimořádný úspěch, který dosáhl SP ve sjezdových disciplínách, nikdo nemůže zapochybovat, že tato celosezónní soutěž rozhodující měrou přispěla k novodobému rozvoji sjezdového sportu ve světě. Má-li SP v běhu na lyžích dosáhnout významu, kterým v současné době oplývá SP ve sjezdových disciplínách, bude nutno ještě mnoho vykonat. Především musí být zajištěna kvalitní účast. Jednotlivých závodů v programu SP-B se musí zúčastnit pokud možno celá světová špička běžců a běžkyň. V tomto směru se v letošní zkoušce mnoho zlepšilo. Vysoká sportovní úroveň soutěže je základní podmínkou pro její rozkvět v příštích letech. Zlepšena musí být propagace, což prakticky znamená prohloubit a rozšířit spolupráci s tiskem a televizí. Naproti tomu vy-

řešen se zdá být jeden z velkých problémů soutěže, otázka sponsora. Jak oznámilo předsednictvo FIS, byla s norskou firmou Odlo uzavřena smlouva, podle které jmenovaná firma přejímá úkol hlavního sponsora soutěže. Soutěž ponese tedy oficiální označení: FIS-Odlo Světový pohár v běhu na lyžích.

Pro informaci ještě několik slov k charakteristice sponsora. Firma Odlo je největším výrobcem běžeckého oblečení v Evropě. Jde o renomovaný závod, který má k běžeckému sportu velmi blízko. V roce 1963 dala na trh první speciální běžecké oblečení, běžci a běžkyněmi spontánně přivítané, a od té doby podstatnou měrou ovlivňuje vývoj oblečení v celé oblasti běžeckého sportu. Trofej, kterou dala firma vyrobit pro vítěze, je vyjádřením velké pravdy: běh na lyžích je nejstarší a jednou z nejhezčích disciplín lyžařského sportu s dlouhou a na tradice bohatou minulostí.

Dlouho očekávaný Světový pohár v běhu na lyžích se stal skutečností. Věřme, že se podaří z něj učinit pomocníka, který obdobně jako SP ve sjezdovém sportu, přispěje jak k popularizaci a mohutnému rozvoji běžeckého lyžařského sportu, tak k vzestupu výkonnosti v širokém měřítku.

Dr. O. KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Úspěšný konec sezóny

Na konec sezóny se část československých běžců a běžkyň zúčastnila ve Švédsku na niekoľkých bežecích pretekoch. V prvých v Ernsäs pri umelom osvetlení na 2,5 km okruhu na 10 km vyhrál Švéd T. Erik, Švub bol 11. so stratou 54 sek. Pretek žen na 5 km vyhrala Norka A. Bøevá, Pasiarová bola šiestá so stratou 52 sek. U juniorov sa Lisičan umiestnil na 4. mieste a juniorky vyhrala Kepeňová. V Sljusmarku na 20 km Švub dobehl šiestý (—1:39), Pasiarová bola tiež šiestá so stratou —1:59 min. Lisičan na 10 km bol piaty (—1:15) a Kepeňová vyhrala juniorskú kategóriu. V Pitea-Jarnia na okruhu 1700 m „s prémiei kopca“ v každom okruhu s hromadným štartom jednotlivých kategórií od druhého kola boli vždy vylúčení poslední traja pretekári. Do posledného kola zostalo šesť pretekárov. Veľmi dobré umiestnenie získala Pasiarová. Vyhrála jednu prímiu a celkove skončila

druhá. Ostatní naši pretekári postupne vypadli.

Po skončení týchto pretekov sme odcestovali do Kiruny, kde tohto roku oslavovali 70 rokov trvania Kirunských lyžiarskych hier. Slávnostného otvorenia a vyhlasovania víťazov sa zúčastnil švédsky kráľ Gustaf a prezident FIS M. Hodler. Zišla sa tam mimoriadne silná konkurencia 17 štátov. Ženy 10 km: 1. Petzoldová (NDR) 31:22,21, 2. Riihivuoriová (Fin.) 31:36,28, 3. Pasiarová 31:39,49 — 7. Kulaková (ZSSR) 31:52,63. Juniorsky 5 km: 1. Kepeňová 16:32,12. Ženy 5 km: 1. Petzoldová 15:28,68, 2. Kulaková 15:31,05. — 9. Pasiarová 15:48,16, 46. Kepeňová 17:00,65. Muži 15 km: 1. Mieto (Fin.) 38:54,44. — 29. Švub 41:32,72. — 30 km: 1. Ländal (Nor.) 1:21:52,42. — 12. Švub 1:25:32,77. — Švédske bežecké turné na záver sezóny prinieslo dobré výsledky.

Ing. LADISLAV HARVAN, CSc.

Ocenění pořadatelů

Stalo se již dobrým zvykem předsednictva výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV, že pravidelně oceňuje nejuvdomitější pořadatele mistrovských a přebornických závodů, zejména mládeže. Bylo tomu tak i letos na červnové rozšířené schůzi předsednictva za účasti předsedy krajských svazů. Upomínkovými diplomy byli odměněni zástupci Sokola Hamrska, Sokola Stachy, Sokola Albrechtice a TJ Klínovec.

Upomínkovou cenu za vítězství v Českém poháru žactva ve sjezdových disciplínách odevzdal Jiřímu Matějí (TJ Deštná v Orlických horách) předseda VSL ČÚV ČSTV Jiří Pilař a přál mu hodně úspěchů v další závodní činnosti. Zpráva předsedy STK dr. M. Jedličky znovu potvrdila, že lyžování má početný kádr obětavých funkcionářů, kteří i v uplynulé sezóně vzorně uspořádali obsáhlý program závodů.

Přípravy MS 1982 ve Schladmingu

Již za pět měsíců ve středu 27. ledna 1982 bude v rakouském Schladmingu zahájeno mistrovství světa ve sjezdových disciplínách. Členové organizačního výboru světového šampionátu na květnovém kongresu FIS v Puerto de la Cruz informovali jeho účastníky o posledních přípravách světového šampionátu, který bude nejvýznamnější událostí nové sezóny. Již poslední test — závody letošního Světového poháru, obří slalom mužů ve Schladmingu a sjezd žen v Haus in Ennstal — prokázal, že boje o medaile na vzorně připravených tratích budou vysoké úrovně a velmi vyrovnané.

Návštěvníci MS 1982 a televizní posluchači na obrazovkách budou moci sledovat také novou klasickou sjezdovou kombinaci, skládající se ze zkráceného sjezdu a slalomu, která nahrazuje dosavadní trojkombinaci. Při testovacích závodech SP 3. a 7. února 1981 v obřím slalomu mužů zvítězil Švéd Ingemar Stenmark za 2:34,80 s náskokem 0,91 sek. před Rakušanem Hansem Ennem a 1,02 sek. před Švýcarem Jean-Lucem Fournierem. Ve sjezdu žen byla první Kanaďanka Gerry Sorensenová v čase 1:39,27 min., následována Irene Eppelovou (NSR) 1:39,35 a Rakušankou Cornelií Pröllovou 1:39,47.

VŠE PŘIPRAVENO K ZAHÁJENÍ MS

Nákladem více než 600 miliónů šilinků byla zajištěna další výstavba a zmodernizování lyžařského střediska, jakož i dokonalá organizace světového šampionátu. Očekává se rekordní účast návštěvníků v oblasti Dachstein-Taury na MS 1982. K zlepšení podmínek pro lyžování nejširší veřejnosti přispějí dvě nové kabinové lanovky v Haus in Ennstal a v Pichlu, další dvě sedačky a tři lyžařské výtahy. Rozšířené a upravené silnice, zlepšené podmínky pro parkování a zvětšení nádraží umožní návštěvu dalších tisíců příznivců lyžování. Ubytovací kapacita asi 21 000 lůžek v nejbližším okolí zdaleka nestačí zájmu o světový šampionát 1982 a počítá se s tím, že většina návštěvníků bude denně přijíždět na závody z bližšího i vzdálenějšího okolí. Pro závodníky, trenéry, další doprovod reprezentančních družstev, servismany, novináře a zástupce sdělovacích prostředků, oficiální zástupce výrobců lyžařské výstroje a výstroje, jakož i čestné hosty bylo zajištěno 4500 nejlépeších lůžek. Oficiálním střediskem zástupců Mezinárodní lyžařské federace (FIS) bude sportovní hotel Royal. Většina

národních lyžařských svazů s velkým předstihem si sama vybrala ubytování pro své závodníky a funkcionáře. Oficiální akreditace a zajištění ubytování končí 15. listopadu 1981.

„Učinili jsme vše pro zajištění a zdárný průběh mistrovství světa,“ řekl člen organizačního výboru dr. O. Straub. „Při světovém šampionátu přivítáme vyznavače bílého sportu z celého světa a chceme, aby se u nás cítili spokojeni. Závody soustředí na startu celou světovou špičku, očekáváme sportovní výkony nejvyšší úrovně ve všech disciplínách a také návštěvu řady významných osobností. Málokde jsou takové ideální podmínky pro sjezdové i klasické lyžování, jako v této oblasti. Návštěvníci MS jich budou moci využít i v průběhu šampionátu, a to se domníváme, že je velká výhoda. Budou tedy moci nejen přihlížet velkým bojům o medaile, ale i aktivně lyžovat.“

RAKUŠANŮM JDE O MEDAILE

Rakušanům se pochopitelně jedná nejen o vzornou organizaci mistrovství světa, ale aby také dosáhli dobrých sportovních výsledků. V uplynulé sezóně 1980—81 se museli spokojit v Poháru národů Světového poháru druhým místem za Švýcarskem, v celkové klasifikaci mužů jejich nejúspěšnější závodník Harti Weirather byl až osmý a do první desítky se ještě zařadil jen Christian Orlainsky na posledním místě. Z žen nejlepší Cornelia Pröllová skončila na 16. pořadí. V jednotlivých disciplínách vybojoval křišťálový glóbus ve sjezdu Weirather, v obřím slalomu byl Orlainsky šestý, ve slalomu Franz Gruber jedenáctý a v kombinaci Hans Enn čtvrtý. V soutěži žen ve sjezdu C. Pröllová skončila třetí, v obřím slalomu Anní Kronbichlerová 21., ve slalomu Roswitha Steinerová 35. a v kombinaci Lea Sölknerová dvacátá.

Hlavní trenér rakouského družstva sjezdařů Karl Kahr v rámci náročné přípravy na mistrovství světa se zaslal o prosazení finančně nákladného letního tréninku v lyžařském středisku Portillu v Andách, tým žen má výcvikový tábor na Novém Zélandu, kde se zúčastní také závodů FIS. Zásluhu na zajištění letní přípravy má rakouský pool výrobců lyžařské výstroje a výstroje. „Úkolem našich re-

prezentantů na mistrovství světa v domácím prostředí je vybojovat čtyři až pět medailí,“ řekl předseda Rakouského lyžařského svazu Arnold Koller, který je také místopředsedou organizačního výboru světového šampionátu ve Schladmingu. „Naši reprezentanti dostali pro přípravu velmi dobré podmínky a očekáváme, že se to projeví v jejich výsledcích na MS. Musí to být znát i v práci všech členů realizačního týmu.“

Do Latinské Ameriky odcestovala dvě reprezentační družstva mužů. V „áčku“ jsou Weirather, Uli Spiess, Wirnsberger, Pfaffenbichler, Stock, Walcher, Höflechner, Klammer, Resch, Grissmann, Gruber, Orlainsky, Steiner, Enn, Jäger, Hannes Spiss a Ortner, „B“ tým tvoří Strolz, Riedlsperger, Zoller, Flaschberger, Nachbauer, Gstrein a Heidegger. Rakušané mají ještě „C“ reprezentační kolektiv, který absolvuje letní výcvikový tábor na domácích ledovcích.

První družstvo žen zatím tvoří: Eberleová, Kirchlnerová, Peterová, C. Pröllová a Sölknerová. V „B“ kolektivu jsou: Haaserová, Gfrererová, Riedlerová, Aschenwaldová, K. Buderová, Ederová, Kronbichlerová, R. Steinerová a Sacklová. Oba celky se zúčastní tréninku na Novém Zélandu. I v ženách je ještě třetí tým, aby konkurence pro reprezentaci na MS byla co největší.

PROGRAM MS

Slavnostní zahajovací ceremoniál MS je ve středu 27. ledna ve 13.30 hod. Ve čtvrtek je na pořadu sjezd žen do kombinace se startem v 11 hod. a v pátek 29. ledna stejná disciplína mužů v 11 hod. V sobotu 30. ledna uvidí návštěvníci šampionátu sjezd žen a v neděli 31. ledna sjezd mužů — oba začínají ve 12 hodin. V pondělí 1. února pokračuje MS dvěma koly slalomu žen do kombinace v 10 a 12 hod., v úterý dvěma koly slalomu mužů do stejné soutěže a ve stejnou hodinu. Obří slalom žen bude odstartován ve středu 3. února v 10 a 12.30 hod., obří slalom mužů v pátek 5. února ve stejnou hodinu, v sobotu se koná slalom žen a v neděli 7. února slalom mužů se začátky kol v 10 a 12.30 hod. V neděli ve 14 hod. bude světový šampionát slavnostně zakončen. -tr-

Vše pro zdar ZOH 1984 v Sarajevu

Úroveň uspořádání posledních ZOH 1980 v Lake Placidu byla kritizována ve světovém tisku. Pořadatelé se nedovedli vypořádat s řadou nedostatků. Tím větší péči věnují přípravám ZOH 1984 v Sarajevu jugoslávští organizátoři. Příležitost přesvědčit se o tom měli i předseda Mezinárodního olympijského výboru Juan Antonio Samaranch, další členové MOV a jeho tiskové komise.

„Jsem přesvědčen, že Zimní olympijské hry 1984 svou organizací předčí všechny předěšlé, bílé olympiády“ a snaha pořadatelů bude korunována úspěchem“, řekl při návštěvě a prohlídce budovaných olympijských zařízení v Sarajevu J. A. Samaranch. „Organizátoři úspěšně plní všechny úkoly, stavené harmonogramem a mají všestrannou podporu.“ Ve stejném smyslu se vyslovili i členové tiskové komise MOV, kteří se ještě nevyrovnali s nepříjemnými zkušenostmi z obtížné práce zástupců sdělovacích prostředků v Lake Placidu.

Pořadatelé počítají s účastí 4500 no-

Planina Malo Polje, na níž již byla zahájena výstavba nových skokanských můstek pro ZOH 1984

vinářů, rozhlasových reportérů, televizních komentátorů a techniků. Budou mít zajištěny co nejrychlejší přístup k dějištím všech olympijských soutěží. Všechna olympijská sportoviště jsou v okruhu 22 kilometrů, cesta dopravním prostředkem ze středu Sarajeva na nejvzdálenější místa potrvá maximálně 45 minut. Předpokládá se velký zájem o lyžařské závody ve sjezdových disciplínách na svazích Jahoriny. Bylo nutno spolehlivě vyřešit dopravu k těmto tratím, aby se zabránilo nesnázím, které novinářům i závodníkům a jejich doprovodu značně zkomplikovaly jejich posílání v Lake Placidu. Nově vybudovaná silnice s jednosměrnou dopravou k závodním trasám povede po levé straně horského masivu. Zpáteční cesta byla vytyčena po pravé straně hory, aby nedošlo k dopravní kalamitě.

Důležitou otázkou při všech významných sportovních akcích je vhod-

né ubytování. To bude v Sarajevu na vysoké úrovni, ať již se jedná o hotely, anebo ubytovací zařízení v olympijské vesnici. Rozsáhlé tiskové středisko na ploše 6000 čtverečních metrů bude vybaveno nejmodernějším zařízením s velkým počtem telefonních kabin, dálnopisů i fotolaboratoří a telefot. Mimořádnou péči věnují organizátoři výstavbě ústředního televizního střediska, které bude mít rozlohu 15 000 m².

Výstavba nových olympijských zařízení úspěšně pokračuje podle plánu. Stala se záležitostí všech obyvatel Jugoslávie, zejména mládeže. Z ostatních republik a krajů přijíždějí do Sarajeva výpravy mládeže, které významnou měrou pomáhají při stavbách. Loni v létě jich bylo více než 3000, letos podle posledních zpráv jich bude ještě více. Technický delegát Mezinárodní lyžařské federace (FIS) Peter Baumgartner při kontrole průběhu přípravných sportovních zařízení se vyslovil pochvalně o tempu a kvalitě, s jakými pokračují. Letošní zima také ukázala, že v této oblasti (někteří lyžařští odborníci se o ní vyslovovali s obavami) jsou dobré sněhové podmínky. S velkým zájmem jsou sledovány úpravy stadiónu Koševo, na němž bude slavnostní zahajovací i závěrečný ceremoniál. Letos se na něm konají jubilejní 40. balkánské hry v atletice. Rušno je i v Skenderiji, v níž bude tiskové středisko XIV. ZOH.

Předseda organizačního výboru ZOH 1984 Branko Mikulič v červnu provedl kontrolu výstavby komplexu Zetra a Skenderije. Do Sarajeva přijíždějí také členové olympijských výborů jednotlivých zemí, aby zhlédli výstavbu olympijských zařízení a již si zajistili vhodné ubytování pro své reprezentanty. Generální sekretář organizačního výboru ZOH 1984 Ahmed Karabegović prohlásil: „Již v nové sezóně 1981–82 chceme na některých olympijských sportovištích uspořádat mezinárodní soutěže a získat cenné zkušenosti. Všechna zařízení budou dokončena do zimy 1983.“ Karabegović navštívil také USA a učinil výhodnou smlouvu s Coca-colou, která znamená značnou finanční pomoc pro organizátory.

-jt-

Světový pohár běžců a skokanů

Po Světovém poháru 1981–82 mužů a žen ve sjezdových disciplínách přinášíme termínovou listinu SP obou kategorií v běhu na lyžích, který je tentokrát poprvé oficiální soutěží FIS, jakož i Světového poháru skokanů.

SP SKOKANŮ

- 20. prosince 1981: Cortina d'Ampezzo (It.) — P 72 m
- 30. prosince: Oberstdorf (NSR) — P 90 m
- 1. ledna 1982: Garmisch-Partenkirchen (NSR) — P 85 m
- 3. ledna: Innsbruck (Rak.) — P 88 m
- 6. ledna: Bischofshofen (Rak.) — P 90 m
- 9.–10. ledna: St. Nizier (Fr.) — dvakrát P 90 m
- 15. ledna: Sapporo (Jap.) — P 70 m
- 17. ledna: Sapporo (Jap.) — P 90 m
- 23.–24. ledna: Thunder Bay (Kan.) — P 70 a 90 m
- 27. ledna: Sv. Mořic (Švýc.) — P 75 m
- 31. ledna: Engelberg (Švýc.) — P 90 m
- 21. února: Oslo (Nor.) MS — P 70 m
- 28. února: Oslo (Nor.) MS — P 85 m
- 6.–7. března: Lahti (Fin.) — P 70 a 90 m
- 12.–14. března: Kulm/Mitterndorf (Rak.) — P 120 m, dva nejlépe hodnocené dny letů
- 20.–21. března: Štrbské Pleso (ČSSR) — P 70 a 90 m
- 27.–28. března: Planica (Jug.) — P 70 a 90 m

SP BĚŽCŮ

- 9. ledna 1982: Reit im Winkl (NSR) — 15 km
- 16. ledna: Le Brassus (Švýc.) — 15 km
- 22. ledna: Val d'Aosta (It.) — 30 km
- 20. února: Oslo (Nor.) MS — 30 km
- 23. února: Oslo (Nor.) MS — 15 km
- 27. února: Oslo (Nor.) MS — 50 km
- 4.–7. března: Lahti (Fin.) — 50 km
- 10.–14. března: Falun (Švéd.) — 30 km
- 19. března: Štrbské Pleso (ČSSR) 15 km
- 27. března: Castelrotto (It.) — 15 km

SP BĚŽKYŇ

- 9. ledna 1982: Klingenthal (NDR) — 10 km
- 15. ledna: Le Bresse (Fr.) — 5 km
- 21. ledna: NSR (místo dosud neurčeno) — 5 km
- 19. února: Oslo (Nor.) MS — 10 km
- 22. února: Oslo (Nor.) MS — 5 km
- 26. února: Oslo (Nor.) MS — 20 km — z MS se hodnotí dva nejlepší výsledky
- 4.–7. března: Lahti (Fin.) — 10 km
- 10.–14. března: Falun (Švéd.) — 20 km
- 20. března: Štrbské Pleso (ČSSR) — 10 km
- 2.–4. dubna: Kiruna (Švéd.) — 5 km

Úspěšný průběh krajských konferencí

Po výročních členských schůzích lyžařských oddílů a okresních svazových konferencí krajské konference svazů lyžování uzavíraly úspěšnou volební kampaň. Znovu potvrdily příkladný nástup do sedmé pětiletky. Hlavní referáty byly hodnotné, konkrétní a konstatovaly, že všechny hlavní úkoly svazu lyžování od masového po vrcholový sport byly zdárně plněny. Všech krajských konferencí se zúčastnily delegace VSL ČÚV ČSTV a přispěly k prohloubení vzájemné spolupráce. Uzavřené hodnotné závazky na konferencích pomohou k dalšímu masovému rozvoji lyžování, prohloubení politickovýchovné práce a plnění všech úkolů, vytyčených XVI. sjezdem KSČ.

Krajské konference svazů znamenaly stabilizování činovníckých kádrů. Ve funkci předsedů nedošlo k žádným změnám, potěšitelná je skutečnost, že se pronikavě snížil věkový průměr členů krajských výborů svazů, zejména jejich předsednictev. Připomínky k vyšším orgánům a diskusní příspěvky byly vedeny snahou dále zlepšit činnost na všech úsecích. Hodně se hovořilo o nutnosti dobrého systému návaznosti tréninkových středisek mládeže a středisek vrcholového sportu mládeže, zajištění běžeckého materiálu, důležitosti vydání pravidel pohybu na horách v zimě a o zrušení soutěže družstev. Rozborem všech připomínek se zabývala červencová schůze předsednictva výboru Svazu lyžování ČÚV ČSTV.

ÚSPĚCH PRAŽSKÝCH ODDÍLŮ V MASOVÝCH AKCÍCH

Na konferenci VSL MV ČSTV Praha se mohly oddíly pochlubit pozoruhodnými úspěchy v masových akcích. Svědčí o tom nejlépe asi 20 000 nových nositelů Pražské vločky, 2290 splněných podmínek zlatého a 6687 stříbrného odznaku Lyžař ČSR. Sokol Krč měl největší počet účastníků veřejné lyžařské školy v ČSR v uplynulé sezóně — 1300 žáků a při výuce se vystřídal také nepočtenější cvičitelský sbor — 180. Lyžařský oddíl této tělovýchovné jednoty má 620 členů s perspektivním věkovým průměrem 22,5 roku. Soudruh Kašpar v diskusi připomenul, že je třeba zlepšit práci s mládeží v oddílech, které se věnují běhu na lyžích. Zasedání bylo také příležitostí k ocenění práce dlouholetých činovníků. Sedmdesátiny si připomněl Antonín Husák, šedesátiny předseda městského výboru svazu Miroslav Knobloch a padesátiny ing. Miroslav Jedlička. Blance Paulů (VS Praha) byl předán Český pohár za její vítězství v běžecké soutěži. Předsedou byl opět zvolen Miroslav Knobloch, místopředsedou Bedřich Včeliš, předsedou politickovýchovné komise Svatopluk Kovařík a organizační pracovníci Jarmila Ondráčková.

VELKÁ SOUTĚŽIVOST V SEVEROMORAVSKÉM KRAJI

V Severomoravském kraji se osvědčilo zavedení nemístrovských soutěží ve všech disciplínách a kategoriích. Jsou to pohárové soutěže: Severomoravský pohár a oblastní poháry, určene především pro závodníky nižší výkonnosti. Uspořádání akcí Severomoravského poháru bylo kryto minimálním finančním příspěvkem, oblastní poháry nebyly dotovány žádnou úhradou. V každém kole Severomoravského poháru bylo více než 300 startujících v běhu, ve sjezdových disciplínách asi 400 účastníků, v oblastních pohárech v průměru na jedno kolo 200 běžců a asi 370 sjezdařů. Ve skoku byl uspořádán Severomoravský

pohár žactva, v němž zvítězil F. Malina (TJ Rožnov) a J. Raška (MEZ Frenštát pod Radhoštěm). V kraji je 77 oddílů zapojeno do socialistické soutěže o titul Vzorný a 49 kolektivů mládeže, z toho je jeho nositeli již 88 oddílů (16 I. stupně, 25. II. stupně a 27 III. stupně) a 35 kolektivů mládeže. V uplynulé sezóně 1450 lyžařů Severomoravského kraje získalo zlatý a 3865 stříbrný odznak Lyžař ČSR. Funkci předsedy vykonává dále Čeněk Menšík, místopředsedou je JUDr. Bohumír Vidrna, organizačním pracovníkem ing. Oldřich Válek.

POZORUHODNÁ AKTIVITA V SEVEROČESKÉM KRAJI

Pozoruhodnou aktivitou v uplynulém volebním období se mohlo pochlubit 79 lyžařských oddílů Severočeského kraje. Členská základna stoupla na 6969. Krajský svaz eviduje 943 cvičitelů, 589 trenérů a 696 rozhodčích. Pokračovala výstavba a úprava lyžařských středisek na Špičáku, Ještědu, v Zadní Telnici, na Komáří Vížce, Bouřňáku, v Klíněch, Tanvaldě, Jedlově a dalších místech. Lyžařskou výuku ve VLŠ v uplynulé sezóně absolvovalo 2793 dětí a 274 dospělých. Přibývalo 2468 nových nositelů zlatého a 6584 stříbrného odznaku Lyžař ČSR. Stále větší oblibu získává Severočeská vločka, jakož i závody mládeže o Ještědský, Lužický a Krušnohorský pohár. Jizerská padesátka, Ve stopě Jizerské padesátky, Krušnohorská padesátka a Jablonecký maratón patří k nejmasovějším lyžařským akcím v ČSSR. Nové vedení VSL Severočeského kraje: předseda Mirko Prokop, místopředseda Jiří Čadek, předseda PVK Jaroslav Šmerda, org. pracovník Michal Ličko.

MASOVÉ AKCE V ZÁPADOČESKÉM KRAJI

Lyžaři Západočeského kraje bilancovali svou činnost 16. května na konferenci v Plzni a stanovili si úkoly pro příští období. Předseda krajského svazu s. dr. František Steidl přednesl zprávu o bohaté a pestré činnosti svazu. Velmi dobře se rozvíjí situace na úseku masového rozvoje lyžování. V sezóně 1980—81 lyžařské oddíly připravily 23 akcí masového charakteru. Mezi ně patří kupř. Belvederský běh, Nejdecká cesta míru, Karlův běh, 40 km Českým lesem, Lyžuje celá rodina a další. Dobré výsledky vykazují veřejné lyžařské školy, úspěšně se rozvíjí spolupráce se SSM, méně se daří prohlubování kontaktů se školami a s ROH.

Bohatou činnost rozvíjí kraj na úseku výkonnostního sportu. Vzhledem ke specifickým podmínkám kraje, zejména ke značným vzdálenostem obou hlavních lyžařských center od sebe (Šumava a Krušné hory), byly ustaveny v roce 1980 odborné komise pro běh a sjezdové disciplíny.

Výrazné sportovní úspěchy v žákovských kategoriích docílují především TSM v Karlových Varech. Počtem získaných medailí a umístění v přeborech ČSSR a ČSR v běhu je TSM Karlovy Vary neúspěšnějším střediskem ČSR. Také TSM v Železně Rudě za krátkou dobu necelé jednorozční činnosti dosáhlo slibných výsledků. Obě střediska mají obtíže se zabezpečováním nezbytného materiálního vybavení. V soutěži o titul Vzorný je zapojeno 75 % oddílů a 19 kolektivů mládeže. Do předsednictva byli zvoleni opět osvědčení funkcionáři. Předsedou je JUDr. František Steidl, místopředsedou ing. Jiří Kožený, CSc., předsedou PVK Karel Šebek a org. pracovníkem Petr Bendl.

Šedesátka KARLA SMOLY

Nechce se tomu věřit, ale je to skutečnost, předseda výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV a člen předsednictva ÚV ČSTV Karel Smola 23. června oslavil šedesátiny. Rodák ze Stach na Šumavě celý svůj život věnoval lyžování. V mládí byl aktivním závodníkem, později funkcionářem.

Je nositelem státního vyznamenání Za vynikající práci a Řádu 25. února 1948, veřejného uznání Za zásluhy o rozvoj tělovýchovy I. stupně, Medaile J. F. Chaloupeckého, stranických a tělovýchovných dalších vyznamenání. Od dětství si oblíbil lyžařský sport, úspěšně závodil v běhu a uplatnil se i ve sjezdových disciplínách.

Funkcionářsky v nejvyšším lyžařském orgánu začal pracovat jako člen propagační komise sekce lyžování SVTVS, v roce 1954 byl zvolen předsedou lyžařské sekce a tuto funkci s přestávkou jednoho volebního období vykonává dodnes. Všemí silami bojoval za masový rozvoj lyžování a zlepšení podmínek pro jeho provozování, dovedl se těšit z mezinárodních úspěchů čs. lyžování, těžce nesl některé nesplněné výkonnostní cíle čs. lyžařů. Uměl získávat pro nadšenou dobrovolnou práci v čs. tělovýchově obětavé funkcionáře, podpořit a usměrnit práci trenérů a ostatních činovníků. Byl oblíben pro své přímé jednání a kritický přístup při řešení závažných problémů.

Šedesátku oslavil v plné pracovní aktivitě s usilovnou snahou pomocí k úspěšnému splnění vytyčených cílů lyžařů na MS 1982 a ZOH 1984, úkolů výkonnostního lyžování, jakož i dalšího masového rozvoje svého oblíbeného sportu. Přejeme mu hodně zdraví a síl v této záslužné práci a věříme, že své bohaté zkušenosti bude v lyžování ještě dlouho uplatňovat.

Ke zvýšení účinnosti tréninkového procesu

Co ukázala kontrola ve střediscích vrcholového sportu

Ve střediscích vrcholového sportu proběhlo v nedávné době hodnocení výsledků a oponentura tréninkových plánů. Co ukázalo toto bilancování na jedné a plánování na druhé straně — mnoho, velmi mnoho. Máme vybudován systém středisek vrcholového sportu dospělých a mládeže, internátních sportovních škol, tréninkových středisek mládeže a sportovních tříd, máme vzdělané, obětavé a zkušené trenéry, máme řadu talentovaných sportovců, ochotných podstoupit tvrdou a dlouhodobou přípravu k vrcholným sportovním výkonům.

Proč je tedy výslednost zatím neuspokojivá? Musíme říci, že na druhé straně máme nedostatky v řídicí práci, v organizaci tréninkového procesu, často i v metodice tréninku. Rezervy jsou v zapojení některých trenérů, u nichž je tréninková práce druhořadou rutinní záležitostí (i když je pravdou, že na druhé straně seženou materiál, který není atd.), ale především u řady sportovců, u nichž převládá spokojenost se sebou samým a někdy i snaha rychle odtrénovat a věnovat se jiným činnostem (což je jistě správné, ale trénink a výkon by měl být tím hlavním — alespoň v době setrvávání ve vyšších člancích systému a v době přípravy na vrcholné soutěže).

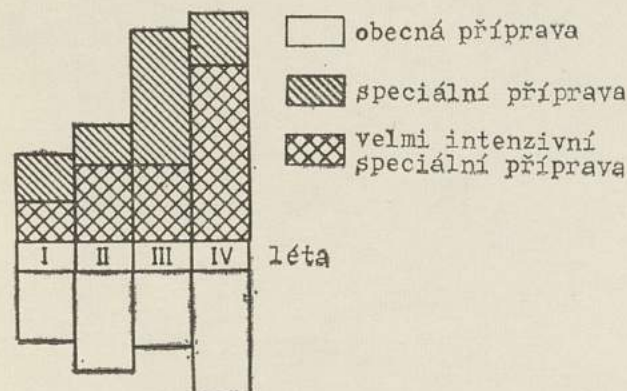
Je faktem, že existují nedostatky v zásobování materiálem, v celkovém režimu sportovců, v možnostech trenérů volit způsoby a formy přípravy podle potřeby, ve spolupráci se školou — přesto jsou střediska a trenéři, kde jsou i tyto problémy úspěšně řešeny.

V tomto příspěvku nepovažujeme za vhodné zabývat se konkrétně jednotlivými středisky a problémy, chceme přinést některé podněty pro zvýšení účinnosti tréninkového procesu.

K základním problémům podle našeho názoru patří důsledné rozlišování struktury sportovního tréninku mládeže a vrcholových sportovců, připravujících se na vrcholnou světovou soutěž.

Zatímco u mládeže postupujeme podle standardního schématu zatížení, ale i výběru míst a tréninkových prostředků (Pozor! Tato „zaběhanost“ a standardnost může vést a zpravidla i vede ke stereotypnímu opakování podnětů a ty ztrácejí na účinnosti), u sportovců v závěrečné fázi vrcholové přípravy musí být zdůrazňován vlnovitý charakter zatěžování ve smyslu častějších a výraznějších změn zatížení, to je možné jen na základě vysoké intenzity a v optimálně dlouhých (krátkých) tréninkových jednotkách s přestávkami na zotavení.

Z hlediska dlouhodobého plánování se s úspěchem uplatňují „zatěžovací skoky“, při kterých jsou uplatňována opatření ve smyslu zotavení po několikaletém cyklu zatěžování, jednak odlehčením změnou objemu speciálních prostředků a především podílu jeho intenzity. Přitom je nutno zachovat princip variability zátěží, tj. kombinace vysoce intenzivních a málo intenzivních tréninků.

Několikaletý plán změny zatížení ve vrcholovém tréninku

Pro vytvoření představy uvádíme schematicky jednu z možných variant (Tschiene). Zde je potřeba zdůraznit individualizaci přístupu i řešení — vrcholový sport je jednoznačně individuální záležitostí.

Je zcela logické, že takto koncipovaný trénink musí být nutně kompenzován. Jako neefektivnější se ukazuje ra-

cionální spojení rozsahu a charakteru zatížení s dobou regenerace, tj. obdobím, na kterém probíhají anabolické procesy, nejen obnova vyčerpaných zdrojů, ale i fáze superkompenzace, tj. získávání vyšší úrovně možností a rezerv organismu.

Přitom se zcela jednoznačně uplatňuje regenerace jako komplex, systém pedagogických, psychologických a lékařsko-biologických prostředků.

Je třeba konstatovat, že v tomto směru máme značné nedostatky. Pramení jednak z toho, že střediska nejsou ještě vždy dostatečně vybavena regeneračním zařízením a že především v horských podmínkách jsou možnosti rege-

na POMOC trenérům A cvičitelům

nerace velice omezené. Za daleko vážnější však považujeme skutečnost, že přes všechna prohlášení, osnovu a proklamace zůstává často regenerace u trenérů i lékařů značně formální. Sportovci k ní nejsou systematicky a důsledně vedeni a sami ji nedoceňují.

Přitom se zcela jednoznačně prokázalo, že jedině komplexní pojetí tréninku — tzn. vzájemný vztah zatížení a zotavení vede k očekávaným výsledkům. To ovšem znamená racionálně plánovat trénink, soutěže i odpočinek, střídat prostředí, tréninkové prostředky, volit optimální poměr obecných a speciálních prostředků, zavedení mikrocyklů včetně dnů odpočinku či regenerační činnosti, individuální zatížení a zaměřovací cykly před soutěžením.

Velice závažným poznatkem je skutečnost, že zvláště střídání regeneračních procedur a jejich větší počet dává podstatně větší regenerační efekt.

Podstatný význam mají i psychologické prostředky, vedoucí ke snížení přebytečného nervové psychického napětí během tréninku i v době odpočinku. Máme na mysli autogenní trénink, relaxaci, rozptýlení v kulturní a emocionální náplni atd.

Nelze opomenout využití lékařsko-biologických prostředků — patří k nim racionální výživa, režim doplňování vody a minerálů, vitaminizace a biostimulace.

Velmi důležitý je režim sportovce a jeho psychické zapojení do tréninku i regenerace. Podle našich poznatků je v této oblasti možno za relativně krátkou dobu udělat značný pokrok. Ovšem pouze za jediné podmínky: ujasnit si co chceme dosáhnout, jak na to jít a přesvědčit se, že se musím soustředit na každou činnost, tzn. na trénink, na každý pohyb, že se musím učit pozorovat sám sebe (ne proto, abych se ujistil, že to bolí a mám přestat), naučit se rozumět si — tato námaha stojí za to, z různých výzkumů se soudí, že efekt, účinnost činnosti, do které sportovec je plně zapojen, je vyšší až o 20%. Toto je ovšem potřeba se naučit. Je málo sportovců, kteří to dokáží (je snad zbytečně jmenovat Borgia nebo Stenmarka, z našich sportovců bych uvedl Jeriovou), znamená to ovšem stále, denně a nepovolit!

Stejně významný přínos pro účinnost tréninku má i schopnost a umění regenerovat a odpočívat. I tomu je potřeba se učit. Soustavně a s plným zaujetím.

Proto se obracím na vás, trenéři i sportovci — věnujte tomuto významnému faktoru výkonnosti pozornost. Pokud vůbec čtete takové články — vezměte si ho jako podnět a zkuste naznačené myšlenky aplikovat. Nebude to snadné a nebude se to dařit ihned, vytvrte však, vyplácí se to. Věřte, že to, co nám chybí do světové špičky (a často je to jen pár vteřin či desetin nebo pár metrů) je skryto i v této oblasti (a já myslím, že ve značné míře).

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér a předseda vrcholové komise
VSL ÚV ČSTV

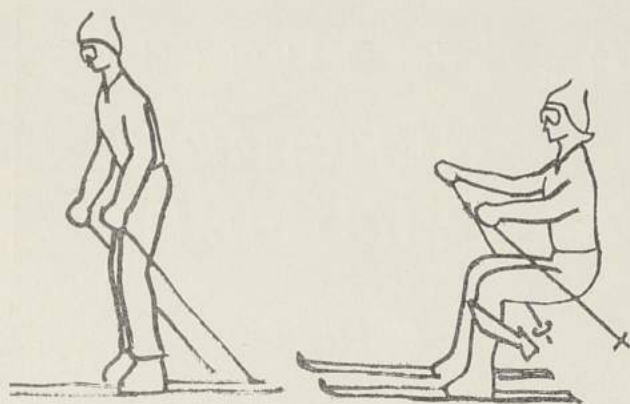
Lyžování—umění... technika

(Pokračování)

V úvodní kapitole nadepsané „Osvojte si jemné vedení lyží“ a v některých dalších částech knihy, rozebírá Georges Joubert problém správného sjezdového postoje.

„Věnujte pozornost svým nohám. U nich je třeba při výuce lyžování začínat. Nohy jsou jednak citlivými orgány, na něž jsou při lyžování kladeny největší nároky, a současně nejvýkonnějšími motorickými elementy, neboť jsou v bezprostředním kontaktu s lyžemi.

Usilujte proto o získání citu v nohou pro skluz. Dobře rozložte zatížení, které vaše nohy vykonávají na podrážky vašich bot tak, jak to děláte při klidném postoji na zemi. A přesně stejně se chovejte při sjíždění.

Obr. 1

Obr. 2

Lehké výkyvy vpřed a vzad vám umožní dobře vycítit v nohou obě zóny zatížení — přední a zadní. Abyste stále byli v dobře vyváženém postoji, musíte v úrovni nohou trvale hlídat a obnovovat zatížení obou zón. Důležitá rada: neopírejte se ani o přední, ani o zadní část svých bot. Velmi rychle byste si na to zvykli, což by způsobilo stažení určitých svalů a ztížilo získání dobré rovnováhy.

V úsilí o udržení vyváženého postoje postupně vycítíte, že musíte být v celkově mírně sníženém postoji, ve kterém „hra“ vašich kotníků, kolen a kyčlí bude snazší. Za tím účelem musí být svaly vašich dolních končetin v „bdělém“ stavu, ve střehu, který je zároveň stavem velmi lehkého stažení a současně uvolnění. A to dovolí jediné mírně snížený postoj. Avšak pozor: nesmíte upadnout do jednoho ze dvou extrémů. Přílišné stažení by blokovalo vaše svaly, na druhé straně přílišné uvolnění ve zcela vzpřímeném postoji by vás vystavilo nebezpečí snadné ztráty rovnováhy.

Vaše dobré držení v úrovni nohou se promítne do lyží tím, čemu říkáme „pružný, měkký skluz“. Je to skluz, který nelze docílit nohou, která lyži vede příliš pevně a tvrdě. Musíte cítit, že na vaše lyže působí lehké nerovnosti sněhové pokrývky, že mají i lehký boční pohyb, a že je přesto vaše nohy jemně a pružně vedou. Navykli jsme si hovořit o „pružném vedení lyží“, a důrazně připomínáme, že tato technika není důležitá pouze pro začátečníky, nýbrž pro všechny úrovně, především pro závodníky, kteří stále hledají onu vzácnou schopnost dobrého skluzu.

Abyste si dobře osvojili toto pružné vedení lyží, doporučuji vám dlouze sjíždět s lyžemi, vedenými dobře po plochách, ve tvaru „V“. V této poloze, zvané „klouzavý pluh“, jsou záhyby lyží a na ně reagující nohy výrazně citlivé. Pokud máte moderní, vysoké a tuhé boty, uvolněte si vyšší přezky, aby vaše nohy mohly lépe reagovat. Tím výuku urychlíte.

K udržení rovnováhy neváhejte používat dvou „kyvadel“, kterými vás příroda obdarila. Nesmíte si navyknout ponechávat své paže visle podél těla. Naopak, musí být citlivé na všechny boční rovnovážné reflexy, a to nejen v úrovni paží, ale i ramen a vašich zad. Jinak se brzy stane lyžařem „tučňákem“. Paže musíte držet v dostatečně otevřené pozici tak, jak to znázorňují naše obrázky. Umožní vám to dostat svaly horních končetin do onoho stavu bdělosti, o kterém je výše řeč, a tím si zajistit potřebné rovnovážné reflexy. A je to současně nezbytné pro další výuku píchání holemi.“

K problémům správného sjezdového postoje se autor vrací znovu v kapitole, nadepsané „Opravte si své chyby“.

„Každý lyžař má svou osobitou siluetu, podle které je možné ho rozpoznat na svahu mezi stovkami ostatních lyžařů v pohybu. Tato silueta je vytvářena zčásti tvarem lyžařovy postavy, především však způsobem, jakým se na lyžích pohybuje. Budeme se nyní zabývat těmito pohyby, hlavně ovšem určitým „průměrným“ postojem, charakterizovaným několika převládajícími prvky a často jednou nebo více chybami, které nezdůvodňují brání lyžaři pochopit a osvojit si ten či onen základní pohyb a vedou ho k dalším závažným chybám.

Jednou z nejčastějších chyb, která se stala takřka módou, je vztyčený, vzpřímený postoj s pažemi podél těla (obr. 1). Tato chyba vzniká z přílišné snahy o velmi uvolněné, „ekonomické“ lyžování. Není nikterak závažná v pomalé rychlosti, na mírném svahu a na dobrém sněhu. Mívá však závažný důsledek: vede sice k velmi dobrému skluzu, s využitím řídicích vlastností lyží, tedy k jízdě líbivé, „senzační“, avšak nedostatečně aktivní.

Právě v tom spočívá slabost vzpřímeného postoje: není vhodný pro svalovou činnost.

Pokud jste si na podobný postoj zvykli, měli byste ho změnit, protože:

1. vertikální spojení kostí při tomto postoji vyžaduje minimální svalové zapojení a vede tedy k „uspávání“ svalové činnosti;
 2. máte daleko méně rezerv pro udržování předozadní rovnováhy. To vás nutí ke zvýšené opatrnosti a vyvolává strach před zvýšenou rychlostí a terénními nerovnostmi;
 3. budete mít potíže při otáčivém pohybu nohou, při zahánění oblouků a při krátkých napojovaných obloucích.
- Stačí vám snížit postoj o 10—15 cm jemným pokrčením kolen a kotníků, mírně přiklonit kupředu hrud a otevřít držení paží. Možná, že zpočátku vám tento nový postoj nebude vyhovovat. Zkuste však jet v poněkud vyšší rychlosti a pocítíte, že jedete účinněji, stabilněji.

Technika sjezdového lyžování, propagovaná ještě před 5—6 lety (publikace vyšla v roce 1978, pozn. překl.), velmi zdůrazňovala úzkou, „uzavřenou“ stopu a předklon, tj. převážující zatížení přední části lyží s cílem usnadnit uvedení zadní části lyží (patek) do smyku. Tato tendence začala mizet, především u mladší lyžařské generace, a to z těchto důvodů:

Obr. 3

Obr. 4

- rostoucí vliv středních lyží (MID) — zejména tzv. „soft“ — a kompaktních lyží, které lyžaři umožňují kolmější postoj a otevřenější stopu,
- lyže byly před 20 lety vyráběny tak, aby uvedení do smyku bylo usnadněno předklonem. Dnešní lyže je naopak tvarována tak, aby to byl velmi jemný záklon, který uvedení do smyku usnadňuje,
- velmi dobří lyžaři a závodníci již nepoužívají v obloucích uzavřené stopy a předklonu. A pokud ano, pak jediné při „volném“ lyžování, s cílem uvolnění a nejčastěji tam, kde se sleduje určitý módní styl. Je škoda, že je stále ještě vidět dost mladých lyžařů, jak tento postoj imitují a pak se ho již nemohou zbavit,

— moderní technika otáčení lyží „hry nohou“, se nehodí tomuto předkloněnému postoji, který vede lyžaře k pasivní jízdě, bez reakcí na změny rytmu.

Předkloněnému postoji a uzavřené stopě lze dále vytknout to, že narušuje rovnováhu lyžaře v jízdě po nerovném povrchu. Nárazy, které chytají přední části lyží, vyvádějí z rovnováhy lyžaře, zvláště ty, kteří používají kompaktní lyže.

V nácviku správného sjezdového postoje pokračujte jízdou šikmo ve stopě rozšířené asi na vzdálenost 20 cm. Zkoušejte několikrát po sobě brzdit smykem tak, abyste dobře cítili v patách tlak, vyvolaný zahraněním vašich lyží. Postupně zkoušejte dávkovat zahranění tak, abyste přecházeli do smyku stále plynuleji, pružněji, téměř bez brzdivého účinku.

Obr. 5

Obr. 6

Jde o to, osvojit si nový typ smyku, novou rovnováhu ve smyku. Jakmile se vám to podaří, i když nebudete mít ihned pocit jistoty a ovládnutí, zjistíte, že jste odhalili snazší způsob otáčení vašich nohou pod vašim tělem. Vaše „hra nohou“ se začne velmi rychle zlepšit.

Může se stát, že ani na mírném svahu a dobrém povrchu nejste schopni navazovat více plynulých oblouků ve směru spádnice. Nezáskali jste dosud schopnost „hry nohou“. Nejezdíte snad v příliš úzké stopě? V takovém případě těžko můžete objevit význam přenášení váhy a dostat nohy do otáčivého pohybu. Je skutečností, že otáčení nohou v úzké stopě vyžaduje daleko jemnější, subtilnější mechanismus, než ten, který dovoluje oběma nohám se otáčet za jízdy v široké stopě.

A není to snad tím, že jezdíte v poněkud předkloněném postoji a vaše tělo se vlastně vrhá do oblouku při jeho zahájení? V takovém případě pak vaše nohy a vaše lyže se za vašim tělem opožďují, takže jejich schopnost skutečné „hry nohou“ a prvních napojovaných oblouků je omezena.

Možná, že však při jízdě nadměrně zatěžujete paty. Nebo dokonce sedíte v opěrkách vašich bot, což blokuje vaše nohy a znemožňuje jim rychle reagovat tak, jak to dovoluje postoj jen lehce zakloněný?

Je tomu již více než 6 let, co se objevily moderní vysoké, tuhé boty z umělých hmot. Byly to především děti, které si rychle oblíbily nový způsob lyžování. S lýtka zabořenými do opěrek, s nohama nataženými kupředu, sjížděly s lyžemi vysunutými před sebou — a zázrak! Při své pružnosti dosahují i dobrého skluzu.

Po dětech začalo i mnoho dospělých používat této techniky, ovšem bez oné přirozené pružnosti dětí. Zavěšení na opěrkách bot napnou nohy kupředu, vystrčí hýždě vzad a hrany jejich lyží prořezávají snh a jedou, nevědouce často kam. Takový postoj je ovšem vážnou chybou, neboť pak váš postoj není rovnovážný; zatěžuje pouze patu a zadní část lýtka proti opěrce boty (obr. 2). Jakmile si zvyknete na tento zakloněný postoj a zatěžujete lyže za tzv. „středem otáčení“, nebudete již schopni dostat lyže do otáčení a budete se muset spokojit s jejich bočním odsouváním. Jakmile však tuto chybu odstraníte, jakmile odlepíte lýtka od opěrek svých bot a najdete „střed otáčení“, od toho kamžiku budete dostávat své lyže do otáčení s méně než polovičním úsilím. Náprava této chyby je rychlá a výsledky udivující.

Další častou chybou jsou prkenná nebo vydutá záda. Příčinou bývá obvykle tvar pánve nebo páteře. Pojí se k ní někdy i chybná a toporná pozice paží (obr. 3). Je třeba usilovat v takovém případě o uvolnění paží i zad, a to i za cenu určitého zvýšení postoje proti normě, o které jsem hovořil.

Je chybou, jezdíte-li s hýžděmi příliš vzad vysunutými a s hrudí příliš zlomenou (obr. 4). Takový postoj je většinou důsledkem přehnaného zaklonění ať už pro event. tělesný defekt v krajině bederní, nebo pro strnulost, topornost dolních končetin. Místo pokrčení nohou se pak snížený postoj docílí předklonem vrchní části těla a jako protiváhy vysunutím hýždí vzad. Pružnost dolních končetin a pružné vedení lyží, o kterých jsem již hovořil, je jediným lékem na tuto chybu, která vám brání získat rovnoměrné zatížení nohou. Podobné chyby se dopouští i ten lyžař, který v úsilí o předkloněný postoj zdůrazňuje přílišně vymáčknutí kolen kupředu. Takový postoj vede většinou ke konstantnímu, chybnému předklonu.

A jak je to s vašimi pažemi? Znáte již správné držení — široké otevření a před tělem. Svaly paží jsou při takovém držení „ve střehu“, připraveny vždy zasáhnout. Paže hrají roli tyče v ruce provazolezce. Hl můžete bez přesunu ruky zabodnout v desetíně sekundy. Jakékoliv jiné držení to neumožňuje a určité pohyby dokonce znesnadňuje. Zvláštní, osobitá držení paží obvykle souvisejí s morfologickými zvláštnostmi, které ovlivňují současně držení zad a šíje. Uvádím dále schemata hlavních chyb:

- svislé paže podél těla, toporné paže,
- lokty příliš „zakulacené“, zablokovaná šíje (obr. 5),
- lokty příliš „rozevřené“, prkenná záda (obr. 6),
- lokty příliš zatažené (za zády), nadměrný předklon (obr. 7).

Zvláštní, našťastý ne častou chybou, je upřený pohled na lyže během jízdy“ (obr. 8).“

Tolik G. Joubert ve své poslední knize k postoji, jeho nácviku a chybám, které se nejčastěji vyskytují. Důležité je, že rozhodující pozornost je od samého počátku věnována dolním končetinám a snaze o získání dobrého skluzu. Zdůrazňuje se vyvážený postoj, který je základním předpokladem pro dosažení dobrého skluzu. Zarážející je, že pro nácvik je doporučena jízda v klouzavém pluhu, ve kterém naopak dochází ke smýkání lyží po vnitřních hranách místo optimálního skluzu po plochách lyží jako je tomu při sjezdu s lyžemi ve zhruba rovnoběžném postavení.

Výstižně jsou popsány obvyklé chyby, se kterými se setkáváme u začátečnicků i pokročilých lyžařů. Přínosem je rovněž opuštění úzkého vedení lyží a pochopení jeho nevýhod z hlediska přenášení váhy z jedné lyže na druhou. Stále se však hovoří spíše o smyku a smýkání lyží, nežli o vedení oblouku pohybem kolen, který se nazývá (po-

Obr. 7

Obr. 8

dobně jako ve většině alpských zemí) ne příliš jednoznačným pojmem „hra nohou“. Dokonce se doporučuje získávat návyk správného postoje při sjezdu šikmo ve spojení s opakovaným brzděním smykem. Pohyby při tomto průpravném cvičení jsou velmi složité. Začátečnick není schopen je správně provést a k nácviku správného postoje tedy mohou jen těžko přispět.

Rovněž doporučovaný lehký záklon není při snaze o zatočení lyží pomocí, spíše naopak. Lyže, byť jen mírně zatížené ve své zadní části, mají snahu pohybovat se ve směru ven z oblouku, nikoliv zatáčet.

(Překlad ing. Václav Hubička
komentář a obrázky Jan Maršík)

Cvičení sjezdaře ve druhé části přípravného období

V posledních letech se neustále zvyšuje aktivita sjezdaře v přípravném období. Vyplývá to ze zvyšování fyzických i psychických nároků na závodníky v souvislosti s celkovým rozvojem lyžařské techniky a se stále se zvětšující konkurencí. Celé přípravné období rozdělujeme na dvě etapy — etapu se všeobecným zaměřením přípravy a na etapu se speciálním zaměřením přípravy.

Etapa všeobecné přípravy je vyplněna převážně cvičeními všeobecně rozvíjejícími; charakteristickým znakem této fáze přípravy je všestrannost, snaha o rozvoj základních funkcí krevního oběhu, dýchání a výměny látkové. Průběh tréninkového zatížení v této etapě má vzestupnou tendenci, zejména co do objemu (kvantitativní) zatížení. Koncem této první etapy dosahuje zatížení z hlediska objemu tréninkové práce vrcholu.

Úkolem druhé etapy, tj. etapy speciální přípravy, je převést zvýšenou všeobecnou trénovanost organismu do služeb specializovaného sportovního výkonu. Tréninkový proces je v této fázi charakterizován přechodem od kvantitativní ke kvalitativní tréninkové práci. Zvyšuje se intenzita tréninku a vyrovnává se tím poměr mezi objemem a intenzitou. Pozvolný přechod mezi oběma etapami (všeobecnou a speciální) je typický stále častějším zařazováním prostředků speciální přípravy sjezdaře ve vztahu k prostředkům všeobecné přípravy.

Tímto způsobem lze dosáhnout specializovaného charakteru funkčních změn v organismu, které jsou adekvátní požadavkům a nárokům kladeným na sjezdaře při závodech ve sjezdu, obřím slalomu a slalomu.

Hlavními tréninkovými prostředky v druhé etapě přípravného období jsou cvičení speciálně rozvíjející a cvičení napodobivá. Zejména rozvoj speciální síly, ale i ostatních pohybových vlastností je prováděn z hlediska struktury pohybu v takových prostorových a časových vztazích, které jsou adekvátní z hlediska konečné podoby pohybové skladby, jak je prováděna sjezdařem při závodech ve sjezdu, obřím i speciálním slalomu.

CVIČENÍ SPECIÁLNĚ ROZVÍJEJÍCÍ (SPECIÁLNÍ)

Tato cvičení mají značný vliv na dosahování vrcholné výkonnosti ve sjezdových disciplínách. Jsou zaměřena na rozvoj těch svalových skupin, které se zvláště aktivně podílejí na skladbě pohybových prvků při jízdě na lyžích. Svým charakterem nervosvalové činnosti, činnosti vegetativních orgánů, režimem zatěžování a odpočinku odpovídají co nejvíce těm požadavkům, které jsou kladeny na sjezdaře v průběhu tréninku na sněhu i při závodech. Správné zapojení speciálně rozvíjejících cvičení do tréninku sjezdaře přímo ovlivňuje rozvoj speciálních pohybových vlastností, současně se zlepšením pohybové koordinace, prostorové orientace, ekonomie svalové činnosti a všech ostatních faktorů, které se později v první etapě hlavního období podílejí na rychlém obnovení správných návyků pro jízdu na lyžích. Závodník při těchto cvičeních získává větší obratnost, sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, postřeh, výbušnost, rychlou reakci a strádá si nezbytné pohybové návyky. Je důležité při těchto cvičeních věnovat pozornost též celkovému procvičování těla, aby nedocházelo k nerovnoměrnému vývinu určitých svalových partií.

GYMNASTIKA

Velký důraz klademe na gymnastiku bez i s náčiním, např. plně míče, činky, tyče, švihadla, dále cvičení na nářadí (lavičky, žebříky), věnujeme pozornost uvolnění kyčlí a ramen.

PŘEKÁŽKOVÉ BĚHY

Používáme překážek přírodních i umělých. Je při tom výhodná taková stavba překážkových drah, aby bylo možno kontrolovat postup trénovanosti na základě měření času.

STARTY

Provádíme opakovaně více startů za sebou (v sériích). Tato cvičení mají za úkol vypěstovat co nejlepší reakci na povel.

AKROBACIE

Zařazujeme všechny druhy kotoulů (letmo přes překážky), stoje na rukou i hlavě, přemety stranou vpřed i vzad, vzklonky, pády, salta. Je správné všechny cviky kombinovat s nářadím (např. salto ze švédské bedny) a cvičit též ve dvojicích. Těžší cviky děláme s dopomocí až postupně samostatně.

BĚH TERÉNEM

Běháme mezi stromy (v měkké lesní půdě), po trávě, kamení, písku, ze svahu, vrstevnicí na prudkém svahu (zvyšování pevnosti v kotnicích), přes nerovnosti, do protisvahu, zaměřujeme se na rychlost a vytrvalost.

SKOKY

Skáče do dálky, do výšky, o tyči, trojskok, z místa snožmo i jedno nož opakovaně, zařazujeme skoky do hloubky. I zde měříme výkony a dbáme na rozvoj co nejdokonalější orientace a kontroly těla ve vzduchu (za letu).

PŘESKOKY

Provádíme přes přírodní i umělé překážky (potok, různé nářadí) hlavně odrazem snožmo se soustředěním na dopad, přeskoky přes švihadlo i dlouhé lano. Pro sjezdaře jsou velmi výdatné skoky na pružném prkně a trampolíně (např. i z jednoho pérového můstku na druhý).

CVIKY ROVNOVÁHY

Např. chůze po kladině, lavičce, kládě, laně (případně po 2 lanech), po plných míčích a podobně.

CVIČENÍ NA NÁŘADÍ

Kombinujeme různé nářadí, šplháme a cvičíme v hupu (na kružích). Na tlak vzduchu a na rychlost si zvykáme např. jízdu na motocyklu (případně uspořádáme malý terénní závod).

Rozsah a vzájemný poměr cvičení všeobecně rozvíjejících a speciálních se plynule mění v průběhu celé této etapy přípravného období ve prospěch cvičení speciálně rozvíjejících. Je však nutné dodržet některá další hlediska, obecně určující poměr všeobecné a speciální přípravy v průběhu této tréninkové fáze a v průběhu celého přípravného období vůbec. V první řadě musíme přihlížet k trénovanosti sjezdaře.

Daleko více pozornosti věnujeme zařazování cvičení všeobecně rozvíjejících u méně trénovaných, kterým chybí základ pro rozvoj speciálních vlastností. Naopak zase u vysoce trénovaných, kteří po stránce rozvoje základních pohybových vlastností jsou na vysoké úrovni, můžeme k zařazení cvičení speciálně rozvíjejících přikročit daleko dříve v přípravném období. To se pochopitelně projeví i na poměru obou druhů přípravy v závěrečné části přípravného období. U vysoce trénovaných budou cvičení speciálně rozvíjející spolu se cvičeními napodobivými tvořit prakticky hlavní náplň všech tréninkových jednotek.

Dalším důležitým hlediskem je stáří sjezdaře. Řídíme se zásadou, že čím mladší organismus, tím větší pozornost je třeba věnovat cvičením všeobecně rozvíjejícím. Platí to zejména pro mládež, vzhledem k dalšímu harmonickému rozvoji organismu a k vytváření předpokladů pro další výkonnostní růst.

Z uvedeného vyplývá, že můžeme cvičení speciálně rozvíjející kategorizovat jako:

- cvičení pro rozvoj speciálních pohybových vlastností
- cvičení pro rozvoj psychických vlastností
- cvičení tvořící základ pro rozvoj techniky.

CVIČENÍ NAPODOBIVÁ

Jsou specifická a charakteristická pro sjezdové disciplíny. Je to dáno délkou sněhové pokrývky, která je v našich podmínkách poměrně krátkou dobu. Z tohoto hlediska mají napodobivá cvičení v přípravě sjezdaře důležité místo a význam.

Tato cvičení jsou aplikací postojů a pohybů z jízdy na lyžích. Musí být velmi příbuzné těm pohybům, které provádíme na sněhu. Zejména jde-li o změnu nebo zpřesnění stylu musíme v této fázi přípravy nové držení těla, postoje i pohyby dokonale zvládnout.

Poznání o fyziologické podstatě vytváření a obnovování pohybových struktur nám umožňuje vytvářet předpoklady pro zlepšování a upevňování techniky jízdy na lyžích již před vstupem na sněž. Pomocí napodobivých cvičení můžeme navozovat správné reflexní spojení pro pohybové struktury techniky sjezdových disciplín a opakováním je upevňovat a tím vytvářet potřebné dynamické stereotypy. Vlivem napodobivých cvičení pokračuje obnovování techniky jízdy a sněhu po letní absenci mnohem rychleji. Závodník vnímá a vytváří si správnou představu o provedení techniky, kterou po přípravě na suchu přenáší do výcviku na sněhu. Napodobivá cvičení ovlivňují i některé citové a volní stavy sportovce. Pravidelným navozováním situací podobných jízdě na lyžích je možno překonávat strach a zdokonalovat psychickou orientaci. Na základě těchto cvičení je možno napodobovat techniku jízdy na lyžích jednak celkově, jednak jednotlivé fáze nebo některé prvky.

Z hlediska techniky rozdělujeme napodobivá cvičení na:

- napodobivá cvičení všeobecná
- napodobivá cvičení pro sjezdovou techniku
- napodobivá cvičení pro techniku obřího slalomu a slalomu.

Podle pohybové struktury:

- cvičení statická
- cvičení dynamická

Napodobivá cvičení je možno cvičit bez i s náčiním. Napodobivá cvičení obsahují cviky pro odraz, dopad zatížení vnější nohy, přenášení váhy, cviky pro techniku a nervo-svalovou koordinaci. Jejich dávkování slouží k posílení těch orgánů, které jsou obdobně namáhány při výkonu na lyžích, který napodobujeme. Jde především o snižování a zvyšování postoje, odlehčování, impulsy a pohyby při otáčení v oblouku. Při cvičení je výhodné používat zrcadla, závodník se tím učí kontrolovat své pohyby.

Tréninkové prostředky imitující techniku jízdy lze rozdělit na cvičení navozující pohybové návyky fází či prvků techniky a cvičení navozující komplexní pohybové návyky jízdy.

1. Prostředky navozující jednotlivé fáze:

- sjezdové postoje
- přeběhy terénních nerovností
- přenášení váhy pro zatížení vnější lyže
- navozování správné práce paží
- cvičení na trenežerech, na trampolíně, pérových můstcích (na jednom nebo na dvou), na pneumatické desce, využíváme pohyblivé desky, americký válec a podobně.

2. Prostředky navozující komplexní pohybové návyky:

- napodobivá cvičení na travních lyžích, kolečkových bruslích, na pásových lyžích
- slalom na suchu
- slalomový čtverec sestavený ze slalomových tyčí
- probíhání dílů švédských beden
- napodobivá cvičení prováděná na sjezdových lyžích na umělých drahách
- jízda na umělém sněhu

Napodobivá cvičení je nutné zařazovat do tréninku sjezdáře před přechodem na sněž tak, aby nevznikla dlouhá přestávka mezi ukončením používání napodobivých cvičení a přechodem na sněž, aby nedošlo k vyhasínání a útlumu získaných pohybových návyků.

Vývoj půjde pravděpodobně dále směrem zřizování speciálních sjezdových drah s umělou hmotou a zřizováním sněhových kanónů pro umělý sněž. Tato zařízení umožňují provádět co nejuvěrnější pohyby, jak jsou prováděny v přirozených podmínkách. Trenér musí přesto brát v úvahu, že příliš časté zařazování napodobivých cvičení vyvolává nebezpečí fixace přece jen poněkud odlišných pohybových struktur.

Pocitivá a co nejpestřejší a nejintenzivnější příprava v II. části přípravného období velmi zkracuje dobu rozježdění na prvním sněhu, kde je již potom možno se věnovat vybrušování techniky, dolaďování formy, taktické přípravě. Kvalita tréninku v přípravném období je základní podmínkou k úspěšnému absolvování lyžařské závodní sezóny.

MILOŠ PŘÍBRAMSKÝ

TIBIASCOP umožní správné nastavení bezpečnostního vázání

Jak je všeobecně známo z návodů k vázání, ale zejména z ČSN 94 1820, nastavují se vypínací síly bezpečnostního vázání individuálně a to podle změřeného rozměru hlavy holenní kosti (tibiie) v kolenním kloubu. Návod, který otiskujeme, nám umožní zhotovit si poměrně jednoduše nejnovější typ TIBIASCOPU, který užívají všichni velcí výrobci vázání (konkrétně Geze, Look, Marker, Salomon a Tyrolia).

Zhotovení TIBIASCOPU:

Podle výkresu vyřežeme nebo vystříháme všechny díly, a to:

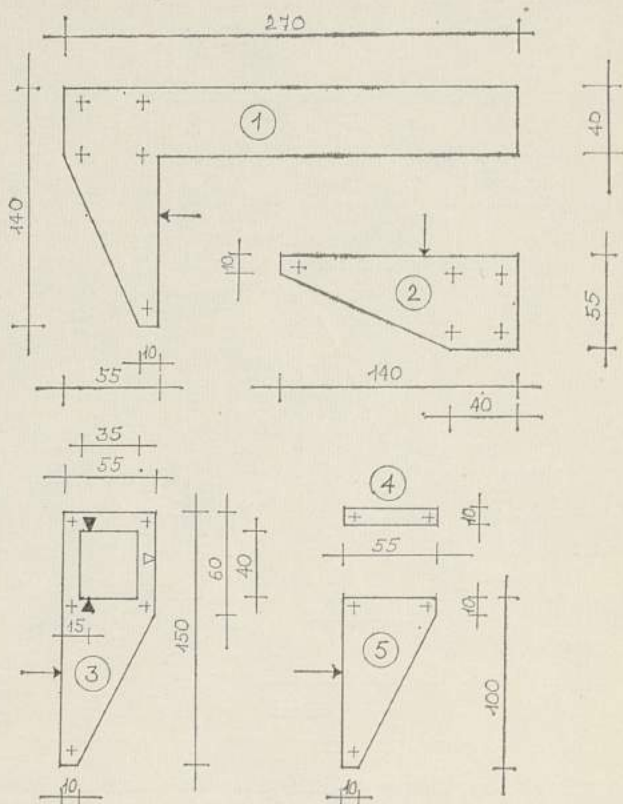
- díl 1 — jedenkrát
- díl 2 — dvakrát
- díl 3 — dvakrát
- díl 4 a 5 — jedenkrát

Vhodný materiál je dural nebo pertinax (tloušťka cca 2 milimetry). Díly 1 a 2 tvoří základní část měřítka. Díly 3 přiložíme shora a zdola k dílu 1, v naznačených místech svrtáme a snýtujeme, příp. slepíme.

Jezdec měřítka zhotovíme ze dvou dílů 3, mezi které vložíme distanční díly 4 (nahoru) a 5 (dolů). Opět svrtáme a snýtujeme, nebo slepíme.

Jezdec nasadíme na základní část. Měl by se po ní pod mírným tlakem posouvat.

Smirkovým papírem zaoblíme hrany, zkontrolujeme rovnoběžnost měřících plošek (na výkresu označeny na všech dílech šipkou). Černé trojúhelníčky na dílu 3 představují indexy, pomocí kterých odečítáme velikost vypínací síly, na hraně označené prázdným trojúhelníčkem pak odečítáme odpovídající velikost lyžařské boty. Pravitko má stupnice po obou stranách, proto i indexy a jezdcí musí být oboustranné.

TIBIASCOPE

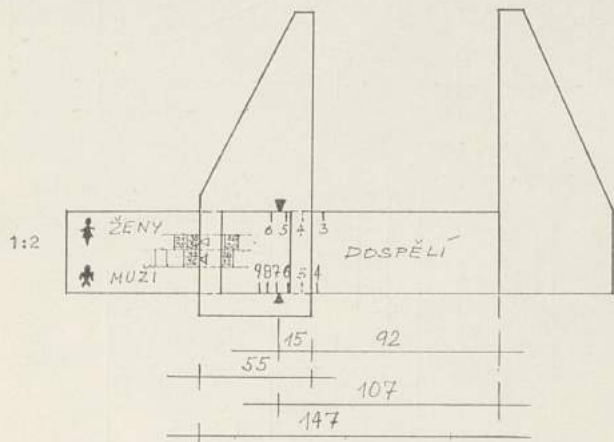
1:2

Stupnice TIBIASCOPU:

Východiskem pro konstrukci stupnic je Doporučení IAS '80 a tabulka v něm obsažená, kterou uvádíme:

Rozměr hlavy holenní kosti d (mm)			Stupeň nastavení Z	Vypínací síla (daN)		Délka podešve boty (cm)
děti a mládež do 16 r.	ženy do 50	muži do 50		špička	pata	
58	—	—	1,0	5	20	20—26
65	—	—	1,5	7	25	22—26
71	—	—	2,0	9	35	24—23
75	—	—	2,5	10	40	25—29
80	71	—	3,0	12	45	26—30
83	76	—	3,5	13	50	27—31
87	81	74	4,0	15	55	28—32
90	85	78	4,5	16	65	29—33
92 a větší	89	81	5,0	18	70	29—33
—	92	84	5,5	19	75	30—34
—	96 a větší	87	6,0	20	80	31—35
—	—	90	6,5	21	85	31—35
—	—	93	7,0	23	90	32—36
—	—	95	7,5	24	95	32—36
—	—	98	8,0	25	105	33—37
—	—	100	8,5	26	110	33—37
—	—	102 a větší	9,0	27	115	34—38
—	—	—	9,5	28	120	34—38
—	—	—	10,0	29	125	35—39

Jak jsou stupnice umístěny na TIBIASCOPU, je zřejmé z následujících dvou obrázků. Na prvním z nich je umístění stupnic pro dospělé, a to nahoře pro ženy, dole pro

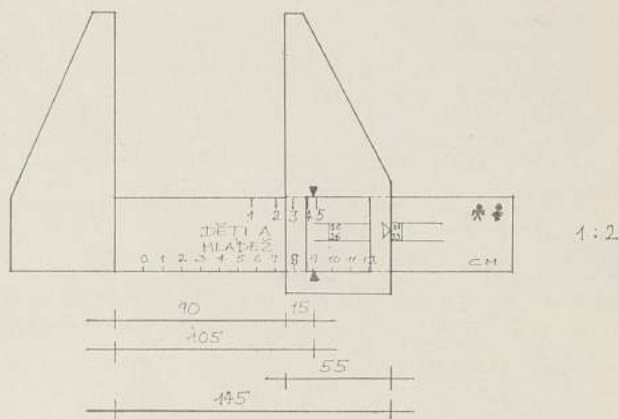
muže. Doporučujeme dodržet toto uspořádání, má totiž tu výhodu, že lze ze stupnic při měření průměru hlavy holenní kosti hodnoty přímo odečítat!

Stupnice pro ženy začíná stupněm nastavení 3 (viz tabulka), kterému odpovídá průměr tibia a tedy vzdálenost

měřicích hran 71 mm. K tomu přičteme 15 mm, což je vzdálenost indexu od měřicí hrany. Dílek 3 stupnice pro ženy je tedy vzdálen od pevné měřicí hrany 86 mm. Údaj 26—30, určující rozsah délek boty, pro který není nutno zavádět korekci, je pak na další stupínek ve vzdálenosti 71—55 mm, tj. 126 mm od pevné měřicí hrany.

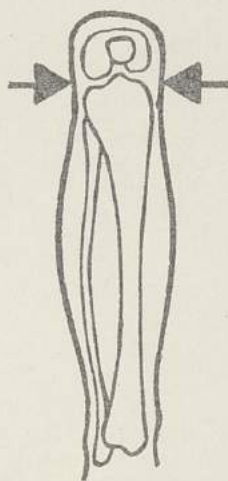
Podobně zkonstruujeme i dolní dvě stupnice pro muže. Jejím počátkem je stupeň nastavení 4, který je od pevné měřicí hrany vzdálen 74 + 15, tj. 89 mm. Stupnice velikostí boty pak začíná ve vzdálenosti 74 + 55, tj. 129 mm (údaj 28—32). Obrázek znázorňuje poměry pro dílek 5,5 na stupnici pro ženy, což na stupnici pro muže odpovídá přibližně dílku 7. Vzdálenosti jednotlivých bodů jsou kótovány.

Na následujícím obrázku je druhá strana TIBIASCOPU se stupnicí pro děti a mládež. Začíná dílkem 1, který je od měřicí hrany vzdálen 58 + 15, tj. 73 mm. No volnou spodní část pak můžeme přenést metrickou stupnicí, která začíná hodnotou 0 ve vzdálenosti 15 mm od pevné měřicí hrany.

Překreslením stupnic je TIBIASCOP hotov. Zručnější kutilové mohou ještě na volné místo překreslit tabulku korekci (viz část „Měření s TIBIASCOPEM“), aby měli veškeré potřebné údaje trvale na dosah.

Měření s TIBIASCOPEM:

Měřená osoba se posadí tak, aby koleno měřené nohy bylo vrcholem pravého úhlu. Měříme samozřejmě bez oděvu, tedy ne např. přes oteplováčky. Na vnější straně lýtky nejprve vyhmatáme hlavu lýtkové kosti, která je pod kolenem. Měření průměru hlavy holenní kosti provádíme bezprostředně nad ní — viz obrázek. TIBIASCOP držíme vodorovně, měkké tkáně stlačíme až na dotek s kostí. Poté odečteme stupeň nastavení pro příslušný věk a pohlaví.

1. Takto nalezený stupeň nastavení platí pro středně vyspělé lyžaře (tzv. „cílová skupina A“). Pro ostatní cílové skupiny zavádíme korekce:

Dospělí:

Cílová skupina „L“ (začátečníci nebo pomalu jezdící lyžaři) — od

změřeného čísla odečteme 1.

Cílová skupina „S“ (sportovně jezdící, rychlí lyžaři) — k změřenému číslu přičteme 1

Děti a mládež do 16 let:

Cílová skupina „L“ odečteme 0,5

Cílová skupina „S“ přičteme 0,5

2. Údaje tabulek pro dospělé platí v rozmezí 18—50 let.

Pro jiné stáří zavádíme další korekci:

16 až 18 let odečteme 0,5

50 až 60 let odečteme 0,5

přes 60 let odečteme 1

3. Velikost vypínací síly závisí i na délce podrážky boty (v cm). Proto je tato stupnice rovněž pro každou sku-

pinu na TIBIASCOPU uvedena. Zjistíme-li, že bota je delší, než odpovídá rozmezí pro změřenou vypínací sílu odečteme 0,5 je-li kratší přičteme 0,5,

Příklad:

Začátečnice, 17 let, TIBIASCOPEM změřen stupeň nastavení 5. Délka podrážky 28 cm, tj. menší, než odpovídá tabulce.

- změřený stupeň nastavení 5
- začátečnice, tj. cílová skupina „L“, korekce . . . -1
- korekce na věk 17 let -0,5
- korekce na velikost boty +0,5

Výsledné nastavení 4

U starších bezpečnostních vázání, nebo u těch, jejichž výrobci dosud značení vypínacích sil podle jednotné stup-

nice nezavedli, změříme pomocí TIBIASCOPU průměr hlavy holenní kosti v milimetrech a dále postupujeme podle návodu, který byl měl být k vázání přiložen.

Ing. JAN SEIDL

TABULKA KOREKČÍ

Stáří		do 16	16—18	18—50	50—60	přes 60
Lyžařská vypínací	L	-0,5	-1,5	-1	-1,5	-2
	A	0	-0,5	0	-0,5	-1
	S	+0,5	+0,5	+1	+0,5	-0
Podrážka	delší					- 0,5
	kratší					+0,5

Dvacet dva let VLŠ Ještěd

Dlouholetou úspěšnou činností se může pochlubit veřejná lyžařská škola TJ Ještěd Liberec, která letos organizovala již 22. sezónu výuky jízdy na lyžích. Zásluhou jejich kvalifikovaných cvičitelů více než 900 dalších frekventantů, převážně z řad dětí a mládeže, se naučilo lyžovat.

V počátcích svého působení se VLŠ omezovala na lyžařský výcvik členů organizovaných v lyžařském oddílu Ještědu, případně jejich rodinných příslušníků. Po krátkém působení se ukázala potřeba rozšířit činnost pro širší neorganizovanou veřejnost. Zakládající organizátoři a instruktoři VLŠ v čele s Otou Ševčíkem a Pepou Lukešem brzy postřehli, že k zvládnutí nárůstajících požadavků bude nutno postupně získávat další nadšence pro cvičitelskou práci a ve spolupráci s okresním a krajským svazem lyžování organizovali školení nových cvičitelských kádrů a na vyšších orgánech lyžařského hnutí zabezpečovali možnosti zvyšování kvalifikace cvičitelů na II. případně I. třídu. Zásluhou systematické činnosti se podařilo získat 150 cvičitelů, pravidelně pracujících dobrovolných funkcionářů.

Činnost úseku sportovního lyžování Ještědu Liberec je obsáhlá a organizačně náročná. Zajišťuje ji čtrnáct komisí a podúseků, řízených vedením ÚSL. Každoročně již od září se konají různé soutěže cvičitelů a členů ÚSL. Je to dálkový pochod ještědský chodník, v říjnu orientační závod hlídek a jednotlivců. Nesleduje se jen fyzická a lyžařská zdatnost, ale také všestranná angažovanost, plnění závazků v soutěži pro vyhodnocení Vzorného cvičitele TJ a soutěže o čestný titul Vzorný oddíl. Byly vypracovány vlastní jednotné metodické pokyny, podložené dlouholetou praxí při lyžařské výuce dětí různých výukových stupňů s odlišnými psychomotorickými a fyziologickými předpoklady a převzetím poznatků z lyžařsky vyspělých zemí. Před sezónou jsou pořádány teoretické semináře, přednášky, promítají se filmy s lyžařskou tematikou, organizují praktické semináře na umělé hmotě a později na sněhu večer v týdnu na osvětleném svahu.

Lyžařská výuka ve VLŠ Ještěd Liberec je rozdělena do pěti kategorií. První tvoří malé děti ve věku od 5 do 8 let. Jsou to jednak nově přijaté děti nebo děti, které absolvovaly výcvik v předcházející sezóně a při testování dovedností na závěr získaly pou-

ze 2. stupeň klasifikace (ze sedmi zavedených klasifikačních tříd), druhou frekventanti z minulé sezóny se získanou alespoň 3. klasifikační třídou. Počet lekcí je 6—7. Ve druhé kategorii je výuka dětí od 8 do 14 let se shodným rozdělením. U nových a méně zdatných je 7—8 lekcí, u ostatních 8—9 se zájezdem mimo výcvikový prostor Ještědu. Další je sportovní lyžování mládeže od 10 do 19 let. Jedná se o mládež, která absolvovala několik sezónních kursů a prokázala potřebnou lyžařskou zdatnost. Počítá se s tím, že absolventi v dospělosti budou činní jako aktivní sportovci, organizovaní v lyžařských oddílech.

Další kategorii tvoří sportovní lyžování dospělých o sobotách a v týdnu večer na osvětleném svahu. Poslední je sportovní lyžařská základna. Je to speciální výcvik vybraných perspektivních dětí, pohybově a lyžařsky velmi talentovaných od 6 do 10 let. Výcvik probíhá s pravidelnou dlouhodobou přípravou před sezónou. Podmínkou je členství v ČSTV se žákovským průkazem.

Je to tedy velmi pestrá činnost této veřejné lyžařské školy. TJ Ještěd Liberec má pro malé děti tři poměrně vyhovující cvičné lyžařské louky — dětská lyžařská hřiště — Školka, Na vyhlídce a Slunečná. Malé cvičení i osoby doprovázející děti k výcviku mají možnost ohřátí a občerstvení ve třech restauracích, vzdálených nedaleko seřadišů družstev. Výhodou je, že cvičné louky jsou vzdálené jen 150—500 metrů od tramvaje.

Záslužná práce VLŠ Ještěd Liberec zasluhuje mimořádného uznání. V současné době se již připravuje na svou 23. sezónu.

-jš-

● **EVROPSKÝ POHÁR 1981—82** mužů ve sjezdových disciplínách bude zahájen 19.—20. prosince dvěma sjezdy ve švýcarském Laaxu. V roce 1982 soutěž pokračuje závody: 9.—10. ledna v Innsbrucku (Rak.) sjezdem a slalomem, 16.—17. ledna v Sestriere (It.) sjezdem a obřím slalomem, 22.—23. ledna v Meribel (Fr.) dvěma sjezdy, 27.—28. ledna ve Valloire (Fr.) dalšími dvěma sjezdy, 30.—31. ledna v italském Tarvisiu slalomem a obřím slalomem, 3.—4. února v Mehlmeislu (NSR) dvěma slalomy, 24.—25. února v Sarajevu (Jug.) slalomem a obřím slalomem, 28. února—1. března v Borovci (Bul.) slalomem a obřím slalomem, 3.—4. března v Kranjské Goře (Jug.) slalomem a obřím slalomem, 6.—7. března v Altenmarktu (Rak.) slalomem a obřím slalomem, 11.—12. března v Diemtigen (Švýc.) slalomem a obřím slalomem, 16.—17. března ve Valcarlina (It.) slalomem a obřím slalomem, finále je 19.—21. března ve francouzském Villars de Lans, kde je na programu slalom a obří slalom.

Evropský pohár žen začíná již 12.—13. prosince ve švýcarském Zinal slalomem a obřím slalomem. Pokračuje 18.—19. prosince v Pra Loup (Fr.) dvěma sjezdy, v roce 1982 9.—10. ledna dvěma sjezdy v Arnoldsteinu (Rak.), 16.—17. ledna ve Valzoldana (It.) sjezdem a slalomem, 23. ledna v Mégève (Fr.) sjezdem, 24.—25. ledna v Les Gets (Fr.) slalomem a obřím slalomem, 27.—28. ledna v Meiringen (Fr.) slalomem a obřím slalomem, 2.—3. února v Abetone (It.) slalomem a obřím slalomem, 5.—6. února na Bledu a v Kranji (Jug.) slalomem a obřím slalomem, 8. února v Lublani (Jug.) slalomem, 27.—28. února ve Villachu a Kleinkirchen (Rak.) slalomem a obřím slalomem, 6.—7. března v Sarajevu (Jug.) sjezdem a obřím slalomem, 10. března v Melette Gallio (It.) obřím slalomem, 13.—14. března ve Valcarlina (It.) slalomem a obřím slalomem. Finále stejně jako u mužů je ve francouzském Villard de Lans 18.—20. března (slalom a obří slalom).

● **ŠVÝCARKA MARIE-THERES NADIGOVÁ** oznámila 9. července ve Flumsku, že zanechává závodní činnosti. Dvacetisedmiletá vítězka letošního Světového poháru ve sjezdových disciplínách má ve své sbírce trofejí dvě zlaté olympijské medaile z roku 1972 v japonském Sapporu, kde vyhrála sjezd a obří slalom. Dále se může pochlubit 24 vítězstvími ve Světovém poháru (13 sjezdů, 6 obřích slalomů a pět kombinací). Vyhrála dvakrát sjezd Světového poháru (1979—80 a 1980—81), na ZOH 1980 v Lake Placidu ve sjezdu byla „jen“ třetí.

● **FRANK ULLRICH** patří k nejúspěšnějším reprezentantům NDR v biatlonu. Vybojoval zlaté medaile na mistrovství světa 1978, 1979 a 1981 na 10 km a ve štafetě na 4x7,5 km v letech 1978, 1979 a 1981, na ZOH 1980 v Lake Placidu na 10 km, na juniorských mistrovstvích světa 1977 na 15 km a ve štafetě 3x7,5 km v roce 1975. Stříbrné na mistrovství světa 1981 na 20 km, na ZOH 1980 na 20 km a ve štafetě 4x7,5 km a bronzové

medaile na mistrovství světa 1977 ve štafetě 4x7,5 km a na juniorském světovém šampionátu 1975 na 10 km.

● **WORLDLOPPET** — světová soutěž dálkových běhů má již termíny závodů v roce 1982: 24. ledna Běh Dolomity — Dolomitenlauf v Lienz (Rak.) 60 km, 31. ledna Marcialonga ve Valle di Fiemme (It.) 70 km, 7. února Běh krále Ludvíka — König-Ludwig-Lauf v Oberammergau (NSR) 90 km, 14. února Napříč Jurou (Fr.) 76 km, 21. února Rivière Rouge River (Kan.), 27. února American Birkenbeiner (USA) 55 km, 28. února Finlandia Hiihto v Hämeenlinna-Lahti (Fin.) 75 km, 7. března Vasöv běh — Vasaloppet v Moře (Švéd.) 85 km, 14. března Engadinský maratón (Švýc.) 42 km, 21. března Birkenbeiner závod (Nor.) 42 km.

Zajímavosti ze světa

● **REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVO NSR** mužů ve sjezdových disciplínách má dvanáct členů. Jsou to: Beck, Burger, Ferstl, Fuchs, Gattermann, Hirt, Koller, Renoth, Rota, Veith, Widgruber a Wörndl. Tým žen tvoří: Baderová, Maria a Irene Epplová, Gergová, Hächerová, Kinshoferová, Mösenlechnerová, Wieslerová, Christa a Marianne Zechmeisterová.

● **PETER WIRNSBERGER**, rakouský reprezentant ve sjezdových disciplínách — osmnáctý v celkové klasifikaci letošního Světového poháru a čtvrtý ve sjezdu, si natrhl vazivu při kondičním tréninku reprezentačního družstva v Marianpfarru. Musel být operován a byl na osm týdnů vyřazen z přípravy.

● **RODINA WENZELOVA** tvořila kádr sjezdařského reprezentačního družstva Lichtenštejnska. Hanni a Andy Wenzelovi zvítězili ve Světovém poháru 1979—80 a dalšími členkami reprezentačního kádru byla sedmnáctiletá Monika Wenzelová a dvacetiletá Petra Wenzelová. Monika v uplynulé sezóně neměla uspokojivé výsledky a byla vyřazena z družstva žen, Petra se musela spokojit s nominací do B-týmu. Do reprezentačního A-družstva Lichtenštejnska po nové závodní období 1981—82 byli jmenováni: Hanni Wenzelová (ročník 1956), Ursula Konzettová (1959), Andy Wenzel (1958) a Paul Frommelt (1957).

● **MISTROVSTVÍ SVĚTA V LYŽOVÁNÍ NA TRÁVĚ** se konají 4.—6. září v rakouském Alberschwende. Mistrovství Švýcarska bude uspořádáno 12.—13. září v Gommiswaldu a finále Švýcarského poháru se koná 10.—11. října v Altstätten.

● **ŠVÝCÁRSKÝ REPREZENTAČNÍ TÝM SJEZDAŘŮ** absolvoval koncem července kondiční trénink v termálních lázních Zurzachu. Sjezdařky měly výcvikový tábor v Leysinu.

● **KARL CORDIN**, který na mistrovství světa 1970 obsadil druhé místo ve

sjezdu za Bernhardem Russim, se stal trenérem rakouského družstva sjezdařů pro Evropský pohár.

● **RAKUŠAN TONI INNAUER**, olympijský vítěz 1980 ve skoku na středním můstku, po zanechání závodní činnosti byl angažován institutem v Baden-Badenu (NSR) jako vedoucí seminářů oblastí mládeže a zdraví.

● **VÍTEZ SVĚTOVÉHO POHÁRU SKOKANŮ** Rakušan Armin Kogler při mezinárodních závodech na hmotě třetí červencovou neděli v Bischofsgrünu obsadil až třetí místo. Zvítězil Thomas Prosser (NSR) s 246,8 (59,5 a 60,5) před čs. reprezentantem Františkem Novákem 240,5 (59,5 a 57) a Koglerem 240,0 (57,5 a 59). O čtvrté místo se dělili Rakušan Manfred Steiner (58 a 57,5) a Thomas Klauer (NSR — 58 a 58,5) oba 236,0 b.

● **JEDENÁCT RAKOUSKÝCH REPREZENTANTEK** ve sjezdových disciplínách odcestovalo 27. července k letní přípravě na Nový Zéland. Družstvo tvořily Prölllová, Sacklová, Kirchnerová, Karin Buderová, Sölknerová, Kronbichlerová, Aschenwaldová, Gfrenerová, Ederová, Eberleová a Riedlerová. S týmem odcestovali tři trenéři: Kurt Hoch, Werner Margreiter a Franz Wolf, kteří mají na starosti přípravu na mistrovství světa 1982 ve Schladmingu. Tento trénink bez servismanů bude stát asi 400 000 šilinků. Na Novém Zélandu byl postaven nový lyžařský vlek, který v letním období umožňuje přípravu na tříkilometrové sjezdové trati. Rakušanky jí využily do 18. srpna.

● **23 MILIÓŇŮ ŠILINKŮ** je předběžný rozpočet rakouského reprezentačního družstva lyžařů pro sezónu 1981 až 1982, která má vrchol v mistrovství světa ve sjezdových disciplínách v Schladmingu a v klasických v Oslo. Je to rekordní vydání v historii rakouského lyžování, přičemž se počítá přibližně dvě třetiny pro sjezdové a jedna třetina pro klasické disciplíny. Jen náklady na světový šampionát činí 800 000 šilinků (450 000 Schladming a 350 000 Oslo).

● **ŠVÉDSKÁ KRÁLOVNA SYLVIE** má pomoci Švédsku k úspěšné kandidatuře Falunu a Are na uspořádání ZOH 1988. Královský pár se má koncem září zúčastnit v Baden-Badenu kongresu Mezinárodního olympijského výboru, na němž bude rozhodnuto o pořadatelích OH 1988.

● **RAKOUSTÍ SJEZDAŘI** koncem července a začátkem srpna absolvovali druhý letní výcvikový tábor na ledovci v Hintertuxu, kde jsou dobré sněhové podmínky. V neděli 9. srpna odcestovala dvacetipětiletá výprava k finančně náročné přípravě do Portilla, jejíž náklady jsou propočteny na 40 000 šilinků na jednoho muže. Trénink byl plánován do 18. srpna. Váha dováženého materiálu činila 1,5 tuny. Mezi jiným výprava měla s sebou nový videoaparát na sluneční energii, který má mnoho předností ve srovnání s dosud používanými. Podle názoru šéftrenéra Karla Kahru Portillo má největší výhodu v tom, že se zde na dobře upravené trati dá trénovat denně pět až osm hodin, zatímco v Hintertuxu jen dvě až tři hodiny.

DVACET LET

Myšlenka vybudovat lyžařský vlek na vhodném svahu poblíž Rožnova pod Radhoštěm vznikla v roce 1961. Do té doby lyžovali rožnovští sjezdáři individuálně i formou zájezdů na různé lyžařské svahy. Iniciátory akce byli veteráni sjezdového lyžování v Rožnově Josef Jahoda, ing. František Salaj, František Chmelář, Karel Bradáč, Ruda Dušek a Jarda Krének. Ještě v roce 1961 byl vytypován svah pod vrcholem Soláně a zde během následujících dvaceti let byl vybudován areál sjezdového lyžování.

Postavením prvního vleku byl položen základ sportovní činnosti. Postupným rozšířením sítě vleků, osvětlením hlavního svahu, zajištěním kádrů kvalifikovaných trenérů a systematickou prací s mládeží bylo do-

Hlavním objektem areálu sjezdového lyžování Soláň je chata Soláňka, jejíž výstavba byla dokončena loni a úspěšně zakončena kolaudací

AREÁLU SOLÁŇ

významnou měrou podíleli trenéři prof. Pokorný, ing. Trhlík a Oldřich Nosek.

Ruku v ruce se sportovní činnost se uplatnila i činnost budovatelská, která vytvořila prostor a pevný základ pro sportovní činnost oddílu. Od roku 1962 do roku 1975 bylo v areálu postaveno celkem pět vleků jednotné koncepce a zajištěno umělé osvětlení hlavního svahu i pro večerní lyžování. Problém zajištění vhodné útulny tísnil rožnovské sportovce od samotného začátku. V prostoru dnešní centrální strojovny byla z odpadových bedniček postavena mezi čtyřmi smrky malá provizorní útulna Pařezovka o rozměrech 2,5 x 3 m. O čtyři roky později byla zakoupena stará valašská dřevěnice a v roce 1977 byla zahájena výstavba nové společenské budovy se sociálním zařízením (dokončena v roce 1980), která vyhovuje potřebám oddílu i lyžující veřejnosti. Za prvních deset let bylo při budování areálu odpracováno 16 297 brigádnických hodin, za druhé desetiletí už 139 440,5 brigádnických hodin. Za celých dvacet let existence lyžařského areálu Soláň brigádnické úsilí znamená 155 735,5 hodin.

Vykonaná práce kolektivů rožnovských sportovců stmelila. Dobré výsledky kladně ovlivnily i ostatní oblasti činnosti — pořádání závodů a politickovýchovnou práci oddílu. Sjezdáři poprvé v roce 1975 získali čestný titul Vzorný oddíl I. stupně, který v následujících letech úspěšně obhájili. Od roku 1979 přešli na kvalitativně vyšší typ soutěže a usilují o získání bronzové plakety ČSTV. Vysoká cifra brigádnických hodin nemůže

plně zobrazit nadšení, sportovní zánění a obětavost, s jakou bylo lyžařské středisko na Soláni vybudováno.

Oddíl při jubileu vydal velmi pěknou brožurku 20 let areálu sjezdového lyžování Soláň, která seznamuje příznivce lyžování s bohatou historií oddílu, brigádnickým úsilím a sportovními úspěchy jeho členů, lyžařským výcvikem nejmenších, zkušenostmi lyžařských cvičitelů a trenérů a dalšími zajímavostmi. Přináší i mapku areálu, ukazuje příjezdové i přístupové cesty do tohoto lyžařského střediska, seznamuje čtenáře s provozem Soláně i pokyny pro jízdu na vlecích.

Přáním všech, kteří se na vzniku a vybudování areálu podíleli, je, aby i v následujících letech sportoviště sloužilo závodníkům i široké veřejnosti k rozvíjení sportovní zdatnosti a utužení zdraví.

Lyžařské středisko Soláň v průběhu sezóny je v provozu denně od 9 do 15.30 hod. V úterý a ve čtvrtek také od 15.30 do 18 hod. při umělém osvětlení hlavního svahu. Pro lyžování kolektivů může být provoz po předběžném ohlášení rozšířen i na středy odpoledne.

Střediska mohou k tréninku, výcviku i rekreaci využít jednotlivé lyžařské oddíly, školy, SSM, ROH a také široká sportovní veřejnost. Sportovním oddílům je trénink se slalomovými tyčemi povolován po předchozí domluvě s vedoucím sportovně technické komise. Pro večerní trénink sportovců je vyhrazena středa. Pokladna pro zaplacení jízdného a půjčovna kotev je v chatě Soláňka asi 50 metrů pod vrcholem kopce Soláň. -sb-

saženo významných úspěchů. Josef Vala v sezóně 1969—70 se stal přeborníkem ČSR a ČSSR a byl zařazen do reprezentačního družstva ČSSR dorostenců. Ze zákyň byly nejúspěšnější V. Jahodová a H. Pokorná. V závodním období 1976—77 vynikajících výsledků dosáhla žákyně Eva Pokorná, která vybojovala titul přebornice ČSSR ve sjezdu a obřím slalomu a na Skiinterkritériu zvítězila ve všech čtyřech disciplínách a v závodech sjezdařských nadějí z celé Evropy v Italském Monte Bondone obsadila šesté místo. I v dorostu zaznamenala E. Pokorná řadu dobrých výsledků. Z nejmladší generace v posledních letech patří k nejlepším Michal Trhlík, který se letos stal přeborníkem ČSR i ČSSR a Daniel Kolovrátník — přeborník ČSR.

Družstvo dospělých dosáhlo největšího úspěchu v sezóně 1974—75, kdy pod vedením ing. Jaroslava Trhlíka se probojovalo do I. ligy sjezdářů, v níž se udrželo až do jejího zrušení v závodním období 1978—79.

Během dvaceti let rožnovští sjezdáři vybojovali pět titulů přeborníka ČSSR a deset přeborníka ČSR. Družstvo dospělých bylo třikrát vyhodnoceno jako nejlepší sportovní kolektiv okresu Vsetín. Na úspěchu lyžařů se

Masár vítězem Velké ceny Piešťan

Absolutním vítězem II. ročníku Velké ceny Piešťan, závodu na travních válcových a párových lyžích se stal Lubomír Masár (TJ Piešťany Banka), který tak obhájil loňské prvenství. Účast 65 startujících z jedenácti lyžařských oddílů potvrdila zájem o tuto disciplínu a letní běžecký slalom, v němž z dospělých byli neúspěšnější Juraj Husák a Katka Pročková (oba Bezovec Piešťany).

Válcové lyže získávají stále větší oblibu, závody sledovali se zájmem také členové představenstva VSL SÚV ČSTV a trenéři slovenských lyžařských vrcholových středisek, kteří měli v Piešťanech pravidelné letní zasedání. Účastníci byli překvapeni pěkným prostředím nového příměstského lyžařského střediska, na němž má být postaven sněhový kanón na výrobu umělého sněhu a moderní vlek Tatrapoma. Autor válcových lyží Jaroslav Odstrčil přivezl ukázat svůj nový vylepšený model, který byl středem pozornosti účastníků závodu. Pořad byl zpestřen vystoupením delta-plánistů, motokrosářů, krasojízdou a skoky na válcových lyžích, které předvedli domácí závodníci Lubomír Masár a Jiří Dugát. Program doplnila diskotéka a dechová kapela Inovčanka. Organizátoři TJ Piešťany Banka připravili pěkné odpoledne a večer.

Výsledky letního slalomu o Velkou cenu Piešťan:

Vítěz letního slalomu na válcových lyžích o Velkou cenu Piešťan Lubomír Masár (TJ Piešťany Banka)

Muži: 1. L. Masár (Piešťany Banka) 48,54 (23,11 a 25,43), 2. M. Nemček (SVST Bratislava) 52,46, 3. J. Dugát (Piešťany Banka) 54,34.

Dorostenci: 1. I. Šoška 55,71, 2. V. Šoška (oba Povážan Žilina Strážov) 55,60, 3. Melicháč (Bezovec Piešťany) 69,84.

V žákovské kategorii zvítězili R. Žiak (Povážan Žilina Strážov) 58,80 a R. Riecká (SMF Žilina) 69,79.

V běžeckém slalomu v kategoriích mužů zvítězil J. Husák (Bezovec Piešťany) za 22,3 před R. Struhárem (SVST Bratislava) 23,6 a ze žen K. Pročková v čase 41,3, následována O. Herinekovou 43,0 (obě Bezovec Piešťany). V kategorii dorostu byli první I. Šoška a D. Hellerová (Štart Piešťany), v žactvu R. Žiak a R. Riecká.

Bolestné ztráty

Čs. lyžování v posledních týdnech utrpělo další bolestné ztráty. Koncem května zemřel v Praze ve věku 62 let redaktor Československého sportu Karel Moravec. Jako novinář začínal v ČTK a patřil k uznávaným expertům lyžování. Zúčastnil se několika mistrovství světa a ZOH. Radu let působil v redakční radě Lyžařství, byl zakládajícím členem Turné přátelství ve skoku na lyžích a jednatelem lyžařské sekce Klubu českých sportovních redaktorů.

S úspěchem působil také jako hlasatel při významných čs. závodech v lyžování a ve veslování. I při zhoršeném zdravotním stavu se do posledních dnů svého života zúčastňoval lyžařského dění. Při všech lyžařských akcích se snažil pomoci a měl proto hodně přátel v lyžařských oddílech ve všech krajích, kteří dovedli ocenit jeho obětavou práci a nikdy na něho nezapomenou.

Ve středu 10. června zemřel v Praze po krátké nemoci ve věku 81 let dlouholetý obětavý lyžařský pracovník, čestný předseda lyžařského oddílu VŠ Praha, zasloužilý lyžařský rozhodčí a nositel mnoha tělovýchovných vyznamenání Stanislav Kubín. Byl výraznou postavou čs. lyžování. Pracoval v lyžařském hnutí čtyřicet roků a mnoho pro ně vykonal. Úspěšně vykonával řadu funkcí, byl také předsedou sekce lyžování MV ČSTV Praha. Jeho zásluhou byl vybudován slalomový svah v Motole.

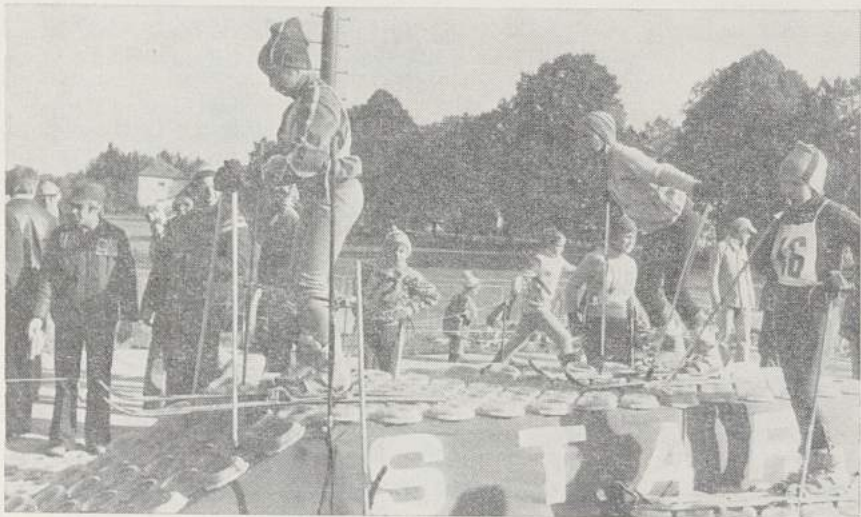
Standa Kubín byl skromným člověkem s upřímným vztahem ke sportu, k přátelům a k životu. Zůstane ve vzpomínkách spolupracovníků VŠ Praha, pražského městského svazu lyžování a všech jeho osobních přátel.

Slalom žactva na hmotě

Vzorný lyžařský oddíl I. stupně Slavie Hradec Králové uspořádá v sobotu 10. října již VII. ročník slalomu žactva na umělé hmotě o Velkou cenu Hradce Králové. Rok od roku se tyto veřejné závody těší většímu zájmu. Startuje v nich více než 150 žáků a žákyň ze šesti krajů.

Každá kategorie má tři kola slalomu, započítává se umístění ze dvou lepších kol. Po skončení Velké ceny se jede samostatný paralelní slalom čtyř nejlepších žáků a žákyň všech kategorií. Pro absolutní vítěze jsou připraveny putovní poháry a pro závodníky na vedoucích pěti místech věcné ceny. Zajištěno je elektrické měření času a občerstvení pro všechny prezentované závodníky.

Lyžařským oddílům, které se zúčastní Velké ceny Hradce Králové 1980 pořádací oddíl zašle propozice. Ostatní oddíly mohou přihlásit svá žákovská družstva na adresu: TJ Slavia, lyžařský oddíl, Orlická kotlina, 500 02 Hradec Králové.

Netrpělivé závodnice kategorie mladších žákyň na startovní rampě

● **POHÁR LÉTA**, dvoudenních závodů ve skocích na hmotě ve Varšavě, vybojoval Stanislav Kawulok s 427,7 b. před K. Długopolským 413,1 a K. Fraczystým 409,7. Z juniorů zvítězil Antolkowski s 423,8 a z dorostenců Kliš s 421,9 b.

Fotografie na titulní a zadní straně obálky ing. Juraj Bobula, fotografie na druhé straně ing. Juraj Bobula, Vladimír Kryl a František Šrp, na třetí straně obálky Bořek Dvorský.

Fotografie uvnitř měsíčníku Milošlav Bělonožník, Petr Jireš, Vladimír Kryl, František Petera, Jaroslav Troušil a Martin Valo.

Z letní přípravy SKOKANŮ

Čs. skokani v nové sezóně by se rádi zlepšenými výkony opět zařadili mezi světovou špičku, do níž v minulosti patřili. Svědčí o tom i letní příprava armádního střediska vrcholového sportu Dukly Liberec, z níž jsou obrázky prom. pedagoga Bořivoje Dvorského. Na prvním z nich Ladislav Jirásko na ronském kole, ostatní členové týmu a trenéři Dalibor Motejlek a Zbyněk Hubač sledují jeho výkon. Na druhém výcvik odrazu a letové polohy (skáčou Farský, Jirásko a F. Novák, záchranu dávají Motejlek, Škoda a Hubač). Na třetím trénink na překážkách, zleva Samek, F. Novák, Jirásko a Farský.

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ ZÁŘÍ 1981 ♦ Kčs 3,—

9

Z letní přípravy běžců

Pětičlenné čs. reprezentační družstvo pro novou sezónu 1981–82 tvoří běžci armádního střediska vrcholového sportu Dukly Liberec. I v letních měsících se pilně připravovali ve výcvikovém táboře v Hamru na jezeře. Na prvním obrázku M. Jarý, J. Beran, F. Chládek, Z. Weis a M. Georgiev při skocích přes překážky, na druhém při posilování M. Jarý a J. Beran na lavici a Z. Weis na žebřinách, na třetím M. Bečvář při posilování nohou (jeho výkon sleduje J. Švub). Pomoc je třeba i v kuchyni, jak to ukazuje čtvrtá fotografie. Zleva masér J. Heiland a reprezentanti J. Švub a M. Bečvář při škrábání brambor.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘED NOVOU
SEZÓNOU

AKROBACIE
NA LYŽÍCH

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNĚ ZÁBĚR DĚVČAT A CHLAPCŮ Z JILEMNICKÉHO GYMNÁZIA PŘI LETNÍ PŘÍPRAVĚ NA ASFALTOVÉ DRÁZE V JILEMNICI. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY MICHAL MATOUŠ (VŠST LIBEREC) PATŘÍ K NADĚJNÝM SKOKANŮM. VŠICHNI PŘÍZNIVCI TĚTO DISCIPLÍNY SI PŘEJÍ, ABY KRÁČEL VE ŠLĚPĚJÍCH SVĚHO OTCE JOSEFA MATOUŠE, KTERÝ BYL DLOUHOLETÝM ÚSPĚŠNÝM REPREZENTANTEM.

lyžařství

Ročník 67

Číslo 9

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů ing. Alexandr Žurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulháněk, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon číslo 665 51. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskářské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. srpna 1981.

ISSN - 0323 - 1445

OCENENIE ale aj zodpovednosť

Československému zväzu lyžiarov sa raz opätovne dostalo vysokého uznania na 33. kongrese Medzinárodnej lyžiarskej federácie, ktorý sa konal v máji t. r. v Puerto de la Cruz v Španielsku.

V rámci XVII. ročníka Tatranského pohára v roku 1982 sa uskutočnia aj štyri svetové poháre a to dva v bežeckých disciplínach a dva v skokoch. Budú to tieto:

- 19. 3. 1982 — beh mužov na 15 km
- 20. 3. 1982 — beh žien na 10 km
- 20. 3. 1982 — skok na mostíku s P — 70 m
- 21. 3. 1982 — skok na mostíku s P — 90 m

Ak si uvedomíme tú okolnosť, že napríklad na majstrovstvách sveta v lyžovaní môžu za každý štát štartovať v jednej disciplíne len štyri pretekári, ale pri Svetovom pohári je to počet podstatne vyšší, tak nebol by prehnaný názov tohto článku Malá repríza majstrovstiev sveta v lyžovaní vo Vysokých Tatrách. Vo Vysokých Tatrách v marci 1982 skutočne môže ísť o reprízu majstrovstiev sveta bez ohľadu na to, že v roku 1982 sa skutočne majstrovstvá sveta v klasických disciplínach budú konať v slávnom Holmenkollene v Oslo.

My pochopiteľne myslíme pritom na organizačnú a technickú reprízu našich majstrovstiev sveta v klasických disciplínach, ktoré sa tak úspešne usporiadali v roku 1970 tak isto na Štrbskom Plese, ako tomu bude so svetovými pohármi v roku 1982.

Organizačné a technické zvládnutie štyroch vrcholných svetových podujatí však bude klásť značné organizačné, ale predovšetkým technické nároky na tatranských organizátorov. Plne im dôverujem, veď neraz už v minulosti dokázali, že sa vedú vypnúť k najvyšším výkonom. Ale jednako by som chcel upozorniť na jedno nebezpečenstvo a to je rutina. Veď sme to doteraz vždy vedeli urobiť dobre, iste to aj teraz urobíme.

Takýto prístup by mohol ale v sebe skrývať pocit sebaistoty a uspokojenia, čo je ale nebezpečné. Lyžiarstvo, ako je známe, prekonáva v celosvetovom merítku ohromný vzostup, a to nielen masové a rekreačné lyžovanie, ale aj vrcholové lyžovanie. A tu držať krok s najnovším svetovým vývojom nie je jednoduché, tobôž, keď tu môžu hrať svoj nezanedbateľný význam aj finančné, ale hlavne devízové otázky.

Centrom pozornosti pracovníkov organizačného výboru Tatranského pohára budú alebo mali by byť predovšetkým technické a organizačné problémy. Totiž úspech svetových pohárov v roku 1982 bude závisieť predovšetkým od toho, ako budú technicky pripravené bežecké trate a skokanské mostíky.

Už vlni sa urobil dobrý kus práce pri vylepšení bežeckých tratí a tieto si vyslúžili pochvalu. No malo by sa pokračovať ďalej v lete tohoto roku. Kus práce sa urobil pri rekonštrukcii mostíka P — 70 m a po „vylepšení“ dokončovacích prác sa tento stane naozaj dobrým mostíkom s modernými parametrami. Horšie je to s veľkým mostíkom. Nie je tajomstvom, že už nezodpovedá celkom najnovšiemu modernému poňatiu a bude potrebná jeho rekonštrukcia. Nie je to lacná, ale aj časovo náročná práca, ktorú nemožno vykonať za rok. Škoda, že ani skokanskí odborníci sa ešte nevedia ujednotiť „ako na to“. No v každom prípade bude potrebné najnutnejšie technické úpravy vykonať do zimy 1982.

Plné zanieťenie a perfektnú organizáciu „komputerových“ výsledkov si bude vyžadovať aj tento úsek práce. Najmä jeho dokonalá súhra s televíznymi prenosmi bude veľmi dôležitá a náročná, veď treba predpokladať, že tentoraz bude väčší záujem o prenosy z viacerých zahraničných štátov, najmä ak by sa „výsledková“ situácia v konečnom umiestnení SP stala nie jednoduchou, ale zaujímavou situáciou.

Pretože na takéto veľké svetové podujatie sa bude očakávať iste aj zvýšená návštevnosť, bude potrebné aj tejto otázke venovať osobitnú pozornosť. Treba sa pripraviť dobre najmä pri poskytovaní rôznych služieb, ale bude tiež dôležité vyplniť „hluchý“ program medzi doobedňajšími a poobedňajšími disciplínami. Teda pripraviť rôzne atraktívne doplnky.

Je potešiteľné, že dôležitosť perfektných príprav na takéto vrcholné podujatie, aké očakáva Štrbské Pleso v roku 1982 si uvedomujú nielen organizátori vo Vysokých Tatrách, ale aj vedenie Výboru zväzu lyžovaní SÚV ČSTV, ktoré sa zišli na prvé spoločné zasadnutie dňa 1. júla 1981 v Bratislave a stanovili hlavné strategické ciele týchto príprav.

A to je dobrý prísľub, že Vysoké Tatry a Štrbské Pleso sa opätovne v roku 1982 dostanú na popredné miesto v povedomí lyžiarskeho sveta a rodiny FIS.

JÁN MRÁZ

predseda Medzinárodnej komisie VZL ÚV ČSTV

Sarajevo připravuje ZOH 1984

Trinácté zasedání organizačního výboru ZOH 1984 v Sarajevu, které se konalo koncem července, konstatovalo, že výstavba sportovišť a tratí probíhá podle plánu a všechny projekty byly dokončeny. Předseda organizačního výboru Branko Mikulič je spokojen s průběhem příprav

této největší mezinárodní události zimních sportů v roce 1984 v hlavním městě Bosny a Hercegoviny. Jugoslávská delegace bude tedy moci v závěru září informovat účastníky kongresu Mezinárodního olympijského výboru v Baden-Badenu o úspěšném zajištění ZOH 1984. Přiveze s sebou mnoho propagačního materiálu, odznaky, vlajky a promítne také film z příprav ZOH.

Jubilejní 40. Balkánské hry v atletice na stadiónu Koševo v září potvrdily, že toto nově upravené sportoviště bude vhodným dějištěm slavnostních ceremoniálů při zahájení a zakončení XIV. ZOH. Podle dlouhodobého průzkumu průměrná únorová teplota v Sarajevu a okolní oblasti je -4 až -6 °C, vlhkost vzduchu 87 až 92 %, výška sněhové pokrývky v horských oblastech 105—120 cm.

Horský masív Hranišava se střediskem Savnik a Jahorina budou dějištěm lyžařských sjezdových disciplín. Upravují se zde tratě a staví dvě nové lanovky. Start sjezdu mužů bude v nadmořské výšce 1800 m, obřího slalomu o šest set metrů níže a slalomu v 1000 m. Tratě žen na svahu Jahoriny (1913 m) začínají o něco výše [sjezd v 1870 m, slalom 1840 m

a obří slalom v nadmořské výšce 1660 m].

Dějištěm běžeckých závodů bude náhorní plošina Veliko pole pod vrcholem Bjelašnice (2067 m). Tratě jsou v nadmořské výšce 1200—1300 metrů. Místní sportovní středisko Igman má sněh polovinu roku. Na úpatí vrcholu Igman budují Jugoslávci nové skokanské můstky, dobře chráněné od nárazů větru.

Zápasy hokejového turnaje a boje o olympijské medaile v rychlobruslení se uskuteční na městském sportovním stadiónu Skenderija, v jeho sportovním paláci bude olympijské tiskové středisko, menší presscentra jsou připravována i v dějištích lyžařských závodů ve sjezdových i klasických disciplínách, jakož i u bobové a sáňkařské dráhy, kterou Jugoslávci budují na severním svahu vrcholu Trebevič, kam povede lanovka ze Sarajeva.

Při výstavbě nových olympijských zařízení v současné době pomáhá patnáct brigád z celé Jugoslávie a dvě ze zahraničí. Jejich vedoucí se sešli na zvláštní poradě v Sarajevu, aby projednali upřesnění dalších úkolů, které je čekají. Prvá letošní směna SORA Sarajevo se mohla pochlubit pěknými pracovními výsledky. S brigádníky se setkáte na Jahorině, Bjelašnici, Igmanu i v Koševu.

Velkou péči věnují jednotlivé jugoslávské sportovní svazy přípravě svých sportovců na ZOH 1984. Zaměřily se především na mladé závodníky. Na srpnové závody skoků na hmotě v Lonnici nad Popelkou přijela početná výprava jugoslávských juniorů a také družstvo sdruženářů. Této disciplíně v minulosti Jugoslávci nevěnovali pozornost. Při ZOH na domácí půdě by rádi zasáhli do bojů na předních místech a vybojovali i nějakou medaili.

Čs. běžkyně na ledovci

Pětičlenné čs. reprezentační družstvo běžkyň ve složení Květa Jeriová, Dagmar Svubová, Gabriela Svobodová, Blanka Paulů a Anna Pasiarová pod vedením trenéra Zdeňka Cillera absolvovalo v polovině srpna týdenní výcvikový tábor na ledovci v rakouském Dachsteinu. První příprava na sněhu na novou sezónu za dobrých sněhových podmínek měla úspěšný průběh.

V týmu je dobrá pohoda, závodnice se zájmem plní náročné tréninkové úkoly. Květa Jeriová po operaci mandlí pomalu se zase dostává do formy. Trenér Ciller pečlivě sledoval výkony všech členek, které si dobře zvykaly na velkou nadmořskou výšku (2200 až 2500 m). Přijel tentokrát vybaven také dalekohledem, aby měl dobrý přehled po celé trati, což si velmi pochvaloval. Dobrý zdravotní stav všech reprezentantek umožnil splnit plánovaných asi 250 km na sněhu. Pravidelné měření tepové frekvence pomáhalo usměrňovat intenzitu tréninku.

Také tentokrát na Dachsteinu byly připraveny dvě tratě — dolní a horní. Největší ruch byl na horní, dlouhé 9 km s náročnými stoupáními. Čs. běžkyně se při přípravě setkaly s po-

četnou finskou výpravou, závodníky Jugoslávie, NSR, Holandska a Rakouska. Na Dachsteinu trénovalo také několik klubových týmů, v nichž převládali mladí závodníci.

Finové přijeli s kompletním reprezentačním družstvem mužů i juniorů, z žen zde byla druhá garnitura, zatímco první se připravovala s norskými reprezentantkami na ledovci v Norsku. Velmi dobrou formu v přípravě prokazoval Juha Mieto. Členové čs. výpravy se zájmem také sledovali testování lyží Finů na stometrovém úseku na rovině bez používání holí, které vždy třikrát opakovali. Vybavení byli jen finskými běžkami, hlavně značky Järvinen. Jeriová a Pasiarová mají lyže Rossignol, Paulů, Svobodová a Svubová běhají na kneisslovkách.

Skokan Primož Ulaga patří k nadějším Jugoslávie pro ZOH 1984 v Sarajevu. V červencových závodech na hmotě v Berchtesgadenu zvítězil před Rakušany Koglerem a Wallnerem

Ze zahraničí

● **JAPONEC MASAHIRO AKIMOTO** zvítězil třetí srpnovou sobotu v mezinárodních závodech ve skoku na hmotě v rakouském Bad Aussee při účasti 72 startujících ze dvanácti zemí. Další dvě místa obsadili Norové Sätre a Ruud před vítězem Světového poháru 1981 Rakušanem Koglerem. Čs. reprezentant F. Novák v silné konkurenci skončil třináctý a Samek sedmnáctý. Výsledky: 1. Akimoto [Jap.] 244,5 (70 a 72), 2. Sätre 242,0 (71,5 a 70,5), 3. Ruud (oba Nor.) 238,7 (69,5 a 71,5), 4. Kogler (Rak.) 237,9 (69,5 a 70,5), 5. Prosser (NSR) 237,1 (70 a 69), 6. Bergerud (Nor.) 236,8 (69,5 a 71), 7. Kokkonen (Fin.) 236,4 (71 a 69), 8. Wallner (Rak.) 236,4 (70 a 70), 9. Sumi (Švýc.) 235,4 (68 a 72), 10. Bogseth (Nor.) 233,0 (69 a 70,5), — 13. F. Novák (ČSSR) 229,9 (69,5 a 68).

● **PIOTR FIJAS** zvítězil v závodech polských skokanů o Pohár léta na Střední Krokvi v Zakopaném s 224,0 (74,5 a 74,5) před Dudou 220,3 (73,5 a 73,5) a Kawulokem 209,3 (66,5 a 70,5), který byl nejlepším sdruženářem. Z juniorů byl první Pluskota 195,8 (67,5 a 67). Současně byla na pořadu soutěž sdruženářů, jejíž druhou částí byl běh na kolečkových lyžích na 10 km. Zvítězil v něm Kazimierz Długopolski, který vybojoval prvenství i v závodě sdruženém.

● **SKOKANSKÝ MŮSTEK** ve Willingen (NSR) po letošní sezóně bude přestavěn. Při jeho úpravě se počítá s nákladem 1,6 miliónu marek. Zlepšený profil pak umožní skoky 120 m. Držitelem dosavadního rekordu můstku 107,5 m je Leitner z Oberstdorfu.

FIS - body v sezóně 1982 / 1983

FIS-body, zavedené před mnoha lety jako systém vyhodnocování výkonnosti závodníků ve sjezdovém sportu, byly značným pokrokem, zejména v souvislosti s řešením tehdy velmi obtížného problému — losování. Během let dosáhly FIS-body, vykazované každoročně v tzv. bodových listinách FIS, zcela mimořádného významu a dá se říci, že v současné době se sjezdový sport bez nich nemůže obejít. To však neznamená, že jde o obecně vhodný systém, respektující primární zásadu ve vyhodnocování závodníkovy výkonu — objektivitu. Odborníci, členové komise FIS pro klasifikaci závodníků ve sjezdovém sportu, ale také trenéři a sami závodníci, systému vytýkají nedostatky zásadní povahy. Jsou příčinou, že body, které má závodník vykázány v poslední platné bodové listině FIS před závodem, nepřesně vyjadřují jeho skutečnou výkonnostní pozici ve světovém lyžování. Trenéři se proto již několik let dožadují nahrazení současného systému bodového vyhodnocování závodníků jiným, spravedlivějším systémem. To je přirozené, vždyť pro závodníky je spravedlivý způsob vyhodnocování jejich výkonů principiální otázkou, je pro ně důležitější než kterýkoli jiný předpis Mezinárodního soutěžního řádu. Závodník postoupí do špičky nebo opouští reprezentační družstvo podle bodů, s nimiž figuruje v bodové listině FIS.

Na návrh klasifikační komise FIS se otázkou FIS-bodů zabývalo předsednictvo FIS v Puerto de la Cruz u příležitosti 33. kongresu FIS letos v květnu. Přestože jednání a hlavně řešení bylo omezeno na dílčí otázku, na přírůžky k FIS-bodům, předkládáme čtenářům článek, koncipovaný jako ucelený pohled na danou problematiku. Předpokládáme, že mnohé, co bylo v minulosti na toto téma v Lyžařství napsáno, upadlo v zapomenutí a že čtenář o tak závažné otázce, jakou je hodnocení výkonu sjezdaře, uvítá informaci, vyčerpávající přednětému tématu v celé jeho šíři a komplexnosti.

Námítky proti FIS-bodům

Bylo již řečeno, že FIS-body, uveřejněné v bodové listině FIS nejsou objektivním ukazatelem výkonnosti závodníků. To proto, že výkonnost závodníka je odvozována z výsledků, které dosahoval v určitém časovém období v minulosti, zpravidla v posledních dvou až třech sezónách. To je hodnocení neúplné, neboť nepřihlíží k nejdůležitějšímu kritériu, tj. k jeho momentální výkonnosti. Přesněji řečeno, současný systém hodnocení odnímá závodníkovi možnost využít své momentální formy a případné šance, která se mu v celé další závodnické kariéře už nemusí vrátit. To je hlavním nedostatkem současného systému vyhodnocování výkonnosti pomocí FIS-bodů, systému, který není zcela v souladu s obecně uznávanou zásadou ve sportu — fair play.

O významu startovního pořadí v závodech v kterékoliv disciplíně sjezdového sportu není třeba se rozepisovat. Musíme se spokojit konstatováním, že to není možné, aby závodník obdržel startovní pořadí, které by respektovalo také jeho momentální výkonnost a formu. Prakticky jen závod ve sjezdu by připouštěl, aby si závodník vyjel startovní pořadí např. časem, docíleným v tréninkové jízdě, po vzoru automobilových závodů. Ve slalomu a obřím slalom není taková možnost dána ani teoreticky; v obou disciplínách je trénink na trati, připravené pro závod, pod trestem diskvalifikace zakázán.

Obě komise FIS, tabulková a klasifikační, ve snaze eliminovat nejtvrdší

negativní důsledky vyhodnocovacího systému, provedly během let četné korektury základního předpisu, např.: startovní pořadí již není určováno losováním po skupinách, nýbrž je dáno pořadím závodníků v bodové listině FIS, s výjimkou prvních 15 jezdců a závodníků bez bodů; v druhém kole dvoukolových závodů je startovní pořadí dáno výsledkem, dosaženým v prvním kole, s výjimkou prvních 5 jezdců. Bodová listina je během sezóny aktualizována podle výsledků, docilovaných v závodech běžné sezóny, tzv. mezisezónní úprava, atd. To vše je nepochybně pokrokem, nicméně objektivní systém vyhodnocování zůstává nadále nespíněným snem. **Závodníci, trenéři, národní svazy ani odborné komise FIS se současně platným systémem vyhodnocování výkonů závodníků rozhodně spokojeni nejsou.**

Základem pro technické zpracování bodových listin FIS jsou časy závodníků, docílené v konkrétním závodě, převedené pomocí výpočtové tabulky FIS na bodové hodnoty. Tyto bodové hodnoty se korigují o jakési „trestné“ body, tzv. Bob-přirůžku. Oba

systémy, výpočet bodů a přírůžek, jsou ovládnuty těmito zásadami:

FIS-body

Závodník, který ukončí závod v průměrném čase, získává 60 bodů a vítěz obdrží optimální počet bodů. Ostatní závodníci získají body mezi těmito hodnotami, nebo vně těchto hodnot, podle zvláštní matematické formule. Původně vykazovalo časové zpoždění průměrného závodníka za vítězem značnou stabilitu. To umožňovalo koncipovat pro každou disciplínu bodovou tabulku, která zůstávala v platnosti řadu let. Později se ukázalo, že se vztah mezi průměrným časem a časem vítěze v různých závodech vyvíjí rozdílně; např. v sezóně 1976 až 1977 činilo časové zpoždění průměrného závodníka vůči vítězi v závodech SP 4 %, zatímco v závodech MS nebo v národních mistrovstvích 16 %. Absolutně spravedlivé vyhodnocení závodů by vyžadovalo pro každý jednotlivý závod specifickou stupnici, neboť měnil-li se tak podstatné procento časového zpoždění průměrného jezdce za vítězem od závodu k závodu, musela by tato změna být uvažována také v tabulkové stupnici. **Takovýto způsob maximálně objektivního vyhodnocování jednotlivých závodů bez pomoci počítače prakticky není možný.**

Jakési kompromisní řešení navrhol svého času člen klasifikační komise FIS Angličan Richard C. Berry. Prokázal na výsledcích experimentálních zkoušek, že k podstatnému zlepšení by bylo možno dospět zavedením samostatných výpočtových tabulek pro závody SP, závody EP a ostatní FIS závody. Jeho návrh nenalezl příznivý ohlas u spolupracovníků v klasifikační komisi a nebyl schválen ani později na kongrese v Nizze.

Vítězové Světového poháru 1980—81 ve sjezdových disciplínách Švýcarka Marie-Theres Nadigová, která zanechala závodní činnosti, a Američan Phil Mahre s trofejemi

System výpočtu trestných bodů, tzv. Bob-přirážky (podle autora Bob Arnotta, člena klasifikační komise), má umožnit srovnání výsledků ze závodů různých úrovní. Formule pro výpočet Bob-přirážky spočívá v principu ve výběru určitého počtu závodníků, umístivších se na prvních deseti místech v závodě a v porovnání, resp. odečtení jejich bodového průměru, docíleného v závodě, od průměru jejich bodů, uvedených v bodové listině FIS. Pomocí takto vypočtené přirážky se pak korigují FIS-body v příslušném závodě. Teoreticky je vše v pořádku, avšak ti, kdož formuli znají z praktické aplikace dobře vědí, že závodník, jehož výkon je podstatně vyšší nebo nižší, než odpovídá jeho výkonnosti, zcela podstatně ovlivní výši přirážky, zejména tenkrát, jestliže výběr závodníků pro výpočet přirážky se užší. To umožňuje nežádoucí manipulace a vede k znehodnocení celého systému. Snaha omezit tyto manipulace na minimum, přinutila postupem doby klasifikační komisi k vydání některých doplňujících předpisů. Např. významné závody, jakými jsou závody SP, MS, ZOH a závody Světové série, prohlásila za tzv. závody nulové. Pro tyto závody znovu zavedla minusové body; pro závody EP a ostatní FIS závody stanovila minimální přirážky apod. **Nutnost postupovat při vyhodnocování závodů různých kvalit diferencovaně nejlépe dokumentuje oprávněnost kritiky Bob-systému, považovaného v současné době za nutně trpěné zlo do doby, než bude možný přechod na systém lépe vyhovující.**

Nová formule pro sezónu 1982—83

Federace věnovala a dosud věnuje problémům kolem FIS-bodů malou pozornost a přenechává jejich řešení matematikům v příslušných komisích, v tabulkové komisi a v komisi klasifikační. V rámci klasifikační komise byla před léty ustavena zvláštní pracovní skupina, která od roku 1975 se pod vedením Kuno Messmanna (NSR) pokouší nahradit Bob-systém jiným, spravedlivějším systémem. Pracovní skupina, složená z odborníků s dlouholetými zkušenostmi, provedla během posledních 6 let četné experimenty, početné testy a propočty. **Výsledkem jejich práce je návrh, který klasifikační komise předložila na FIS kongresu v Puerto de la Cruz (1981) předsednictvu FIS k projednání s doporučením, aby nová formule vstoupila v platnost v sezóně 1982—83.** Do té doby bude pravidlo experimentálně prověřováno a bude-li nutno i vhodně korigováno. Předsednictvo FIS návrh beze změny schválilo.

Jde o předběžnou informaci, kterou bude nutno ještě v mnohém směru upřesnit a doplnit, jakmile bude k dispozici definitivní znění předpisu. Do té doby předkládáme našim čtenářům stručné schema výpočtu přirážky a výčet několika předností proti Bob-systému, kterými komise návrh zdůvodňovala:

● Příklad výpočtu

Slalom Lake Placid

	FIS-bodů
1. Stenmark	0,20 (škrťá se)
2. P. Mahre	2,84
3. Lüthy	7,00
4. Enn	10,24
5. Neureuther	2,71
6. Popangelov	1,87
7. Steiner	5,70
8. Thöni	7,84
9. Andrejev	9,43
10. Wörndl	16,55 (škrťá se)

$$-47,63 : 10 = 4,76$$

přirážka pro příslušný závod

● Výhody

— nová varianta výpočtu je podle dobrozdání neutrálních matematiků z univerzity v Innsbrucku statisticky spravedlivější;

— odpadají všechny dosavadní doplňující předpisy, korigující Bob-systém (minimum, maximum);

— škrtnutím extrémních bodových hodnot (nejnižší a nejvyšší) nemůže být výsledek náhodný;

— způsob výpočtu je jednoduchý, snadno srozumitelný (méně zdrojů pro chyby);

— počet registrovaných závodníků se v posledních letech zvýšil desetkrát. Je proto přijatelné vycházet z výsledků 10 jezdců (zpracována byla dokonce i varianta s 15 jezdci);

— největší možná přirážka činí 120 bodů, která se použije, pokud se na 1.—10. místě v závodě neumístí žádný závodník s FIS-body;

— závody se slabou účastí se podle tohoto pravidla spíše zvýhodní, nežli znevýhodní;

— Bob-systém v době svého vzniku byl rozumným řešením. V mezidobí se situace ve sjezdovém sportu od základu změnila a Bob-systém se přehřel. Z této situace je nutno vyvodit patřičné závěry.

Při projednávání návrhu pracovní skupiny v klasifikační komisi nenašla nová formule spontánní přijetí. Diskuse probíhala velmi polemicky a také výsledek hlasování nebyl zvláště přesvědčivý (8 hlasů pro, 4 proti a 2 abstinence). Proti návrhu se vyslovily Anglie, Austrálie, USA a Kanada, hlasování se zdrželi zástupci Bulharska a Tchajwanu. S návrhem se ztotožňovali zástupci alpských a skandinávských zemí. **Tato nejednotnost v lůně samotné odborné komise indikuje, že nová formule je založena spíše na spekulativní nežli racionální úvaze.** Je-li tomu tak, pak ji pro inkompetenci nelze komentovat a je třeba se zříci jakýchkoli prognóz.

Pronikavý progres v dohledu

Jak jsme již oznámili, bylo v létě minulého roku v sekretariátu FIS v Bernu instalováno elektronické zařízení na zpracování dat a informací italské firmy Olivetti. Zařízení je schopné zpracovávat nejen běžnou účetní evidenci sekretariátu, ale také jiné zadání, mezi nimi i výpočet FIS-bodů. Prozatím ovšem bude případný výpočet FIS-bodů vázán na matema-

tickou formuli PMG tabulek, schválených kongresem FIS v Bariloche (1977). Pro sezónu 1980—81 byla na nově instalovanou zařízení bez problémů vyhotovena první bodová listina FIS. V dalších etapách zamýšlí federace vyvinout ve spolupráci s firmou Olivetti bohatý program na využití počítače. To přinese zásadní kvalitativní obrát v řadě oblastí pracovní agendy federace: ve výpočtu FIS-bodů, zpracování kalendáře, vyhodnocování SP v jednotlivých disciplínách, zpracování homologačních hodnot všech tratí a můstků, zhotovování srovnávacích analýz apod.

Smlouvou uzavřenou s firmou Olivetti a instalací počítače byly vytvořeny podmínky, které mohou v nejbližších letech postavit vyhodnocování výkonů závodníků a jejich klasifikaci na zcela nový základ. V dohledu je pronikavý pokrok. Každý individuální závod, bez ohledu na to, zda jde o závod SP, nebo kterýkoli jiný závod FIS, bude moci být vyhodnocován centrálně počítačem. Odpadnou bodové přirážky a s nimi všechny vedlejší početní úkony.

Technická revoluce, která zasahuje do všech oblastí lidské činnosti, se nevyhýbá ani sportu. Trend pro zavádění progresivní techniky do sportu v posledních letech neobyčejně zesílil. To platí obecně a ve sjezdovém sportu nemůže být jinak.

Dr. OTTO KULHÁNEK

člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Z OKRESNÍCH KONFERENCÍ

VSL OV ČSTV Přerov se na konferenci pochlubil pozoruhodnou brigádnickou činností členů svých sedmi oddílů, kteří odpracovali 7320 hodin na lyžařských zařízeních a při provozu veřejné lyžařské školy. Vzorový oddíl I. stupně Lokomotivy Meochemy Přerov soutěžil o bronzovou plaketu. Dalším držitelem titulu Vzorový oddíl I. stupně jsou lyžaři Spartaku Přerovské strojírny. Spartak Lipník nad Bečvou, držitel II. stupně, soutěžil o I. stupeň. V roce 1976 bylo v okrese 635 organizovaných lyžařů, letos jejich počet stoupl na 1011. V oddílech působí 300 cvičitelů, 20 trenérů a 46 rozhodčích. Předsedou zvolen Rajmund Krejčí, organizačním pracovníkem Otto Christen.

VSL OV ČSTV Pardubice má v činnosti 13 lyžařských oddílů, v nichž je 1075 organizovaných členů, z toho 599 dospělých, 127 dorostenců a dorostenek a 349 žactva. Naprostá většina oddílů věnuje stálou pozornost masovému lyžování, hlavně mládeže. V oddílech jsou silná žákovská družstva a pracují celoročně. Počet trenérů ve srovnání s předešlým rokem se zvýšil o 22 na 54, cvičitelů o 13 na 227. Vzorovými oddíly I. stupně jsou RH, Dynamo a Tesla Pardubice, první dva soutěžili o bronzovou plaketu. Bylo uděleno 602 stříbrných a 143 zlatých odznaků Lyžař ČSR. Předsedou byl zvolen dr. Milan Vrána, organizačním pracovníkem Luboš Růžička.

ZVÝŠILA SE

Odpověď na tuto otázku hledá kromě jiných také Švýcarská úrazová pojistovna, ve které jsou pojištěny plně dvě třetiny švýcarských výdělečně činných občanů. Do jejich statistických údajů ovšem nejsou zahrnuti nepojištění, to znamená například školáci a ženy v domácnosti. Přesto ukazují tyto údaje na určitý trend ve vývoji lyžařské úrazovosti: v pětiletí 1963 až 1967 zaznamenala pojistovna 15 032 lyžařských úrazů. V dalších pěti letech to bylo 14 898 případů a v letech 1973—1977 „jen“ o něco víc — 16 220 případů, ačkoli proti šedesátým letům dosáhla lyžařská exploze mohutných rozměrů.

Ale již v roce 1977 se projevil obrat v kvalitě fyzického poškození postižených. Pojistovna zaznamenala, že v uplynulém období se vyskytlo více zranění trupu a horní poloviny těla než v dřívějších letech, což lze podle jejího mínění zdůvodnit jinou technikou jízdy a částečně i změnami v lyžařské výzbroji. Fraktury bérce a hlezenního kloubu se na úrazech podílely dohromady 8 procenty, zatímco o pět let dřív činil tento podíl ještě 16 procent. Případy naražených a pohmožděných částí trupu se za stejné období rozmnožily ze 42 z 1000 úrazů na 100 a stejná zranění paže a ramene ze 49 na 118.

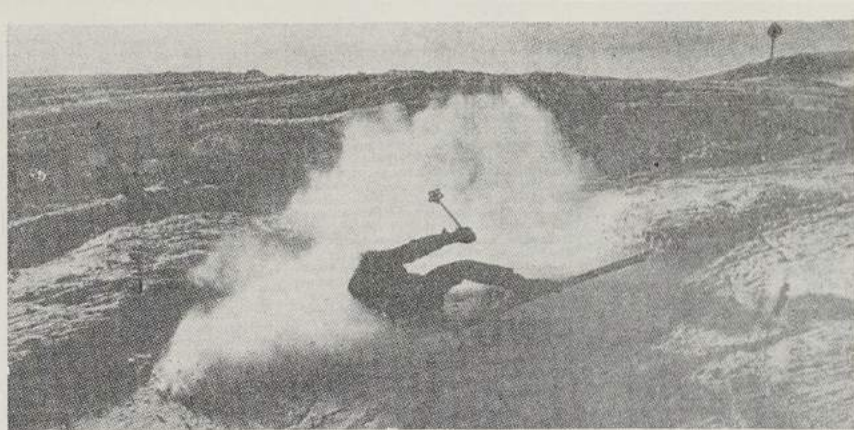
Zdá se, že místo nejčastějších zranění se na těle přestěhovalo ještě víc nahoru. Švýcarský tisk zaznamenal koncem ledna letošního roku u lyžařů výrazné zvýšení počtu úrazů lebky. Jenom v churské kantonální nemocnici bylo v sezóně 1979—1980 hospitalizováno na neurochirurgickém oddělení 68 případů, z toho 5 smrtelných. Na tomto počtu se ze 60 procent podíleli mladiství pod 19 let. V této souvislosti bylo zjištěno, že stále více lyžařských zranění je způsobeno kolizemi na lyžařských tratích.

Švýcarští lékaři nyní volají po opatřeních k odvrácení poranění hlavy. Pokládají za nutné osvětovými prostředky co nejvíce rozšířit poznatek, že na rozdíl od kostní tkáně nervový systém mozku a míchy neregeneruje. Lépe mají být popularizována bezpečnostní pravidla FIS a využity možnosti regulace provozu a pohybu na sjezdových tratích. Má být zlepšen také systém kontroly výzbroje, zejména bezpečnostního vázání. A konečně má být šířeji zaváděno nošení přileb, zejména u dětí a mládeže.

Švýcarští lékaři poukazují dále na to, že v poslední době se v důsledku neovládnuté a neopatrné jízdy přehnanou rychlostí na kolizních úrazech podílí čím dál víc dětí a mládeže. K největšímu počtu takovýchto úrazů došlo ve zmíněné sezóně právě v únoru, tedy v měsíci, do kterého se ve Švýcarsku soustřeďují školní prázdniny.

BÍLÉ OPOJENÍ SE ŠPATNÝM KONCEM

Vytoužená svižná, rytmická jízda v lehkém, jiskřivém sněhu, které nadšenci obětují tolik nervů (na silnicích) a trpělivosti (ve frontách na lanovky) — tento požitek končí, bohužel, stále častěji v nemocnici, na invalidním vozíku nebo dokonce v rak-

Lepší materiál, vyšší rychlost, nebezpečnější pády

celková bezpečnost lyžování?

vi. Je pravda, že tento sport vyžaduje díky zlepšené úpravě tratí (alespoň v zahraničí) a zlepšené výzbroji relativně méně úrazů než dřív. Ale zvládnutí lyžařské techniky se stalo snadnější, což svádí k rychlejšímu tempu. A hustota provozu na sjezdových tratích se zvýšila v takové míře, že z toho vznikla ohniska velkého nebezpečí. V této souvislosti jsou znalci zajedno v tom, že se zvýšil počet těžkých úrazů. A přijde-li sezóna se sněhovými poměry, jako tomu bylo letos, a tratě jsou přemrzlé a plné kamenů, pak je nebezpečí úrazu ještě větší. Tyto nepříznivé podmínky postihly letos zejména Švýcarsko, kde musela letecká záchranná služba v lednu a únoru zasáhnout ve 407 případech lyžařských úrazů, zatímco ve stejném období předcházejícího roku jen v 286 případech.

O osamělé stopě v hlubokém prašanu, daleko od civilizace, sní už jen málo lyžařů. Většina jich dává přednost jízdě na upravených tratích. Jízda v terénu si vyžadovala důkladný výcvik a větší svalovou sílu, zatímco moderní výzbroj a rozšíření udržovaných tratí zvyšuje počet milovníků jízdy na hladkém sněhu. Bezpečnostní vázání zbavuje mnohé strachu ze zranění a zlomenin dolních končetin, skořepinové boty jim dodávají pocit jistoty a kontroly vedení lyží, což platí i pro ty, kteří techniku lyžování ještě pořádně neovládají. K překonání dalších zábran přispívají konečně i moderní, lépe ovladatelné lyže. Lyžování se stalo snadnějším, alespoň na zvlácnovaných tratích.

Ale tento pocit bezpečnosti je klamný. Některé tratě jsou v určitých chvílích předlíněny a zdaleka ne všichni jezdí tak, jak to odpovídá jejich lyžařskému umění a jak to doporučuje FIS ve svých deseti pravidlech nebo příslušné místní orgány. Tato pravidla respektují snad více než lyžaři soudy — alespoň ve většině lyžařsky vyspělých evropských zemích — které se jimi dnes už téměř bez výjimky řídí při rozhodování o tom, kdo má na lyžařském úrazu vinu.

V PŘÍŠTÍ SEZÓNĚ JEŠTĚ VÍCE ÚRAZŮ?

Počet úrazů se nezvyšuje úměrně k masovému přírůstku lyžařů. Ale právě vzhledem k této trvajícím lyžařské explozi se bude nevyhnutně zvyšovat jejich absolutní počet a z výše

vedených důvodů navíc i podíl vážných i tragických úrazů. K tomu všemu přistupuje trend k úrazům životně důležitých systémů a orgánů, což vyplývá například i z tohoto údaje švýcarské horské záchranné služby: Ze 407 obětí úrazu, evakuovaných v lednu a únoru 1981 letecky, utrpělo 87 postižených (proti 54 v roce 1980) zranění hlavy a 71 (59) zranění páteře. Přes chirurgický zákrok někteří z nich svému zranění podlehli, někteří zůstali trvale ochrnutí na celém těle nebo na končetinách. Dalších 48 letecky přepravených utrpělo zranění ramene (rok předtím 28), paže (14/10), páneve (14/7), stehna (62/44), kolena (16/11), bérce (69/52) a další úrazy. Kromě toho dopravila letecká záchranná služba lyžaře postižené mnohonásobnými zraněními (22/19) a 4 lyžaře (2), kteří přišli na místě úrazu o život. Nápadně vysoký byl podíl 14—18letých lyžařů na těchto úrazech.

Podle švýcarských lékařů je příznivým jevem zlepšená fyzická kondice průměrných lyžařů. Vzdůstá počet milovníků běhu na lyžích, kteří jsou fyzicky zdatnější a jezdí bezpečněji i na sjezdovkách. Mnozí už nepřestupují bez jakékoli přípravy z kancelářské židle na vlek, aby pak byli ohroženi úrazem hned první den lyžování.

Mnohé z toho, co děláme i u nás v zájmu rozvoje masového lyžování, je zaměřeno právě na zvýšenou bezpečnost. Přispívá k tomu masové rozšiřování lyžařské výuky ve veřejných lyžařských školách, kvalitnější výuka školní mládeže a řada dalších opatření úrazové prevence, k nimž ve spolupráci se složkami Svazu lyžování přispívá vydatně i Česká státní pojistovna popularizací a osvětou i materiálními a finančními prostředky. Co však je v tomto směru stále ještě palčivým nedostatkem, je většinou špatná údržba stávajících a sporadická i málo promyšlená výstavba nových tratí, jakož i nedostatek moderního a kvalitního lyžařského vybavení z hlediska současných nároků na bezpečnost.

Reálná situace v tomto směru je zatím taková, že můžeme považovat za úspěch, podaří-li se nám aktivním úsilím o lepší přípravu lyžařů v masovém měřítku trend k absolutnímu zvýšení úrazů maximálně zbrzdít a relativní úrazovost podstatně snížit.

PAVEL BORSKÝ

Instruktaž vedoucího lesního úseku Karla Kaprase žákyním lyžařského gymnázia Janě Kobrové a Janě Blaženinové jak správně sázet nové smrčky na paseky

Jana Blaženinová, která po prázdninách nastoupila do druhého ročníku. „V Jilemnici jsem spokojena a mám dobré podmínky pro sportovní činnost,“ prohlásila. „Líbí se mi v kolektivu našeho gymnázia, letní tréninkový tábor se vydařil a je zpestřením přípravného období.“ Potvrdila to v rozhovoru i Gabriela Lomová z České Třebové, která ocenila i obětavou práci svého trenéra, učitele Miloslava Zoubeleho v lyžařském oddíle Lokomotivy Česká Třebová.

První lyžařská třída na gymnáziu v Jilemnici byla otevřena ve školním roce 1976—77. Letos již podruhé zde žáci úspěšně studium končili maturitou. Bylo jich 29, z toho deset s významnými a většina jich bude pokračovat na vysokých školách, především na FTVS a pedagogické fakultě. Dobré studijní i sportovní výsledky jsou vysvědčením svědomitosti a péle žáků, jakož i obětavé činnosti zkušených pedagogů, kteří za žáky dojíždějí na hlavní zimní soustředění, a svědomitých trenérů. Re-

Letní aktivita na tréninkovém soustředění

Žáci sportovních tříd lyžování jilemnického gymnázia jsou známi nejen dobrými sportovními výsledky, ale také příkladnou brigádnickou činností. Prokázali to i letos a zapojili se do letní aktivity ihned po skončení školního roku. Dovedli ji účelně spojit s tréninkovým soustředěním po pracovní době.

Bylo správné, že se rozhodli pomoci lesními pracemi Krkonošům, kteréžto hory si zamílovali, tráví na nich téměř celou zimu a přijíždějí sem i v letních a podzimních měsících. Většina jich také zde slavila své první sportovní úspěchy. Chtěli jsme vidět, jak se mladí lyžaři a lyžařky dovedou vypořádat se svými brigádnickými úkoly. Vydali jsme se proto za nimi do poleší Rezek v Krkonošském národním parku. Našli jsme je díky dobrým informacím vedoucího místního lesního úseku se sídlem ve Vítkovcích Karla Kaprase při čištění paseky, vzdálené asi 6 km od chaty Rezek v příkré stráni krásné krkonošské přírody, kde dobře uplatňovali svou fyzickou zdatnost.

Vedoucí letního soustředění jilemnického gymnázia trenér Rudolf Sauer jim zrovna přivezl vydatnou svačinu, aby se posílili a potom dokončili vyčištění velké paseky stažením větví na mohutné hromady. Za dopolední směnu se mohli pochlubit pěkným kusem práce a nevdalo jim, že v některých částech svahu po předchozích vydatných deštích crčely pramínky vody. Před 13. hodinou je autobus odvázel do Jilemnice k zaslouženému obědu.

„S prací mladých lyžařů a lyžařek jsem spokojen,“ řekl vedoucí lesního úseku poleší Rezek Karel Kapras. „Vysadili 4000 nových smrčeků a vydatně nám pomáhají při čištění pasek. Společně s námi likvidují napadené lesy a paseky znovu zalesňují. Stejně jako

zaměstnanci lesní správy i oni si váží krásné krkonošské přírody.“

Zajímalo nás, jak vypadá denní režim více než padesáti účastníků letního tábora studentů a studentek ze sportovních tříd jilemnického gymnázia. „Začíná v 5 hodin budíčkem, o půl hodiny později již odjíždíme autobusem za pracovní povinností,“ odpověděla na náš dotaz Jana Kobrová, která dokončila letos druhou třídu gymnázia. „Obědváme ve 13.30 hod., odpoledne po odpočinku začíná sportovní příprava. Využíváme při ní asfaltové dráhy pro jízdu na kolečkových lyžích a koloběžkách, věnujeme se cyklistice a máme k dispozici také jilemnické sportovní hřiště. Přespolní běhy a různé hry zpestřují sportovní program.“

Na otázku jak se jí líbí výcvikový tábor J. Kobrová poznamenala: „Hodnotím jeho pestrou a náročnou náplň, jakož i dobré organizační zajištění. Někdy ho pořádně cítíme v těle, ale bez tvrdé, cílevědomé přípravy nelze dosáhnout sportovních úspěchů. Máme dobrý kolektiv, který se po úspěšné práci dovede i pobavit a zpříjemnit si volné chvíle.“ Když si chlapi trochu postěžovali na náročnost tréninku, jejich vedoucí prof. Jiří Tryzna připomenul: „Člověk vydrží více než zvíře“ a pokračovalo se v přípravě.

Je pozoruhodné, že mezi běžci sportovních lyžařských tříd gymnázia v Jilemnici jsou také dvě sjezdářky ze Spartaku Rokytnice. Jedna z nich je

dítek gymnázia Josef Jech má porozumění pro potřeby sportovních tříd a měl velkou zásluhu na zřízení domova mládeže, který byl vybudován během dvou let adaptací staré budovy s pěknými studijními a společenskými místnostmi. Plánována je přístavba školy, v níž mají být také zařízení lyžařských tříd (posilovna, sauna, hygienická zařízení a skladovací prostory) a později postavena i nová tělocvična. Díky pochopení KNV čerpá škola z rozpočtových prostředků tohoto orgánu, celá činnost se uskutečňuje s maximální hospodárností. I při limitovaném přídele materiálu podařilo se zajistit pro špičkové závodníky a závodnice kvalitní lyžařskou výstroj a výstroj.

Vedení školy je hrdo na to, že na jilemnickém gymnáziu maturovala současná čs. nejúspěšnější běžkyně, držitelka bronzové olympijské medaile z Lake Placidu a třetí nejlepší závodnice Světového poháru 1980—81 běžkyně Květa Jeriová. V současné době zde studují tři členky čs. juniorského reprezentačního družstva Květa Vaníčková, Zuzana Valešová a Lenka Gabrielová. S nimi jsme se také setkali při letní aktivitě a tréninkovém táboře. Všechny jsou na gymnáziu v Jilemnici spokojeny a váží si dobrých studijních i tréninkových podmínek. Chtějí se odměnit úspěšným školním prospěchem, hodnotnými sportovními výkony i účinnou pomocí našemu národnímu hospodářství.

Vraceli jsme se z letního tréninkového soustředění lyžařských sportovních tříd jilemnického gymnázia s uspokojením a cenným poznatkem co dokáže společná práce pedagogů, lyžařských trenérů a dobrého kolektivu mladých sportovců a sportovkyň.

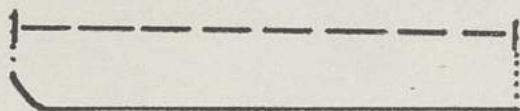
JAROSLAV TROUSIL

AKROBACIE NA LYŽÍCH

V posledních třech číslech ročníku 1979 Lyžařství a v 1. a 2. čísle loňského ročníku byla otištěna série článků o lyžařské akrobacii, která získává stále více významu. Tentokrát chceme naše lyžařské trenéry, cvičitele, rozhodčí i všechny ostatní zájemce seznámit s některými základními body pravidel a návodem pro organizační zajištění závodů jednotlivých disciplín lyžařské akrobacie. Zároveň chceme informovat o nových názorech a poznatcích v oblasti výběru výstroje. Předpokladem je, že čtenáři znají obsah dříve uvedených článků, na které tento materiál navazuje.

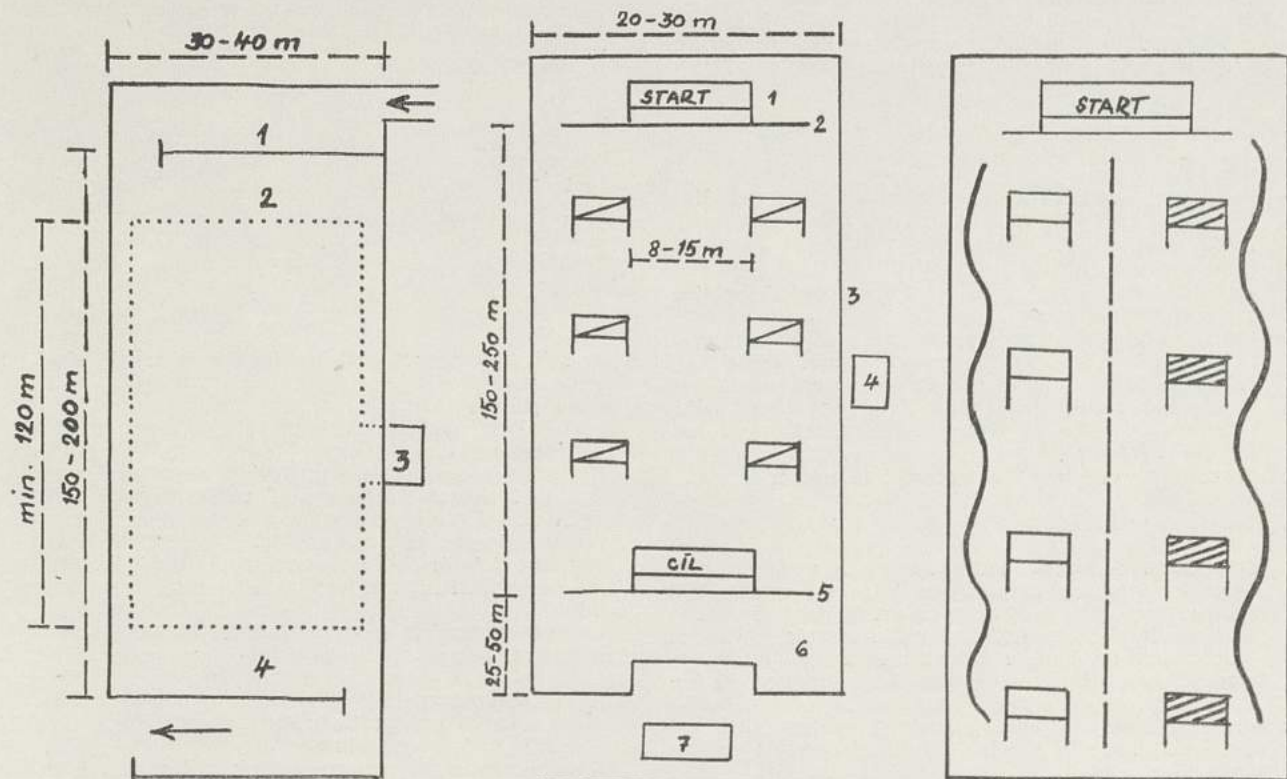
BALET NA LYŽÍCH

Balet je v současné době chápán jako systém a soubor gymnastických a akrobatických prvků s využitím tanečních figur, které jsou harmonicky a rytmicky svázány dohromady. Terén, na kterém se závodí, musí být upravený, hladký, sklon 20 %. Délka svahu 150–200 m, šířka 30 až 40 m. Prostor pro vlastní závod je na začátku a konci označen čarami, jejichž minimální vzdálenost je 120 m. Závodník musí celou svoji jízdu předvést uvnitř vymezeného území. Každá jízda musí obsahovat nejméně 12 baletních prvků. V současné době je změna v povolené délce lyží. Lyže mohou být maximálně o 33 cm kratší, než je výška závodníka. Délka lyží se měří podle obrázku 1.

Obr. 1

Závodník je diskvalifikován, když ztratí v průběhu jízdy jednu nebo obě lyže, když nejede podle předloženého programu, nebo když nastoupí k závodu s kratšími lyžemi než povolují pravidla. Nejdříve jedou všichni přihlášení závodníci předkola, po jejich zhodnocení nastupuje 16 nejlepších mužů a 8 nejlepších žen k finálovému závodu. Celkové uspořádání závodního svahu pro balet na lyžích znázorňuje obrázek 2.

Obr. 2: 1 prostor pro závodníky, 2 startovní prostor, 3 rozhodčí, rozhlas, 4 cílový prostor — Obr. 3: 1 prostor pro závodníky, 2 startovní čára, 3 ohrada, vymezení závodní tratě, 4 hlasatel, 5 cílová čára, 6 cílový prostor, 7 rozhodčí — Obr. 4: 1 modrá trasa, 2 červená trasa.

Pravidla pro rozhodování

Jízdu každého závodníka posuzuje 5 rozhodčích, každý rozhodčí může dát maximálně 10 bodů za předvedenou jízdu, nejlepší a nejhorší známka se škrtá a součet tří zbylých známek — bodů určuje pořadí závodníků.

Každý rozhodčí posuzuje v jždě tři základní oblasti a vymezuje jim určitou část bodového hodnocení:

1. virtuoziता a choreografie	0,1—2,5 bodu	(25 %)
2. stupeň obtížnosti	0,1—2,5 bodu	(25 %)
3. technické provedení	0,1—5,0 bodů	(50 %)

V rámci uvedených oblastí rozhodčí především sleduje a posuzuje:

1. Virtuozitu
 - výraz osobnosti
 - plynulost spojení jednotlivých prvků
- Choreografii
 - provedení figur podle hudby
 - taneční prvky
 - sestavení programu.

na **POMOC**
trenérům
A cvičitelům

2. Stupeň obtížnosti

Oceňuje se stupeň obtížnosti jednotlivých prvků, ale i jejich celkové spojení. Nově předvedený prvek se musí bodově ohodnotit.

3. Technické předvedení jednotlivých prvků v celém programu

Rozhodčí posuzují technické provedení v rámci celé jízdy, obzvlášť si všímají:

- technického provedení jednotlivých prvků

- držení těla
- využití terénu
- stupně rovnováhy při jízdě.

Hodnocení pádů

Strhávají se body od 0,5 do 2,0 bodů podle toho, jedná-li se o náznak pádu nebo skutečný pád. Bodová srážka by měla mít tuto podobu:

dotyk jednou rukou	strhává se do 1,0 b.
dotyk oběma rukama,	
zády, krátké posazení	strhává se do 1,5 b.
pád	strhává se do 2,0 b.

- Rady pro sestavení programu jízdy baletu na lyžích:
- všechny prvky se učíme na obě strany
 - když umíme více figur, učíme se spojovat je do jednoho celku
 - pro větší rovnováhu zkusíme nacvičovat a opakovat prvky bez holí
 - pokud nejde na cvičném svahu pustit hudba, vezmeme si malý kazetový magnetofon na řemen kolem krku.

JÍZDA V BOULÍCH

Velice efektní disciplína, která si získává stále větší počet zájemců mezi závodníky i mezi diváky.

Závodí se na svahu se sklonem 28—45 stupňů, délka svahu 150—280 m, šířka 20—30 m. Vlastní závodní trasa je vyznačena brankami, které jsou stejné, jako pro sjezd nebo obří slalom, jejich šířka je 8—15 m. Závodník musí projet celou trať od startu do cíle (obrázek 3).

Pravidla pro rozhodování

Jízdu každého závodníka posuzuje 5 rozhodčích, od každého rozhodčího může závodník za svoji jízdu získat ma-

ximálně 10 bodů Nejvyšší a nejnižší známka se škrta, součet 3 zbývajících známek určuje celkový výsledek.

Každý rozhodčí sleduje po celou dobu jízdy závodníka tři okruhy, pro které má vymezeno určité bodové ohodnocení:

1. technika jízdy	0,1—5,0 b.	(50 %)
2. rychlost	0,1—2,5 b.	(25 %)
3. dva největší skoky	0,1—2,5 b.	(25 %)

U jednotlivých okruhů každý rozhodčí především sleduje a posuzuje:

1. Techniku jízdy
Rozumíme tím:
 - neustálý styk lyží s terénem
 - postavení trupu při jízdě
 - celková kontrola nad jízdou
 - průběžná, neustálá aktivní činnost lyžaře
2. Rychlost

Před závodem projedou tři nejlepší závodníci určenou trať a podle nich se určí orientační čas pro všechny závodníky. Čas se potom přepočítává podle určitého klíče na body, které se přidělují jednotlivým závodníkům.

3. Dva největší skoky
Závodník může v průběhu jízdy skočit více skoků, hodnotí se dva největší. Za každý skok může dostat maximálně 1,25 bodu. Při každém skoku se hodnotí:
 - výška a délka
 - provedení
 - spontánnost
 - stupeň obtížnosti

Skoky se musí rozdělit pravidelně po celé délce trasy závodu. Salta jsou zakázána. Doskok posledního skoku musí být před cílovou čarou. Neskáče se z boule na bouli — to je chyba, za kterou se závodníkovi strhávají body v okruhu techniky jízdy.

(Pokračování)

JOSEF TREML

Odznak Lyžař ČSR vhodnou soutěží i pro rodiny

Soutěž o odznak Lyžař ČSR se stala masovou ve všech českých krajích. Svědčí o tom nejlépe téměř 50 000 jeho nových nositelů v uplynulé sezóně. Celkem 37 707 získalo stříbrný a 11 620 zlatý odznak. Největší počet 2468 zlatých a 6584 stříbrných odznaků nosí lyžaři Severočeského kraje před pražskými vyznavači lyžování (2290 zlatých a 6687 stříbrných odznaků).

Podle stávajícího soutěžního řádu o stříbrný a zlatý odznak Lyžař ČSR je možné připravit soutěžní formou pro celé rodiny plnění jednotlivých podmínek lyžařské dovedností.

STŘÍBRNÝ ODZNAK

- a) Obrat na svahu
(Kolik nejrůznějších způsobů obrátů rodina zná. Každý způsob předvádí celá rodina. Co způsob, to bod.)
- b) Změny směru jízdy obloukem
(Stejný způsob jako u bodu a.)
- c) Plynulá jízda na lyžích na trati vyznačené deseti jednoduchými brankami
(Sečteme časy členů rodiny, nejnižší součet dosažených časů se odmění nejvyšším počtem bodů. Počet bodů určíme počtem soutěžících rodin — co rodina, to bod. V případě rozdílného počtu členů soutěžící rodiny stanovíme průměr na člena rodiny z celkového součtu dosažených časů.)
- d) Překonání vzdálenosti v terénu, minimálně:
 - muži 5 km
 - ženy a dorost 3 km
 - žactvo 1 km
 (Uspořádáme soutěž podle kategorií a délky tratí. Časy soutěžící rodiny sečteme a rodině s nejnižším součtovým či průměrným časem přidělíme body, stanovené podle počtu soutěžících rodin stejným způsobem jako v bodě c), čímž je bodována každá rodina.)

Doporučujeme připravit soutěžní kartu rodiny, do které cvičitel či rozhodčí zapíše dosažené výsledky. Rodina s kartou přechází z jednoho stanoviště na druhé a u prezence po absolvování všech disciplín ji odevzdá za účelem vyhlášení výsledků.

Kromě udělení odznaků při splnění všech podmínek vyhlásíme nejspěšnější rodinu. Můžeme vyhlásit také vítěze v každé disciplíně či kategorii. Je vhodné udělit nejlepším rodinám alespoň diplom.

ZLATÝ ODZNAK

Je možné získat po splnění limitních podmínek v kterékoli ze čtyř lyžařských disciplín za předpokladu, že při soutěži je přítomen alespoň jeden cvičitel, trenér nebo rozhodčí lyžování ČSTV, nebo cvičitel ZRTV I. nebo II. třídy, u jiných organizací stačí pracovník ČSTV, zabývající se lyžařským výcvikem, pokud je pro zkoušení uchazečů oprávněn příslušným OV ČSTV.

1. Běžecské disciplíny

Muži	10 km	70 minut
Ženy	5 km	40 minut
Dorostenci	5 km	36 minut
Dorostenky	3 km	25 minut
Žáci	2 km	15 minut
Žákyně	1 km	8 minut

2. Skok

Dospělí	12 m
Dorost	10 m
Žactvo	8 m

3. Slalom

Nejméně 25, nejvýše 45 branek, šířka branky 4—5 m v určeném časovém limitu

nebo obří slalom

nejméně 20, nejvýše 35 branek, šířka branky 4—8 m v určeném časovém limitu.

U jednotlivých disciplín vyhlásíme soutěžní formu:

Dosažení nejlepšího času celé rodiny, v případě rozdílného počtu členů rodiny doporučujeme ze součtu udělat průměrný čas na člena rodiny.

U běžecských disciplín doporučujeme vzhledem k rozdílné délce tratí organizovat soutěž postupně podle kategorií.

U skoků může být motivem soutěže — kdo dál. Soutěžící rodině metry sčítáme nebo také určujeme průměr a vyhlásíme vítěze — nejlepší rodinu.

Je možné také vyhlásit vítěze nebo nejlepšího účastníka soutěže v každé kategorii a udělit kromě zlatého odznaku při splnění podmínek diplom.

Doporučujeme připravovat soutěže rodin na rekreačních ROH, v podnikových chatách na horách nebo vyhlásit je jako masovou akci oddílu, tělovýchovné jednoty, města nebo okresu.

JIRINA GOLLOVÁ, členka KMR VSL ČOV ČSTV

Na lyžích za zdravím, dobrou kondicí a radostí

Český ústřední výbor ČSTV a Česká státní pojišťovna prostřednictvím Sportpropagu vydaly pěknou brožuru Na lyžích za zdravím, dobrou kondicí a radostí. Je jednou z řady metodických pomůcek, které pomáhají každému rozvíjet tělo, uskutečňovat heslo Pohybem ke zdraví, plnit svůj vlastní FIT program 12×12.

Pro ty, kteří ještě nevědí co to je 12×12 připomínáme: 12×12 FIT program pro každého vymezuje obsah i rozsah potřebné pohybové činnosti pro udržování a zvyšování tělesné zdatnosti. Základním požadavkem je získat za měsíc alespoň 12 červených a 12 zelených FIT bodů. Červené FIT body získáte za cvičení rozvíjející rychlost, sílu a obratnost, zelené FIT body za cvičení vytrvalostní. Program určuje dobu potřebnou k získání 1 FIT bodu a zaměnitelnost jednotlivých činností. Například 1 zelený bod získáte za dvanáctiminutový běh, 15 minut plavání, 20 minut jízdy na kole nebo 30 minut lyžařské turistiky, 1 červený FIT bod je za 12 minut kondiční gymnastiky, 30 minut lyžování nebo pádlování, 45 minut namáhavé pracovní činnosti nebo her v přírodě. Oba body získáte za jednu hodinu sportovních her, atd.

Brožurku 12×12 obdržíte zdarma, když si napíšete na adresu: 12×12, poštovní schránka 81, 120 00 Praha 2. Na tuto adresu pište také o svých zkušenostech, názorech.

Lyžování je jedním z nejkrásnějších a nejzdravějších sportů vůbec — píše v brožurce Na lyžích za zdravím,

dobrou kondicí a radostí její autor, předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV PhDr. Jaroslav Potměšil. Ať už je to lyžařská turistika, běh na lyžích nebo rekreační stoupaní a sjezd, na disciplíně tolik nezáleží. Jde o to, aby nás v pase netísnily kalhoty, abychom se předčasně nezadýchali, abychom měli dobrou tělesnou kondici a duševní svěžest nám vydržela do vysokého věku. Abychom byli stříhřejší, zdravější a odolnější vůči všemu, co na nás po celý život neblaze útočí, ať už je to obezita, kofein, stresy nebo lenost. Chce to pravidelný pohyb na čerstvém vzduchu za každého počasí.

Brožurka doporučuje začít běžkami — běžeckými lyžemi, neboť pohyb na nich má velmi příznivý zdravotní význam v tom, že rovnoměrně zatěžuje svalstvo celého těla i dýchací a oběhový aparát. Blahodárný význam má i otužování na čerstvém vzduchu a větru. Lyže vyžadují ovládnutí v různých terénech a na rozdílných druzích sněhu. Pomáhá k tomu kapitola o lyžařské přípravě a nezbytných základech, návod jak zvládnout techniku a metodiku běhu, jakož i sjíždění a zatáčení s obrázky. Nechybí ani návod jak připravit a mazat lyže na různém sněhu, správné délky lyží, jakož i vhodné výstroje pro lyžování. Upozorňuje na nebezpečí hor a v závěru uvádí dvanáct příkladů cvičení. Absolvování každého z nich znamená získání jednoho FIT bodu. Je dobrou pomůckou především těm, kteří začínají lyžovat. -jt-

Zaměřovací trénink - vyladování sportovní formy

Jedním ze základních problémů sportovního tréninku je optimální narůstání sportovní výkonnosti a vyvrcholení sportovní formy právě v období nejdůležitějších soutěží. Je potřeba konstatovat, že sportovní praxe, ale i teorie vzhledem k celkové složitosti problému má řadu nejasností.

Pro nás lyžaře je získání vysoké úrovně sportovní výkonnosti, její stabilizace po určité období a především její vyvrcholení v požadovaném termínu komplikováno neustálou změnou podmínek přípravy a soutěží. Proto zcela právem patří tento problém v lyžování k nejzávažnějším.

Všeobecně je známo, že proces získávání sportovní formy probíhá ve fázích — v první fázi dochází k získávání, formování a zlepšování předpokladů sportovní výkonnosti. Jde především o rozvoj pohybových schopností, sportovních dovedností a funkčních možností organismu sportovce. Druhou fází je stabilizace složek, podmiňujících sportovní formu — tzn., že dochází k dalšímu zdokonalování předpokladů, zvláště pak sladění činnosti jednotlivých funkcí a orgánů. Zde hraje důležitou úlohu proces vyladování. Třetí fází je zákonitý proces poklesu sportovní výkonnosti, které probíhá jednak v důsledku únavy a zotavování organismu sportovce, jednak jako záměrné organizované tréninkové působení.

Je potřeba si uvědomit, že všechny biologické i psychické procesy probíhající v určitých rytmech ve smyslu vzestupu — relativní stabilizace a poklesu aktivity a to je potřeba respektovat. V tréninkovém procesu nelze plnit všechny požadované (velmi mnohostranné) úkoly současně, ale zcela vyhraněně a záměrně usilovat o systematické řešení hlavních úkolů. Je proto třeba rozvíjet jednotlivé stránky sportovní výkonnosti v určených časově ohraničených úsecích.

U vytrvalostních disciplín se doporučuje zdůrazňovat základní vytrvalost ve spojení s ekonomizací sportovní techniky závodní disciplíny a tak rozvíjet speciální vytrvalost.

To se konkrétně v praxi projevuje především tím, že na počátku přípravného období převažuje extenzivní (tzn. objemové) zatěžování před intenzivním, jehož podíl narůstá směrem k závodnímu období. Proto se považuje za výhodné delší přípravné období.

Silové a rychlostně silové sporty naopak vyžadují vytváření předpokladů krátkodobými intenzivními zátěžemi a uplatnění těchto předpokladů při vlastním sportovní výkonu. Začíná se uplatňovat názor na přednosti nekolidující periodizace, tj. s několika vrcholy a přípravou na ně. Je potřeba brát velmi citlivě v úvahu schopnost sportovců snášet opakované zatěžování.

Chceme zdůraznit, že je nutné individuálně a velmi pečlivě plánovat úkoly etap a cyklů v jednotlivých obdobích tréninkového roku.

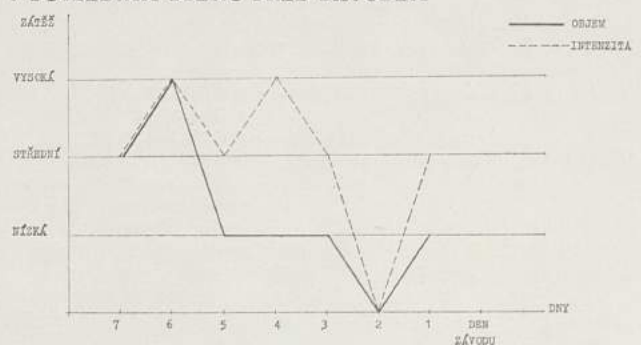
V přípravném období se z tohoto hlediska rozlišují:

úvodní mezocykly — v nichž dochází k vytváření předpokladů výkonnosti — především základní vytrvalost jako schopnosti opakovat zatížení, základní síly apod.,

základní mezocykly — ve kterých probíhá zvyšování funkčních možností a stabilizace dosažené úrovně,

zdokonalovací mezocykly — zde dochází především k potřebným opravám v technice, ale i kvalitě pohybových schopností,

SCHEMATICKÉ ZNÁZORNĚNÍ ZAMĚROVACÍHO TRÉNINKU V POSLEDNÍM TÝDNU PŘED ZÁVODEM

kontrolní a přípravné mezocykly — tvoří přechod mezi základními mezocykly a závodním obdobím.

V závodním období jsou to:

závodní mezocykly — je v nich zdůrazněno jednak zvýšení intenzity, dále pak podíl vlastní disciplíny a počet soutěží,

přechodný mezocyklus — jeho cílem je obnovení výkonnosti nebo udržení dosažené úrovně,

předzávodní mezocykly slouží k bezprostřední přípravě na soutěže.

Problematická zaměřovacího tréninku je velmi rozsáhlá, pokusíme se proto postupně zaměřit na konkrétní poznatky z literatury i tréninkové praxe podle jednotlivých disciplín.

ZAMĚROVACÍ TRÉNINK V BĚHU NA LYŽÍCH

Konkrétní podoba předzávodní přípravy je, soudě podle dostupné literatury, různá. Přesto se zde objevují určité

shodné rysy, na které bychom chtěli v našem článku upozornit.

Z hlediska časového trvání zaměřovacího cyklu používají se dvě základní varianty zaměřování:

1. dlouhodobý přípravný model
2. krátkodobé zaměřování mezi závody.

1. Dlouhodobý model přípravy

Tento zaměřovací model tréninku lze uplatnit v přípravě na sérii několika krátce po sobě následujících důležitých startů, jako je např. OH, MS, M - ČSSR. V podstatě jde o adaptaci na specifický způsob zatížení daný programem soutěží (např. dlouhý závod — den volna — krátký závod — štafety). Celá etapa předzávodní přípravy je rozdělena na řadu tréninkových mikrocyklů a regeneračních mikrocyklů. Délka tréninkového mikrocyklu je shodná s délkou programu vrcholné soutěže.

Regenerační mikrocykly závisí na podmínkách zotavování. Doporučuje se délka totožná či o den delší, než je tréninkový mikrocyklus. Výzkumem bylo dokázáno, že optimální je opakování 5—8 tréninkových mikrocyklů a 4—5 mikrocyklů regeneračních. Celá etapa bezprostřední přípravy na vrcholnou soutěž trvá 1 až 1½ měsíce.

V tréninkové části je snaha co nejvíce přizpůsobit podmínky tréninku podmínkám závodu, na který příprava probíhá.

Jde především o přeložení doby tréninku na dobu předpokládaného startu závodu. Dále jde o volbu tratí, které mají profil co nejpodobnější profilu závodu apod. Poslední tréninkový mikrocyklus přesně kopíruje očekávanou soutěž.

2. Krátkodobý model přípravy

V závodním období se běžci zúčastňují zpravidla týdně 1—2 závody. Mezi závody bývá 5—12 tréninkových dní. Tím jak trénovat v tomto období se zabývá mnoho autorů a modely této předzávodní přípravy jsou často diametrálně odlišné. Bezprostředně před závody je třeba **sestavit trénink individuálně**, nikoli podle všeobecného schématu. Model přípravy je individuální:

1. z hlediska individuálních zvláštností každého závodníka,
2. z momentální úrovně sportovní formy.

Podle většiny autorů je nesporné snížení zatížení před závody. **Poslední trénink s maximálním zatížením má být nejpozději 4—5 dnů před startem**, neboť obnovné procesy po tréninku s velkým zatížením trvají 48 až 72 hodin.

Některá šetření z poslední doby však naznačují, že tuto dobu lze zkrátit použitím komplexních regeneračních metod.

Soustředíme-li se na poslední dva dny před závodem, zjistíme, že nejčastěji se používají dvě varianty skladby tréninku.

Varianta a) 2 dny před startem — projížďka tratí, fartlek, střídavý trénink

1 den před startem — tréninkové volno

Varianta b) 2 dny před startem — tréninkové volno

1 den před startem — trénink střední až vysoké intenzity při nízkém objemu práce.

Svoji roli zde ovšem hraje stav sportovní formy závodníka. Harre doporučuje následující varianty zatížení:

a) při stoupající tendenci výkonu pokračovat v tréninku jako v předcházejícím období se zařazením dostatečného zotavení,

b) sportovci, kteří se v předcházejícím období zúčastnili mnoha závodů a málo trénovali, by měli zpočátku zvýšit celkový objem tréninku s nízkou intenzitou a v posledním úseku cyklu zvednout intenzitu a snížit objem,

c) pokud se v závodním období nedostaví výsledek, pomůže náhlé zvýšení zatížení (velké zvýšení objemu nebo velké zvýšení podílu specifického závodního zatížení). Toto lze s úspěchem použít u sportovců trénujících delší dobu stejným způsobem,

d) jestliže byly u závodníka zjištěny příznaky přetížení z příliš vysokých tréninkových dávek, je třeba stav trénovanosti normalizovat tím, že zpočátku snížíme intenzitu, zařazujeme zotavovací tréninky. Na závěr cyklu zvýšíme intenzitu při nízkém objemu práce.

Poznatky, ve kterých se většina autorů shoduje, lze shrnout do těchto obecných zásad:

- snížit před vrcholovou soutěží zatížení,
- se snížením objemu zvýšit intenzitu,
- použít metod individuálního přístupu,

- u posledních dávek před soutěží plně zotavení,
- závodní atmosféru naladit krátkým rychlostním tréninkem i v několika dnech před závodem,
- poslední trénink s vysokým objemem zatížení zařadit nejpozději 3—4 dny před startem.

Většina autorů publikujících poznatky ze zaměřování tréninku se zabývá krátkodobým tréninkem v rozsahu 3 až 10 dní.

Uvádíme zde některé příklady krátkodobého zaměřování podle stavu výkonnosti.

Tři varianty tréninku v případě stoupající výkonnosti závodníka uvádí Krasnov.

dny	1. varianta	2. varianta	3. varianta
6	rozvoj rychlosti	volno	volno
5	rozvoj rychlosti	rozvoj rychlosti	rozvoj obecné vytrvalosti
4	volno	rozvoj rychlosti a síly	rozvoj rychlosti
3	rozvoj rychlosti a síly	rozvoj rychlosti a síly	rozvoj rychlosti
2	volno	volno	volno
1	rozvoj rychlosti	rozvoj rychlosti	rozvoj rychlosti
0	závod	závod	závod

Dvě varianty Godalova jsou zásadně odlišné.

1. varianta se týká závodníků, kteří v poslední době hodně závodili a zaznamenali pokles výkonnosti. Trénink je zaměřen na zvýšení výkonnosti.

2. varianta je charakteristická pro udržení a doladění vysoké úrovně sportovní formy.

Dny	1. varianta	2. varianta
5	rozvoj speciální vytrvalosti	
4	rozvoj obecné vytrvalosti	rozvoj rychlosti
3	rozvoj obecné vytrvalosti	volno
2	volno	rozvoj rychlosti
1	rozvoj rychlosti	volno
0	závod	závod

Při celkovém posouzení přístupů k zaměřovacímu tréninku objevují se určité zásady, na kterých se citovaní autoři shodují.

Přitom nejde o zásady, které by v našich podmínkách nebyly používány.

Abychom si potvrdili, že se naše tréninková praxe neliší od závěrů literární rešerše, provedli jsme následující šetření:

Devíti trenérům SVS a SVS-M jsme položili několik otázek. Při jejich formulování jsme se drželi těch hodnotících rovin, ze kterých vycházeli citovaní autoři. Jejich odpovědi lze shrnout do několika bodů:

- ve všech případech trenéři zařazují do tréninku cyklus bezprostřední přípravy na závody,
- délka trvání tohoto cyklu se pohybuje od 5 do 21 dnů, nejčastěji trvá — podle rozložení závodů 7 nebo 14 dnů,
- v posledních 7 dnech zařazují všichni trenéři 1 X tréninkové volno,
- posledních 5 dnů před závody je charakterizováno poklesem objemu tréninku a zvýšením intenzity,
- poslední těžký trénink (vysoký objem i intenzita) je zařazen 3—6 dnů před závody,
- v posledních 4 dnech převažuje rychlostní trénink vysoké intenzity.

Z uvedeného vyplývá, že zásady zaměřovacího tréninku bezprostředně před závody jsou téměř totožné se závěry vyplývajícími z literární rešerše.

Při bližším porovnání však zjistíme jeden rozdíl. Žádný z dotazovaných trenérů nezařazuje rychlostní trénink vysoké intenzity den před závodem. Neděje se tak ani v případě, že předcházející den je zařazeno tréninkové volno.

Nezodpovězenou otázkou také zůstává, do jaké míry je zaměřovací trénink ovlivněn stavem trénovanosti daného závodníka.

J. POTMEŠIL, L. JIRKŮ, M. DRBOHLAV

Kondice mladých sdruženářů

Při letošním letním testovacím srazu žáků-sdruženářů z ČSR v Novém Městě na Moravě prošli chlapi jak terénními, tak i laboratorními funkčními zkouškami. Ukaže si některé výsledky a jejich vzájemné vztahy. Především — jak to vypadalo s laboratorními ergometrickými testy? Ukazuje to tabulka:

Skupina	Počet	Průměrné hodnoty	W170	W170/kg	Wmax	Wmax/kg
žáci mladší	22		104	2,90	127	3,58
žáci starší	22		124	2,99	150	3,69

Jsou to hodnoty vcelku uspokojivé a srovnatelné se žáky sportovních tříd běhu na lyžích těchto věkových skupin.

V rámci terénního testování absolvovali žáci i známý Cooperův test během na 12 minut a výběh do svahu s kaulovanou celkovou spotřebou 316 mililitrů kyslíku na kilogram váhy běžce na celou trasu (od úrovně hotelu Ski po vrchol Harusáku). Zajímalo nás, zda se tu projeví nějaké vztahy mezi výkonem žáků v terénu a v laboratorii. Propočítali jsme si proto korelační koeficienty mezi jednotlivými zjišťovanými laboratorními ukazateli a výkonem v terénu. Výsledky ukazuje tabulka:

Laboratorní výsledky	W170	W170/kg	Wmax	Wmax/kg
Cooper (délka za 12 min.)	+0,40	+0,19	+0,61	+0,38
Harusák (čas na výběh)	-0,35	-0,07	-0,47	-0,29

Mezi výsledky obou terénních testů navzájem (délkou uběhnutou za 12 minut a časem výběhu na testovací svah) byl korelační koeficient -0,73. Zopakujeme si jen, že zá-

porný korelační koeficient značí nepřímou úměrnost, kladný přímou. Pro skupinu složenou ze 44 dětí prokazuje absolutní hodnota korelačního koeficientu nad 0,39 jistou platnost vztahu, mezi 0,31 až 0,39 je vztah dost pravděpodobný, pod 0,31 je vztah možný, ale matematicky zatím neprokázaný.

Ze zjištěných vztahů plyne mj. i zajímavý poznatek, že z výsledků terénních testů lze daleko spíše odhadovat celkovou aerobní kapacitu dětí než jejich aerobní kapacitu vztaženou na kilogram tělesné hmotnosti. Dosud se počítalo s tím, že výkon v terénu je úměrný hlavně aerobní kapacitě vztažené na kilogram váhy (hmotnosti). Ukazuje se, že tento názor může sice platit pro dospělé jedince, ale pro děti ne. Souvisí to patrně s větší únavností svaloviny, která v předpubertální době nemá ještě dostatečné vnitřní hormonální podněty pro větší vývoj ve směru odolnosti na silově náročný nápor. Výběh do svahu předpokládá silovou vytrvalost svaloviny dolních končetin, a běh na dvanáct minut předpokládá určitou vyšší hladinu odolnosti proti únavě, než jakou lze u dětí očekávat.

Závěry?

Zaprvé: vyšetřené kolektivy žáků-sdruženářů mají dobrou úroveň funkčních ukazatelů, srovnatelnou se žáky sportovních tříd běhu na lyžích;

zadruhé — při testování dětí bude třeba daleko spíše než u dospělých přihlížet ke všem prováděným testům samostatně. Tedy: nespokojovat se jen s jedním či dvěma vytrvalostními testy, ale provést jich co největší škálu, protože dítě jedním testem prověřené jako velmi nadprůměrné zdatné může v jiném testu aerobní kapacity „vypadnout“ jako skoro podprůměrné. Teprve vzájemná srovnání výsledků jednotlivých druhů testů aerobní kapacity [respektive vytrvalosti] tu umožní spolehlivý pohled na zdatnost jednotlivců.

Dr. KAREL DANĚK, CSc.

ČESKÝ POHÁR sjezdařů

Český pohár ve sjezdových disciplínách má za sebou dva ročníky. Po nesmělém začátku pomalu získává dobré základy a jeho autorita se zvyšuje. Soutěž navazuje na dlouholetou tradici soutěží družstev a nebude snadné v úspěšné tradici pokračovat. Český pohár je řízen VSL ČÚV ČSTV podle soutěžního řádu.

Kvalitativní změnou formy soutěží při přechodu k II. stabilizačnímu období došlo k určitým problémům, zejména v orientaci činnosti lyžařských oddílů. I při krátkém čase na podrobnější hodnocení se projevují určité odlišnosti v jednotlivých kategoriích, např. zájem o pořádání závodů, o širší účast závodníků, motivace lyžařských oddílů apod.

Velmi potěšitelný je zájem o soutěžení mládeže, nejen ze strany závodníků, ale i trenérů a funkcionářů. Zatímco u těchto kategorií nebývá problém zajistit pořadatele jednotlivých závodů, pro soutěže dospělých tak široký výběr není. Cenným poznatkem je velmi odpovědný přístup všech pořadatelů, kteří v rámci svých možností vytvářejí nejlepší podmínky pro závodní činnost. Potvrdilo se to i letos, přestože sněhové podmínky neumožnily dokončit celou soutěž posledními dvěma závody dospělých na Červenohorském sedle (pořadatel Loko Pramet Šumperk) a dorostu v Herlíkovicích (Spartak AŠ Vrchlabí).

Širokou základnu sjezdového výkonnostního sportu potvrzuje skutečnost, že v celkových výsledcích Českého poháru je uváděno více než 400 závodníků všech kategorií z téměř 100 lyžařských oddílů. V soutěži dospělých si vybojovali vítězství loňský dorostenec Dalibor Kondělka (Baník I. máj Karviná) a dorostenka Ivana Valešová (Textilana Liberec), v soutěži družstev patří prvenství Liazu

Jablonec, na prvních sedmi místech jsou stejné oddíly jako loni, pouze ve změněném pořadí.

V kategorii dorostu patří prvenství Jiřímu Čermákovi (Spartak AŠ Vrchlabí) a Ivaně Valešové, která tak získala druhý pohár, což je pozoruhodným úspěchem. Z oddílů byla tentokrát nejúspěšnější Chemička Ústí n. L. zásluhou velmi dobrých výkonů dorostenců. V soutěži žactva zvíťazil v kategorii mladších Dan Kolovratník (TJ Rožnov pod Radhoštěm) a Pavla Schimmerová (VTŽ Chomutov), v kategorii starších Jiří Matějů (Sokol Deštné) a Helena Fialová (TJ Gottwaldov).

V sezóně 1981-82 v Českém poháru bude nově hodnocena kategorie mladšího a staršího dorostu, v soutěži žactva Českého poháru nebudou startovat mladší žáci a zákyňe. Blížící se závodní období bude důležité pro hodnocení výkonnostního sportu v druhé polovině 2. stabilizačního období. Je v zájmu všech příznivců sjezdového lyžování najít směr pro zachování široké základny, z níž vyrůstají budoucí reprezentanti.

Závěrečné výsledky Českého poháru 1981:

Muži: 1. Kondělka (Baník I. máj Karviná) 176, 2. Kolář (Tatra Kopřivnice) 157, 3. Ptáčník (Dukla Liberec) 138 b. — **Ženy:** 1. Valešová (Textilana Liberec) 120, 2. Brudná (VSB Ostrava) 110, 3. Zemanová (Slavia PF Hradec Králové) 108 b. — **Oddíly:** 1. Liaz Jablonec 641, 2. Technika Brno 518, 3. Dukla Liberec 492, 4. VŠ Olomouc 433, 5. Slavia PF Hradec Králové 424, 6. VŠ Praha 311 b.

Dorostenci: 1. Čermák (Spartak AŠ Vrchlabí) 171, 2. Janalík (Baník Ostrava) 158, 3. Vaňous (Technika Brno) 154 b. — **Dorostenky:** 1. Valešová 150, 2. Poustková (Slavia PS Karlovy Vary) 131, 3. Jandová (Ještěd Liberec) 119 bodů. — **Oddíly:** 1. Chemička Ústí n. L. 432, 2. Spartak AŠ Vrchlabí 396, 3. RH Brno 331 b.

Mladší žactvo: 1. Kolovratník (TJ Rožnov p. Radh.) 188 a Schimmerová (VTŽ Chomutov) 150 b. — **Starší žactvo:** 1. Matějů (Sokol Deštné) 200 a Fialová (TJ Gottwaldov) 150 b. — **Oddíly:** 1. Spartak Rokytnice 886, 2. TJ Gottwaldov 760, 3. Sokol Deštné 692 b.

Ing. MIROSLAV JANOUŠ

Čs. sjezdaři a FIS body

Vydáním čtvrté listiny FIS bodů, zpracované počítačem Olivetti začátkem května, byla uzavřena letošní sezóna 1980—81. Dříve než uvedeme pořadí, jak v ní obstáli naše sjezdařky a sjezdaři a s „čím půjdou“ do nového závodního období, stojí za zmínku uvést, co všechno nám listina FIS bodů říká.

Nejdříve se podívejme na ženy. V této kategorii bylo počítačem registrováno 51 závodů ve sjezdu (z toho jeden neuznaný) — tedy 50 platných, 157 ve slalomu (sedm neuznaných) — 150 platných a 98 závodů v obřím slalomu (sedm neuznaných) — 91 platných. Pořadí závodnic v jednotlivých disciplínách je evidováno do limitu 80 FIS bodů a tak je registrováno 237 lyžařek ve sjezdu, 257 ve slalomu a 324 v obřím slalomu. Všechny ostatní sjezdařky jsou uvedeny v abecedním pořádku, ale jen do limitu 150 FIS bodů a v jednotlivých disciplínách jsou tyto počty: 576 ve sjezdu, 825 ve slalomu a 969 v obřím slalomu. Ve všech třech disciplínách má zapsáno u svého jména FIS body 422 závodnic.

U mužů bylo odjeto 68 závodů ve sjezdu — všechny platné, 213 ve slalomu (21 neuznaných) — 192 platných a 140 v obřím slalomu (6 neuznaných) — 134 platných. Mezi neplatnými závody pro uznání FIS bodů byly kupř. slalom na MEJ ve Skořija Loka pro nedodržení minimálního počtu branek a obřím slalom SP v Borovci pro menší výškový rozdíl než připouštějí pravidla. Na rozdíl od žen je u mužů sestavováno pořadí pouze do limitu 40 FIS bodů. Počty registrovaných v jednotlivých disciplínách jsou následující: 176 závodníků ve sjezdu, 197 ve slalomu a 212 v obřím slalomu. Abecední pořadí u mužů je evidováno shodně se ženami do 150 FIS bodů. Celkové počty jsou: 1294 lyžařů ve sjezdu, 1701 ve slalomu a 2048 závodníků v obřím slalomu. Ve všech třech disciplínách je evidováno 772 sjezdařů. Tato čísla snesou porovnání a přesnější měřítko snad jen s tenisty, jak co do kvantity, tak i kvality.

Vratme se k čs. závodníkům, ať můžeme posoudit, jak obstáli v této silně početné a kvalitní konkurenci. Lépe si vedly ženy, které mezi zařazenými jsou v jednotlivých disciplínách na těchto pořadích:

Sjezd: 7. Šoltýsová-Gantnerová 3,53, 27. Charvátová 12,59 (zlepšení z 36,52), 137. Bergrová 54,72, 139. Vlčková 55,17. Dále má nad 80 FIS bodů dalších sedm čs. lyžařek: Zibrínová 88,73, Housková 89,10, Skotnicová 94,32, J. Harvanová 100,86, Hojstřičová 101,20, Medzihradská 118,03 a Mařasová 132,65.

Slalom: 19. Charvátová 17,65, 53. Vlčková 36,11 (zhoršení z 24,35), 61. Mařasová 39,56 (zlepšení z 110,78), 121. Skotnicová 55,04 (zlepšení z 65,14), 143. Zibrínová 59,44 (zlepšení z 115,52), 162. Medzihradská 62,87

Trenér čs. reprezentačního družstva sjezdařů ing. Vlastimil Horák se svými svěřenci Bohumírem Zemanem (vlevo) a Ivanem Pacákem (vpravo)

(zlepšení ze 112,61), 169. J. Harvanová 64,93, 217. Zemanová 72,13, 225. Hojstřičová 73,34 a 235. Bergrová 75,78. Celkem v pořadí deset závodnic a dalších deset nad 80 FIS bodů, vesměs členky juniorského družstva, které měly v sezóně příležitost ve dvou až čtyřech závodech.

Obřím slalom: 15. Charvátová 16,01 (zlepšení z 22,96/25.), 72. Vlčková 39,64 (zhoršení z 29,68/55.), 107. Mařasová 48,22 (zlepšení z 81,33/345.), 126. Medzihradská 51,96 (zlepšení z 70,89/315.), 147. Valešová 56,05 (zlepšení z 99,32), 190. Harvanová 61,95, 193. Skotnicová 62,34, 213. Bergrová 64,60, 276. Jurečková 74,33, 288. Zibrínová 75,98 a dále bez pořadí: Zemanová 80,38, Hojstřičová 88,88, Housková 93,09, Petrová 97,07, Poláková 109,06, Žáková 118,57, Rejmánková 129,79, Černocká 134,46 a Chalupská 142,86.

Závěrem k ženám lze říci, že Šoltýsová-Gantnerová i při nedokončení sezóny pro zranění je stále členkou prvních desítek ve sjezdu. Charvátová znamenala největší posun v pořadí směrem ke špičce rovněž ve sjezdu. Z páté desítky se zařadila na 27. místo a ve slalomových disciplínách patří již stabilně do I. skupiny. Pro sezónu 1981—82, ve které se koná mistrovství světa, je pořadí čs. lyžařek příslibem pro dosažení výkonnostních cílů. S uspokojením můžeme také konstatovat výrazný posun v tabulkách zejména u mladých — Mařasové, Medzihradské a Valešové, které v uplynulé sezóně dostaly větší příležitost mezinárodních startů. Jde jen o to, aby v novém závodním období pokračovaly v nastoupené cestě ve výkonnostním postupu.

Poněkud méně uspokojivá situace je mezi muži, kde pouze Zeman má pořadí ve sjezdu a slalomu a jen v obřím slalomu se k němu řadí Pacák a Kolář. Pořadí a body čs. závodníků v jednotlivých disciplínách jsou zřejmé z následujícího přehledu:

Sjezd: 137. Zeman 34,20 (na úrovni loňského roku), Schimmer 61,40 (zlepšení ze 77,22), Šoltýs 68,34 (dosud bez

bodů), Žallmann 91,24 (dosud bez bodů), Kič 95,76, Pacák 96,63, Kolář 98,54, Gurský 100,64, Ledvák 107,17, Pochobradský 111,87, Meniár 122,45, Mrklas 125,54, Loska 127,76 a Hermánek 144,29.

Slalom: 47. Zeman 18,42 (zhoršení z 12,11/31.), Kolář 41,25 (zlepšení z 55,10), Pacák 41,52 (zlepšení ze 76,92), Schimmer 42,21, Mrklas 55,24 (zlepšení ze 102,56), Žallmann 58,34 (zlepšení ze 68,39), Šoltýs 60,33, Gurský 73,97, Janíkovský 78,01, Kič 78,66, Loska 80,28, Pochobradský 105,74, Meniár 117,38, Komora 127,46, Vach 130,39.

Obřím slalom: 50. Zeman 20,85 (zhoršení z 10,62/17), 121. Pacák 31,40 (zlepšení z 36,25/128), 160. Kolář 35,83 (zlepšení ze 49,27), Schimmer 42,33, Žallmann 44,51 (zlepšení ze 78,05), Šoltýs 49,56 (zlepšení z 84,07), Gažo 59,50, Kondělka 61,00, Mrklas 62,23, Němec 63,78, Gurský 66,28, Kič 72,82, Hermánek 75,03, Meniár 77,35, Loska 78,28, Pochobradský 82,41, Janíkovský 86,99, Ledvák 100,60, Vach, 103,80, Kojzar 130,75 a Habšuda 137,44.

Přes převážné zlepšení FIS bodů u všech členů družstva mužů, nemůže být naprostá spokojenost s dosaženým pořadím ve slalomu u Koláře, Pacáka a Schimmera, vzhledem k jejich dosavadním startovním příležitostem. O něco lepší situace je v obřím slalomu. Hranice 30 bodů by v nastávající sezóně neměla být pro jmenované již nepřekonatelnou překážkou. Věříme, že Zeman využije startovních příležitostí do MS k opětovnému získání předních losovacích pozic. U Žallmanna a Šoltýse lze snad jen kladně hodnotit, že za dvě sezóny v reprezentačním družstvu se přiblížili na úroveň „služebně“ starších a v nastoupené cestě by měli nadále pokračovat. Z juniorského týmu využili plně příležitosti mezinárodních startů pouze Mrklas a Pochobradský v obřím slalomu, ostatní: Kondělka, Němec a Hermánek musí přidat. Rovněž členové družstva vysokoškoláků i přes dobré výsledky v Evropském poháru

akademiků, musí svoje bodové pozice v porovnání s ženami-vysokoškolačkami značně vylepšit.

Kromě toho, že FIS body mají význam pro sestavení výkonostního žebříčku a určení pořadí pro losování, jsou dále kritériem pro start v Evropském či Světovém poháru. Ženy, které dosáhly do 147 FIS bodů v jedné ze tří disciplín mohou startovat v EP, pro zaplacení pobytových výloh pořadatelem je hranice do 88 FIS bodů. Limit pro start ve SP u žen, jak startu tak i úhrady je do 74 FIS bodů v jedné ze tří disciplín. V minulé sezóně jsme měli v kategorii žen v EP i SP možnost startu včetně doprovodu pěti trenérů s plnou úhradou pro 10 závodnic.

Muži mají limity bodů pro start v pohárech podstatně nižší. V EP má oprávnění startu ten, kdo získá 88 FIS bodů a méně, v jedné ze tří disciplín. Úhradu pobytových výloh je pořadatel povinen zaplatit těm, kteří mají 44 FIS bodů a méně. Pro start ve SP včetně úhrady je stanoveno 37 FIS bodů ve sjezdu a slalomu a 31 FIS bodů v obřím slalomu. Počet startujících mužů v loňské sezóně SP byl

dva + dva doprovod včetně úhrady, což je základní číslo pro každý stát i když jeho závodníci nesplňují potřebný limit FIS bodů. V EP jsme měli limit 4 + 2 trenéři včetně zaplacení.

Tímto bodovým omezením je každý začínající sjezdař nucen startovat nejdříve na závodech FIS a teprve po dosažení některého z uvedených bodových limitů může startovat na závodech vyšší kategorie.

Na závěr uvádíme časové termíny jaké určila klasifikační komise sjezdových disciplín na své schůzi při květnovém kongresu FIS pro vydávání FIS listin v průběhu sezóny 1981—82:

listina FIS bodů	datum pro uzavěrku zprávy o výsledcích	datum vydání FIS listiny	doba platnosti do kdy
č. 1	1. 10. 81	1. 11. 81	24. 1. 82
č. 2	19. 1. 82	25. 1. 82	2. 3. 82
č. 3	22. 2. 82	3. 3. 82	15. 4. 82
č. 4	15. 4. 82	25. 4. 82	30. 9. 82

Prvá listina vydaná 1. XI. 1981, jako základní pro závodní období 1981—82 zahrnuje výsledky z loňské sezóny a ze závodů pořádaných v letních měsících na jižní polokouli. Druhá bude vydána těsně před zahájením MS ve Schladmingu 25. 1. 1982 a období od listopadu 1981 do 19. ledna 1982 dává závodníkům možnost opravy v pořadí. Třetí listina, vydaná 3. března 1982, je zejména pro závody III. etapy SP a EP a závěrečné finále obou pohárů a platí prakticky do konce sezóny.

Závěrečná čtvrtá listina shrnuje konečné pořadí za celou zimní sezónu v Evropě a současně platí pro závody na jižní polokouli.

Účelem článku bylo informovat o postavení našich sjezdařek a sjezdařů ve světovém žebříčku a seznámit lyžařskou veřejnost s určitými pravidly o zacházení s FIS body, abychom tak předešli neinformovanosti, jako tomu bylo často v minulosti.

PAVEL ZELENKA

Novinky lyžařské výstroje a výstroje

Komise výstroje a výstroje výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV uspořádala letos již počtvrté tematický zájezd na mezinárodní veletrh ISPO do Mnichova. Zúčastnili se ho vedoucí pracovníci našich výrobních podniků, pro které byl z naší strany připraven přehled námětů pro přípravu vlastních inovačních programů. O účelnosti těchto tematických zájezdů a námi uplatňovaných požadavků na inovaci svědčí trvalý růst technické úrovně výrobků i širší sortimentu u nás vyráběné lyžařské výstroje.

V sezóně 1981—82 ve skupině lyží to budou čtyři typy nových sjezdových lyží pro rekreační lyžování v provedení dětském a pro dospělé, vybavené buď zámečkovými nebo „L“ hranami, označené Tornádo s příslušným typovým číslem. U běžeckých lyží jsou to celoplastické běžky Polar o nižší hmotnosti než má současný vzor Rubin a navíc se zpevňovací vložkou pod vázáním. Pro výkonostní sport bude výrazně zvýšena výroba závodní běžky vzor Bohemia Super. Tyto budou distribuovány podle rozdělovníku komise výstroje.

U skokanských lyží došlo k dohodě mezi ČSTV a n. p. Sport o každoroční jednorázové výrobě skokanských lyží podle potřeb ČSTV. Oddíly musí zaslat své objednávky od příštího roku 1982 a další roky přímo závodu Sport Nvé Město na Moravě, vždy do 30. 4. kalendářního roku. Později uplatňované objednávky nebudou vyřízeny.

V botách zahájí n. p. Botana výrobu nového typu sjezdových skeletových bot. Skelet je třídílný, tj. základ boty, manžeta a kloub a krycí jazyk a je osazen třemi přestavitelnými přezkami. Dále bude zahájena výroba nového provedení běžeckých bot na podešvi TN 50 (Touring Norm 50 mm) ve skupině dětských bot s různými typy svršků. Ve skupině bot pro dospělé pak provedení trenérské, tj. vysoké nad kotníky a vnitřně otepelené. Pro skokany byla vyvzorována

dětská skokanská bota, která získala na jarním veletrhu spotřebního zboží jednu z medailí.

Největší obohacení v sortimentu vázání připravil n. p. Koh-i-noor Bílovec v produkci deskového vázání, kde mimo základní provedení bude dále provedení „S“ (nášlapný automatický upínač boty — Step-in) u typů Standard a Junior, dále „B“ (brzda) u všech tří typů, tj. Standard, Junior a Kid a „SB“ (Step-in + brzda) u typu Standard a Junior.

Drukovo Brno zavedl výrobu nášlapného automatu M 33 S s novou vypínací pákou pro možnost vypínání lyžařskou holí pod novým označením M4-12 a k tomu novu špičku M4-12. Vázání bude dodáváno do distribuční sítě jako komplet s označením M4-12 Step set. K uvedenému vázání a dále k vázání M4-8 Ctep set vyrábí podnik Sportcentrum České Budějovice předávnou brzdou.

Z Nisaspportu Jablonec nad Nisou očekáváme ověřovací sérii juniorského bezpečnostního vázání v sestavení bezpečnostní špička a patní nášlapný automat. Družstevní kombinát Dražice by měl dodat nové provedení vázání NN 75 (Nordic Norm) a dále vázání RN 50 (Racing Norm) a TN 50 (Touring Norm).

V příslušenství uvede výrobní družstvo Tvar Pardubice ve IV. čtvrtletí 1981 na trh přílbu pro skokany. Oddíly a střediska měly zaslat své objednávky přímo výrobcí (VD Tvar,

Jägermanova 1682, 530 02 Pardubice) do 30. srpna; v dalších letech vždy do 30. dubna kalendářního roku.

Národní podnik Okula Nýrsko zahájí výrobu nového typu sjezdových brýlí B-V 30 Astro.

Ve výstroji vyvzoroval Brnosport, podnik ČO ČSTV k letošní novince šponovkám se silonovými konci nohavic sjezdařskou přiléhavou bundu s chrániči paží ve stejných barevných kombinacích. Dále tento podnik připravuje oteplené prošívané „kšiltovky“ a textilní pouzdro na lyžařské brýle.

Uzavřená dohoda o spolupráci s n. p. Kras Brno přináší první kladné výsledky. Vyvzorované nové typy šponovek a hlavně pánská a dámská bunda jsou na požadované sportovní a estetické úrovni. Odbytu zatím brání nepochopení sortimentářů Obchodu textilem, kteří odmítají všechny novinky. Věříme, že se i to změní!

Závěrem trochu optimismu a i trochu lítosti. Již dříve zmíněná dohoda mezi ČSTV a n. p. Sport přinese ještě další zlepšení zásobování trhu. Dodávky běžek se zvýší o cca 25 % včetně běžek dětských.

V družstvu Druchema Praha vyvinuli novou kolekci tvrdých běžeckých vosků pro teploty +1°C až -8°C a nižší.

Nedostatek běžeckých holí řeší a věříme, že dořeší vláda ČSR.

Naproti tomu náš několikaletý požadavek na brzdu, k nejrozšířenějšímu bezpečnostnímu vázání u nás Rotamat FD a Compact, není řešen rychle a nové vyvzorované řešení využívané díly brzdy k M 33 S, ač ekonomicky výhodné, se odmítá.

JANA WYMEROVÁ

● **FRANCOUZŠTÍ BĚŽCI** se pilně připravují na novou sezónu, jejímž vyvrcholením budou mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách v Oslu. První výcvikový tábor měli začátkem července v Tignes, druhý koncem července a začátkem srpna v Crans-Montaně. Zúčastnilo se ho těchto devět reprezentantů: Jean-Paul Pierrat, Paul Fargeis, Gérard Durand-Poudret, Claude Bardonnat, Denis Reichenbach, Dominique Locatelli, Patrick Fine, Vincent Letoublon a Guy Henriet. Poslední srpnový týden se francouzští reprezentanti šli znovu v Tignes a ve dnech 5.—12. září v Thonon les Bains. Na prvním sněhu budou trénovat 16. listopadu—6. prosince ve Švédsku. Odpovědným za přípravu na mistrovství světa 1982 je Roland Jeannerod.

● **WALTER VESTI**, člen švýcarského reprezentačního družstva sjezdářů utrpěl lehký otřes mozku koncem července v tréninkovém táboře v Zurichu. Při kontrolním závodě na kolech v závěrečném spurtu se srazil s Ursem Råberem, který vyvázl bez zranění. Vesti utrpěl také řezné rány a odřeniny. Trenér Rolf Hefti jej převezl do nemocnice v Badenu, kde zůstal v ošetřování dva dny.

● **NA NOVÉM ZÉLANDU** v první polovině srpna trénovali francouzští sjezdáři. Přípravy se zúčastnili Pugnau, Muffat, Rambaud, Verneret, Vuillet, Pessey, Vion, Pouquet a Tavernier pod vedením trenérů Christiana Carého a Françoise Dídese.

● **VLAŠIČ** s pěkným můstkem s umělou hmotou se stává novým střediskem jugoslávských skokanů. Čtrnáct dní zde trénovali koncem července a začátkem srpna mladí závodníci z Bosny a Hercegoviny pod vedením polského trenéra Janusze Forpeckého, pod jehož vedením Fortuna vybojoval zlatou olympijskou medaili na velkém můstku v Sapporu. Vlašič je nazýván novou Planicí.

● **BERNARD REGARD** v nové sezóně 1981—82 již nebude trenérem francouzských skokanů. Přijal nové trenérské místo ve francouzském pohorí Jura. O přípravu francouzského reprezentačního družstva skokanů se má starat Maurice Arbez.

● **POLSKÝ LYŽAŘSKÝ SVAZ** měl valné shromáždění v Krakově. Předsedou byl zvolen Miroslaw Wojciechowski, místopředsedy Wladyslaw Gasienica-Roj (sportovně technické záležitosti), Kazimierz Maslowski (školení kádrů), Stanislaw Ziobrzyński (mezinárodní komise a hospodářské záležitosti) a Włodzimierz Adam Rittersschild (organizační věci). Členy předsednictva jsou dále: J. Gasiorowski, W. Kalat, J. Klamuť, A. Kram, L. Krzeszowiak, S. Leszczyński, L. Sum a J. Szczerba. Předsedou ústřední kontrolní a revizní komise je Jan Borgula.

● **TŘI ZÁVODY** seriálu mistrovství světa profesionálů ve sjezdových disciplínách jsou plánovány v Evropě. Mají se konat 12.—15. listopadu v Soelden, 26.—29. listopadu v Saas Fee a 10.—13. prosince u Vídně.

● **ÚSPĚCHEM NORSKÝCH SKOKANŮ** skončily mezinárodní závody na můstku s umělou hmotou druhou srpnovou sobotu v Berchtesgadenu. Zvítězil mladý Jon Bogseth jen o desítku bodu před svým krajanem Sätrem. Další norský reprezentant Ruud skončil čtvrtý za Finem Kokkonem. V prvním kole Bogseth skokem 92,5 m vytvořil nový rekord na velkém můstku. Z Rakušanů byl neúspěšnější Neuper na osmém pořadí. Vítěz Světového poháru Kogler zkazil první skok a do bojů první desítky nezasáhl. Bylo použito elektronického měření délky skoku, vyvinutého v NDR. Mělo příznivý ohlas u trenérů a funkcionářů. Předpokládá se, že tento systém bude i při mistrovství světa 1982 v Oslu na Holmenkollenu. Výsledky závodů: 1. Bogseth 260,0 (92,5 a 87,5), 2. Sätre (oba Norsko) 259,9 (90,5 a 88,5), 3. Kokkonen (Finsko) 253,7 (90,5 a 86,5), 4. Ruud (Norsko) 253,5 (91,5 a 86), 5. Prosser (NSR) 251,0 (89 a 87), 6. Ulaga (Jugoslávie) 249,8 (88,5 a 87).

Zajímavosti ze světa

● **DVĚ VÝJIMKY** byly učiněny předsednictvem FIS a komisí Mezinárodní lyžařské federace pro sjezdové disciplíny pro homologované tratě mistrovství světa 1982 ve Schladmingu. Výškový rozdíl sjezdové tratě mužů je 1006 metrů místo předepsaného maxima 1000 m a slalom mužů má o čtyři metry větší výškový rozdíl nad maximem 220 m.

● **MISTR SVĚTA 1978 MATTHIAS BUSE** zvítězil na závodech skokanů NDR na hmotě v Mühlleithenu před Meisingerem, který vedl po prvním kole, a Ostwaldem. Byl to tedy úspěch závodníků Dynamo Klingenthal. Výsledky: 1. Buse 227,1 (66 a 68), 2. Meisinger 226,2 (65,5 a 67), 3. Ostwald (všichni Dynamo Klingenthal) 223,5 (63 a 67,5), 4. Duschek 218,9 (65 a 64,5), 5. Ross 218,7 (65 a 65), 6. Zitzmann (všichni Motor Zella-Mehlis), 7. Weber (Vorwärts Oberhof) 210,8 (64,5 a 61,5), 8. J. Weisspflog (Traktor Oberwiesenthal) 209,8 (62 a 64).

● **SOVĚTŠTÍ SDRUŽENÁŘI** měli letní přípravu v srpnu ve Sverdlovsku v Uktuských horách. V kontrolních závodech ze skoku na hmotě na malém můstku při účasti třiceti startujících a trenéra sdrúženářů sborné Alexandra Nosova zvítězil Alexandr Majorov z Gorkého s 239,2 (46 a 47) před Sergejem Šorikovem (Sverdlovsk) 231,0 (46 a 45,5) a Alexandrem Prosvirinem (Kijev) 229,7 (45,5 a 45).

● **ŠVÝCARSKÉ REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVO SJEZDÁŘEK** mělo v polovině srpna týdenní výcvikový tábor na ledovci v Zermattu. B-tým ve stejném termínu absolvoval kondiční trénink v Engelbergu.

● **MEZINÁRODNÍ LYŽAŘSKÁ FEDERACE (FIS)** oznámila Mezinárodnímu olympijskému výboru, že všichni tři kandidáti na uspořádání ZOH 1988 Calgary (Kanada), Cortina d'Ampezzo (Itálie) a Falun/Are (Švédsko) mají příznivé podmínky pro všechny lyžařské disciplíny. Stalo se tak po návštěvě lyžařských expertů v těchto střediscích.

● **RAKOUSKÉ SJEZDÁŘKY** se v polovině srpna připravovaly v Mount Hoodu na Novém Zélandu na novou sezónu za příznivých podmínek. Coach rakouského týmu žen Kurt Hoch byl spokojen s dobrými sněhovými podmínkami a pěkným počasím. Lehčí zranění utrpěly Ingrid Eberleová a Erika Gfrererová, po kratší přestávce však mohly pokračovat v tréninku.

● **PRIMOŽ ULAGA** zvítězil koncem července na mezinárodních závodech ve skoku na hmotě na malém můstku v Berchtesgadenu při účasti stovky startujících z pěti zemí. Porazil vítěze Světového poháru Rakušana Armina Koglera a jeho krajana Wallnera. Výsledky: 1. Ulaga (Jugoslávie) 235,4 (63 a 57), 2. Kogler 229,5 (59,5 a 57,5), 3. Wallner (oba Rakousko) 228,8 (59,5 a 58,5).

● **ZÁVODY VE SKOKU NA HMOTĚ** staly se již pravidelnou součástí přípravy lyžařů-skokanů v letních a podzimních měsících. Letos tomu bude 27 let, co se 21. listopadu 1954 v Oberhofu (NDR) konala světová premiéra na můstku s umělou hmotou. Byla vynálezem již zemřelého, tehdejšího svazového trenéra NDR Hanse Rennera. Prvním rekordmanem na můstku bez sněhu byl Werner Lesser skokem 42 metrů. ČSSR řadu let měla největší můstek s hmotou ve Frenštátě, který každoročně je dějištěm mezinárodních závodů o Velkou cenu Frenštátu (rekord můstku J. Danneberga (NDR) je 91 m z roku 1976. V Oberhofu v současné době je nejmohutnější můstek s hmotou s normovým bodem 90 m a rekordem můstku K. Ostwalda (NDR) 121 m.

● **PREZIDENT FINSKÉ REPUBLIKY URHO KEKKONEN** je velkým příznivcem lyžování. Zimu má nejraději, protože v této roční době má nejvíce času a možností pro vycházky a sport. Přestože je mu již 80 let, plní stále náročné „tréninkové“ dávky. Každou zimu naběhává na lyžích kolem 1000 kilometrů. Velmi si pochvaluje dodržování rovnováhy mezi prací a sportem.

Ohlédnutí za úspěchy chodského lyžování

Letos 1. července tomu bylo rok, co tréninkové středisko mládeže v lyžování z Domažlic bylo přeloženo na Spíčák. Typicky horská oblast Spíčáku s nadmořskou výškou nad 1000 m má daleko přílivější sněhové podmínky než terény kolem Domažlic. Další výhodou bylo, že členové TSM na Spíčáku se učí a bydlí v internátním zařízení šumavské sněhově bohaté oblasti.

Chtěl bych se trochu ohlédnout za lyžařskými úspěchy chodského lyžování v posledních deseti letech. Když jsem v roce 1971 převzal vedení lyžařské základny v Domažlicích, přihlásil se u mne v Chodově k tréninku desetiletý ramenatý chlapec Pavel Batko. Po dvou letech ho převzal do péče trenér Boža Váchal a poslední léta před nástupem do základní vojenské služby určoval jeho tréninkový proces otec. Závodnický růst Pavla Batka vyvrcholil loni druhým místem v Českém poháru běžců-juniorů. Jeho bratr Jirka pod vedením trenéra ing. Antonína Kobese v pohárové soutěži mužů skončil na pěkném osmém místě a další světec tohoto trenéra junior Oldřich Kovařík si zajistil sedmé místo v čs. žebříčku. Ceníme si také čtrnáctého místa Marie Hánové v čs. žebříčku dorostenek. To byly nejvýznamnější úspěchy chodského lyžování v letech 1972—1980.

V údobí 1975—1980, kdy vyvíjelo činnost tréninkové středisko mládeže v Domažlicích, vykazovaly členky tohoto TSM ze Železné Rudy se svým trenérem Josefem Růžičkou mimořádné úspěchy v rámci soutěží ČSR, které vyvrcholily v roce 1980 prvním místem Jany Mrázové. Letos je šestá v celostátním žebříčku mladších dorostenek. Dobře si vedly i dvě závodnice z Klenčí Pavlína Psutková a Marie Benešová, které trénuje Josef Volfík. Mimo shora jmenovaných mladých lyžařů a lyžařek dosáhlo nejméně dvacet běžců z Chodska titulu krajského přeborníka Západočeského kraje, většinou vedení ing. J. Janovcem, ing. A. Kobesem a B. Váchalem. V současné době se objevila nastupu-

jící směna žactva z Chodova, Klenčí, Bělé, Dílů a Domažlic pod vedením trenérů Batky, Šlefra, Krutiny, Vebra, Váchalové a Koubka. Svědčí o tom nejlépe bohatá sbírka zlatých medailí ze závodů pionýrů-Eskymáků v posledních dvou sezónách.

Je to stručné hodnocení kolektivu talentovaných lyžařů-běžců Chodska za posledních deset let. I při nedostatku sněhu v některých sezónách a materiálních potížích bylo dosaženo chválehodných výkonů. Mimořádné ocenění zasluhuje dobrovolná práce lyžařů-sjezdářů na Sádku a obětavost lyžařských činovníků, kteří se zasloužili o velký počet závodů, zejména pro mládež. Všichni potvrdili, že se chtějí společností odměnit za její podporu sportovní činnosti.

GABY KOUBEK, trenér

Běžci ČH Štrbské Pleso při letním tréninku na kolečkových lyžích ve Vysokých Tatrách.

Půl miliónu lyžařů lanovky na Medvědin

Lanovka na Medvědin ve Špindlerově Mlýně zahájila zkušební provoz v roce 1978 a o dva roky později přepravila více než 290 tisíc lyžařů. Spočteme-li přepravu osob od doby zahájení provozu až do konce letošní zimní sezóny, svezlo se na ní půl miliónu příznivců lyžování a milovníků přírodních krás Krkonoš.

Za hodinu přepraví tato lanovka 500 osob a má rychlost 2,5 m za sekundu. Její trasa měří 2 km. Provoz je řízen poloautomaticky a typ této medvědinské lanovky je svým způsobem jediný na světě. Po technické stránce patří k nejsložitějším, jaké

kdy byly dosud zkonstruovány a vyzkoušeny.

Nejužívanější v krkonošském rekreačním středisku Špindlerově Mlýně je lanovka na Pláň, která slouží veřejnosti již devět roků. Svůj provoz řídí podle sněhových podmínek. Je schopna přepravit za hodinu asi 400 osob.

Lyžařské vleky a horské lanovky s jejich obsluhujícím personálem dělají co mohou. Přece však nestačí přepravit pokud možno v nejkratší době všechny, kteří čekají často v předlouhých frontách, aby vychutnali jízdu sjezdovek. -pl-

Lyžování prevencí proti aterosklerotickému onemocnění

Je známo, že nedostatek tělesné aktivity je rizikovým faktorem pro vznik aterosklerotického onemocnění i když vliv tohoto rizikového faktoru není ještě v plné míře objasněn. Laboratorní pokusy ukázaly, že např. krysy, které následkem tělesné inaktivity zvýšily tělesnou váhu a souběžně s tím zvýšily procento tělesného tuku, měly větší stupeň poškození srdce i větší počet spontánních úmrtí proti kontrolní skupině, která měla dostatek pohybu.

Po déletrvajícím pravidelném cvičení je stejné zatížení provázáno nižší tepovou frekvencí a nižším krevním tlakem, takže zatížení srdečního svalu při stejném stupni práce je menší. Významný pokles tepové frekvence a systolického krevního tlaku po údobí

fyzického tréninku představuje nejpravděpodobnější fyziologickou bázi pro vysvětlení zlepšení obtíží pacientů s ischemickou chorobou srdeční po tréninku.

Zůstává faktem, že lidé, kteří vedou sedavý způsob života, mají nejvyšší úmrtní na srdeční onemocnění. Uvádí se, že podle fyziologických, patologických a epidemiologických nálezů tělesná aktivita nechrání ani tak před vznikem srdečních příhod, jako před jejich smrtelným koncem.

Kannel uvádí vyšetření několika tisíc mužů a žen, kteří byli klasifikováni podle tělesné aktivity a výskytu ischemické choroby srdeční po dobu deseti roků. Ischemická choroba srdeční se vyskytovala dvakrát častěji u lidí, kteří měli jen mírnou tě-

lesnou aktivitu. Byl zjištěn jasný vztah mezi přežitím ischemické choroby u lidí s vysokou tělesnou aktivitou proti lidem s nízkou tělesnou aktivitou, kde srdeční příhoda končila smrtelně.

Tyto výsledky potvrzují skutečnost, že často navazuje jeden rizikový faktor na druhý. Nedostatek pohybu má za následek neúměrnou spotřebu jídla, vzrůst tuků v krvi a k tomu přistupují často psychické stressy a kouření.

Lyžování jako vydatná pohybová aktivita ve zdravém přírodním prostředí se může uplatnit jako výrazný prvek v boji proti těmto civilizačním škodlivinám.

MUDr. MARIE KOVÁŘOVÁ, CSc.

KRAJSKÉ KONFERENCE nástupem do sedmé pětiletky

Také další krajské konference svazů lyžování potvrdily úspěšný nástup lyžařů do sedmé pětiletky. Splnění hodnotných závazků přispěje k dalšímu masovému rozvoji lyžování, prohloubení politickovýchovné práce, zvýšené péči výchově mládeže, lepší úrovni výkonnostního lyžování a pravidelnému plnění všech úkolů, vytyčených XVI. sjezdem KSČ.

PÉČE O MLÁDEŽ VE VÝCHODOČESKÉM KRAJI

Ve Východočeském kraji věnují velkou péči výchově mládeže, což se také projevuje početnou účastí startujících v náborových i přebornických soutěžích. V uplynulé sezóně kupř. ve veřejných závodech, krajském přeboru a pohárové soutěži v běhu startovalo 1210 mladších žáků, 763 starších, 761 mladších zákyň a 559 starších. Východočeskou vložku získalo 5440 mladých lyžařů, 6060 se stalo nositeli stříbrného odznaku Lyžař ČSR a 1472 zlatého. Projevilo se i zvýšení politickovýchovné aktivity oddílů. V soutěži o čestný titul vzorový je zapojeno 75 oddílů, z toho 20 o I. stupeň, 34 o II. stupeň a 21 o III. stupeň. Čtyři oddíly již soutěží o získání bronzové plakety. Na počest Československé spartakiády 1980 byla vyhlášena spartakiádní soutěž lyžařů Východočeského kraje, která se konala od 1. listopadu 1979 do 31. srpna 1980. Zvítězil v ní Spartak Choceň před Sokolem Malé Svatoňovice a Sokolem Jablonné nad Orlicí. V současné době je ve Východočeském kraji registrováno sedm veřejných lyžařských škol: Jiskry Ústí n. Orl., TJ Dobruška, Sokola Kostelec n. Orl., Spartaku Choceň, Technometry Semily, TJ Jičín a Slavie Hradec Králové. Obrovského rozmachu v minulých letech doznal v kraji s Krkonošemi rekreační běh na lyžích. Zpráva předsednictva však konstatovala, že jsou některé limitující faktory, které ovlivňují

další masový rozvoj lyžování. Je to nedostatek lyžařské výzbroje a výstroje, nedostatek ubytovacích kapacit a stále upravovaných běžeckých tratí přístupných nejširší veřejnosti. Stále ještě nejsou využity možnosti masového rozvoje lyžování v podhorských oblastech, kde v uplynulé zimě byly příznivé podmínky pro lyžování. Předsedou byl zvolen Jiří Stýblo, předsedou komise PVK ing. Alexandr Čegan a org. pracovníkem Robert Hradil.

AKTIVITA OKRESNÍCH SVAZŮ VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

Ve Středočeském kraji se projevila potěšitelná aktivita okresních svazů. Svědčí o tom i skutečnost, že okresní přebory uspořádalo deset z dvanácti okresů. Benešov využil příznivých podmínek k uskutečnění přeborů u Votic. Potěšitelná ve všech okresech byla účast mládeže. V krajských přeborech startovalo v kategorii žactva a dorostu 321 mladých závodníků a závodnic. Osvědčily se pohárové a náborové soutěže. Dva oddíly získaly čestný titul Vzorný I. stupně, šest II. stupně a sedm III. stupně, v soutěži je zapojeno 19 oddílů. V uplynulé sezóně 1420 lyžařů Středočeského kraje splnilo podmínky zlatého odznaku Lyžař ČSR a 4815 získalo stříbrný odznak. Předsedou byl opět zvolen ing. Václav Setnička, místopředsedou Jindřich Kühn, předsedou PVK komise Miloslav Mravináč a org. pracovníkem ing. Michael Turek.

Alexandr Zavjalov

Dvacetiletý Alexandr Zavjalov (SSSR) se stal novou hvězdou běžeckých tratí v lyžování. Zvítězil v letošním zkušebním ročníku Světového poháru 1980—81 a patří k nejvážnějším uchazečům o medaile na mistrovství světa 1982 v Oslo na Holmenkolenu. Pochází z vesnice Kulakovo, ležící 30 km východně od Moskvy. Lyžoval již jako školák, se systematickým tréninkem začal v šestnácti letech. Teprve v roce 1977 si vybojoval účast v širší sborné a o dva roky později patřil k členům úspěšné štafety, která získala titul mistra SSSR. Narodil se 2. června 1955, váží 69 kg a měří 173 cm, je členem CSKA Moskva jako příslušník Sovětské armády.

Vybojoval si účast v olympijském týmu SSSR 1980 pro Lake Placid a v závodě na 50 km získal bronzovou medaili, na 15 km byl sedmý. Největších úspěchů dosáhl na Zimní spartakiádě spřátelených armád 1979 a 1981, v nichž se stal trojnásobným vítězem — na 15 a 30 km i ve štafetě 4 x 10 km.

„Je velmi spolehlivým a bojovným závodníkem. Když dobře namaže, nebo nenamaže špatně, potom je zaručen jeho dobrý výkon,“ říká šéftrenér sborné běžců Anatolij Akentjev. „Vyniká velkou silou paží a dovede úspěšně zdolávat nejobtížnější stoupání. Výhodou je, že ho můžeme nominovat na všechny tratě. Dokázal to v uplynulé sezóně. Je velmi blízko k typu ideálního běžce.“

Trenérem A. Zavjalova je dr. Oleg Ivanov.

Fotografie na titulní straně obálky Zdeněk Havelka, na druhé straně obálky Bořek Dvorský, na třetí straně Zdeněk Havelka, Petr Jireš a Jaroslav Trousil, na zadní straně obálky Ota Mrákota.

Fotografie uvnitř měsíčníku ing. Juraj Bobula, ing. Ivo Doušek, Jaroslav Trousil a archiv.

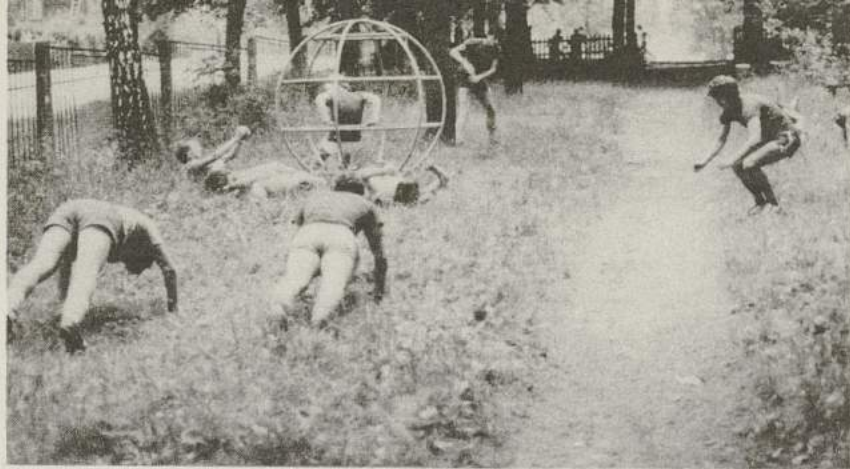
Žákovský přebor Prahy

Žákovských přeborů MV ČSTV Praha ve sjezdových disciplínách v Harrachově se zúčastnilo 101 chlapců a děvčat ze šestnácti oddílů. Závod dobře připravil a uspořádal Tatran Armabeton, což také ocenili předseda městského svazu M. Knobloch a vedoucí trenérské rady K. Suchý. Menší účast byla v kategorii starších zákyň a v ní se také projevily největší časové rozdíly mezi špičkou a ostatními závodnicemi.

V přeboru mladších zákyň ve slalomu zvítězila M. Neuzilová (Tatran Armabeton) v čase 1:04,71 před J. Barešovou (Malá Strana) 1:06,52, v obřím slalomu Andrea Rogieová za 53,81, následována J. Kawaciukovou (obě Slavia Žižkov) 57,91. Přeborníkem v kategorii mladších žáků ve slalomu se stal J. Damborský (Bohe-

mians) časem 1:04,35 před J. Vosáhlem (TJ Vršovice 1870) 1:04,65, v obřím slalomu J. Aschermann (Tempo Praha) za 55,27 před T. Měšťanem (Vodní stavby) 55,79. V závodě starších zákyň ve slalomu byla první S. Wagnerová v čase 1:17,55 před H. Valšubovou (obě TJ Vršovice 1870) 1:23,96, v obřím slalomu Z. Bartošová (Avia Čakovice) za 1:06,51, následována S. Wagnerovou 1:06,74. Ze starších žáků vybojoval přebornický titul ve slalomu D. Horáček (Bohemians) časem 1:14,82 před R. Čudou (Vodní stavby) 1:15,25, v obřím slalomu opět D. Horáček za 1:04,00 před R. Čudou 1:04,89.

Byla to radostná přehlídka pražských nadějných sjezdařů a sjezdařek na dobře upravených tratích bez jediného úrazu.

Z letní přípravy jilemnického gymnázia

Lyžařské třídy jilemnického gymnázia účinně spojily červenou přípravu s letní aktivitou, jak o tom píšeme na straně 6. Čtyři obrázky ukazují pestrý program tréninku. Na prvním chlapci při rozcvičce, na druhém trenér Rudolf Sauer kontroluje časy na kolečkových lyžích, na třetím zářkyňe při přespolním běhu, na čtvrtém využívají k přípravě koloběžek na pěkné jilemnické asfaltové dráze.

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ ŘÍJEN 1981 ♦ Kčs 3,—

10

Čs. sjezdařky se připravují

Československé sjezdařky se v uplynulé sezóně mohly pochlubit dobrými výsledky. Jejich zopakování v novém ročníku Světového poháru a na mistrovství světa 1982 vyžaduje zodpovědnou přípravu a hodně odříkání. V přípravném období absolvovaly několik výcvikových táborů, jak o nich píše trenér čs. reprezentačního týmu Pavol Štastný na str. 4 a 5. Přinášíme tři obrázky ze srpnového soustředění na Štrbském Plese. Na prvním z nich členky družstva při rozvíčce, na druhém trenér Pavol Štastný kontroluje tep Olgy Charvátové, třetí je z kontrolního běhu, na startu Elena Medzihradská.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘÍPRAVY
MS 1982

AKROBACIE
NA LYŽÍCH

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNECE JANA ŠOLTÝ-
SOVÁ-GANTNEROVÁ, KTERÁ PO OPE-
RACI SE ZÚČASTNILA PRVNÍHO VÝ-
CVIKOVÉHO TÁBORA ČS. REPREZEN-
TAČNÍHO DRUŽSTVA SJEZDAŘEK
V POLOVINĚ SRPNA NA ŠTRBSKÉM
PLESE. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁL-
KY BLANKA PAULŮ PŘI LETOŠNÍM
TATRANSKÉM POHÁRU, NA NĚMŽ
ZVÍTĚZILA V OBOU ZÁVODECH ŽEN
NA 5 A 10 km. V KONTROLNÍCH
TESTECH ČLENEK REPREZENTAČNÍ-
HO DRUŽSTVA POTVRDILA, ŽE SE
SVĚDOMITĚ PŘIPRAVUJE NA MS 1982
NA HOLMENKOLLENU.

lyžařství

Ročník 67

Číslo 10

Vydává Československý svaz tělesné vý-
chovy v nakladatelství Olympia v Praze.
Šéfredaktor tělových. časopisů Ing. Ale-
xandr Zurman. Vedoucí redaktor časopisu
Jaroslav Trousil. Řídí redakční
rada: J. Trousil, předseda, Ing. P. Borský,
K. Eidlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kot-
land, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach,
R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů,
PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce:
115 88 Praha 1, Klimentůvská ul. 1. Telefon
čís. 23 14 88 4. Redakční uzávěrka: k 1.
dni předcházejícího měsíce. Vychází jed-
nou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské
závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje
Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs.
Informace o předplatném podá objed-
návky přijímá každá pošta 1 doručovatel.
Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS —
ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku,
Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto
čísla byla 1. září 1981

ISSN - 0323 - 1445

Politickovýchovná práce v reprezentačních týmech

Základním úkolem politickovýchovné práce všech příslušníků Svazu lyžo-
vání ÚV ČSTV je výchova socialisticky smýšlejících sportovců v duchu socia-
listického vlastenectví a proletářského internacionalismu, směřující k trva-
lému získávání všech pro politiku strany a socialistickou výstavbu Českoslo-
venska.

Kritériem účinnosti ideové, politickovýchovné práce je především jednání
členů lyžařských oddílů, příslušníků reprezentačních družstev a jejich prakti-
cké postoje k problémům a potřebám socialistické společnosti. Předpokladem
zvýšení účinnosti politickovýchovné práce je zabezpečení komplexního
jednotného výchovného působení aktivu trenérů a funkcionářů. V praktické
činnosti to znamená realizovat závěry V. sjezdu ČSTV a jednotlivých zasedání
ÚV ČSTV, zejména v oblasti vrcholového sportu a zvyšovat odpovědnost za
všestranně vzornou reprezentaci naší socialistické vlasti. Znamená to rozvíjet
konkrétní ideovou činnost, tuto orientovat ke každému jednotlivci, aby splnil
všechny sportovní cíle v přípravě na mistrovství světa 1982 a ZOH 1984.

XVI. sjezd KSČ vytýčil před celou naší společností další perspektivy ve
všech oblastech společenského života. Na sjezdu bylo vysloveno mnoho pod-
nětných myšlenek i pro oblast ideologické práce. Jednu z klíčových otázek
z oblasti ideologické práce představuje ideově politická příprava našich spor-
tovců - reprezentantů čs. lyžování. Zkušenosti z této oblasti ukazují, že vý-
chova reprezentantů musí nejen odpovídat specifickým podmínkám, v nichž
se státní reprezentace uskutečňuje, ale zejména vysokým nárokům našich
pracujících na úroveň vrcholových sportovců reprezentujících naši socia-
listickou vlast v zahraničí. Zahraniční sportovní styky jsou významnou prověř-
kou veškeré naší výchovné práce s vrcholovými sportovci. Jsou dokladem
toho, jak se nám daří uskutečňovat tuto práci na jednom z nejobtížnějších
úseků ideové výchovné činnosti. Kdo z trenérů a dalších funkcionářů vycho-
vávajících reprezentanty tento základní fakt nechápe, nemá morální právo
mezi nimi pracovat. Nestačí pochopitelně tuto základní potřebu chápat, ale
při veškeré činnosti se sportovci aktivně provádět ideově výchovnou práci,
zaujímat před nimi angažované postoje k politickým otázkám, aktivně poli-
tický pracovat na veřejnosti a svým neformálním příkladem je tak přesvěd-
čovat.

Zijeme v třídně rozděleném světě, ve kterém v podstatě existuje jen socia-
listická nebo buržoazní ideologie. Naše vlast je pevnou součástí socialistic-
kého společenství a naši vrcholoví sportovci tuto vlast reprezentují i v naj-
náročnějších podmínkách. Všestranně je na tyto podmínky připravit před-
stavuje náročný úkol. Vychovat člověka, který socialisticky myslí a jedná ve
prospěch své vlasti, je trvalým úkolem pro celou řadu trenérů a funkcionářů,
kterým byla tato výchova svěřena v oblasti vrcholového sportu.

Hlavním úkolem práce všech vychovatelů v podmínkách vrcholového sportu
je dovést svěřené sportovce ke světové sportovní výkonnosti a zároveň z nich
vychovat politicky uvědomělé občany socialistické společnosti. To znamená
naudit je chápat politický smysl sportovní činnosti i to, že sportovní příprava
není jen věcí jednotlivce, ale celé naší společnosti.

Klíčové místo u členů reprezentačních družstev je nutno vymezit v ideově
politické přípravě na reprezentaci v zahraničí. Vedoucí jednotlivých zájezdů,
trenéři, realizační týmy a další funkcionáři by měli komplexním způsobem
připravit sportovce na každý jednotlivý výjezd tak, aby po všech stránkách
splnili reprezentační úkoly. Aby byli schopni úspěšně propagovat naši socia-
listickou vlast v zahraničí a současně, aby byli imunní vůči působení bur-
žoazní ideologie. Taková příprava na výjezd je velmi náročná. Základ spati-
řujeme v ideově politické přípravě celého kolektivu sportovců i každého jed-
notlivce, ve vytvoření atmosféry kolektivní odpovědnosti za splnění hlavního
cíle každého zájezdu, kterým je dosažení optimálního sportovního výsledku
i vzorné politické a společenské vystupování v zahraničí.

Dobré zkušenosti byly získány z objasňování otázek současné mezinárodní
situace, z výchovy k bdělosti vůči působení nepřátelské ideologie a z boje
proti některým přežitkům v chování našich sportovců. Přispěly k tomu besedy
při výcvikových táborech reprezentačních družstev. Trvalým úkolem ideové
výchovné práce zůstává i boj proti povrchnímu hodnocení ekonomické a poli-
tické situace ve vyspělých kapitalistických zemích. Klíčovou rolí musí sehrát
vedoucí funkcionáři každého zájezdu, operativně reagující na vzniklé názory
a nálady ve sportovním kolektivu. Každý vedoucí a trenér má značnou politic-
kou odpovědnost za výchovu lidí v průběhu zájezdu.

Cenné zkušenosti jsou z každodenního hodnocení sportovců, jejich sportov-
ních výsledků i chování. Zkušenosti ukazují, že s lidmi je možno úspěšně poli-
tický pracovat za všech situací, vždy je možné najít čas i správný způsob jak
presvědčivě vysvětlit otázky, s nimiž se sportovci za hranicemi setkávají.

Stále vyšší nároky na neformální a tvůrčí přístup v ideově výchovné práci
vyžadují od všech výchovných pracovníků našich sportovců, aby velice citlivě
hledali nejvhodnější způsoby a objasňování jednotlivých problémů, aby se
vyhýbali mnohmluvnosti a formálnosti. Tvůrčí přístup v ideově výchovné
práci znamená vycházet především z důsledné znalosti každého jednotlivce
a na každého také výchovně působit. V celé oblasti ideově výchovné práce
jsou stále značné rezervy. Využít je musí především ti, jimž byla péče o spor-
tovní přípravu a výchovu sportovců svěřena. Reprezentanti si musí uvědomit,
že poctivá práce pro společnost a uvědomělé rozvíjení sportovních úspěchů
naší socialistické vlasti jsou jejich hlavním úkolem i životní radostí a posláním.

PAVEL JLEK, předseda PVK VSL ÚV ČSTV

NOVÁ TVÁŘ ZÁVODNÍ SEZÓNY 1981-82

Poslední, v pořadí již 33. kongres Mezinárodní lyžařské federace FIS, usku- tečněný v květnu v Puerto de la Cruz, byl zavalen obsáhlou agendou s 80 body oficiálního programu. Nešlo o agendu, týkající se výhradně statutárních otázek, jak řadový lyžař očekával, mnoho práce a času bylo věnováno tech- nickým a organizačním otázkám z oblasti závodů a soutěží, jakož i celé pestré problematice kolem nich, jak již naznačil v zasvěceném podání v červencovém čísle Lyžařství přímý účastník kongresového jednání s. Ján Mráz, člen před- sednictva FIS. V jednotlivých technických komisích, v předsednictvu a v ple- nárním kongresovém jednání byla učiněna mnohá rozhodnutí, která dokumen- tují nepolevující dynamiku vývoje závodního lyžařského sportu. Pevná vět- šina z nich je motivována snahou definovat směr a určit mezní hranice pro vývoj závodního lyžování na nejbližší léta, usměrnit a podpořit rozvoj jedno- tlivých disciplín. Chceme se pokusit v krátkém komentáři přiblížit čtenáři ně- která rozhodnutí a usnesení kongresu, předsednictva a technických komisí, která budou mít bezprostřední vliv na soutěže a závody a která dají novou podobu již příští a nejbližším dalším závodním sezónám.

SJEZDOVÉ DISCIPLÍNY

Hlavní starostí federa- ce jsou nadměrné rych- losti, dosahované ve sjezdovém závodě a s ni- mi související ohrožení bezpečnosti závodníků. O problematice sjezdu jsme naše čtenáře infor- movali ve zvláštním člán- ku v 7. čísle.

Ke zvýšení bezpečnosti závodníků přijalo předsednictvo FIS celou řa- du prováděcích předpisů k Meziná- rodnímu soutěžnímu řádu (MSR); nejdůležitější z nich shrnujeme:

- Na významné závody ve sjezdu bude FIS delegovat zvláštní zástupce ve funkci „expertů pro bezpečnost ve sjezdovém závodě“. Jejich úkolem bu- de před zahájením prvního oficiálního tréninku přezkoušet sjezdovou trať z hlediska bezpečnosti závodníků. Experti budou mít pravomoc, v pří- padě potřeby nařídit provedení dopl- ňujících bezpečnostních opatření. V návaznosti na toto rozhodnutí byl v rámci komise pro sjezdové lyžová- ní ustaven zvláštní pětičlenný útvar — „komise pro bezpečnost — sjezd“; mezi členy komise nalézáme bývalé závodníky Toni Sailer a Bernharda Russiho.

- Je zakázáno používat balíků slá- my k ochraně závodníků před nára- zy na tvrdé překážky. Dovoleno však je používat pytlů, plněných slámou.

- V prostorách startu a cíle není dovoleno používat mikrofonů k rozhov- orům se závodníky. Použití mikrofo- nů je možné jen v prostorách vyhra- žených pro novináře (i v tom přípa- dě, je-li závodník ještě v cílovém prostoru).

- Ke zvýšení bezpečnosti závodní- ků má přispět i 1. mezinárodní sym- posium TD-FIS v Saalbach-Hinter- glemmu (Rak.), které bude uskuteč- něno v listopadu 1981.

SVĚTOVÝ POHÁŘ

Předsednictvo FIS se jednomyslně dohodlo na zavedení zvláštních smluv, obsahujících práva a povinnosti pořá- datelů závodů SP. Počínaje sezónou 1981-82 bude moci závod být defi- nitivně zadán k provedení až poté, co organizační výbor závodu, resp. ná- rodní svaz uzavře smlouvu s federa- cí, ve které se zaváže splnit dohod- nuté podmínky.

Pravidla SP pro r. 1981-82 se v pod- statě nezměnila. Změnil se toliko předpis pro zařazení závodníka do startovního pořadí hned po 15. jez- dci:

ci: jakmile závodník získá nebo pře- kročí v průběhu soutěže 90 bodů SP (dosud 75 bodů SP), získává právo startovat v každé disciplíně hned po prvních 15 jezdcích, pokud není oprávněn startovat přímo v jejich skupině. Stanovený limit 90 bodů SP = 20 % maximálního počtu dosaži- telných bodů v celkové klasifikaci soutěže. Předpis vstupuje v účinnost 1. 12. 1981.

O pravidlech SP bylo podrobně re- ferováno v Lyžařství čís. 12/80.

Alpská kombinace

Znovuoživení klasické alpské kom- binace, jako samostatné sjezdové disciplíny, se stalo skutečností. Je za- řazena do programu MS 1982 v Schladmingu a federace se má poku- sit na XI. kongresu MOV v Baden- Baden dosáhnout, aby také na ZOH byly rozděleny olympijské medaile za kombinaci. O sjezdovém dvojboji jsme naše čtenáře podrobně informovali v Lyžařství čís. 3/81. Informaci dopl- ňujeme:

- alpskou kombinací jedou muži i ženy, pojedí se zvláštní sjezd (zkrá- cená trať sjezdu speciál) a zvláštní slalom do kombinace, každý závod v jiný den. Trénink sjezdu do kombi- nace je společný s tréninkem ve sjez- du speciál, minimálně jednu tréningo- vou jízdu však musí závodník ab- solvovat na trati sjezdu pro kombi- naci;

- hodnocení kombinace se provádí součtem bodů z obou závodů. Pod- mínkou pro přiznání FIS bodů je umístění závodníků v obou závodech;

- účastnická kvota pro MS byla s ohledem na závod v nové disciplí- ně zvýšena z dosavadních 18 na 20 účastníků s maximálním počtem 12 účastníků jednoho pohlaví.

Otevřenou otázkou zůstává, zda alpská kombinace splní očekávání, které do ní federace vkládá: vycho- vat nového Killyho, všestranného jezdce, který by dokázal vítězit jak ve sjezdu, tak v technických disciplínách. SP to nedokázal. Víme, že v současné době platí mistři sjezdo- vého závodu vysokou a často krutou cenu za svou specializaci. Byli to právě ti nejlepší a nejdůležitější me- zi nimi, kteří v letošní zimě utrpěli největší újmy. Snad je to právě toto poznání, pro které je tendence k vš- strannosti přijímána s velkými sym- patii.

Super obří slalom

Společně s alpskou kombinací osla- vil své znovuzrození prozatím k ex- perimentálnímu zkoušení „klasický“

obří slalom — jedno kolo s výškovým rozdílem nad 500 m. V sezóně 1981-1982 má super OS být zkoušen a po- kud se osvědčí, má se stát jakýmsi „zlatým středem“ mezi sjezdem a slalomem. Komise pro sjezdové lyžo- vání byla pověřena vypracováním vhodných pravidel, která předsednic- tvo posoudí na své příští schůzi ve Schladmingu.

Na návrh komise pro klasifikaci závodníků ve sjezdových disciplínách vyslovilo předsednictvo souhlas se zrušením tzv. Bob-systému a schválilo jej nahradit novým způsobem výpoč- tu přírůzků k FIS-bodům. S ohledem na MS 1982 vstoupí nové pravidlo v účinnost až v sezóně 1982-83.

Podle nového pravidla se při vý- počtu přírůzků vychází toliko z FIS bodů závodníků, umístivších se v zá- vodě na 1.-10. místě. Body docílené v závodě se v úvahu neberou. Nejlep- ší a nejhorší FIS body se škrtnou, zbylé body se sečtou a dělí 10. Odka- zujeme na Lyžařství z minulého mě- síce, ve kterém čtenář najde podrobn- ý komentář k předmětné otázce.

Minimální věk pro bodovou listinu FIS

Kongres schválil jednomyslně ná- vrh švýcarského svazu, zvýšit mini- mální věk závodníka pro jeho uvede- ní v bodové listině FIS ze 14 na 15 let. Zdůvodnění návrhu: přílišné opotřebování tréninkem, obtíže ve škol- ní a profesionální výchově, ohledy na psychický a fyzický vývoj mladého člověka. Jde nepochybně o vykoření správným směrem; otázkou je, zda to postačí.

MS juniorů ve sjezdových disciplínách

Po vzoru MSJ v klasických disciplí- nách budou mít také sjezdaři každo- ročně své MSJ místo dosavadního MEJ. MSJ bude dvakrát pořádáno v Evropě a třetí rok pokud možno v zá- moří. 10. MSJ ve sjezdových disciplí- nách se uskuteční ve francouzském Chamrousse 29. 1.-3. 2. 1982. Zajíma- vé je, že návrh byl podán nikoli ně- kterou z alpských zemí, ale Švéd- skem. Švédský lyžařský svaz má zřej- mě už postaráno o nástupce Sten- marka.

Mám za to, že juniorské reprezen- taci by měla být věnována maximální péče, a to jak z hlediska tréningo- vého a výchovného, tak pokud jde o mezinárodní styky a účast v před- ních světových juniorských soutě- žích. Účast mladých sportovců na vel- kých mezinárodních akcích podporu- je plánovitý výkonnostní růst, přispí- vá k získání potřebných závodnic- kých zkušeností, posiluje sebevědomí a umožňuje srovnání s vývojem ve světě.

SKOK

Světový pohár ve skoku

Po dvouletém zkoušení se SP ve skoku dostalo oficiálního uznání a bude uskutečněn každoročně. Pravi- dla SP, o kterých jsme referovali (Lyž. 12/80), byla poněkud upravena:

- sezóna je časově rozdělena na dvě periody: první od 20. 12. 1981 do 31. 1. 1982, druhá od 19. 2. do 28. 3. 1982; do programu pro první perio-

du je zařazeno 13 závodů, pro druhou 10 závodů.

Poznámka: do počtu deseti závodů druhé periody jsou zařazeny oba závody jednotlivců na MS 1982 v Oslo a 2 nejlepší výkony každého závodníka ze tří dnů v letech na lyžích v Kulmu-Mitterndorfu;

— do celkové klasifikace se započítává 7 nejlepších výsledků, docílených v závodech první periody a 5 nejlepších výsledků ze závodů druhé periody;

— v druhém kole startuje 50 nejlepších skokanů z prvního kola, a to v obráceném startovním pořadí svého umístění v prvním kole. Každý závodník musí v druhém kole kromě původního startovního čísla mít na rukávu viditelně připevněno startovní číslo pro druhé kolo;

— možnost doplnit startovní pole o závodníky pořadatelské země na 100 závodníků platí jen pro zámořské země; v Evropě činí maximální počet startujících pořadatelské země $8 + 15 = 23$ závodníků;

— upřesněny byly finanční závazky organizátorů závodů vůči jednotlivým družstvům. Povinnosti pořadatelů ke krytí nákladů družstev jsou odstupňovány podle počtu budoucích závodníků z družstva ve SP posledních dvou sezón.

Evropský pohár ve skoku

Kongres jednomyslně schválil také zavedení EP ve skoku, pro jehož organizaci má být v zásadě použito stejných pravidel jako pro SP ve skoku. Výjimku tvoří otázka financování cestovních a pobytových nákladů startujících závodníků a jejich doprovodu, jejíž řešení je ve výhradní kompetenci organizátorů. Do programu EP 1981—82 je zařazeno 20 závodů, se zahajovacím závodem ve Sv. Mořici (26. 12. 1981 — P 72) a finálovým závodem v Bischofshofenu (25. 4. 1982 — P 75). Obdobně jako EP ve sjezdových disciplínách, určený pro mladé sjezdaře, má EP ve skoku poskytnout nastupující generaci skokanů více příležitostí k hodnotným mezinárodním startům.

Lety na lyžích

Předsednictvo FIS projednalo a schválilo tyto úpravy na můstcích pro lety na lyžích:

— sklon doskočiště do začátku oblohu R2 nesmí překročit 38° . Začátek oblohu R2, po kontrole TD, se červeně označí a veřejně vyhlásí za kritický bod můstku. Předpis v čl. 485.3 MSR o tom, že maximum K = 165 m se ruší;

— pro snazší orientaci závodníků i diváků budou délky 90 m a dále po 30 m (120, 150, příp. 180 m) označeny barevnými 3 m dlouhými pásy po obou stranách doskočiště.

V souvislosti se změnou předpisu o kritickém bodu přijalo předsednictvo na návrh komise pro stavbu můstku další důležité rozhodnutí: při dosažení 95 % délky L1 v některém kole, musí být nájezd v dalším kole snížen.

ZÁVOD SDRUŽENÝ

MS družstev v závodě sdruženém

Kongres rozhodl zavést MS družstev v závodě sdruženém počínaje MS v klasických disciplínách 1982 v Oslo. Současně pověřilo předsednictvo FIS

Finský lyžařský svaz provedením MS družstev v závodě sdruženém mimo rámec ZOH v roce 1984 v Rovaniemi. Sdruženáři tak získali atraktivní soutěž, aniž by se museli vzdát svého klasického a tradičního závodu. V minulosti byly závodní programy ve skoku a v běhu stále více rozšiřovány, klasická kombinace však zůstala vždy opomenuta. Sdruženáři se konečně dostávají možnosti bojovat o mistrovské tituly ve dvou závodech.

Zvláštní výhodou závodu družstev je štafetový běh na 10 km (druhá část závodu), která umožňuje zapojit do závodu mladé závodníky, kteří již dosáhli určité výkonnosti ve skoku. Tím by měly být odstraněny, nebo do značné míry zmírněny, dlouhá léta trvající obtíže závodu sdruženého, brzdící rozvoj této hodnotné disciplíny lyžařského sportu.

Pokud jde o pravidla pro závod družstev sdruženářů, je v MSR i v našich Pravidlech uveden jen zcela rámcově formulovaný předpis o jeho zavedení. Komise FIS pro závod sdružený však před dvěma lety vydala jakási provizorní pravidla, která jsme zveřejnili v Lyžařství (čís. 10/80).

Sdruženářské turné

Sdruženáři prozatím neusilují o SP ve své disciplíně. Jsou toho názoru, že je nutno se dohodnout na všestranně přijatelném kalendáři, děleném na jakési turnajové bloky. Jakmile se ukáže, že pořadatelé jsou schopni soutěžit financovat, je možno turnajový systém změnit na SP. Turné bude uskutečněno již v sezóně 1981—82. Je v něm zařazeno 12 závodů — devět jednotlivců a 3 závody družstev. Ze závodů jednotlivců bude 5 provedeno klasickou metodou, zbývající čtyři metodou Gundersenovou. Těžší část sezóny je přirozeně MS 1982, přičemž první blok turné (19. 12.—17. 1. 1982 — Švýc., NDR a NSR) může sloužit za kvalifikaci pro MS.

FIS

SP v běhu na lyžích

Na doporučení běžecké komise schválil kongres definitivně zavedení SP v běhu, který se bude konat každoročně. Současně zmocnil předsednictvo rozhodnout na své příští schůzi o způsobu provedení a pravidlech soutěže. Po počáteční skepsi se pro zavedení SP v běhu, ve kterém nerozhoduje momentální forma a náhoda, ale vysoký průměr výkonu po celou sezónu, jednoznačně vyslovili i závodníci.

O SP v běhu a jeho pravidlech jsme naše čtenáře informovali v srpnovém čísle Lyžařství. Dá se očekávat, že předsednictvo v pravidlech neprovede žádné zásadní změny a že je schváli.

Běh žen na 20 km

Pro ženy přinesl kongres potěšitelnou zprávu, že MOV na 83. zasedání v Moskvě schválil zařazení běhu žen na 20 km do programu ZOH. Prvé olympijské medaile v této disciplíně budou rozděleny na ZOH 1984 v Sarajevu. Rozhodnutí MOV je možno hodnotit jako diplomatický úspěch federace, který bylo možno dosáhnout jen proto, že běžkyně mnoha zemí na MS 1978 a dalších významných závodech prokázaly, že běh na 20 km suverénně zvládly. Vývoj v distan-

ních běžích žen patrně ještě není ukončen.

Měření časů s přesností na 1/10 s

Předmětem diskuse byla ona nezapomenutelná setina sekundy, o kterou v boji o zlatou medaili na ZOH v Lake Placidu byl Thomas Wassberg rychlejší nežli jeho přítel a soupeř Juha Mieto. Tato setina představovala na trati 15 km dlouhé 5,6 cm. Velká většina členů běžecké komise trvala na dosavadním měření časů s přesností na 1/100 s. Kongres však se na návrh Lyžařského svazu NDR velkou většinou hlasů rozhodl pro návrat k měření s přesností na 1/10 s, přestože si byl vědom nebezpečí, že v budoucnu se staneme svědky ex-aequo klasifikace (tzv. mrtvé závody). Diskuse podle zpráv byla velmi živá a bojovná. Vyskytly se i případy, že členové stejné delegace nehlasovali shodně. Finsko např. rozdělovalo své 3 hlasy na 2 hlasy pro 1/10 s a 1 hlas pro 1/100 s. Příští zima nepochybně ukáže, kdo v tomto sportovním filozofickém střetu měl pravdu, zda ti, kdož dali promluvit srdcem, nebo ti, kdož poslechli hlasu rozumu.

ZÁVĚR

V závodní sezóně 1981—82 s MS v klasických disciplínách v Oslo a s MS ve sjezdových disciplínách v Schladmingu nastoupí běžci a běžkyně ke startům v 1. ročníku SP, skokani v třetím ročníku, sjezdaři a sjezdařky pojedou již 16. ročník svého SP. Soutěže o SP v jednotlivých disciplínách a některé další nové formy soutěží, např. alpská kombinace nebo MS družstev v závodě sdruženém, vtisknou blízkému se závodnímu období novou podobu, jednak z hlediska organizace závodů, ale i z hlediska účelně zaměřené přípravy závodníků a závodnic.

Ze zkušeností minulých let ve sjezdovém sportu víme, že celosezónní soutěž typu SP, rozhodující měrou přispěla k novodobému rozvoji a výkonnostní úrovni sjezdového sportu ve světě. Dá se proto očekávat, že výkonnost, a to nejen světové špičky, ale hluboko do startovního pole, se posune opět o další stupínek výše. Uspěš v boji na můstku, v běžecké stopě, na sjezdové trati, nebo na svalu se stane nesrovnatelně těžší nežli před 2 roky v Lake Placidu.

Je známo, že cíle a úkoly integrovaných plánů olympijské přípravy československé reprezentace jsou náročné. Víme ale také, že k dosažení progresivního vývoje na úroveň současné výkonnosti ve světě je absolutně nutné, využívat nejnáročnějších metod a prostředků tréninku. Obstát v těžké světové konkurenci budou moci jen jedinci, kteří obětovali přípravě celý svůj talent a veškeré své síly.

Sezóna 1981—82 se stane sezónou bilančování plnění dílčích výkonnostních cílů na ZOH 1984. Věřme, že zejména ta část naší reprezentace, která v posledních dvou letech zklamala, skokani, sdruženáři, běžci-muži a sjezdaři-muži v Oslo a ve Schladmingu prokáže tolik potřebný nárůst výkonnosti a že při hodnocení plnění dílčích výkonnostních cílů se cítí obstojí.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Zjazdárky sa pripravujú na novú sezónu

Po ukončení jednej z najúspešnejších sezón zjazdového lyžovania zásluhou najmä Jany Šoltýsovej a Olgy Charvátovej, členky družstva zjazdárov ČSSR mali pred sebou v jarných mesiacoch okrem aktívneho odpočinku ďalšie úlohy. Jana Šoltýsová musela po zložitej operácii kolena absolvovať liečenie v Piešťanoch a zároveň ukončiť skúšky na ekonomickej fakulte; Olga zas absolvovala posledný ročník gymnázia vrátane prijímacieho pohovoru na vysokú školu.

Toho času na oboch ostala zodpovednosť za reprezentáciu, lebo z pôvodného štyrčlenného družstva, ktoré dostalo pred tromi rokmi dôveru od vedenia ÚV ČSZTV a od predsedníctva VZL ÚV ČSZTV, zostali len dve. Dagmar Kuzmanová hneď v prvej sezóne po letnej príprave 1978—79 zanechala aktívnu pretekársku činnosť (zo zdravotných dôvodov).

Výsledky, ktoré Šoltýsová, Charvátová a Vlčková dosiahli v sezóne 1978 až 1979, boli odrazom najmä systematickej a intenzívnej prípravy na snehu v letných mesiacoch. Po dvoch rokoch sa opäť podarilo zabezpečiť nákladný, náročný ale bezpodmienečný tréning na snehu a to sa hneď odzrkadlilo aj na výsledkoch v pretekoch. Počet tréningových dní zostáva za svetovými objemami, avšak naša pretekári aj tak urobili kvalitatívny skok vo výkonnosti. Vyplýva to aj z pohľadu na základné údaje pri porovnaní dĺžky príprav v jednotlivých sezónach: 21 dní na snehu pred MS 1978 — naproti 40 dňom v letných mesiacoch v sezóne 1978—79.

Z toho vyplýva, že v letnej príprave treba vidieť jeden zo základov zkvaplitnenia výkonnosti.

Model prípravy pred ZOH 80 sa v zásadách nezmenil. Svetové prípravy na snehu v letných mesiacoch sa pohybovali v rozmedzí od 60 až do 120 dní. Nám sa podarilo zabezpečiť a realizovať prípravu v trvaní 60 dní. Bol to opäť prudký a rentabilný nárast objemu tréningu v porovnaní v sezóne 1978—79. Tak sme sa výraznejšie priblížili svetovým objemom v najazdených bránach, v technických disciplínach a kilometroch voľnej jazdy ako aj tréningu zjazdu.

Účinnosť a správnosť modelu prípravy, ktorá sa síce pridržiava svetových objemov, ale v detailoch je prispôbená našim podmienkam, sa potvrdila tým, že vrchol športovej formy, hlavne u Charvátovej a Šoltýsovej bol v termíne ZOH 80. Šoltýsová sa už v tejto sezóne hneď v prvej časti ÚV výrazne presadila v dvoch pretekoch. Potom si formu stabilizovala a zaradila sa do prvej desiatky až do ZOH. Charvátová síce mala v úvode SP problémy s výkonom; vzostup formy jej blokovali temer permanentné horúčky. V druhej časti Svetového pohára po doliečení jej výkonnosť dostala neustále vzostupnú formu a to až do konca sezóny. Len Vlčková začala s výkonom stagnovať (dôvody súkromého charakteru).

Na základe týchto skúseností model doterajšej prípravy zostáva a podľa neho sa riadi a realizuje príprava na sezónu 1980—81 (t. j. 60 dní

prípravy na snehu v letných mesiacoch). A tak môžeme povedať, že Šoltýsová, Charvátová a Vlčková absolvovali už tretiu intenzívnu a pravidelnú prípravu na snehu v letných mesiacoch. To dáva základný predpoklad na ďalší vzostup ich výkonnosti pri dobrom kondičnom tréningu, dostatočných vôľových vlastnostiach a hlavne dobrom zdravotnom stave. V trojici reprezentantiek zaostáva talentovaná Vlčková, ktorá stráca výkonnosť kontakt hlavne s Charvátovou, lebo hlboko klesla pod svoje možnosti. Jej výsledky nie sú adekvátne doterajšej príprave a všestrannej starostlivosti.

Pred začatím prípravy na sezónu 1981—82 — pred MS 82 je teda situácia v družstve žien komplikovaná. Aj napriek tomu, že máme pretekárku v absolútnej svetovej špičke v disciplíne „zjazd“ a ďalšiu pretekárku, ktorá patrí medzi najvšestrannejšie pretekárky SP, družstvo sa restringovalo iba na tieto dve pretekárky — reprezentantky. A tak je potrebné určiť hlavné ciele a úlohy, ktoré by v krátkom čase mali vyriešiť tento nedostatok. Z tohoto aspektu je zdôvodnené, že:

1. Družstvo treba doplniť mladými pretekárkami, ktoré už naznačili svoje schopnosti v medzinárodných súťažiach a dať im možnosť absolvovať intenzívnu a pravidelnú prípravu aj na snehu v letných mesiacoch.

2. Do prípravy na sezónu 1981—82 zaradiť mladé členky tak, aby získali výkonnosť, ktorá by ich oprávňovala na štart na MS 82.

No tomto podklade sme do prípravy zaradili celkom 7 pretekárov.

Ciele a úlohy zamerané na MS 82 sú veľmi náročné a k tomu, aby sme ich mohli úspešne splniť je potrebné zabezpečiť a zdokonaľovať začatú prácu v systéme tréningu. Už tradične RTC začína v polovici mája kontrolnými testami v Nymburku. Tie sa konali od 10. do 11. mája. Tým začala príprava družstva podľa individuálnych tréningových plánov a niektoré členky absolvovali aj lekársku kontrolu (v Bratislave). Šoltýsová a Hojstříčová sa na testoch nezúčastnili zo zdravotných dôvodov, Charvátová dokončovala posledný ročník gymnázia a pripravovala sa na maturitné skúšky, Vlčková v tom čase prestúpila na SVŠ MŠ SSR v Bratislave. Musí začať intenzívnu prácu aj v škole a pritom pravidelne a húževnato trénovať. To je aj podmienka jej návratu do A družstva ČSSR.

Družstvo nastupuje do novej sezóny v tomto zložení: J. Šoltýsová, Gantnerová, O. Charvátová, A. Maňasová,

Jana Šoltýsová-Gantnerová po delší prestávke po svojom zranení a operácii opäť zahájila tréning. Na obrázku pri rozvíčke ve Vysokých Tatrách

E. Medzihradská, J. Valešová, M. Hojstříčová, a P. Skotnicová.

V polovici júna sme už mali sústredenie na prvom spoločnom VT v Nymburku, na ktorom sa zúčastnili: Maňasová, Medzihradská, Valešová a Skotnicová. Ostatné sa VT so spomínaných dôvodov nezúčastnili. Hlavnou náplňou VT je zintenzívnená všestranná príprava so zameraním na prvé VT na snehu.

28. 6. sme mali zraz v Prahe, odkiaľ sme odcestovali autami spolu s družstvom mužov do Hintertuxu v Rakúsku a to: Maňasová, Medzihradská a Valešová. Charvátová pricestovala za nami dva dni neskôr.

VT na snehu sme tri roky po sebe absolvovali vo francúzskom Val d'Isère. V tomto roku sa plán zmenil, lebo cieľom sa stal Hintertux a to pre niekoľko dôvodov. Cestovanie do Val d'Isère nám trvá dva dni tam a dva späť. To je prvá nevýhoda pri porovnaní s Hintertuxom. Po druhé celkom zákonite aj výlohy na pohonné hmoty a nocľazné sú o 100 % nákladnejšie. Z tejto zmeny sme mali obavy preto, že terén vo Val d'Isère plne vyhovuje požiadavkám prvého VT. Terény na ňom sú väčšinou mierne a veľmi dobre upravené, takže pretekár má pri rozjazďovaní závažnejšie problémy s kontrolou vonkajších rušivých podnetov, môže sa plne sústrediť na obnovenie správnych pohybových návykov jazdy na lyžiach a zmien smeru jazdy v dlhých oblúkoch. Pri porovnaní s Val d'Isère — Hintertux má odlišný terén a ani povrch nebýva tak dobre upravený. Ale vďaka dobrým snehovým podmienkam Hintertux sa tentoraz temer vyrovnal snehovým podmienkam na Col d'Iseran. A dobré snehové podmienky vrátane počasia tvoria predpoklady úspešného VT na snehu. Podľa toho môžeme konštatovať, že plán úlohy a ciele prvých dvoch VT (kondičného a na snehu) sme splnili zdárne. Dievčatá boli na snehu priemerne 4—5 hodín denne a najazdili 270 km voľnej jazdy a 2500 brán obrovského slalomu. Je to objem, ktorý

by mal byť v letnom období a v druhom cykle prípravy dostačujúci.

Prvý VT na snehu je po dlhej prastávke náročný ako z pohľadu aklimatizácie, tak aj preto, že po dlhej pauze dievčatá strácajú dokonalý cit pre sneh, dynamický stereotyp majú zčasti narušený a nie sú adaptované na špeciálnu záťaž. Preto sme záťaž prvého VT stupňovali cielene a kontrolovali ju podľa zásad všeobecného a špeciálneho tréningu so súčasným sledovaním individuálnej adaptácie na vysokohorské prostredie podľa dynamiky nárokov.

Pri hodnotení výsledkov prvej časti tréningu môžeme povedať, že Charvátová aj napriek tomu, že v prvých dvoch cykloch RTC nemohla absolvovať tréning v plnom rozsahu, v oblasti špeciálnej vytrvalosti ostáva na úrovni ako pri ukončení predošlej sezóny. VT absolvovala bez problémov, pri dostatočnej zásobe fyzických a psychických síl. Mařasová — najmladšia členka družstva v uplynulej sezóne naznačila svoje schopnosti a predpoklady nielen na M ČSSR, ale koncom hlavného pretekového obdobia aj v EP. Zatiaľ však objem jej záťaže treba usmerňovať tak, aby sa úspešne vyvíjala dynamika a rýchlosť jej jazdy. Vo vlastnej technike jazdy Mařasová nemá podstatných chýb. Celkove je to typ pretekárky, ktorá pri správnom a systematickom tréningu má predpoklady zvýšiť svoju výkonnosť na svetovú úroveň.

Medzihradská nemá výrazné nedostatky v základoch techniky a tak ju možno ihneď začleniť do tréningu, zameraného na zvýšenie výkonnosti podľa požiadaviek svetovej súťaže. Najväčší nedostatok má v náväznosti hladkých oblúkov. Valešová — nomináciu v „A“ družstve si vybojovala na M ČSSR a na medzinárodných pretekoch FIS koncom sezóny. Svoje predpoklady už síce ukázala, ale bude treba ešte veľa práce na zdoko-

nalenie a vylepšenie techniky jej jazdy.

Po skončení VT v Hintertuxe pokračoval tréning podľa individuálnych tréningových plánov až do 14. 8. Vtedy začal druhý blok spoločnej prípravy vo Vysokých Tatrách (na Štrbskom Plese) a na to naväzoval opäť VT v Hintertuxe a to so zameraním na intervalový tréning slalomu a obrovského slalomu. Po ukončení tohoto bloku sa príprava zintenzívňuje a jednotlivé fázy naväzujú s malými pauzami na seba až do prvých pretekov SP.

Celej prípravy na snehu sa však nezúčastnia všetky členky družstva a to preto, že na jednotlivých VT na snehu sa môžu zúčastniť len 4 ženy. Všetkých VT sa kompletne zúčastní Charvátová. Šoltýsová-Gantnerová sa zaradí do všetkých VT po vyliečení. Aj Mařasová bude trénovať na všetkých VT. Ostatné členky družstva sa budú striedať podľa fyzickej pripravenosti a zdravotného stavu. Predpokladáme, že príprava na snehu bude sumárne trvať 60 dní; to však platí iba pre tie, ktoré absolvujú všetky VT. Ostatné by mali absolvovať prípravu v rozsahu 25 dní. Tým, že v družstve sú pretekárky s rôznou výkonnosťou a skúsenosťami, je celá príprava zložitá a to ako vo všeobecnej časti, tak hlavne v špeciálnej — na snehu.

Po ukončení prípravy pred sezónou sa situácia v ženskom družstve ujasní. Jana a Olga nutne k sebe potrebujú dve ďalšie pretekárky, ktoré by spolu s nimi vytvorili družstvo schopné konkurovať reprezentantkám „silných“ družstiev. Veď na základe výsledkov z predošlej sezóny ženy ČSSR majú vo Svetovom pohári kótu, povolenú od FIS, v počte 10; teda tak, ako najsilnejšie družstvá alpských krajín.

Dievčatá čaká tvrdý a náročný tréning, bez ktorého sa dnes pretekár Svetového pohára nepresadí. A my sa budeme snažiť umožniť im ho v takom rozsahu, ako sme sa o ňom rámcovo zmienili.

PAVOL ŠTASTNÝ

Členky čs. reprezentačného družstva sjezdárek s trénerom Pavlom Štastným na kolech na srpnovom výcvikovom tábore na Štrbském Plese

Kalendár závodů v ČSSR

Prinášime termínovou listinu najvýznamnejších lyžarských závodů v ČSSR v sezóne 1981—82, schválenou VSL ÚV ČSTV.

20.—21. prosince 1981: Pohár přátelství sruženářů na Štrbském Plese — pořadatel ČH Štrbské Pleso

12.—17. ledna 1982: Mezinárodní běžecké turné v Novém Městě na Moravě a na Sliachi — TJ Nové Město na Moravě a OV ČSTV Zvolen

20.—23. ledna: Juniorské kritérium, mezinárodní závody juniorů a juniorek ve slalomu a obřím slalomu ve Špindlerově Mlýně — Slovan ÚV ČSTV

22.—24. ledna: Turné Bohemia, Evropský pohár ve skoku na lyžích v Harrachově a Liberci — organizační výbor Bohemia

24.—31. ledna: Skiinterkritérium, mezinárodní závody žactva ve slalomu a obřím slalomu ve Vrátné a v Říčkách — organizační výbor Skiinterkritéria

5.—7. února: Mistrovství ČSSR a přebor ČSSR juniorů ve skoku a v závodě sruženém na Štrbském Plese — ČH Štrbské Pleso

11.—14. února: Družba, závody juniorů země socialistického společenství ve sjezdových disciplínách na Špičáku v Jizerských horách — LIAZ Jablonec a Bižuterie Jablonec

14.—21. února: Mistrovství ČSSR ve sjezdových disciplínách s mezinárodní účastí ve Špindlerově Mlýně — Technika Brno

18.—21. února: Přebor ČSSR žactva ve sjezdových disciplínách v Šachtických — ČH Banská Bystrica

19.—21. února: Přebor ČSSR žactva v běhu v Dolním Kubíně — Slovan Dolní Kubín

Přebor ČSSR žactva ve skoku a v závodě sruženém v Tatranské Lomnici — TJ Vysoké Tatry

26.—28. února: Přebor ČSSR dorostu v běhu ve Velkých Hamrech II. — Sokol Hamrsko

4.—7. března: Pohár osvobození FISU, mezinárodní závody ve slalomu a obřím slalomu ve Špindlerově Mlýně — Technika Brno

6. března: Mistrovství ČSSR v běhu mužů na 50 km a žen na 20 km v Kremnici — Baník Kremnica

10.—14. března: Mistrovství ČSSR a přebor ČSSR juniorů v běžeckých disciplínách v Kremnici — Baník Kremnica

12.—14. března: Přebor ČSSR dorostu ve skoku a v závodě sruženém — Jiskra Harrachov

13.—14. března: Světový pohár mužů ve slalomu a v obřím slalomu v Jasně — TJ Jasná

15.—20. března: Přebor ČSSR dorostu ve sjezdových disciplínách v Jasně — TJ Jasná

19.—21. března: Tatranský pohár, mezinárodní závody v klasických disciplínách — Světový pohár ve skoku na středním a velkém můstku, v běhu mužů na 15 km a žen na 10 km na Štrbském Plese — organizační výbor Tatranského poháru

11. září: X. ročník Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm ve skoku na můstku s umělou hmotou — TJ MEZ Frenštát pod Radhoštěm

Holmenkollen očekává světovou elitu

Již počtvrté bude slavné norské lyžařské středisko Holmenkollen, ležící nad hlavním městem Oslo, dějištěm mistrovství světa v klasických lyžařských disciplínách. Očekává ve dnech 18.—28. února 1982 nejen účast kompletní světové lyžařské elity, ale i tisíců příznivců lyžování z celého světa, kteří přijedou zhlédnout závody nejlepších klasiků. Po 34. budou bojovat o medaile mistrů světa, které ve čtyřletých obdobích znamenají současně zisk olympijských medailí.

Poprvé se světový šampionát lyžářů v běhu mužů, skoku a závodu sruženém konal v Oslo v roce 1930. Tehdejší sedmý ročník měl na pořadu jen čtyři disciplíny a z celkového počtu dvanácti medailí Norové získali devět (tři zlaté, čtyři stříbrné a dvě bronzové). Jednu zlatou za vítězství v běhu na 50 km si odvezl Švéd S. Utterström, dvě bronzové finští běžci T. Lappalainen (18 km) a A. Paananen (50 km). Při ZOH 1952 ze šesti disciplín Norové vytyžili tři prvenství, dvě druhá a stejný počet třetích míst. Nejceněnější kov patřil H. Brendenovi (15 km), skokanu A. Bergmannovi a sruženáři S. Slattvikovi. V 26. ročníku mistrovství světa 1966 obsahoval program již deset disciplín a reprezentanti pořadajícího Norska stanuli osmkrát na stupních vítězů, z toho pětkrát na nejvyšších (G. Eggen 15 a 50 km, norská štafeta O. Martinsen, H. Grønningen, O. Ellefsäter, G. Eggen na 4x10 km a B. Wirkola v obou skocích na středním i velkém můstku). V příštím roce by Norové rádi zopakovali úspěch z testovacích závodů MS v letošním roce, kdy zvítězili v šesti z devíti disciplín. Dvě prvenství vybojoval skokan R. Ruud na středním i velkém můstku, v běžích Mikkelssplass na 15 km, O. Bra na 50 km, štafeta mužů na 4x10 km a B. Aunliová v závodě žen na 20 km. Pro čs. lyžování bylo mimořádným úspěchem vítězství Květy Jeriové v běhu na 5 km před Petzoldovou (NDR) a Aunliovou. Stejně jako Norové si přejí, aby jejich reprezentanti zopakovali tento úspěch na mistrovství světa v příštím roce, také příznivci čs. lyžování by přivítali opět pozoruhodný výsledek Jeriové.

Světová lyžařská špička ani v letních a podzimních měsících nezahálela. Běžci a běžkyně využívali možnosti přípravy především na ledovci v rakouských, francouzských, švýcarských a italských Alpách. Norové v posledních letech mají možnost trénovat na ledovci doma ve Strynu, kde vybudovali výcvikové středisko s pěknými tratěmi v nadmořské výšce 1500 m. Zejména letos zde využívali dobrých podmínek v přípravném období. Přijížděli sem i závodníci z Fin-

Pohled na slavný skokanský můstek Holmenkollenu vpředu s členem předsednictva FIS Dagem Berggravem. V jeho hledišti se očekává 100 000 diváků

ska a Švédska. V Sovětském svazu, severovýchodních zemích i dalších státech dostávají příležitost dlouhodobé kvalitní přípravy i noví mladí reprezentanti a reprezentantky, s nimiž se výhledově počítá již pro ZOH 1984 v Sarajevu.

Skokani a sruženáři přivítali pestrý program závodů na můstcích s umělou hmotou. Nejvíce se jich konalo v Berchtesgaden (NSR), kde vedle malého můstku zahájil provoz i velký s hmotou. Skokani NDR uspo-

řádali svou letní soutěž o Pohár Krušných hor kromě několika výcvikových táborů, pro čs. skokany je přípravou šestidílný seriál závodů na hmotě v Banské Bystrici, Lomnici nad Popelkou, Rožnově, Frenštátě pod Radhoštěm a v Liberci, finští skokani mají první můstek s umělou ledovou nájezdovou stopou ve Vokatí. Sruženáři měli několik závodů na kolečkových lyžích. Všichni se těší na „Velkommen til Holmenkollen og Oslo VM '82“.

Světová běžecká liga 1982 připravena

Čtvrtý ročník Světové běžecké ligy (World Loppet League) 1982 je připraven. Prvenství bude obhajovat olympijský vítěz 1972 ze Sappora na 15 km a mistr světa 1978 na 50 km z finského Lahti Švéd Sven-Ake Lundbäck. Zvítězil letos v šesti z devíti závodů soutěže před nejúspěšnějším francouzským běžcem Jean-Paulem Pierratem a svým krajanem Mattim Kuoskem. Prvé dva ročníky vyhrál Kuosko. Očekává se, že letošní rekordní účast ve World Loppet League bude znovu překonána.

Série deseti závodů Světové běžecké ligy (Euroloppet) o Riviere Rouge Race v Kanadě a American Birken-

beiner Race v USA. Podmínkou klasifikace je zúčastnit se během jednoho roku šesti z celkového počtu deseti závodů, přičemž jeden musí být absolvován v Severní Americe a jeden ve Skandinávii. Desetidílný seriál (letos rozšířený o závod Napříč Jurou) začíná každoročně předposlední lednovou nedělí Během Dolomity (Dolomitenlauf) v rakouském Lienzu a končí předposlední březnovou nedělí norským Birkenbeinerrennet. V každém závodě je bodováno prvních dvacet lyžářů do konečné klasifikace. Nejstarší soutěž Světové běžecké ligy je Vasův běh, založený v roce 1922. Koná se pravidelně na trati 86 km, letos v něm zvítězil Lundbäck. Nejnovějším závodem je kanadský Riviere Rouge Race, příští rok bude uspořádán jeho šestý ročník.

Přinášíme přehled závodů čtvrtého ročníku Světové běžecké ligy 1982:

Datum	název	km	země	rok zal.
24. 1.	Dolomitenlauf (Běh Dolomity)	60	Rakousko	1970
31. 1.	Marcialonga	70	Itálie	1972
7. 2.	König-Ludwig-Lauf (Běh krále Ludvíka)	90	NSR	1970
14. 2.	Napříč Jurou	76	Francie	1975
21. 2.	Riviere Rouge Race	55	Kanada	1977
27. 2.	American Birkenbeiner Race	55	USA	1973
28. 2.	Finlandia Hiihto	75	Finsko	1974
7. 3.	Vasaloppet (Vasův běh)	86	Švédsko	1922
14. 3.	Engadinský maratón	42	Švýcarsko	1969
21. 3.	Birkebeinerrennet	42	Norsko	1932

K problematice výběru sportovních talentů

Rozvoj vrcholového sportu a další zvyšování sportovní výkonnosti není myslitelné bez propracovaného a systematicky prováděného výběru talentů. Protože je to jedna z oblastí, ve které není uspokojivý stav, počítá se v nejbližší době s jejím řešením. Tento článek má být proto podnětem do diskuse a klade si za cíl vyprovokovat názory trenérů a dalších pracovníků. Z tohoto hlediska je potřeba opustit mnohde přezívané představy, že výběr spočívá pouze v tom, ohodnotit větší počet dětí a vybrat nejlepší.

Výběr talentů je proces, ve kterém se na základě hodnocení vybraných předpokladů a projevů dětí ve sportu opakovaně provádí etapovitý výběr. O míře talentu, jímž se rozumí mimořádně příznivé seskupení vzájemně se podmiňujících vlastností a schopností pro danou činnost se proto může vyslovovat postupně.

Obsahově se talent týká schopností smyslových, rozumových, pohybových a vlastností osobnosti, podporujících provádění daného typu činnosti. **O talentu pro jednotlivé sporty či disciplíny hovoříme tehdy, tvoří-li morfologické, fyziologické i psychologické dispozice komplex, jehož struktura odpovídá specifickým požadavkům jednotlivých sportů či disciplín.**

Problematika a její řešení by se daly vyjádřit několika základními otázkami: co sledovat, jak to sledovat, kdy, ve kterém věku začít apod. Obsahová stránka problému velmi úzce souvisí s organizací a možnostmi vytváření prostoru pro provádění postupného výběru.

Vychází by měla být **znalost požadavků daného sportu, tzn. znalost struktury sportovního výkonu a pochopitelně znalost vývojových tendencí.** Tato skutečnost se často zjednodušeně chápe zjišťováním schopností, které mají vrcholoví sportovci.

Problémem zde zůstává otázka rané specializace a speciálně zaměřeného sportovního tréninku u začínajících sportovců. Důsledky jsou nám všeobecně známé — vlastní sportovní výkon není ukazatelem míry talentu a tak jsou vybírání převážně biologicky a sportovně akcelerovaní jedinci. Velmi závažná je skutečnost, že k výběru a tím i zúžování počtu sportujících dětí dochází dříve, než se může projevit skutečný stav a především tempo a tendence vývoje. Nejzávažněji se, podle mého názoru, v lyžování jeví problém co zjišťovat, tedy vlastně možnosti diagnostiky.

Současně vyšetřovací a klinické metody umožňují **odpovídající posouzení zdravotního stavu.** Dobře propracované je i ohodnocování stavby těla a tělesných rozměrů, i když tyto faktory nehrají v lyžování podstatnou úlohu.

Základním problémem zůstávají pohybové, funkční a psychologické předpoklady. Ukazuje se, že **hodnocení základní tělesné výkonnosti tak, jak se provádí pomocí testů, sice na první pohled vyhovuje, ale dosud není dostatečná doba sledování, ani odpověď, do jaké míry tyto sledované schopnosti se promítají v dalším rozvoji speciální výkonnosti.**

Z tohoto hlediska nejsou dostatečně ověřeny **speciální testy a především jejich vývojové tendence, lépe řečeno odvozujeme vývojovou strukturu sportovního výkonu v jednotlivých sportech.** Zde by bylo potřeba zaměřit pozornost (velkým příspěvkem by bylo důsledné zhodnocení a vyčtení dosud získaných údajů a poznatků) právě na vývoj jednotlivých pohybových a funkčních schopností a předpokladů a jejich hodnocení v souvislosti s věkem a délkou sportovní činnosti.

Proto je potřeba posuzovat pokusy o „centrální“ výběry (např. v běhu, sjezdových disciplínách) přes pochopitelné nedostatky jako pozitivní a dobrou organizací i časovým zařazením a vhodným opakováním je považovat za přijatelný postup ke zlepšení.

Obdobné problémy obsahují i **psychologická kritéria výběru talentů, především proto, že vrcholných výkonů dosahují jedinci s rozdílnými profily.** Rovněž **motivace** je chápána velmi zjednodušeně. Není a nelze ji hledat jen v ekonomické oblasti, ale více souvisí s celkovým životním zaměřením člověka. Motivační struktura mladých lidí se mění a lze ji výchovou ovlivnit. Slibné perspektivy spatřujeme ve sledování **výkonové motivace.**

Velmi závažným momentem se jeví základna, ze které se vlastně výběry provádějí. Přesto, že lyžování, hlavně sjezdové lyžování, běhy a turistika na lyžích jsou velmi populární, o čemž se můžeme přesvědčit nejen celkovým

zájmem, frontami u vleků a lanovek a množstvím lyžařů na hřebenech hor, ale především obrovským zájmem o lyžařské vybavení. Přes všechny sliby jeho nedostatek trvá již řadu let a tato skutečnost velmi negativně ovlivňuje nejen současnost, ale zvláště budoucnost lyžování.

Tyto a další příčiny (kratší sněhová pokrývka, neporádání náborových závodů, zhoršení práce některých tradičních oddílů) vedou k vážným důsledkům. Již od počátku je zúžen výběr na ty, kdož jsou rodiči či současným systémem podporováni. Například sportovní třídy jsou přínosem, ale proto, že v jednom místě předpokládají výskyt velkého množství talentovaných jedinců nutně vedou k průměru. Navíc se nesprávně předpokládá, že

**na POMOC
trenérům
A cvičitelům**

množství talentů je velké a chceme prakticky téměř z každého zájemce mít „mistra světa“. Většina jedinců dané populace vykazuje průměrné předpoklady. Tím, že dochází k převážné orientaci pouze na „vrcholový“ sport již od počátku, ztrácí se mnoho dalších dětí, dostat se do střediska (ať TSM nebo SVS-M) se stává vlastním cílem a smyslem činnosti a „bludný kruh“ je uzavřen.

Přitom o výběru (skutečném výběru z množství) můžeme mluvit u sjezdových a do jisté míry u běžeckých disciplín. V současné době jsou sport, hory a lyže pro mládež velmi přitažlivé, ale doba vyžaduje a rodiče rovněž vzdělané a dobře se uplatňující jedince a tak dochází často příliš brzo a zbytečně ke konfrontaci zda sport, nebo jiné učené či studijní zaměření.

Nezakrývejme si, že u skoku a zvláště závodu sdrúženého jde spíše o „názor“ v místech, kde se tyto disciplíny provádějí a to nejen proto, že jsou svojí povahou závodními disciplínami a rekreačně se neprovádějí. Nároky na provádění jsou tak vysoké, že nemohou být záležitostí jednotlivců či oddílů bez dostatečných prostředků.

Nadále proto zůstává velmi důležitým úkolem **propagace lyžování** ve všech jeho formách od rekreačního lyžování, přes výkonnostní sport a turistiku na lyžích až k vrcholovému lyžování.

Máme-li do budoucna zachovat perspektivy lyžování, musíme jeho propagaci, rozšiřování a získávání dětí a mládeže pro rekreační a závodní lyžování považovat za jeden z hlavních pramenů výběru a budoucí výkonnosti.

S tím úzce souvisí i „oživení“ práce v mnoha dříve tradičních lyžařských místech, zapojení řady dobrovolných pracovníků, bývalých závodníků a především „ztrátu“ monopolu některých současných středisek a sportovních tříd. Jsem přesvědčen, že tento impuls by vedl i ke zkvalitnění práce řady profesionálních trenérů (i když to je starost nadřazených složek a pracovní kázně). To je totiž nejzávažnější faktor vůbec. Bez mobilizace všech rezerv nelze počítat s tím, že by lyžování mohlo výrazně posunout svojí vrcholovou výkonnost v mezinárodním měřítku.

Protože k popularitě lyžování vrcholná sportovní výkonnost výrazně přispívá a má následně vliv i na motivaci a kvalitu práce není možné si přát nic menšího, než dobrou výkonnost na mistrovství světa 1982 dospělých i juniorů a hodně radosti s „prkénky“ na nohou.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér a předseda komise
vrcholového lyžování VSL ÚV ČSTV

Lyžování—umění... technika

Prinášíme třetí část z knihy Francouze Georgese Jouberta, jednoho z nejznámějších odborníků v oblasti techniky a výuky lyžování.

Zároveň s radami, vedoucími lyžaře začátečníka ke správnému postoji a pružnému vedení lyží hovoří autor o změnách směru.

Naučte se „vyjet“ ze spádnice. Při častém opakování přímého sjezdu jste možná sami odhalili způsob otáčení lyží směrem, který nejlépe vyhovoval vašemu přání zastavit. Doufám, že jste při tom nepodlehli pokušení pomáhat si vrchní částí těla, tedy hrudníkem a pažemi. „Pilotovat“ nohama je daleko snazší. V dalším pak autor zdůrazňuje význam přenášení váhy, zatížení vnější lyže, a říká: „Je to pocit vedoucí síly, působící na vnější lyži, který musíte napřed poznat, jasně pochopit a nakonec bezvadně zvládnout. A stačí k tomu jen velmi lehké působení v jedné či druhé noze, aniž byste pohnuli či přemístili hmotu těla a narušili svou rovnováhu.“

Jestliže jste docílili toho, že jste schopni tímto způsobem změnit směr a vyjet ze spádnice, pak to dokážete také v jakékoliv rychlosti. Zvýšená rychlost vám to dokonce usnadní.

„Nicméně, doporučuji naučit se ještě jiný způsob vyjetí ze spádnice, způsob, který je vhodný pro menší rychlost a bude vyhovovat zejména těm „opatrnějším“. Jde o tzv. odšlapování (ve franc. originále „pas tournant“), které v té základní formě je velmi snadné.“ V dalším textu pak autor vyzdvihuje význam odšlapování jako prostředku, který lyžaře vede k naprostému osamostatnění, vzájemné nezávislosti dolních končetin a postupně „hře nohou“.

V kapitole nazvané „Kreslete na svahu dlouhé vlnovky“ začíná se pak autor zabývat základními formami a výukou změny směru jízdy.

„Vyberte si dostatečně dlouhý mírný svah, na kterém nemáte problémy s přímým sjezdem. A nyní vám doporučuji zkusit něco, co mezi začátečníky není zatím běžné, co se však pro vás může ukázat stejně cenné a účelné, jako tomu bylo u většiny našich žáků. Jde o to vykreslit na svahu dlouhé „S“ s velmi jemnými změnami směru, ze začátku v délce trasy 20—40 metrů.“

Jak provést první vlnovky? Pokud jste zvládli to, co jsem nazval v předchozích kapitolách „pružné vedení lyží“, bude to velmi jednoduché. Lyže na sněhu neustále oscilují a stačí vyvinout jen velmi jemný tlak nohama, aby se točily doleva nebo doprava. Podaří se vám to zejména jedete-li za svým přítelem, dobrým lyžařem, který před vámi vykreslí stopu vlnovky, a vy ho, samozřejmě v pružném, uvolněném postoji, sledujete. Je to způsob, který se osvědčuje u začínajících dětí, které rodiče takto vodí na mírném svahu.

Pokřte, poněkud více než obvykle nohy, rozšířte trochu stopu a jedte v dobře vyváženém postoji, přičemž za velmi jemného tlaku na podrážku bot začnete otáčet. Tlak nepřetěžte, neboť lyže by se přetočily a příliš odchýlily od spádnice.

Jakmile přestanete vyvíjet tento točivý tlak, pojedete opět v přímé stopě, asi deset metrů v dobře vyváženém, uvolněném postoji. Pak totéž opakujete v opačném směru... a docílili jste napojenou vlnovku.

Pozor: nesnažte se točit tělem, ani dolními končetinami, točivý tlak vyvíjejte pouze v chodidlech.

S větším či menším úspěchem jste zkusili dlouhou vlnovku s lyžemi rovnoběžnými. Nyní zkusíte vlnovku s lyžemi lehce přivrácenými, stále však jedoucími po plochách, v uvolněném postoji. Tedy jak se všeobecně říká, v klouzavém pluhu. Stačí opět jen velmi lehký tlak chodidel do podrážek bot, aby jedna či druhá lyže se začala více otáčet a měnit tak směr jízdy. Působí-li tlak na pravou lyži, otáčíme doleva, a naopak.

Jak se docílí vedení (pilotáž) lyží? Lehký otáčivý tlak se na lyži musí přenášet pouze ve styku chodidla na podrážku boty. Někteří začátečníci vytlačují při tom nohu proti přední části boty nebo proti zadní opěrce boty. Abych zabránil této chybě, která vede k porušení rovnováhy a pružného postoje, nechám je několik hodin jezdit s uvolněnými, nebo dokonce zcela nezapnutými botami.

Během otáčivého tlaku patky lyží vykazují více odporu než přední část lyží: musíte cítit, že tlak do strany, který

vyvíjíte, působí silněji v úrovni podpatku. Nikoliv ovšem tak, aby došlo k pokrčení nohy.“

„Vedení vnější lyže při dlouhých vlnovkách je stejně snadné, jako točit volantem v automobilu,“ říká autor na závěr této kapitoly a přechází k další, nazvané „Přejděte z dlouhé vlnovky postupně k prvním napojovaným krátkým obloukům.“

„Pokud jste neuspěli ve snaze dostat lyže do otáčení vyvoláním jemného tlaku chodidel současně na obě lyže, jděte po příčinách.“

Možná, že váš postoj nebyl dostatečně uvolněný a nedovolil lyžím volný pohyb po sněhu.

Možná, že máte špatné lyže: příliš tvrdé, nebo příliš měkké, s nerovnou skluznicí. Nechte si je prohlédnout odborníkem.

Možná, že máte příliš tuhé boty, které vám blokují chodidla a berou jim cit a pohyblivost. Povolte nebo úplně otevřete vrchní přezky.

Možná také, že nejedete dostatečnou rychlostí. Pro tento případ jsou dvě řešení: buď jedte rychleji, nebo použijte kratších lyží, které i při nižší rychlosti se snáze otáčejí. Máte-li lyže dlouhé, zkuste začínat s „kompakty“, nebo dokonce s krátkými lyžemi (1,30—1 m). Po několika dnech výcviku se však vraťte k lyžím normální délky.

Pokud jste ovšem uspěli, zkoušejte otáčivý tlak obou nohou poněkud zvýraznit. V širší stopě s vahou dobře rozloženou na obou nohách postupně s větší přesností odhálíte způsob, kterým vaše nohy musí zatěžovat lyže, aby je dostaly snadno do otáčivého pohybu. Jste na cestě odhalit tajemství, nazvané „střed otáčení lyží“.

Jste-li nadaný, a zvláště používáte-li „kompakty“, velmi brzy, bez přechodné fáze, přejdete k lehkému otáčení vlevo a vpravo a začnete provádět s rovnoběžnými lyžemi své první napojované krátké oblouky.

Pokud jde o klouzavý pluh, 90% lyžařů je schopno v klouzavém pluhu vykreslit dlouhé vlnovky po několika hodinách výcviku.

Při procvičování dlouhých vlnovek v klouzavém pluhu není nic snazšího, než postupně zvyšovat otáčivý tlak na „vnější“ lyži. Tento tlak však ukončete včas, abyste se nevzdálili příliš od spádnice. Jedte pak asi 10 metrů v přímém směru a začněte točit druhou lyži. Postupně zkracujte jízdu v přímém směru mezi točením, až budete mít pocit, že plynulý přechod z otáčivého zatěžování levé, pak pravé lyže vás dostává do kyvadlového pohybu napravo a pak nalevo. Nenechte se však tímto pohybem zmást. Zůstaňte ve správném postoji na obou lyžích, s vahou těla rovnoměrně rozloženou na obou nohách. Jedině za této podmínky si udržíte stabilitu a sebedůvěru, a budete moci jemně vést své lyže po sněhu a zachovat si nutné uvolnění nohou. Jde o podmínku naprosto nezbytnou pro váš další pokrok.

„S rozhodností a určitou dávkou odvahy můžete pak za několik hodin výcviku získat schopnost, kterou začátečníci obvykle získávají daleko později, a která je vlastně základem techniky téměř všech průměrných lyžařů,“ říká autor v další části knihy, pojednávající o přenášení váhy.

„Při sjezdu na mírném svahu, v dostatečně široké stopě s lyžemi rovnoběžnými nebo slabě přivrácenými náhle zdvihnete jednu nohu, samozřejmě s ponecháním zatížení na druhé. To má za okamžitý následek uvedení zatížené lyže do smyku stranou. Vzápětí vrátíte zdviženou lyži na snůh, obnovíte zatížení obou lyží, které obě pokračují ještě ve smyku do strany. Po znovuzískání vyváženého postoje a přímé jízdy po několika metrech začnete tentýž pohyb opačnou nohou. Zjistíte, že v momentě smyku se lyže také určitou měrou otáčejí, což je ve skutečnosti začátek krátkých oblouků.“

Jde-li vám to, zkoušejte dále. Zdvihněte jednu lyži, druhou odsuňte stranou. Vraťte zdviženou lyži na snůh a začněte ihned z opačné strany. Své pohyby propojte... Dojdete k rytmu, který má vlastně pomalý pochod: levá noha, pravá noha, levá noha...“

Avšak pozor: neříkal jsem vám přenášet váhu těla z jedné strany na druhou. Radil jsem vám „hru nohou“. Vše, co jsem popisoval, se odehrává v úrovni dolních končetin, zatímco hrud' zůstává nehybná. Neplette se. Zrychlený rytmus vás svádí kývat hlavou, hrudí, ba dokonce celým tělem, ze strany na stranu. Tak NE. Takové „příživnické“ pohyby by ohrožovaly vaši rovnováhu a zkomplikovaly další výcvik. Přenášení váhy v široké sto-

pě je nejučinnější prostředek, jak se dostat ke krátkým napojovaným obloukům. Jeho účinnost však může představovat určité nebezpečí...

Jaké nebezpečí má autor na mysli, naznačují pozdější kapitoly knihy, pojednávající podrobně o jednotlivých druhích oblouků.

„Osvojte si přívratný oblouk na 3 doby,“ radí autor v následující kapitole, a označuje tento způsob za přístupný všem lyžařům, kteří již získali dostatek rovnovážné jistoty při sjezdu na mírném svahu. „Vyjeďte nikoliv po spádnici, avšak mírně traverzujte svah, a počítejte si: JEDNA — klouzavý přívrat vyšší lyže a rozložení váhy těla mezi obě lyže. DVĚ — pokrčené nohy, lyže se samy stácejí do směru spádnice. TŘI — jakmile se dostanete do spádnice, otáčivým pohybem vnitřní nohy přisunout vnitřní lyži do rovnoběžné polohy s vnější. Cítíte, jak se pohybujete, více či méně ve smyku, do strany a vyjždíte od spádnice ke svahu. Ze začátku, a zejména na mírných svazích, můžete ponechat lyže v přívrácené poloze až do konce oblouku. Zkustejte však, pokud možno rychle, v nevhodnějším okamžiku dostat lyže opět do rovnoběžné polohy. Tímto nevhodnějším okamžikem je právě přejezd spádnice. Tento pohyb není složitý a obtížný, pokud máte vyvážený postoj na pokrčených nohách a neděláte nic s vrchní částí těla a pažemi.“

V dalším pak autor doporučuje používat tento oblouk k nácviku klouzavého smyku. Upozorňuje na některé chyby, jako např. přehnaný tlak na paty může vyvolat strnulé natažení nohou, chybné držení rukou, nedostatek rovnováhy apod. Zajímavá je tato poznámka: „Některí z vašich přátel budou možná udiveni, že se učíte smyku (sesouvání) současně s nácvikem oblouku. Některí učitelé nutí své žáky k dlouhému nácviku sesouvání a smyku při traverzování svahu ještě dříve, než přikročí k nácviku oblouků. Zjistili jsme, že oblouk, ba dokonce vlnovky, usnadňují nácvik a pochopení smyku, jehož zahájení je tak snazší a dovoluje časté opakování na mírných cvičných svazích. K nácviku a osvojení klouzavého smyku jemným zatížením patek máte nevhodnější podmínky právě při ukončení oblouku.“

„Pro dlouhé oblouky ve zvýšené rychlosti si osvojte výrazné zatížení vnější lyže“ zní nápis další kapitoly. „Při nácviku přívratného oblouku zjistíte rychle, jaký vliv na otáčení má přívrácená vyšší lyže. Současně pocítíte, jak jste tlačeni na vnější lyži po přechodu spádnice. Tento tlak, vyvolaný odstředivou silou, musíte ztlumit lehkým pokrčením nohou, a nikoliv, jak to velmi chybně činí mnoho lyžařů, natažením a ztopořením vnější nohy. Je zcela nezbytné, abyste se naučili hrát si s tímto tlakem v zájmu vlastní rovnováhy, a to nikoliv rozložením váhy na obě lyže, avšak naopak téměř totálním zatížením vnější lyže. Velmi účinný k tomu je jednoduchý trik. Zatímco vaše vnější lyže opisuje oblouk, zkuste jednou, dvakrát, pak pětkrát či vícekrát, zdvihnout svou vnitřní lyži. Vydržte. Možná se vám podaří dokonce zdvihnout vnitřní lyži ihned po otevření vyšší lyže do přívratu. Pak jí tedy přinožíte a dosáhli jste tak oblouku takřka rovnoběžnými lyžemi. Abychom odlišili toto provedení od předchozího, můžeme ho nazvat přívratný oblouk na 2 doby.“

Na mírných svazích je možné provést dlouhý oblouk na rovnoběžných lyžích též při nižší rychlosti. Namísto přívrácení vyšší lyže při zahájení oblouku stačí jednoduše vyšší lyži odsunout v rovnoběžné poloze a současně na ni vyvíjet točivý tlak. Zkuste při tom několikrát zdvihnout vnitřní lyži: začnete se otáčet na rovnoběžných lyžích při zatížené vnější lyži. Pro tento oblouk je třeba začínat více ke spádnici a při dokončení oblouku se od ní příliš nevzdalovat. Vzniknou tak oblouky, které budou něčím mezi vlnovkou a přívratným obloukem, o kterých jsem již hovořil.

Pokud jste při nácviku oblouků dokázali ihned po otevření přívratu zdvihnout vnitřní lyži a nebojíte se rychlosti, samotný přívrat není prakticky vidět. Postupným zvyšováním rychlosti budete odsouvat vyšší lyži se stále menším přívrácením. A zjistíte, že po otevření této lyže, která se v oblouku stane vnější lyží, je obzvláště snadné na ni vyvinout točivý tlak, jestliže v téměř okamžiku zdvihnete vnitřní lyži. Díky rychlosti jste přešli z oblouku v přívratu do oblouku na lyžích rovnoběžných, vyvolaného lehkým odsunutím vyšší lyže a přenesením váhy.

Tři prvky usnadňují rychlou výuku oblouku na rovnoběžných lyžích: rychlost, přenášení zatížení a trasa jízdy podél spádnice.“

V následující, poměrně rozsáhlé kapitole, se autor zabývá otázkami brzdění a zastavování, jak již vyplývá ze samotných názvů: „Vyzbrojte se pro náročnější svahy.“ Naučte se rychle zastavit „brakází“ (vzpříčením lyží), event. ve spojení s předcházejícím klouzavým pluhem. Kontrolujte svou rychlost při traverzování přívrácením a brzděním nižší lyží. Při traverzování brzdíte vzpříčením lyží a následným sesouváním. Přejděte z brzdivého sesouvání k sesouvání klouzavému atd.“ Pro středně těžké nebo boulovité svahy doporučuje autor vypěstovat reflex „brzdí a toč“, a event. k tomu přidat zapíchnutí hole.

Tolik G. Joubert k začátkům zatáčení. Zajímavé je, že doporučuje začínat vlnovkou s rovnoběžnými lyžemi a pokračovat vlnovkou s lyžemi „lehce přívrácenými“ (nevysvětluje proč).

Impulsem pro otáčení je tlak nohama na podrážku bot omezený na pohyby na úrovni chodidel (varuje před pokrčením nohy). Je otázkou, zda tento jemný tlak pouze na úrovni chodidel může být u začátečnicků dostatečným impulsem pro zatočení lyží.

Čtenáři těžko srozumitelné jsou pokyny týkající se přenášení váhy a zatěžování lyží (ve vlnovce má být váha rovnoměrně na obou lyžích, v obloucích naopak zvedání vnitřní lyže za účelem dokonalého zatížení lyže vnější).

Otáčení lyží je docleho odsunutím vnější lyže stranou (ať už do rovnoběžné polohy nebo do přívratu), a zvednutím lyže vnitřní. Je zdůrazněno smýkání lyží stranou jako pomoc pro otáčení. Autor dokonce využívá oblouků (na 3 doby = oblouk z přívratu vyšší lyží) k nácviku sesouvání. Ovládání lyží ve smyku je jistě užitečné, avšak cílem nácviku není smyk, nýbrž oblouk, ve kterém se snažíme smyk omezit na nejmenší možnou míru.

(Pokračování)

(Překlad ing. VÁCLAV HUČKA
komentář JAN MARŠÍK)

Nájezdová rychlost a délka skoků různých lyží

Jedním z důležitých činitelů, rozhodujících o rychlosti jízdy lyžaře skokana, je kvalita lyží. Kvalitou lyží rozumíme souhrn fyzikálních vlastností lyže, který do jisté míry (v nedílné jednotě s mazáním) ovlivňuje rychlost jízdy. Ze strukturálního pohledu na soubor faktorů působících na rychlost jízdy vyplynulo (viz Lyžařství 1981 č. 2), že kvalita lyží je pouze jedním z mnoha činitelů ovlivňujících tuto charakteristiku. Rozhodnout tedy o tom, zda lyže jsou „rychlé“ nebo „pomalé“ není jednoduché, zvláště v situaci, kdy na lyžích různých značek jedou různí závodníci rozdílné výkonnosti a technické úrovně.

První pokus o zamyšlení nad otázkou „lyže a rychlost jízdy“ je uveden ve studii, kde vycházíme z materiálů závodů Intersportturné 1979–80 (bude uveřejněno na podzim 1981 v časopise Trenér). Závody Světového poháru Harrachov 81 byly další příležitostí zamyslet se nad následujícími otázkami:

— Na jakých lyžích startuje reprezentativní soubor světových skokanů.

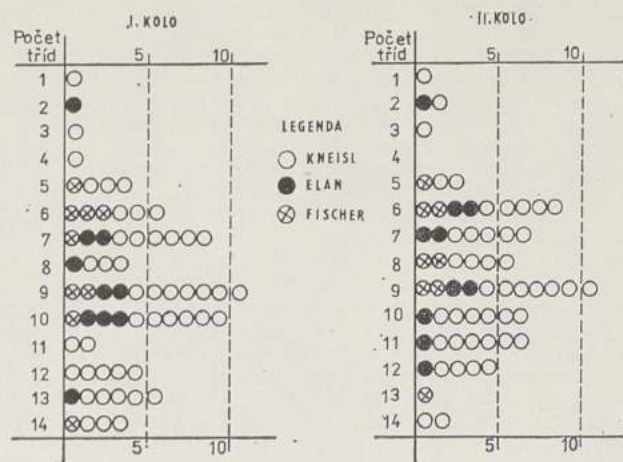
— Jakých NR a DS dosahují závodníci startující na jednotlivých značkách lyží.

Obsahem článku je řešení předložených otázek na základě materiálů získaných na závodech SP Harrachov 81 (P 90 m).

Startující kolektiv závodníků byl rozdělen na výběrové soubory podle značek lyží a u těchto výběrových souborů byly u veličin NR a DS zjištěny statistické charakteristiky \bar{x} , s , X_{\max} , X_{\min} , R . Rozdíly mezi skupinami byly statisticky testovány pomocí t-testu. K jemnějšímu posouzení problému byly sestrojeny histogramy absolutních četností.

U startujícího souboru závodníků jsme zjistili tři typy značek skokanských lyží. Nejpočetněji jsou zastoupeny lyže zn. KNEISSL (71 %). Další dvě značky jsou početně značně nižší a vyrované (ELAN 15 % a FISCHER 14 %). Z uvedeného vyplývá, že lyže KNEISSL jsou v současné době dominující.

Podívejme se na situaci z hlediska rychlosti jízdy, kte-

Obr. 1: Histogram absolutních četností veličiny NR — SP Harrachov 81

rá je charakterizována veličinou NR. Průměrné hodnoty jednotlivých skupin závodníků uvedené v tabulce 1 ukazují, že soubor startující na K dosáhl nejvyšších hodnot NR, dále následují závodníci na lyžích E a nejnižších rychlostí dosáhli závodníci na lyžích F. Statistické charakteristiky popisující rozptyl hodnot ukazují na velký rozptyl u lyží K (je to pochopitelné, neboť na těchto lyžích startují závodníci nejširší výkonnostní úrovně). Nejnižší rozptyl byl zjištěn u závodníků na lyžích F a poněkud větší na lyžích E. Testování rozdílů mezi průměrnými hodnotami ukázalo, že diference nejsou statisticky významné. Detailnější informaci o rozdělení závodníků podle NR a značek lyží uvádíme ve formě histogramu absolutních četností na obr. 1. Z grafické interpretace vyplývá, že nejvyšších rychlostí (interval 11–14) dosahují závodníci převážně na lyžích K. Závodníci ostatních značek lyží F a S se objevují v tomto intervalu sporadicky. Lyže zn. E a F jsou lokalizovány především ve střední části histogramu četností, přičemž lyže E jsou více soustředěny směrem k vyšším rychlostem a lyže F k nižším rychlostem (průměrné hodnoty výběrových souborů tomu také odpovídají).

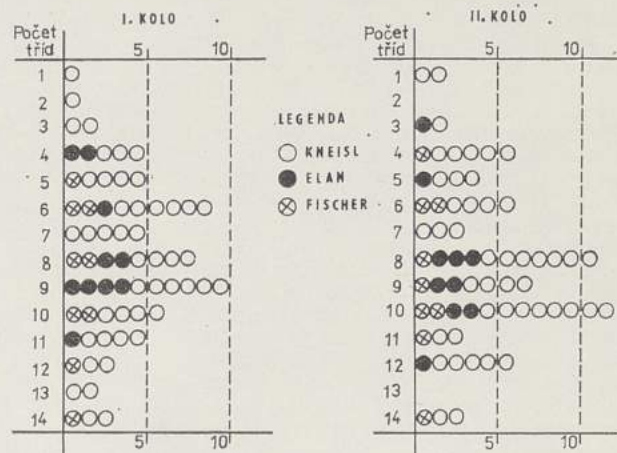
Uvedená interpretace vyvolá oprávněnou námitku, že hodně záleží na tom, jak kvalitní závodník na těchto lyžích jede. Abychom mohli seriózně odpovědět na problém „lyže-NR“, tak musíme uskutečnit stejný rozbor problému „lyže-DS“. Vycházíme z následující úvahy:

Skokan, který dosáhne vysokého výkonu, tj. dlouhého skoku, musí být z hlediska techniky skoku velmi dobře vybavený. To znamená, že i kvalita techniky nájezdové fáze je u tohoto závodníka pravděpodobně na vysoké úrovni. Pokud tento závodník dosáhne vysoké NR tak to znamená, že „kvalita lyží“ je vysoká, neboť mu umožnila realizovat vysokou úroveň techniky nájezdové fáze. V případě, že stejný závodník dosáhne nízké úrovně NR, tak

lze usuzovat na to, že „kvalita lyží“ je nízká a negativně ovlivnila provedení nájezdové fáze skoku.

Stejně úvahy platí i pro závodníky průměrné a nízké výkonnostní úrovně (např. skokan nízké technické úrovně, který skočí málo a dosáhne vysoké úrovně NR, může mít vysoce kvalitní lyže, ale nedovede jich využít). Obecně lze konstatovat, že na základě konfrontace vztahů NR-lyže a DS-lyže lze s jistou pravděpodobností nepřímo posuzovat kvalitu lyží z hlediska nájezdové fáze skoku. Můžeme tedy obecně formulovat zásadu: Kvalitu lyží z hlediska rychlosti jízdy můžeme považovat za vysokou, jestliže výsledek závodníků v NR odpovídá nebo je lepší výsledku závodníků v DS. Musíme znovu upozornit na to, že na velikosti NR i DS se podílí další činitelé, kteří nejsou do těchto úvah zahrnuti, což v praxi znamená, že závěry mají pouze pravděpodobnostní charakter.

Číselné podklady k řešení vztahu DS-lyže jsou uvedeny v tabulce 2 a na obr. 2. Největší průměrnou hodnotu DS dosáhla skupina závodníků na lyžích F. Soubory skokařů na E a K jsou z hlediska výkonnosti na stejné úrovni. Z histogramu četností DS na obr. 2 vyplývá, že největších délek skoku dosahují opět závodníci na lyžích K. V intervalu 11–14 je zastoupeni skokaři na lyžích F a E podobně jako u NR (viz obr. 1). Z konfrontace obou histogramů lze však postřehnout změnu v poměru závodníků na F a E na předních pozicích. V histogramu četností NR byli závodníci na E mírně vpředu (v intervalu 10–14 to jsou v jednotlivých kolech 4 a 3 závodníci, na lyžích F 2 a 1 závodník), ale v histogramu četností DS se poměr obrátil (v intervalu 10–14 je to 1 a 3 závodníci na E a 4 a 4 závodníci na F). Z uvedeného vyplývá, že závodníci na lyžích F byli na výkonnostně vyšší úrovni, ale dosahovali nižších hodnot NR. Přijmeme-li úvahy a tvrzení v předcházející části práce, tak to znamená, že na nižší kvalitě nájezdové fáze skoku se patrně podílí niž-

Obr. 2: Histogram absolutních četností veličiny DS — SP Harrachov 81

Tabulka 1: Statistické charakteristiky NR u vybraných skupin závodníků — SP Harrachov 81, P = 90 m

Značka lyží	Zkratka	Počet závod.	I. kolo					Počet závod.	II. kolo				
			\bar{x}	s	X_{max}	X_{min}	R		\bar{x}	s	X_{max}	X_{min}	R
KNEISL	K	46	99,58	0,69	100,77	97,66	3,11	44	99,54	0,70	100,95	97,59	3,36
FISCHER	F	9	99,33	0,55	100,56	98,70	1,86	8	99,36	0,54	100,56	98,77	1,79
ELAN	E	10	99,45	0,61	100,45	97,99	2,46	10	99,39	0,62	100,38	98,06	2,32
Celkem		65	99,52	0,67	100,77	97,66	3,11	62	99,49	0,67	100,95	97,59	3,36

Tabulka 2: Statistické charakteristiky DS u vybraných skupin závodníků — SP Harrachov 81, P = 90 m

Značka lyží	Zkratka	Počet závod.	I. kolo					Počet závod.	II. kolo				
			\bar{x}	s	X_{max}	X_{min}	R		\bar{x}	s	X_{max}	X_{min}	R
KNEISL	K	46	97,79	8,79	116	77	39	46	96,80	8,03	114,5	79	35,5
FISCHER	F	9	100,17	8,18	116	89	27	9	100,56	7,76	115,5	88,5	27
ELAN	E	10	97,05	6,29	107	86	21	10	99,15	6,34	109,5	86	23,5
Celkem		65	98,01	8,42	116	77	39	65	98,95	7,78	115,5	79	36,5

ší úroveň kvality lyží F. U lyží K a E můžeme konstatovat adekvátnost výsledků v NR a DS (závodníci na lyžích K a E dosáhli lepších výsledků v NR než ve výkonnosti, což by svědčilo o vysoké kvalitě těchto lyží z hlediska nájezdové fáze skoku). Z předních pozic závodníků na lyžích K v obou sledovaných aspektech jednoznačně vyplývá vysoká kvalita této značky lyží.

Ze srovnávací studie souborů skokanů startujících na rozdílných značkách lyží vyplynuly následující závěry:

1. Reprezentativní výběr lyžařů skokanů, který se zúčastnil závodů SP Harrachov 81, používal v 71 % lyží zn. KNEISSL. Zbývajících 29 % skokanů se téměř rovno-

měrně rozdělilo mezi lyže ELAN (15 %) a FISCHER (14 %).

2. Jako nej kvalitnější lyže z hlediska nájezdových rychlostí se jeví lyže zn. KNEISSL, na nichž závodníci dosáhli nejvyšších průměrných hodnot NR a na předních pozicích v NR i DS byla většina závodníků na lyžích této značky.
3. Podobně i lyže zn. ELAN prokázaly velmi dobrou kvalitu z hlediska nájezdových rychlostí.
4. U lyží zn. FISCHER výsledky v NR nebyly adekvátní dosaženým délkám skoku. Z toho lze usuzovat na nižší kvalitu lyží z hlediska NR.

PhDr. FRANTIŠEK VAVERKA, CSc.

AKROBACIE NA LYŽÍCH

Pokračujeme v článku o lyžařské akrobacii, o kterou je stále větší zájem nejen v zahraničí, ale také i v ČSSR. V jeho druhé části se zabýváme skoky na lyžích, jejich technikou provedení a přehledem koeficientů obtížnosti jednotlivých skoků.

PARALELNÍ JÍZDA V BOULÍCH

Určitou obměnou normálního závodu jízdy v boulich je paralelní jízda dvojic. Umožňuje bezprostřední porovnání výkonu obou jezdců. Jedou dva závodníci společně, jeden po červené, druhý po modré trase. Neměří se čas, o pořadí rozhodují rozhodčí tak, že po dojetí a posouzení předvedené jízdy obou závodníků, zvednou buď červený nebo modrý praporek — terč. Zvednutá barva terče signalizuje, který závodník byl podle názoru rozhodčího lepší. O vítězi jízdy rozhoduje většina — tedy minimálně tři terče. Všechna ostatní pravidla (technika jízdy, skoky) platí stejně. Vítězný závodník postupuje do dalšího kola. Návrh trasy pro paralelní jízdu v boulich znázorňuje obrázek 4. Hodnocení pádů

Při doteku trupu s terénem nebo při pádu se odečítají od hodnoty bodů za techniku jízdy 1,0—2,5 bodu. Bodová srážka má tuto podobu:

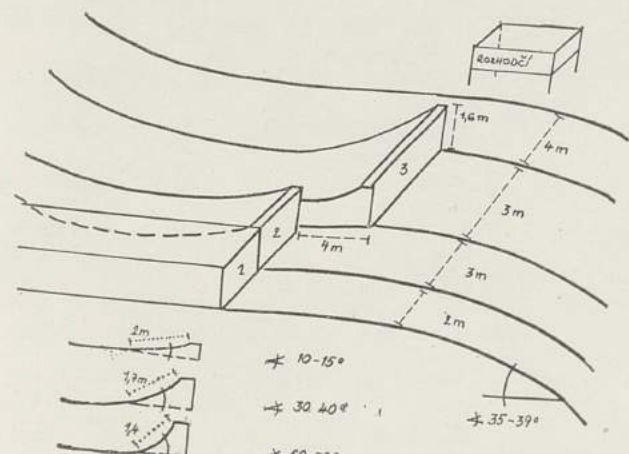
dotyk jednou rukou	strhává se 1,0 b.
dotyk oběma rukama,	
zády, krátké posazení	strhává se 1,5 b.
pád bez přerušení jízdy	strhává se 2,0 b.
pád s přerušením jízdy	strhává se 2,5 b.

Pokud závodník ztratí při pádu jednu nebo obě lyže je diskvalifikován.

SKOKY NA LYŽÍCH

Pro svoji atraktivnost nejvíce navštěvovaná disciplína lyžařské akrobacie. Závodí se na třech druzích můstek — pro přímé skoky, salta vpřed a salta vzad. Prostor pro doskok musí být dlouhý minimálně 30 m, sklon 35—39 stupňů. V současné době se můstky pro závody staví do jednoho komplexu jak ukazuje obrázek 5.

Každý závodník skáče dva skoky z různých skupin, před závodem je uvede na kartě. Závod probíhá ve dvou sé-

Obrázek č. 5 — 1 — můstek pro přímé skoky, 2 — můstek pro salta vzad, 3 — můstek pro salta vpřed

riích — v předkole a finále. Do finále postupuje 16 mužů a 8 žen. Všechny skoky jsou ohodnoceny koeficientem obtížnosti. Konečné ocenění skoku se určí podobně jako při baletu. Rozhoduje 5 rozhodčích, nejvyšší a nejnižší známka se škrtná, zbývající tři se sčítají. Vzniklý výsledek — součet se znásobí koeficientem obtížnosti a toto číslo určuje pořadí. Pokud závodník ztratí před doskokem lyže nebo doskočí mimo vymezený prostor je diskvalifikován. Jeden rozhodčí dává za jeden skok maximálně 10 bodů.

Pravidla pro rozhodování

U všech typů skoků hodnotí rozhodčí tři okruhy činnosti a určuje jim příslušnou bodovou hodnotu:

1. odraz, výška, délka — 0,1—3,0 body (30 %)
2. technika provedení — 0,1—4,0 body (40 %)
3. doskok — 0,1—3,0 body (30 %)

V rámci uvedených okruhů rozhodčí především sleduje a posuzuje:

1. Odraz, výška, délka skoku

Je známo, že na odrazu závisí celý skok. Pokud je správně proveden odraz, je většinou dobrý i celý skok. Rozhodčí posuzuje, jak závodník celou fází odrazu zvládl a tím si vytvořil podmínky pro následující skok. Výška a délka skoku se hodnotí vzhledem k doskočišti. Pro určení délky jsou na ploše doskočiště vyznačeny vzdálenosti v metrech.

2. Technika provedení

Je to fáze mezi odrazem a doskokem. Rozhodčí především sledují:

- celkové provedení skoku
- držení těla (hlava, ramena, trup, nohy)
- držení lyží
- orientace v prostoru
- plynulost provedení, dynamičnost

3. Doskok

Podmínkou pro dobrý doskok je jeho měkkost, naproti kontrola nad celým dokončením skoku.

Pády jsou důsledkem špatného provedení některé fáze skoku — odrazu, letu nebo doskoku. Pád nebo dotek země při doskoku znamená srážku až do 3 bodů. Výše srážky je dána rozsahem pádu nebo doteku.

Jak si uděláme můstek pro jednoduchý nácvik

Vybereme středně strmý svah s možností dobrého doskoku. Odpadne nám práce s přílišnou úpravou. Jednoduchou přípravu nám znázorňují obrázky č. 6 a 7. Pro stavbu můstku na obrázku č. 6 využijeme otep slámy nebo dřevěné bariéry, které pokryjeme sněhem a polejeme vodou. Pro stavbu můstku na obrázku č. 7 využijeme terénní nerovnosti, kterou pouze upravíme podle potřeb. Výhodou tohoto můstku je jeho využití při nácviku začátečnicků. Odrazový stůl je pod úrovní doskočiště. Taková konstrukce umožňuje dvěma trenérům stát po obou stranách můstku a při saltech v začátku nácviku dávat pomoc.

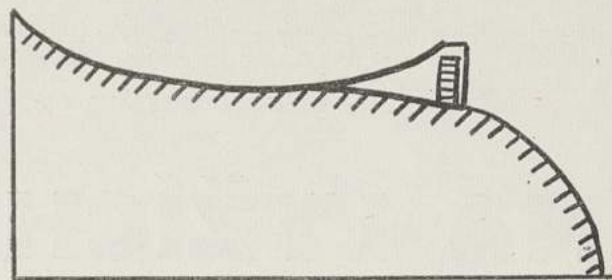
Osvědčuje se sypat můstek salmiakem, nebude se tak rychle ničit. Nájezd můstku nemá mít: ostré hrany, dolíky, zmrzlé stopy po lyžích. Doskok má být měkký, můžeme ho upravovat častěji lopatou.

Jednoduchá metodika nácviku

Než začneme skákat na sněhu, musí nám být jasný celý pohyb těla na suchu. Nácvik skoků musí vždy být pod dozorem zkušeného trenéra nebo cvičitele.

Začátek nácvičku se koná na trampolíně. Malou trampolínu využijeme pro všechny skoky, velkou trampolínu pro salta. Osvědčuje se využití gymnastický pás v úvodu nácvičku.

Další nácviček je ze skokanského prkna do vody v bázenu. Skáčeme z prkna 1 m, to má přibližně stejné parametry jako sněhový můstek.

Obrázek č. 6

Nácviček pokračuje na skokanském můstku s umělou hmotou do vody (je součástí vybavení lyžařských škol se zaměřením na výuku lyžařské akrobacie, u nás takové zařízení není k dispozici). Zde vzniká pohybový návyk nejpodobnější vlastnímu skoku na sněhu. Odrazový stůl je 2–4 m nad vodou. Doporučuje se skákat v neoprénu.

Závěr nácvičku je vlastní nácviček na sněhovém můstku. Pro názornou představu o hodnocení skoků i o další perspektivě rozvoje tohoto odvětví lyžařské akrobacie uvádíme celý přehled skoků a jejich koeficienty obtížnosti:

Přímé skoky

- skupina A 1. jednoduchý skok — 1,1
 skupina B 2. dvojitý skok — opakovaný — 1,3 (např. 2X roznožka)
 3. dvojitý skok — kombinovaný — 1,35 (roznožka a daffy atd.)
 skupina C 4. trojitý skok — opakovaný — 1,6
 5. trojitý skok — kombinovaný — 1,65
 skupina D 6. čtyřnásobný skok — opakovaný — 1,9
 7. čtyřnásobný skok — kombinovaný — 2,0
 skupina E 8. pětinásobný skok — opakovaný — 2,3
 9. pětinásobný skok — kombinovaný — 2,4

Skoky s obratem kolem podélné osy

- skupina F 10. jednoduchá helikoptéra o 360 stupňů — 1,6
 11. jednoduchá helikoptéra s dodatečnou figurou — 1,7
 skupina G 12. dvojitá helikoptéra o 720 stupňů — 2,1
 13. dvojitá helikoptéra s dodatečnou figurou — 2,2
 skupina H 14. trojitá helikoptéra o 1080 stupňů — 2,6
 15. trojitá helikoptéra s dodatečnou figurou — 2,7
 skupina I 16. čtverná helikoptéra o 1440 stupňů — 3,1

Skoky s obratem kolem příčné osy

Jednoduchá salta

- skupina K 17. salto vpřed skrčmo — 2,0
 18. salto vpřed prohnuté — 2,1
 skupina L 19. salto vzad skrčmo — 1,95
 20. salto vzad prohnuté — 2,0
 skupina M 21. salto stranou skrčmo — 2,1
 22. salto stranou prohnuté — 2,2

Dvojitá salta

- skupina N 23. dvojité salto vpřed skrčmo — 2,8
 24. dvojité salto vpřed prohnuté, skrčmo — 2,85
 25. dvojité salto vpřed prohnuté, prohnuté — 2,9
 skupina O 26. dvojité salto vzad skrčmo — 2,6
 27. dvojité salto vzad prohnuté, skrčmo — 2,65
 28. dvojité salto vzad prohnuté — 2,7

Trojité salta

- skupina P 29. trojité salto vpřed skrčmo — 3,6
 30. trojité salto vpřed prohnuté, skrčmo, skrčmo — 3,7
 31. trojité salto vpřed prohnuté, prohnuté, skrčmo — 3,8
 32. trojité salto vpřed prohnuté — 3,9

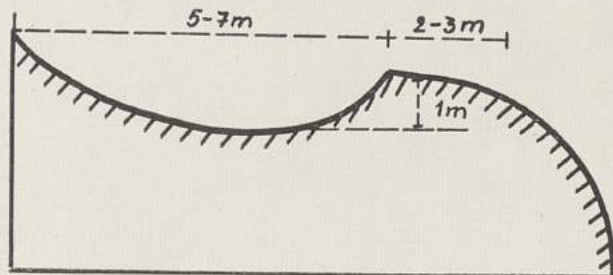
- skupina Q 33. trojité salto vzad skrčmo — 3,3
 34. trojité salto vzad prohnuté, skrčmo, skrčmo — 3,35
 35. trojité salto vzad prohnuté, prohnuté, skrčmo — 3,4
 36. trojité salto vzad prohnuté — 3,45

Salta s vrutem

- skupina R 37. salto vpřed s vrutem (o 360 stupňů) — 2,4
 skupina S 38. salto vpřed s dvojným vrutem (720 st.) — 2,9
 skupina T 39. salto vzad s vrutem (360 st.) — 2,3
 skupina U 40. salto vzad s dvojným vrutem (720 st.) — 2,8

Dvojitá salta s vrutem

- skupina V 41. dvojité salto vpřed s vrutem — 3,1
 42. dvojité salto vpřed prohnuté s vrutem — 3,2
 skupina W 43. dvojité salto vpřed s dvojným vrutem — 3,5
 44. dvojité salto vpřed — první salto prohnuté s dvojným vrutem, druhé skrčmo — 3,7
 45. stejné jako č. 44, druhé salto prohnuté — 3,7
 skupina X 46. dvojité salto vzad s jedním vrutem — 2,95
 47. dvojité salto vzad prohnuté s jedním vrutem — 3,0
 skupina Y 48. dvojité salto vzad — v prvním saltu polo-
 viční vrut (180 st.), v druhém saltu polo-
 viční vrut — 2,9
 skupina Z 49. dvojité salto vzad s dvojným vrutem — 3,3
 50. dvojité salto vzad — první salto prohnuté s dvojitým vrutem, druhé skrčmo — 3,45
 51. stejné jako č. 50, druhé salto prohnuté — 3,5
 skupina Z1 52. dvojité salto vzad s trojným vrutem, v prv-
 ním saltu jeden vrut (360), v druhém dvojný vrut (720) — 3,8
 skupina Z2 53. dvojně salto vzad s čtverným vrutem (1440) — 4,3

Obrázek č. 7

Trojité salta s vrutem

- skupina Z3 54. trojité salto vpřed s jedním vrutem, první salto prohnuté, další dvě skrčmo — 3,9
 55. stejné jako č. 54, první dvě salta prohnuté — 4,0
 56. stejné jako č. 54, všechna salta prohnuté — 4,1
 skupina Z4 57. trojité salto vpřed s dvojitým vrutem — skrčmo — 4,3
 58. trojité salto vpřed s dvojným vrutem — prohnuté — 4,4
 skupina Z5 59. trojité salto vzad s jedním vrutem, první salto prohnuté, další dvě skrčmo — 3,65
 60. stejné jako č. 59, první dvě salta prohnuté — 3,7
 61. stejné jako č. 59, všechna salta prohnuté — 3,75
 skupina Z6 62. trojité salto vzad s dvojným vrutem — skrčmo — 4,0
 63. trojité salto vzad s dvojným vrutem — prohnuté — 4,05
 skupina Z7 64. trojité salto vzad s trojným vrutem — 4,35

[Pokračování]

JOSEF TREML

Svetový pohár zjazdárov opäť v Jasnej

Plánovanie jednotlivých súťaží Svetového pohára v zjazdových disciplínach má už svoju tradíciu. Nečudo, veď práve zjazdári začali éru „svetových pohárov“ v jednotlivých disciplínach, ktorá vlastne ešte nie je ani skončená; združenári zatiaľ napr. svoj svetový pohár ešte nemajú. Naproti tomu zjazdári a od tohto roku oficiálne aj skokani majú okrem Svetového aj Európsky pohár. Bežci po dvoch skúškach naplno už absolujú svoj Svetový pohár. Či aj bežci budú mať svoj Európsky pohár — na to si myslím ešte nepomýšľajú.

A tak o tom, že by Jasná mala mať súťaž o Svetový pohár sa vedelo už 3 roky dopredu. Pravda, nebol istý termín a s ním bolo aj trochu starostí. To vždy, keď nie sme „v kuchyni“, kde sa veci „varia“. Tak sa stalo, že pôvodne uvažovaný termín 13. až 14. marec 1982 (čo je sobota a nedeľa) bol zmenený na 22.—23. marec 1982, čo je pondelok a útorok — iste pre Jasnú veľmi nevýhodné dni. Dodatočne sa organizátorom v Jasnej a predovšetkým vedúcej medzinárodného úseku Magdy Holej podarilo zabezpečiť pôvodný termín — teda ďalší v poradí druhý Svetový pohár bude v Jasnej v dňoch 13.—14. marca 1982.

Ešte je v dobrej pamäti veľmi dobré usporiadanie vôbec prvého Svetového pohára v Jasnej v roku 1979. Perfektné upravené trate obrovského slalomu a slalomu, pekné počasie, vysoká návštevnosť — vyše 25 00 divákov, to nedáva tak ľahko zabudnúť a urobilo to aj dobré meno Jasnej. A preto o nič horšie nesmie byť Svetový pohár v roku 1982 — ba naopak, mal by byť organizačne ešte na vyššej úrovni. PREČO?

Pretože je už o tom rozhodnuté, že Jasná sa ide uchádzať o usporiadanie Majstrovstiev sveta v zjazdových disciplínach v roku 1986 (alebo inom roku). V apríli, teda pred 33. kongresom Medzinárodnej lyžiarskej federácie FIS, podal Výbor zväzu lyžovania ÚV ČSTV FIS oficiálnu žiadosť o zaradenie medzi kandidátov na usporiadanie Majstrovstiev sveta v zjazdových disciplínach v roku 1986. Teda Svetový pohár v roku 1982 treba posudzovať aj z tohto aspektu. Príde viacej expertov zvedavých na to, ako je Jasná schopná usporiadať MS, o ktorých definitívnom pridelení sa rozhodne na 34. kongrese v roku 1983. A konkurentov Jasnej bude nemálo a vážnejších o to, že sa už 2 dokonca 3-krát uchádzali o usporiadanie MS a zatiaľ nemali šťastie.

V októbri 1981 príde homologovať novú zjazdovú trať sám predseda komisie FIS pre schvaľovanie zjazdových a slalomových tratí Rakúšan Hubert Spiss. Iste si overí aj tech-

Pohľad na lyžařské terény a sjezdové tratě severního svahu Chopku

nické a organizačné prípravy na Svetový pohár.

Vážnosť príprav si uvedomujú — a to je dobré — aj mikulášski organizátori a aj vedenie Výboru zväzu lyžovanie SÚV ČSTV. Zišli sa 1. júla 1981 na spoločnej porade, aby sa poinformovali čo všetko bude potrebné urobiť pre úspech tohto svetového podujatia. A je toho dosť. Veď Svetový pohár v Jasnej 1982 musí byť ešte lepší a kvalitnejší ako ten v roku 1979. Seriózny prístup v prípravách naznačuje, že mikulášski organizátori to dokážu.

Vyššie som spomenul, že ide aj o kandidaturu Jasnej na usporiadanie MS v roku 1986. Už na predsedníctve FIS v máji tohto roku, ktoré sa konalo počas kongresu FIS, sa ale začalo diskutovať o možnosti, že by sa MS usporiadali každé 2 roky v nepárnych rokoch. Toho času sa síce MS usporiadávajú tiež každé 2 roky. No sólo MS v štvorročnom cykle sú vlastne len jedny, tie, ktoré sa konajú mimo olympijských hier. A tie čo sa konajú v roku olympijských hier, a sú súčasne MS v lyžovaní, bý-

vajú v tieni ZOH, čo je napokon pochopiteľné.

Prí ohromnom záujme, ktorý dnes lyžiarsky šport vo svete zaujíma, by mu pravdepodobne nový cyklus pomohol, organizačne ale aj finančne, a pritom by sa význam ZOH ešte viac zvýraznil. A tak je viac ako pravdepodobné, že budúci 34. kongres FIS, ktorý sa bude konať v máji 1983 v Sydney, rozhodne o tom, že budúce MS sa budú konať v roku 1985, ďalšie 1987, 1989 atď.

Mohla by vzniknúť otázka a bude dosť kandidátov na ich usporiadanie? Myslím, že áno. Veď aj toho času je napríklad už 5 kandidátov na usporiadanie MS v zjazdových disciplínach. Pri terajšom cykle má teda ten 5. kandidát prísť na rad o 20 rokov, pri novom cykle sa to skrátí o polovicu. Týmto novým usporiadaním sa zvyšujú aj šance Jasnej.

Preto je tak dôležitá dobrá, ba povedal by som perfektná príprava Svetového pohára 1982 v Jasnej.

JÁN MRÁZ

predseda Medzinárodnej komisie VZL ÚV ČSTV

PŘEBORY ČSR

Termínová listina hlavných závodů v ČSR byla již zpracována, je třeba ji ještě doplnit přebornickými soutěžími sdruženářů. Uveřejňujeme kalendář přeborů ČSR 1982:

16.—19. ledna: přebor ČSR dorostu ve sjezdových disciplínách ve Špindlerově Mlýně — pořadatel organizační výbor Juniorkritéria.

23.—30. ledna: přebor ČSR žákovských družstev ve skoku v Lomnici nad Popelkou — Technolen Lomnice nad Popelkou

30.—31. ledna: přebor ČSR mužů ve skoku v Harrachově — Jiskra Harrachov

1.—6. února: přebor ČSR dospělých ve sjezdových disciplínách v Rokytnici — Spartak Rokytnice

1.—7. února: přebor ČSR žactva ve sjezdových disciplínách na Špičáku na Šumavě — Sokol Špičák na Šumavě

6.—7. února: přebor ČSR záků ve skoku v Desné — Sokol Desná

13.—14. února: přebor ČSR žactva v běhu ve Vrchlabí (Vejsplachy) — Spartak Vrchlabí

18.—21. února: přebor ČSR dospělých a juniorů v běhu v Novém Městě na Moravě — TJ Nové Město na Moravě

19.—21. února: přebor ČSR dorostu ve skoku na Zadově — Sokol Stachy

20.—21. února: přebor ČSR dorostu v běhu v Bedřichově — Ještěd Liberec

Nejvýznamnější masové akce: 31. ledna Jizerská padesátka (Lokomotiva Liberec), 7. února Krušnohorská padesátka (OV ČSTV Teplice), 14. února Jablonecký maratón (Elitex Jablonec), 21. března Po hřebenech Krkonoš (Slovan ÚV ČSTV).

● **KLAUS OSTWALD** z Dynama Klingenthal zvítězil v zahajovacím závodě 8. ročníku Turné Krušných hor skokanů NDR na můstcích s umělou hmotou v Mühlleithenu poslední srpnovou sobotu před svým oddělovým druhem, sedmnáctiletým Holgerem Freitagem. Ostwald současně vytvořil dva nové rekordy můstku. V prvním kole skokem 72,5 m, ve druhém 74 m. Výsledky: 1. Ostwald 245,1 (72,5 a 74), 2. Freitag 239,5 (70 a 70,5), 3. Duschek 235,8 (70 a 71), 4. Buse 235,4 (70 a 71), 5. Meisinger 230,2 (71,5 a 88,5), 6. Pschera 227,9 (70 a 67).

● **POLSKÉ REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVO SDRUŽENÁŘŮ** pro novou sezónu 1981—82 tvoří pět závodníků: Stanislav Kawulok, Józef Pawlusiak, Jan Legierski, Tadeusz Bafia a Józef Pluskota. Trenérem je Henryk Marek. Kolektiv sruženářů se připravoval na závodní období na můstku s umělou hmotou na Střední Krokwi v Zakopaném, kde jeho členové také trénovali na kolečkových lyžích. Zvýšená péče je věnována týmu olympijských nadějí, do něhož byli zařazeni junioři a dorostenci.

● **VALERIJ CYGANOV**, úspěšný sovětský sjezdař, byl jedním z čestných hostů sportovní slavnosti Volksstimme, jejíž 19. ročník se konal 5. a 6. září ve Vídni. Společně se svou krajanou Marií Filatovovou, členkou vítězného olympijského družstva gymnastek v Montrealu a v Moskvě, vystoupil také v rakouské televizi.

● **JUGOSLÁVCE PRIMOŽ ULAGA** vybojoval prvenství na mezinárodních závodech ve skoku na hmotě v Berchtesgadenu před Rakušany Steinerem a Neuperem a vytvořil také skokem 98 m nový rekord tohoto velkého můstku. Výsledky: 1. Ulaga (Jug.) 265,7 (96 a 88,5), 2. Steiner 255,1 (90,5 a 88), 3. Neuper (oba Rak.) 247,2 (87,5 a 87), 4. Schwarz 241,1 (85 a 86), 5. Prosser (oba NSR) 239,0 (88 a 83). Početné družstvo do Berchtesgadeny vyslala Jugoslávie, bylo v něm také pět juniorů Gašpir, Kavčič, Eržen, Pelhan a Novak.

● **DESETIBOJ SPORTOVNÍCH HVĚZD**, který se konal v předposledním zářijovém týdnu v okolí Vídně, skončil úspěchem rakouských lyžařů. V třídní soutěži zajímavých disciplín (golf, běh na 2200 m, jízda na koni, plavání na 50 m, pádlování, windsurfing, slalom s autem, běh na 100 m, vzpírání a překážkový běh na 150 m) zvítězil populární sjezdař Franz Klammer před vítězem prvního ročníku Světového poháru 1979—80 ve skoku na lyžích Hubertem Neuperem, profesionálním mistrem světa ve sjezdových disciplínách André Arnoldem a držitelem letošního Světového poháru skokanů Arminem Koglerem. Teprve na dalších místech byli atletičti desetibojaři Zeilbauer a Werthner. Rakouský cyklista Zadrobilek se dělil o jedenácté pořadí se západoněmeckým plavcem Nockem, americký basketbalista Jackson skončil třináctý. Sjezdař Harti Weirather obsadil desáté místo. Klammer s Neuperem bodovali ve všech disciplínách. Zajímavé byly výsledky některých disciplín neobvyklého desetiboje. Tak kupříkladu v golfovém úderu na jamku vzdálenou 100 m zvítězil Neuper (2,86 m od jam-

ky), v běhu na 2200 m rozhodla fotografie o vítězství Arnolda před desetibojařem Werthnerem (oba 6:59,60), v jízdě na koni byl nejrychlejší Harand před Neuperem a Klammerem, plavání na 50 m vyhrál Kogler v čase 32,92, v pádlování na kajaku měl nejlepší čas Klammer, ve windsurfingu v první jízdě zvítězil Neuper před Koglerem, ve druhém Klammer, následován Arnoldem, ve slalomu autem byl nejméně úspěšný Arnold za 43,81 sek. před Weiratherem 44,33 a Klammerem 44,44, v závěrečném překážkovém běhu (vysoký kůň, kladina, skok vysoký, automobilové pneumatiky, překážky a vodní příkop) Neuper před Klammerem, Zeilbauerem a Koglerem. Konečně pořadí desetiboje „superhvězdy“: 1. Klammer 44, 2. Neuper 41,5, 3. Arnold 26,5, 4. Kogler 25,5,

Zajímavosti ze světa

5. Zeilbauer 25, 6. Werthner 21, 7. Harand 15, 8. Kostenberger 13, 9. Kratschmer 11, 10. Weirather 9,5 b. Výtěžek zajímavého desetiboje populárních sportovců byl věnován Rakouské pomoci sportu.

● **MISTR SVĚTA V LETECH NA LYŽÍCH** Rakušan Armin Kogler zvítězil druhou zářijovou nedělí v 3. ročníku mezinárodních závodů ve skoku na hmotě ve švýcarském Kanderstegu. Měl stejně dlouhé, ale stylově lepší skoky v obou kolech, jako druhý Nor Johan Sätre. Třetí skončil v konkurenci 64 skokanů z devíti zemí Fin Kari Ylianttila. Závodily měly zajímavý průběh a po prvním kole byl v čele Kogler s náskokem jen 0,2 b. před Rogerem Ruudem (Nor.) s nejdelším skokem 90 m. Druhý skok (82,5) se Ruudovi nepovedl a musel se spokojit čtvrtým místem. V soutěži družstev patřilo prvenství Norsku před Rakouskem a Finskem. Švýcar Hansjörg Sumi, který v domácím můstku patřil k favorítům, pro zranění utrpěné před čtrnácti dny ve výcvikovém táboře, nestartoval. Do bojů první desítky nezasáhli olympijský vítěz Törmenen (Fin.), vítěz prvního Světového poháru Neuper (Rak.) a juniorský mistr světa Nykänen (Fin.). Nejlepším švýcarským skokanem byl Bonetti, který obsadil dvacáté místo. Počasi tentokrát závodům nepřálo, během soutěže drobně přšelo. Výsledky: 1. Kogler (Rak.) 258,6 (89,5 a 89), 2. Sätre (Nor.) 257,6 (89,5 a 89), 3. Ylianttila (Fin.) 247,0 (87,5 a 87,5), 4. Ruud (Nor.) 244,0 (90 a 82,5), 5. Nakaja (Jap.) 243,0 (85 a 85), 6. Rigoni (It.) 242,4 (87,5 a 84), 7. Steiner (Rak.) 237,6 (85 a 86), 8. Rohwein (NSR) 235,6 (86 a 85), 9. Wallner (Rak.) 235,4 (85 a 84), 10. Nišikata (Jap.) 234,8 (86 a 82). — Družstva: 1. Norsko 501,6, 2. Rakousko 496,2, 3. Finsko 478,8, 4. Japonsko 477,8, 5. NSR 462,6 b.

● **MISTROVSTVÍ SVĚTA V LYŽOVÁNÍ NA TRÁVĚ** se konalo v rakouském Alberschwende. Ve slalomu zvítězil Švýcar Ritchy Christen a Fran-

couzka Carole Petitjeanová. Ze sedmdesáti startujících mužů jen 19 závodů dokončilo a z 25 žen bylo klasifikováno jen deset.

● **BALDUR PREIML**, bývalý trenér rakouského reprezentačního družstva skokanů zvaný „otec rakouského skokanského zázraku sedmdesátých let“ zanechává činnosti ve vrcholovém sportu. Opustil místo vedoucího školení trenérů ve svazovém úřadě pro tělesnou výchovu a sport v Innsbrucku a v budoucnu bude působit v péči o zdraví pro každého v lázeňském a rekreačním středisku ve Štýrsku.

● **ŠÉFTRENÉR RAKOUSKÝCH SJEZDARŮ KARL KAHR** příznivě hodnotil úspěšnou bilanci výcvikového tábora reprezentačního družstva na Novém Zélandu. Rakouský tým mužů trénoval v Mount Hoodu 72 hodin na sněhu, jeho členové absolvovali 80 km sjezdu a 4000 branek. Christian Orlaínský a Anton Steiner jsou opět zcela zdraví. Uli Spiess při přetížení pocítoval ještě lehké bolesti, Peter Wirnsberger potřebuje pár dní k plnému tréninkovému nasazení. Kondiční přípravu po operaci nohy zahájil Hans Enn, počítá se s tím, že trénink na sněhu začne koncem října.

● **PROTOTYP MŮSTKU S UMĚLOU HMOTOU** a nájezdovou ledovou stopou mají Finové v městečku Vokatí. Instalace stopy z umělého ledu byla finančně náročná a znamená revoluční novinku. Její předností je, že podmínky i za měnícího se počasí jsou regulérní a stejné. Tuto výhodu má nejen v létě, ale i v zimě, kdy bude pokryta sněhem. Prakticky vylučuje nebezpečné pády na stole (které se stávají při měnící se kvalitě nájezdové stopy — příliš měkká nebo tvrdá — na normálních můstcích). Nájezdová rychlost na můstku s umělou ledovou stopou je větší a podle názoru expertů zůstává stejná v létě i v zimě. Testovací skoky členů reprezentačního družstva na novém prototypu můstku byly úspěšné.

● **MISTREM SSSR** ve skocích na můstku s umělou hmotou v Gorkém se stal Andrej Šakirov s 230,5 (75 a 75,5) před Sergejem Muchinem 216,6 (72 a 72) a Igorem Morozovem 210,1 (70 a 71,5). Další pořadí: 4. Gromov 201,4 (71 a 71), 5. Kuzněcov 195,2 (69 a 68,5), 6. Tokarev 192,7 (67,5 a 67,5). Titul juniorského přeborníka vybojoval Prokopenko s 201,3 (71,5 a 67) před Sootsem 193,1 (68,5 a 68) a Kartnikovem 192,9 (68,5 a 66).

● **KLAUS OSTWALD** zvítězil poslední zářijovou nedělí na závodech ve skoku na velkém můstku s umělou hmotou v Oberhofu (NDR) před svými krajany Meisingerem a Pscherou. Čs. reprezentant Parma byl čtvrtý, Číž vybojoval prvenství v soutěži juniorů. Pořadí mužů: 1. Ostwald 272,0 (117 a 118), 2. Meisinger 248,7 (113 a 113), 3. Pschera (všichni NDR) 244,5 (109 a 111), 4. Parma (ČSSR) 231,6 (105 a 109), 5. Duschek 231,3 (108 a 107), 6. Buse (oba NDR) 229,0 (107 a 118 s pádem). Další místa obsadili čs. reprezentanti F. Novák (105 a 106) a Slušný (103 a 106). V soutěži juniorů zvítězil Číž (ČSSR) 224,0 (109 a 106), následován Rapkem 221,0 (100 a 110) a Groschwaldem (oba NDR) 213,5 (107 a 98).

System zdravotního zajištění sportu v ČSSR a jeho aplikace v lyžování

Pro orientaci lyžařů všech výkonnostních stupňů, cvičitelů, trenérů a také rozhodčích uveřejňujeme přehled v současné době platného systému zdravotního zajištění.

Ústavy národního zdraví (ÚNZ) poskytují sportovcům základní a specializovanou zdravotní péči.

Základní zdravotní péče

poskytují obvodní lékaři územní a závodní, obvodní dětské lékaři a lékaři dorostových oddělení. Uvedení lékaři posuzují schopnost:

- k povinné a organizované tělesné výchově, sportu, turistice a zájmové branné sportovní činnosti
- k účasti na tělovýchovných, sportovních, turistických a branné sportovních činnostech masového charakteru
- k závodění registrovaných sportovců ČSTV a Svazarmu - nositelů III. VT

Lékaři poskytující základní zdravotní péči neposkytují zdravotní péči sportovcům zařazeným do specializované zdravotní péče.

Specializovaná zdravotní péče

Specializovanou zdravotní péči poskytují nemocnice s poliklinikou II. typu (NsP II) a NsP III — eventuálně kliniky tělových. lékařství a oddělení zdravotního zajištění vrcholového sportu (OZZ VS).

Činnost tělovýchovně lékařských oddělení NsP II a NsP III u svěřených sportovců spočívá:

- v preventivních a kontrolních prohlídkách a speciálních funkčních vyšetřeních
- v začleňování cvičících a sportovců do zdravotních skupin
- v kontrolních a konsiliárních vyšetřeních
- v zajišťování léčebně preventivní péče především u chorobných stavů vznikajících v souvislosti s tělovýchovnou a sportovní činností
- v tělovýchovně lékařském sledování tréninkového procesu
- ve zdravotnickém zabezpečování tělovýchovných a sportovních akcí
- ve zdravotní výchově a v účasti na výuce pedagogických tělovýchovných kádrů
- v hygienickém dohledu na provádění tělesné výchovy a sportu a provoz tělovýchovných zařízení.

Tělovýchovně lékařská oddělení NsP II („okresní nemocnice“)

poskytují specializovanou zdravotní péči těmto členům ČSTV, žákům a členům Svazarmu:

- nositelům II. VT dospělých a mládeže v individuálních sportech a turistice
- žákům sportovních tříd
- členům TSM
- členům Horské služby
- závodníkům v masově branných sportech (Dukelský a Sokolovský

závod branné zdatnosti, biatlon) — nositelům II. VT

- trenérům sportovců spadajících do péče NsP II a rozhodčím pokud o to požádají.

Lékaři tělovýchovně lékařských oddělení NsP II plní dále tyto úkoly:

- vyjadřují se k žádostem o přeřazení do vyšší věkové kategorie — podle Směrnice pro závodění mládeže — ÚV ČSTV 1979
- posuzují zdravotní způsobilost uchazečů o studium tělesné výchovy a sportu a branné výchovy na vysokých školách
- osvobozují na návrh dorostového nebo dětského obvodního lékaře žáky od povinné školní tělesné výchovy na dobu delší než 3 měsíce s výjimkou žáků sportovních škol.

Tělovýchovně lékařská oddělení NsP II neposkytují zdravotní péči těm sportovcům, kterým tuto péči poskytuje NsP III (ev. klinika tělovýchovného lékařství) nebo OZZ VS.

Tělovýchovně lékařská oddělení NsP III („krajské nemocnice“)

nebo ev. kliniky tělovýchovného lékařství poskytují specializovanou zdravotní péči těmto členům ČSTV, žákům a členům Svazarmu:

- státním reprezentantům a členům širších reprezentačních družstev všech věkových kategorií, pokud nejsou v péči OZZ VS
- nositelům MT a I. VT dospělých a mládeže v individuálních sportech a turistice
- žákům sportovních škol
- závodníkům v masově branných sportech (Dukelský a Sokolovský závod branné zdatnosti, biatlon) — nositelům MT a I. VT
- trenérům těchto výše uvedených sportovců, pokud o to požádají.

Lékaři těchto tělovýchovně lékařských oddělení a klinik tělovýchovného lékařství se rovněž vyjadřují k přeřazení do vyšší věkové kategorie podle Směrnice pro závodění mládeže u nositelů I. VT. Tělovýchovně lékařská oddělení NsP III neposkytují zdravotní péči sportovcům, kteří jsou zařazení do péče OZZ VS.

Oddělení zdravotního zajištění vrcholového sportu (OZZ VS)

poskytují specializovanou léčebně preventivní péči:

- sportovcům zařazeným do SVS a SVS-M
- sportovcům ve výběrovém řízení do SVS a SVS-M
- sportovcům zařazeným do předolympijské přípravy
- členům reprezentačních družstev ČSSR v odůvodněných případech
- trenérům a členům realizačních týmů těchto sportovců.

OZZ VS byla zřízena při ÚNZ Praha a Bratislava, při KÚNZ Středočeského, Jihomoravského, Severomoravského a Východoslovenského kraje a dále v resortech MNO a MV. Jednotlivá OZZ VS mohou podle potřeby zřizovat detašovaná pracoviště v místech s větším počtem vrcholových sportovců. Jednotlivá SVS a SVS-M spadají do péče jednotlivých OZZ VS podle regionálního dělení. V lyžování to znamená, že SVS v resortu MNO a MV spadají do zdravotní péče OZZ VS těchto resortů, SVS Vrchlabí a SVS-M Jablonec nad Nisou do OZZ VS Praha, SVS-M Nové Město na M. do OZZ VS Brno, SVS-M Frenštát pod Radhoštěm do OZZ VS Ostrava, SVS-M Štrbské Pleso do OZZ VS Košice a SVS-M Liptovský Hrádok, SVS-M Liptovský Mikuláš a SVS MŠ Bratislava do OZZ VS Bratislava.

K jednotlivým OZZ VS jsou zařazena i jednotlivá lyžařská reprezentační družstva. V současné době je rozdělení následující:

K OZZ VS resortu MNO - běh muži, sjezd muži

K OZZ VS Ostrava, detašované pracoviště Olomouc - skok, závod sdružený

K OZZ VS Praha — běh ženy

K OZZ VS Bratislava - sjezd ženy

OZZ VS plní tyto úkoly:

- poskytují komplexní léčebně preventivní péči ve spolupráci se všemi odbornými odděleními NsP III
- provádějí stupni prohlídky při vstupu do SVS a SVS-M
- provádějí preventivní prohlídky včetně funkčního vyšetření výkonnosti
- provádějí tělovýchovně lékařská sledování v terénu a ve spolupráci s trenéry zpracovávají výsledky
- posuzují dočasnou neschopnost k práci
- zabezpečují speciální rehabilitační léčení a navrhuji lázeňskou péči svěřeným sportovcům
- usměrňují ve spolupráci s trenéry provádění regenerace sil sportovců (výživa, odpočinek, sauna, masáž...)
- zajišťují léčebně preventivní péči při výcvikových táborech doma i v zahraničí
- odborně usměrňují stravování v SVS a při VT
- dbají na dodržování hygienických a protiepidemiologických opatření.

K článku jsme používali Závazná opatření vyhl. 18 Poskytování léčebně preventivní péče vrcholovým sportovcům s platností od 1. 1. 1980 a Směrnice MZ ČSR ze dne 24. 2. 1931 o péči o zdraví při provádění tělesné výchovy, sportu a branné sportovní činnosti s platností od 1. 4. 1981.

MUDr. MILAN JIRÁSEK
předseda ZK VSL ÚV ČSTV a
MUDr. PETR KREJČÍ

Letní tábor gottwaldovské mládeže

Lyžařský oddíl TJ Gottwaldov v druhé polovině srpna uspořádal letní výcvikový tábor v Jedovnici v krásném prostředí u rybníka Olšovec v chráněné krajinné oblasti Moravského krasu za účasti 24 vybraných žáků a dorostenců. Důraz se kladl na vše-

Andrea Adamíková [TJ Gottwaldov] obsadila druhé místo v Českém poháru mladších zákyň ve sjezdových disciplínách

strannost, vytrvalost a sžití kolektivitu.

Dopolední trénink začínal rozvíčkou a byl zaměřen hlavně na vytrvalost a zlepšení fyzické kondice mladých závodníků. Jeho každodenní náplní byl lesní běh na okruhu 500 metrů, dále slalom mezi stromy a speciální posilování. Odpolední program byl rozdělen na druhou část tréninku a zájmovou činnost. Při jízdě na kolech mladší žáci absolvovali cca 10 km, starší žáci a dorostenci 15–20 km. Spojili ji s návštěvou propasti Macocha, jeskyně Kateřinské a Balcarky. Desetikilometrové pochody sloužily k poznání okolí Jedovnice a Moravského krasu. Měly ideově výchovný záměr, nechybělo ani absolvování části turistické stezky Klementa Gottwalda, která vede z Vyskova do Blanska.

Druhou částí odpoledního programu bylo plavání, jízda na nafukovacích kajacích, tenis, jízdy na skateboardech a atraktivní windsurfinky. Večer byl vždy zhodnocen celodenní program a účastníci tábora seznáměni s další přípravou. Při závěrečném táboračku se potvrdilo, že týdenní letní výcvikový tábor se všem jeho účastníkům líbil. Zasloužili se o to trenéři Dušek, Gurecký, Obal, Navrátil a Petrla. Soustředění přispělo ke zvýšení fyzické kondice gottwaldovských mladých lyžařů před nastávající zimní sezónou. -cp-

Úspěšná bilance Šumavanu Vimperk

Lyžařský oddíl Šumavanu Vimperk se může pochlubit úspěšnou činností v uplynulé sezóně 1980–81. Žáci vybojovali osm titulů krajských a šest okresních přeborníků, na přeboru ČSSR si úspěšně vedl R. Kühlbek, který obsadil sedmé místo na 3 km a šestnácté na 5 km. Dorostenci získali devět titulů krajských přeborníků a tři okresních. Sedmnáct mladých lyžařů Šumavanu reprezentovalo Jihočeský kraj na přeboru ČSR, mladší dorostenka Pavlová skončila osmá, starší dorostenka Havířová sedmá a starší dorostenec Kraus obsadil jedenácté místo. V Českém poháru dorostu skončili vimperští lyžaři čtvrtí za lyžařskými středisky Jilemnice, Jabloncem a Novým Městem na Moravě. Ve stejné soutěži dospělých běžců z 59 hodnocených oddílů byl Šumavan devátý.

Při Šumavanu Vimperk je TSM s 29 členy, z nichž 24 je z oddílu Šumavanu. Z nich A. Pavlová a L. Kraus splnili kritéria pro přijetí do SVS-M. Základem všech dobrých výsledků je úspěšná organizátorsko-řídící a politickovychovná práce. Oddíl je zapojen do socialistické soutěže o titul Vzorný II. stupně, stejně jako šest kolektivů mládeže, z nich čtyři ve sportovních třídách ZDŠ a dva ve sportovních třídách gymnázia. Potěšitelný je úspěšný prospěchový průměr ve všech čtyřech sportovních třídách ZDŠ, který byl na konci školního ro-

ku 1980–81 1,78, na gymnáziu se pohyboval kolem 2,0. Z devatenácti žáků 8. třídy ZDŠ, kteří se hlásili na střední školy nebo střední odborná učiliště, bylo přijato 15.

Dosažené výsledky zavazují trenéry a funkcionáře k ještě náročnější práci a závodníky k tomu, aby se snažili latku výkonnosti posunout ještě o stupínek výše. Vždyt ve Vimperku 16.–17. ledna 1982 oslaví 30 let trvání lyžařského sportu. -jp-

Vítězové Ceny Jeseníků 1981

V Karlově pod Pradědem se konalo slavnostní vyhlášení 8. ročníku Ceny Jeseníků 1981 ve sjezdovém lyžování. Soutěž založená v roce 1974 doznala několik změn. Letos v Malé ceně Jeseníků soutěžilo mladší žactvo, starší ve Velké ceně Jeseníků a dorost ve Velké ceně mládeže. Účelem soutěže je, aby co nejvíce mladých adeptů lyžování startovalo na kvalitních závodech obsazených lyžaři, kteří jezdí výkonnostně vyšší soutěže jako je krajský pohár nebo i Pohár ČSR. Termíny jsou stanoveny tak, aby nekolidovaly se soutěžemi vyšší kvalifikace a tím je zajištěn start dobrých závodníků. Cena Jeseníků je vhodným měřítkem pro trenéry, kteří mohou porovnávat výkonnostní

Šestidílný seriál skokanů na hmotě

Dobrou přípravou čs. skokanů je šestidílný seriál na můstcích s umělou hmotou. Je příležitostí, aby změřili své síly nejen členové reprezentativního družstva, ale i ostatní přední závodníci. Sedm skokanů se vystřídalo na stupních vítězů v první polovině závodů. V zahajovacím v Banské Bystrici zvítězil Josef Brzuchanský (Dukla Banská Bystrica), ve druhém v Lomnici nad Popelkou Leoš Škoda (Dukla Liberec) a ve třetím v Rožnově pod Radhoštěm Milan Žingor (MEZ Frenštát pod Radhoštěm).

Přehled výsledků:

Banská Bystrica — 4. července: 1. Brzuchanský 238,0 (61,5 a 61,5), 2. Jelenický (oba Dukla Ban. Bystrica) 228,2 (58,5 a 61) a Jirásko 228,2 (61,5 a 58), 4. Škoda 227,9 (59,5 a 59), 5. F. Novák (všichni Dukla Liberec) 225,0 (59 a 59), 6. Kontúr (Dukla Ban. Bystrica) 223,3 (58 a 56).

Lomnice nad Popelkou — 9. srpna: 1. Škoda 237,4 (64,5 a 68,5 — nový rekord můstku), 2. Samek (Dukla Liberec) 229,6 (62,5 a 67), 3. F. Novák 228,7 (62 a 67), 4. Žingor (MEZ Frenštát p. Radh.) 219,4 (60 a 65,5), 5. Jar. Balcar 218,9 (60,5 a 65), 6. B. Novák (oba Elitex Jablonec) 215,7 (57,5 a 64).

Rožnov pod Radhoštěm — 23. srpna: 1. Žingor 240,0 (72,5 a 71,5), 2. Samek 231,9 (70,5 a 71,5), 3. Škoda 225,5 (71 a 68), 4. F. Novák 224,8 (67,5 a 69), 5. Jirásko 223,4 (68 a 70), 6. Parma (MEZ Frenštát p. Radh.) 222,1 (68,5 a 68).

Prodáme odpojitelné unašeče (háčky), kladky a dvojkładky na mezi-podpěry, bezvadné, výkresové, vhodné pro vleky typu VL 200 apod., elmotor F 160 - 11 kW. TJ LIAZ, lyžařský oddíl, 466 01 Jablonec n. N. Informace ing. Mrskoš, tel. 513, kl. 453 nebo 268.

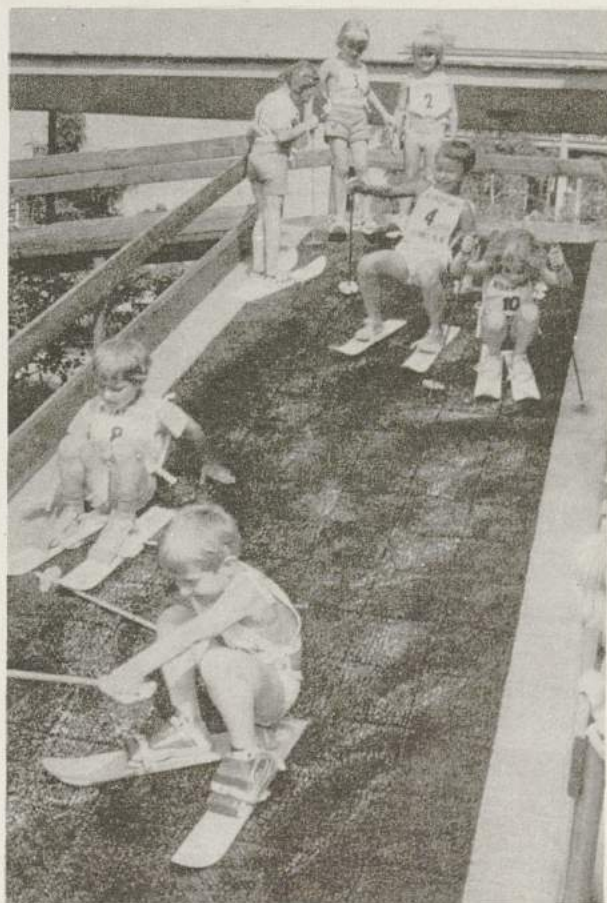
Fotografie na titulní, druhé a zadní straně obálky **ing. Juraj Bobula**, na třetí straně obálky **Zdeněk Havelka**.

Fotografie uvnitř měsíčníku **ing. Juraj Bobula**, **ing. Ladislav Milan**, **Cyril Petrla**, **Jaroslav Trousil** a archiv.

Základy už v mateřské škole

Lyžařské naděje vyrůstají již v mateřských školách. Pomáhají k tomu i dráhy s umělou hmotou Nisasportu, které umožňovaly přípravu i v letních měsících. Svědčí o tom tři obrázky z mateřské školy v Praze 4, Plamínkové ulici. Ti nejmenší lyžují na hmotě s velkým zápalem a většina jich to zkusí i v zimě na sněhu. Zatím sedm mateřských škol využívá drah Nisasportu s umělou hmotou.

lyžařství

ROČNÍK 67 ♦ LISTOPAD 1981 ♦ Kčs 3,—

11

Tvrdá příprava i v létě

Bez tvrdé přípravy i v letních a podzimních měsících nelze dosáhnout dobrých výsledků v zimní sezóně. Proto se tak pečlivě připravují lyžaři Armádního střediska vrcholového sportu Dukly Liberec, jak to ukazují čtyři obrázky. Na prvním posilují břišní svaly v letním výcvikovém táboře v Hamru na jezeře běžci Jiří Švub a Miloš Bečvář, na druhém Švub používá osvědčené jernbergy, na třetím sdružení Miroslav Pavlíček, Miroslav Dvořák a Miroslav Kumpošt při jízdě na kolečkových lyžích, a na čtvrtém záběr ze společné přípravy skokanů Dukly Liberec a CSKA Moskva na hmotě na ještědu.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

PŘÍPRAVY
MS 1982

HODNOCENÍ
ROKU 1981

ZAJÍMAVOSTI
ZE SVĚTA

NA TITULNÍ STRÁNE FRANTIŠEK ŠIMON (DUKLA LIBEREC), KTERÝ SI V UPLYNULÉ SEZÓNĚ OPĚT VYBOJOVAL ÚČAST V REPREZENTAČNÍM DRUŽSTVU BĚŽCŮ A RÁD BY ZASÁHL DO BOJŮ NA MISTROVSTVÍ SVĚTA 1982 V OSLO. — NA ZADNÍ STRANĚ OBÁLKY TŘI SKOKANI, KTERÍ I V NOVÉM ZÁVODNÍM OBDOBÍ PATŘÍ K UCHAZEČŮM O PŘEDNÍ MÍSTA VE SVĚTOVÉM POHÁRU A NA MS. ZLEVA VÍTĚZ 2. ROČNÍKU SP 1981 A MISTR SVĚTA V LETECH A. KOGLER, PRVNÍ VÍTĚZ SP H. NEUPER (OBA RAKOUSKO) A POLÁK S. BOBAK.

lyžařství

Ročník 67

Číslo 11

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů ing. Alexandr Žurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eldipes, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Máša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentská ul. 1. Telefon čís. 23 14 88 4. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. října 1981.

ISSN - 0323 - 1445

Plnění úkolů po XVI. sjezdu KSČ

Členové a kandidáti Českého ústředního výboru ČSTV na svém 10. zasedání 25. září v Praze projednali závěry XVI. sjezdu KSČ a 9. zasedání ÚV ČSTV, aplikované na podmínky české organizace a stanovili linii pro příští období. Desáté zasedání ČÚV ČSTV konstatovalo nutnost důsledně ve všech členských organizacích, zejména v tělovýchovných jednotách, realizovat závěry XVI. sjezdu a další dokumenty KSČ i usnesení 9. zasedání ÚV ČSTV. Při rozvoji tělovýchovných a sportovních činností respektovat ekonomické podmínky a možnosti naší společnosti a správnou volbou efektivních priorit a dalším rozvinutím dobrovolné práce reálně zabezpečovat přijatou koncepci rozvoje tělesné výchovy a sportu.

V diskusi činovníci jednotlivých orgánů, sportovních svazů a tělovýchovných jednot hovořili o svých zkušenostech z masového rozvoje tělovýchovy a sportu, prohlubování politickových práce, zlepšování kvality tělovýchovného procesu, oblasti vědecko-metodické, jakož i organizační a řídicí práce. Mezi těmi, kteří vystoupili v diskusi, byl také předseda VSL ČÚV ČSTV s. Jiří Pilař. Z jeho příspěvku uvádíme nejvýznamnější části:

„Po XVI. sjezdu strany jsme přehodnotili v našem svazu i krajských výbo-rech plány na letošní rok a přípravu plánu do roku 1985. Když jsme si zku-frontovali s odstupem doby materiály, které byly připraveny pro dnešní plé-num, můžeme konstatovat, že jsme zásadní otázky rozpracovali velmi podrobně, tak jak jsou rozpracovány v materiálu, který velmi oceňujeme. Nejde to ani jinak, protože i ústřední výbor strany konstatoval, že XVI. sjezd položil důraz na kvalitu práce a rozvinutí problémů, které stanovil XV. sjezd. Zakotvili jsme je do našeho materiálu o masovém rozvoji lyžování, který schválilo předsed-nictvo ČÚV ČSTV v říjnu 1979.

Již řadu let se snažíme v našem svazu organizovat činnost vně ČSTV, to znamená přesně v intencích usnesení z loňského roku o rozvoji služeb posky-tovaných veřejnosti, tj. všem občanům naší republiky. Vyjadřujeme to zhruba 25 let tím, že každoročně tisíce našich cvičitelů vede lyžařský výcvik při braa-ných výcvikových zájezdech mládeže do hor a tím předcházíme úrazům a všemu tomu, co s tím souvisí. Tato práce je ministerstvem školství dobře oce-ňována. Další formou jsou veřejné lyžařské školy. Snažili jsme se ve svazu tuto činnost pokusně rozvíjet od roku 1974, v širším měřítku od roku 1977. Potom již pracovalo více jak 70 veřejných lyžařských škol, které měly značný význam při lyžařské výuce, pomáhaly k zvládnutí terénu, předcházení úra-zům a přispívaly k regeneraci pracovních sil frekventantů. V současné době po zpracování nových směrnic máme již 78 veřejných lyžařských škol v ČSR a předpokládáme, že jejich počet se možná již letos zvýší na stovku.

Účasti desetitisíců lidí se mohou pochlubit lyžařské masové soutěže. Ještě před zimou máme však obrovské potíže. Například Krkonošský národní park nám zakazuje pořádání masových soutěží, ochranáři z Jizerských hor nám zakazují organizaci Jizerské padesátky, že prý devastujeme přírodu. My říkáme, že opak je pravdou, že na vyznačených tratích orientujeme lidi do vyhraze-ných míst, kde k devastaci nedochází a tak vlastně přispíváme k ochraně pří-rody. Jsme přesvědčeni, že ještě do zimy tento případ vyřešíme.

Počet našich oddílů se zvýšil za posledních pět let o 55, ve srovnání s pěti-letým plánem o 41. Členská základna za tu dobu vzrostla o 10 500 členů, plán byl 6370. Patříme tedy mezi svazy, kde se tento úsek činnosti daří. Je to nejen zásluha dobré práce svazu, ale i stoupající životní úroveň a všeho, co s tím souvisí. Patří poděkování všem našim oddílům, okresním a krajským svazům, že tuto činnost tak aktivně a úspěšně zajišťují.

K připravovanému aktivu o výkonnostním sportu bych chtěl doporučit, aby se podrobněji rozpracovala návaznost výkonnostního a vrcholového sportu z hlediska vztahu k tělovýchovným jednotám a ke svazové sféře. Po zřízení středisek vrcholového sportu výkonnostní úroveň nám jde dolů a lyžařské od-díly ne tak účinně jako dřív se o tuto výkonnostní stránku starají. Přípravu-jeme velmi významný rozbor s návrhy konkrétního řešení.

Ještě poznámku k materiálně technické základně, která je základní podmín-kou rozvoje masového i výkonnostního sportu. Před třemi roky jsem na sjezdu ČO ČSTV hovořil o této problematice. Od té doby zásobování trhu šlo částeč-ně kupředu, ale je stále obrovským problémem. Uvítal jsem slova s. Libenka, že tělovýchovné státní orgány se zabývají touto problematikou nyní více účinně.

Co chceme nyní z hlediska pléna dělat? Rozpracovat a znovu se podívat na závěry, které máme projednat na listopadovém plénu s cílem v oblasti eko-nomiky snížit výdaje na společenské prostředky, orientovat se více na pří-spěvky rodin v jakékoliv lyžařské činnosti, aby podíl rodin byl co největší. V oblasti výstavby stavět malá nenáročná zařízení. Podařila se nám jedna věc: ve velké řadě místních volebních programů v horských a podhorských oblastech je zapracována výstavba malých lyžařských zařízení. Rezervy máme v naší práci. Je třeba zvýšit orientaci na učňovskou mládež, více osobního sty-ku, méně úřadování a v politickových práci abychom se dostali dále, než aby nám lidé sportovali a soutěžili, ale chceme také v nich napomáhat k vý-chově socialistického člověka, který bude ochoten vždy a všude propotit své tričko za zdar a úspěch naší socialistické republiky.“

Schladming a Oslo se připravují na MS 1982

Velmi rychle se blíží termín mistrovství světa 1982, které znamená nejvýznamnější lyžařskou událost nové sezóny. Úvodem k bojům o medaile světového šampionátu ve sjezdových

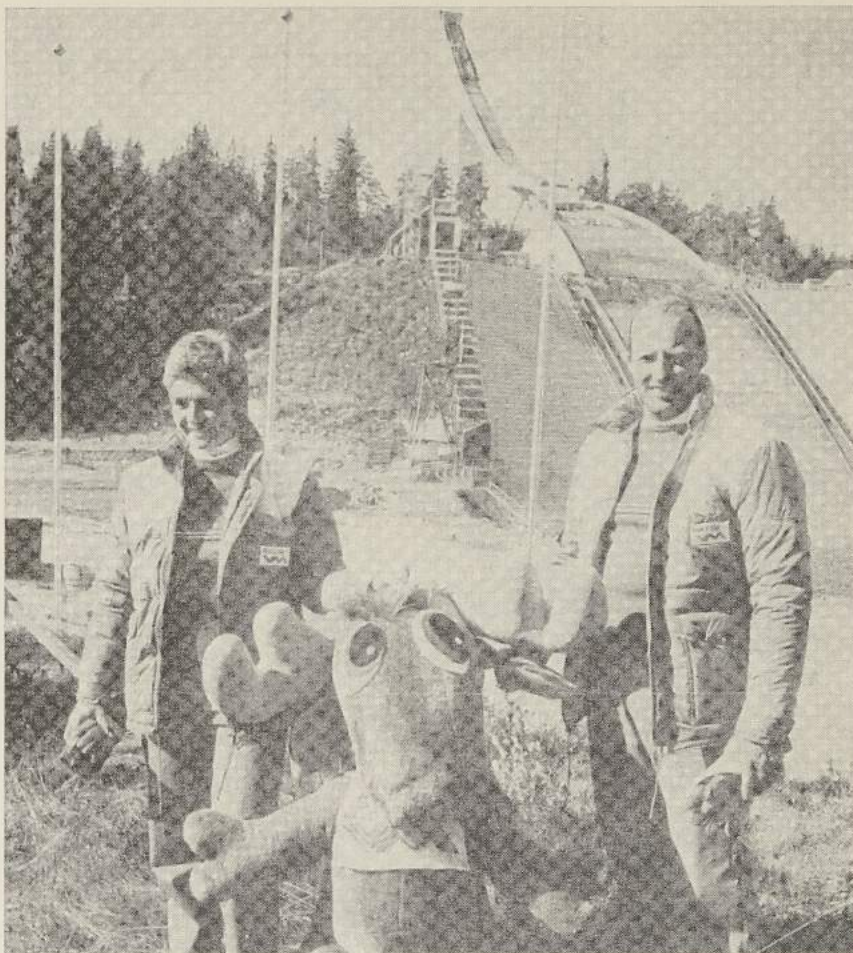
disciplínách v rakouském Schladmingu bude ve středu 27. ledna 1982 slavnostní zahajovací ceremoniál. Posledním závodem je v neděli 7. února slalom mužů a ve stejný den bude mistrovství světa oficiálně zakončeno. O jedenáct dní později ve čtvrtek 18. února je slavnostní úvod světového šampionátu klasiků ve středu hlavního norského města Oslo. O posledních medailistech v severských disciplínách se rozhodne v neděli 28. února.

Schladming očekává světovou elitu

Členové předsednictva Mezinárodní lyžařské federace (FIS) na svém zasedání začátkem října ve Schladmingu měli příležitost se přesvědčit, že organizační výbor je dobře připraven na zahájení mistrovství světa. S mimořádným zájmem očekává sjezdařskou elitu ze všech kontinentů a také početnou účast návštěvníků ze zahraničí. Zejména turistické kanceláře alpských zemí připravily desítky zájezdů na světový šampionát. Všechny ubytovací kapacity v širokém okolí (asi 21 000 lůžek) jsou již dávno obsazeny, oficiální akreditace a zajištění ubytování končily 15. listopadu. Pro zástupce FIS a oficiální hosty je připraven sportovní hotel Royal.

Experté sjezdového lyžování jsou zvědaví jak se osvědčí nová sjezdová kombinace, v níž se hodnotí výsledky ze sjezdu na zkrácené trati a slalomu. Nahrazuje dosavadní trojkombinaci, má však také pomoci k většímu zájmu o sjezd a stoupajícímu počtu lyžařů, věnujících se všem sjezdovým disciplínám.

Říjen byl ve znamení zvýšeného ruchu na alpských ledovcích. V lyžařských střediscích se vystřídala reprezentační družstva všech zemí, jejichž závodníci a závodnice chtějí bojovat o umístění na předních místech. Do Evropy přijely i týmy Kanady a USA, jejichž členové nejsou bez vyhlídek na medailová místa. Velkou pozornost věnují přípravě na mistrovství světa Rakušané, kteří chtějí zúročit světový šampionát na domácím sněhu výrazným úspěchem. Pro novou sezónu sestavili tři družstva mužů i žen a pro všechna v přípravném období připravili několik výcvikových táborů. Děčka zahájila letní soustředění na ledovci doma, potom vyjely v srpnu ženy a po nich muži do Mount

Prezident čestného předsednictva MS 1982 v Oslo norský korunní princ Harald a tiskový šéf Gudrun Moumová-Pasternaková s maskotem šampionátu v oblecích organizátorů mistrovství světa

Hoodu na Novém Zélandu. Příznivých sněhových podmínek v letním období v této oblasti využili k přípravě také francouzští sjezdaři. Rakouská družstva pokačovala v září a říjnu dalšími výcvikovými tábory v rakouských Alpách, především v Hintertuxu.

V listopadu příprava vrcholí, neboť již v prvním prosincovém týdnu začíná Světový pohár, který prověří výkonnost závodníků a výsledky v něm budou podkladem pro nominaci na mistrovství světa.

Velkommen til Holmenkollen og Oslo VM '82

Tento finský titul znamená — „Buďte srdečně vítáni na Holmenkollen a v Oslo na MS '82“. Od 1. září již denně úřaduje v Oslo sekretariát mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách ve čtrnáctičlenném obsazení, aby po všech stránkách dobře připravil světový šampionát. „Norové mají bohaté organizační zkušenosti a jimi pořádané mistrovství světa bude jistě vzorové“, prohlásil generální sekretář FIS Gian-Franco Kasper. „Světový šampionát na Holmenkollen bude velkým svátkem lyžování a očekávám, že bude ve znamení rekordní návštěvy.“ Je to i přání Norů, kterým se dokonale podařilo zmodernizovat světově známé lyžařské středisko nad Oslo.

Norští příznivci lyžování předpokládají, že mistrovství světa bude znamenat i sportovní úspěch jejich reprezentantů. Lyžařský svaz věnoval zvýšené částky na dobrou přípravu závodníků všech disciplín a chce, aby náklady na úpravu lyžařského areálu, o které se podělila norská vláda se správou hlavního města, vyhradili výraznými úspěchy. Nebude to lehký úkol pro norské lyžaře a lyžařky, ale udělají vše pro to, aby ho splnili. Svědčí o tom dobré výsledky norských skokanů na mezinárodních závodech na můstcích s umělou hmotou i náročná příprava norských běžců, běžkyň a sruženářů. Mistrovství světa se koná pod záštitou norského krále Olava V., v čele čestného předsednictva je korunní princ Harald.

Také klasici předních lyžařských zemí využívali letní a podzimní přípravy na ledovci, která se stala významnou kapitolou celoročních plánů reprezentačních družstev. Koncem října a v listopadu se již chystali na první sněžnou polární kruh. Světový pohár skokanů začíná 20. prosince v italské Cortině d'Ampezzo a pokračuje tradičním Intersportturné. Běžci a běžkyňe zahajují SP 9. ledna 1982. Muži patnáctkou v Reit im Winkl (NSR) a ženy desítkou v Klingenthalu (NDR), sruženáři v začátku ledna změní své síly na západoněmeckém turné. Výsledky budou prvními podklady pro nominaci na světový šampionát.

Primož Ulaga vítězem Velké ceny Frenštátu

Mladý Jugoslávec Primož Ulaga zvítězil druhou zářijovou sobotu v IX. ročníku Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm, která i letos byla největší mezinárodní událostí v ČSSR ve skoku na místních s umělou hmotou. Vybojoval prvenství po zajímavém souboji s obhájcem trofeje Klausem Ostwaldem (NDR) a Bulharem Vladimírem Brejčevem, jehož třetí místo znamenalo pro experty velké překvapení soutěže 78 skokanů z devíti zemí.

Na stupních vítězů nezbylo tentokrát místo pro čs. skokany. Jen dva členové čs. reprezentačního družstva ve vedoucí dvojici, přestože v ní skončilo ještě pět dalších čs. závodníků, není lichotivou bilancí pro čs. lyžování. Přitom v soutěži chyběl první tým Rakušanů, Norové a Finové, kteří dali přednost nedělnímu III. ročníku mezinárodních závodů ve švýcarském Kanderstegu, kam přijeli i skokani Japonska.

Z členů reprezentačního týmu jen Jiří Parma osmým místem splnil očekávání. Josef Samek byl jedenáctý (loni skončil čtvrtý za Škodou). Umístění dalších příslušníků reprezentačního družstva: 21. Slušný, 22. F. Novák, 23. Žingor, 36. P. Ploc, 39. Jelenický a 42. Malec je neuspokojující. Uznání zasluhuje desáté pořadí šestnáctiletého člena juniorského kolektivu Petra Číže (Slavia Ekonom Banská Bystrica). Další čs. juniorští reprezentanti skončili na těchto místech: 40. Harabiš, 50. Dluhoš, 58. Mayer, 61. Šmíd, 69. Mišáni a 70. Polák. Z čs. týmu sruženářů byl nejúspěšnější Miroslav Kumpošt, který obsadil 35. místo. Z těch, kteří nejsou v reprezentaci se umístili v první dvacítky: 6. Tanczos, 15. Hýsek, 17. Brzuchanski a 20. Kontúr — tedy všichni, kteří v minulosti již oblékali reprezentační dres. Velká cena Frenštátu byla čtvrtým závodem šestidílného seriálu skokanů na hmotě.

Jen pět skoky v soutěži překonali čs. reprezentanti osmdesátimetrovou hranici, přičemž nejdelší 82 m měli ve druhém kole Parma a Samek (Tanczos skočil o 2,5 m dále). Zůstali však o sedm metrů za vítězným Jugoslávцем Ulagou, jemuž chyběl metr do kritického bodu můstku 90 m (normový 72 m) a dva metry do rekordu frenštátského můstku Jochena Danneberga (NDR) z roku 1976.

„Nedovedu si vysvětlit slabší výkony našich reprezentantů,“ řekl trenér Zb. Hubač. „V závodě nedovedli zopakovat skoky z výcvikového tábora na frenštátském můstku před soutěží. Jejich výkonnost poklesla již při pátečním oficiálním tréninku a v závodě se projevila u nich velká nervozita. Největším překvapením pro mě byl Brejčev, který využil frenštátské přípravy k velmi dobrému výsledku v závodě.“

Nejvyrovnanějším kolektivem 9. ročníku Velké ceny Frenštátu byl šestičlenný reprezentační tým NDR pod vedením nového trenéra Hans-Dietera Grellmanna, přestože favorizovaný loňský vítěz Klaus Ostwald se musel spokojit druhým místem. Z družstva NDR se umístili v první desítce čtyři skokani. Vítězný Jugoslávec Primož Ulaga vybojoval již dva-

krát prvenství na hmotě v mezinárodní soutěži v Berchtesgadenu (NSR). Porazil mimo jiné držitele Světového poháru 1980–81 Rakušana Koglera a jeho krajany Wallnera a Neupera. Vzestupnou výkonnost jugoslávských skokanů, zaměřenou na ZOH 1984 v Sarajevu, potvrdili také Miran Tepeš sedmým a Matjaž Zagar devatenáctým místem. Sovětská sborná přijela s nastupující směnou. Nejúspěšnější z ní byl Sergej Muchin, který skončil třináctý před svým krajanem Andrejem Šakirovem. Do první dvacítky se zařadil ještě Gennadij Prokopenko — osmnáctý. Ve všech reprezentačních družstvech dostali tentokrát příležitost mladí závodníci.

I letos byli vedoucí zahraničních delegací, trenéři, zástupci výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV v čele s předsedou Karlem Smolou, členové organizačního výboru a hosté přijati na frenštátské radnici předsedou městského národního výboru Milošem Vlčkem. Ve svém projevu zdůraznil význam závodu, který přispívá k upevnění přátelských styků sportovců zúčastněných zemí a upevnění míru. Zahraniční účastníci ocenili srdečné přijetí a valašské pohostinství. Jejich

jménem to vyjádřil dr. Franz Sigut (Rakousko). Příští ročník 1982 bude jubilejní desátý a bude se konat v rámci oslav 600 let města Frenštátu. Lze si jen přát, aby nekolidoval s termínem jiných významných závodů a aby přinesl také lepší výsledky čs. skokanů.

Výsledky IX. ročníku Velké ceny Frenštátu pod Radhoštěm: 1. Primož Ulaga (Jugoslávie) 249,7 (87,5 a 89), 2. Klaus Ostwald (NDR) 242,3 (86,5 a 86), 3. Vladimír Brejčev (Bulharsko) 241,7 (88 a 86), 4. Harald Duschek 237,9 (83,5 a 85), 5. Mathias Buse (oba NDR) 231,4 (82 a 84), 6. Ján Tanczos (Dukla Banská Bystrica) 227,1 (81 a 84,5), 7. Tepeš (Jugoslávie) 227,0 (81 a 84), 8. Parma (ČSSR) 226,1 (81 a 82), 9. Freitag (NDR) 221,5 (79 a 80,5), 10. Číž (ČSSR) 215,0 (78,5 a 81), 11. Pschera (NDR) 214,2 (76,5 a 80) a Samek (ČSSR) 214,2 (77 a 82), 13. Muchin 213,8 (79 a 78,5), 14. Šakirov (oba SSSR) 211,8 (77 a 80,5), 15. Hýsek (Dukla Banská Bystrica) 209,1 (75 a 80,5), 16. Pawlusiak (Polsko) 209,0 (79 a 78), 17. Brzuchanski (Dukla Banská Bystrica) 207,7 (75 a 81,5), 18. Prokopenko (SSSR) 205,8 (76 a 79), 19. Zagar (Jugoslávie) 205,6 (76,5 a 81,5), 20. Kontúr (Dukla Banská Bystrica) 204,9 (74 a 79,5).

Nájezdové rychlosti nejlepších závodníků v obou kolech: Ulaga 87,89 a 87,99, Ostwald 87,94 a 88,05, Brejčev 87,48 a 87,89, Duschek 88,67 a 88,75, Buse 87,78 a 87,78, Tanczos 88,21 a 87,97, Tepeš 88,05 a 88,86, Parma 88,15 a 87,97, Freitag 87,56 a 87,46, Číž 87,46 a 87,72.

JAROSLAV TROUSIL

I letos při slavnostním rozdělení cen dostali tři nejlepší závodníci: zleva K. Ostwald (NDR), P. Ulaga (Jugoslávie) a V. Brejčev (Bulharsko) tradiční valašské klobouky

Čs. reprezentanti na ledovci

Významnou součástí letní a podzimní přípravy čs. reprezentačních družstev lyžařů na sezónu mistrovství světa je trénink na ledovci. O prvním letošním tréninku běžkyň na raukouském Dachsteinu napsal několik zajímavých postřehů trenér Zdeněk Cíler.

Započneme-li cestu z Jablonce nad Nisou na Dachstein je to téměř „na chlup“ stejná vzdálenost jako z Jablonce na Štrbské Pleso do Vysokých Tater — 565 km. S organizační zastávkou v Praze, obědem v Kaplici a únosným zdržením při odbavování na tradičním přechodu v Dolním Dvořišti jsme autem u dolní stanice lanovky pod Dachsteinem v nadmořské výšce 1700 m za devět hodin. Tradičně bydlíme v hotelu Hunerkogel a za 90 sekund pohodlné chůze jsme v lanovce. Ta nás při nezrychleném provozu vyveze do výše 2400 m za osm minut. Do kabiny se vejde 70 cestujících a lanovka přepraví za hodinu při zrychleném provozu 700 osob.

V horní stanici lanovky podle počasí mažeme lyže a necháváme věci na převlečení po tréninku. Světelná tabule nás informuje o provozu na ledovci, teplotě vzduchu, povětrnostních podmínkách, síle větru atd.

Podle počtu zájemců o běh na lyžích se upravují ratrakem dvě stopy. Jedna na malém platu, kde převážně provádí výcvik lyžařská škola Dachstein (5 km), druhá na velkém platu, kde jsou trasy 8—16 km v nadmořské výšce 2500—2600 m. Turisté mohou pokračovat pěšky až do výšky 2741 m a jsou jich denně stovky na Dachsteinwache. Obvykle je možno pohodlně zvládnout cestu po sněhu a ledu za dvě hodiny. Ledovci i širokému okolí vévodí hlavní štít Dachsteinu ve výšce 3004 m. Pro moderní turistiku je u lanovky taxi-rolba, která naplní korbu zájemci, objedná velké plato, uspokojené turisty vyklopí a naloží další.

Neméně je příznivců sjezdového lyžování. Při plném provozu pracují tři vleky, v každém případě alespoň jeden. Jsou zde i takové atrakce jako Schnapsloch-bufet na Krkavčí skále. Naše lyžařky pochopitelně nemají čas na žádné radovánky a s pravidelností hodinových a sportovních ručiček, jak to volní úsilí závodnic a kyslíkový dluh dovoluje, krouží po ledovci. Kdo by si chtěl dát dostaveníčko s některým běžcem či běžkyní světového jména během léta, určitě by to bylo na ledovci Dachstein. Dalo by se to ještě stihnout na horských pěšinách kolem Ramsau, první vesnici pod ledovcem. Pro poněkud odlišný systém přípravy nevyužívají ledovce Dachstein reprezentanti SSSR a NDR.

Nám se srpnová příprava 1981 na ledovci vydařila. Dva dny během noci hodně zapršelo, ale během dne se trénovalo normálně. Jinak bylo slunečno a mazalo se klistrem. Říká se, že slunečný týden na horách je víc než čtrnáct slunečných dnů u moře.

Členky čs. reprezentačního družstva běžkyň při tréninku na ledovci na Dachsteinu

Mám dojem, že je to pravda. Nejvíce se dařilo Blance Paulů, která převyšovala ostatní reprezentantky ve všech směrech téměř o třídu. Výsledky dalších členek družstva hodnotím na srpen jako velmi dobré. Nespokojen jsem byl s Květou Jeriovou, která je po operaci mandlí a stále se ještě hledá. Ve srovnání s předešlými třemi sezónami splňuje úroveň teorie dobrého průměru. Mám stále na mysli, že během své dlouholeté profesionální trenérské činnosti jsem se setkal s jedenácti případy, kdy výkonost sportovce po operaci mandlí se zhoršila trvale nebo minimálně na rok.

Na Dachsteinu jsme trénovali společně s lyžaři Finska, Holandska a NSR. Finských běžců bylo dvanáct, mezi nimi v současné době nejlepší z nich Juha Mieto. Velmi zhubnul a trénuje odpovědně. Jeho věrným stínem byl Kirvesniemi, v uplynulé sezóně nejuspěšnější Fin ve Světovém poháru. Finské běžkyně zde byly jen tři, nejlépe působila Hämälainenová. Vynikající Riihivuoriová trénuje individuálně v Norsku, v tomto směru jsou Finové zatím nespokojeni. Přivezl jsem si dalekohled, takže jsem mohl vše v pohodě sledovat a vyhodnotit. Zahraniční účastníci nyní nosí v ledvince miniaturní kazetový stereomagnetofon, na uších mají i během tréninku reproklapky a hudba jim zpřijemňuje tvrdé tréninkové kilometry na lyžích.

V rakouských Alpách jsou stáda dobytka a navštěvuje je mnoho tisíc turistů, přesto je všude anglický trávník, alpská květena a příroda stále jako ve svátečním. Naším přáním je, aby to dobré, co dělá hory krásné a užitečné, bylo i u nás.

ČS. SJEZDAŘI V HINTERTUXU

Mnohem méně příznivější počasí než běžkyně měli čs. sjezdaři a sjezdařky při výcvikovém táboře na ledovci koncem září v rakouském Hintertuxu. Pod vedením trenérů ing. Vlastimila Horáka a Pavla Štastného se snažili najet co nejvíce kilometrů a brank Bohumír Zeman, Ivan Pacák, Miroslav Schimmer, Petr Šoltýs, Olga Charvátová, Jana Šoltýsová-Gantnerová, Alexandra Mařasová a Elena Medzihradská.

„Při přípravě v Hintertuxu nás tentokrát provázely déšť a mlha,“ řekl trenér ing. Horák. „Účastníci výcvikového tábora se museli vyrovnat s velmi tvrdými podmínkami. Přesto jsme se snažili co nejvíce z tréninku vytěžit. Vždyt se rychle blíží zahájení nové sezóny i termín mistrovství světa a především určení užšího výběru pro světový šampionát 1982 ve Schladmingu.“

„Nepříznivé počasí a ztláčené sněhové podmínky provázely přípravu i dalších zahraničních reprezentačních celků v Hintertuxu,“ připomenul P. Štastný. „Po operaci a účasti na výcvikovém táboře ve Vysokých Tatrách poprvé na sněhu trénovala také Jana Šoltýsová-Gantnerová. Je pochopitelné, že zatím jezdí opatrněji než v minulosti, ale svědomitě se připravuje na novou sezónu a snaží se dohonit výpadek z přípravy. Zatím je na tom nejlépe Olga Charvátová.“

Současně s čs. sjezdaři měli v Hintertuxu přípravu reprezentační družstva Kanady, Norska, USA a ženy NSR. Po tréninku na Novém Zélandu plně trénoval také velmi početný tým Rakouska, v němž byli nejen nejuspěšnější závodníci a závodnice, ale také členové B a C družstev.

Evropský pohár ve skoku

Mezi rozhodnutími 33. kongresu FIS v Puerto de la Cruz (V/1981), jak je zachycuje protokol kongresu, čteme mimo jiné, že kongres „jednomyslně schválil zavedení Evropského poháru ve skoku (EP-S), pro který bude v zásadě použito pravidel jako pro Světový pohár ve skoku (SP-S)“. Tak se vedle SP-S zrodila zbrusu nová celosezónní soutěž FIS. Zpráva o rozhodnutí federace, která z obecného pohledu byla jakýmsi překvapením, byla v řadách příznivců skokanského sportu přijata s velkým uspokojením. Odpovědnost za zdárný rozvoj nové soutěže převzala komise pro SP-S, rozšířená o dalšího členu, Rakušana Franze Siguta, jako pověřence pro otázky EP-S. V tomto článku uveřejňujeme některé aktuální informace o EP-S a vyslovujeme na toto téma několik myšlenek.

Základní ideou SP-S je udělat ze skoku atraktivní závody pro diváky a přispět k popularizaci skokanského sportu. EP-S má kromě toho další poslání: poskytnout mladým nastupujícím závodníkům dostatek hodnotných mezinárodních startů.

Úkol pověřence pro EP-S nebude lehký. Musí se pokusit zabránit tomu, aby soutěž nepostihlo to, co dlouhá léta sužovalo a dosud sužuje EP ve sjezdových disciplínách: závody, pořádané mimo rámec SP-S, tedy především závody EP-S, nesmí být degradovány na jakési závody druhého řádu. Ze sjezdového sportu víme o takměř jistém nebezpečí, že zájem hromadných sdělovacích prostředků, ale i diváků se zaměří především, ne-li výhradně, na závody SP. Proto je nutno hned při prvním ročníku obou soutěží postavit postulát a učinit vše, aby SP-S nezatláčil ostatní FIS závody na periferii skokanského dění. Špičkový skokanský sport může trvale dosahovat úspěchů na mezinárodní scéně jen pokud bude mít široké zájem mladých dorůstajících závodníků, jimž bude zajištěn dostatek kvalitních startů v závodech EP-S. Vzájemná vazba mezi oběma pohárovými soutěžemi je tedy evidentní. Tuto pravdu si musí včas uvědomit dirigenti skokanského sportu ve federaci; pověřenec pro EP-S by na zvládnutí tak těžkého úkolu sám nestačil.

PRÁVIDLA EP-S

V souladu se smlouvami, uzavřenými se sponsory, dostal EP-S oficiální označení „Alitalia-Ellesse — Evropský pohár - skok“. Soutěž je řízena komisí pro EP-S v čele s F. Sigutem, která pracuje v rámci komise pro SP-S. Předpisy zásadní povahy, obsažené v prováděcí formuli (pravidlech) shrnujeme ve stručném přehledu:

1. Úkoly komise EP-S

— zvat národní svazy k účasti na závody EP-S, společně s nominovanými TD kontrolovat jednotlivé závody, pomáhat pořadatelům, vyhodnocovat výsledky a zajistit zveřejňování průběžného bodového stavu soutěže;

— informovat skokanskou komisi FIS o průběhu a výsledcích EP-S na schůzích komise;

— navrhopvat změny ve formuli EP-S při kalendářních konferencích. EP-S formule nesmí být měněna během závodního období!

2. Přidělování závodů EP-S

— každý lyžařský svaz je oprávněn ve stanoveném termínu [1./5.] požádat komisi EP-S o přidělení zá-

vodu. Přihlášku je nutno zaslat dva roky předem na předepsaném formuláři;

— pro pořádání závodu EP-S prozatím není předepisován zvláštní kalendářní poplatek.

3. Účastníci EP-S

— každý lyžařský svaz kvalifikuje své závodníky pro závody EP-S sám a odpovídá za to, že nahlášení závodníci technicky zvládnou můstek, na kterém bude závod proveden;

— družstvo nemá mít více jak 8 závodníků. Závodníci nad tento počet [zejména skokani pořadající země] mají být losováni ve zvláštní I. A skupině do čela startovní listiny.

4. Hodnocení EP-S

— boduje prvních 15 míst podle stupnice, platné ve SP-S. Při rovnosti bodů obdrží každý účastník body, určené pro příslušné pořadí (následující pořadí se neobsazuje);

— sezóna se dělí na dvě periody, přičemž 1. perioda končí před termínem národních mistrovství (konec ledna). V 1. periodě se započítává 6 výsledků a 5 výsledků se škrtná, ve 2. periodě se započítává 5 výsledků a 4 výsledky se škrtnají. Body získané v obou periodách se započítávají do celkové klasifikace;

— každý závod, zařazený do EP-S se vyhodnocuje, bez ohledu na to, jaká byla účast;

— výsledkovou listinu každého závodu je nutno ihned po závodě zaslat „spěšně“ bezprostředně následnému pořadatelovi závodu EP-S a kanceláři EP-S;

— každý pořadatel závodu EP-S je povinen zajistit, aby tisková kancelář jeho země bezprostředně po závodě ohlásila nejméně prvních 15 umístění a nové celkové pořadí v EP-S.

5. Hodnocení národů EP-S

Úhrnný počet bodů závodníků každého jednotlivého svazu je použit pro hodnocení národů v EP-S. Do hodnocení se započítávají i škrtnuté body. Družstvo s největším úhrnným počtem bodů je vítězem.

6. Sponsoři a ceny

Práva sponzorů jsou přesně formulována ve smlouvách. Sponsor EP-S věnuje trofej pro hodnocení jednotlivců a národů, jakož i ceny do 6. místa. Vyhlásování výsledků soutěže může sponzor, v dohodě s pořadatelem finálového závodu, využít ke své reklamě.

7. Náhrada výloh

Náhrada výloh účastníkům jednotlivých závodů EP-S je vyhrazena bilaterálním ujednáním mezi pořadatelem a jednotlivými lyžařskými svazy.

Josef Samek (Dukla Liberec) je jedním z členů čs. reprezentačního družstva skokanů, který by měl pomoci k návratu mezi světovou elitou

8. Zprávy a kontroly

TD FIS je pověřen kontrolou závodů EP-S. Je povinen podat obvyklou zprávu, a to bezprostředně po skončení závodu. TD FIS také odpovídá za urychlené odeslání výsledkové listiny následnému pořadatelovi závodu a kanceláři EP-S.

POZNÁMKA NA ZÁVĚR

Je obecně známo, že SP ve sjezdových disciplínách se stal nejvýznamnější soutěží v historii závodního sjezdového sportu. Mnozí závodníci oceňují výsledky dosahované v této soutěži stejně vysoko jako medaile, které získali na ZOH nebo na MS. Věřme, že SP ve skoku, které mnohé, zejména po stránce organizace a hodnocení, převzal ze SP ve sjezdových disciplínách, dosáhne postupně stejné úrovně i stejného ocenění ze strany svých aktérů.

Již nyní však, při startu SP a právěho ročníku EP ve skoku, by se odpovědná komise federace měla zamyslet a určit jejich dlouhodobé zaměření. Jinými slovy, v souladu s potřebami novodobého vývoje disciplíny, určit vzájemnou vazbu a postavit obě soutěže na zdravý perspektivní základ.

Z hlediska sportovní výkonnosti se závody SP-S nepochybně stanou reprezentativní demonstrační úrovně skokanského sportu. Mohou a patří se stanou páteří každoročního kalendáře FIS. Nesmějí se však stát izolovanou akcí, oddělenou od ostatních soutěží a závodů FIS. Nesmí závody, pořádané mimo program SP-S, především závody EP-S, vytlačit ze zájmu diváka a hromadných sdělovacích prostředků.

Vývoj EP ve sjezdovém sportu by řídicími orgány ve skoku měl připomínat těžké údobí, kterým budou obě nově zrozené celosezónní pohárové soutěže ve skoku procházet.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Výrazný technický pokrok aj v lyžovaní?

Lyžovanie je jeden z mála populárnych a veľmi rozšírených športov, kde sa dlho nedarilo zabezpečiť objektívne rozhodovanie prístrojmi, ale zostávalo to na ľudskej šikovnosti a presnosti. Pokrok išiel síce v zjazdových disciplínach a aj bežecké preteky najmä medzinárodného charakteru sa už merajú elektricky a výsledky sa oznamujú na elektronickej tabuli, ale dlho, ba možno povedať veľmi dlho, zaostáva v tomto smere skok na lyžiach.

Totíž ani jeden z oboch najdôležitejších komponentov, ktoré rozhodujú o výsledku v pretekoch v skoku nie je meraný exaktnými technickými prostriedkami, ale len subjektívnym ľudským rozhodovaním.

Bolí by sme nespravodlivo ak by sme chceli povedať, že pre pokrok v tomto smere sa nič neurobilo, naopak úsilie a snahy bolo vynaložené nemálo, ale výsledky boli poskrovné.

Priaznivci tejto lyžiarskej disciplíny z času na čas čítali v novinách o pokusoch vyriešiť automaticky aspoň meranie dĺžok skoku. O vyriešenie tohto problému sa pokúsili Švédci, NSR, Japonci. Ba aj u nás na strednom mostíku na Štrbskom Plese sme v roku 1971 namontovali systém merania dĺžok založený na fotobuňkách. Zdá sa však, že tento problém definitívne vyriešili v NDR. Vyskúšali ich systém elektronickeho merania dĺžok viac rokov na mostíkoch na umelej hmote a dva roky ho skúšali aj na snehu. Skúšky boli úspešné a výsledkom sa dôveruje.

A tak organizačný výbor Majstrovstiev sveta v klasických disciplínach, ktoré sa budú konať vo februári 1982 v Oslo, sa rozhodol po prvýkrát v histórii lyžiarskych majstrovstiev sveta, merať dĺžky skokov exaktnou elektronicou metódou. Zariadenie pre elektronicke meranie dĺžok dodá firma ROBOTRON z NDR, s ktorou už organizačný výbor uzavrel príslušný obchodný kontrakt, na dodávku zaria-

denia pre obidva skokanské mostíky a to veľký s kritickým bodom P — 85 m a stredný Midtstubakken s kritickým bodom P — 70 m.

Počas letných mesiacov položila sa v hĺbke 5 cm do zeme sieť na doskočistiach obidvoch mostíkov. Pri Majstrovstvách sveta bude mať každý skokan pri špičke viazania umiestnený malý magnet. Keď skokan doskočí, magnet dodá impuls do siete a odtiaľto pôjde ďalej na elektronicú registratúru. Je snaha, aby tento impuls a výsledok sa súčasne ukázal na elektrickej výsledkovej tabuli a tak ako diváci tak aj novinári by takouto rýchlosťou boli iste veľmi spokojní.

Treba veriť, že to všetko dopadne dobre na Majstrovstvách sveta. Predovšetkým sú o tom presvedčení ich organizátori. Poznáme Nórov, sú veľmi konzervatívni a ak práve oni sa rozhodli byť pioniermi tejto technickej novinky, tak sú iste presvedčení, že technici NDR vec dokonale vyriešili. Sami sa o tom presvedčíme vo februári.

A ešte jednu ďalšiu novinku idú na MS zaviesť Nóri a to, že na veľkom mostíku inštalujú ochranné plátno proti vetru. Nie sú v tomto smere síce originálni, veď takéto riešenie sa už použilo pri letoch na lyžiach, ale iste to pomôže regulnému priebehu súťaže najmä na veľkom holmenkollenskom mostíku, ktorý je predsa len dosť vystavený bočným vetrom.

-mr-

VÝZKUM V PRAXI

Dvanásť členů SVS-M Vrchlabí lyžařů běžců a běžkyň je zahrnuto do výzkumného úkolu VÚT FTVS UK, jehož cílem je opakovaně prověřit sledováním průběhu poklesu nahromaděného laktátu a arterializované kapilární krve momentální stav trénovanosti a vhodnost či nevhodnost realizovaného tréninkového modelu. Letní blok vyšetření spočívá ve třech měřeních v terénu a v jednom v laboratoři, stejná frekvence experimentu proběhne ve speciální etapě přípravy na sněhu.

Na snímku laborantky VÚT a katedry fyziologie FTVS UK odebírají krevní vzorky nejlepším čs. běžcům 1981 v kategorii funiorů a mladších dorostenců Petru Lisíčanovi a Petru Šimkovi.

-as-

Poslední zářijový den bylo v Baden-Badenu na kongresu Mezinárodního olympijského výboru rozhodnuto o pořadateli ZOH 1988. Ze tří kandidátů vyšlo vítězně průmyslové centrum kanadské provincie Alberta Calgary. Při prvním hlasování dostalo Calgary 35 hlasů, švédská lyžařská střediska Falun/Åre 25 a italská Cortina d'Ampezzo 18 hlasů, čímž byla z kandidatury vyřazena. Ve druhém skrutiníu získalo kanadské město 48 a Švédové jen 31 hlasů.

Již popáté se Calgary ucházelo o uspořádání zimní olympijské přehlídky sportovců, tentokrát úspěšně. „Čekali jsme na tento den již třicet let,“ prohlásil v Baden-Badenu po rozhodujícím hlasování, jehož výsledek oznámil předseda MOV Juan Antonio Samaranch, předseda přípravného organizačního olympijského výboru Frank W. King. „Je to jedinečná příležitost století pro Calgary udělat něco pro světový a kanadský sport“, připomenul starosta města Ralf Klein.

ZOH 1988 v Calgary

Rozhodnutí MOV vyvolalo v kanadském městě bouři nadšení. „Dlouhé tři roky jsme nepracovali nadarmo, naše snažení se vyplatilo,“ zdůraznil na slavnostním shromáždění ve sjezdovém paláci kanadské petrolejářské metropole předseda obchodní komory Cliff Black. „ZOH 1988 budou mít pro příští generace velký význam.“

Calgary v roce 1875 bylo vesnicí s dřevěnými domky na břehu řeky Bow, v současné době se může pochlubit mimořádným rozkvětem s 690 000 obyvatelů a předpokládá se, že v roce 1988 jich bude milión. Město leží v nadmořské výšce 1048 metrů na poloviční cestě mezi Montrealem a Vancouverem. Prozatímní rozpočet her je stanoven na 40 miliónů dolarů, přípravný výbor ZOH počítá s tím, že skončí přebytkem. Organizátoři her z Calgary mají záruku kanadské vlády, že se bude finančně podílet na přípravě ZOH 1988. Tím je zajištěna dokonalá organizace, což znamená velký rozdíl ve srovnání s OH 1976 v Montrealu, které skončily velkým finančním schodkem a pro pořadatele znamenaly rozčarování.

Většina sportovních zařízení, která přicházejí v úvahu pro olympijské soutěže, je již v provozu. Velký stadion McMahona má hlediště pro 34 000 diváků, bude dějištěm slavnostního zahájení a zakončením her. Pro lyžařské závody v klasických i sjezdových disciplínách jsou v oblasti velmi dobré podmínky. Závody sjezdařů se budou konat na „Olympijské hoře“, vzdálené 80 km západně od města. Jsou to hory s velkou sněhovou vrstvou od října do května a vrcholky kolem 3000 metrů. Klasické disciplíny budou uspořádány v Bragg Creek v lesní oblasti Bow Crow o rozloze 5000 km² s dobrými sněhovými podmínkami, vyhledávanou rekreanty.

Olympijská vesnice s 2500 pokoji bude zřízena v univerzitě. Letiště je vzdáleno 15 minut od středu města. Přímé spojení s Londýnem, Frankfurtem nad Mohanem a Amsterodamem, další je možné s Mexiko City, Buenos Aires, Tokiem, Hongkongem a Stockholmem. Organizátoři ZOH přislíbili zajištění letecké dopravy za výhodných finančních podmínek.

Tréninkový proces a výchova

Sportovní trénink je dlouhodobý cílevědomý proces zaměřený na zvyšování sportovní výkonnosti. V souladu s cíli socialistické společnosti je cílem výchova občanů, jejichž vysoká sportovní výkonnost bude podložena všestranností a odpovídajícím morálně politickým a pracovním profilem.

V této rubrice, která je zaměřena na pomoc trenérům a cvičitelům, obvykle nacházíme metodiku tréninku, zaměřenou na aktuální otázky procesu. Máme-li však kriticky hodnotit problémy tréninkové práce v lyžování, pak vedle materiálních a obsahových vystupují zvláště ostře problémy výchovné.

V lyžování funguje systém vrcholového sportu (i když s problémy), řadu let pracují sportovní třídy (ST), tréninková střediska mládeže (TSM), sportovní gymnázia (SG), nově i internátní sportovní školy (ISŠ) a konečně střediska vrcholového sportu mládeže (SVSM) a střediska vrcholového sportu (SVS). Tento systém je dotován vysokým finančním rozpočtem a zajišťován řadou profesionálních trenérů.

Přesto však nepřichází očekávané výsledky. O řadě z nich, zejména o obsahu a metodice tělesné, technické a taktické přípravy, dále pak návaznosti jednotlivých článků atp. bylo v této rubrice psáno. Pochopitelně tyto sportovně technické otázky jsou také předmětem analýz při hodnocení výsledků a tvorbě plánů v KVS a ve VSL.

Jsme však častými svědky toho, že dlouhodobá a náročná práce nepřinese očekávané výsledky právě ve vrcholných soutěžích. Ne, nechceme zde hovořit o selháních atd., víme dobře, že velký podíl (pochopitelně vedle akutního onemocnění) zde má právě dlouhodobá výchovná práce, celková tělesná i psychická odolnost a vůle po vítězství a nikoliv zbožné přání zvítězit.

To je výsledek výchovné práce rodičů, školy a trenéra. Zvláště trenér má velký podíl na utváření mládeže. Je pravdou, že pro mládež je sport velmi přitažlivý, v trenéroví vidí svůj vzor (to je velmi důležité a trenér by tímto vzorem měl za každý okolností zůstat), ale to nestačí. Současný sportovní trénink je velká dřina a s romantickými ideály se dlouho nevystačí zvláště tehdy, nedostávají-li se očekávané výsledky.

Práce trenéra je proto založena na lidských a morálních kvalitách, vysoké odbornosti, zánícenosti, důvěře a zásadovosti. Významnou roli hraje důvěra. Trenér by se měl vyvarovat všeho, co by důvěru mezi ním a žákem mohlo narušit.

Důležitá je výchova k samostatnosti a především k aktivnímu přístupu k tréninku. Jsou však svěřenci, kteří jsou zcela závislí na trenérovi, jeho rozhodnutích a neúspěchy mu přičítají.

Kritickým obdobím ve vzájemné spolupráci je situace, kdy závodník přestane dále zlepšovat sportovní výkonnost. Největší chybou je, když trenér bez důkladné analýzy (ale skutečně důkladné za pomoci dalších odborníků) v podstatě proti zdravému rozumu a jen proto, aby ještě nějaký čas udržel sportovce a sebe, prosazuje svěřence a udržuje v nich nespílitelné a nereálné naděje. Naopak, dojde-li trenér k přesvědčení, že další zvyšování výkonnosti je nereálné, musí to upřímně sportovci říci a má „povinnost“ pomoci mu překonat toto období a usměrňovat ho do jiné činnosti.

Nesmírně vážným momentem je chování trenéra, které je skutečně vážnou kapitolou a zasluhuje zvláštní pozornost.

V čem tedy spatřujeme hlavní problémy současné výchovy v lyžařském sportu — především v málo náročné a málo důsledné trenérské práci (výjimky potvrzují pravidlo). To se odráží v tolerování přístupu, přehlížení nedostatečného plnění povinností (nejen tréninkových, ale i pracovních, studijních). Dochází k překračování norem chování, omlouvání sportovců, přesvědčování, že jedině za „optimálních“ podmínek je možno dosáhnout dobrého vý-

sledku, ponechávání materiálních, časových i jiných výhod tam, kde na ně sportovec pozbyl nárok atp.

Důsledkem jsou přemrštěné požadavky sportovců a nesprávně orientované motivace. Víme a jsme přesvědčeni, že jenom nadšení nevystačí, že je potřeba stanovené cíle a jejich postupné dosahování podložit odpovídajícími podmínkami. Ty by však vždy měly být v souladu s náročností úkolů a cílů ve smyslu nízká výkonnost — základní podmínky, nejvyšší výkonnost — nejlepší podmínky.

Stručná rekapitulace metod výchovy morálně volných vlastností:

- **osobní příklad trenérů** má prvořadý význam proto, že úspěšnost ostatních je v podstatě dána autoritou trenéra. Jde o vzhled, chování, dochvilnost, zdvořilost, ochotu, životosprávu atd.
- má-li trenér vysokou autoritu, pak může s úspěchem využívat **přesvědčování** — nejde však jen o slova, ale o skutky

**na POMOC
trenérům
A cvičitelům**

- velký význam má **cílevědomé vytyčování stále obtížnějších úkolů** — soustavným zvyšováním náročnosti se sportovec učí plnit tréninkové plány a úkoly, požadavky sportovního režimu atd. Účinnost je závislá na postupnosti stanovených úkolů, soustavnosti a postupného zvyšování obtížnosti. To prakticky znamená, že trenér musí stavět splnitelné úkoly a náročnost musí být soustavná a nikdy ne nárazová

- účinnou výchovnou metodou je **povzbuzení**. Smyslem je včasné podpoření sportovce, posílení sebedůvěry, důvěry ve vlastní síly a správnost jednání. S pochvalou se nesmí plýtvat, musí však vždy přijít včas

- **pozorný a promyšlený přístup vyžaduje metoda trestu**. Trest musí být spravedlivý a odpovídající přestupku. Nesmí se trestů zneužívat, ale ani závažnější přestupky přehlížet.

Nejcharakterističtějším rysem úspěšných vrcholových sportovců je jejich **cílevědomost, schopnost koncentrace a morálně volní vlastnosti**.

Nejdůležitější je **vůle po vítězství** — nejen snít a toužit, ale vůli přeměnit ve skutečnost. Mít „**bojovné**“ vlastnosti, umět je uplatnit, mít **houževnatost v překonávání překážek a schopnost „trpět“**. Zde velmi záleží na tom, umět se v tréninku „vydat“ ze všech sil, v závodech však podřídit ukázněně vše taktice a úkolu zvítězit. K tomu je potřeba **odvahy, důvěry ve vlastní síly a rozhodnosti** — úspěchy ve sportu jsou „rizikovou“ záležitostí nejen proto, že existuje nebezpečí pádu, zranění, neúspěchu, ale je třeba se rozhodnout a rozhodnutí splnit.

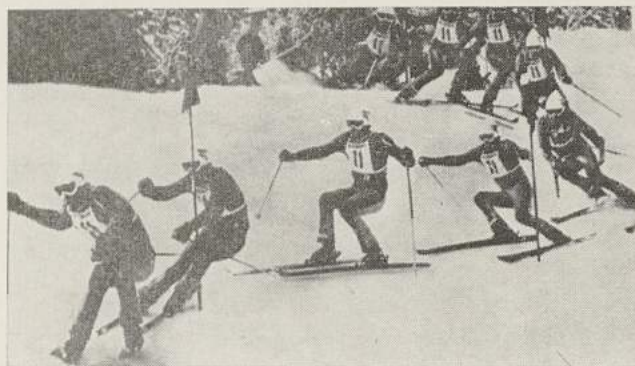
Z velmi rozsáhlého výzkumu, provedeném u velkého počtu olympijských vítězů a světových rekordmanů jednoznačně vyplynulo, že títo, na rozdíl od neúspěšných, nehledají příčiny neúspěchu v objektivních podmínkách, ve vnějších příčinách apod., ale vždy u sebe. To je totiž jediná možná cesta vzhůru.

Tato stať neměla v žádném případě za cíl obviňovat dobře pracující trenéry, ale upozornit na vážný problém a velké rezervy, které v lyžování máme. Výsledky budoucích úspěšných reprezentantů jsou závislé na důsledné a náročné výchovné práci trenérů.

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér VSL ÚV ČSTV

Technika nejlepších - ideál nebo reálný cíl?

Technika jízdy sjezdaře je dominantním faktorem jeho výkonu, bez jejího dokonalého zvládnutí již v mládežnických kategoriích není šance na dosažení vynikajících výsledků. K dosažení špičkového výkonu je samozřejmě nutná dokonalá tělesná připravenost, taktická zralost a psychické předpoklady. Ve svém souhrnu však u sjezdaře nejsou tyto složky postačující a mohou být zúročeny pouze při perfektní technice. Co je „dokonalá“ technika vždy určovali přední světoví závodníci, odborníci převážně následně posuzovali její biomechanickou oprávněnost. Ve sjezdových disciplínách je analýza techniky úkol velmi obtížný, kromě koordinovaného pohybu v několika rovinách současně, se výkon děje ve variabilních traťových a sněhových podmínkách.

Obr. 1. Ingemar Stenmark v prvním kole v Kitzbühelu v roce 1977. Přesto, že první oblouk provádí na terénním zlomu, udržuje dokonalou rovnováhu v každé fázi oblouku. Pohyb horní části těla je minimální, ruce v širším držení ke konci oblouku zvyšují stabilitu. Jeho nohy rychle a vzájemně nezávisle reagují na změnu směru a sklonu. Poslední snímek série ukazuje výraznou anticipaci pohybů (horní část těla, postavení levé lyže) do dalšího oblouku.

Proto jsme uvítali objevení pozoruhodného díla autorů Jamese Majora a Olle Larssona „World Cup Technique“ poprvé vydaného koncem roku 1979 v USA a nyní se objevujícího v Evropě v německém překladu. Na 180 stránkách bohatě doplněných obrazovými sériemi pořizovanými sekvenčními kamerami je prováděn rozbor techniky nejlepších sjezdařů v závodech Světového poháru v letech 1977—79. Tyto rozborů předchází výklad mechaniky sjezdového lyžování, pojednávající o rovnováze na lyžích a rozebírající síly, které působí na sjezdaře. Uvedené kapitoly jsou napsány jasně a srozumitelně, při pečlivém prostudování mnohý zkušený trenér objeví vysvětlení řady osvědčených rutinních poznatků, ke kterým přišel na základě zkušeností a s úspěchem je ve své praxi používal.

Protože pro většinu trenérů je studium této knihy nedostupné, chtěli bychom přiblížit její nejdůležitější poznatky a zkonfrontovat je s tím, co vidíme ve sjezdařské technice na našich svazích, ať již u mládeže nebo „dospělých“, a přispět tak k jejich aplikaci pro běžnou trenérskou práci.

STRUČNĚ Z MECHANIKY SJEZDOVÉHO LYŽOVÁNÍ

Technika sjezdaře je vlastně repertoár pohybů, kterými „odpovídá“ na stále se měnící situaci při „klouzání“ se svahu. Základním problémem lyžování je zachování rovno-

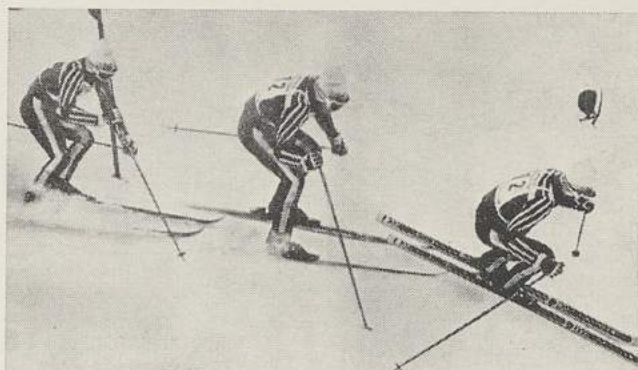
Obr. 2. a, b) Hranění kyčlí (pánví) — změna úhlu mezi plochou lyže a sněhovou podložkou vzniká otočením pánve kolem svislé osy a předkloněním v pase. Vnitřní kyčle je tímto tlačena dovnitř oblouku.

c) Hranění kolenem — pánev je kolmo na lyže, úhel mezi lyží a sněhem se mění v důsledku otočení pokrčené nohy v koleně kolem kyčelního kloubu.

váhy na lyžích, kterým ponecháváme maximum volnosti pro řízený skluz. V pokročilém lyžování neexistuje statická poloha, ale jen průběžný pohyb — dokonalá rovnováha je dynamický proces. J. C. Killy říká, že zkušení lyžaři mají „inteligenci nohou“. Všechny jejich pohyby jsou podmíněny tím, co se děje v rovině styku jejich lyží se sněhem. Hlavní zdroj informací jsou chodidla nohou, veškeré pohyby jsou vyvolávány od nohou a nikoliv od horní části těla. Nejdůležitější charakteristikou moderní lyžařské techniky je pohotovost spodní části těla k jakémukoliv rychlému pohybu, zatímco horní polovina těla je pevná a klidná. Toto je umožněno rozdílem momentů setrvačnosti těchto dvou částí těla, když moment setrvačnosti části těla od kyčlí nahoru je podstatně větší. Paže a jejich pozice zde hrají velkou roli (viz dále), jejich rozpažením se moment setrvačnosti zvětšuje a následkem toho vzniká jejich stabilizační vliv na horní část těla.

Dobry lyžař se vyhýbá problémům spojených s pohybem horní části těla předvídáním toho, co bude nutno v příštím časovém okamžiku udělat. Zkušený lyžař zaujme potřebnou pozici těla ještě dříve, než tato pozice je nutná k eliminaci působících sil a udržení rovnováhy. Výsledek této techniky je plynulá jízda s minimálním úsilím. Toto předvídání pohybů (anticipace) je velmi přirozené, například při chůzi se horní část těla mírně předkloní dříve, než vykročíme. Sjezdař má rovněž výběr změn relativní polohy svého těžiště pohybu nohou dopředu, dozadu nebo do stran — výsledek je stejný jako při popisované chůzi. Na obr. 1 předvádí Ingemar Stenmark všechny popisované zásady ve dvou obloucích slalomu.

Nadbytečné pohyby horní části těla je zlovyk, který se úspěšně získává již od nejmladších kategorií. Je pravda, že u malých dětí je poměr trupu k délce spodní části těla větší a břišní a zádové svaly nutné pro správné dr-

Obr. 3. Toshiro Kaiwa při slalomu mistrovství světa v Garmisch-Partenkirchenu v roce 1978 předvádí typické použití hole. Špička hole před zapíchnutím směřuje směrem dopředu, bod dotyku se sněhem leží přibližně na spodní procházející špičkové boty. Celý pohyb ruky končí na úrovni předloktí, silový impuls se do lokte nepřenáší.

žení nejsou ještě vyvinuty dostatečně, aby mohly úspěšně vzdorovat vnějším silám během oblouku. O to více je nutné jezdit oblouky za podmínek menších odstředivých a kompresních sil, to je volit oblouky o větším poloměru v průměrné rychlosti na mírných svazích. Časté závodění a jízdy na čas nutí děti k „agresivní“ jízdě, která však v jejich pojetí hýří zbytečnými pohyby rukou, lámáním v pase a přetáčením. Určitých fixovaných zlovyků závodník není schopen se zbavit i při relativně vysoké výkonnosti a jsou mnohdy limitujícím faktorem jeho dalšího technického růstu.

Lyžař jedoucí po spádnicí je vystaven působení síly gravitace, kterou lze rozložit do dvou složek — složku, která je kolmá ke svahu a sílu rovnoběžnou s povrchem svahu. Při zatáčení působí navíc na sjezdaře další síly. Točivý pohyb vyvolává odstředivou sílu, která vytlačuje lyžaře „ven“ z oblouku. Navíc v konečné fázi oblouku vzniká kompresní síla zapříčiněná změnou sklonu lyží vzhledem k vodorovné rovině (srv. průjezd terénním zlomem). Aby mohl lyžař těmito silám úspěšně vzdorovat, musí na úrovni hran vyvinout dostředivou sílu. K tomu

Obr. 4. Ch. Neureuther na zledovatělé trati v Crans Montaně v roce 1979 používá holi rozdílně v následujících obloucích. První píchnutí slouží jako impuls k odlehčení a zahájení oblouku, použití hole při ukončení oblouku lze nazvat výraznou oporou o hůl. Je provedeno v okamžiku největšího tlaku na hrany. Část setrvačné síly horní části těla se přes levou ruku přenáší na hůl, tím je umožněno rychlé zahájení dalšího oblouku v omezeném traťovém prostoru. Rozšířená poloha levé hole současně zvyšuje stabilitu v předozadním směru.

používá technických prvků jako přiklonění těla do oblouků a hranění, to vše spojené se svalovou silou.

Obtížnost jízdy ve slalomových brankách ve srovnání s volným lyžováním spočívá v tom, že závodník nemůže měnit libovolně křivku zatáčení, aby tímto kompenzoval působení vzniklých sil. Nemůže jet tam, kam ho vynáší okamžitý impuls, ale musí hraniť lyžemi tak, aby se udržel ve slalomové trati. V praxi to znamená změnu úhlu, který svírají lyže se sněhovým povrchem. Zahraněním se lyže zařiznou do sněhu a umožní udržet správnou stopu. Rovnováha sil je v oblouku u sjezdaře nejlepší, když výslednice vnějších sil (gravitačních, odstředivých a kompresních) prochází vnější nohou. Vnitřní lyže slouží v naprosté většině případů jako „pojistka“ při „ustřelení“ vnější lyže v kritické situaci. Toto však neznamená, aby chom se vyhýbali tréninku jízdy po vnitřní lyži, obzvláště u dětí je potřeba tímto tréninkem dokázat, že jízda po „vnitřní“ neznámá vždy pád, ale mnohdy jeho zabrání.

Mluvíme-li o způsobu hranění musíme definovat jeho dva způsoby:

— **Hranění kyčlí** (pánví) viz obr. 2 a, b, vzniká rotací pánve kolem svislé osy a ohybem těla směrem dopředu. Tímto způsobem dojde k přemístění těžiště v laterální rovině směrem dovnitř oblouku. Tento způsob hranění umožňuje současně provést dostředné přiklonění, jehož

Obr. 5. Toshiro Kaiwa (slalom v Are 1977) demonstruje funkci hole pro zvýšení boční stability a zmenšení poloměru zahajovaného oblouku. V okamžiku přehranění, kdy má obě lyže nad sněhem, neexistuje na úrovni hran žádná odstředivá síla a bez opory o hůl by se jeho těžiště pohybovalo přímočaře. Opora o hůl v tomto okamžiku umožní zatočení lyží a rychlé zahájení dalšího oblouku.

výsledkem je působení výslednice sil do vnější lyže. Míra hranění je pak uměrná úhlu os horní a spodní části těla. Tento způsob hranění je používán jako dominantní u všech špičkových závodníků a jeví se nejefektivnějším způsobem k udržení lyží na hranách během provádění oblouku za současného pružného odolávání působení vnějších sil.

— **Hranění kolenem** (obr. 2 c), je odlišný způsob, při němž je noha pokrčena v koleně, v kyčelním kloubu a kotníku vytočena dovnitř. Zde je nutno poznamenat, že v samotném kolenním kloubu je možný pohyb v dostatečném rozsahu pouze v jedné rovině (podobně loket). Tento pohyb umožňuje postavit lyže na hrany velmi rychle. Jelikož svalstvo kolem kolena je mnohem slabší než kolem kyčle, může hranění kolenem trvat relativně krátkou dobu, když je značně namáhán kolenní kloub a jeho vazivo na vnitřní straně.

Použití obou druhů hranění v různých fázích oblouků a traťových podmínkách bude ještě podrobněji popisováno při rozboru obrazových sérií. Již zde je nutno říci, že jedno z technických tajemství úspěšné jízdy předních světových závodníků tkví v extrémním přiklonění pánve dovnitř oblouku a využití optimálního hranění.

Obr. 6. a) Phil Mahre ve slalomu mistrovství světa v Garmisch-Partenkirchen v roce 1978 předvádí balanční funkci paže pro umožnění extrémního zahranění kyčlí v ukončení oblouku.

b) Silná opora o hůl [všimněte si jejího prohnutí] během přehranění zvyšuje boční i předozadní stabilitu. V tomto okamžiku již P. Mahre nehraní kyčlí, ale pouze kolenem.

POHYBY PAŽÍ A LYŽAŘSKÝCH HOLÍ

Jak jsme uvedli, každý pohyb části těla změni jeho moment setrvačnosti a tím i polohu těžiště (a naopak), což má za následek vyrovnávací pohyb, který udrží tělo v rovnováze. To je základní důvod, proč je nutno se vyvarovat jakýchkoliv zbytečných pohybů.

Nejdůležitějším pohybem paží lyžaře je pohyb potřebný k použití lyžařské hole — „píchnutí“. Tento pohyb musí být (ve většině případů) proveden s uvolněnou nataženou paží a jednoduchým pohybem zápěstí, které nastaví špičku hole směrem dopředu, aby byl umožněn kontakt se sněhovou podložkou. Tento pohyb je ostatně vidět ze snímků předních závodníků (obr. 1, 3). Dotek hole se sněhem se děje v okamžiku nasazení hran a je impulsem k následnému odlehčení. Použití hole v tomto časovém okamžiku zvyšuje stabilitu, která je v době ukončení jednoho a zahájení druhého oblouku narušena. Nasazení

hole dává v tomto okamžiku závodníkovi větší pocit jistoty, který se projeví v této fázi lepším skluzem a tím i rychlostí.

V extrémních situacích slouží hůl jako opora k otočení odlehčených lyží a nohou. Píchnutí do strany slouží též jako počáteční impuls otáčení a pomáhá výrazně k rychlé změně dostředného příklonění při rychlém navazování oblouků. V neposlední řadě je nutno uvážit vertikální silový impuls, který se přenesení přes zapíchnutou hůl a pomáhá k rychlému odlehčení lyží.

Oblouk o krátkém poloměru provádí závodníci převážně odrazem ze zadržaných lyží za současného podsunutí chodidel směrem dopředu. Zde je funkce hole významná při dopředném posunutí (viz sedmý obrázek série na obr. 1).

Na plochem terénu a velkých poloměrech zatáček ztrácí výrazná opora o hůl svůj smysl. Mnozí špičkoví závodníci s velmi vyvinutou rovnováhou v těchto úsecích holf prakticky nepoužívají. Nicméně poloha paží a mnohdy náznakový pohyb zápěstí zůstává, i když se hole sněhu nedotýkají.

Nasazení hole tedy zvyšuje jak laterální (boční), tak i předozadní stabilitu během zadržaných konců oblouku a následného odlehčení. Aby byla však horní část těla správně stabilizována je nutno v závislosti na rychlosti píchnout směrem dopředu a v závislosti na poloměru zatáčky a terénu směrem do strany.

Během nasazení hran se lyže silně zařezávají do sněhu a v důsledku toho se zpomalují, zatímco horní část těla pokračuje v pohybu dopředu. Nasazení hole ve správný časový okamžik udrží horní část těla ve správné poloze, protože přemístění nohou a lyží do nového směru může trvat relativně delší dobu.

Největší chyby se provádějí v časování píchnutí. Jestliže se píchnutí provede příliš pozdě, výsledek se odrazí v pozdním nasazení nového oblouku. Použití hole v přes-

ně správný okamžik je velmi obtížné, když je paže příliš ohnutá, strnulá nebo zaměstnána zbytečnými pohyby. Podobné potíže nastanou snaží-li se lyžař o píchnutí přehnaným pohybem celé paže místo pouhého zápěstí. Důležitá je i správná délka holf — stojí-li lyžař v botách na podlaze, měly by mu hole sahat k hrudní kosti. Příliš krátké hole vyžadují větší pohyby paží, delší hole při rychlých pohybech překážejí.

Jak je z výše uvedených zásad a obrázků patrné, použití holf během oblouku není tak jednoduchá záležitost, jak je mnohými trenéry prezentována. Použití holf v různých traťových a jízdnicích podmínkách je technický prvek, který je při tréninku mnohdy přehlížen jako nepodstatný. Při výuce základních oblouků u malých dětí je tomu skutečně tak, pokud se ovšem žádná jiná činnost s pažemi nekoná! Zásada klidného držení horní části těla včetně rukou a to i během správně prováděného vertikálního pohybu prováděného flexí a extenzí kolenního kloubu by měl být jedním ze základních cílů výuky v přípravné kategorii.

Z fyziologických výzkumů vyplývá, že žádný člověk nemá absolutně symetrické pohybové funkce. Tento poznatek byl ostatně potvrzen i při speciálních biochemických testech našich předních sjezdařů.

Lyžař je však nucen provádět dokonalé oblouky na obě strany a pro „jednostranné“ závodníky není šance při dalším technickém zlepšování. Nedokonalé zvládnutá technika píchnutí na jednu stranu řetězově na sebe navazuje další chyby v hranění a navazování oblouků. Je proto nutné již od nejmladších kategorií si těchto nesymetrií všimnout a důsledně je odstraňovat. Odhalí-li takovou „zabudovanou nesymetrii“ až trenér „hovorového“ závodníka, nezbyvá mu než tento fakt konstatovat, protože úplné odstranění této chyby je mnohdy téměř nemožné.

Ing. VLASTIMIL HORÁK a Ing. JAROSLAV TRHLÍK
(Pokračování)

AKROBACIE NA LYŽÍCH

V poslední části našeho článku o lyžařské akrobacii pro obohacení zásobníku prvků baletu na lyžích uvádíme několik cviků, které se mohou vyznavači této lyžařské disciplíny celkem lehko naučit.

FLAMINGO S VPŘEDU PŘEKŘÍŽENOU LYŽÍ

Cvik je variantou celkem lehkého cvičení flaminga. Lyžař jede např. na pravé lyži, levá lyže je překřížena před pravým bércelem stejné pravé nohy. K nácviku přistoupíme až po zvládnutí normálního flaminga a flaminga s překříženou lyží. Začínáme ve velmi malé rychlosti.

VALČÍK NA VNITŘNÍ LYŽI S PŘEKŘÍŽENÍM DOLNÍ LYŽE A JEJÍM ZANOŽENÍM

Lyžař vyjede na pravé lyži oblouk vpravo a pokračuje v točení o 360 stupňů. Levá lyže se v začátku točení postaví do odvratu, koleno se pokrčí a lyže se postaví na špičku. Tím, jak se lyžař točí, dochází k postupnému překřížení nohou a levá lyže se dostane do zanožení za pravou lyži. Lyžař otočí celý obrat na pravé noze, po dokončení přestoupí na zanoženou překříženou levou lyži a pravou (odlehčenou) zvedne nad sněh. Pravá noha je patkou lyže překřížena před stojnou levou. Je možno navázat další prvek.

Nácvik:

- s nácvikem začínáme až po dokonalém zvládnutí normálního reuel oblouku a valčičku na vnitřní lyži
- vyzkoušíme na místě
- provádíme v mírné jízdě, pomáháme si holemi
- postupně zvyšujeme rychlost

VALČÍK S PŘEKROČENÍM

Lyžař jede šikmo vlevo, pravou lyži (dolní) překročí přes horní levou lyži a přenesení na ni váhu. Přenesení váhy na pravou lyži je zároveň impulsem pro zahájení točení vlevo. Levá noha zůstává postupně v zanožení, krčí se v kolenu a staví se pouze na špičku. Zatížená pravá lyže se otáčením postupně dostane před levou, zruší se překřížení a lyžař může spojit obě lyže do paralelního postavení. Pravá lyže vlastně objede špičkou zabodnutou levou lyži.

Nácvik:

- s nácvikem začínáme po zvládnutí valčičku na obou i jedné lyži a reuel oblouku s překročením
- vyzkoušíme na místě, překročené lyže se otáčí mírnými poskoky
- provádíme v mírné rychlosti, pomáháme si holemi
- postupně zvyšujeme rychlost

PÁV S PŘEKŘÍŽENÝMA NOHAMA

Začíná se z jízdy šikmo vlevo, pravá noha je překřížena před levou. Celý přeskok s oporou o hole uskutečneme se stále překříženými nohama a po dopadu pokračujeme ve výjezdu s překříženými nohama. Cvik má dvě varianty — hole pro oporu zabodneme nad lyžemi nebo pod lyžemi. Podle toho také potom probíhá celý cvik.

Nácvik:

- nácvik začínáme až po dokonalém zvládnutí normálně prováděného páva
- zkusíme pouze zabodnout hole a zvednout se do vzepření
- odraz a vzepření z překřížených lyží, dopad může být do normálního postavení lyží
- provádíme celý obrat

SKOK FRANCO — PŘESKOK DO PŘEKŘÍŽENÍ

Uvedený cvik má název po jednom švýcarském akrobátovi.

Z jízdy po spádnicí v paralelním postavení lyží provedeme odšlap vpravo ke svahu — vyjedeme oblouk ke svahu po pravé lyži. Na oblouk napojíme odraz s obratem vpravo. Už při odrazu i v průběhu počátku celého letu zůstává levá lyže vzadu (po odšlapu vpravo byla v odvratu), krčíme levou nohu v kolenu, patka lyže se zvedá, špička směřuje dolů a dochází k překřížení nohou. Průběh je podobný jako u valčičku s překřížením dolní lyže a jejím zanožením, ale točení probíhá ve vzduchu. Dopad je na zanoženou levou nohu (lyži), pravá je překřížena před levou nohou a na levé dokončíme točení nebo vyjedeme šikmo vlevo. Pokud ztrácíme rovnováhu a padáme v důsledku předchozího přeskoků s obratem, vyjedeme na pravou lyži, která je normálně překřížena před levou nohou.

Nácvik:

- opakujeme valčik s překřížením dolní lyže a jejím zanožením
- provedeme obrat s mírným nadskočením při otáčení lyže
- postupně provádíme celý přeskok
- nacvičujeme na obě strany

Závěrem uvádíme několik poznámek k výzbroji pro jednotlivé disciplíny lyžařské akrobacie.

Lyže pro jízdu v bouřích — extrémně pružné patky a špičky, prostřední část lyže je tvrdá. Upouští se od předepsané délky, za nevhodnější se považuje délka 180 cm.

Lyže pro balet — měkké špičky a extrémně pružné. Většina cviků baletu vychází od špiček lyže. Od středu lyže k patkám postupně narůstá tvrdost, patky jsou trochu zvednuté vzhůru. Podle nových pravidel mohou být lyže

o 33 cm kratší než je výška závodníka. Kratší lyže by nebyly vhodné, neudrží závodníka na ledě.

Lyže pro skoky — délka není doporučena, většinou mají závodníci lyže o 10–20 cm kratší než je výška jejich postavy. Nedoporučují se kratší, protože snižují stabilitu lyžaře po doskoku.

Hole — pro jízdu v bouřích i pro skoky zůstávají stejné jako pro normální sjezdové lyžování. Pro balet se začínají používat delší, které dosahují až k ramenům. Dlouhé hole umožňují při vzepření provádět skoky a cviky vysokého stupně obtížnosti.

Věříme, že několik nových informací o lyžařské akrobacii obohatí všechny zájemce o tento druh lyžařského sportu a umožní jim další zdokonalování a zvýšení výkonnosti.

JOSEF TREML

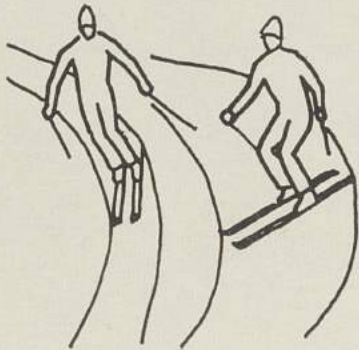
Lyžování—umění... technika

Pokračujeme další částí názorů uznávaného francouzského lyžařského odborníka Georgese Jouberta, publikovaných v jeho nové knize.

„V první kapitole jsem pomáhal čtenáři odhalit základní chování, které mu umožní pohyb na lyžích a vytvoří podmínky pro další rozvoj těchto schopností. V této kapitole vycházím z těch základních poznatků, avšak chci vám pomoci osvojit si pohyby jemnější, na vyšší úrovni a často i diferencovanější.“

Obr. 1

Obr. 2

Takto zahajuje autor další kapitolu své knihy, nadepsanou „Staňte se dobrým lyžařem“. V úvodu této kapitoly vytyčuje čtyři základní cíle:

- dlouhé oblouky snadno, plynule
- jistota a přesnost při zahájení oblouku
- rychlost při „hře nohou“ a
- jistotu v jakémkoliv terénu.

„Svěřte svou rovnováhu vnější lyži. Devět z deseti lyžařů, kteří v obloucích mají hmotnost svého těla více či méně rovnoměrně rozloženou na obou lyžích, lze považovat za průměrné nebo dobré. Tento postoj jsem v předchozí kapitole neoznačil za chybný a to z důvodů, které se prolínají. Rekl jsem, že problémem číslo 1, který musí lyžař vyřešit, je udržení rovnováhy. To se mu podaří snáze tím, že lyže vede v poněkud širší stopě a se zatížením rovnoměrně rozloženým na každou z nich. Tento velmi stabilní postoj jsem také maximálně používal proto, abych odhalil začátečnickým přípravné prvky, „hru nohou“, „řídící účinek“ lyží, a to vše při zachování nehybné vrchní části těla, zatěžující přesně střed mezi oběma lyžemi. A tak až do určité úrovně nácviku lze rovnoměrně zatížením obou lyží doporučit a obecně používat.“

Avšak, abyste se stali dobrými lyžaři, musíte počítat s novými problémy, které vás v obloucích donutí výrazně přenést zatížení na vnější lyži.

Musíte si v každém oblouku jasně uvědomovat existenci „odstředivé síly“. Jedte šikmo po svahu ve stopě asi 20–30 cm široké. Jakmile zatížíte vyšší lyži se současným točivým tlakem, dostanete se do oblouku. V tomto okamžiku, v časovém rozmezí 1–2 sekund, máte jasný pocit, jak je prakticky téměř zcela zatížena vnější lyže. Můžete si dovolit zdvihnout vnitřní lyži a pokračovat v oblouku po vnější zatížené lyži. Dokonale si uvědomíte, že na vás působí odstředivá síla, že oddálení vyšší lyže změnilo váš postoj tak, že vaše naklonění dovnitř oblouku kompenzuje účinek odstředivé síly, že vaše vnější noha,

vedoucí vnější lyži, vám dovoluje citlivě dávkovat oba předchozí prvky a odhaluje vám nový typ rovnováhy, který má velmi málo společného s tím, který jste předtím získal se zatížením rovnoměrně rozloženým na obou lyžích.“

Dále autor rozebírá účinek vytlačení boků dovnitř oblouku — odklonu — ve francouzském originále nazvaném „angulation“. Člověk je již tak uzpůsoben, že chce-li aktivně přenést zatížení na jednu nohu, například při poskocích po jedné noze, musí zaujmout prohnutou pozici vykloněním boků. Takový postoj je nezbytný pro získání rovnováhy, která, jak dále uvádíme, má svůj specifický záměr.

Co musíte cítit, provedete-li odklon v průběhu dlouhého oblouku?

— velké uvolnění a určitou pohyblivost vrchní části těla ve směru laterálním. Hruď musí jít za pažemi, které jsou ještě více otevřené než obvykle, aby působily jako rovnovážné páky

— musíte mít pocit, jakoby tělo spočívalo na kyčelním kloubu jako rameno váhy na podpoře (obrázek 1)

— dolní končetina, lehce pokrčená, musí kolmo tlačit na nohu. Musíte zřetelně cítit dvojí zatížení na přední i zadní část nohy, které vám umožní vést lyži v oblouku.

Není možné provést v oblouku výrazné přenesení zatížení na vnější lyži, neprovedeme-li zároveň odklon trupu.

Největší chybou, které se dopouští více jak polovina poměrně dobrých lyžařů je, že si pletou oblouk s brzděním. Pěkný oblouk, jak pro toho kdo jej provádí, tak pro diváka, je oblouk klouzavý, při němž si lyžař se svahem hraje a nikoliv se mu brání.

Dalším tajemstvím klouzavého oblouku je vyrovnat se s určitým zrychlením v průběhu přechodu přes spádnicí uprostřed oblouku. A dále chybný reflex „točit, abych brzdil“ nahradit reflexem „přibrzdit, abych točil“. Elegantní a účinný je jen takový dlouhý oblouk, který v linii spádnicí má fázi zrychleného skluzu.

Je třeba pochopit, jaké jsou účinky vedení lyží v průběhu zatáčení. Jsou dva základní prvky, a to působení svahu, který nutí tělo a lyže přejít od šikmé jízdy ke klouzavému sjíždění, a dále účinek skluzu v průběhu zatáčení, který je vyvolán lyží, lehce vedenou po ploše ve směru skluzu.

Tyto dva prvky působí v každém oblouku ještě dříve, než lyžař přejde spádnicí. Při zahájení oblouku lyžař lehce nakloněný dovnitř otáčení, má tendenci vést zatíženou lyži po plochách. Jakmile je však lyžař za spádnicí, dostává se postupně do jízdy šikmo a úhel zahranění se zvětšuje. Zatížení, které mu na počátku oblouku pomáhalo, nyní ho strhává směrem od svahu a nutí ho sesouvat. Oblouk však dále pokračuje především díky účinku vedení lyží, teď už však nikoliv po plochách, avšak lyži vedených po hranách. Jejich brzdící účinek v této fázi se postupně později naučíte zmenšovat, zejména až zvládnete techniku „řezaného“ oblouku. Je možné provádět oblouky s lyžemi více či méně přičně vedenými, tedy v sesouvání a s brzdícím účinkem. Umění dobře lyžovat však spočívá v tom, že lyže musí být vedeny co nejvíce ve směru zatáčení (obrázek 2). Pro toto umění je třeba vést oblouk vnější dolní končetinou a nohou v postojí mírně odkloněném.

[Pokračování]

Preklad ing. VÁCLAV HUBIČKA, obrázky JAN MARŠÍK

Zima 1980-81, úspešná sezóna zjazdárov TJ Jasná

Dobré terénne a snehové podmienky priamo predurčujú športové zameranie horného Liptova. Z toho vyplýva skutočnosť, že lyžovanie má popri veslárstve najvýznamnejšie postavenie v športovom živote okresu Liptovský Mikuláš. Najväčším a najúspešnejším lyžiarskym oddielom okresu je oddiel TJ Jasná, ktorého lyžiari už v minulosti dobrými výsledkami preslávili svoju jednotu. V lyžiarskych kruhoch sú iste ešte známe mená úspešných športovcov-lyžiarov akými boli napr. Anka Dropová, Miriam Cuninková a Darina Matošová, alebo Daniel Šlachta a Laco Zacharides. Veľkú odozvu má aj organizačné zabezpečenie významného medzinárodného pretekú, akým je Veľká cena Demänovských jaskýň.

V dnešnom športovom zápelení dobré výsledky sa dajú dosiahnuť len dobrou prípravou. Podmieňujú ju v

Ivan Pacák (TJ Jasná) na najvyššom stupni víťazů při mistrovství ČSSR 1981 v Jasné, na němž zvíťazil ve slalomu i obřím slalomu před Bohumírem Zemánem a Miroslavem Kolářem

prvom rade materiálno-organizačné zabezpečenie a vlastný tréningový proces. Jednou z prvých výhod, ktoré pre dobrú prípravu lyžiarov LO Jasná má k dispozícii, sú kvalitné terény a snehové pomery v okolitých horách. Na sever od mesta tiahne sa pohorie Západných Tatier s najznámejším strediskom Žiarska dolina. Ešte bližšie a výhodnejšie sa južne rozprestierajú Nízke Tatry. K tréningom sa najviac využívajú svahy Chopku v Demänovskej doline. Lyžiarske stredisko Jasná patrí svojou výstavbou zjazdových tratí a horských dopravných zariadení medzi špičkové centrá nášho štátu (tab. 1 a 2).

Organizáciu a vedenie tréningov zabezpečuje trénersko-metodická rada (TMR) s kolektívom trénerov. Obsah a objem tréningov sa riadi podľa platného jednotného tréningového systému. Vedením TMR bol poverený platený, odborne fundovaný pracovník TJ. Kolektív trénerov zjazdovania sa skladá z troch platených trénerov a ďalších 10—12 dobrovoľných trénerov. LO robí každoročne nábor a výber detí vo veku 6—8 rokov do troch družstiev prípraviek. Z nich talentované a úspešnejšie deti postupujú do žiackych družstiev A, B, C, pričom do A družstva sú vyčlenení jednotlivci, ktorí spĺňajú kritéria pre zatriedenie do Tréningového strediska mládeže. Okrem týchto družstiev pri TJ LO je zriadené Stredisko vrcholového športu mládeže. Do vrcholového strediska sú prijímaní podľa požadovaných kritérií jednak domáci pretekári, jednak z vyárendovaného bližšieho aj vzdialenejšieho okolia Liptovského Mikuláša. Vedením a tréningom stredísk sú poverení platení tréneri. Suchá príprava sa vykonáva v telocvičnách a na ihriskách miestnych škôl a podnikov.

Výsledky v Slovenskom pohári: niekoľko rokov majú vzostupný priebeh. Aj posledná pretekárska sezóna 1980—81 tento fakt potvrdila. Hodnotenie úrovne športovej výkonnosti počnúc od najmladších potvrdzuje, že v rámci okresu zjazdári sú najlepší a na úrovni kraja (vyjmúc SVŠ-M) najlepšie výsledky dosahujú iba v ČH B. Bystrica. Okrem výborných výsledkov dosiahnutých na majstrovstvách Slovenska a ČSSR zjazdári z Jasnej získali významné umiestnenie aj v Slovenskom a Čs. pohári.

Výsledky v Slovenskom pohári: a) žiaci: 1. P. Jurko, 7. I. Nemeč --

TABUĽKA 2 — Prehľad horských dopravných zariadení v Jasnej

Druh	Sign.	Lokalita — názov	Typ	Sikma dl. m	Pre-vyšenie m	Vrch. st. m n. m.	Kapacita osôb/h	Majiteľ
Sedačková lan.	A	Jasná — Luková	ROLL	1135	430	1670	475	INTERHOTEL Ružomberok
	B	Luková — Chopok	ROLL	1090	335	2005	220	INTERHOTEL Ružomberok
	C	Zahradky — Rovná hoľa	POMA	1660	450	1477	900	JAVORINA PZCR L. Mik.
	D	Rovná hoľa — Konský grúň	POMA	1060	351	1827	900	JAVORINA PZCR L. Mik.
K. l.	E*	Otupné — Močilka	POMA Tc	1588	282	1423	1200	JAVORINA PZCR L. Mik.
Lyžiarske vleky	a	Jasná — Luková	VL 1000-2	854	342	1630	530	INTERHOTEL Ružomberok
	b	Kvasničník	VL 1000-1	730	97	1225	580	INTERHOTEL Ružomberok
	c	Zahradky — Priehyba	H 210	1263	317	1342	900	INTERHOTEL Ružomberok
	d	Otupné	VL 500	618	132	1285	290	SS ÚZ SO ČSZTV L. Mik.
	e	Vrbický	F 10	454	59	1212	500	JAVORINA PZCR L. Mik.
	f	Zahradky	F 12	459	132	1164	600	TJ Jasná L. Mikuláš
	g	Vyhliadka — Konský grúň	H 130	908	280	1650	800	JAVORINA PZCR L. Mik.

Poznámka: E* — Kabínková lanovka je pred dokončením výstavby

b) žiačky: 1. L. Milanová — c) st. dorastenci: 4. I. Gažo, 5. M. Šiška, 10. J. Potfaj — d) st. dorastenci: 1. P. Petrová, 6. L. Pardelová — e) ml. dorastenci: 1. O. Kováč, 4. J. Klamár, 5. P. Jurko, 6. R. Milan — f) ml. dorastenci: 3. A. Boráňová, 9. J. Pardelová — V súťaži družstiev Jasná dosiahla 3. miesto.

Výsledky v Čs. pohári: a) muži: 1. I. Pacák — b) ženy: 9. M. Jurečková — c) st. dorastenci: 2. I. Gažo — d) st. dorastenci: 2. P. Petrová. V družstvách si LO Jasná vybojoval 3. miesto.

Zo stredísk VŠM stredisko Jasná je v slovenskom aj celoštátnom meradle najlepšie. Okrem triumfov na domácich svahoch pretekári z TJ Jasná dosiahli dobrých výsledkov aj v zahraničí. Sú to jednak úspechy žiakov na Interkritériu, body I. Pačáka zo Svetového pohára a úspešná reprezentácia dorastencov a dorasteniek zaplenených v reprezentačných družstvách. Za veľkú stratu pre výsledky LO Jasná sa môžu pokladať zranenia žiačky A. Boráňovej a dorastenci M. Hojstričovej, dvoch stabilných celoštátnych jazdkyň.

Samozrejme, že dobré výsledky nie sú závislé len na dobrých objektívnych podmienkach. Popri nich sú plodom cieľavedomej, húževnatej práce funkcionárov, trénerov, rodičov a priaznivcov tohoto krásneho športu. Na dobrých výsledkoch majú podiel obetaví funkcionári výboru LO akými sú napr. Ing. Pavol Korman, bývalý predseda oddielu, motor činnosti MVDr. M. Krajčí, fanaticky zanietení profesionálni tréneri Milan Medla a Peter Ftorek, oduševnení dobrovoľní tréneri ako napr. prof. Karol Špánik, Janko Krajčí, Karol Boráň a ďalší ostatní. Veľa znamená aj pomoc a zapojenie do práce rodičov pretekárov, ktorí sa brigádnickými prácami podieľajú na výstavbe a vytváraní podmienok pre športovanie a pretekanie svojich detí.

Zabezpečenie podmienok pre tréningy a pretekanie lyžiarov — hlavnej činnosti LO — nie je len vecou trénerov a funkcionárov LO. S nimi súvisí celá rada pomocných a doplnujúcich činností, ktoré ležia na ramenách ostatných hospodárskych, technických pracovníkov TJ a funkcionároch jej výboru. Vážne a náročné sú úlohy rozhodcovského zboru, zdravotníckej komisie, bez ktorých by komplexná zdarilá činnosť nebola možná.

Ďalšie napredovanie a dosahovanie lepších výsledkov lyžiarov TJ Jasná závisí od znižovania miery nedostatkov a využívania rezerv. Rezerv je ešte dosť. Letmo sa možu zhrnúť nasledovne:

1. Lepšia spolupráca, súhra plánov a činnosti LO s výborom TJ.
2. Vyriešenie proporcionality hlavných a doplnujúcich činností v TJ.
3. Vytvorenie úrovňových materiálnych, priestorových a tréningových podmienok jednak pre suchú prípravu, ako aj pre lyžiarsku prípravu pretekárov.
4. Zavádzanie a uplatňovanie najmodernejších a vedeckých poznatkov v tréningových procesoch a príprave pretekárov.
5. Zefektívnenie tréningov, odburanie prestojev, časových strát.

TABULKA 1 — Parametre lyžiarskych zjazdoviek a svahov — Jasná

a) zjazdovky

C.	Názov	Nadmorská výška m		Rozmery m		Plocha v ha	Oblasťnosť
		Štart cieľ	prevyšenie	dĺžka	Ø šírka		
1	Pretekárska	1960 1030	930	3300	40	13,2	ťažká
2	Májová	1660 1220	440	1300	50	6,5	stredne ťažká
3	Spravodlivá	1660 1220	440	1400	30	4,2	ťažká
4	Rodinná	1660 1150	510	3900	—	—	ľahká
5	Turistická	1660 1030	630	3300	25	8,2	ľahká
6	Slalomový svah	1300 1030	270	800	50/15	2,6	ťažká
7	Majstrovská	1660 1220	440	1300	40	5,2	stredne ťažká
8	Široká	2010 950	1060	8200	—	—	stredne ťažká
9	Poľana	2010 1150	860	7400	—	—	stredne ťažká
10	Vrbická	1410 1160	250	1400	40	5,6	ľahká
11	FIS	1840 1030	810	3200	40	12,8	stredne ťažká
12	Otupniarska	1310 1160	150	700	25	1,7	ľahká
13	Kvasničník	1220 1120	100	700	40	2,8	ľahká
14	Jelení Grúň	1360 1030	330	1600	35	5,6	stredne ťažká
						68,4	
b) svahy							
2	Májová mulda	1840 1440	400	—	—	28,4	stredne ťažký
3	Spravodlivá mulda	1660 1340	320	—	—	14,2	ťažký
4	Derešký kotel (Rodinná)	1670 1540	130	—	—	47,4	ľahký
11	Konský grúň (FIS)	1840 1420	420	—	—	55,7	stredne ťažký
						145,7	

6. Rozšírenie výkonnostnej špičky všetkých vekových kategórií pretekárov.
 7. V širšom využívaní terénnych možností-tréningov na viacerých svahoch a zjazdovkách Chopku.
 8. V odbúrání a znížení podielu trénerov na mimotréninových prácach, povinnostiach a starostiach.
 9. V lepšej propagácii a informáciách o činnosti a výsledkoch LO.
- Kancelárie, sklady, dielne TJ Jasná v súčasnosti sú len v improvizovaných, po celom meste roztrúsených schátralých budovách, čo značne znemožňuje a sťažuje prácu. Rovnako závažným nedostatkom je aj skutočnosť, že TJ Jasná nemá vlastné vý-

cvikové priestory-ihriská, telocvičňa, hygienické zariadenia — a je s týmto odkazaná na iných. TJ tiež vlastný len jeden vhodný lyžiarsky vlek na Záhradkách bez oficiálne schváleného uzavretého príhľadného svahu. Členom aj funkcionárom sú uvedené najpálčivejšie problémy známe a v skorej budúcnosti sa uvažuje s ich vysporiadaním. Takto je veľký predpoklad, že s podporou stranických a nadriadených orgánov, s ďalšou usilovnou prácou na vyššej úrovni lyžiarov z TJ Jasná sa pričínia o pozdvihnutie úrovne lyžovania a lepších výsledkov aj na medzinárodných kolbištiach.

Ing. LADISLAV MILAN

● **FRANCOUZSKÉ SJEZDÁRKY** měly začátkem října výcvikový tábor v plaveckém středisku Soustons. Byl zaměřen na fyzickou a psychologickou přípravu pod vedením Jacky Fournoa. Zúčastnily se ho C. Attiaová, F. Bozonová, F. Coiffierová, A. Davidová, M. Diffantová, C. Emonetová, S. Fabreová, M. C. Grosová-Gaudenierová, Ch. Guignardová, Ch. Mudryová, L. Jordansová, M. Laurenconová, C. Merleová, A. F. Reyová a F. Serratová. Kromě napodobivých cvičení byla na programu cyklistika, plavání, badminton, turistika, tanec a také fotbal.

● **POLŠTÍ SKOKANI** v nové sezóně budou oslabeni o neúčast Stanisława Bobaka, který patřil mezi světovou špičku. Po zlomenině v kotníku již ve 23 letech musel zanechat závodní činnosti. Při jeho neúčasti v závěru září v závodech na hmotě v Zakopaném zvítězil dvacetiletý Janusz Duda s 238,7 (76,5 a 74,5) před o rok mladším Bogdanem Zwijaczem (oba Wisia Gwardia) 232,0 (76 a 75,5) a Krzysztoiwakiem 217,7 (71 a 72,5). Čtvrtý byl Tajner 211,9 (70,5 a 68,5), následován Fijasem 208,6 (71 a 69). V závodech juniorů byl první Pluskata s 202,6 (68,5 a 71,5) před Cudzichem 199,1 (68 a 69,5).

● **ŠVÝCARSTÍ BEŽCI** změřili své síly v zářijovém závodě na kolečkových lyžích v Unterägeri. Na trati 8,15 km s výškovým rozdílem 450 m zvítězil Renggli za 28:29,98 před Hallenbarterem 29:16,56 a A. Grünenfelderem 29:24,97. Z juniorů byl první Wigger v čase 30:05,58 a ze žen na trati 5 km s výškovým rozdílem 260 metrů Thomasová za 20:44,18 min.

● **V ZERMATTU** soustředění reprezentativního družstva švýcarských sjezdářů a sjezdařek v závěru září bylo provázáno nepříznivým počasím a ženy za celý týden nevyjely na trať na ledovci. Na Malém Matterhornu rychlost větru dosahovala až 1200 km/hod. Muži absolvovali jen 1000 branků. Nöpflinová, která se zranila na kole v létě, začíná pomalu trénovat.

● **SPORTOVCI ROKU 1981** na 25. ročníku mezinárodního svátku rakouských sportovních novinářů koncem září ve Vídni byli vyhlášeni sjezdařka Annemarie Moserová a skokan Toni Innauer. Jsou to dva velmi úspěšní rakouští reprezentanti, kteří se mohli pochlubit dobytím nejčestnějších trofejí a rozloučili se se závodní činností. Stadión v Prátru byl dějištěm této významné události, která každoročně je středem pozornosti všech příznivců sportu. Na slavnosti se sešli slavní rakouští sportovci, kteří tuto poctu získali v dřívějších letech. Byli mezi nimi i lyžaři Toni Sailer, Karl Schranz, Ernst Hinterseer, Franz Klammer a Armin Kogler. K 25. ročníku této akce, založené v roce 1949 rakouskými sportovními novináři, připravili organizátoři pro nejlepší sportovce také jubilejní medaile.

● **REPREZENTAČNÍ TÝM ŠVÝCARSKA** běžců tvoří: Konrad Hallenbarter (1953), Franz Renggli (1952), Alfred Schindler (1957), Joos Ambühl (1959), Markus Fährdrich (1960), Andy Grünenfelder (1960), Francis Jacot (1956), Roland Mercier (1956), Fritz Pfeuti (1958), Giachem Guidon (1961), Bruno Renggli (1961) a Daniel Sandoz (1961). Do družstva běžkyň byly zařazeny: Käthy Aschwan-

denová (1957), Görel Bieriová (1954), Monika Germannová (1954), Evi Kratzerová (1961), Gaby Scheideggerová (1960), Cornelia Thomasová (1960) a Karin Thomasová (1961).

● **REKORDNÍ ÚČAST** startujících byla hlášena v polovině října ještě před uzavěrkou přihlášek na mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách v Oslo. Z 26 zemí došly přihlášky 640 startujících. Dosavadní největší účast na světovém šampionátu klasiků byla 609 závodníků a závodnic v roce 1978 v Lahti. O přípravu mistrovství světa v norském hlavním městě se stará 3000 dobrovolných funkcionářů a 15 000 pomocných sil. Zájem o televizní přenosy projevil dosud největší počet zahraničních televizních společností při světovém šampionátu v klasických disciplínách.

Zajímavosti ze světa

● **PŘEDSEDA FIS MARC HODLER** po zasedání předsednictva Mezinárodní lyžařské federace začátkem druhého říjnového týdne společně s dalšími činovníky si prohlédli zařízení a tratě mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách v rakouském Schladmingu. Vyslovil uznání členům organizačního výboru a předsedovi Rakouského lyžařského svazu Arnoldu Kollerovi za pečlivou přípravu šampionátu. „Mistrovství světa mohlo by již začít,“ řekl předseda FIS M. Hodler.

● **INGEMAR STENMARK**, švédský dvojnásobný olympijský vítěz je nejvýznačnějším testovacím jezdcem pro takzvaný super-obří slalom, který se poprvé pojede 10. prosince v italské Madonně di Campiglio. Nová disciplína, která se připravuje na srážnějších tratích než obří slalom a svým charakterem se blíží sjezdu, po třech pokusných závodech je uvažována jako čtvrtá disciplína pro Světový pohár, mistrovství světa a ZOH. Stenmarkova přihláška pro Madonnu di Campiglio je překvapením, neboť Švéd v roce 1979 při sjezdu měl těžký pád, zranil se a prohlásil, že ve sjezdu již nikdy nebude startovat.

● **SVĚTOVÝ POHÁR 1981—82 SJEZDÁŘŮ** i tentokrát zahajuje ve francouzském Val d'Isère. Ve dnech 2. a 3. prosince ženy mají na programu slalom a obří slalom, po nich stejné disciplíny absolvují 4. a 5. prosince muži. Další série závodů pokračuje v Itálii. Ženy pojedou 6. prosince v Pile obří slalom, další den v Limone slalom, 12. a 13. prosince v Piancavallu sjezd a slalom, muži 8. prosince v Aprice obří slalom, 9. prosince v Madonně di Campiglio slalom, 13. prosince ve Val Gardeně sjezd, 14. a 15. prosince v Cortině d'Ampezzo slalom a obří slalom. Závody mužů i žen ve Val d'Isère (sjezd a obří slalom) jsou první kombinací, žen v Limone a Piancavallu a mužů v Madonně di Campiglio a Val Gardeně druhou kombinací.

● **EVROPSKÝ POHÁR SKOKANŮ** začíná 26. prosince ve Sv. Mořici. Dalšími závody po Novém roce je turné tří můstků: 8. ledna 1982 v italském Tarvisiu, 9. ledna v rakouském Villachu a 10. ledna v jugoslávském Mariboru.

● **HANS ENN**, známý rakouský sjezdař, který v Lake Placidu v obřím slalomu vybojoval bronzovou medaili, se přece jen asi zúčastní mistrovství světa 1982 ve Schladmingu. Ještě nedávno se hovořilo o tom, že špatně vyléčená zlomenina nohy bude pro něho znamenat konec lyžování. Byl však předčasně odepisován ze závodní činnosti, neboť v závěru října Enn prohlásil: „Učiním vše pro to, abych mohl na mistrovství světa startovat. Věřím, že během čtyř nebo pěti týdnů budu moci zahájit trénink na sněhu. Soustředím se zcela na obří slalom. Jsem si vědom toho, že za příznivých podmínek se mohu prosadit v jediné disciplíně — a tou je obří slalom.“

● **FIN JUHANI REPO** je trenérem švýcarských běžců pro letošní sezónu a zahájil již svou činnost. Triatletický bývalý úspěšný závodník působí v zemi helvetského kříže společně se svou manželkou Arjou, která je zkušenosou cvičitelkou gymnastiky. Repo si velmi dobře rozumí s vedoucím švýcarských běžců Peterem Müllerem a věří v úspěšné výsledky Švýcarů na MS 1982 v Oslo.

● **LEONHARD STOCK** bude příští rok ve Schladmingu obhajovat titul mistra světa ve sjezdu, který vybojoval současně se zlatou olympijskou medailí loni v Lake Placidu. Po svém pádu v uplynulé sezóně v Garmisch-Partenkirchenu musel delší dobu nosit sádrový krunýř a zcela se ještě nezbavil bolesti v šiji. Zahájil však již přípravu na novou sezónu. „Pro MS 1982 ve sjezdu rozhodně nejsem favoritem,“ prohlásil L. Stock. Podle nového znění řádů FIS jako obhájce titulu má však automaticky zajištěný start. „Proto se mohu v klidu připravovat na světový šampionát,“ připomenul Stock. „Cílem pro celou novou sezónu je přirozeně přední místo ve Světovém poháru, především je však mým přáním, abych sezónu do mistrovství světa přestál bez nehody.“

● **FRANZ KLAMMER**, olympijský vítěz 1976, patřil několik roků k úspěšným členům rakouského reprezentativního družstva sjezdářů. V posledních letech se mu nedařilo a své poslední vítězství ve Světovém poháru vybojoval 11. března 1978 v Laaxu. Svou závodní činnost by rád zakončil účastí v mistrovství světa 1982 ve Schladmingu. „Nebude to lehké vybojovat si účast v reprezentačním družstvu pro světový šampionát,“ prohlásil F. Klammer. „V současné době je v Rakousku deset až dvanáct sjezdářů, kteří jsou takřka stejné výkonnosti. Bude to těžký chlebiček zajistit si účast na MS v kvalifikačních závodech. Děláním vše pro to, aby se mi to podařilo.“

● **SCHNALSTAL** v Dolomitech jižního Tyrolska byl v říjnu dějištěm přípravy reprezentačních družstev sjezdářů pěti zemí. Nejdříve zde trénovali týmy Jugoslávie, Japonska a Francie. Po nich tu měli dvoutýdenní výcvikový tábor Američané pod vedením coacha Konrada Rickenbacka a potom využívali přípravy na ledovci Švédové.

JEŠTĚD je dlužníkem

Dočkáme se na svazích libereckého střediska kvalitního lyžování?

Svahy Ještědu jsou svými přírodními podmínkami a také poměrně nevelkou vzdáleností od Prahy a dalších velkých měst, předurčeny, aby se staly dobrým lyžařským střediskem nejen Liberce, nejbližšího okolí a kraje, ale i podstatné části ČSR. Odpovídá tomu ale současná situace? Bez zbytečného dramatismu je nutně přiznat, že nikoliv.

Doby, kdy svahy Ještědu stačily lyžaře uspokojit, jsou již v nenávratnu. A přestože dobrovolníci, především z řad TJ Ještěd, nechali na výstavbě a rozšiřování sjezdových tratí a při instalaci nových vleků hodně potu, Ještěd nemůže stále rostoucí zájem lyžařů uspokojit. Uplynulá zima a v ní některé víkendy s dvou i vícehodinovými frontami u vleků i přelidněnými a ne příliš kvalitně upravenými svahy — to jasně potvrdily.

V čem jsou příčiny?

TRATĚ: Zajistit dobré lyžování znamená jen vyvézt lyžaře nahoru na svah, ale zajistit mu i bezpečný a hezký zážitek při jízdě dolů. Z provozních a bezpečnostních důvodů byla již před lety trať č. 2 (pod lany) vyčleněna pro trénink členů oddílů a sportovních tříd a pro soutěže. Je denně využívána a její omezená kapacita ani neumožňuje další rozšiřování oddílů a uspokojení dalších zájemců o závodní lyžování z řad mládeže. Veřejnosti slouží především prostor Pláně a Liberecká sjezdovka, jejíž parametry (nedostatečná šíře) zdaleka neodpovídají představám kvalitního lyžování. Slalomový svah, zpravidla nedostatečně vysněžený a s obrovskými boulemi, poskytuje všechno možné, jen ne lyžařský zážitek.

ÚPRAVA TRATÍ: Pracovníkům TJ Ještěd nelze upřít snahu, v uplynulých měsících dělal nový pracovník na svazích „divy“. Ale výsledný efekt je přímo úměrný skutečnosti, že provozovatel má k dispozici staříčké, vysloužilý ratrak, udržovaný v provozu jen náročnou a obětavou údržbou. TJ Ještěd už několik let marně čeká na nový kvalitní stroj a všechno nasvědčuje, že pro vysokou devizovou náročnost na koupi Kässbohreru, bude čekat dál... A dále: 8—10 m široká a velmi frekventovaná Liberecká sjezdovka prakticky vylučuje kvalitní úpravu. Je příliš úzká, o rozšíření TJ Ještěd jedná řadu let, konečně by se mělo něco začít dít.

VLEKY: VL 1000 na Černý vrch slouží od roku 1965, zase jen díky pečlivé údržbě a ošetřování. V cílém středisku není zatím ani jeden moderní rychlovlek s velkou kapacitou. Postupně mají být místo stávajících nasazovány Tatrapomy, ale současně je to podmíněno zvýšením propustnosti sjezdových tratí. TJ Ještěd má v záměru postupně celý svůj park vleků modernizovat a instalovat i tři kratší vleků z Metasportu (Pilínkov, Bucharka, cvičný svah pod sáňkařskou chatou).

Tak je rušno na Ještědu při tradičních mezinárodních závodech ve skoku Turné Bohemia

ZÁMĚRY: Z uvedeného je jasné, že za stávající situace lze těžko čekat rychlý obrat k lepšímu. TJ Ještěd se vedle zajištění závodní činnosti svého úspěšného oddílu cítí plně zodpovědný i za další rozvoj lyžování široké veřejnosti. Dokazuje to velmi úspěšnou a nejstarší lyžařskou veřejnou školou, své úsilí napne i dalším směrem.

Světlo světa má spatřit sjezdařské středisko v Pilínkově, které bude komunikačně propojeno se soustavou stávajících vleků ještědského zimního střediska. Výstavbou tohoto střediska se má podstatně ulehčit přetíženým prostorům na Ještědu, kde již není možné z provozních důvodů stavět další vleků. Výstava pilínkovského střediska. Výstavbou tohoto střediska se má podstatně ulehčit přetíženým prostorům na Ještědu, kde již není možné z provozních důvodů stavět další vleků. Výstava pilínkovského střediska započala letos, proběhne ve dvou etapách. V první vyroste cvičný

svah, s jehož využitím počítá především lyžařská škola, svah II. etapy (zahájení 1982—83) je náročnější a je situován do míst, kde dlouho do jara leží sníh. Jeho vlek naváže na vleků svahu I. etapy.

Tréninkové podmínky oddílu by měl v budoucnu podstatně zlepšit i nový slalomový svah s výbornými parametry. Je vyhlédnut přímo v zimním středisku Ještěd, přibližně na svahu nad stanicí Horské služby u dolní stanice lanovky.

Iniciátorem, garantem, dodavatelem výstavby sjezdových tratí na Ještědu je tělovýchovná jednota stejného jména. Její představitelé to nemají vůbec lehké a při prosazování zájmů široké lyžařské veřejnosti narážejí na tolik překážek, že se veškeré úsilí mnohdy zdá nad síly pouhé dobrovolné organizace. Přesto pevně věříme, že na otázku v podtitulku budeme moci odpovědět kladně — co nejdříve. -jk-

Lyžařské gymnázium v Kežmarku

K úspěšným absolventkám lyžařského gymnázia v Kežmarku patří také čs. reprezentantka a první československá vítězka závodu Světového poháru ve sjezdu Jana Soltýsová-Gantnerová. Začátky lyžařských sportovních tříd sjezdařů se datují od školního roku 1974—75. Pozoruhodnou myšlenku realizoval bývalý reprezentant Michal Soltýs. Jednalo se o sladění studijních povinností s optimálním tréninkem sjezdového lyžování a účasti v závodech. Do učebních osnov byla zařazena denně jedna hodina sportovní přípravy.

Časové ztráty snížilo na minimum internátní ubytování a stravování v hotelu Start v Kežmarku. Současně se vytvářely dobré materiální a především tréninkové podmínky. Ke sjezdovým tratím na Skalnatém Plesu, ve Ždiaru a v Bachledově dolině přibýlo vlastní sjezdařské zařízení z Zama-

guří v Jezerském, vzdáleném asi 30 kilometrů od Kežmarku. Internát je v tamním hotelu, naproti němu je moderní sportovní zařízení, především slalomový svah s umělým povrchem. Jezersko je dokonalým sjezdařským střediskem se dvěma slalomovými svahy a dvěma sjezdovkami s brigádnicky vybudovanými vleků Poma.

Specifická organizace vyučování uvolňuje celý prosinec pro pobyt na sněhu. V dalších třech měsících každý týden je jeden vyučovací den (obvykle ve středu) vyhrazen lyžařskému tréninku, jemuž studenti pochopitelně věnují i soboty a neděle, kdy ostatní žáci gymnázia mají volno. Z učební náplně gymnázia se žákům sportovních tříd nic neulehčuje a o jejich dobrém prospěchu svědčí skutečnost, že většina jich pokračuje na vysokoškolských studiích.

Kontrolní testy běžkyň

Kontrolní testy jsou důležitou součástí přípravy našich lyžařů. Dávají přehled o úrovni tělesné připravenosti před zimou. Přinášíme čtyři obrázky ze zářijových kontrolních testů reprezentačního družstva běžkyň v Jablonci nad Nisou, v nichž byly nejlepší Jeriová a Paulů. Na prvním Jeriová na startu běhu na kolečkových lyžích, na druhém běh na dráze, který patřil k nejkvalitnějším (v čele Jeriová před Pasiarovou, Paulů a Švubovou). Na třetí a čtvrté fotografii Dáša Švubová při odběru krve pro stanovení laktátu. Lékařská sledování jsou součástí testů, které dávají obraz o reakci organismu na zatížení.

lyžařství

ROČNÍK 67 + PROSINEC 1981 + Kčs 3,—

12

Sjezdaři zahájili

Světový pohár ve sjezdových disciplínách je již tradičně zahajován v prosinci prvními závody ve francouzském lyžařském středisku Val d'Isère. Prosincové a lednové závody jsou tentokrát rozhodující přípravou pro mistrovství světa 1982 ve Schladmingu. Naše tři obrázky ukazují významné postavy sjezdových tratí. Na prvním z nich obhájce Světového poháru Američan Phil Mahre, na druhém Hanni Wenzelová (Lichtenštejnsko) — zvítězila v SP 1980, letos skončila třetí a v příštím roce by ráda znovu zasáhla do bojů o prvenství, na třetím její bratr Andreas Wenzel — vítěz SP 1980, letos sedmý.

Z OBSAHU PŘÍŠTÍHO ČÍSLA

SVĚTOVÝ POHĀR
ZAHĀJEN

DO NOVĚHO
ROKU 1982

ZAJĪMAVOSTI
ZE SVĚTA

VŠICHNI PŘÍZNIVCI LYŽOVÁNÍ VŽDY NETRPĚLIVĚ ČEKAJÍ NA PRVNÍ SNĪH. V LEDNU BUDE JISTĚ JIŽ NA NAŠICH HORĀCH RUŠNO, TAK JAK TO UKAZUJE NĀŠ OBRAZEK NA TITULNĪ STRĀNĚ. — NA ZADNĪ STRĀNĚ OBĀLKY DVOJNĀSOBNÝ OLYMPIJSKÝ VĪTĚZ ŠVĚD INGEMAR STENMARK V ROZHOVORU S TELEVIZNĪM KOMENTĀTOREM. TAKĚ V NOVĚ SEZONĚ BUDE STENMARK STŘEDEM POZORNOSTI NOVINĀŘŮ, ROZHĚLASOVÝCH REPORTĚRŮ A TELEVIZNĪCH KOMENTĀTORŮ.

lyžařství

Ročník 67

Číslo 12

Vydává Československý svaz tělesné výchovy v nakladatelství Olympia v Praze. Šéfredaktor tělových. časopisů ing. Alexandr Zurman. Vedoucí redaktor časopisu Jaroslav Trousil. Řídí redakční rada: J. Trousil, předseda, ing. P. Borský, K. Eldlps, PhDr. F. Chovanec, J. Kotland, JUDr. O. Kulhánek, MUDr. F. Mach, R. Marek, J. Maršík, J. Māša, Z. Paulů, PhDr. J. Potměšil a dr. J. Soukup. Redakce: 115 88 Praha 1, Klimentůská ul. 1. Telefon čis. 23 14 88 4. Redakční uzávěrka: k 1. dni předcházejícího měsíce. Vychází jednou za měsíc. Vytiskla Stráž, tiskařské závody, n. p., Karlovy Vary. Rozšifuje Poštovní novinová služba. Cena 3 Kčs. Informace o předplatném podá a objednávkou přijímá každá pošta i doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Uzávěrka tohoto čísla byla 1. listopadu 1981.

ISSN - 0323 - 1445

Hodnocení roku 1981

Jaký byl vlastně rok 1981 pro československé lyžování?

Z hlediska hodnoty sportovních výsledků Jany Šoltýsově-Gantnerové, Květy Jeriové a štafety běžkyň na 4 × 5 km velký. Z hlediska výsledků ostatní reprezentace průměrný až značně rozpačitý. V každém případě byl rokem pilné práce, úporného hledání, orientace na hlavní úkoly, byl rokem snahy po zkvalitnění řízení a zvýšení podílu výboru svazu lyžování.

Význam historického vítězství Jany Šoltýsově-Gantnerové ve sjezdu v Altenmarktu v soutěži Světového poháru, vítězství Květy Jeriové v běhu na 5 km v rámci zkoušky na MS 82 v Oslo, její celkové třetí místo ve Světovém poháru žen v běhu na lyžích a výsledky štafetového družstva běžkyň na 4 × 5 kilometrů, které porazilo všechny reprezentační kolektivy (včetně SSSR) hlavně Norska, nebyl dostatečně společensky ani politicky doceněn. Přesto je sportovní hodnota těchto výsledků nesporná a velmi vysoká, rovněž ohlas v zahraničním tisku byl velký.

K dostatečnému zhodnocení u nás nedošlo patrně proto, že pod dojmem rozpačitých výsledků ostatní reprezentace k tomu nebyl prostor a ani odvaha. Je ovšem skutečností, že výsledky skokanů včetně 12. místa Josefa Samka na MS 81 v letech na lyžích mnoho radosti nepřinesly. Podobně výsledky běžců na lyžích až na náznaky Bečváře a Švuba zůstaly na úrovni předchozího roku. Ve sjezdových disciplínách se méně dařilo Zemanovi a to se projevilo i ve zhoršených výsledcích sjezdařů. Sdruženáři naznačili, že mají na lepší výsledky.

Očekávání nesplnili junioři a juniorky na MSJ v klasických disciplínách. Jedině osmé místo Jiřího Parmy ve skoku je možno přičíst k aktivům roku. Z výsledků na MEJ ve Škofje Loce je nutno vyzdvihnout šesté pořadí Roberta Zallmanna ve slalomu.

Velmi dobré výsledky byly dosaženy v soutěžích Družba prakticky ve všech disciplínách. Znovu naši mladí dokázali, že v těchto věkových kategoriích patříme k nejlepším. Je naší známou bolestí, že tyto výsledky a naděje dokážeme v další přípravě jen velmi málo záručit v soutěžích juniorů a dospělých. Tento problém proto patří k závažným, které je vedle výběru talentů potřeba v přípravě mládeže řešit.

V hodnoceném roce patří k aktivům řada opatření, směřujících ke zkvalitnění a prohloubení řízení a zvýšení podílu výboru Svazu lyžování ÚV ČSTV. Došlo však k ustavení trenérů reprezentačních družstev a sestavení reprezentačních kolektivů. Ve vlastní práci byl zaveden důslednější systém odpovědnosti a plnění úkolů. Byl zdůrazněn a prakticky podpořen význam politicko-výchovného působení a jeho uplatňování v každodenní tréninkové práci.

Byla provedena oponentura plánů přípravy ve všech SVS a SVSM, začal se uplatňovat řídicí vliv SVS a SVSM na nižší články, tj. TSM, ST a ISŠ. Zde se jednoznačně prokázalo, že existuje řada rezerv v práci středisek, trenérů a rovněž v přístupech, koncentraci a zapojování sportovců.

Rovněž byly dva aktivy trenérů lyžování a jejich cílem bylo ujasnění úkolů, postupů a zaměření motivace na plnění výkonnostních cílů. Kontrola tréninkového procesu i výsledky kontrolních testů ukázaly, že byla nastoupena správná orientace ve změnách struktury sportovní přípravy jednotlivých disciplín, která byla v tréninkové přípravě.

Na druhé straně je nutno konstatovat, že se nepodařilo vyřešit řadu přetrvávajících úkolů v zajištění činnosti reprezentačních družstev, že dlouho trvá kádrové doplnění komise vrcholového sportu a jednotlivých subkomisí. To sice přímo negativně neovlivnilo přípravu reprezentantů a středisek, ale celkový rozvoj lyžování a jeho jednotlivých disciplín takové kádrové zajištění nezbytně potřebuje.

Nadále není dostatek lyžařského materiálu pro masové a výkonnostní využití. To velmi negativně ovlivňuje výsledky budoucích let. Situace se stává přímo kritickou u skokanských lyží a bot atd.

V závěru roku probíhá příprava reprezentačních družstev na prvním sněhu v zahraničí a konají se první soutěže. Chceme zdůraznit, že zaměření přípravy bylo jednoznačně orientováno na MS ve Schladmingu ve sjezdových a MS v Oslo v klasických disciplínách dospělých. Dále na MSJ v Murau a Auronu u juniorů. Výsledky (i když nechceme a nemůžeme očekávat žádné zázraky) by měly dokázat, že nastoupený směr k ZOH 1984 v Sarajevu je správný a československé lyžování, jeho reprezentace plní své úkoly a poslání a navazuje na tradice minulosti.

Je třeba připomenout, že někteří osvědčení reprezentanti (Šoltýsová-Gantnerová, Jeriová, nyní Parma, ale i další) měli některé obtíže a se ztrátou tréninku se musí postupně vyrovnat. Mají ale důvěru, individuální plány přípravy a osobní výkonnostní cíle.

Závěrem byl chtěl poděkovat za množství vykonané práce, nadšení a obětavost mnoha pracovníků, trenérů a sportovců a popřát československému lyžování úspěchy v roce 1982 a především v přípravě na MS 1983 v letech na lyžích v Harrachově a na ZOH 1984 v Sarajevu.

Ať to frčí!

PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér a předseda vrcholové komise VSL ÚV ČSTV

ČO NOVÉHO VO FIS ?

Pod týmto názvom uložila redakčná rada nášho časopisu „Lyžarstvo“ medzinárodnej komisii Výboru zväzu lyžovania ÚV ČSTV informovať pravidelne čitateľov nášho časopisu o novostiach vo svetovom lyžovaní. Pokúsime sa o to. Budeme takto nadväzovať na novosti, o ktorých sme informovali v čísle 3 „Lyžarstvo“ v marci 1980 a potom na obsiahlu informáciu v čísle 7 z júla 1981 ohľadne noviniek prijatých kongresom FIS v máji tohoto roku.

Budeme sa viac orientovať na zásadnejšie otázky rozvoja a problematiky svetového lyžovania, pričom ponecháme priestor ako členom medzinárodnej komisie tak aj trénerom, aby svoje názory vyslovili a či napísali k jednotlivým dielčím problematikám. Snáh sa nám tento zámer podarí.

Na svoje ďalšie zasadnutie sa zišlo predsedníctvo FIS dňa 4. októbra 1981 v Schladmingu, dejisku Majstrovstiev sveta v zjazdových disciplínach pre rok 1982. Na porade sa prerokovávali v zásade tri okruhy problematiky:

1. Rozpracovanie niektorých záverov 33. kongresu FIS.
2. Diskusia ako premietnuť niektoré uznesenia olympijského kongresu v Baden-Badene do práce a pravidiel FIS.
3. Posúdiť v teréne organizačné prípravy na MS v Schladmingu.

V bode prvom to boli tieto problémy. Ako sme už informovali v „Novinkách z kongresu FIS“ v priebehu nasledujúcich 4 rokov by malo dôjsť k spresneniu organizácie FIS, deľbe práce a napokon k zmenám stanov FIS, aby tieto boli lepšie prispôbené dnešnému životu. Za týmto účelom sa ustanovila osobitná 4členná pracovná komisia P-FIS, ktorá spolu s prezidentom a gen. tajomníkom FIS zamerala na svojich dvoch pracovních schôdzkach svoju pozornosť na spracovanie pokynov pre prácu komisií FIS. Prvé návrhy dostali členovia P-FIS písomne na stôl a po preštudovaní sa k nim už zásadným prerokovaním vráti budúce zasadnutie P-FIS v Oslo. Už dnes možno povedať, že sa čiastočne obmedzí rozhodovacia právomoc komisií. Bude lepší dohľad nad plánovaním a vlastnou prácou komisií, ale zintenzívni sa tiež kontrola ich činnosti. Náplň ich práce, a to pre každú komisiu zvlášť, má presne určenú. Treba predpokladať, že to všetko prispeje k aktívnejšej a plánovitejšej práci jednotlivých komisií.

Prezident Marc Hodler a generálny tajomník FIS Gian-Franco Kasper refovovali o rokovaní s organizačnými výbormi diaľkových bežeckých pretekov. Je okolo nich rad problémov, najmä účinné akcie proti tomu, aby sa neprekomercializovali a nespecializovali, pretože najmä prvá tzv. skupina bývalých aktívnych pretekárov, pôsobí ako „vlci medzi ovcami“ medzi druhou časťou tisícok nadšencom, ktorí účasťou prispievajú k upevneniu svojho zdravia. Bude sa ďalej trpezlivo rokovať s organizátormi v snahe postupne podriať ich organizáciu predstavám FIS, pod ktorého záštitou by sa mali naďalej konať.

Schválené boli definitívne pravidlá pre svetový bežecký pohár s menšími úpravami skôr administratívneho

a legislatívneho charakteru a nové pravidlá pre usporiadanie Majstrovstiev sveta juniorov v zjazdových disciplínach. Tieto prvé MSJ sa budú konať v dňoch 27. 2.—7. 3. 1982 v Auron vo Francúzsku. Za oficiálneho predstaviteľa FIS na týchto prvých MSJ bol na návrh prezidenta Hodlera schválený dolupodpísaný.

Znovu sa obsiahle diskutovalo o započítávaní preteku Svetového pohára v Borovci v Bulharsku, kde ako vieme neboli dodržané všetky pravidlá o dĺžke a výškovom rozdieli trate. Zaujímavé, že sa z toho chce vyvodit tvrdé sankcie voči TD (napr. suspendovanie činnosti na 1 rok, vyňatie zo jury na MS 1982). V tejto súvislosti sa dalo v úvahu, či sa majú do bodov FIS započítať niektoré ďalšie preteky u ktorých (aj vinou nedostatčnej činnosti TD) došlo k rôznym nedostatkom (niekedy aj naozaj len formálnym). Predsedníctvo FIS nepodľahlo niektorým tendenciám vyradiť inak dobre organizované preteky, zo zaradenia do bodov FIS, len pre viac menej formálne nedostatky. Tím by vlastne predovšetkým boli poškodení pretekári, ktorí za ne nemôžu, ale môžeme povedať, že zaujalo naozaj realistický a objektívny postoj.

V druhom bode podal prezident FIS zaujímavú správu o priebehu olympijského kongresu v Baden-Badene. Nebudem o tom podrobnejšie písať, veľa správ z jeho priebehu priniesla naša denná, ale hlavne športová tlač. Pre FIS vyplynuli tri také hlavné úlohy, ktoré boli dané k rozpracovaniu príslušným komisiám a o ktorých bude rokovať predsedníctvo FIS na svojom zasadnutí v Oslo. Sú to:

- problematika dopingu, postatné sprísnenie,
- aplikácia pravidla 26 do podmienok amatérskych pravidiel FIS, pokiaľ by sa žiadala zmena doterajších pravidiel,
- komercializácia v lyžovaní.

Mistr světa v letech na lyžích a vítěz Světového poháru skokanů 1980—81 Rakušan Armin Kogler i v nové sezóně bude vyhledávaným závodníkem sběratelů autogramů

Napokon si mali členovia predsedníctva FIS možnosť prehládnuť jednanie peši a jednak helikoptérou všetky trate určené pre MS 1982. Sú starostlivo pripravené a prakticky hotové. Zaujímavé sú zariadenia na zjazdovej trati pre výrobu umelého snehu. V dojazde sa vybuodovala plocha ako na zimnom štadióne pre výrobu snehu — ľadu. Malo by byť teda všetko v poriadku, a je keďby nebol sneh (ale bude aspoň zima). Ale čo bude keď bude pršať — toho sa organizátori najviac boja, lebo do údolia sa vo februári vždy „vkradne“ nepríjemný „fön“ z Talianska. Verme, že nebudú mať toľko starostí ako pri generálnej skúške. Bola by to škoda, pretože organizácia v Schladmingu je naozaj veľmi starostlivo pripravovaná.

Ďalej sa rokovalo na predsedníctve FIS o niektorých dielčích otázkach [Informácia o Sarajeve, kalendárny poplatok pre Majstrovstvá sveta v súťaži družstiev v skoku a preteku združenom, televízne prenosy a pod.].

JÁN MRÁZ
člen predsedníctva FIS
a predseda medzinár. komisie
VZL ÚV ČSTV

Holmenkollen se chystá

Rekordní účast startujících a přítomnost všech světových špiček je nejlepším dokladem toho, že mistrovství světa 1982 v klasických disciplínách v Oslo bude mimořádnou sportovní událostí. Nebudou na ní chybět ani čs. reprezentanti. S největším zájmem je očekáván start našich běžkyň. Splnění vytčeného cíle: dvou umístění do 6. pořadí a získání 3 bodů je náročné.

Zmodernizovaný stadión na Holmenkollenu je pripraven privítat najlepších lyžaře z celého sveta i rekordní účast návštevníků. Lyžovanie je v Norску veľmi obľíbeným športom a jeho veľkou propagáciou bude skutočnosť, že

na závody svetového šampionátu klasických dětí od 7 do 12 let mají volný vstup.

Prověrkou připravenosti místků byla na 6. a 13. prosince naplánovaná kvalifikace norských skokanů pro účast na Intersportturné. Trati budou vyzkoušeny při prosincovém závodě sdruženářů a v lednu při národním běžeckém závodě. Náklady na uspořádání MS 1982 se odhadují na pět milionů švýcarských franků, podle názoru organizátorů však budou kryty. Přispěje k tomu i účast 3000 dobrovolných funkcionářů, kteří se budou starat o hladký průběh šampionátu. Začíná ve čtvrtek 18. února a končí v neděli 28. února. -jt-

O tituly mistrů světa ve Schladmingu

Světová sjezdářská elita se chystá na mistrovství světa 1982 v rakouském Schladmingu, které bude slavnostně zahájeno ve středu 27. ledna ve 13.30 hodin. Vše je připraveno k přehlídce nejlepší konkurence ve všech sjezdových disciplínách, kterou budou sledovat milióny televizních diváků v celém světě. Televizní přenosy se připravují ze všech jedenácti závodů světového šampionátu v délce 27—30 hodin. Finanční náklady na jejich uskutečnění činí 55—60 miliónů šilinků. Očekává se, že budou velkou podívanou.

Pořadatelé mají vše připraveno k zahájení bojů o tituly mistrů světa a vedoucí činovníci Mezinárodní lyžařské federace v čele s předsedou Marcem Hodlerem a gen. sekretářem

Gian-Francem Kasperem při říjnové prohlídce tratí a zařízení se vyslovili s uznáním o péči organizátorů. Obavy mají funkcionáři organizačního výboru jen z možné oblevy a deště, který právě letos v únoru znamenal přerušení závodu mužů ve sjezdu.

SNĚHOVÁ DĚLA PŘIPRAVENA

Po zkušenostech s nedostatkem sněhu při ZOH v Lake Placidu organizátoři MS 1982 i tentokrát připravili možnost výroby umělého sněhu pomocí sněhových děl. Nákladem 16 miliónů šilinků na dolní části Planai byla postavena tato zařízení, která mohou zasněžít plochu 11 hektarů s vysokým rozdílem více než 400 m.

Potrubí vody je vedeno v délce 600 metrů. Umožňuje vytvořit 300 čtverečných metrů sněhu za hodinu. Sněhová děla lze využít však jen za mrazivého počasí. Cílový stadión je v nadmořské výšce jen 758 m, která při teplé vlně s deštěm není dostatečná. Dlouhodobá meteorologická předpověď na konec ledna a začátek února příštího roku se však zdá být příznivá.

Velmi kladně hodnotí odborníci bezpečnost tratě. Postavení záchranných sítí v Planai v délce 20 kilometrů stálo dva a půl miliónu šilinků.

Ceny vstupenek

Blok vstupenek na všech jedenácti závodech (bez slavnostního zahájení MS) stojí 600 šilinků, vyhrazená sedadla s příplatkem 150 šilinků na každý závod. Jednotlivé vstupenky na každý závod jsou prodávány za 120 šilinků, na trénink za poloviční cenu (60 šilinků).

Ubytování v hotelech při mistrovství světa je o sto procent dražší než v normální zimní sezóně, přitom všechny pokoje v širokém okolí byly již řadu měsíců před šampionátem rezervovány zálohami zájemců. Organizační výbor si smluvně zajistil 3000 lůžek.

K úhradě značných finančních nákladů přispěje i prodej odznaků a početných suvenýrů. Nebudou chybět ani kulturní a zábavné programy. Před mistrovstvím světa v lednu a v únoru bude ve Schladmingu otevřeno kasino, které přispěje k zvýšenému obrátu peněz v tomto lyžařském středisku.

Jaká bude sjezdová trať?

S touto otázkou se nejvíce zabývají experti sjezdových disciplín. Stále vyslovují obavy, aby nepříznivé deštivé počasí a obleva nezkazily závod. Vždyt letošní testovací závody znamenaly tolik problémů. Hlavní zkouška na MS přinesla jen obří slalom mužů, uskutečněný s potížemi a sjezd žen v sousedním Hausu, zatímco sjezd mužů ve Schladmingu pro déšť nebyl dokončen, což znamená špatnou bilanci.

O body ve sjezdu Světového poháru se bojuje na sjezdovce Planai ve

Schladmingu od roku 1973. Tehdy zvítězil Rakušan Klammer za 1:41,77 s náskokem 0,33 sec. před Švýcarem Collombinem a 0,36 jeho krajanem Russim. O dva roky později byl první Kanadan Irwin v čase 2:00,84 následován Rakušanem Eberhardem — 1,61 a Italem Plankem — 1,67. V roce 1978 zvítězil Read za 1:32,11 před Murrayem (oba Kanada) — 0,06 a Makejevem (SSSR) — 0,13. V roce 1979 při přerušení bylo pořadí na vedoucích místech: 1. Podborski (Kanada) 1:59,28, 2. Veith (NSR) — 1,02, 3. Read — 1,08.

Náklady stále stoupají

Uspořádání mistrovství světa je rok od roku finančně náročnější. Před osmi lety Svatému Mořici stačilo 6,2 miliónu švýcarských franků k zajištění světového šampionátu. Před čtyřmi roky Garmisch-Partenkirchen potřeboval již 15,5 miliónu západoněmeckých marek. Celkové náklady na MS 1982 ve Schladmingu činí 136,5 miliónu šilinků (více než 17,5 mil. švýcarských franků). Základní finanční rozpočet byl „jen“ 75 miliónů šilinků, který uhradila rakouská vláda a Štýrsko po 40 %, oblast Dachstein-Taury 20 %. Po dobu dvanáctidenního trvání šampionátu bude organizační výbor plně zaměstnávat 1700 osob.

Program MS 1982

Mistrovství světa 1982 ve sjezdových disciplínách bude zahájeno 27. ledna a potrvá do 7. února. Přinášíme program světového šampionátu:

Středa 27. ledna: slavnostní zahájení ve 13.30 hod. ve Schladmingu.

Čtvrtek 28. ledna: sjezd žen do kombinace v 11.00 hod. v Hausu.

Pátek 29. ledna: sjezd mužů do kombinace v 11.00 hod. ve Schladmingu.

Sobota 30. ledna: sjezd žen ve 12.00 hod. v Hausu.

Neděle 31. ledna: sjezdu mužů ve 12.00 hod. ve Schladmingu.

Pondělí 1. února: slalom žen do kombinace v 10.00 a 12.00 hodin v Hausu.

Úterý 2. února: slalom mužů do kombinace v 10.00 a 12.00 hodin v Hausu.

Středa 3. února: obří slalom žen v 10.00 a 12.30 hod. ve Schladmingu.

Pátek 5. února: obří slalom mužů v 10.00 a 12.30 hod. ve Schladmingu.

Sobota 6. února: slalom žen v 10.00 a 12.30 hod. v Hausu.

Neděle 7. února: slalom mužů v 10.00 a 12.30 hod. ve Schladmingu. Slavnostní zakončení ve 14.00 hod. ve Schladmingu.

Jediným dnem volna je čtvrtek 4. února.

-tr-

Předností sjezdové tratě Planai je, že po celé délce má ochranné sítě, zaručující bezpečnost závodníků

Komise mládeže FIS zasedala v Říčkách

Koncem ledna bude v Říčkách v Orlických horách odstartován jubilejní 20. ročník mezinárodního závodu mládeže ve sjezdových disciplínách — Skiinterkritérium 1982. Pořadatelé závodu, členové lyžařského oddílu Jiskry Ústí nad Orlicí a komise FIS pro otázky mládeže a dětí (KM-FIS) oslavili toto výročí na společném setkání v Říčkách 9. a 10. října 1981. Schůzky se zúčastnily také delegace organizačních výborů dalších mezinárodních sjezdových závodů dětí — Skiinterkritéria ve Vrátné, vedená Karolem Zemančíkem, Poháru Loka v čele s Milicou Miličevovou a Trofeo Topolino vedená dr. Georgiem Tononim. Při oslavách 20. výročí Skiinterkritéria v Říčkách nescházel nikdo, kdo na mezinárodní úrovni má co říci k problematice lyžařských závodů dětí. Setkání nebylo jen oslavou, ale i zasedáním s bohatým pracovním programem. KM-FIS zde uskutečnila řádnou pracovní schůzi, tentokrát za účasti pořadatelů mezinárodních závodů dětí, pořádaných pod patronací FIS. Zahraniční účastníci v čele s předsedou KM-FIS Hubertem Pirchnerem (Rakousko), ji kvalifikovali jako významnou a úspěšnou mezinárodní lyžařskou akci.

Komise mládeže FIS je jednou z nejmladších komisí federace. Její oficiální ustavení bylo schváleno až na kongresu v Bariloche v roce 1977. Do té doby se o otázky mládeže a dětí ve FIS staral zvláštní pověřenec, dnešní předseda komise. V současné době pracuje komise ve složení: předseda Hubert Pirchner (Rak.), sekretář Charles Conrad (Fr.) a dalších sedm členů: Susan Berryová (Brit.), Vainö Eskelinen (Fin.), Matyáš Hafner (Jug.), Alevtina Kolčinová (SSSR), Henryk Moroz (Pol.), Hilde Schmied-Hofherrová (Rak.) a Frazer West (USA). Kandidátem členství je Herman Stadler (NSR). S výjimkou Eskelinena a Kolčinové se všichni členové komise jednání zúčastnili. Kompetence a činnost KM-FIS je velmi široká, týká se všech disciplín, t. č. se komise přednostně věnuje sjezdovým disciplínám.

Hlavní podíl na úspěchu akce mají v první řadě soudruzi z Říček v čele s předsedou OV Skiinterkritéria 1982, s. Ing. Zdeňkem Maršíčkem. S ním setkání připravoval a provedl početný sbor fundovaných spolupracovníků OV. Ústečtí soudruzi se opírali o přízeň politických a státních orgánů okresů Ústí nad Orlicí a Rychnova nad Kněžnou, bez jejichž pomoci by uskutečnění akce nebylo ani možné. V Říčkách byli přítomni předseda ONV Ústí nad Orlicí s. Josef Kaláb a předseda ONV Rychnov nad Kněžnou, s. Josef Lukášek; tělovýchovu zastupoval předseda KV ČSTV s. Josef Jelínek. Delegaci VSL ÚV ČSTV tvořili členové předsednictva s. Ján Mráz a František Karlík. Pracovního zasedání KM-FIS se s. Mráz zúčastnil ve funkci člena předsednictva FIS, které zastupoval.

SLOVO MAJÍ ČLENOVÉ KM-FIS

Ve snaze seznámit čtenáře se zásadními stanovisky na lyžování mládeže a dětí položili jsme některým členům KM-FIS několik otázek. Odpovědi ilustrují zásadní pohled komise na závodění dětí a mládeže (Pirchner, Conrad), dále současnou situaci lyžování dětí v Rakousku, Británii a v USA.

H. Pirchner (Rakousko), předseda komise: „Vyjádřím se stručně ke dvě-

ma základním problémům, které jsme na posledním kongrese FIS a také zde v Říčkách projednávali.

Pro závodění dětí platí nová pravidla. Posunutím věkové hranice v kategoriích dětí (žactva) o 1 rok směrem nahoru (mladší 12 a 13 roků, starší 14 a 15 roků) dosáhli jsme potřebného klidu na přípravu žáků/žákyň a zbavili jsme je nezdravého tlaku k předčasnému získávání výkonnosti. Děti se musí především naučit technicky dobře jezdit. Aby bylo zabráněno přetěžování dětí, byl závodní program dětí limitován a v souladu s tím odsouhlasen kalendář na nejbližší dvě sezóny. Rozhodli jsme také, že budeme průběžně provádět některá vědecká setření a zjišťovat stupeň fyzické i psychologické zátěže dětí. Nové prováděcí předpisy pro závodění dětí, které jsme přijali, jsou dalším prostředkem, kterým chceme dosáhnout vytčeného cíle.

Přeměna MEJ na mistrovství světa juniorů (MSJ) nás přinutila vypracovat nová pravidla pro organizování MSJ. Posunem věkové hranice u starších dětí na 15 roků bude v budoucnu juniorská kategorie zahrnovat tři ročníky; v roce 1982 ročníky narozené 1964/65/66. Cílem tohoto opatření je, zintenzivnit závodní přípravu juniorů se zaměřením na závody EP a SP. Zdůrazňujeme obzvláště, aby junioři jezdili všechny 3 disciplíny, abychom získali co největší rezervu výkonných závodníků pro velké závody. Proto budeme na MSJ vyhodnocovat také trojkombinaci.

Úprava věkových kategorií mládeže a vydání závodních pravidel pro mládež v klasických disciplínách budou zpracovány a předloženy ke schválení příštímu kongresu (1983).“

Ch. Conrad (Francie), sekretář komise, shrnul své stanovisko na otázku lyžování dětí do tří bodů: „Pro děti do 10 let musí lyžování zůstat hrou. Práce trenéra nebo cvičitele s dětmi musí být obzvláště selektivní, děti v raném věku nesmí být vedeny k závodění.

Dítě, dříve než mu je povolena účast v závodech, musí psychicky a fyzicky dosáhnout určitého stupně zrlosti a technické dovednosti.

Školní výuka dětí má absolutní přednost před sportem a nesmí být v žádném případě zanedbávána.“

Hilde Schmied-Hofherrová (Rak.) býv. členka rakouského reprezentačního družstva, vynikající sjezdačka padesátých let, nám řekla: „U nás máme hory přede dveřmi a děti se rodí, jak říkáme, s lyžemi na nohách. První je matka, která svou ratolest seznamuje se sněhem, o víkendech pak sehraává otec roli lyžařského cvičitele rodiny. Tempo ovšem brzy určuje „mláďa“ a nikoli rodič. Již v této fázi přejímá lyžařskou výchovu klub. Pro děti je mnohem zajímavější trávit lyžařské odpoledne s kamarády. Na této úrovni, tedy velmi brzo, se děti začínají měřit ve výkonnosti mezi sebou. Probouzí se v nich zdravá ctižádost, lyžovat lépe, elegantněji a snad i trochu rasantněji. V poměrně raném věku, mezi 8—12 lety se děti začínají zúčastňovat zcela nenáročných klubových závodů. Průběh sledují klubovní trenéři, zde se rodí první talenti. Daleká a přetěžká však je cesta do zemského nebo dokonce do reprezentačního družstva.“

Susan Berryová (Británie): „V Británii míváme sníh jen na severu země, ve Skotsku. Tam lyžují převážně děti, bydlící na severu. Děti např. z okolí Londýna dávají přednost zájezdům do Alp, to je přijde levněji. Do Alp zájždějí převážně o vánočních prázdninách nebo o velikonicích, a to s rodiči, se školou nebo s lyžařským klubem. Náklady hradí rodiče. Máme mnoho svahů s umělým povrchem (asi 75). Nejsou příliš dlouhé, na nejdelších se dá postavit 15—20 branek slalomu. Ale i ty nejkratší svahy poskytují vitanou přiležitost pro lyžařský výcvik dětí. Nejlepší děti a junioři jezdí každý rok národní mistrovství své kategorie. Ale i pro tyto závodníky platí pravidlo, že škola má prioritu před lyžováním.“

Frazer West (USA) je jedním ze sedmi členů výboru guvernérů Lyžařského svazu USA a jedním z 12 licencovaných TD USA. Řekl nám mnoho zajímavého o lyžování: „Mezi lyžováním v Evropě a v USA existují velké rozdíly. U nás není závodní lyžování tak populární jako v Evropě. Např. Phil Mahre, vítěz SP 1981, je hrdinou jen ve svém rodném městečku Yakima ve státě Washington, jinde ve Spojených státech je zcela neznámý. Stát a univerzity podporují jen populární sporty (amer. fotbal, košíkovou, basebal, atletiku). Každý lyžař u nás, s výjimkou členů reprezentačních družstev, si veškeré náklady spojené s provozováním lyžařského sportu musí hradit sám. To je velice nákladné zejména ve sjezdovém sportu.“

Pokud jde o děti doporučuje:

— do 12 roků volně pojiždět v terénu, naučit se instinktem rozlišovat druh a kvalitu sněhu a těm přizpůsobovat techniku a jízdu;

— od 12—15 roků zdokonalovat techniku, závodit na lehkých tratích, nikoli častěji jak v šesti závodech v sezóně.

Dr. Giorgio Tononi z italského Trenta, předseda OV největšího závodu pro děti Trofeo Topolino o setkání v Říčkách řekl: „Organizace setkání byla perfektní, přijetí vřelé, pohostinnost vynikající. Odvážím si hluboký dojem ze setkání s přáteli z mnoha

Pohled na sjezdovou trať v Říčkách

zemí. Chtěl bych potvrdit ono známé poznání, že pro sport neexistují hranice mezi státy. Náš závod v Monte Bondone probíhá vždy jako mohutná

manifestace přátelství. Děkuji přátelům v Říčkách za uskutečnění schůzky a těším se na brzké shledání u nás, na závodech Trofeo Topolino."

UZNÁNÍ FIS

Výběr mladých talentovaných jedinců patří do popředí nejdůležitějších úkolů každé sportovně vyspělé země. Na úseku sjezdového lyžování v ČSSR to je Skiinterkritérium, které pomáhá vyhledávat lyžařské talenty mezi dětmi, a to již 20 roků. Spolu s organizátory Skiinterkritéria ve Vrátné přispívá svým dílem k řešení velmi komplexní klíčové otázky, výběru sportovních talentů ve sjezdovém sportu.

Účast nejvyššího orgánu Mezinárodní lyžařské Federace komise pro otázky mládeže a dětí FIS na oslavě 20. výročí založení Skiinterkritéria v Říčkách je především projevem uznání obětavé, na vysoké odborné úrovni vykonávané práce širokého aktivu dobrovolných pracovníků. Je ale i poděkováním federace za pomoc při rozvíjení sjezdového lyžování dětí na mezinárodní úrovni. Solidární účast organizátorů dalších předních mezinárodních závodů dětí přispěla k příjemné atmosféře slavnostního shrummáždění.

Dr. OTTO KULHÁNEK
člen mezinárodní komise
VSL ÚV ČSTV

Modely 1982 - lyže se vyvíjejí dál

Jako obvykle je už začátkem podzimu sortiment nových modelů lyží hotový a připraven pro soutěž na mezinárodním trhu. A povel ke startu v konkurenčním boji světových producentů není jenom každoroční mezinárodní veletrh sportovního zboží v Mnichově, ale právě hodnotící články v denním i odborném tisku, které informují čtenáře z řad zainteresovaných sportovců a masových konzumentů a působí tak nejširším vlivem.

Nejfundovanější rozbory, opřené o rozsáhlé testování a laboratorní zkoušky, uveřejňují už léta americké odborné časopisy v doprovodu podrobných tabulek změřených hodnot a veličin.

Stojí proto za námahu vybrat z těchto rozborů alespoň ty věcné komentáře, z nichž vyplývají hlavní trendy v nejnovějším vývoji konstrukce lyží.

Řekněme si hned předem, že změny ve vývoji, směřující ke zvýšení jízdních kvalit lyží a jejich přizpůsobení individuálním možnostem a potřebám konkrétního lyžaře, se projevují v těchto hlavních směrech: nové linie bočního vykrojení lyží, lepší materiál pro skluznice, odolnější hrany, velké množství modelů lyží o plné délce.

Kdo by se podivoval nad tím, že při veškeré důmyslnosti již známých moderních lyžařských konstrukcí se tento obor sportovní výzbroje může ještě dále podstatně rozvíjet, je třeba připomenout třeba jen etapy novější historie vývoje lyží. Třicátá a čtyřicátá léta až do poloviny padesátých let lze v historii lyžařského designu a konstrukce označit za dobu dřevěnou. Od poloviny padesátých do poloviny šedesátých let následuje doba kovová, od poloviny šedesátých do poloviny sedmdesátých let doba sklolaminátová a od poloviny sedmdesátých let do našich dnů doba důmyslné propra-

cované sendvičové konstrukce, kdy se kombinace dřeva, sklolaminátu, kovu, polyuretanové pěny a karbónových vláken stala běžnou záležitostí.

Nikdo neví — jak píše americký časopis Skiing — co nám přinesou zbývající osmdesátá léta, ale na základě dosavadního vývoje lze předpovědět, že toto období označí budoucí lyžařští historikové za dobu exotického experimentování. Je to snad trochu nadsazené, neboť novinky, které lze u lyží příští sezóny konstatovat, svědčí vesměs o celkem střizlivých a racionálních pokusech o zlepšení jízdních vlastností i odolnosti lyží. Nejde tedy v žádném případě o výstřednosti.

Při zkoumání nových sjezdových lyží — a tento článek je věnován právě jim — je třeba poukázat na konkrétní změny podle jednotlivých značek a modelů.

Za nejzajímavější modifikaci je pokládána například linie bočního vykrojení u lyže RC4 Superform firmy Fischer. Tato nová linie je označována zkratkou RDR (Reverse Dual Radius — obrácený dvojitý poloměr). Za tímto poněkud složitým označením se skrývá skutečnost, že boky této lyže jsou vykrojené ve dvou obloucích, oddělených od sebe viditelným vyutím uprostřed boku lyže, tedy tam, kde lyže bývá nejužší. Toto vykrojení má zajistit lepší záběr hrany na tvrdém

sněhu, zejména při rychlých krátkých obloucích blízko spádnice.

S dalším novým nápadem v linii bočního vykrojení přišla firma Kästle. U modelů FW-1 Proto a FW-1 Ultra je umístění „tajíle“ posunuto dopředu a patka lyže je zúžená a také poněkud zploštělá. Toto tvarování umožňuje měnit délku styku lyže se sněhem: při těžišti posunutém dopředu je délka tohoto styku kratší a lyže se chová jako kratší, zatímco při těžišti přeneseném spíše dozadu se lyže chová jako delší a stabilnější, zejména když je vedena na plocho.

Firma Head používá svého nového pojetí boční linie jinak. Označuje ji zkratkou NTR (Natural Turning Radius — přirozený poloměr otáčení) a sleduje jí tento cíl: protože méně zdatní lyžaři jezdí pomaleji a nedovedou využívat hrany jako pokročilejší lyžaři, potřebují bočně hlouběji vykrojené lyže, které jim provedení oblouku usnadňují. A naopak pokročilí lyžaři toto výraznější vykrojení nepotřebují, protože dovedou lépe využívat hrany. Proto určil tento výrobce model 3.5 s nejnižší hodnotou NTR (s největším vykrojením) pro začátečníky, 5.1 s největším číslem NTR (s nejmělkým vykrojením) pro pokročilé.

Vedle těchto výrazných novinek pokračuje většina výrobců lyží v méně znatelných, ale důležitých modifikacích linie a konstrukce lyží. Například firma Dynastar vybavila své špičkové modely skluznicemi z hustšího polyetylénu, což zvyšuje jejich rychlost i trvanlivost. Firma Olin zase zavedla u svých lyží podstatně tvrdší dělené hrany, které se montu-

Jí na modely Mark III a Mark IV Comp. Firma Kästle zase zavedla takzvaný Senso System, který znamená, že lyže je konstruována za pomoci hliníkových a sklolaminátových pruhů uložených na vrstvě určené k pohlcování nárazů. Výsledkem má být klidnější vedení lyží a lepší záběr hran. Firma Rossignol zase provedla menší změny v ohebnosti konstrukce z pěny, kovu a sklolaminátu používaných pro stavbu modelu SM (obří slalom) a vyrábí na tomto základě vylepšený model SM, zvaný First, který je vhodné používat v plné délce. Firmy Atomic, Authier, Lacroix, Hart a Hanson (který převzal firmu Hexcel a bude nyní vyrábět lyže s plastovou konstrukcí pod vlastní značkou) se všechny zaměřily na lepší využití karbonových a kevlarových vláken ve velmi lehkých, ale mimořádně pevných nových lyžích.

Pozoruhodné je i to, že trend k prodlužování lyží pokračuje. Firma K2 nahradila sortiment modelů střední délky takzvanou sérií Stretch (protažená). Tyto modely jsou o dva centimetry delší než obvykle — 187, 192 a 197 místo 185, 190 a 195 — a mají být ideální pro lyžaře, kteří chtějí dosáhnout náročnějšího výkonu a ne-

chtějí jednoduše přeskočit rozdíl mezi lyžemi střední a plné délky. Například lyžař, který používal délky 185, si může zvolit délku 192 v sérii Stretch.

Nejvýraznějším znamením rostoucí popularity delších lyží je velké množství nových modelů s plnou délkou, určených pro sportovní a závodní lyžování. Ve sportovní kategorii doplnila firma Dynastar svůj sortiment o sérii nových lyží VR 15. Firma Elan dává na trh novou verzi účtyhodné slalomové lyže RC 05. Jde o model zbarvený extrémních závodnických vlastností, který je označen jako RC 053. Firma Atomic rozšířila svůj výběr rekreačních modelů plné délky o nový model Colt HV a Worldcup HV. Hanson zdokonalil model Hexcel Sundance přidáním grafitu a uretánu, čímž vznikla znamenitá lyže pro rychlou jízdu v dlouhých obloucích, odolná proti torzi a s velmi klidným vedením na sněhu.

Ve stále rostoucím počtu se na trhu objevují závodní lyže určené pro slalom nebo obří slalom a také pro rekreační závodění (jde obvykle o kombinaci SL a GS, tedy o lyže s poněkud tolerantnějšími vlastnostmi než lyže výlučně závodní). Zároveň však firmy Vökl a Spalding dávají na trh

velkou zásobu čistě závodních lyží, o nichž uvádějí, že jsou naprosto totožné s lyžemi používanými v soutěžích Světového poháru.

K novým modelům příští sezóny patří například nové lyže Dynastar pro obří slalom (MV5-Geant), Olin (Mark VI-GS), Elan (RC-08), Authier (Equipe M), Atomic (Bionic Team RS), Hart (Graphite GS), Head (GS), Yamaha (Paramount XAM GR) a nové slalomové lyže firmy Fischer (RC4 Professional), Hanson (HDS-II), Dynastar (Omeglass II Equipe), Kneissl (White Star Pro SL) nebo Nishizawa (Formula Super 300).

Přes všechny tyto nové modely je celkový sortiment na letošním trhu lyží omezenější, a to poprvé od nepaměti. Výrobci lyží si totiž konečně uvědomili, že lze sortiment z hlediska účelnosti modelů zúžit vnechááním příliš velkého počtu takzvaných mezimodelů, jejichž víceúčelovost spočívala v tom, že pořádně nevyhovovaly ani jednomu účelu. Kromě toho se podstatně zlepšilo určení skutečného účelu a kategorizování každého modelu. To samozřejmě zákazníkům rozhodování při nákupu podstatně usnadňuje.

Ceny lyží v zahraničí ovšem dále stoupají. Průměrná cena závodních lyží se zvýšila o zhruba 25 dolarů a jejich celková cena přesahuje 300 dolarů. Zvýšení cen je menší u sportovních a rekreačních lyží.

Pokud jde o dosažitelnost nových modelů, nezbyvá než počkat, které z nich se objeví i na našem trhu k uspokojení těch nejnáročnějších sportovců.

PAVEL BORSKÝ

Parma vítězem poháru NF

Do druhé desítky vstoupil náš nejstarší závod ve skoku na můstku s umělou hmotou o Pohár Národní fronty ve Frenštátě pod Radhoštěm. Při účasti 90 startujících z Jugoslávie, Polska a ČSSR zvítězil druhou říjnovou sobotu v 11. ročníku Jiří Parma z pořádatelského oddílu MEZ Frenštát před obhájcem trofeje Jánem Tanczosem (Dukla Banská Bystrica)

a oddílovým druhem Milanem Žingorem.

V závodech při umělém osvětlení v obou kolech měl nejdelší skoky a získal nejvíce bodů Parma, který prvním soutěžním skokem 90,5 m vyrovnal rekord můstku Františka Nováka z roku 1977. Z dalších členů reprezentačního družstva byl Pavel Ploc sedmý, Miroslav Slušný třináctý, Ján Jelenský šestnáctý a Jiří Malec 33. Josef Samek a František Novák nestartovali. Dobrou výkonnost opět prokázal Petr Číž (Slavia VŠE Banská Bystrica) z čs. juniorského týmu, který obsadil desáté místo. Z Poláků se nejlépe umístil Henryk Tajner jako dvanáctý a z Jugoslávů Bogdan Jelenc [24.].

Výsledky 11. ročníku Poháru Národní fronty: 1. Jiří Parma (ČSSR) 249,6 (90,5 a 87,5), 2. Ján Tanczos (Dukla Banská Bystrica) 234,9 (86 a 85), 3. Milan Žingor (ČSSR) 232,5 (85 a 84,5), 4. Škoda 229,6 (83 a 85), 5. Jirásko 226,4 (84,5 a 84), 6. Vacek (všichni Dukla Liberec) 225,4 (83 a 83), 7. P. Ploc (ČSSR) 222,6 (85 a 80,5), 8. Brzuchanský (Dukla Banská Bystrica) 221,8 (82,5 a 82,5), 9. Felix (Elitex Jablonec) 220,9 (82,5 a 81), 10. Číž (ČSSR) 219,0 (82 a 82,5), 11. Hýsek (Dukla Banská Bystrica) 218,8 (81,5 a 81), 12. Tajner (Polsko) 218,7 (82,5 a 81,5), 13. Slušný (ČSSR) 218,1 (83 a 82,5), 14. Vojkúvka (ČH Štrbské Pleso) 216,3 (82 a 83), 15. Kontúr (Dukla Banská Bystrica) 215,2 (81 a 78).

Nejlepší skokani v 11. ročníku Poháru Národní fronty: zleva Milan Žingor (třetí), vítěz Jiří Parma a Ján Tanczos (druhý)

O čokoládu

Za rekordní účasti 135 mladých skokanů z Jugoslávie, Polska a ČSSR uspořádal lyžařský oddíl MEZ Frenštát pod Radhoštěm poslední říjnovou neděli VI. ročník závodů žactva na hmotě o Čokoládovou cenu. Čokoládový dort si odnesli Václav Przybyla (Polsko), Jaroslav Krejča, Jiří Švanda (oba TJ Nové Město na Moravě), Jiří Raška a Ladislav Dluhoš (oba MEZ Frenštát), kteří zvítězili ve svých kategoriích.

Předzáci (ročníky 1972 a mladší — můstek P 15 m): 1. Przybyla (Polsko) 198,3 (18,5 a 18), 2. Ažman (Jugoslávie) 159,4 (15 a 15), 3. Benko (Sokol Vrbno) 103,9 (13 a 12).

Mladší záci (1970 a 1971 — P 15 m): 1. Krejča 203,6 (18 a 19), 2. Krejčí 199,3 (18,5 a 18), 3. Ondrouch (všichni Nové Město na Moravě) 198,0 (18 a 18).

Starší záci (1968 a 1969 — P 35 m): 1. Švanda (Nové Město na Mor.) 196,3 (40 a 38,5), 2. Lácina (MEZ Frenštát) 176,1 (37 a 38), 3. Sedlačko (Vysoké Tatry) 170,9 (35 a 35).

Mladší dorostenci (1966 a 1967 — P 35 m): 1. Raška 232,4 (42,5 a 44), 2. Bražina 222,6 (42 a 43,5), 3. Pustka (všichni MEZ Frenštát) 218,6 (42,5 a 43).

Starší dorostenci (1964 a 1965 — P 72 m): 1. Dluhoš 224,7 (85 a 84), 2. Harabiš 216,2 (82 a 84), 3. Cáhlik (všichni MEZ Frenštát) 209,3 (80,5 a 82).

-sed-

Nácvik a zdokonalování techniky pohybu

Velmi důležitou složkou sportovního výkonu je vedle tělesné, psychické a taktické připravenosti i úroveň technické připravenosti. Kvalita zvládnutí pohybu se přímo podílí na úrovni výkonu a při stejné úrovni připravenosti rozhoduje o pořadí. Význam techniky je v lyžařských disciplínách vzhledem k častým změnám vnějších podmínek zdůrazněn.

Technikou se rozumí řešení pohybového úkolu v souladu s pravidly daného sportu a se zákonitostmi pohybu vůbec. Obecným kritériem dokonalosti techniky je účelnost, tzn. volba nevhodnějšího řešení z hlediska zákonů mechaniky, dále racionalizace, tj. vydávat právě tolik úsilí, kolik je v daný okamžik pro plnění úkolu potřeba s využitím pasivních vnitřních sil, setrvačných sil a také reaktivních a vnějších sil. Vzájemné působení těchto sil vymezuje efekt vynakládaného úsilí a tím i stupeň dokonalosti techniky pohybu. Využití pohybového potenciálu je kritériem efektivity. Důležitým kritériem techniky je její ekonomie, tzn. jak hospodárně je pohyb prováděn z hlediska energetického zabezpečení.

V lyžařských disciplínách je potřeba zvláště zdůraznit stabilitu techniky. Je to vlastně stálost struktury pohybu vzhledem k účelu, k jehož dosažení je prostředkem. To prakticky znamená stabilitu techniky při únavě i při změnách podmínek. Se stabilitou je dialekticky spojena variabilita techniky. Po nás, lyžaře, je velmi důležitá a na ní prakticky závisí schopnost přizpůsobovat techniku na jiném sněhu, při větru, prostě změně vnějších i vnitřních podmínek.

Hodnocení techniky se provádí pomocí analýzy pohybu — fotografie, kinogram, videozáznam, dynamografie apod. V poslední době se někdy hodnotí i ekonomie energetického zabezpečení. Tyto způsoby však nejsou zcela běžné v každodenní tréninkové praxi a vlastně rozhodující význam má kvalifikované odborné hodnocení trenéra na základě empirie. Rozhodující roli zde proto hraje představa o správném provedení pohybu.

Je třeba si uvědomit, že nejde jen o napodobení vnějších charakteristických pohybů (úhlů, sledu jednotlivých aktů atd.), že úroveň techniky závisí na úrovni připravenosti a má tedy souvislost s úrovní pohybových dovedností, velikostí a kvalitou energetického zabezpečení a taktickým využíváním jednotlivých způsobů provedení.

Vytváření pohybových dovedností v lyžování má některé charakteristické znaky:

— **specifičnost vnějšího prostředí** — kvalita sněhu, sklon svahu, kvalita stopy. Je proto potřeba volit a upravovat terén i sniž podle optimální potřeby.

— **složitost pohybové činnosti** — relativně jednoduchá pohybová struktura je „komplikována“ změnami vnějších podmínek. Proto dochází k tomu, že každý pohyb (oblouk, krok, skok) je jiný a je potřeba vypracovat a získat pocit „lyži a sněhu“. Ten je možno získat jediné „všestranným“ lyžováním.

Lyžování vyžaduje vytváření **otevřených pohybových dovedností** — tj. takových, které tvoří základ, je možno je rozvíjet a zdokonalovat. Postupuje se vždy od **základního (zjednodušeného) pohybu, od základní (hrubé) formy pohybu k formě pohybu co nejdokonalější.**

Pro úplnost uvedeme přehledně **fáze motorického učení:**

— první fáze — **motivační** — je v přesném a jasném pochopení úkolu, volbě vhodného postupu a vyžaduje aktivní přístup žáka.

Jde zpravidla o předvedení, event. ukázkou z filmu, videozáznamu atd. Tato je doprovázena výkladem — jde o to, aby byl jasný a zdůraznil hlavní znaky pohybu.

— druhá fáze je fází pokusů a tápání — dochází k vytváření pohybových dovedností cvičením a procvičováním. Dochází postupně k zpřesňování pohybu na základě korekcí a chápání vztahů. Ožehavou otázkou je vytýkání a odstraňování chyb. Je potřeba docílit, aby žák chápal jak a co má zlepšit.

— třetí fáze je fází zdokonalování a upevňování pohybových dovedností a zvyšování výkonnosti. Dochází k **automatizaci úkonů, je uplatněno anticipační vnímání** [lyžař vnímá terén a úkoly před sebou], vzrůstá odolnost získaných dovedností vzhledem k vnějším vlivům a zvyšuje se **stabilita pohybu, především struktury**. Postupně také vzrůstá potřebná **plasticita**, tj. přizpůsobivost k proměnlivým podmínkám vnějšího prostředí.

Chtěli bychom připomenout, že **motorické učení** (ostat-

ně tak jako jiné druhy učení) **neprobíhá přímočaře**, ale podle tzv. **křivky učení**. Vznikají „plata“, tj. úseky, ve kterých nedochází ke zlepšování. Zdá se, že další zlepšování není možné. Příčiny jsou často objektivní i subjektivní. Někdy je to neodpovídající metoda nácviku, nedostatečná příprava, zhoršení životosprávy atd. Setkáváme se i s nesprávným vztahem k tréninku, s vlastním přeceňováním či podceňováním, neochotou riskovat atd. Vážným problémem pro trenéra i sportovce je skutečnost, trvá-li stagnace delší dobu. Má zpravidla za následek snížení sebevědomí sportovce a všechny z toho vyplývající důsledky.

V řadě případů se osvědčilo využití **ideomotorického tréninku**. Jde o záměrné využití představ pohybu v procesu motorického učení. Právě v obdobích nucených tréninkových přestávek nebo obdobích stagnace přispívá k udržení či pochopení správného pohybu. Nemůže však nahradit praktické provádění.

na POMOC trenérům A cvičitelům

Uvedli jsme, že úroveň techniky je závislá na úrovni pohybových předpokladů. To prakticky znamená, že nemůžeme docílit očekávaného provedení např. odrazu, nemá-li sportovec odpovídající rychlostně silové předpoklady. Ty se nevytvoří v daném případě pouze skákáním. ale současným rozvojem předpokladů a pohybových dovedností.

Druhým příkladem je skutečnost, že u sportovce došlo k rozvoji např. rychlostně silových předpokladů a on není schopen tyto předpoklady uplatnit ve výkonu. Dochází i k takové situaci, že vyšší úroveň rozvoje předpokladů se po určitou dobu může projevovat negativně v daném pohybu. Teprve dlouhodobým nacvičováním vznikne nová kvalita vztahu mezi úrovní předpokladů a úrovní provedení [techniky].

Z hlediska oblasti vrcholového sportu a zvyšování sportovní výkonnosti je **nejzávažnějším problémem zdokonalování sportovní techniky**. Zahrnuje jednak proces individualizace a jednak **optimalizace pohybu**. Zvláště za individualizací a individuální zvládnutí se velmi často vy-dávají nedostatky v technice pohybu, které vznikly nedůsledným dodržováním biomechanických zákonitostí a nedůsledností při odstraňování chyb. Někdy také pohodlností a obavami ze zhoršení výsledku. Ve skutečnosti však nejde o vyhovění psychomotorickým zvláštnostem osobnosti.

Otázky zdokonalené techniky vyžadují skutečně týmový přístup (trenér, psycholog, výzkumný pracovník) a patří vedle výběru talentů k současným nejzávažnějším problémům našeho lyžování. Hlavní problémy v jednotlivých disciplínách budou postupně řešeny v seminářích trenérů a to jak z hlediska trenérů, tak objektivizace a hodnocení, některé pak na stránkách časopisu Lyžařství.

Co říci na závěr tohoto vstupu:

— potřebujeme jasné a přesné představy o provedení pohybu i o jeho hrubých formách,

— mít možnost přesvědčit se o skutečném provádění pomocí analýz pohybu,

— umět přiznat chybu a tuto důsledně a vytrvale odstraňovat,

— chápat, že jakékoliv urychlování sportovní výkonnosti na úkor techniky provedení pohybu je chybou, která se v dalším vývoji může stát překážkou dalšího sportovního růstu,

— přesvědčit včas sportovce, že je potřeba i za cenu určitého přerušování vzestupu výkonnosti se pokoušet o odstranění chyb a zlepšení techniky. K tomuto úkolu přistupovat důsledně a využít týmové spolupráce,

— věnovat nácviku a zdokonalování techniky více času.
PhDr. JAROSLAV POTMĚŠIL
ústřední trenér VSL ÚV ČSTV

Lyžování — umění... technika

Uveřejňujeme čtvrtou část názorů známého francouzského lyžařského odborníka Georsege Jouberta, publikovaných v jeho nové knize. Je to pokračování kapitoly o provádění oblouků.

„Pro zahájení oblouku vám radím, abyste si pomohli odsunutím vyšší lyže, vedené po ploše, a pak po přisunutí vnitřní, velmi jemně zatížili obě lyže spíše v patách než ve špičkách. Tato rada možná vyvolá smích u „bývalých“ fanatických zastánců „čisté kristianie“. Soudobé lyže však jsou vyráběny podle potřeb dobrého skluzu velkých lyžařů a lze je vést daleko lépe po plochách a se zatížením nepatrně převažujícím na zadní část lyží, proti zatížení normálnímu, tedy vyváženému. Pokuste se při zakončení oblouku posunout nohy několik centimetrů dopředu, pod hmotu těla. Dokážete tak vést lyže novým, jemnějším způsobem s nohama více uvolněnými.

Také postoj vyváženého odklonu vám bude více vyhovovat. Tento odklon získáte automaticky, jakmile odsunete vyšší lyži a vnitřní vzápětí připojíte ke vnější, tedy jednoduchým pohybem dolních končetin, aniž byste v nejmenším museli měnit výšku těla. Odklon vám dá určitou rezervu v rovnováze a dovolí vám dostat lyže po plochách do lehkého otáčení ve směru spádnice.

Účinek vedení lyží po plochách je maximální, jestliže lyže jsou vedeny uvolněnými nohama, dobře na plochách a málo se otáčí.“

Při výjezdu z oblouku je třeba vycítit účinek vedení lyží po hranách. Abyste udrželi lyži vedenou po hraně, musíte připojit ke dvěma opěrným bodům — tj. k přední a zadní části boty, další třetí bod, a to kotník, tlačení proti kostře boty (obrázek 1). Hovoříme o pravidlu tří opěrných bodů.

Abyste toho dosáhli, jste nuceni přitlačit pokrčené koleno dovnitř: říkáme tomu „vtlačení kolena“, které — a to je pa-

Obr. 1

radox — je používáno více závodníky, než průměrnými lyžaři.

Jakmile se k tomu přidá účinek odstředivé síly, který vás tlačí na vnější lyži, jste vedeni současně k odklonu vrchní části těla, o kterém jsem již hovořil. Tento tlak vlastně zvyšuje účinek vedení vnější lyže po hraně, i když současně zvyšuje její brzdivý vliv.

Vedení lyží po hranách má tři podmínky:

1. zatížení vnější lyže,
2. sklon hran pevně držený v odkloněném postoji,
3. lyže nepatrně otáčené sledující směr oblouku (obrázek 2).“

Přes kapitoly o účinku vedení lyží ve zvlněném terénu při snížené kvalitě sněhu, o zahranění v začátku oblouku dostává se autor k některým jemnostem lyžařské výuky.

„Zahranění na začátku oblouku je mimořádně výhodné, neboť umožňuje kontrolu rychlosti, kontrolu momentu i místa zahájení oblouku, okamžiku i místa píchnutí hole, umožňuje odlehčení lyží, snižuje na minimum možnost ztráty rovnováhy, umožňuje vedení lyží při zahájení oblouku tak, aby odpovídalo co nejvíce stopě oblouku.

Zahranění před zahájením oblouku má čtyři podmínky:

1. předtočení — anticipace — lyže se musí stočit pod tělo,
2. zahranění se zatížením, převažujícím do patek,
3. dodržení rytmu zahranění při anticipaci a následném zpětném přetočení,
4. zapíchnutí hole do správného místa a ve správný okamžik.

Jsou dva způsoby, jak si zahranění osvojit:

— přivrácení a zahranění lyže (je třeba umět zatížit patu nižší lyže, současně provést odklon se zatížením nižší lyže a váhu těla přenést na nižší lyži jako na „pérový tlumič“,

— zahraněním lyžemi rovnoběžnými — napřed bez skákání, později se skokem. Ztlumíte sesouvání, pak rychle zdůrazníte otáčení lyží a silně zatížíte patu nižší nohy tak, aby se hrana nižší lyže zakousla. Současně si zajistíte rovnováhu píchnutím hole. Cíťte, jak jste stlačováni na nižší lyži. Jakmile doiní-

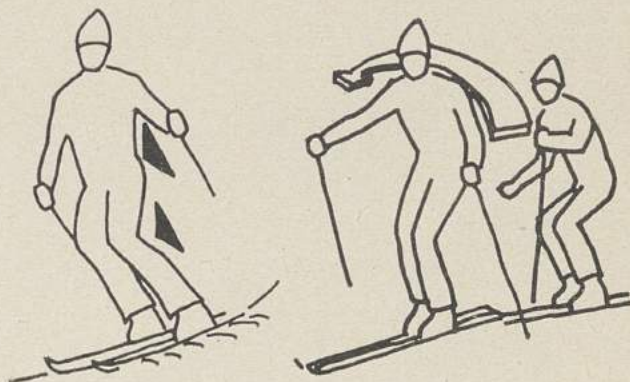
končetina na nižší lyži překoná tlak, uvědomíte si, jak jste vrháni do oblouku.

Prostředkem, který zahranění ještě zjemní, a to dokonce až k vynechání přenesení váhy a k jízdě v užší stopě, je točivý odskok. Zahranění s následným točivým odskokem do oblouku je nejlepší způsob získání opravdového rytmu.

Výše popsanými způsoby jste vlastně nevědomky zvládli další prvek, to je odlehčení lyží. Je třeba si na něj zvyknout, zamilovat si ho a mít z něho potěšení.

Postupně je ovšem třeba přeměnit točivý odskok v pouhé snížení — zvýšení (skrčení — natažení dolních končetin) a tento způsob odlehčení prodlužovat. Stále zkoušet při odlehčování lyže takřka nezvedat nad sněh. Ve fázi odlehčení necháte tělo se natáhnout. Budete elegantnější a vaše lyže obnoví kontakt se sněhem pružněji. Jednoho dne, již jako velmi dobrý lyžař, budou vaše lyže, odlehčené a klouzající, točit za stálého kontaktu se sněhem

K většině způsobů zahájení oblouku, které jste se dosud naučil, ať už přivrácem vyšší lyže, bočním odsunem vyšší lyže, ať už ve stopě široké nebo středně široké s přenesením zatížení z nižší na vyšší lyži, připojíte nyní prvek — zvýšení (extension) — který lyžím do zahájení oblouku dodá pružnosti.

Obr. 2

Obr. 3

Avšak pozor, nepřidávejte k tomuto zvýšení otáčivý pohyb celého těla, nebo kyčlí nebo třeba jen paží, směrem dovnitř oblouku (obrázek 3). Tato tzv. rotační technika, která je v naprostém rozporu s technikou „hry nohou“, byla již pro lyžařský výcvik zavržena v celém světě.“

V závěru této kapitoly pak se autor zabývá výběrem terénu, vhodného pro nácvik zahranění a vertikální práce dolních končetin. Doporučuje využívat zvlněného terénu, v boulicích, vyjíždění ke svahu těsně před zahájením oblouku apod.

Závěrem opět několik poznámek ve vztahu k současnému pojetí výuky u nás.

V uváděné kapitole podává autor určité vysvětlení ohledně přenášení těla z lyže na lyži. Čtenář si je může vložít asi v tom smyslu, že do určité úrovně nácviku se doporučuje rovnoměrné zatížení obou lyží, dobří lyžaři však výrazně zatěžují lyži vnější.

Názor přinejmenším zajímavý jak z hlediska techniky zatáčení, tak i metodiky jejího nácviku (kdy začít s nácvikem zatěžování vnější lyže?). U nás považujeme přenesení váhy na vnější lyži za základní předpoklad pro zatočení a vedení lyží v oblouku (bez ohledu na technickou vyspělost lyžaře).

Výstižně je tlumočen požadavek přiklonění boků dovnitř oblouku, pocity lyžaře při správném provedení a jeho důležitost v návaznosti na dokonalé zatížení vnější lyže.

Opět se setkáváme s odsouváním vnější a přisunutím vnitřní lyže při zahájení oblouku, doporučované tentokrát jako pomoc pro získání potřebného odklonu z boků, dále se zatěžováním lyží více v jejich zadní části. Domníváme se, že tyto pohyby celou záležitostí zahájení oblouku zbytečně komplikují, neboť nevytvářejí pro zatočení lyží právě příznivé podmínky. Lyže odsouvané stranou po plochách navíc zatížené více v zadní části se dají ovládat a otáčet dosti obtížně.

Skutečnost, že pohyby kolen používají více závodníci nežli průměrní lyžaři, nespátujeme jako paradox, právě naopak. Pohyb kolen v dostatečném rozsahu je pro zátěž a vedení lyží nezbytným předpokladem.

Přes zahanění před zahájením oblouku se autor dostává ke chvátce odlehčení lyží. Jako jeden ze dvou způsobů dokonce uvádí zahanění přivrácenou nižší lyží. Odlehčení výrazné (skok), pohybem zdola nahoru. Popsaný

způsob napojování oblouků (včetně zahanění před zahájením oblouku) považujeme za nevýhodný z toho důvodu, že odlehčením lyží se lyžař připravuje o možnost je ovládat, vznikají problémy s jejich vedením při odrazu (sesouvání) a zejména pak při dopadu na sníh (opět sesouvání). (Pokračování)

Překlad ing. VÁCLAV HUBIČKA,
komentář a obrázky JAN MARŠÍK

Sportovní příprava mládeže ve sjezdových disciplínách

Pojem „sportovní příprava mládeže“ vyjadřuje dlouhodobou přípravu, zaměřenou k dosažení vysokých sportovních výkonů bez ohledu na věkové omezení. Správně chápaná a vedená sportovní příprava mládeže je nejprogressivnější formou tělesné výchovy mládeže. Sportovní příprava plní v plné míře hlavní společenský úkol tělesné výchovy mládeže, tj. přispívá k rozvoji zdraví, zvýšení zdatnosti a ke komplexní výchově občanů socialistické společnosti. Plní také specifický úkol tělesné výchovy, který je v současné době neméně důležitý — příprava k dosažení nejvyššího individuálního sportovního výkonu pro dobrou reprezentaci. Vynikající sportovní výkony jsou významným politickým faktorem na mezinárodním poli.

Hlavní podstatou správně prováděné sportovní přípravy mládeže je respektování principů, které lze formulovat do těchto 3 bodů:

- důsledné respektování věkových zákonitostí vývoje organismu,
- perspektivní zaměření,
- všestrannost.

Mnohdy jsou u nás tyto principy chápány z příliš úzkého pohledu. Respektování věkových zákonitostí vývoje organismu znamená, že nemůžeme vidět v mládeži miniaturu dospělého člověka a tudíž nemůžeme pouze snížit objem tréninku v dávkách a čase. Ve skutečnosti je to otázka složitější. Je známo, že vývoj organismu neprobíhá rovnoměrně. V jednotlivých etapách rozvoje se mění funkce jednotlivých orgánů, odolnost k určitému zatížení, možnosti rozvoje pohybových vlastností i předpoklady ke vzniku nových pohybových návyků. To se týká oblastí fyziologické i psychické. Proto respektování věkových zákonitostí vývoje se musí odrazit tudíž ve všech metodických otázkách procesu sportovní přípravy.

Druhou důležitou zásadou sportovní přípravy je její perspektivní zaměření. Je to období, ve kterém jsou položeny základy budoucího sportovního mistrovství. V mnoha sportech třídíme sportovní přípravu mládeže podle věku. Také v lyžování se přistupuje v přípravě a v soutěžích podle věkových kategorií. Z hlediska perspektivy dlouhodobé přípravy, která má vyústit ve vrcholnou sportovní výkonnost, se ukazuje, že věkové třídění nestačí. V přípravě pro dosažení vrcholných výkonů je třeba přistupovat individuálně vzhledem k biologickému vývoji jedince. Naproti tomu věkové třídění je možno použít pouze u průměrných jedinců.

V současné době ve sportovním světě se přistupuje k přípravě v etapách:

- etapa základní sportovní přípravy,
- etapa speciální sportovní přípravy,
- etapa vrcholové sportovní přípravy.

Všechny etapy mají přesně stanovený obsah, mají dány konkrétní požadavky a stanovená kritéria, podle nichž je nutné příslušného sportovce zařadit do té či oné etapy. Důležitou podmínkou pro absolvování celého procesu sportovní přípravy je stanovení začátku zahájení sportovní specializace.

Ve sjezdovém lyžování, kde sportovní příprava je vysoce všestranná, lze zahájit přípravu už v poměrně raném věku. Sjezdař používá v přípravě mnoho prvků některých sportů, které rozvíjejí vlastnosti jako jsou obratnost, rychlost, ohebnost, výbušnost, prostorová orientace, speciální vytrvalost atd. Víme např., že obratnost, prostorovou orientaci a ohebnost získáváme pomocí gymnastických cvičení, rychlost a výbušnost atletickou přípravou. Speciální vytrvalost (schopnost podávat krátkodobý výkon opakovaně) zase získáváme pomocí sportovních her (kopaná, košíková) nebo v cyklokrosu a motokrosu. Komplexní pocit sněhu je nutno rozvíjet v útlém mládí ovšem se zaměřením na tzv. „všestrannou lyžařskou přípravu“. Včasná úzká lyžařská specializace se zaměřením na disciplínu způsobuje už v juniorském věku značné opotřebo-

vání pohybového aparátu (kloubní onemocnění, bolesti páteře apod.) a tím limituje dosažení maximální výkonnosti.

Je bezpodmínečně nutné, aby všechny tři etapy tvořily jeden celek a navazovaly na sebe, aby nedocházelo k náhlému nadměrnému zatížení.

V první etapě je hlavní důraz kladen na všestranný rozvoj organismu, kde převládá (70 %) všestranná tělesná příprava. V této etapě je důležité také rozpoznat jak je schopen žák rychle se učit pohybovat a jak se rozvíjí jeho tělesná stránka. Tato etapa spadá do období 8–11 let, tj. do sportovních tříd jako prvního článku celého systému sportovní přípravy mládeže. V tomto věku se dítě učí nejlépe zvládnout určité pohybové struktury, má největší napodobovací schopnosti, je odvážné a bez zábran. Dítě má snahu se učit, soutěžit i za cenu značného zatížení. Zde sehrává trenér rozhodující úlohu z hlediska výběru tréninkových prostředků, objemu tréninku a jeho intenzity. Stavba kostry je v tomto věku v intenzivním vývoji a tím i citlivá na určité nesprávné jednostranné zatěžování. Proto v tomto období musí být největší prostor v tréninku na sněhu věnován nácviku techniky středních a dlouhých oblouků. Z hlediska metod je nejlépe používat metodu ukázky před slovním vysvětlováním.

V tomto věku by měli mladí lyžaři již začít se zúčastňovat závodů ovšem v takové míře, aby byl čas na nácvik techniky. Účast v soutěžích by měla sloužit pouze ke kontrole růstu výkonnosti. Proto TR VSL ČUV ČSTV a KVS ČSTV sjezdových disciplín rozhodla, že v tomto roce mladší žactvo nebude startovat v Českém poháru. Ukázalo se, že časté starty a s tím související dlouhé cestování nepříznivě působilo na jejich fyzický a psychický stav. Mnohdy celé týdny nebyl čas na nácvik techniky. V našich podmínkách, kdy sněhová pokrývka je krátkou dobu to bylo neefektivní a metodicky nesprávné. Tuto skutečnost potvrzuje rozbor techniky v juniorských družstvech, kde se objevují základní technické chyby, které měly být zvládnuté právě v tomto mladém věku. Tyto základní technické nedostatky a u některých naučené špatné pohybové návyky negativně ovlivňují míru úrovně individuální vrcholné výkonnosti.

Druhá etapa je zaměřená především na technické zdokonalování při zachování vysoké úrovně všestranné tělesné připravenosti. V této etapě jsou součástí přípravy závody, kde se jedinec učí závodit a sbírá zkušenosti pro budoucí výkon. Tento faktor je mnohdy ve sjezdových disciplínách opomíjen a místo toho, aby výsledky v závodech byly vyjádřením kritéria schopnosti žáka prokázat další růst výkonnosti, jsou považovány jako konečný cíl. Tato etapa je zařazena do TSM a měla by končit mezi 16.

Jiří Čermák (Spartak Vrchlabí), vítěz Českého poháru dorostu 1981 ve sjezdových disciplínách a dorostenecký přeborník ČSR ve sjezdu

až 18. rokem. V této etapě již všeobecná tělesná příprava jde v úzké vazbě se speciální tělesnou přípravou. Kritériem výběru tréninkových prostředků je podobnost a pohybová struktura sjezdovým disciplínám. V tomto období je hlavním úkolem naučit mladého závodníka široké paletě technických prvků, stále je upevňovat, zdokonalovat, provádět je ve variabilních podmínkách a v různých situacích.

Etapa vrcholového tréninku představuje pokračování toho, co mladý lyžař dosáhl v předchozí etapě, ale na kvalitativně vyšší úrovni, při větším objemu, intenzitě a specifčnosti. Z hlediska trenéra se jedná o maximálně individuální přístup k jedinci. Úkolem této etapy je maximální výkon, který současně je hlavním kritériem hodnocení.

Shrneme-li poznatky ze sportovní přípravy mládeže, můžeme formulovat tyto závěry:

- V průběhu tréninku mladých sjezdařů vytváříme postupně základy pro příští výkon.
- Trénink musí být zaměřen na postupné zvyšování objemu a intenzity tréninkového zatížení.
- Pro rozvoj tělesných vlastností na začátku přípravy používáme obecné prostředky a postupně přecházíme na speciální prostředky.
- V průběhu vrcholové přípravy nabývá nácvik technické přípravy na objemu a technické dovednosti, které jsme si již osvojili a upevnili, se zdokonalují a stabilizují.

PhDr. TADEAŠ BRODA, CSc.

Speciální silový trénink

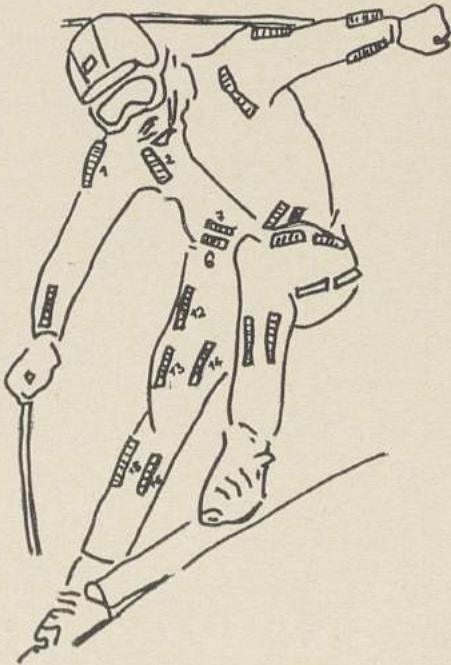
Výrazný růst výkonnosti sovětských sjezdařů v poslední lyžařské sezóně přispěl k dalšímu snížení rozdílu mezi výkonností závodníků alpských a nealpských zemí ve sjezdových disciplínách. Výsledky, způsob jízdy, psychická odolnost sovětských lyžařů nás vede k zamýšlení nad způsobem jejich tréninku, tréninkových objemů, používaných tréninkových prostředků apod.

k úspěšnému cíli. V případě, že silový trénink by byl zaváděn i ve sjezdovém lyžování, bude nutné využívat dobrých zkušeností získaných touto tréninkovou metodou z ostatních sportů. Například u košíkové při tréninku střelby a přihrávek se používá přídatného zatížení tzv. zátěžové rukavice. Výzkum ukázal, že po absolvování určitého tréninkového období s přídatným zatížením nastalo progresivnější zlepšení v přesnosti jak střelby, tak i v přesnosti přihrávek.

V přípravném období u sjezdařů rozvíjíme speciální sílu vedoucí k zlepšení lyžařské techniky například prostřednictvím napodobivých cvičení. V tréninku na sněhu nejsou zatím progresivní metodiky rozvoje síly dostatečně zpracovány, a proto se v našich podmínkách nevyužívají. Trénink techniky jízdy prováděný současně se speciálním silovým tréninkem sjezdaře (tzn. na lyžích s přídatným závažím) je nebo bude další možnou formou tréninku vedoucí k rychlejšímu růstu výkonnosti.

SPECIÁLNÍ SILOVÝ TRÉNINK metodou variabilního působení

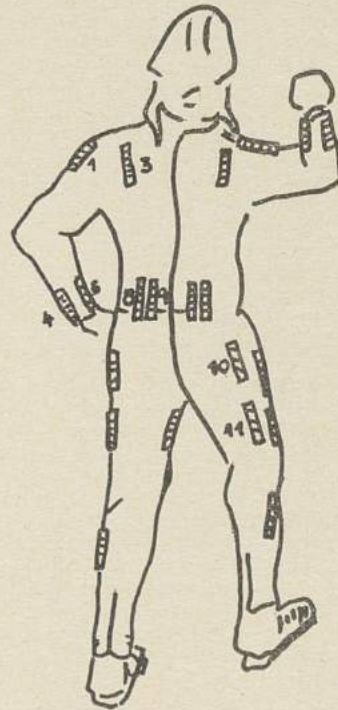
Speciální silový trénink pro rozvoj síly provádíme ve spojitosti s pohybovou strukturou určitého závodního výkonu daného sportu. Slouží ke zvyšování síly svalů, které jsou při závodním výkonu nejvíce zatěžovány a přitom je zachována struktura pohybového výkonu. Pro posílení svalstva se používá většinou přídatné zátěže 3–5 % tělesné váhy. Vhodně zvolenou zátěží se příznivě ovlivňuje efektivita komplexního působení při zdokonalování techniky a vytváření silových vlastností při vrcholovém výkonu. Uvedenou metodou se zlepšuje především vnitřně svalová koordinace, která podmiňuje zkvalitnění přes-

OBRÁZEK č. 1: 1. Oblast deltového svalstva, 2. Krajina podklíčková, 3. Krajina lopatková, 4. Krajina kosti loketní, 5. Krajina kosti vřetenní, 6. Krajina břišní střední, 7. Krajina břišní postranní, 8.—9. Krajina bederní.

Je známo, že rychlého rozvoje sportovní výkonnosti dosáhli v minulosti sovětsí sportovci (např. v atletice — výškař Brumel) používáním speciálního silového tréninku metodou variabilního působení [Kuzněcov, SSSR], který vede ke komplexnímu rozvoji speciálních kondičních schopností a specifických technických dovedností. V. V. Kuzněcov také potvrdil uvedenou metodou i vysokou pravděpodobnost příznivého působení na zlepšení lyžařské techniky závodníků za současného zvyšování silových schopností sjezdaře. Předpokladem k tomu je již určitá vysoká výkonnostní úroveň sportovce.

U sjezdových disciplín je rozvoj speciální síly vedoucí současně k technickému zdokonalování sjezdaře složitější nežli u ostatních sportovních odvětví. Mezi speciální silou sjezdaře a speciální výkonností existuje určitá závislost [Příbramský, 1977]. Použití metody variabilního působení je kromě atletických disciplín známo např. ještě v gymnastice, vodním pólu, veslování, košíkové, ledním hokeji a plavání. Příznivý vliv této metody lze předpokládat i u sjezdových disciplín. Nejsou dosud přesně známy formy speciálního silového tréninku na sněhu vedoucí

OBRÁZEK č. 2: 10. Zadní krajina stehna vyšší, 11. Zadní krajina stehna nižší, 12. Přední postranní krajina stehna vyšší, 13. Přední postranní krajina stehna nižší, 14. Přední střední krajina stehna, 15. Krajina bérce zevní, 16. Krajina bérce vnitřní.

ností pohybů a pohybových struktur. V praxi u sjezdového lyžování to můžeme chápat jako vytvoření optimálního svalového úsilí při provádění lyžařského oblouku. Naopak následným odstraněním přídavné zátěže nebo jejím zmenšením se zdokonaluje mezikvalitová koordinace. Odpor (přídavné zatížení) je možno měnit v průběhu jedné tréninkové jednotky nebo v různých tréninkových jednotkách.

UPLATNĚNÍ SPECIÁLNÍHO SILOVÉHO TRÉNINKU VE SJEZDOVÝCH DISCIPLÍNÁCH

Pokusy o uplatnění metody variabilního působení ve sjezdových disciplínách byly uskutečněny na konci šedesátých let. Použitím nevhodného zatížení (10 kg vesty) ztroskotaly brzy první pokusy. Další pokusy s novým druhem zátěžového obleku byly uskutečněny v letech 1975 až 1976 rakouským reprezentačním družstvem žen. Výzkum nebyl dokončen z důvodů výměny trenéra.

Dostupná lyžařská literatura zatím využití a přezkoušení praktického významu speciálního silového tréninku ve sjezdových disciplínách neuvádí.

Zátěžový oblek pro speciální silový trénink ve sjezdových disciplínách [vytvořený pro výzkum rakouského reprezentačního družstva žen — 1975—76] byl vyroben z elastické látky používané pro normální závodní obleky. Na obleky byly našity kapsy pro umístění měnitelných přídavných závaží (viz. obr. 1 a 2). Místa kapes a velikost závaží byla volena tak, aby působila na svaly významně se uplatňující při sjezdovém lyžování.

Při použití byly dodrženy tyto zásady:

1. Závaží neomezovala pohyblivost lyžaře a nebyla překážkou pro jízdu na vleku nebo sedačkové lanovce.

2. Většina zátěže byla umístěna v oblasti těžiště těla lyžaře (tj. středu těla a stehen), aby nebyla příliš ovlivněna struktura pohybu.

3. Na oblek bylo našito více kapes pro umístění individuální přídavné zátěže.

4. Velikost závaží neměla překročit maximální tréninkovou váhu (max. trénink. váha = maximální přídavné zatížení, při kterém ještě nedochází ke změně struktury pohybu).

Při stanovení optimálního individuálního zatížení bylo využito pozorování trenéra, subjektivních pocitů závodníka a videozáznamů.

Příklad rozmístění přídavné čtyřprocentní zátěže u závodníka o tělesné váze 75 kp (tj. 3 kp).

oblast středu trupu	6X 150 p = 1,2 kp
oblast stehen	6X 150 p = 0,9 kp
oblast bérce	2X 150 p = 0,3 kp
oblast ramene	2X 150 p = 0,3 kp
oblast předloktí	2X 150 p = 0,3 kp

Příklad rozmístění přídavné šestiprocentní zátěže u závodníka o tělesné váze 75 kp (tj. 4,80 kp).

oblast středu trupu	8X 150 p = 1,2 kp
oblast stehen	10X 150 p = 1,5 kp
oblast bérce	4X 150 p = 0,6 kp
oblast ramene	6X 150 p = 0,9 kp
oblast předloktí	4X 150 p = 0,6 kp

Zkušenosti z použití zátěžového obleku

1. Rozmístění zátěží podle obrázku 1 a 2 se v praxi při tréninku osvědčilo, aniž mělo za následek nějakou pozorovatelnou změnu ve struktuře pohybu.

2. Při použití zátěžového obleku v tréninku se zřetelná únava závodníka dostavila již po absolvování polovičního tréninkového objemu.

3. Je třeba důsledně dodržovat zásady postupného zvyšování velikosti závaží a individuálního přístupu trenéra k jednotlivým závodníkům.

4. Bezprostředně po odložení zátěže ihned absolvovat jízdy bez přídavné zátěže.

5. Uvedená metoda může zahrnout pouze část celkového tréninku na sněhu.

6. Zátěž je nutné určovat zvlášť pro slalom, obří slalom, sjezd a volnou jízdu.

7. Se zátěží absolvovat v jedné tréninkové jednotce max. 70 % tréninkového času.

V řadě sportovních odvětví měla v rámci speciálního silového tréninku metoda variabilního působení příznivý vliv na výkonnostní úroveň sportovců. Výzkum u rakouského družstva žen se zátěžovým oblekem nebyl dokončen a tedy nemohla být zjištěna statistická významnost tréninku na výkonnost sjezdaře. Lze ovšem předpokládat i zde příznivý vliv tohoto způsobu tréninku na výkonnost závodníků vrcholového sjezdového sportu.

Vzhledem k současným pronikavým úspěchům sovětských sjezdařů na světových kolbištích je třeba si položit otázku, zda právě tato metoda variabilního působení nepřispěla k tak výraznému růstu jejich výkonnosti.

JAROSLAV MÁŠA
metodik VSL ČOV ČSTV

Literatura: D. Harre: *Nauka o sportovním tréninku* (1973), W. Mayerl: *Spezielle Kraftvorbereitung Ski alpin Leistungssport*, 7 (1977), M. Příbramský: *metodický dopis K biomechanice zatáčení na lyžích* (1976).

Intersportturné potřicáté přehlídkou skokanů

Intersportturné se stalo již tradiční přehlídkou nejlepších závodníků ve skoku na lyžích v úvodu sezóny. Třicátý ročník 1981—82 znamená malé jubileum této soutěže čtyř místků. Do listiny vítězů Intersportturné a jeho jednotlivých závodů v Oberstdorfu, Garmisch-Partenkirchenu, Innsbrucku a Bischofshofenu se zapsali všichni ti, kteří tvořili historii této lyžařské disciplíny v posledních třiceti letech.

Byli mezi nimi olympijští vítězové Nor Engan, Rakušan Innauer, Fin Kankonen, Japonec Kasaja, čs. reprezentant Raška a Recknagel (NDR), mistři světa H. G. Aschenbach, Buse (oba NDR), Norové Björnstad a Wirkola, Rakušan Bradl, Fin Kärkinen a sovětský reprezentant Napalkov, vítězové obou ročníků Světového poháru Rakušané Neuper a Kogler, jakož i další skokani světové špičky.

Osmkrát se stali vítězi Intersportturné závodníci NDR, sedmkrát reprezentanti Finska a Norska, čtyřikrát patřilo prvenství Rakušanům, jedenkrát skokanům ČSSR (Raška 1970/1971), NSR a SSSR. Třikrát dominoval v soutěži čtyři místků Helmut Recknagel (NDR) a Nor Björn Wirkola, dvakrát Fin Veikko Kankonen,

Jochen Danneberg (NDR) a Rakušan Hubert Neuper, který v 30. ročníku obhájí prvenství z poslední soutěže.

Na známých místcích Schattenberg v Oberstdorfu, olympijských v Garmisch-Partenkirchenu a Innsbrucku (Bergisel) a místku Paul Ausserleitnera v Bischofshofenu Norové zvítězili 29krát, skokani NDR 21krát, Finové a Rakušané dvacetkrát, reprezentanti SSSR desetkrát, sedmkrát patřilo prvenství čs. závodníkům. Byli to Raška (1970 Garmisch-Partenkirchen, 1968, 1969 a 1970 Bischofshofen), Hubač (1971 Innsbruck), Höhnle (1973 Bischofshofen) a Samek (1979 Garmisch-Partenkirchen). Čtyřikrát stáli na nejvyšším stupni vítězů jednoho ze čtyř závodů soutěže čtyř místků

skokani NSR, třikrát Japonci, dvakrát Švýcaři a jednou Kanadan. V roce 1955 v Oberstdorfu se dělili o nejvyšší počtu Finové Kirjonen a Kallakorpi se stejným počtem bodů.

Třicátý ročník Intersportturné bude důležitou prověřkou výkonnosti nejlepších skokanů z celého světa před únorovým mistrovstvím světa v Oslo. Očekává se velký soubor Rakušanů s Nory a Finy, útok skokanů NDR na přední místa ve všech čtyřech závodech a pokus Japonců o návrat mezi světovou elitu. I čs. skokani po slabých výsledcích posledních sezón usilují o posun na lepší místa v nejsilnější mezinárodní konkurenci.

Všechny čtyři závody Intersportturné 30. prosince v Oberstdorfu, 1. ledna 1982 v Garmisch-Partenkirchenu, 3. ledna v Innsbrucku a 6. ledna v Bischofshofenu jsou součástí Světového poháru 1981—82 a po zahájení v Cortině d'Ampezzo jeho důležitou kapitolou, která naznačí výsledky nejlepších skokanů v nové sezóně.

-tr-

Vysočina — to je jméno, které pro Žďárské a Jihlavské vrchy a vrchoviny na ně navazující vytvořili spisovatelé, malíři, hudebníci, ale i turisté a lyžaři po druhé světové válce na základě dřívějšího geografického názvu území — Českomoravská vysočina. Za války poskytl její terén, který byl vlastně jediným hornatým územím uvnitř okleštěných a okupovaných českých zemí, úkryt a záštitu mnoha českým pokrokovým kulturním tvůrcům; koncem války poskytl i východisko pro odbojovou činnost. Není tedy divu, jestliže z bývalého celkem lhotejně znějícího geografického názvu se za války vyvinulo vlastní jméno, vyslovované s láskou a nadějí: Vysočina.

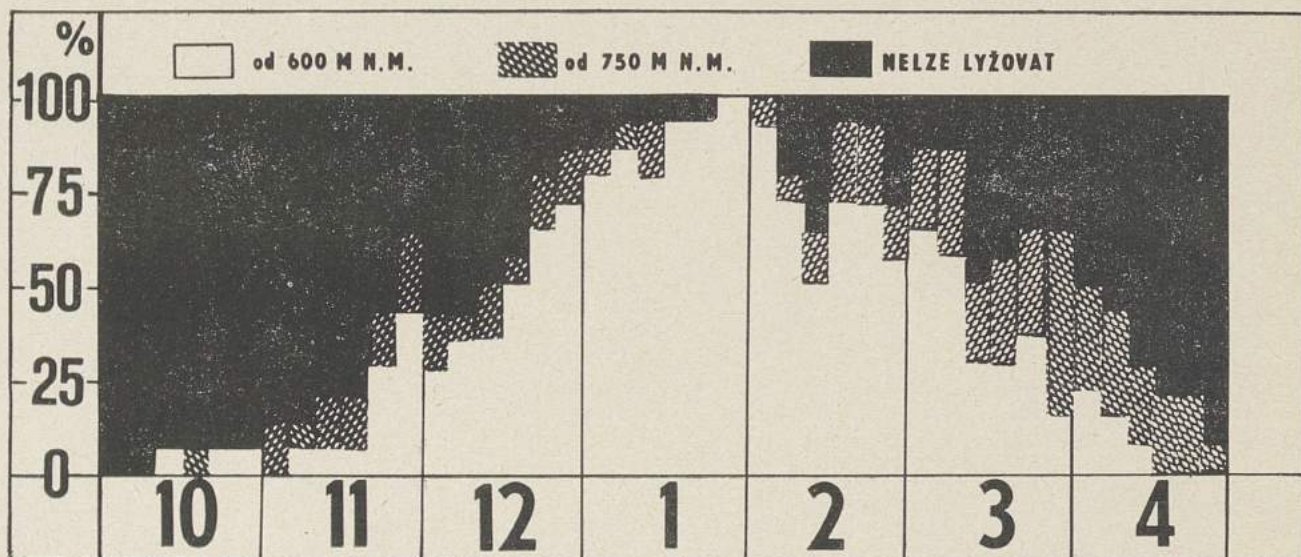
Geografický název území se od té doby dvakrát změnil — napřed na Českomoravskou vrchovinu, potom na

KDY JE NA VYSOČINĚ SNÍH?

Meziříčí, tedy míst ve sportovním světě významných jen regionálně, zatímco z míst významných oblastně (Čeřínek, Ždár) a mezinárodně (Nové Město na Moravě) zpravodajství chybí i navzdory tomu, že pro ně novoměstští lyžaři Hydrometeorologické-

Výsledek ukazuje připojený graf. Je patrné, že vrchol sezóny zde představuje deset dní na přelomu ledna a února, kdy bylo možno lyžovat v každé ze sledovaných zim; na obě strany pak pravděpodobnost výskytu lyžařsky použitelného sněhu klesá. S pravděpodobností větší než 66,7 % resp. větší než 2:1 lze běžecy a turisticky využitelnou sněhovou pokrývkou předpokládat na Vysočině od 21. prosince do 10. března každé sezóny.

Kromě toho jsme si našli i data prvních a posledních lyžařských vyjížděk ze všech jednotlivých zim a vypočetli jsme z nich průměrné datum začátku (tj. první lyžařské vyjížděky) a konce (poslední lyžařské vyjížděky) sezóny. Ve většině zmíněných let jsme se přitom snažili využít skutečně sněhových podmínek do krajnosti, a to od samého prvního

Českomoravskou soustavu — ale v kulturním a sportovním světě už Vysočina zakotvila trvale. Přes stovku kilometrů délky dálnice protíná Vysočinu právě jejím středem, mezi Žďárskými a Jihlavskými vrchy. Vede tudy i železniční magistrála republiky. Snadná dopravní dostupnost z většiny krajů ČSR, ale hlavně z Prahy, z Brna i Bratislavy, vytvořila z Vysočiny vyhledávanou rekreační a sportovní oblast jak letní, tak i zimní.

Vzkvétá tu ostatně řada zařízení, sloužících převážně masovému zimnímu sportu a zimní rekreaci — hotel Ski, řada objektů na Čeřínce, Jalovec na Třebíčsku, hotel na Křešně, hotely na Rokytně a Třech Studnicích; lyžařská chata na Studnicích (800 m n. m.) se letos právě dokončuje. Dosud však navzdory tomu nebyly klimatické podmínky Vysočiny náležitě vyhodnoceny z hlediska lyžařské využitelnosti. Velmi záporně se uplatňuje i nezáměr o objektivní sněhové zpravodajství z lyžařsky nejvýznamnějších míst Vysočiny; pokud jsou nějaké zprávy o sněhové pokrývce na Vysočině uváděny, pak jen podle Svatouchu, Přibyslavi či dokonce Velkého

mu ústavu pro Čs. televizi opakovaně nabízel poskytovat podklady.

Proto jsme považovali za účelné vyhodnotit lyžařskou využitelnost Vysočiny, konkrétně její lyžařsky nejvýznamnější části — Novoměstska respektive Žďárských vrchů, a to na základě přesných záznamů o lyžařských vyjíždkách, které jsme absolvovali v letech 1967 až 1981, celkem tedy za 14 zimních sezón. Podle deníků našich vyjížděk za uvedené zimy jsme rozdělili všechny absolvované vyjížděky na trasy se startem či cílem v Novém Městě na Moravě (nadmořská výška 600 m) a se startem i cílem ve Skleném, Vlachovicích, Rokytně či na Studnicích, eventuálně na Žákově hoře či Devítí skalách, tedy vesměs v nadmořské výšce nad 750 metrů. Všechny svoje vyjížděky jsme rozdělili po pětidenních obdobích; to proto, abychom vyloučili rušivý vliv faktu, že leckdy jsme po tři, čtyři dny po sobě nemohli na lyže ne proto, že by nebyl sníh, ale z důvodů časového zaneprázdnění (práce doma, lékařská pohotovostní služba, různé schůze a jednání — zejména schůze výborů připravujících lyžařské závody apod.).

sněhu či vydatnějšího jíní, až po jeho poslední zbytky na lukách u Skleného, Studnic či Vlachovic nebo na lesních cestách u Třech Studní, Žákovy hory a u Devítí skal či na severním svahu Studnického vrchu. Průměrné datum začátku lyžařské sezóny takto vypočítané je tedy 19. listopad, průměrné datum konce lyžařské sezóny 6. duben. Pro obě data platí směrodatná odchylka plusminus 19 dní.

Doufáme, že naše zpráva přispěje orientovanosti lyžařů o sněhových podmínkách Vysočiny z děledobé perspektivy. Okamžitou situaci by měla hlásit Čs. televize, a to zřejmě podle stavu sněhu v lyžařských centrech (Nové Město - Ski, Studnický vrch, Čeřínek). Od roku 1974 jsme opakovaně publikovali v celostátním sportovním tisku možnost obracet se s telefonickými dotazy o stavu sněhu na oddělení tělovýchovného lékařství v Novém Městě na Moravě (uzlový telefonní obvod Ždár nad Sázavou 91 54 52), ale tato nabídka patrně dostatečně nepronikla ve známost a byla málo využívána.

KAREL, BLANKA a MILAN DAŇKOVI
Nové Město na Moravě

Oblúba lyžovania na tráve

Lyžovanie na tráve získava stále viac priaznivcov. Svedčia o tom ďalšie preteky, usporiadané telovýchovnými jednotami: Lokomotiva Čadca, Slovan Malá Fatra Žilina a Bezovec Piešťany.

Preteky v Čadci sa konali v známom stredisku na Husáriku v rámci V. ročníka branných hier a družby s TJ Ostravice. Popri cyklistickom kritériu, volejbalovom turnaji a pretekoch na kolískových saniach sa preteky v slalome na trávnych válcových a pásových lyžiach tešili najväčšej pozornosti. Na strmej, tvrdej a obťažnej trati slávili úspech sovietske pásovové lyže, na ktorých si najlepšie počínal pretekár Kríž z TJ Slovan Malá Fatra Žilina. Na válcových lyžiach zvíťazila žiačka Martinčová, v doraste Dejčková a Mrázek, všetci z domácej Lokomotivy Čadca. V kategórii mužov, ako aj v celých pretekoch zvíťazil Lubomír Masár (Piešťany Banka).

Preteky usporiadané Slovanom Malá Fatra Žilina sa konali v novom lyžiarskom stredisku u Kysuckého Nového Mesta, v Dolnom Vadičove. Toto stredisko tu vyrástlo „zo dňa na deň“ tento rok. Ako sme sa dozvedeli, tento krásny svah objavili nezávisle na sebe dvaja členovia oddielu pre lyžovanie na tráve. Svah je hneď na okraji dediny Dolný Vadičov. Jeho dĺžka je cez 400 m s novým elektrickým prenosným vlekom, ktorý bol práve na tomto svahu za použitia válcových a pásových lyží otestovaný a schválený pre sériovú výrobu.

Krajský lyžiarsky zväz Stredoslovenského kraja pri príležitosti týchto pretekov usporiadal tu seminár svojich cvičiteľov. Účastníci seminára sa zoznámili s lyžovaním a pretekaním na tráve a vysoko ocenili vlastnosti trávnych válcových a pásových lyží, ako nový prostriedok pre výučbu a tréning lyžovania. Zistili, že na týchto lyžiach sa dá veľmi ľahko naučiť zatáčať a výhodou je, že sa dá zatá-

čať jedine správnu technikou, akou jazdia vrcholní lyžiari.

Na týchto pretekoch oproti Čadci bola situácia s traťou úplne opačná. Celú noc pršalo a pôda bola napitá vodou a na tráve bola rosa. Nespornú výhodu tu mali pásovové lyže sovietskej výroby oproti našim válcovým, ktoré boli pomalšie — na válečky sa lepilo blato a mokrá tráva. Jednoznačný úspech slávili talianske pásovové „húsenky“, ktoré si priniesol na preteky Lubo Masár v Piešťan.

Tieto lyže a ich jazdné vlastnosti spôsobili medzi všetkými účastníkmi, najmä však medzi pretekármi, trénermi a cvičiteľmi značný rozruch. Zdá sa, že aj cez niektoré prednosti válečkových lyží majú pásovové lyže talianskej výroby jednoznačnú prednosť a to najmä v rýchlosti jazdy. Ako sme zistili, nevádi im ani mokrý povrch trate po dlhom daždi, ale ani tráva vysoká po kolena. Poškodenie trávnatého porastu je tu tiež menšie ako u lyží válcových.

Než nám však tieto pásovové lyže vyrobí, alebo zo zahraničí dovezie, sme radi, že si vieme „na kolene“ vyrobiť naše válcové lyže za pár korún. Na kvalitnom, tvrdom trávnom podklade je rozdiel jazdných vlastností a aj rýchlostí lyží minimálny. V technike zatočenia sú válcové lyže bližšie k skutočným lyžiam na snehu ako lyže pásové.

Očakávame, že na budúci rok sa počet usporiadateľov pretekov na tráve ešte zväčší. TJ Piešťany Banka pripravuje III. ročník týchto pretekov na 12. 6. 1982 ako verejné Majstrovstvo Západoslovenského kraja. TJ Slovan Malá Fatra Žilina plánuje svoj II.

Tak dokonale ovláda jazdu na pásových lyžiach na trávě Lubomír Masár (Piešťany Banka)

ročník usporiadať tiež ako Majstrovstvá Stredoslovenského kraja.

Už veríme, že nie je ďaleko doba, keď budú mať aj v ČSSR lyžiari na tráve svoje pravidelné preteky, riadne patričnými lyžiarskymi zväzmi. Na naše podmienky je to ďalšia progresívna cesta, ako zvýšiť a skvalitniť pripravenosť našich výkonnostných pretekárov na zimnú sezónu. Zároveň je to nový šport lyžiarov pre letnú sezónu s možnosťou absolvovania rady štartov v pretekoch domácich, ale aj na zahraničných majstrovstvách krajín, Európy a sveta.

MIROSLAV MASÁR

Odznak zdatnosti v lyžařských oddílech popelkou?

Komise masového rozvoje Svazu lyžování ČUV ČSTV si kromě jiného stanovila za úkol zjistit, jak systematicky pracují lyžařské oddíly mimo sezónu a jak jejich členové při této příležitosti plní disciplíny odznaku zdatnosti.

Naše zjištění bylo velmi neradostné. Rada oddílů ze sportovního hlediska úplně odpočívá a snad tak sbírá své síly alespoň po duševní stránce na příští sezónu. Některé oddíly se sice letní přípravě věnují, ale s odznakem zdatnosti pracují velmi málo. Dá se říci, že asi 20 procent oddílů disciplíny odznaku zdatnosti plní, ale to ještě neznamená, že také 20 procent členů podmínky odznaku splnilo a odznak získalo. Hlavní příčina této nepříznivé situace je v tom, že trenéři, cvičitelé a funkcionáři nejsou s možnostmi této soutěže náležitě seznámeni, že ji proto nepropagují a nezařazují do celoročních plánů činnosti. Tato soutěž, ostatně jako každá jiná, je zejména pro děti a mládež atraktivní, a nejen to: může se

stát velmi dobrou prověrkou fyzické zdatnosti každého lyžaře.

Je dobré si připomenout, že odznak zdatnosti je určen a podmínky pro jeho získání stanoveny pro všechny věkové kategorie. Člení se na odznak dětský, čtyři kategorie dětí a mládeže, a na tři kategorie dospělých. Skládá se zhruba ze čtyř atletických disciplín (sprint, vytrvalostní běh, skok a hod nebo vrh), další disciplínou je plavání, šplh a ideová část. Podrobnosti soutěže jsou zpracovány v brožurce Řád odznaku zdatnosti, obsahující prováděcí pokyny k soutěži a sportovní technické podmínky pro získání odznaku. K této brožurce patří další tři brožurky, z nichž dvě jsou bodovací tabulky a třetí pojednává o ideových tématech pro jednotlivé věkové kategorie. Jsou k dispozici na každém OV ČSTV a je jen třeba se s nimi seznámit, dát si trochu práce s přípravou soutěže, tu pravou soutěžní atmosféru pak již vyvolají děti svými výkony. Disciplíny

tohoto odznaku se dají plnit nejen při normálních cvičebních hodinách v tělocvičně a na hřišti, ale především při výcvikových táborech a soustředěních, na které převážná část našich oddílů v letním období jezdí.

Domníváme se, že získané odznaky zdatnosti by měly být jedním z hlavních ukazatelů soutěže o titul Vzorový oddíl a Vzorový kolektiv mládeže. Stálo by také za úvahu zařadit do programu školení a doškolení téma o odznaku zdatnosti, aby již na samém počátku své činnosti byli cvičitelé a trenéři o této soutěži informováni.

Vždyť tento odznak by si to za svou dlouholetou tradici a přesné rozpracování jistě zasloužil. Lyžař bude pro zimní sezónu lépe připraven, bude-li se v létě věnovat všestranné přípravě, kterou právě disciplíny odznaku zdatnosti zaručují.

JIRINA GOLLOVÁ

členka komise masového rozvoje
VSL ČUV ČSTV

● **INGEMAR STENMARK**, který je nazýván švédským lyžařským králem, na tiskové konferenci v Mnichově prohlásil: „Na mistrovství světa ve Schladingu chci obhájit tituly ve slalomu a obřím slalomu. Je to však stále těžší, neboť soupeři jsou silnější a trasy jsou snadnější ke zdolání.“ Před zahájením Světového poháru Stenmark si chtěl několik dnů odpočinout. V jeho tréninkovém poháru byly běhy na 5 km a cyklistika. „Je možné, že budu startovat na ZOH 1984 v Sarajevu“, připomenul 26letý Stenmark. Dvojnásobný olympijský vítěz po posledních rozhodnutích MOV v Baden-Badenu poznamenal, že jezdci s B-licencí mají opět naději zúčastnit se olympijských her.

● **REPREZENTAČNÍ DRUŽSTVA NSR** v klasických disciplínách byla jmenována. V A-týmu běžců jsou jen Karin Jägerová a Jochen Behle, B-družstvo tvoří Stefan Schwarz, Dieter Notz, Franz Schöbel, Eckhard Wolf a Peter Zipfel. V A-kolektivu sruženářů jsou Hubert Schwarz a Hermann Weinbuch, v B-celku Urban Hettich, Thomas Müller, Martin Scharrel a Peter Wucher. Do A-družstva skokanů byli zařazeni Andreas Bauer, Joachim Ernst, Thomas Kläuser a Peter Ronwein, do B-týmu Uli Bull, Thomas Prosser, Christoph Schwarz, Peter Schwinghammer, Wolfgang Steiert a Georg Waldvogel.

● **BÝVALÝ SVĚTOVÝ REKORDMAN** v jízdě na lyžích 27letý Američan Thomas Simons byl odsouzen na tři roky do vězení soudem v San Francisku pro pašování heroinu. Simons v červenci 1976 v italské Cervinii při letném kilometru dosáhl rekordní rychlosti 194,48 km/hod. O dva roky později byl tento světový rekord překonán o 5 km/hod. Při návratu letadlem v Hongkongu celní kontrola při prohlídce u zneuzoňného Američana v podšívce jeho oděvu a v zavazadle našla preparáty heroinu v ceně asi 2 milionů dolarů.

● **RAKUŠAN WALTER MAYER**, který loni zvítězil ve Vasově běhu, se v sezóně 1980–81 zúčastňoval závodů vytrvalců Světové běžecké ligy. V novém závodním období byl Rakouským svazem lyžařů opět povolán do reprezentačního družstva běžců.

● **KATHY KREINEROVÁ**, kanadská olympijská vítězka 1972 v obřím slalomu, studuje na univerzitě v Utahu. Bývalý šéftrenér kanadských sjezdářů Olle Larson v koleji této americké univerzity vytvořil silné sjezdářské družstvo žen. Jeho další členkou je vítězka Evropského poháru 1979 Norka Bente Dahlmová.

● **70 000 STARTUJÍCÍCH** se očekává v deseti závodech 4. ročníku Světové běžecké ligy (World Loppet League). Bude zahájena 24. ledna 1982 Během Dolomity na trati 60 km se startem a cílem v rakouském Lienzu. Dosavadní vítězové Světové běžecké ligy Švéd Matti Kuosko (1979 a 1980) a jeho krajan Sven-Ake Lundbäck budou opět na startu.

● **PROFESIONÁLNÍ SJEZDÁŘI** budou v Evropě soutěžit o Grand Prix Alga Romeo. Po prosincových závodech má soutěž pokračovat 9. a 10. ledna v Saanenmiseru (Švýcarsko), 16. a 17. ledna v italském Sansicariu,

23. a 24. ledna v Sella Nevea (Itálie), 27. a 28. února v Oberaudorfu (NSR), 6. a 7. března ve francouzském Courchevelu a 13. a 14. března ve švýcarském Davosu. Termíny tří těchto závodů nejsou však ještě definitivně potvrzeny. Zájem o soutěž profesionálů není takový, jak její organizátoři očekávali.

● **ŠVÝCARŠTÍ BĚZCI** měli v listopadu třítýdenní přípravu ve finských výcvikových táborech v Killopäa a Kolari. Zúčastnili se jí Hallenbarter, J. Ambühl, Fährndrich, A. Grünenfelder, Mercier, Pfeuti, Jacob, Giachem, B. Renggli a Sandoz. Chyběli Franz Renggli a Schindler. Švýcarské družstvo žen trénovalo týden v Pontresině.

Zajímavosti ze světa

● **MISTROVSTVÍ SVĚTA 1982 VETERÁNŮ** v běžeckých disciplínách se bude konat 10.–14. února ve Švédsku. Muži mají na programu 15, 30 km a štafetu 3 × 10 km, ženy 5, 10 km a štafetu 3 × 5 km. Závody prvního dne 10. února budou uspořádány v Turebergu, mistrovství světa pokračuje 13. a 14. února v Österbybruku, vzdáleném 110 km severně od Stockholmu. Střediskem šampionátu je Uppsala, startovat mohou členové reprezentačních družstev 35letí a starší. Muži mají sedm kategorií: 35–39, 40–44, 45–49, 50–54, 55–59, 60–64, 65 a starší, ženy budou závodit ve čtyřech věkových kategoriích: 35–39, 40–44, 45–49, 50 a starší.

● **KOLEČKOVÉ LYŽE** využívají běžci a sruženáři v přípravném období stále ve větším měřítku. Přibývá i počet závodů v letních a podzimních měsících. Zejména ve Skandinávii se konají pravidelně. V příštím roce mistrovství severovýchodních zemí na kolečkových lyžích se bude konat v Oslo.

● **ZÁVODY HAHNENKAMM** ve sjezdových disciplínách v Kitzbühlu patří k těm, které mají dlouholetou tradici. V nové sezóně budou uspořádány 16. a 17. ledna 1982. Na programu je sjezd a slalom, které jsou součástí Světového poháru. Kitzbühlský sjezd se slalomem v Bad Wiessee (NSR — 12. ledna) je třetí kombinací SP. Na 24. ročníku Hahnenkammu se sejeď světová sjezdářská elita. Zajímavý je přehled vítězů v Kitzbühlu v posledních pěti ročnících: 1977 Thöni (Itálie), 1978 Pellat-Finet Patrice (Francie), 1979 Steiner (Rakousko), 1980 Wenzel (Lichtenštejnsko), 1981 Zeman (ČSSR).

● **EVROPSKÝ POHÁR** ve sjezdových disciplínách pokračuje v lednu v soutěži mužů 9. a 10. 1. v Innsbrucku sjezdem a slalomem, 16. a 17. 1. v italském Sestriere sjezdem a obřím slalomem, 22. a 23. 1. v Meribelu (Francie) dvěma sjezdy, stejně jako 27. a 28. 1. ve Valloire (Francie) a 30.–31. 1. v italském Tarvisiu slalo-

mem a obřím slalomem. Ženy mají 9. a 10. 1. v Arnoldsteinu (Rakousko) dva sjezdy, 16. a 17. 1. ve Valzoldaně (Itálie) sjezd a slalom, potom ve francouzských střediscích Mégève 23. 1. sjezd, 24. a 25. 1. v Les Gets slalom a obří slalom, 27. a 28. 1. v Meiringen stejné disciplíny.

● **SOVĚTŠTÍ BĚZCI** se pilně připravovali na novou sezónu, jejíž hlavní událostí bude mistrovství světa 1982 v Oslo. „Naším cílem je udržet pozici, kterou jsme vybojovali na ZOH 1980 v Lake Placidu. Předpokládáme, že naši reprezentanti a reprezentantky získají na Holmenkollenu tři nebo čtyři zlaté medaile,“ řekl ústřední trenér běžecké sborné Viktor Baranov. O nominaci osmi mužů a šesti žen rozhodnou závody 2.–6. února v estonském lyžařském středisku Otepji. V širším reprezentačním družstvu je i v nově sezóně Galina Kulakovová, která v březnu 1982 oslaví čtyřicáté narozeniny, Smetaninová, Amosovová, Chvorovová, Samakovová, Zykovová-Zimjatovová, Sajapinová a další. Tým mužů tvoří letošní vítěz Světového poháru Alexandr Zavjalov, který po zlomení ruky opět svdomitě trénuje, dále Zimjatov, Běljajev, Bažukov, Ročev, Barijev, Ivanov, i mladí reprezentanti Burlakov, Čajko, Batjuk a Nikitin. První dva se již letos prosadili ve Světovém poháru — Burlakov byl v celkové klasifikaci šestý a Čajko osmý. Nová sezóna je velmi náročná, neboť obsahuje závody Světového poháru a mistrovství světa. Posledními událostmi sovětských běžců bude koncem března Svátek severu v Murmanskú za početné mezinárodní účasti, 10. dubna mistrovství SSSR žen na 30 km v Apatitech a 11. dubna mistrovství SSSR mužů na 70 km v Kandalakši.

● **SJEZDÁŘKY NSR** měly listopadový výcvikový tábor na ledovci v rakouském Hintertuxu. Při přípravě Traudl Hächerová si natrhla vaziva na pravé noze a Regina Mosenlechnerová utrpěla zranění kolena. Po kratší nucené přestávce však obě reprezentantky budou fit pro závody Světového poháru.

● **PETER MÜLLER** po svém zranění v přípravě švýcarských sjezdářů potvrdil dobrou formu. Ve výcvikovém táboře na ledovci Corvatsch absolvoval většinou jen polovinu jízd než ostatní členové týmu, ale s velmi dobrými časy. Šéftrenér Rolf Hafti byl s jeho výkony spokojen.

● **PIERO GROS a PAUL FROMMELT** zvítězili v prvních závodech FIS ve slalomu v italském Livignu koncem listopadu. V prvním vybojoval prvenství Ital Gros v čase 1:43,77 před svými krajany Tonazzim 1:44,07 a Da Chiesou 1:44,42. Čtvrtý byl Frommelt (Lichtenštejnsko) za 1:44,43, následován Bulharem Popangelovem 1:44,68, Švýcarem Gaspozem 1:44,73 a Rakušanem Steinerem 1:45,08 min. Ve druhém závodě byl první Frommelt časem 1:39,26 před Jugoslávцем Križajem 1:39,49, Popangelovem 1:39,90, Steinerem 1:40,31 a Japoncem Kaiwou 1:40,59. O šesté místo se dělili Ital Edalini a Francouz Nontate stejnym časem 1:40,78. Gros a De Chiesea ve druhém slalomu nestartovali.

POZOR NA DOPING!

V poslední době dochází stále častěji k ostrému boji proti dopujícím látkám. Z tribuny posledního olympijského kongresu v Baden-Badenu promluvil v bloku olympioniků vynikající norský lyžař-běžec posledních let Ivar Formo a vyslovil se nekompromisně proti doping. Kontrola používání či spíše zneužívání dopujících látek se stává pravidlem každých větších závodů.

Je i naším cílem dohlížet na čistotu sportu a proti těm, kteří nebojují čestně, vyvozovat důsledky. Na druhé straně však z vlastní zkušenosti víme, že mnohdy dojde k požití dopující látky z neznalosti. Mnoho těchto látek je obsahem běžně i trenéry používaných léků. Mnohdy i sami lékaři ordinují preparát, který obsahuje doping. Ani na toto se však při eventuální kontrole nelze odvolávat — postih je stejný pro toho, kdo použije dopující látky úmyslně jako pro toho, který je použije z neznalosti. Abychom zabránili možným nedorozuměním, znovu zveřejňujeme seznam u nás nejběžnějších preparátů, které podle zdravotní komise MOV obsahují doping.

1. Látky urychlující psychomotoriku

Do této skupiny patří hlavně ephedrin a jeho deriváty, phenmetrazin a jeho deriváty a amfetamin a jeho deriváty. Phenmetrazin a amfetamin patří v ČSSR pod opiový zákon a jejich získání je téměř nemožné. Časté je používání ephedrinu a jeho derivátů. Z preparátů u nás vyráběných či do ČSSR dovážených se jedná hlavně o tyto: Alupent, Benephorin, Bromadryl F, Cetrexin, Ephedrin, Euspiran, Fenmetrazin, Ipecarin, Kodynal, Mukoseptonex E, Naso-Famosept, Pedrolon, Psychoton, Solutan, Spasmoveralgin, Tusilen, Vicedrin, Xantedril, Xantedriletat, Adipex, Lucidril, Mirapront, Plimasin, Reasec a Rhinopront.

2. Látky obsahující strychnin

Do této skupiny patří z běžně používaných preparátů Stomachicum a Depurgan.

3. Látky schopné vyvolat euforii (narkotická analgetika)

a) omamné látky obsahující codein — patří sem hlavně: Alnagon, Cholaspan, Codein, Diolan, Dolsin, Harbureta, Morphin, Neuralgen, Pleumolysin, Veralgin, Neocodin,

b) alkohol — pouze u některých sportů (biatlon...)

4. Anabolické steroidy

Z nejběžnějších sem patří: Agovirin, Demalon, Komplexosteron, Stenolon, Superanabolon, Anapolon, Deca-Durabolin, Dianabol, Stromba, Turinabol atd.

Často je diskutována otázka doby nutné k úplnému vyloučení dopující látky z organismu, protože podle mezinárodních i našich pravidel je za doping považováno jakékoliv množství zakázané látky. Vylučování je individuální — zhruba však lze říci, že bezpečná doba pro vyloučení látky z těla je tři dny (kromě anabolických steroidů).

I na našich závodech budou kontroly dopingů stále častější. Bude naší radostí pomůže-li tento článek zamezit zbytečným nepříjemnostem při vlastních kontrolách.

MUDr. MILAN JIRÁSEK, předseda ZK VSL ÚV ČSTV a MUDr. PETR KREJČÍ

Nové můstky v Tanvaldě

Tělovýchovná jednota Seba Tanvald je známa dlouholetou tradicí ve výchově mladých lyžařských nadějí, zejména v běžeckých disciplínách a v závodě sdruženém. Od roku 1975 pracuje při TJ Seba tréninkové středisko mládeže v těsné návaznosti na sportovní třídy tanvaldské ZDŠ. Každoročně ti nejlepší přecházejí do péče středisek vrcholového sportu mládeže ve Vrchlabí, Liberci a Jablonci nad Nisou. Od roku 1975 bylo předáno z TSM Seba Tanvald 19 sportovců do péče vrcholového sportu, mezi nimi M. Kopal, H. Bičíková, L. Pleštil, O. Houška, J. Malec a další.

V zájmu rozvoje klasických lyžařských disciplín jsou každoročně dávána do provozu jednotlivá sportovní zařízení. V roce 1979 to byla lyžařská chata u bobové dráhy, vybavená saunou, posilovnou, ubytovnou, klubovny a kanceláři TJ Seba a TSM. O rok později se podařilo vybudovat nový malý lyžařský můstek s normovým bodem 15 m, pokrytý umělou hmotou. Letos v létě v akci Z Městského národního výboru Tanvald byla dokončena stavba dalšího můstku (P 32 m) a slavnostně na něm zahájen provoz. Vzniklo tak pěkné lyžařské středisko pro mládež, jak ukazuje obrázek.

Prázdniny na kolech

Lyžařský oddíl Spartaku AŠ Vrchlabí uspořádal letos o prázdninách šestnáctidenní cyklistický výcvikový putovní tábor (CVPT) Za krásami Slovenska pro třináct chlapců a děvčát v kategorii dorostu. Na předcházejících sedmi CVPT se mladí běžci projížděli nejen domovinou, ale spřátelenou NDR, Polskem, Bulharskem, Rumunskem a Jugoslávií a poznali kus světa i zkušenost, že šplapat do pedálů není o nic snazší než běžat.

Letos v červenci a srpnu najezdili 900 km v kopcovitém terénu při průměrné rychlosti 29 km/hod. Při vysokohorské turistice nachodili 23 km, koupání a hrám věnovali 11 hodin. Pak zde ovšem byla i údržba jízdních kol, stavění a skládání stanů, vaření z vlastních zásob, poznávání života pracujících a sportovců, jakož i přírodních krás. Podívali se k Památníku na Dukle a Památníku SNP v Banské Bystrici a všichni do jednoho splnili plánované úkoly. Hlavním byl rozvoj obecné silové vytrvalosti a rychlostní vytrvalostní formou déletrvajícího zatížení (2,5—6,5 hod.) v každém tréninkovém dnu, zkvalitnění a upevnění morálně vlnících vlastností. V programu bylo obsaženo dokonalé zvládnutí cyklistiky jako tréninkové-

ho prostředku lyžaře-běžce a v neposlední řadě také výchova k samostatnosti při náročných situacích.

Běžci Spartaku Vrchlabí využívají všech možností k soustavnému tréninku. Jezdí po asfaltové dráze na kolo-běžkách a trénují na kolečkových lyžích, běhají „přespoláky“, cvičí, plavou a věnují se cyklistice, která se ukázala být vhodným doplňkovým sportem. Mnozí jsou velmi dobrými cyklisty a dokazují i tady fyzickou zdatnost. Oddíl má 60 členů, již rok vlastní své vozidlo, které si zakoupil z peněz, získaných sběrem šrotu a odpadových surovin. Má v péči lyžařský kroužek DPM a za dobu svého trvání vychoval již nejednoho vrcholového sportovce. Vedoucím trenérem je s. Josef Vojtíšek, který byl i vedoucím CVPT. V oddíle působí dalších 14 trenérů, kteří se příkladně věnují svěřeným závodníkům i začínajícím, kteří se teprve seznamují se základním výcvikem. Tréninky vedou pětkrát v týdnu, v hlavní sezóně i častěji. Přínos cyklistického výcvikového putovního tábora provedl jistě výkony lyžařů-běžců vrchlabského Spartaku v nadcházející sezóně.

-pl-

-ms-

Výkonnostní žebříčky sjezdařů

Zpracování výsledků závodů ve sjezdových disciplínách a jejich vyhodnocení ve Výkonnostním žebříčku závodníků (VZZ, VRP) a v listě bodů (LB) se provádí pro celou ČSSR už druhou sezónu. Tato činnost je u nás rozsahem a přesností v mnohých sportovních odvětvích dosud neznámá. V této sezóně bylo do VZZ započteno 749, do LB 800 závodů.

Zbývající závody byly pro pozdní zaslání zpracovány až po vyjití VZZ. Celkem bylo vyhodnoceno 4566 závodníků a závodnic. Ve VZZ jsou vyhodnoceny všechny kategorie na federální, národní a krajské úrovni. LB jsou sestaveny pouze na úrovni národních svazů. Toto rozdělení je ovlivněno nároky na tisk při pořizování výtisků na prodej. Získané výsledky slouží jako podklad k další činnosti jednotlivých svazů, TJ a lyžařských oddílů. Je na všech, kteří poskytují podklady pro toto zpracování, aby příští výsledky byly ještě přesnější a aby vynaložené a nemalé náklady byly co nejefektivněji využity.

Výsledkové listiny zasláné ke zpracování je třeba věnovat větší pozornost. Především kontrolovat čitelnost, dbát, aby u závodníků dosud bez kódového čísla byly všechny potřebné údaje správné (obě jména, ročník a TJ). Při nedostatku místa ve výsledcích nutno uvést potřebné údaje zvlášť. Pokud je VL vyhotovena počítačem, jak už to někde bývá, doplnit u jmen háčky a čárky.

Důležitým faktorem při závěrečném zpracování je včas zaslání VL. Má vliv na úplnost výsledků a snižuje pracnost. Například u závodu, který se konal před MSÚ (mezisezónní úpravou) a je dodán ke zpracování dávno po ní, musíme před zpracováním vyvolat bodový stav takový, jaký byl před MSÚ — pro správný výpočet přírůstky. Kázeň v tomto bodě výrazně ovlivní rychlost vydávání výsledků. U krajských závodů doporučujeme uvádět název kraje (např. Severomoravský pohár).

Udržbářem správnosti kmenových souborů by měl být uživatel (tak je to ve výpočetní technice běžné), v našem případě krajské svazy. Tam znají své závodníky, své TJ a pořádané závody. Je třeba mít na zřeteli, že každá oprava zvyšuje náklady a může být i velmi obtížná. Tady můžeme ve spolupráci s krajskými STK zlepšit kvalitu a tím také užitečnost vypracovaných výsledků.

Z provozních důvodů musíme kromě už známých zpracování vyrobit další. Například stále se doplňující kmenový soubor závodníků s přehledem o jejich dosažených výsledcích, kmenový seznam TJ, mezisezónní úprava (MSÚ) a letos k tomu přibyl seznam dosažených výkonnostních tříd pro celou ČSSR.

Z celkového pracovního času počítáme případně na jednoho vyhodnoceného závodníka 69,06 sec. Naši snahou je tento čas snížit. Provedli jsme několik zjednodušujících úprav. Stávající cena za výkonnostní žebříček a listinu bodů je vzhledem k vynaloženým nákladům poměrně nízká, přestože pro jednotlivce je poměrně vysoká.

Pro příští sezónu připravujeme: v říjnu t. r. vyšla listina bodů. Cena LB je stejná jako za VZZ + LB (100

korun). K příští MSÚ vydáme seznamy pouze těch závodníků a závodnic, kteří si body ve stávající sezóně zlepšili. Výtisky budou určeny pro jednotlivé krajské svazy a pořadatele závodů celostátního významu. V rámci českého i slovenského svazu vydáme pro zájemce v květnu národní VZZ s umístěními max. do 150. místa v disciplíně. Pro jednotlivé krajské svazy krajské VZZ se všemi závodníky příslušného kraje v počtu max. 6 ks nebo 2 ks vytištěné tak, že jsou vhodné pro další reprodukci, např. na Rank Xeroxu. Cena krajského VZZ bude 1,50 Kčs za vyhodnoceného závodníka. Krajské VZZ nebudou u nás pro ostatní zájemce k dostání. Stejný způsob distribuce a cen bude platit pro seznamy výkonnostních tříd. Krajské výbory obou svazů si musí sjetiny objednat u zpracovatele. Při dodržení kázně v zasílání VL, především z posledních závodů, mohou být krajské VZZ k dispozici až o měsíc dříve.

Chceme, abyste objednávky pro příští sezónu předávali už do konce tohoto roku (nejpozději do konce ledna 1982) na adresu Miroslav Blaheta, lyžařský oddíl TJ VÍTKOVICE, Ostrava, PSČ 706 03 (tel. čís. 595—6007). V květnu letošního roku, kdy jsme dávali do prodeje VZZ — 81, bylo objednávek tak málo, že to mohlo ohrozit jeho zpracování i pro příští sezónu. Tímto si chceme zjistit zájem lyžařské veřejnosti o naše výsledky. Opravy údajů můžete zasílat také na adresu zpracovatele výsledků Ing. Kutáče, která je uvedena v soutěžním řádu pro rok 1981.

BOHUMÍR RYCEK

za kolektiv zpracovatelů TJ Vítkovice

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Upozorňujeme všechny spolupracovníky a dopisovatele našeho měsíčníku LYŽARSTVÍ, aby při všech zaslaných příspěvcích redakci uváděli nejen přesnou adresu s poštovním směrovacím číslem, ale také rodné číslo občanské legitimace.

Předplatné Lyžařství 1982

Upozorňujeme naše čtenáře, aby si u doručovatelů Poštovní novinové služby včas zajistili předplatné nového ročníku Lyžařství 1982. Noví zájemci o náš měsíčník mohou tak učinit objednávkou na redakci Lyžařství, Klimentská 1, 115 88 Praha 1.

Fotografie na titulní straně obálky Zdeněk Král, na druhé straně ing. Vlastimil Horák, na třetí straně Zdeněk Havelka, Ota Mrákota a Jaroslav Trousil, na zadní straně obálky ing. Juraj Bobula.

Fotografie uvnitř měsíčníku Jiří Červinka, Petr Jireš, Pavel Mikeska, Hana Nováková, Jaroslav Trousil a archiv.

† Vlastimil Fürst

Severočeské lyžování utrpělo bolestnou ztrátu úmrtím Vlastimila Fürsta, hlavního trenéra a vedoucího sjezdového úseku lyžařského oddílu Lokomotivy Teplice. Zemřel neočekávaně 23. října po krátké nemoci ve věku 37 let.

Lyžování se věnoval od dětství, po založení lyžařského oddílu jako závodník ve sjezdových disciplínách. Pod vedením trenéra Zdeňka Krále se zúčastnil jako žák, dorostenec i dospělý národních přeborů i dalších významných závodů. Byl členem družstva mužů, které se postupně probojovalo z krajského přeboru v roce 1972 do I. celostátní ligy a tím jeho závodní činnost vyvrcholila.

Po určité přestávce při pracovním pobytu v zahraničí se věnoval činnosti trenéra. Obnovil družstvo dospělých, které znovu v roce 1978 si vybojovalo účast v I. lize. To se již stal trenérem žakovského družstva, které pod jeho vedením stále zlepšovalo své umístění v Severočeském i Českém poháru. V posledních letech byl hlavním trenérem a vedoucím sjezdového úseku lyžařského oddílu Lokomotivy Liberec. Patřil k organizátorům žakovských závodů a přeborů CSR na Bouřňáku. Zasloužil se o jejich příkladné uspořádání. Měl rád naše hory, krásnou přírodu a teplickému lyžování věnoval většinu svého volného času, nejen v zimě, ale i v létě organizací brigádnické činnosti při budování lyžařského areálu Mikulov—Bouřňák. Prekyoval elánem a optimismem, svými zkušenostmi pomáhal dalším funkcionářům, nic mu nebylo pro lyžování záležko. Členové lyžařského oddílu teplické Lokomotivy budou na něho stále vzpomínat.

Jizerská padesátka láká

Jizerská padesátka se stala každoročně dostaveníčkem vyznavačů lyžování a dlouhých tratí. Poslední lednovou nedělí se již tradičně sjíždějí do krásných terénů Jizerských hor lyžaři nejen ze všech koutů naší vlasti, ale v posledních letech i stále početnější konkurence ze zahraničí. Při omezené účasti pečliví pořadatelé Lokomotivy Liberec nemohou vyhovět všem zájemcům o start v tomto závodě. Příští rok Jizerská padesátka — Memoriál expedice Peru oslaví malé jubileum — XV. ročník. Několika obrázky se ještě vracíme k letošnímu ročníku. Na prvním neúspěšnější ženy Polka E. Zienkiewiczová, vítězka Z. Janovská a G. Schmidtová (NDR), na druhém záběr ze závodu mužů, třetí ukazuje, že o občerstvení závodníků je postaráno a čtvrtý celkový pohled na cíl závodu v Bedřichově.

